

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

Josephi Judei Hist o

rici p̄ clara opera nō parua accuratiōe & diligentia recēter impressa
necnō a cōplurib⁹ mēdisqbus passi ātea stātebāt terra atq; castigata

De Antiquitatib⁹ Libri viginti nūc p̄t

mū cū duplici ad biblīā cōcordantia : vnaquidē generali ad leges &
historiales biblīe libros : altera vero sp̄ali ad singula eorū dē capitula

De Iudaico bello Libri septem ad octo

nouissimos eiusdē de ātīquitatibus libros : necnō ad Agēssipi xp̄ia
ni de hierosolimitāo excidio quiq; libros collati cōsistit atq; cōcordati

De Antiqua Iudeorū origine cōtra Gre

cos & Manethonē ægyptiū : necnō cōtra Appionē Alexandrinū
libri duo hucusq; confusi : nunc vero per capita distincti.

Et his oib⁹ Josephi operib⁹ adiecta sūt

accurate singulis capitibus cōpēdiosa argumēta : cū ānotatiūcul⁹ i m̄ar
gine vbiq; accommodatissime collocatis nō parū lectori cōducentibus

Roberti goullet sacre pagine professoris

eruditissimi / q p̄dicta Iosephi opa eo modo quo p̄missū ē nō sine ma
gnolabore excoluit / Tretramonō : ex ipsius Iosephi / bilīe historię (to
lastice Agēssipi epithomatibus solerter conciliatum.

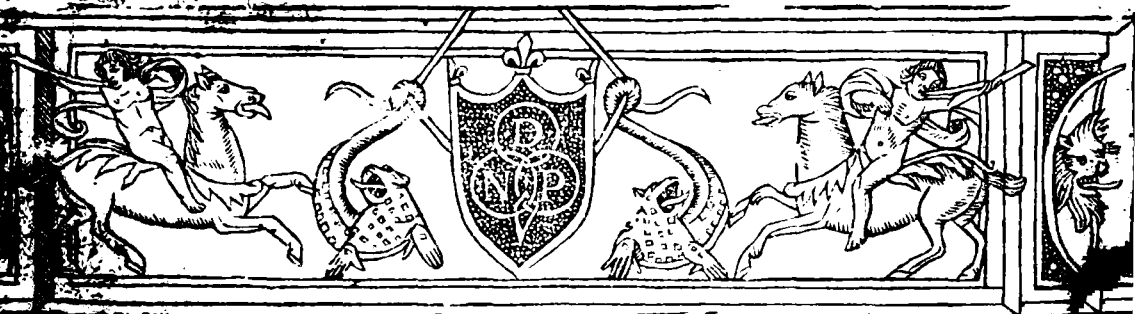
Eiusdē cōpēdiū de sex etatib⁹ seculi i quo

p̄ter xp̄i genealogiā multa scitu dignissima cōtinent. breuils scilicet.
cosmographię recolectio : & oim ferme regnorū origo successio & fi
nis q; reges i illis & quot annis regnauerunt . Illi p̄æsertim quorum
sacri codices : ac Iosephus noster me mīnerunt.

1519

Venundantur parchisi in vico diui Ia
cobi sub inter signio Lili autel.

Ad reuerendū in Christo patrē et dominū Dominū Ludouicum.

Herbert Abricensē Episcopū omnigena virtute optimisq; litteris apprime cōspicuū: in IOSEPHI Hebrei historici recognitionē. ROBERTI GOVLETT inter sacrarū litterarū professores minimi p̄fatio

¶ PREFATIO

• Ecclesiū. xxx. iij
Marcusi Cato.

VE MADMODVM nihil est hominī (q̄dū mortalem agit vitam) honesta operatio-
ne diligentiq; industria cōducibilis (sacratissime p̄sul) ita eidem torpedine ac iner-
ti ocio nichil neq; perniciosus est neq; detestabilis. Siquidem ignauia animi flace-
scunt torpescuntq; corpora: & multam pro ecclesiastici sententia maliciā docuit ocio
fitas quē omnia proculdubio abigit honestus labor. Hinc Marcus Cato dicere sole-
bat hominis vitam prope vt ferrum esse. Q̄ n̄ qdē ferrum si exerceas cum splendore
conteritur: similis rubigo interfecit: haud secus si se homo exerceat cum laudis splendore consumi-
tur. Plusq; accidia affert detrimenti q̄ exercitatio. Quod & Christianus Poeta Mantuanus eleganti
carmine exp̄ssit sic inquitens.

Baptista Parthe-
nice Prima.

Pigros rubigine sensus

Occia corroduunt sopitaq; pectora torpor
Noxius obliquat. ferrum si transit in vsus
Assiduos splendore micat vultuq; nitenti.
Audet ad argenti decus aspirare superbum.
At si lingua quies ierit fuscatur: & atram
Vertitur in scabiem: celeriq; absūmitur euo.

Solon.
Aristt eles.
Cleantes.
Appelles.
Plinius.
Seneca.
Origenes.
iulius.
iob. v.
iob. viij.

Luc. xv.

¶ Proinde maiores n̄ri quicquid noctū dieq; elaborabāt spirituali apponebāt lucro. Vñ Solon vnus
ex septē sapiētibus se aliquid quotidie addiscere cōsuefere gloriari a-
tatur. ¶ Stratū aut petēs Aristt. ¶ Cleantes noctū
hortos irrigabat quo posse iterdiū philosophie studio icūbere. Appelles itidē egregius p̄ctor nūq̄ tā
occupatū diē egit qui artis suē lineā duceret: vñ tale emanauit adagiū: nulla dies sine lineā Plinius quo
q; omne tēpus quod litteris nō impartiret: perire arbitrabatur. ¶ Etiā nō seneca ociū sine litteris mor-
tē uiuq; hoīs dicebat eē sepulturā. ¶ Nō parū cōmēdatur Ad amātius Origines vt pote cū neq; cibū
absq; erudita lectiōe sumere voluisset neq; manus habuerit vnq̄ pugillari vacuas. iulius ille cēsār ma-
gnis effert p̄conijs q̄ bella quē die gessisset nocte mādabat litteris. His nāq; ceterisq; sapiētie studiosis
exploratū est hoīm natū esse ad laborē & aūē ad volatū. Malicia siquidē inquit iob ē vita hoīs sup
terrā & sicut dies mercenarij dies eius. Quo circa nullū vt credere par ē grauiorē arbitrari sūt iacturā q̄
futile t̄pis contritiōē. de quo reddenda esse villicationis rationē euangelicū verbū cōminatur. ¶ Ho
rū itaq; vestigia p̄viriū eminus sequi percipiēs vt ociofitatē omniū bonarū artū nouercā deuiterē: nō
nihil studiosi operis volui deligere quod etiā in comunē hoīm cederet vtilitatē: sciens hominē hoīm
cā vt p̄ritū habet puerbiū fuisse natū. Verū eniuero opere p̄ciū eē duxi si antiquorū libros q̄ nichil
mea sētentia ex his quē ad cōmunē hominū eruditiōē necessaria p̄termiserūt nobis reliquos a mē
dis & erroribus quos indies aut ex frequēti transcriptione seu p̄ssione acquirūt eleuamus pristinoq;
restituamus nitori. Sic enī equū est vt qd crebro male pullulat crebrius succidat. Nec vero minus reipu-
blice cōfuerūt qui aurū repugnāt q̄ qui effodit. ¶ Quū igitur michi egregia IOSEPHI quē h̄dē IO
SEPHI vocāt opa occurrissēt vsq; adeo deprauata vt neq; clausula qdē integra ferme appareret: cepi
ad illius tā digni tāq̄ vtilis atq; necessarij opis castigationē manus applicare cū mihi vacabat ocio &
his qdē diebus feriatis qbus populo cōcionari nō suppetebat. Ea nāq; ratiōe potissimū p̄suasus sū q̄
hmōi opera ad sacre historie elucidationē sint per qua necessaria. Adde q̄ tu in sane multa reperies
etiā scitu dignissima quorū sacre nostre littere nichil meminerunt. Et cū a Machabeorū tēpestatē vsq;
ad Christi tēpora centū & plus effluerimāni: in quo quidē tēporis intersticio nihil in biblia de iudeo
rū statu memoratur. Hęc habes p̄ illa tēpestatis itercapidine apud nostrū iosephū accuratissime de
scripta quē etiā omnia vsq; ad quadragesimū & supra post salutiferā Christi passionē cōtinuauit annū
¶ Meminit ad hęc iosephs sanctissimi saluatoris n̄ri. Quinetiā de iohānis baptiste & iacobi minoris
sanctimonia mētiōē facit idq; ad nostre religionis p̄conia p̄ppe cū ab aduersarijs bonū habere testi-
moniū sit opido per q̄ cōmēdabile. Quo circa hoc egregiū opus antiquitatu; ab ipsimet hebreis n̄re
inuidētibus fidei teste Pico Mirandula fuit viciatū. ¶ Est p̄terea librorū iosephi lectura maxie de
iudaico bello p̄ hac fluctuosa tēpestate qua tantus bellorū in Christianitate ingruit horror vtilissima
Quandoquidē nichil ferme videbis in his que mo-
do geruntur cruentissimis p̄lijs cui nō videatur
sile aliquid olimiudeis quibus i religioē sed lōge sanctiore succedimus cōmerētibus suis sceleribus
botigisse quorū iosephus n̄ finale narrat excidiū. ¶ Nunc vtinā principes n̄ri bellorūq; auspices ha-

• Vtilitas lecturę
librorū iosephi

beret præ oculis: cognosceret vtiq; q̄ discriminosus bellorū aditus q̄q; dubius sit exitus Hos nepeq; autu
marē non cū tanta perniciā perperis fore ad bellicas expeditiones: cū perhorrēda hūani sāguinis p
fusione succedēdi. Vñ prothēfās tot infontū expilatiōes & cedes tot diuersorū exiciales locorū euer
siōes. stupra/raptus/adulteria/rapinę/furta iuste exactiōes sacrilegia & innumera mala p̄cūt. Ah vti
nā saperet & intelligeret ac nouissima p̄videret. Sed de his alias. ¶ Huius itaq; egregia iosephi ope
ra non sine multa lucubratione: improboq; labore recognoui sic q̄ meo iudicio nullæ aut p̄paurę sup
sint mēdę: nisi quas Calcographorū/ quibus sēper adesse nō potui/ opus ipsū imprimendo partū igno
rantia: parti negligētia cōtigit emeruisse. Q̄ nāpropter si inter legendū quippiā errorū inuenias aut in
cōtinua elemētōrū variatiā/ aut falsā numerorū supputatione vel negligenti alicuius dictiōis omissiō
ne nō michi ascribas quęso. ¶ Libros autē antiquitatū ad biblię nostrę historias q̄tū se protrahūt or
dinatis in inferiori margine singulorū librorum & capitum anotationibus cōcordare studui. Libros
quoq; septē de iudaico bello cū octo nouissimis antiquitatū libris: necnō cū historia Aggesippi Chri
stiani antiquissimi/ quā de hierosolimitano excidio i quib; libris scripsit/ libros i margine & capita sub
figuando conciliaui: huic addendo operi quę Iosephus misit. ¶ Nouissimū insuper opus Iosephi vbi
aliorū meminit librorū/ quod cōtra grecos Manetonē ēgyptiū & Appionē alexandrinū de suę gen
tis antiquitate cōpilauit/ distinxit per capita: & singulis omniū librorū capitibus breuiuscula sūmaria
adiēci. ac in superiori margine p̄ studiū leuādo labore per q̄ vtilēs annoraciunculas locaui. ¶ Ceterū
indicē toti operi pernecessariū adunavi quod Monoteserō sine TETRAGONON pōt appellari
Ex quattuor enī historijs cōpendiosissime cōcinatum est. Nā singula operū iosephi epithomata com
plectitur. in quibus sūmati perstringūtur quę in iosepho diffuse enarrātur quibus quę tā ex biblia qua
scolastica historia capita anno in quibus illa per āple cōnētur adeo vt cōpendiaria via sit ad p
uestigāda vniuer quaquaueris. ¶ Idē ex egesippi historia in libris de iudaico bello effeci insup
tā ex biblia q̄ historia scolastica & egesippo additiōes eorū scilicet/ quę noster iosephus pretermisit/
suis apposui locis: ¶ Verū enī cū labori finē voluissē imponere statim bellorū memoria/ quibus he
beri aduersus ferme omnigenas hoī nationes fuerunt exercitati nouū michi ministrari negocium
Nā vt nostri iosephi elucēceret historia cōpēdiolam de sex sēculi etatibus ex sacris codicibus necnō
catholicis doctōribus & alijs antiquissimis nō paruo studio collectionē cōgessi vbi adiecta breuiuscu
la vniuersi orbis cosmographia & oīm regnorū incia regūq; successiōes nomina & annorū numeri
vq; ad iosephi nostri tēpora q̄tū ad operū eius luculentiorē intelligentiā videbātur conducere per
stringūt. ¶ Ad hęc sacratissimā saluatoris nr̄. IESV CHRISTI generalogiā q̄ factus ē ex seīne dauid
secūdū carnē ex philonis iudei & diui hieronimi & aliorū autenticorū scriptis Matheū & Lucā eū. ¶ Cū itaq; aio
volūtārē cui has meas lucubratiunculas deuouerē tu mihi imprimis occurrissi dignissime pontifex cui
plurima debeo ceteriq; mei cōtubemales Haricuriani quippe cū tuis auspicijs Ruerēdus in Christo
pter & dñs Dñs bonę memorię Gauffridus. herbert Constiensis olim p̄sul meritisissimus germanus
tuns curus animā collocet dominus cū principibus populi sui a paucis annis Haricurianū ludum no
strū āplissimis donauit prouēntibus: ad scolasticorū educationē: ob idq; tu cū claris fratribus tuis quo
rum officijs me totum deuoui & deuoueo amplā impartitum es munera. Effragito igitur id munuscu
li hiari lacrimis animo: Artaxerxis exemplo qui vt meminit Plutarchus inter equitandum a colone
quodam lagūculam aq̄ne plenam hilariter excepit animi affectū pluris q̄ muneris quantitātē ducēs
Cū eū propter bonas artes quibus maximopere clares obq; animi tui virtutē qua p̄stantius nichil
est Et presertim propter illā tuā benignam affabilitatē qua animos hominū tibi concilias & ad te di
ligendū allicis omnibus sis gratus & amabilis non ambigo si hic noster labor tibi placeat qui oībus
acceptus. Vale p̄sulū columē & decus EX HARICVRIANIS Sedibus Parrhisij tertio kalen
Februarias. Anno dominice salutis Milleesimo quingentesimo decimo tertio.

Deutro. xxxij.

Roma. capi. j.

Plutarchus.

Iosephi in pseudographos Querimonia.

Blancus ego nuper Lacero mutilatus amictu:
Cunibus impexis pube tegente genas
Obscurasq; miser longe relegatus in oras
Exilium quęsta est mens gemebunda suum
Dentibus iacui truncato stipire nullis
Nexibus aut neruis squallida membra valet
Sancta nec doctus reparauit corda Machaon
Lumina nec chyron: curaq; philicides,
Non circos iuuat false non phasidos herbe

Nec coi quicq; pharmaca rara senis
Hei nimium possem vigilatas plangere noctes
Atq; queri studio preterisse dies
Vt mea calorum memorarent gesta virorum
Scripta: vel optato fine legatur opus
Ni bene crescenti occurrissent numina morbo
Dum michi cōstanti mente Robertus adest
Ingenium: feruens studium constantia sudor
Me fœdis soluit lector amande notis

FINIS

¶.

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

Incipit Flavius Iosephus historicus illustrissimus de Iu-

daico bello per venerabilem Ruffinum presbiterum de greco in latinum traductus An-
te hac quidem mendose impressus ac in infinitis ferme locis deprauatus: nunc vero
per grauissimum atq; profundissimum theologie doctorem necno professorem:
magistrum Robertum Gouillet: non sine multa lucubratione grandiq; la-
bore in suum primum statum restitutus excultus & vbiq; emendatus
adiectis singulorum capitum compendiosis argumentis: cum
annotatiunculis perq; vtilibus in margine collocatis nec-
non cum concordantijs ad libros eiusdem Iosephi
de antiquitatibus & ad Aegesippum christia-
num de Excidio Hierosolymitano.

PROLOGVS.

VONIAM bellum quod cum populo Romano gessere iudei omniu maximum que
nostra etas vidit. queq; auditu perccepimus ciuitates cum ciuitatibus gentesue com-
misisse cum gentibus quidam non q; rebus interfuerint. sed vana & incongrua narra-
tium sermones auribus colligentes oratorum more perscribunt. qui vero preesto fuerunt
aut romanoru obsequio: aut odio iudeoru contra fidem reru falsa confirmant scriptis
aut eoru partim accusatio: partim laudatio concinetur nusq; vero exacta fides repe-
ratur historie. Idcirco statui que retro barbaris antea missi patria lingua digesta: greca nunc his qui Ro-
mano imperio reguntur exponere. Ego Iosephus Mathie alias mathatie filius hebreus: genere sacer-
dos ex hierosolimis. qui & initio cu Romanis bello confixi. postea gestis quia necessitas exegit inter-
fui. Nam cum hic (vt dixi) motus grauissimus exortus: romanorum quide populum domesticus mor-
tus habebat. Iudeorum autem qui etate validi & ingenio turbulenti erant. manu simul ac pecunia vi-
ces: adeo temporibus insolenter abusi sunt. Vt pro tumultus magnitudine hos possidendaru spes
amittendarum partium orientis moetus inuaderet. Quoniam iudei quidem cunctos etiam qui
eius eufratem essent: gentiles suos secum rebellaturos esse crediderat romanos autem & finitimi ga-
ntes irritabant. nec manus celtica quiescebat. dissensionumq; plena erant omnia post Neronem. Et
multos quidem reges tempus adhortabatur: lucris autem cupidine pars militaris mutationem presen-
tem desiderabat. Itaq; indignum esse duxi errantem in tantis rebus dissimulare veritate: & parthos
idem ac babilonios arabumq; remotissimos & vltra eufratem gentis nostre incolae temq; ad iabe-
ne mea diligentia vere cognoscere vnde cepisset bellum: quantis cladibus constitisset. quoue modo
cessisset. Grecos vero & romanorum aliquos qui militiam secuti non essent figmentis siue adulationis
is captos ista nescire: atq; hystorijs audent eos inscribere. Qui preter hoc vt michi quidem videtur
nichil sanum referunt: etiam de proposito decidunt. Nam dum romanos magnos volunt ostende-
re iudeorum rex extenuant & in humilitatem desciunt. Non autem intelligo quonam pacto magni-
tudine videantur qui parua superauerint. & neq; longi temporis eos pudet quo bellum tractu: neq; mul-
titudinis romanorum quam in ea militia labor exercuit. neq; ducum magnitudinis: quorum profecto
 gloria minuitur: si cum multum pro hierosolimis desudauerint rebus per eos gestis aliquid deroge-
ret. Nec tamen ego contentione romanas res extollentium gentiles meos amplificare decreui: sed fa-
cta quidem vtrorumq; sine vilo mendacio prosequar: dicta vero de factis reponam: dolori atq; affe-
ctioni mee in descedis patrie cladibus indulgens. Nam q; domesticis dissensionibus euerfa: & in te-
ram sacrosanctam inuitas romanorum manus atq; ignem iudeorum tyranni traxere: testis qui eam
vastauit ipse cesar titus per omne bellum miseratus quidem populum q; a sedicioso custodiretur: se-
pe autem consulto differri passus ciuitatis excidium protracto obsidionis spacio: dum modo belli po-
tenter auctores. Quod si quis me aduersus tyrannos eorumq; latrocinium accusatorie loqui putet.
vel patrie miserijs ingentem calumniari preter legem historie dolori vniam tribuat. Ex omnibus
enim que romano imperio parent: solam ciuitatem nostram contigit ad summum felicitatis gradum
procedere: eandemq; ad vltimos casus deponi. Deniq; oim post condit: secula res aduersas si cum
iudeorum calamitatibus conferantur: superatum iri no ambigo. Et horum auctor nullus externus est.
Vnde nec fieri potest vt a questibus temperetur. Si quis autem clarior misericordie sit iudei: rex qui
dem tribuat historie: lamenta vero scriptori. Quamq; merito grecorum miseros increpauerim: qui tantis
rebus sua memoria gestis quarum comparatione preterita olim bella. xigua demonstrantur: iudices re-

Iosephus iudeus
us genere sacer-
dos in initio bel-
li contra Roma-
nos confixit.
Spes iudeis pos-
sidentaru orien-
tis partiū & me-
tus Romanis a-
mittendarū cā fu-
it Iudaici belli.
Adulatores qui
dā romanos vo-
lūt exaltare & iu-
deos deprimere

Sine mēdacio p-
mittit vtrorūq;
facta cōscribere

Felicitissima pri-
mo hierlm post
ea miseria. &c.

prologus

fidem aliorum facundie detrahentes. quorum & si doctrinam superant. voluntate vincuntur. Ipsi vero assyriorum & medorum gesta perscribunt veluti minus recte a scriptoribus antiquis fuerint exposita cum in scribendo tantum eorum viribus cedant quantum sententiam. Erat enim unicuique studium quod vidisset facta scribere: quam interfuisset rebus gestis. & efficaciter quod promittebat impleret: mentiri apud scientes inhonestum esse videretur. Enim vero noua quidem neque ante cognita memorie tradere suisque temporis res commendare posteris. Laude ac testimonio dignum est. Industrius autem habet non qui alienam dispositionem atque ordinem transfert. sed qui noua dicendo etiam corpus proprium conficit historie. Sed ego quidem sumptu ac labore maximo qui essem alienigena, grecis & romanis gestarum rerum memoriam repono. Ipsi autem indigenis ad questum quidem ac lites ora patent lingue que solute sunt ad historiam: in qua verum dicendum: summaque ope negocia colligenda sunt obmutescunt concessa infirmioribus neque scientibus licentia scribendi res a principibus gestas. ¶ Honora tur itaque apud nos historie veritas que a grecis negligitur. Ab origine quidem iudeos repetere qui fuerint quoue pacto ab egyptiis discesserint: quasque regiones errando peragrauerint: & quas vel quotiens incoluerint: & quemadmodum inde migrauerint neque huius esse temporis & preterea superuacuum existimaui: quoniam multi ante me iudeorum de maioribus huius gentis verissima composuerunt & nonnulli grecorum que illi scripserant patria voce profecuti. non multum a veritate deuiarunt. ¶ Exinde autem historie principium sumam: quo scriptores eorum & propheta nostri desierunt. Et bellum quidem meis temporibus gestum latius quaque potero diligentia referam. Que vero etate mea sunt antiquiora summam breuiter: percurram quomodo antiochus cognomento epiphanes deuictis pernitus Hierosolimis cum triennium sexque menses eam tenuisset: ab Assamonei alias Asamonei filijs expulsus est. deinde quod eorum posterum de regno dissentientes ad res suas occupandas populum romanum peruenire traxerunt: quod Herodes Antipatri filius eorum potestatem deposuerit auxilio sossij. Tum quomodo herode mortuo plebs in eos orta seditio est augusto quidem imperante romanis. Quinbilio autem varo in locis degente: quod bellum anno duodecimo post imperium Neronis eruperit: quamque multa per Sossium acciderint: quantaque ad primos impetus armis iudei persuaserint quoque modo accolae permunierint. Et quod Nero propter Cestij alias Cessij peccata summe rei metuens Vespasianum bello preposuerit. & quod is cum maximo filiorum iudeam intrauerit quantumque romanorum exercitum ducens: quantaque manus auxiliorum per omnem cesam fuerit galileam & quod eius ciuitates quasdam victoria coeperit alias deditione ubi etiam romanorum in bello disciplinam curamque rerum & vtriusque galilee spacia & naturam finesque iudee necnon & peculiarem terrae equalitatem lacusque & fontes captarumque ciuitatum mala cum fide sicut vidi aut pertuli expediam Nec enim miseras meas celauerim: cum eas scientibus relaturus sim. ¶ Deinde quod iam fessis rebus iudeorum nero quidem morte obierit Vespasianus autem in hierosolimam properans imperij causa retractus sit: queque signa ei de hoc contigerint. romaeque mutationes: & quod inuitus imperator a militibus declaratus sit. & quod eo disponende rei publice gratia in egipto digressus. iudaeorum status seditionibus agitatus sit quoque modo tyrannis succubuerit. eorumque inter se discordias: & quod ex egipto tytus reuersus bis iudeorum fines ingressus sit. quoque modo exercitum & quo in loco congregauerit. vel qualiter & quotiens ciuitatem affecerit ipso presente seditio aggressus quoque numerosos & quantos erexerit aggeres triumque murorum ambitum & magnitudinem siue mensuram. & munitionem ciuitatis. & phani templique dispositionem. ad hec antispacium atque mensuram. verissime dicam. Festorum quoque dierum mores aliquos septemque: lustrationes & munera sacerdotum. Itemque pontificis vestes sanctaque templi cuiusmodi fuerint. sine aliqua dissimulatione vel adiectione memorabo. ¶ Narrabo deinde tyrannorum in suos gentilium crudelitatem. romanorum in alienigenas humanitatem: quotiensque titus ciuitatem simul ac templum seruans cupiens ad concordie foederis dissidentes prouocauit. Discordiam vero populi vulnera & calamitates quod multa mala nunc bello nunc seditionibus. nunc fame perpassi. postea capti sunt Nec ergo aut profugarum clades. aut captiuorum supplicia pretermittam vel quemadmodum templum inuito cesar conflagrauerit. quaque multe opes sacre flamina rapte sint. ac totius que reliqua erat ciuitatis excidium & que precesserant portenta atque prodigia. vel tyrannorum captiuitatem vel que seruituti abducta ei multitudo aut cuius quisque fortunae sit distributus: & quod romani quidem belli reliquias persecuti sunt in eorumque munimina funditus eruerunt. Titus vero peragrato territorio cuncta restituit. eiusdemque reuersionem in italiam ac triumphum. ¶ Hec omnia septem libris comprehensa prescripti: & ne tuperationes a rerum scientibus & qui bello interfuerunt sustineam: verum amantibus prout verum potui cuncta explicauim. Narrandi autem initium faciam: hoc ordine quo capitula sunt digesta.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit Liber Primus.

Veritas historie a Grecis neglecta a iudeis honoratur.

Modum declarat auctor procedendi in presenti opere Summa tractando. rui in hoc opere.

Epylogus dicendum.

Septem libris peractum opus de iudaico bello.

¶ Contentione inter Iudeos orta multi eorum ad Anthiochum Epyphanem/reluctis paternis le-
gibus/confugerunt qui maximo cum exercitu veniens ciuitatem cepit & milibus praedandi data
licentia templum spoliavit & sollemnitates per tres annos sexq; menses prohibuit vnde pontifex O-
nias ad Ptholomeum fugiens templum simile Hierosolymitano in aegypto edificauit Anthiochus su-
tem circuncisionem prohibens porcos fecit immolari. Matathias vero Asamonei filius & sacerdos
Bachidem occidens fugit in montes sed inde multis sibi sociatis commisso praelio hostes superauit.
Moriens autem Iude filio principatum dedit qui Anthiochum vincens templum purgauit & noua
vasa intulit/Mortuo quoq; Anthiocho filius eius Anthiochus odij heres exercitum contra Iudeos
parat Et eleazarus elephantem occidens sub ventre illius interijt Anthiochus autem Hierusalem ob-
sidens post paucos dies vtensilium penuria coactus recedit. Et iudas multis imperfectis hostibus oc-
cubuit & frater eius Iohannes.

Capitulum primum.

CUM POTENTES ALIAS gentes Iudeorum inter se dissiderent eo tempore quo de to-
ta Syria cum Ptolomeo sexto Anthiochus (qui epyphanes dictus est) ambigebat. ¶ Erat
autem illis contentio de potentia q; honoratus quisq; grauius ferret similibus subiugari.
¶ Onias quidem e pontificibus postq; preualuit thobi filios expulit ciuitate. Illi autem sup-
plices ad Anthiochum confugerunt petentes vt semet ducebis in iudeam irumperet. Idq; regi per-
suasum est: iam pridem sic animato. Quare cum magnis militum copijs egressus & ciuitatem forti-
ter expugnatam capit. & maximam eorum multitudinem (quibus Ptolomeus carior erat) interfecit.
¶ Dataq; passim militibus praedandi licentia ipse & templum expoliavit: & quotidianae religionis
assiduitatem per annos tres sexq; menses inhibuit. ¶ Pontifex autem Onias effugit ad Ptolomeum
acceptoq; ab eo in Hæliopotana regione solo ibi opidum condidit Hierosolymis simile: templumq;
edificauit. De quibus iterum oportune referemus. Verumtamen neq; preter spem deuicta ciuitas. ne-
q; populatio: neq; tantæ cedēs Anthiocho satisfuerunt: sed intemperantia viciorum eorumq; memo-
ria quæ in obsidione pertulerat Iudeos cogere cepit vt abrogato more patrio nec infantes suos cir-
cunciderent porcosq; super aram immolarent. Quibus omnes aduersabantur optimus vero quisq;
preterea trucidabatur. Et Bachides praesidijs ab Anthiocho prepositus: ad naturalem crudelitatem
suam preceptis impijs obsecundans omnia modum iniquitatis excessit: cum hæc figillatim viros
honorabiles verberaret: communiter quotidie specie captæ vrbis exhiberet: donec eos atrocitate in-
commodorum quæ ea patiebantur ad vindictæ audaciam irritauit. ¶ Deniq; Matathias Asamonei
filius vnus ex sacerdotibus ex vico (cui nomen est Modin alias Moneis) cum manu domestica nã
quinq; filios habebat: sic his armatus Bachidem occidit & statim quidem praesidiorum multitudinem
veritus in montes refugit. Multis vero ex populo sibi sociatis recepta fiducia descendit: commissoq;
praelio superatos duces Anthiochi ex iudeæ sinibus exegit. Secundis autem rebus potentiam nactus
suisq; nolentibus q; eos ab alienigenis liberasset imperans: moritur relicto Iudeæ principatu: qui filio
suum natu maximus erat. ¶ Ille autem nec enim cessaturum existimabas Anthiochum & in-
digenarum conflabat exercitum: & cum romanis primus amicitiam pepigit Anthiochumq; epypha-
nem iterum in fines suos ingredientem vehementissima percussam plaga repressit. Adhuc autem fer-
uente victoria in praesidia ciuitatis impetum fecit. necdum enim cesa fuerant habitioq; conspectu mili-
tes de superiore ciuitate quæ pars sancta dicitur ad inferiorem compellis. Phano autem potitus & lo-
cum purgauit omnemq; muro cinxit: & vasa noua diuinis rebus curandis fabricata in templum intu-
lit veluti pro prioribus prophanatis aramq; altam edificauit & religionibus dedit initium. ¶ Sacro
autem ritu vix ciuitati reddito moritur quidem Anthiochus: regni autem eius in Iudeos filius eius
Anthiochus odijq; heres exigit. Quamobrem cõgregatis peditum militibus quinquaginta equitum
autem ad quinq; milia: octingentis vero elephantis per montana iudeæ partes aggreditur. Et beth-
suron alias bethsuram vel befferon quidem municipium capit: in loco vero cui betzacabrie alias ber-
gazarie nomen est qua transitus erat angustior iudas cum suis copijs occurrit. Et priusq; congrede-
rentur agmina eleazarus frater eius prospecto preter alios excelso elephanto turriq; maxima & muni-
mentis aureis ornato illuc Anthiochum esse ratus a suis procul excurrit: ruptaq; hostili acie ad ele-
phantem vsq; peruenit. Sed illum quidem quem regem esse opinabatur contingere q; multum super
emineret minime potuit. Beluam vero in aluo percussam super se deposuit & obtritibus interijt nulla re
alia gesta nisi q; magnum opus aggredi conatus post vitam gloriam habuit. Qui tamen regebat ele-
phantum priuatus erat. Et si casu in eo fuisset anthiochus nichil plus eleazaro prestitisset audacia q;
vt sola spe peccari facinoris mortem videretur optasse. Hoc autem fratri eius etiam totius prelij pre-
sagium fuit. Nam fortiter quidem Iudei diuq; decertarunt: sed a regijs secunda fortunæ vis numeroq;
A. ij.

Cõtentiõ iter iu-
deos orta multi
ad athiochũ Epy-
phanem cõfuge-
runt reluctis pater-
nis legibus q; ma-
ximo cũ exerci-
tu veniens ciui-
tatem cepit. &c
Onias ad ptolo-
meũ fugiẽs tem-
plũ simile hiero-
solimitano i egypto
edificauit. Cru-
delitas athio-
chi qui porcos i
circuncisionem
prohibuit. Ma-
tathias Asa-
monei filius sa-
cerdos hñs qui-
q; filios bachidẽ
occidẽs fugit in
mõtes sed deĩn
multis sibi socia-
tis cõmisso pre-
lio hostes supe-
rauit & moriens
iude filio princi-
patum reliquit.
Mortuo anthio-
cho rege filius
eius Anthiochus
odij heres exer-
citum contra iu-
deos parat.
Eleazarus ele-
phantem occidẽs
sub ipsius vẽtre
interijt.

Liber primus Iosephi Iudei

Antiochus hierusalē obsidet & vtenfilium poenuria disgredivit. Iudas mīris hostibus interfectis occubuit & frater eius Iohannes, præstantibus superati sunt: multisq; interfectis Iudas cum ceteris in Gofnilicam Topartiam refugit. ¶ Anthiochus autem ad Hierosolymam profectus ibiq; dies paucos commoratus vtenfilium poenuria inde disgredivit: relicto quidem ibi præsidio quantum satis esse arbitrabatur. Cetera vero multitudine ad hiemandum deducta in syriam. ¶ Discessu autem regis Iudas non quiescebat sed accersione multorum suę gentis animatus aggregatis etiam quos ex prælio receperat apud vicum adasā cum Anthiochi ducibus congregitur factisq; fortibus in prælio cognitus. Multis hostibus interfectis occumbit. ¶ Et in diebus paucis frater eius Iohannes occiditur. Insidijs eorum captus qui cum Anthiocho sentiebant.

¶ Ionathas dux Iudeorum mortuo Iuda fratre Anthiocho reconciliatus dolo interficitur a Triphone Symon vero victoria potitus pontifex creatur liberans a moedonum dominatione Iudeos. cvij. annis. Sed generi sui insidijs in conuiuio occiditur. Qui captiuata vxore symonis cum duobus filijs tertium iuniorē filium Iohannem qui hyrcanus dictus est voluit occidere. Sed ipse paternum honorem recipiens bellum contra Ptholomeum matri & fratribus auxilio futurus. Ptholomeus vero quotiens ab hyrcano premeretur matrem eius & fratres in murum productos verberabat & precipitare minabatur. Vnde ad misericordiam commotus cessabat licet mater ipsa illum non parcere impio præcæretur. Hyrcanus autem aperto David sepulchro ablatis inde pecunijs Anthiochum Iudeam vastante. placavit primusq; peregrinos aluit. Ciuitates quoq; Syrię bello inuadit Antiocho contra moedos bellante. Et contra Samariam mouet exercitum obsidioni præfectis filijs a quibus Antiochus victus fugit Samarięq; funditus diruta est. Inuidiam insuper gentilium contra hyrcanum & filios prosperitas rerum concitauit. Hyrcanus autem cuius virtutum maxima est laus anno principatus xxxiij. obiit quinq; post se relinquens filios. Capitulum secundum.

Ionathas dux Iudeorum mortuo Iuda Anthiocho reconciliatus dolo interficitur a triphone.

Vm autem successisset ei frater Ionathas: & in alijs quę ad indigenas pertinerent cautius se ageret suamq; potentiam romanorum amicitia corroboraret. Anthiochi quidem filio reconciliatus: non tamen horum ei quicq; profuit ad periculum depellendum. Namq; Triphon tyrannus Anthiochi quidem tutor: sed insidijs eum captans & præter hoc amicis nudare cupiens Ionathan cum ad Antiochum paucis comitatus Ptolomaida venisset dolo comprehēdit: eoq; victo contra Iudeam mouit exercitum. Vnde repulsi a Symone Ionathę fratre: q; ab eo superatus esset iratus: eundem Ionatham interfecit. ¶ Symon autem fortiter regendis rebus intentus. Zoaten quidē & Iopam & Iamniū capit. Euerit & Accharam subactisq; præsidijs aduersus triphonem antiocho auxilium præbuit. quem Doris ante militiam quam in moedos habuit obsidebat. Sed regis auiditatem satiare non potuit: quamuis neci Triphonis suam quoq; operam adhibuisset. Non multo enim post antiochus cendebeum ex ducibus suis ad vastandam Iudeam opprimendumq; seruitio symonem cum exercitu misit. Ille autē quanq; senior erat bellum tñ iuueniliter amministrabat & filios quidē suos cū validissimis premisit partem vero multitudinis comitatus alio latere aggregatur multisq; per multa loca insidijs etiam in mōtana dispositis in omnibus superat clarissimāq; potitus victoria pontifex declaratur: & centum septuaginta post ānos: Iudeos liberata dominatione mafusq; filijs in custodiam conclusis certos misit vti Iohannem tertium cui etiam hyrcanus fuit nomen interficerent. Cognito autem impetu qui parabatur adolescens ad ciuitatem properabat multo populo fractus & propter memoriā paternę virtutis: & quod iniquitas ptolemei cunctis esset inuisa. Voluit autē etiam Ptolomeus alia porta ciuitatem ingredi: sed a populo reiectus est qui maturius hyrcanum susceperat. & is quidem statim in quoddam vltra hierichonta castellum recessit quod dagon vocatur. Hyrcanus autem paternuz honorem pontificis affectus postq; deo sacrificia reddidit velociter ptolemeum petijt & matri simul & fratribus adiumento futurus: castellumq; agressus alijs quidem rebus superior erat iusto autem dolori cedebat. ¶ Ptolomeus enim quotiens premeretur matrem eius fratresq; in murum productos palam vt possent cōspici verberabat: eosdem precipitaturus nisi quā primum recederet minitabatur. Vnde hyrcanum quidem plus timor ac misericordia quam iracundia commouebatur. Mater vero eius nichil plagis aut intentata nece perterrita manus prætedens filium præcæbat: ne vel suis fractus iniurijs parceret impio. Siquidem ipsa sibi mortem a ptolemao propositam immortalitate duceret meliorem: dummodo ille poenas eorum quę in domum suā contra fas admississet expenderet. Iohannes autem nunc obstinationem matris cogitans ac preces eius audiens ad irruendum impellebatur modo verberari eam lacerariq; conspiciens effeminabatur: totusq; plenus doloris erat. Ob hoc autem diu tracta obsidione: feriatu annus aduenit. Quem septimo quoq; orbe apud Iudeos cessare moris est: exemplo septimorum dierum. Et in hoc ptholomeus obsidio.

Symon potius victoria pontifex creatur liberans a Macædonū dominatione Iudeos cētū & septē annis: & insidijs generi sui in conuiuio occidit q; capta cōiuge & duobus filijs tertium filiū Iohannē qui hyrcanus dicebatur voluit occidere. Pietas filij erga matrem. Feriatu annus septimus apud Iudeos.

nis requiem nactus (fratribus Iohannis una cum matre occisis) ad Zenonem confugit qui cōtilla cognominatus est philadelphie tyrannum. Anthiochus autem ob ea quę per symonē passus fuerat ira- tus in iudeam ducit exercitum ibiq; assidens hierosolymis hyrcanum obsidebat. Ille autem patefacto sepulchro dauid qui regum ditissimus fuerat ablatiq; inde pecunię plūsq; tribus militibus talentorum Anthiocho persuasit trecentis ei talentis datis ab obsidione discedere: primusq; iudeorum priuatis optas alere peregrina auxilia cepit. ¶ Rursusq; tamen quando antiochus contra medos bello succe- pto tempus ei vindicte prębuit: confestim aduersus ciuitates syrię perrexerat vacuas pro pugnatoribus essetans. Quod erat verum Medabam quidem & samagam cum proximis necnon & siccinam anga- rāz in ipse caput & super his cuteorum genus & adiacentia phano loca incolentium exemplo eius qđ est in hierosolymis edificato. Caput autem idumę quoq; non paucas alias ciuitates: & præterea Ado- reon alias Adoreon & Marefan. ¶ In Samariam vero vsq; progressus vbi nūc est sebastē ciuitas ab herode rege condita ex omni ea parte concludit: filios quoq; suos Aristobolum & Antigonum obsi- dioni pręfecit. Quibus nichil remittentibus ad hoc famis qui erant intra ciuitatem venerunt vt etiam insuetam carnem attingere cogerentur. Igitur Anthiochum adiutorem sibi aduocant, spondium co- gnominatum. Qui cum eis prompta voluntate paruisset: ab Aristobolo & Antigono superatur. Et il- le quidem ad scitopolim vsq; sequentibus eum memoratis fratribus effugit. Hi vero in samariam re- uersi & multitudinem iterum intra murum compellunt: & expugnata ciuitate ipsam diruunt: & habi- tatores eius captos abducunt. Prosperē autem gestis ita cedentibus alacritatem refrigerare non si- nebant. sed cum exercitu scitopolim vsq; progressi & ipsam peruaserunt & agros intra carmelum om- nes inter se partiti sunt. ¶ Secundarum autem rerum Iohannis & filiorum ei us inuidia seditionem gentiliū concitauit multiq; aduersus eos collecti nō quiescebat donec aperto bello deuicti sunt. Reli- quum vero tempus Iohannes cum fortunatissime viueret optime rebus per annos triginta & tres am- ministratis & quinq; relictis filiis moritur vir plane beatissimus & qui nullam dedisset occasionē cur eius causa de fortuna quispiam quęreretur. Deniq; tria vel maxime præcipua solus habebat. Nam & gentis princeps & pontifex erat & præterea propheta. Cum quo deus ita colloquebatur vt futurorum poemitus nichil ignoraret. Quisq; etiam de duobus maioribus filiis suis qđ rerum domini permansuri non essent ante vidit atq; prædixit. Quorum vitę qui fuerat exitus narrare non indignum videtur: quantumq; a paternę foelicitate diuerterint.

¶ Aristobolus patrē mortuo dyadema primus post captiuitatem accepit Antigonum fratrem pa- ri honore honorans alijs fratribus cum matre victis. Matre fame autem necata Antigonuz fratrem inuidorum accusatione consentiente regina dolose fecit interim quem iudas essens propheta prædi- xerat proxime moriturum Aristobolus quoq; celeris cogitatione sollicitus perturbato animo pro fra- tris & matris nece anno regni primo mortuus est quo mortuovxor eius fratrem eius Alexandrum dis- solutis vinculis regem instituit qui fratrem suum regnum appetentem occidit & alterum priuata vita contentum secum habuit. Pręlium quoq; cum ptholomeo latiro habuit a quo victus est: & ab Obe- deo arabum rege.

Capitulum tertium

Datre namq; mortuo natu maior aristobolus translato in regnum principatu dyadema si- bi primus imposuit: quadringentis & septuaginta quinq; annis ac tribus mensibus postq; populus in eam terram deuenit seruitio quod apud babilonios sustinuit liberatus. Fra- trem vero a se secundum Antigonum namq; illum diligere videbatur in honore pari: p- ducebat. Alios autem victos custodię tradidit: matremq; itidem colligauit. aufam ali- quid de potestate contendere: namq; hanc rerum dominam Iohannes reliquerat: eoq; crudelitas pro- cessit: vt vindam fame necaret. ¶ Horum autem facinorum poenas antigonus fratris morte perfoluit quem plurimum amabat: quemq; habebat regni participem. Nam & hunc interemit: adductus crimi- nationibus & per maliuolos regni compositis. Itaq; primo quidem Aristobolus dictis fidem non ha- bebat: qui & fratrem magnipenderet. & plęraq; liuore fingi arbitaretur. Sed cum antigonus ex mili- tia clarus rediisset festis diebus quos tabernaculis positis deo celebrare mos patrius exigebat: euenit eodem tempore vt aduersa valitudo Aristobolum corripere. Antigonus vero circa festorum solem- nium finem armatis comitatus templum ad orandum qđ maxime petiuit plūsq; vt in honore fratris ascenderet ornatus. Tumq; delatores nequissimi regem adeuntes & armatorum pompam & Antigo- ni arrogantiam priuata fortuna maiorem esse criminabantur: qđq; maxima caterua stipatus vt illum interficeret eo venisset. Nec enim perpeti honorem solum & regnum habere: cui regnum ipsum lice- at obtinere. His paulatim quamuis inuitus: tamen credidit Aristobolus. Ac ne suspicari quicq; videre- tur prospiciens: & vt incerta præcaueret suos quidem Satellites in quendam sub terraneum & tene- brosum locum transire iubet: ipse autem iacebat in Castello Bari (post autem Antonia cognominato) añ baris vocata.

Hircanus aper- to David; sepul- chro ablati ide pecunijs anthio- chū placauit & primus peregri- nos aluit.

Hircanus cōtra Samariam filijs suis obsidio præ- frctis.

Antiochus ab a- ristobolo & An- tigonō victus fu- git & ciuitas sa- maria diruitur a fratribus.

Inuidia gentiliū contra Hyrcā- num & filios p- pace eorum.

Hyrcani mors & laus.

Hyrcanus prin- cept pontifex & propheta.

Aristobolus præ mortuo dyade- ma primus acce- pit post captiui- tatē antigonū fra- trē pari honore honorās alijs cū mīe victis. &c. Mīem fame ne- cauit Aristobo- lus & antigonum fratrē iteremit p- maliuolos falsos accusatum. Falsa iudorum accusatio contra antigonum.

Antonia turris añ baris vocata.

Liber primus Iosephi Iudei

**Regina cum in
insidiatoribus ca-
pit consilium.**

& ut intermi quidem parcerent; occiderent autem Antigomum precepit si cum armis adiret. Necnon & ipsi Antigono qui precederent misit ut inermis veniret. Ad hec regina satis callidum cum insidia-
toribus capit consilium. Namq; his qui ad eum missi fuerant persuadet ut mandata quidem regis ta-
ceant: dicant vero antigono qd frater audisset arma sibi eum pulcherrima in galilea ornatumq; bellico-
sum fabricasse: que ne sigillatim inspiceret morbum impedimento fuisse. Nunc autem presertim cum
alio discessurus sit: libenter eum videret armatum. His auditis Antigonus ne quid enim mali suspi-
cetur fratris suadebat affectus cum armis velut ostensurus se veniens properabat. Sed ubi ad obscu-
rum transitum qui stratonis turris vocabatur accessit a satellitibus interemptus est: certumq; documē-
tum prebuit. omnem beniuolentiam. iusq; nature criminatoribus cedere: nullamq; optimarum rerum
affectum tantum valere. ut inuidie perpetuo possit obsistere. ¶ In hoc etiam iudam quis recte mi-
retur. Esseus erat genere: qui nunq diuinando peccauit. neq; mentitus est: is itaq; Antigono transeu-
te per templum mox ut eum vidit. ad notos qui aderant exclamauit. Non paucos autem papas disci-
pulos siue consultores habebat. Nunc michi pulchrum est mori quando ante me veritas interijt: mea-
rumq; predictionum aliquod mendacium deprehensum est. Viuit enim Antigonus iste: qui hodie de-
beret occidi. Locus autem neci eius apud stratonis pargum alias turrim fato fuerat destinatus. Et illi

**Dolosus antigo-
ni interitus.**

**Iudas esseus p-
pheta antigonu
predixit proxi-
me moriturum.**

**Cā deceptionis
pphetę similitu-
do vocabulorū.
Diuina aristobo-
li punitio.**

quidem sexcentorum ab hinc stadiorum interuallo distat: horę vero diei sunt quatuor sed vaticina-
tionem tempus effugit. Hęc locutus senior mesto vultu & mente sollicita secum multum reputabat. &
paulopost interfectus Antigonus nunciatur in loco subterraneo qui eodem nomine quo maritima
Cesarea stratonis pargus alias turris appellabatur. Et hoc fuit quod vatem fefellerit. ¶ At vero aristo-
bolo confestim sceleris penitudinem morbus ingrauescit semperq; facinoris cogitatione sollicitus per-
turbat animo tabescebat donec mororis acerbitate visceribus laceratis subito sanguinem vomeret.
¶ Hunc autem vnus ex seruulis eius ministerio destinatus foras efferens providentia diuinitatis erra-
uit & ubi antigonus erat occisus super extantes adhuc cedis maculas cruorem interfectoris effudit.
Vulnere autem continuo sublato qui puerum tanq de industria sanguinem libasse conspexerant da-
mor ad regis aures peruenit: causamq; requirebat. Et cum eam nullus prodere auderet: ad rescindendū
magis ardebat. Ad extremum autem minitanti vimq; adhibenti: verum quod erat indicauerunt. At

**Penitentia Ari-
stoboli sup nece
fratris & matris
& eius mors an-
no regni primo**

q; ille cum lachrimis opplesset oculos quantumq; poterat ingemisset: hec dixit. Sperandum certe nō
erat ut maximum dei lumen facta mea nefaria laterent. Nam cito me vitrix cognate cedis iusticia per-
sequitur. Quatenus o corpus improbum fratri matrig; damnatam animam detinebis. Quamdiu pau-
latim libabo illis sanguinem meum. Simul totum accipiant: neq; iam meorum viscerum infernis foris
na derideat. His dictis illico moritur: cum non plus anno regnasset. Vxor vero fratrem eius / vinculis
dissolutis / regem constituit Alexandrum qui etate maior erat & modestia prestare videbatur. Sed il-

**Alexander pre-
lium cum ptolo-
meo latiro.**

**Gaddara.
Amathus.
Decem milia iu-
deorum, occisa.
Agrippias citas
Nota.**

le potestatem adeptus fratrem quidem alterum regna appetentem occidit: alterum autem priuata vi-
ta contentum abiatis rebus secum habebat. ¶ Prelium etiam cum ptolomeo cognomēto latiro com-
mittit qui opidum acholim coeperat & multos quidem peremit hostium: sed victoria in ptolomei par-
te propensior fuit. Postea vero q iste pulsus a matre cleopatra discessit in egyptum & gaddaram ca-
pit obsidione alexander & castellum amatuntis omnium maximum que trans iordanem sita erant
ubi preçiosissima queq; bonorum theodori filij zenonis habebantur. ¶ Repente hec theodorus ag-
gressus & propria recepit & sarcinas regis aufert iudeorumq; fere milia decem interfecit. Verum hoc
vulnere superior sit alexander. conuersusq; ad maritimas regiones & Raphiam capit & Gazam: item
q; accedonem: que post a rege herode agrippias nominata est. His autem seruitio domitis: cōcituratur
in eum festo die populus iudeorum. Nam plerumq; epule seditiones accendunt. nec videbatur insi-
dias posse comprimere: nisi peregrinos haberet auxilio. Pisidas & cilicas: syros mercennarios respue-
bat: propter ingentem cum iudeorum gente discordiam. Cesis autem supra q octo milibus ex turba
rebellium: arabie manus attulit: ibiq; sadamitis sub iugo missis. tributoq; eis imposito ad amachunta
regressus est. Cumq; theodorum metus secundis eius successibus pertulisset castellum sine preçidio re-
pertum funditus eruit. ¶ Mox autem congressus cum Obedeo rege arabum qui locum fraudi opor-
tunum in galensi regione preuenerat captus insidijs totum amittit exercitum in vallem altissimam
compulsum atq; obtritum multitudine camelorum.

**Obedeus rex a-
rabie vincit ale-
xandram.**

¶ Maximum iudeorum contra alexandrum oñium quorum sex annis quinquaginta milia occi-
dit quq; Demetrium petunt contra eum auxiliatorem a quo victus est alexander sed eius crudelitas
ad impietatem procedens octingentos captiuos crucifigi fecit & mulieres earumq; filios in conspe-
ctu matrum necauit. Anthiochus vero cum alexandro ipso a domesticis prelijs cessante bellum gessit
quem vicit alexander qui post belli requiem morbo correptus anno regni sui. xxxvij. moritur regnum
alexandre vxori relinquens.

Capitulum quartum

Pse vero lapsus in Hierosolymam. olim sibi gentem infensam ad nouarum rerum motus magnitudine cladis accendit. Fir autem etiam tunc superior crebrisq; pressijs non minus quinquaginta milibus iudeorum per sex annos interfecit. Nequaquam tamen victorijs letabatur: quoniam regni sui vires consumeret. Vnde armis omissis sermone placido cum subiectis redire in gratiam conabatur. Ili autem inconstantiam eius morumq; varietatem in tantum oderant: vt percunctanti causam quoniam pacto eos sedare possit. dicerent si moreretur. Nam vix etiam mortuo daturos veniam qui multa scelerate fecisset. ¶ Simul autem demetrijs auxilium cui co-

Maximū iudeo
rū odiū: contra
Alexandrum.

Iudei demetrijs
petunt cōtra ale
xādrum auxilia
torem.

momentum acero fuit accerfiunt. Qui cum his maiorum premiorum spe facile paruisset. venissetq; cū exercitu miscetur auxilijs iudei circa sicimam. Vtrosq; tamen alexāder mille quidem equitibus sex autem peditum mercenariorum milibus excepit cum haberet ex iudeis quoq; ad decem prope milia bene sibi cupientium aduersæ autem partis essent equitum tria milia peditumq; milia quadraginta. Et priusq; veniretur in manus intercedentibus nuncijs & preconibus regis transfugia tentabant: demetrius quidem alexandri mercenarios alexander autem iudeos qui demetrium sequerentur obire peraturos sibi sperantes. Sed cum neq; iudei sacramenta neq; fidem græci contemnerent: armis iam continuis decernebant. Superatq; prælium demetrius quibus alexandri mercenarij virtutem suam multis & animi & manus operibus demonstrassent. ¶ Finis autem pugne præter spem cedit vtrinq;. Nam neq; vincentem demetrium qui eius auxilium petierant expectare voluerunt: & immutate fortune misericordia sex iudeorum milia se ad alexandrum qui in montes effugerat contulerunt. Huius inclinationis momentum demetrius ferre non potuit sed alexandrum iam quidem collectis viribus bello ydoneum esse ratus omnem vero gentem ad eum commovere estimans mox inde digressus est non tamen reliqua multitudo ob abscissum auxiliorum similitudines deposuit. Bello tamen assiduo tandem cum alexandro decertabat: donec plerisq; interfectis ceteros in mensilim alias mesalim ciuitatem coegit. Ea; vastata: in hierosolymam captiuos adduxit. Verum immoderata fecit iracundia: vt crudelitas eius ad impietatem vsq; procederet. Octingentis enim captiuorum in media ciuitate cruciifixis mulieres earumq; filios in conspectu matrum necauit atq; hæc potans & cum suis concubinis recubans prospectabat. Tantus autem populum terror inuasit: vt etiam diuerse partis studiosi proxima nocte octo milia hominum extra totam iudeam profugerint quorum exulum mors Alexandri finis fuit qui cum eiusmodi factis tandem egreq; regno ocium quæfisset ab armis requieuit. Rursus autem se et turbarum initium antiochus qui etiam dyonysius dictus est: demetrijs quidem frater sed eorum nouissimus qui seleucum generis auctorem haberent. Hunc enim timens arabas paratum bello pulsare: totum quidem super antipatrida montibus proximum & inter lopes littora spacium fossa & altissimo vallo dirimit. Ante fossam vero murum edificauit excelsum: turrefq; ligneas vt faciles aditus obstrueret fabricauit nec tamen antiochum arcere valuit. Exultis enim turribus fossisq; repletis cū suis copijs transgressus est. Vindictaq; posthabita qua deberet eum a quo prohibitus erat vlscisci: protinus contendit in arabas. Horum autem rex in locis sue nationis commodioribus agens ad pugnam deinde scoppam cum equitatu reuersus habebat autem numerum decem millium in bella præparatos ex iprouiso anthiochi milites inuadit. Horum autem prelio depugnato quamdiu quidem superabat antiochus durabatur eius exercitus quis eam passim arabes trucidarent. Vbi vero procubuit succurrendo enim victis semper in periculis aderat: omnes terga verterunt maximaq; pars eorum tum in acie tum in fuga consumitur. Reliquos autem in vicum anna delapsos. alimentorum pœnuria perire contigit præter paucos. Huic Damasceni Ptolomeo Mennee filio infensi Aretham sibi sociam: syrieq; choeles regem constituunt. Qui bello illato iudeg. postq; pugna vicit Alexandrum pactione discessit. Alexander autem pella capta geras petiuit. Rursus opum theodori cupidus. triplici ambitu circumdatis defensoribus: locum pugnando cœpit. Necnō & Gaulonem & Seleuciam quæ Antiochi Phananem alias Pheranex dicitur sub iugum mittit. Ad hæc autem capto Gamaia castello validissimo eiusq; rector demetrio multis criminibus inuoluto: in iudeam regreditur expleto in militia triennio letusq; agentibus ob res prospere gestas excipitur. ¶ Belli autem requiem secutum est morbi principium. Et quoniam quartanis febrium circuitionibus fatigabatur depulsum iri valitudinem credens si rursus animum negocijs occupasset in tempestiuis militie laboribus sese dedit: & vltra vires ad efficaciam corpus impellens inter ipsos tumultus tricesimo & septimo post regni sui anno moritur. Idq; alexandri coniugi sue reliquit iudeos vel maxime dicto ob audientes fore nō dubitans: q; longe ab eius crudelitate discrepans: & iniquitati resistens beniuolentiam sibi populi comparasset. Neq; spes eum fecit. Namq; opinione pietatis obtinuit muliercula principatum. quippe morem gentis prius probe norat: qui sacras leges temerassent ab initio detestabatur.

¶ Victor demetrius.

Alexāder crudelis octingētos captiuos crucifigifecit & mulieres earumq; filios in conspectu matrum necauit. Antiochus bellum cum alexandro gerit ipso celante a domesticis prelijs.

Arethas rex syrie.

Belli requiem secutus est morbus & post mortem improbus labor mortem gignit.

Liber primus Iosephi Iudei

¶ Hyrcanus maior filius Alexandri pontifex ab Alexandra matre declaratur sub cuius tempore pharisei prohibito populum rexerunt iudeorum qui dyogenem Alexandri amicissimum consentiente Alexandra interfecerunt Hec contra Ptolomeum mittit excitum. Sed ipsa morbo laborante Aristobolus regnum inuasit propter quod illa ipsius uxorem cum filiis in carcere conclusit ipsa autem mortua anno regni nono. Aristobolus contra hyrcanum fratrem quem omnium heredem reliquerat bellum mouet sed hyrcani militibus ad fratrem transeuntibus pax sub conditione fit inter eos permutatis eorum domibus Antipater autem Idumeus diues & nobilis Hyrcanum regnum repetere cui Arethas rex Antipatri medio hyrcano dat auxilium & victus Aristobolus fugit in hierusalem qui omnino captus esset nisi Scaurus Romanorum dux soluisset obsidionem. Qui ad eum fratrum missis legatis cum muneribus corruptus est ab Aristobolo.

Capitulum quintum

Hircanus maior filius Alexandri pontifex ab alexandra matre declaratur.

Pharisei sub alexandra populum iudeorum prohibito rexerunt.

Alexandra phariseis parebat quod dyogenem Alexandri amicissimum interfecerunt. &c.

Alexandra exercitum contra ptolemeum mittit.

Aristobolus filius infirma Alexandra matre regnum inuasit propter quod aristoboli coniugem cum filiis in carcere conclusit. Moritur alexandra anno regni nono hircanum omnem relinquens heredem.

Antipater ydumeus diues & nobilis hircanum regnum repetere hortatur Arethæ regis medio.

Cum autem Alexandra duos alexandro generatos haberet. natu quidem maximum hyrcanum propter etatem declarat pontificem: & quod præterea segnior esset quam ut potestate regia molestus cuique videretur regem constituit. Minorem autem aristobolum priuatim viuere maluit: quod feruentioris esset ingenij. ¶ Iungunt autem se eiusdem mulieris ditioni quodam iudeorum collegium Pharisei qui præter alios pietatem colere putarentur & peritius leges exponere. Ob eam causam proprius eos aspiciebat Alexandra. diuine religioni supersticiose deseruiens. Illi autem paulatim femina simplicitate decepta omnes pro sua libidine summouendo ac deponendo itemque vinciendo ac soluendo quos vellent iam procuratores habebantur: prorsus ut ipsi quidem regijs commodis fruerentur. expensas vero ac difficultates Alexandra perferret: sed eadem mire callebat res administrare maiores. Itaque augendis copiis semper intenta. duplicem conflat exercitum. neque pauca peregrinorum parauit auxilia: quibus non modo statum gentis sue roborauit. sed etiam metuendam se reddidit externis potestati. ¶ Imperabat autem alijs verum Phariseis ipsa vltro parebat. Denique dyogenem quendam insignem virum qui Alexandro fuisset amicissimus interficiunt: eius factum consilio criminati ut octingenti quos supra memorauimus regis iussu tollerentur in crucem. Nichilominus autem Alexandræ suadebatur ut & alios quibus auctoribus in illos fuisset Alexander excidatus occideret. Cumque his nimia superstitione nichil abnuendum putaret: quos sibi libuisset ea specie trucidabant: donec optimatum quisque ad Aristobolum confugerit quorum periculum agebatur. Atque ille matri suauis ut his propter dignitatem parceret ciuitate autem pelleret quos nocentes existimaret. Illi quidem sibi data copia per agros dispersi sunt. ¶ Alexandra vero in Damasco misso exercitu quoniam Ptolomeus sine intermissione ciuitatem premebat illum quidem nulla re memoriali gesta suscepit. Regem autem Armeniorum Tygranem. qui admoto Ptolomaida milite Cleopatram circum sedebat: pactationibus donisque sollicitabat. Se illum domesticarum barbararum metus ingresso in armeniam lucullo iamdudum inde retraxerat. ¶ Inter hæc alexandra morbo laborante: minor eius filius aristobolus cum seruis quos multos habebat. omnesque pro etatis feruore fidelissimos vniuersa castella obtinuit & pecunia quam ibi reperit conductis auxilijs regem se declarauit. Ob hæc miserata querelas hircani mater coniugem aristoboli cum filiis apud castellum concludit quod a septrione phano adiacens baris antea vocabatur ut diximus: postea vero antonia cognominatum est imperante antonio quemadmodum de augusti: & agrippæ nomine sebastæ & agrippias alie ciuitates appellatæ sunt. Ante tamen alexandra moritur quæ in aristobolum hyrcani fratris eius contumelias vindicaret quem deici regi curauerat quod ipsa nouem annos administrauit: & heres quidem omnium fit hyrcanus cui regnum etiam viua commiserat verum aristobolus viribus atque auctoritate præstabat. Habito autem inter eos circa hiericon de rerum summa conflictu: plerique hyrcano relicto transeunt ad aristobolum. Hircanus autem cum reliquis fuga peruenit ad castellum antoniam ibique salutis obsides nactus est. Erat autem in custodia ibi ut premisimus coniunx aristoboli cum filiis. Sed priusquam graue quid fieret ea lege in concordiam redemit ut regnum quidem aristobolus haberet. Hircanus vero accederet quasi regis frater alijs contentus honoribus. Hoc modo in phano reconcilati cum in conspectu circumstantis populi benignissime alter alterum valere iussissent domos permutarunt: & aristobolus quidem recedit in regiam. Hircanus autem in aristoboli domum. ¶ Metus vero & alios eius inimicos præter spem dominationis occupat: & maxime antipatrum iamdudum inuisum aristobolo. Erat enim genere idumeus & nobilitate ac diuitijs aliarumque rerum copia gentis sue princeps. Is igitur & hircanum ut ad aretham regem arabie confugeret eiusque auxilio regnum repeteret hortabatur: & ipse arethæ ut hircanum suscipere atque in regnum deduceret suadebat: multa detrahens aristoboli moribus multisque hyrcanum laudibus prædicans simulque amonebat quod enim deceret regno clarissimo præsentem iniquitate oppressis manum porrigere. Hyrcanum autem iniuriam pati qui principatu iure successionis sibi debito caruisset. Sic intru

Antipater & preparatis ambobus nocte cum Hyrcano ex ciuitate profugit: citatoq; cursu in oppidū (quod petra dicitur) solus euasit quod regni sedes esset arabie Ibi postq; Hyrcanū in manu regis arethe tra-
didit multis dictis multisq; muneribus ut auxilium preberet quo in regnum deduceretur effecit. Erāt
autem peditum equitumq; milia quinquaginta quibus nequaquā restitit aristobolus: sed primo impe-
tus superatus in hierosolimam fugere cogitur. Atq; omnino captus esset: nisi dux romanorum scaurus
aduersus horum temporibus imminens soluisset obsidionem. Namq; is ex armoenia quidem in Sy-
riam ingressus erat a pompeio magno qui cum tygrane bellum gerebat. Sed ubi damascū venit: recens
a metello alias metello & lollio captū repperit. His inde summotis: cognitoq; quid ageretur illuc ve-
nit ad questum cucurrit. Deniq; mox ut fines ingressus est iudeorum legati ad eum veniunt a fra-
tribus virisq; ut sibi potius adiumento esset oratibus sed trecentis talentis quę ei aristobolus miserat
iusticia post habita est. His enim acceptis scaurus ad Hyrcanum & arabas legatos dirigit. Romano
is eis & pompeij nomē intentans nisi ab obsidione desisterent. Itaq; & aretha ex iudea in philadel-
phiam recedit metu percussus: & scaurus damascum rediit. Aristobolus autem q; captus non esset sa-
tis sibi esse non credidit. Sed omnibus quas haberet copijs congregatis persequebatur hostes: & circa
bellum quem Pampiriona vocant prelio commisso: supra sex eorum milia cedit. In quibus erat etiam
salmon frater antipatri.

Hyrcanus & antipater apud pompeium accedentes multa (ut Hyrcano regnum restitua-
re) allegant. pompeius autem auditis illis Aristobolum petitiu sumq; de Alexandrio castello iubet
descendere. Qui perterritus pecuniā Pompeio promittens eum mitigat: sed ipso nō solvente iratus
pompeius ipsum in custodiam collocat atq; ciuitatem tentat euertere: sitq; tunc hierosolymis seditio
de pompeio recipiendo aut eiciendo. ipse vero ingressus pisonem palacij & templi custodem fecit
atq; iudei sacrificia etiam tempore belli intermittebāt. licet enim lex iudeos ab omni opere precepit
sabbato abstinere. permittit tamē per sabbata pugnare. primus autem faustus cornelius ciuitatis mu-
ros ascendit ubi sacerdotes inter gladios magis mori q; sacrificia imperfecta relinquere eligebāt itaq;
duodecim iudeorum milia occisa sunt Romanorum vero perpauca sed plures fauciati.

Capitulum sextum.

B Hyrcanus vero & antipater arabum priuati auxilio spem in aduersarios contulerunt. Et cum
pompeius Syriam transgressus damascum peruenisset ad ipsum confugiunt: multisq; mu-
neribus ei datis illa tantum quibus apud aretham vsi fuerant allegantes magnopere pre-
cabātur ut Aristoboli violentiam odio dignam putaret. regnoq; hyrcanum restitueret cui
tam erate q; moribus deberetur. Sed nec Aristobolus sibi defuit corruptione scauri fretus. Venerat au-
tem quantum potuit ornatus regio cultu: deinde offensus obsequijs neq; ferendū existimans abiectus
q; regem deceret vilitati deseruiret a diospoli regrediebatur. Ob hęc iratus pompeius etiam Hyrcan-
o ei usq; locijs hoc precatibus post Aristobolum petit. Et romano exercitu & Syriorum simul instru-
tus auxilijs. Cum vero pellam & scitopolim pretergressus coraras venisset. Vnde iudeorum fines in-
cipiunt per mediterranea loca subeuntibus cognito Aristobolum in alexandrium confugisse (id autē
castellum est in monte precelso positum satisq; liberaliter accuratum) mittit. per quos iuberet eum in-
de descendere. Ille autem decreuerat quia pro imperio vocaretur: predicari potius q; parere. Sed po-
pulum videbat horrescere: & amici monebant ut Romanā vim cogitaret quam sustinere non posset.
Itaq; horum consilijs obediens descendit ad pompeium quodq; iuste regnaret multis persecutis in ca-
stellum rediit. Et cum iterum descendisset puocatus a fratre ac de suis iusticijs cum eo cōcertasset: de-
nuo regreditur non prohibente pompeio. Erat autem inter spem timoremq; medius. Et veniebat q;
dem velut exoraturus pompeium ut sibi cuncta permitteret: ad montem vero reuertebat ne quid re-
gię dignitati derogare videretur. Quia enim castellis eum cedere pompeio placebat. Hisq; preposi-
tos monere litteris ut abstinere: quibus preceperat ut non nisi manu scriptis eplis obtēperaret ius-
ta quidē facit: sed in hierosolimā cū indignatione discessit: belloq; iam cōgredi cū pompeio cogitabat
ille autē nec enī tēpus apparatus dandū putauit statim eū sequi. Multū quippe alacritati eius addi-
derat circa hiericonē mitridatis mors nūciata ubi pinguissima ydumeę regio & palmarū plurimū &
balsamū nutrit. Cuius inciso lapidibus acutis robore stillantē lachrimam ex vulneribus colligūt. Cūq;
illuc pernoctasset mane in hierosolimam properabat. Itaq; hoc eius impetu perterritus aristobolus
supplex occurrit: pecuniāq; pollicitus quodq; semetipsum ei cum ciuitate permitteret: pompeium
mitigat seuientem. Nectamen quicq; eorum quę promisit effectum est. Gabinium enim qui ad susci-
piendam pecuniā missus fuerat nec in oppidum quidam Aristoboli socij receperunt. His commo-
tus pompeius aristobolū in custodiam collocat ad ciuitatem vero profectus explorabat qua ex par-
te felicior esset accessus. Nam & murorum eius firmitatem oppugnari posse facile nō videbat vallēq;

Antipater medio
arethas rex hir-
cano dar auxi-
liū & victus ar-
stobolus fugit i
hierlm.

Scaurus soluit
obsidionem.

Legati sim ad
scaurū missi qui
muneribus ar-
stoboli corru-
ptus est.

Aristobolus ppe
quid hostes.

Hyrcanus & an-
tipater ad pompeiū
accedūt (ut hir-
cano regnū re-
stituat multa al-
legātes.

Alexandri ca-
stellum.

Aristobolus po-
peij iussu descē-
dit de alexan-
drio castello.

Dubius Aristo-
bolus.

Mors mitrida-
tis nūciata.

Liber primus Iosephi Iudei

Seditio hiero- pro moenibus horribilem phanumq; illic cernebat proximum adeo tutissima munitione circumdatum
solimis de pom vt etiam si ciuitas caperetur secundum esset hostibus in eo profugium. ¶ Hoc autem diu quid face-
peio recipiēdo ret hesitante seditio intra ciuitatem orta est. Aristoboli quidem socijs bellum geri potius regemq; li-
aut eiiciendo berare dignum esse firmanibus: qui vero cum hyrcano sentirent pompeio portas aperiri. Metus au-
tem hos plures faciebat romanorū constantiam reputantes. Deniq; victa pars Aristoboli concessit in
templum & ponte qui ab eo ciuitati iungebatur absiso: vt ad vltimum vsq; resisterent instruebatur.

Pōpeius hiero- Cum autem alij romanos in ciuitatem recepissent. Hicq; domum regiam tradidissent: ad huc obtinen-
ingressus pīso da pompeius vnum ex ducibus sibi obedientibus pisonem cum militibus intromittit. Hicq; presidij
ne custodē tem in ciuitate dispositis quia nemini eorum qui in templum confugerant pacem persuadere potuit om-
pli & palacij fe nia quę circum erant expugnationi parabat hyrcano eiusq; amicis ad consilia conferenda & ad effi-
cit. cienda quę iuberet alacriter armatis. Ipse in partes septentrionales; fossam valleeq; replebat omni gene-
re materię per milites portato cum per se opus esset difficillimum propter imensam multitudinem &
preterea iudei modis omnibus desuper obfisterent. Mansissetq; labor imperfectus: nisi pompeius ob-
seruatis diebus septimis quibus religio iudeos ab omni opere manus abstinere compellit per eos ag-
gerem cumulare precepisset: inhibitis a prelio militibus. Pro solo enim corpore iudeis etiam per sab-
bata pugnare licet. Igitur iam valle repleta & impositis aggere turribus admotisq; machinis tyro por-
tatis moenia temptabat: desuperq; obstantes lapidibus repellebantur cum diu turres obsidentiu ma-
gnitudine simul & pulcritudine prestantes vim repugnantium sustinerent. Verūtamen romanis tunc
plurimum defatigatis pompeius iudeorum tolerantiam & in alijs admiratus est & precipue q; nichil
de superstitionis suę ritu inter media tela pereuntes derogati passi sunt: sed velut in alta pace ciuitas
ageret quotidie sacrificia & victimas omnemq; dei cultum diligentissime celebrarunt: nec vel in ipso
excidio cum ad aram in dies singulos trucidarentur legitimis religionis suę muneribus abstinerunt.

Lex iudeos pēi preterea iudei modis omnibus desuper obfisterent. Mansissetq; labor imperfectus: nisi pompeius ob-
pit ab oī opere seruatis diebus septimis quibus religio iudeos ab omni opere manus abstinere compellit per eos ag-
sabbato abstie gerem cumulare precepisset: inhibitis a prelio militibus. Pro solo enim corpore iudeis etiam per sab-
re sed pmittit p bata pugnare licet. Igitur iam valle repleta & impositis aggere turribus admotisq; machinis tyro por-
sabbata pugna tatis moenia temptabat: desuperq; obstantes lapidibus repellebantur cum diu turres obsidentiu ma-
e. gnitudine simul & pulcritudine prestantes vim repugnantium sustinerent. Verūtamen romanis tunc
plurimum defatigatis pompeius iudeorum tolerantiam & in alijs admiratus est & precipue q; nichil
de superstitionis suę ritu inter media tela pereuntes derogati passi sunt: sed velut in alta pace ciuitas
ageret quotidie sacrificia & victimas omnemq; dei cultum diligentissime celebrarunt: nec vel in ipso
excidio cum ad aram in dies singulos trucidarentur legitimis religionis suę muneribus abstinerunt.

Sacrificia iudei ¶ Mense namq; obsidionis tertio vix vna turre deiecta phanum irruptum est. ¶ Primus autē mu-
etiam tpe belli transcendere ausus est cum suis agminibus Sille filius faustus cornelius & post eum centuriones duo
non intermitte furius & fabius cum suis agminibus: & circūsepto vndiq; phano. Alios alio confugientes vel etiā pau-
bant. &c. lis per repugnantes interficiunt. Vbi plurimi sacerdotum quamq; hostes strictis gladijs irruētes vide-
bant intrepidi tamen in peragendis rebus diuinis perseuerabant: & in ipso labandi templumq; ado-
lendi ministerio macabant salutem quoq; preferētes religionis obsequium. Multos autem sui gentiles
aduersę partis studiose trucidabant: plurimi semetipsos precipitabant. nonnulli furibundi cunctis circa
murum in desperatione succubant pariter conflagrabant. Itaq; iudeorum quidē milia duodecim occi-
derunt: romanorū vero perpauci sed plures sauiati sunt.

Sacerdotes ma ¶ Pompeius cum suis templum ingressus cuncta contra iudeorū mortem prospexit: cū san-
gis mori q̄ sacri ctum illud archanum prius nunq; alienis fuisset detectum pecunias autem sacras nullatenus tangere
ficia: ipse cta re permisit. Sed templum purgare fecit & sacra celebrare solēnia hyrcanū pontificem declarans hieru-
linquere elige salem vero tributariā fecit & ciuitates quas in Syria coeperant militum duci parere iussit. Aristobolum
bant. captiuum cum familia fugiente Alexandro romam duxit pompeius Scaurum autem petram arabię
ciuitatem obsidentem Hyrcanus fame fatigatum fouit per antipatrum & pacem fecit cum arabis ale-
xander etiam bellum cōtra hyrcanum faciens Gabinū timens fugit victo eius exercitu Gabinius ita
q; subuersas reedificauit ciuitates & ad alexandrū misit castella omnia suę offerens ditioni.

Duodecim in ¶ Capitulum septimum.
deorū milia oc Ichil autem grauius in illa clade iudeorum genti visum est: q̄ sanctum illud Archanum ne-
cisa. q; cuiq; visum prius est alienis esse detectum deniq; pompeius vna cū suis comitibus in tē-
plum ingressus vbi neminem preter pontificem adesse phas erat quę intus erant candela
bra cum lignis & mensis & in quibus libare atq; adolere moris erat vascula ex auro cuncta perspexit
congestamq; pigmentorum molem sacreque pecunie prope ad duo milia talentorum: nec tamen vel
hec vel aliud quidq; de sacrosanctis opibus siue instrumentis attigit. Sed postero die post excidium
curare templum edituros ne quid haberet sordium iussit & solēnia sacra celebrare. Ipse autem Hyr-
canum pontificem declarauit: q; se & in alijs rebus alacrem obsidionis tempore prebuisset promptū
q; ad bellum aggressum multitudinem ab Aristobolo reuocasset pēe quę sicut imperatorem bonam
deciuit beniuolentia potius q̄ timore plebem sibi conciliauit. ¶ Inter captiuos etiam comprehen-
sus Aristoboli focer Idemq; patruus tenebatur. Et illos quidem qui maxime belli causa fuissent secu-
ri percussit: faustum vero & qui vna fortiter fecerant preclaris premijs donat & hierosolimis tributum
indicit. Ablatas autem gentibus etiam quas in Syria ceperant ciuitates Romanorū qui tunc erat mi-
litum duci parere iussit. proprijsq; tātum terminis circumclusit. Instaurat autem in gratiam cuiusdam
ex libertis suis demetri Gadarenfis etiam Gadaram: quam iudei subuerterant. Mediterraneas prete-

Pōpetus cū su- Pompeius cū suis
is tēplū ingres- is tēplū ingres-
sus cū cta p̄spe- sus cū cta p̄spe-
xit sed nullate- xit sed nullate-
nus sacras pecu- nus sacras pecu-
nias tangere p- nias tangere p-
misit. misit.

Aristoboli so- Aristoboli so-
cer & patruus cer & patruus
captiuus. captiuus.

Hierusalē tribu- Hierusalē tribu-
tariā fecit & ci- tariā fecit & ci-
uitates: quas in uitates: quas in
syria coeperant syria coeperant
duci militū pa- duci militū pa-
rere iussit. rere iussit.

rea ciuitates de eorum potestate liberauit quas preuenti non exciderant Hypifon alias Hyspion & Scitopolim. Et Pellam & Samariam: & Mariffa itemque Azotum & Iamnam: & Arecufam necnon & maximas Gazam & Iopē: & Dorem: & quę pridē stratonis pirus alias turris appellabatur. post autē ab herode rege clarissimis edificijs transformata Cęsarea nominata est: easque omnes indigenis redditas prouincię Syrię coniunxit. Huius autem iudeę cunctorumque administratione ad egyptivsq; fines & flumen eufratē cum duabus cohortibus scauro permissa. Romam ipse per ciliciam properauit: captiuū ducens Aristobolum cum familia. Erant autem filij duę: totidemque filij. Quorum vnus Alexander ex itinere fugit: minor autem atigonus cum sororibus romam uectus est. ¶ Interea scaurus in arabia ingressus: ad petram quidem regionum asperitate prohibebatur accedere. Quę autem circum erant omnia vastabat: multis & in hoc malis afflictus. Nam exercitum fames premebat. Cui tamen Hyrcanus per antipatrum victui necessaria suppeditabat: quem velut arethę familiare etiam scaurus ad eum allegauit vt bellum pacatione deponerent. Itaque persuasum est Arabis trecentis talentis decedere: atque scaurus ex arabia traduxit exercitum. ¶ Alexander autem aristoboli filius qui pompeium fugerat magna manu. D. Iapso interea tempore congregata Hyrcano grauius imminabat: iudeamque populabatur. Quem quidem mature debellare posse credebatur: quoniam disturbatum quoque Pompeio murum Hierosolimis renouatum esse confidebat: nisi Gabinius in Syriam missus qui scauro succederat: cum in alijs fortem se prebuisset cum etiam in alexandrum mouisset exercitum. Huius autem ille impetum veritus: & amplio rem manu militum congregabat donec facta sunt decem milia pedum. Et mille quingenti equites villasque oportunas muris hoc est alexandrium. et hyrcanum & macherunta non longe ab arabie montibus munebat. Igitur Gabinius cum multa parte militum premisso marco antonio: ipse commoto exercitu sequebatur. Leti autem antipatri comites aliaque iudeorum multitudo quorum malichius & phitolaus principes erant iunctis viribus suis cum marco anthonio alexandro obuiam processerunt. Neque multo post ita aderat cum suis copijs Gabinius. Alexander autem tum quod in vnum cōfertam hostium multitudinem sustinere non poterat abscessit. Cumque hierosolimis appropinquasset coactus praelium suscepit ammissisque sex milibus quorum tria viua capta sunt tria vero prostrata cum reliquis effugit. ¶ Gabinius autem ubi alexandriū castellum venit quia multos deseruisse castra cognouit promissa delictorum venia conabatur eos ante prelium sibi cōiungere. Cum autem illi nichil mediocre cogitarent plerisque interfectis reliquos in castellū concludit. In hoc prelio dux marcus Antonius multa predare gessit: & quis semper & ubique vir fortis apparuisset: tunc tamen etiam suum vicit exemplum. ¶ Gabinius autem relictis qui castellum expugnaret: ipse ciuitates adire & intactas quidem confirmare subuersas autem erigere curabat. Denique iussu eius & scitopolis habitari cepit. Et Samaria. & Antedon. & Appollias. & Iamnia. & Arabia. & Mariffa. & Dora. & Gadara. & Azotus. Alięque multe letis ciuibz atque incolis ad eas cōcurrentibus. ¶ His autem recte compositis: regressus alexandrum vehementius urgebat obsidium. Quare territus Alexander omnibus desperatis legatos ad eum misit & ignosci delictis orans. Et quę sibi parerēt castella macherunta. & hyrcanum tradere non dubitans: quin etiam alexandrium eiusdem potestati permisit. Quę quidem omnia Gabinius consilio matris alexandri funditus eruit ne rursus belli alterius receptaculum fierent. Aderat autem quo suis Gabinius palparet obsequijs viro suo ceterisque captiuis metuens qui Romam fuerant abducti.

¶ Gabinius omnē iudeorum gentem in quinque cōuentus diuisit Aristobolus autem iterū occidens Alexandriū ipsum tentat reparare & exercitum parat contra romanos ubi ipso fugiente quinque milia eius exercitus occisa sunt sed ipse cum Antigono filio capitur & custodia traditur filiis: matri traditis Gabinium autem contra parthos bellum parantem hyrcanus & Antipater iuuant. Tunc quoque iudeorum exoritur seditio pro alexandro Aristoboli filio & victo alexandro decem suorum milia occidunt. Gabinius quoque hierusalem reuersus Nabatheos bello superat. Crassus vero Gabinio succedens templum pecunijs (quas pompeius non tangeret) spoliavit pro bello contra parthos qui periit cum exercitu post quem Cassius commissus parthos syriam properantes inhibuit & triginta milia iudeorum adducit in seruitum. Cyprus Antipatri vxor quatuor illi genuit filios & filiam Qui maximā habuit cum rege arabum & alijs potētibz procurauit amicitiam. ¶ Capitulum octauum.

Istā hęc vero gabinius (hyrcano hierosolimam deducto ei que phani cura madata) ceteris reipublicę partibus optimates prefecit: omnemque iudeorum gentem in cōuentus quinque diuisit: vno hierosolomis altero doris itemque tertio vt apud amathunta respōdeat destinatis: quarto hierico quinto fossoris al'is Sephoris galileę ciuitas attributa est. Singulari autē vnus cōnatione iudei liberati libeter optimatibus regebant. ¶ Verumtamen multo post euenit vt turbari his fieret initium: elapsus roma aristobolus. Quę magna iterum iudeorum manu cō-

Aristobolū captiuū pompeius duxit Romā cū familia sed alexander filius fugit.

Alexander aristoboli filius bellū cōtra hyrcanū fecit sed Gabinium timēs fugit.

Alexandriū hyrcanū Macherunta.

Exercitus alexandri victus.

Gabinius subuersas ciuitates erexit Alexander ad Gabiniū legatos mittit castella omnia ditioni sue offerens. &c.

Gabinius omnē iudeorum gentem in quinque cōuentus diuisit.

Libri primus Iosephi Iudei

flata partim cupidam mutationis partim quibus olim dilectus erat primum occupat alexandriam idque recingere muro tentabat. Deinde cognito quod gabinius sisennam & antonium & seruilium duces contra se cum exercitu misit in macherunta concedit: vulgusque in bellis onere deposito solos armatos prope ad octo milia militum secum duxit inter quos & phitolaus erat secundarum partium rector cum mille viris ex hierosolymis profugus. Romani autem sequebantur. Habitoque conflictu aliquamdiu cum suis aristobolus fortiter dimicando perseuerabat: donec vi romanorum subacti cesa sunt virorum quinque milia. Prope vero duo milia in quendam tumulum confugerunt: ceterique mille cum aristobolo preputa romanorum acie in macherunta coacti sunt. Vbi cum rex in ruinis prima vespere tetendisset sperabat quidem aliam se manu per inducias belli posse contrahere castellumque bene munire impetum autem romanorum supra quam poterat per biduum remoratus. ¶ Postremo capitur & cum antigono filio qui romae fuerat secum victus ad Gabinium atque inde Romam perductus est. Sed illum quidem senatus custodie coercuit: filius autem eius in iudeam transmisit: quia Gabinius per epistolas scripserat id pro traditione castellorum coniungi aristoboli spondidisse. ¶ Parato autem Gabinio Bellum parthis inferre. Ptolomeus impedimento fuit qui reuerfus ab euftrate petebat egyptum hyrcano & antipatro amicis vsus ad omnia quae militie necessitas exigebat. Nam & pecunijs & armis eum & frumento antipater & auxilijs adiunxit & iudeis in ea parte vias quae pelusium ducerent observantibus transmittente Gabinium persuasit. Alia vero Syria discessu Gabini commota. Et iudeos iterum alexander aristoboli filius ad dissentionem reduxit: & maxima multitudine conflata romanos omnes qui per eam terram degerent obruncare decreuerat. Quam rem Gabinius metuens iam enim ex egypto redierat hoc tumultu instante nonnullis dissidentium premissio antipatro concordiam persuasit. Cum alexandro autem mille triginta remanserant: & ille ad Bellum promptus erat Itaque ad pugnam egreditur. Occurrunt autem iudei & circa montem tabirum/itabirum congressi: decem milia sternuntur. Ceteram vero multitudinem fuga dispersit. ¶ Et gabinius ad Hierosolymam reuerfus id enim antipater voluit. rempublicam eius ordinavit. Deinde hinc profectus nabatheos pugna superat & mitridatem & orphanena parthis per fugas clam dimittit: eosque militibus aufugisse firmavit. ¶ Interea crassus successor ei datus Syriam suscipit. Is in Parthie alias parthice militie sumptum & aliud omne aurum templi (quod hierosolymis erat) abstulit & quibus Pompeius temperauerat duo milia talentorum. Eufratem vero transgressus: & ipse perijt & exercitus eius de quibus non est huius temporis commemorare. ¶ Post crassum autem parthos in Syriam properantes irruere cassius inhibuit: receptus in pulinciam Eius autem fauore questito in iudeam festinabat raptisque taricheis prope ad triginta milia & tria milia iudeorum adducit in seruitium. Occidit autem etiam Pisillium alias Phitolaum seditiosos aristoboli colligentem: cuius necis suator erat antipater. ¶ Huic autem nupta fuit ex arabia nobilis foemina Cypris nomine unde filios quatuor faselum & regem herodem & isippum & feroram & filiam Salomem habuit. Cum autem omnium qui ubique potentes essent amicitia & hospicijs familiaritates conquereret precipue regem arabum per affinitatem sibi sociavit: eiusque fidei commendans filios suos ad eum misit quoniam bellum cum aristobolo gerendum susceperat. ¶ Cassius autem compulso ad ocium per conditiones Alexandro ad eufratem reuerfus est. Parthos transitu prohibiturus De quibus alio loco referemus.

Seditio iudeorum per alexandro aristoboli filio. Victus Alexander decem milibus suis occisus. Gabinius reuerfus hierosolim nabatheos pugna superat. ¶ Cassius post crassum commissus parthos syriam properantes inhibuit & triginta milia iudeorum in seruitium &c.

¶ Cesar iulius victor Aristobolum soluens a vinculis eum cum duabus cohortibus in Syriam misit sed hunc Pompeiani veneno interfecerunt cuius corpus Anthonius postea in regalibus monumentis iussit sepeliri. Alexander quoque eius filius a Scipione securi occiditur. Ptolomeus vero ad aristoboli uxorem mittens antigonum cum sororibus iubet destinare & sibi minorem filiam copulans a patre occiditur quam pater accepit uxorem: antipater autem mortuo pompeio cesari se contulit & ipsi dedit auxilium quique mitridatem liberauit quem rerum gestarum testem habuit apud cesarem & factus est ab eo cuius Romanus & hyrcanus pontifex confirmatus antigonus vero ipsos coram cesare de patris & fratris morte accusat cuius accusationi vulnera antipater ostendens satisfecit. Hyrcanus quoque pontificatu dignus a cesare pronuntiatur & antipater procurator iudee permissumque est eis subuersa renouare moenia. Antipater autem qui hyrcanum videns segniores phasellum filium preposuit Hierosolimis & herodem galilee.

Cesar iulius victor aristobolum a vinculis soluens cum duabus cohortibus in syriam misit sed hunc pompeiani veneno interfecerunt.

Esar autem post senatus & Pompeij trans mare Ionium fugam rebus omnibus Romaeque potius solutum vinculis aristobolum cum duabus cohortibus velociter ad Syriam misit: & hanc facillime Et cuncta iudee proxima per illum subijci posse ratus. Verum & spem cesaris et aristoboli alacritatem precessit inuidia. Nam veneno peremptus a pompeij studio aliquandiu etiam sepultura in solo patrio carebat corpusque mortui seruabatur melle conditum donec ab antonio iudeis iustum est in monumentis regalibus sepeliendum. ¶ Occidit autem alexander

noq; filius eius a scipione securi percussus antiochię secundum pompeij litteras: accusatione pro tri-
 unali prius habita super his quę in romanos admiserat. ¶ Ptolomeus autē Mennei filius qui apud
 alida sub libano morabatur captis eius fratribus filium suū philippionē qui eos arceseret mittit as-
 alonē: atq; ille abstractū ab aristoboli cōiuge antigonū eiusq; sorores adducit ad patrē. Amore autē
 aptus minorem earum coniugio suo copulat: ob eamq; causam post a patre occidit. Accepit eū Pro-
 meus in matrimonium alexandram perempto filio huiusq; affinitatis gratia fratres eius propensio-
 cura tuebatur. ¶ Antipater autem pompeio mortuo in clientelam cęsarıs sese contulit: & quia mi-
 idates & pergamenus ab accessu pelusij prohibitus cum exercitu quem ducebat in egyptum. apud
 scalonem morabatur nō solum arabas quamuis hospes esset auxilium ferre persuasit verum & ipse
 mata iudeorum tria circiter milia secum mouit. Excitauit autem p̄sidio Syrię quoq; ponētes &
 colam libani Ptolomeum & Iamblicū. Et Ptolomeum alterum: quorum gratia ciuitates regionis il-
 us alacri animo bellum inchoarunt iamq; fractus mitridates audis propter antipatrum copijs pelu-
 proficiscitur & quia transire vetaretur. ciuitatem obsidebat Antipater vero & in hac oppugna-
 clarus emicuit. Effracto em̄ ex parte sua muro: primus in ciuitatem cum suis comitibus insiluit
 pelusium quidem capta est. Vterius autem eos progredi non sinebant iudei egypti terrarum in-
 (qui appellant om̄e) quibus tamen antipater non modo ne obstarent. verū etiam vt victui neces-
 pręberent militi persuasit. Vnde factum est vt nec mēphite in manus venirent. sed vltro sese tra-
 mitridati. Atq; ille delata per agros pugna cum cęteris cōmisit ægyptijs in loco cui nomen est
 strate pedon/ eumq; in acie omni dextro cornu periclitato liberauit antipater circumgressus
 ripam. Leuum enim cornu contra se positum superabat. Facto autē in eos impetū qui mitri-
 persequerent̄ multos occidit. Namq; diu reliquos fugientes agebat donec etiam castris eorū
 est octoginta tantum de suorum numero amissis. Octingentos autem fere mitridates cum fu-
 perdidit: pręter spem vero seruatus ex p̄lio. Vacuus inuidia testis rerum ab antipatro gestarū
 ad cęsarem. Vnde ille tunc quidem antipatrum spe & laudibus ad subeūda pro se pericula red-
 p̄p̄torē in quibus omnibus bellator audacissimus comprobatus multa; perpeßus vulnera
 corpore gerebat signa virtutis. ¶ Post autem quando rebus in egypto compositis ad syriam re-
 romana cum ciuitate simul & immunitate donauit alijsq; rebus honorando amicissimeq; tra-
 dignum emulatione constituit eiusdemq; gratia etiam confirmauit hyrcano pōtificatum. Eo
 vero tempore antigonus quoq; aristoboli filius cum venisset ad cęsarem maiorem pręter opini-
 felicitatis causam prębuit antipatro. Nam qui de patris morte queri deberet propter inimici-
 pompeij quantum putabatur veneno peremptus: & crudelitatis in fratrem accusare scipionē nul-
 inuidię dolorem admiscere miserijs vltro hęc hyrcano antipatroq; criminatur veluti se patrio
 alias loco cum fratribus iniquissime pellerent multisq; gentem iniurijs afficerent dūmodo satia-
 in egyptum quoq; auxilia ipsi cęsari non beniuolentia: sed timorē veteris discordię miserint. &
 iorem pompeij deprecarentur. ¶ Ad hęc antipater veste proiecta multitudinem vulnerū osten-
 & qua fide quidem cęsarem coluisset verbis opus non esse. dixit nam corpus etiam se tacente
 Antigoni autem mirari audaciam qui cum hostis romanorum sit filius & fugitiui romanorū
 rerum studium votumq; seditiosum patris habebat apud romanorū principem alios ac-
 conaretur bonisq; aliquid adipisci temptaret: quem hoc solum oporteret amplecti q̄ viueret.
 tunc eum non tantū propter inopiam desiderare facultates: sed vt in eos qui se dedissent iude
 seditiones accenderet. ¶ Quę vbi cęsar audiuit: hircanum quidem pontificatu digniorem ef-
 ficiauit. Antipatro autem cuius vellet potestatis detulit optionē. Qui permissa dignitatis mē-
 ipsi qui daret iudeę procurator declaratus est. Et pręter hoc impetrauit vt subuersa patrię moe-
 renouare sibi liceret. hos quidem honores Cęsar incidēdos in capitolium misit vt iusticię suę
 antipatri signum memorię traderetur. ¶ Antipater vero vbi de Syria Cęsarem prosecutus est
 iudeam reuersus ante omnia patrię muros a pompeio dirutos reparabat/ omniaq; lustrando (ne
 in illis regionibus turbarum esset) nunc interminando. nunc etiam suadendo curabat vnumquē
 monēs q̄ si cum Hyrcano sentiret in ocio atq; opulentia victuri essent fortunisq; suis & cōmu-
 pace posituri. Sin vana spe ducerētur eorum qui priuati questijs gratia: res nouas optarent se qui
 non procuratorē sed dñm omniū: Hyrcanum vero tyrannum pro rege: itemq; romanos & cęsa-
 hostes pro amicis & rectoribus habituri nec em̄ passuros huius potestatē labefacturi. quē ipsi re-
 constituerent. ¶ Sed quis hęc diceret. Tñ etiam per se qm̄ Hyrcanum segniores videret. Neq;
 efficacē q̄ regni sollicitudo posceret statum prouincię componebat. Et falsum quidem natu ma-
 filio rū suorum militię p̄positum Hierosolimis eiusq; territorio prefecit: herodem vero etate po-
 tiorem nimisq; adolescentem galileę destinauit similia curaturus.

Ptolomeus ad
 aristo. vxorem
 mittēs antigonū
 cū sororibus iu-
 bet destinare:
 & sibi minorē fi-
 liam copulās a
 patre occiditur
 quā pater acce-
 pit vxorē.

Antiprī virtus
 & animus.
 Iudei egyptij o-
 nię vocati.

Antipater mi-
 tridatem libera-
 uit.

Mitridates apd
 cęsarē testis re-
 rum gestarū ab
 antipatro

Antipater ciuis
 romanus & hircan-
 cantis pontifex
 cōfirmatus.

Antiprī accusa-
 tionē satisfacit
 vulnus oñdēs.
 &c.

Hyrcanus a cę-
 sare pōtificatu
 dignus pñciā
 tur & antiprī p-
 curator iudeę
 & pmissū ē sub-
 uersa renouare
 moenia. &c.

Antiprī exhor-
 tatio ad pplm̄.

Liber primus Iosephi Iudei

¶ Ezechia latronum principe cum suis ab herode occiso Herodes ipse a Syris honorat & sexto Cæsari est cognitus quem phasellus frater virtute certabat superare propter hos Antipater ab omnibus honorabatur. Vnde inuidi iudei hircanum de negligentia accusabant quia Antipatrum & filios regem promitteret. Hyrcanus quoque herodem accusatum quia præter legem multos occidit ad iudicium vocat sed eum Sextus absoluit Rursum quoque herodes accusatus bellum contra hircanum mouisset nisi pater & frater impediuiissent Basso quoque Sextum Cæsarem dolose occidente Romæ intestinum bellum oritur. & Marcus Sexto in Syria instituitur Iulio autem a Cassio & Bruto anno imperij. iij. occiso Cassius Syriam occupat magnas imponens exactiones Cuius gratiam Herodes in colligendis exactionibus promeruit Illiusque iram contra Malichum Antipater repressit sed ingratus malichus ipsum dolo querebat interficere.

¶ Capitulum decimum.

Ezechia latronum princeps cum suis ab herode occiso herodes ipse a Syris honorat & sexto Cæsari est cognitus quem phasellus frater virtute certabat in virtute. Inuidia in prosperitate non deest ¶ Inuidi iudei hircanum accusant negligentia quia antipatrum & filios promittit regem.

¶ Vi cum natura strenuus esset cito materiam ubi animi magnitudinem exerceret inuenit captumque latronum principem ezechiam quem prædari maximo agmine continetia syris deprehendit ipsumque aliosque latrones multos interfecit. Et res adeo grata fuit syris ut per vicos atque oppida caneretur herodes veluti per eum pace reddita & possessionibus restitutis. Ex huius denique operis gloria sexto etiam cæsari propinquo magni cæsaris & syriam tunc administranti est cognitus. Quin & phasellus fratris indolem contentione bona superare certabat augendo erga se beniuolentiam Hierosolimis habitantium atque illam quidem ciuitatem possidens nichil aut contumeliose per insolentiam potestatis admittens. ¶ Hinc antipater & obsequijs regalibus ab ea gente colebatur & honores ei tanquam rerum domino omnes habebant Nec tamen ipse propterea minus fidelis aut beniuolus hyrcano fuit. Verum fieri non potest ut liuore quisque in secundis rebus effugiat. Quauis & antea hyrcanus tacite sua sponte morderetur adolescentium gloria maximeque rebus ab Herode bene gestis & crebris nuncijs laudes eius per singula factis predicantibus augeret a multis tamen inuidis (qui regnis adherere solent) quibusque antipatri filiorumque eius probitas officiebat instigabat dicentibus quod antipatro & filiis eius traditis solo contentus & hoc potestate vacuo regis nomine federet. Et quadiu sic errabat ut in se reges producat. Nec enim eos vel simulare iam procuracionem. Sed certe esse dominos ipso reiecto cuius nec mandatis nec epistolis præter iudeorum legem tentant multitudinem peremisset herodes illumque non sicut regem. Sed adhuc priuatum ita ad iudicium venire debere rationem tam ipsi regi quam patrijs legibus redditurum quem indemnatos occidi non sineret. His paulatim accendebatur hyrcanus Ad extremum iracundia prodita causam dictum herodem accersit. Atque illi & prius monitu & quod ei fiducia res gestæ darent munita prius galilea preliis ad regem perficiscitur. Ibat tamen cum forti caterua ne vel derogare hyrcano videretur si plures duceret vel inuidie nudus pateret. Sextus autem cæsar adolescenti metuens ne quid apud inimicos deprehensio mali fieret. Ad hyrcanum mittit qui ei manifeste denunciarent ut homicidij crimine liberaret herodem hyrcanus autem qui eum diligeret per se quoque id cupiens absolutionem decernit. Atque is rege inuito fugisse ratus damascum recessit ad sextum nequaquam paratus obedire si denuo fuisset accitus. ¶ Rursumque a nequissimis irritabatur firmatum herodem abisse firmatibus & ut se contra ipsum instrueret properasse. Hec autem rex vera existimans quid ageret nesciebat quoniam potentior inimicum videbat. Cum vero a sexto Cæsare dux militum per Syriam itemque samaria declaratus esset herodes neque solum propter gentis fauorem sed etiam viribus suis terribilis putaretur ad timorem ultimum descendit iamque illum contra se credens cum exercitu esse venturum. Neque opinione deceptus est. Namque herodes intentare sibi accusationis iracundiam conflatam militum multitudinem in hierosolimam ducebat ut Hyrcanum regno deponeret. Id quod fecisset nisi pariter egressi pater & frater fregissent eius impetum deprecantes ut ipse vindictam ministraturus sola indignatione dimitteret regi autem parceret sub quo ad hoc potentie processisset. Ac si propterea quod in iudicium vocatus esset indignaretur quia tamen absolutus est gratias ageret neque tristibus quidem paria referret saluti vero esset ingratus. Quod si etiam momenta bellorum reputanda viderentur iniquitatem militie consideraret neque omnino de victoria bene speraret qui cum rege congressurus esset una se cum educato & de se quidem bene merito. Seu autem nunquam nisi quod maliorum consilijs impulsus umbram tantum iniquitatis mouisset. Paruit his herodes qui speratis putauerat posse sufficere suasque vires demonstrare nationi. ¶ Et inter hec discordia Romanorum circa appamiam bellumque domesticum oritur. Quoniam cecilius bassus fauore pompeij sextum Cæsarem dolo necauerat. cuiusque militem occupauerat. Alij vero cæsaris duces mortis eius viciscere gratia cum viribus bassum petebant. Quibus tam interempti quam superstitis Cæsaris causa quod ambobus amicus esset Antipater per filios suos misit auxilia. Cum autem bellum traheretur ex italia quidem successor sexti venit marcus. ¶ Eodem tempore bellum inter Romanos conflatum dolo cassij & bruti cæsare interfecto postquam triennium septemque menses tenuit principatum. Maximo autem motu cedis eius gratia co-

Hyrcanus herodem ad iudicium vocat sed eum absoluit sextus cæsar Accusatus ite- rum herodes

Herodes contra hyrcanum bellum mouisset nisi pater & frater impediuiissent

Basso dolo Sextum Cæsarem occidente Bellum domesticum Romanorum oritur.

ento & optimatibus inter se dissidentibus propria spe quisq; ducebatur ad id quod existimabat esse commodius. Itaq; cassius syriam petit occupaturus militem qui appamiam circūsedebat vbi & marcum & dissidentes cohortes basso conciliauit simulq; obsidione liberauit appamiam. Ipse vero exercitum ducens stipedium ciuitatibus indicebat nec modus erat exactioñū. Cum autem iudeos quoq; septingenta talenta iussisset inferre: minas eius veritus antipater. filijs suis & amicis mature pecunie largiendę curā distribuit: & inter eos malicho cuidam ex amicis adeo necessitas vrgebat. Primus autē herodes cassij fauorem promeruit: qui ex galilea parte sua centum talenta portauit proptereaq; inter ceteros amicos numerabatur. At vero ceteros tarditatis arguens cassius ipsis ciuitatibus irascebatur. Itaq; Gophnam & Ammaū & alias duas ciuitates ex vilioribus depopulatus ibat quidem quasi malichum interfectoris q; remissior in exigendo fuisset. Verum & huius & ceterarum ciuitatū interitū tepidius antipater centum illico talentis cassio delinito Nequaq; tamen malichus post obitum cassij beneficiorum antipatri memor fuit sed illi ipsi quem sepe numero sui seruatorē fuisse memorabat periculum moliebatur: iniquitatis suę impedimētum abolere festinans. Itaq; antipater & vires eius & caliditatem metuens flumen transijt iordanem: ad vlciſcendas insidias cōgregaturus exercitū. Deprehensos autem malichus antipatri filios imprudentia superat. Nam & faseiū apud hierosolimā prepositū appositum & Herodem qui custodiam curabat ad murum multis accusationibus & sacramentis circūuentos impellit: vt ipsis intercedentibus reconciliaretur Antipatro. Atq; ita denuo per Antipatrum exorato Marco tunc in Syria militem regente seruatus est: qui malichum statuerat occidere nouis rebus studisset.

¶ Herodes totius syrię procurator efficitur sibiq; regnum promittitur. Vnde Antipater veniens procurante Malicho occiditur. Sed herodes ipse patris mortem vlciſci bello prohibitus dissimulans clarissimas celebrauit exequias. Sed ipsum vlciſci Cassius monuit. Vnde Malichum principatum volentem vindicare Chylarici (preſente hyrcano) interemerūt foelixq; contra phasellū Malichi moriens volens vindicare vincitur: & Antigonum tunc vincit herodes cui dosis vxor Antipatrum filium genuerat. Ipsi quoq; marianni filia Alexādrī filij Aristoboli Hyrcani ex filia neptis secunda: vxor iūda erat. Interfecto autem Cassio Cēsar in Italiam & Anthonius in syriam discesserunt apud quē optimates iudeorum herodem accusant & fratrem quem eum pecunia herodes placauit & ab ipso herodes & frater tetrarchę instituūtur punitis eorum accusatoribus Et iterum mille legatos: Tyrum missos indignatus Anthonius eorum multos occidit & multos vulnerauit sed & vinctos interfecit.

¶ Capitulum vndecimum.

Cum vero adolescente & antonio cum bruto & cassio bellum gerentibus marcus & cassius exercitu de syria constato q; magna pars vbi vsus poposcit herodes fuisset ipsum quidem totius syrię procuratorem preſiciunt equitum illi manu peditumq; attributa. Si bellum autem desisset: regnum quoq; iudeę cassius eidem se delaturum esse pollicitus est. Euenit autem vt antipatro & spes & fortitudo filij causa iteritus fieret. Horum autem metu malichus ministro quodam regio pecunia corrupto: mixtum ei veneno poculum dare persuadet. Atq; ille quidē iniusti & malichi palma fuit. Post cōuiuium moritur vir ad alia strenuus rebusq; amministrandis ydoneus: cui regnum recuperatum conseruasset hyrcano. ¶ Malichus autem isensum propter suspicionem veneni populum negando placabat simulq; vt validior esset armatorum sibi copias cōquirebat. Nec enim herodem cessaturum arbitrabatur: quin etiam mox cum exercitu paternę necis vltor aduenerat sed fasei fratris consilio qui eum palam minime persequendum esse dicebat ne vulgi seditio conciperetur. Et purgātem se tunc malichum patienter admisit: & suspitione liberum esse concedens clarissimas paterno funeri celebrauit exequias. Cōuersus autem in samariam: & ciuitatem composuit seditione turbatam perq; dies festos in hierosolimam remeabat missis comitibus armatis: nam timens impletum compellebat Hyrcanus. Malichus autē alienigenas introduci sup indigenas q; dies festos agerent prohibebat. Herodes autem & ipso qui preceperat causaq; cōtempta nocte ingressus est. Iterūq; malichus ad eum veniens antipatrum flebat cōtraq; ille se falli cum vix animi dolorem premeret simulabat. Et tamen de patris nece apd cassium per epistolas quęstus est: cui pterea malichus erat inuisus itaq; non modo vt in ortem patris vlciſceretur ei rescripsit. Sed etiam Chiliarchis quibus preerat: vt in causa iusta herodi opem ferrent occulte iussit. ¶ Et quoniam (capta Laodicia) vndiq; ad Herodem conuenerant optimates cum muneribus & coronis ipse quidem hoc vlioni tempus destinabat. Malichus autem id tyri fore suspicabatur consilium: & filium suum tunc apud Tyrios obsidem statuit subducere: & ipse in iudeam fugam parabat. Salutis autē desperatio stimulabat vt etiam maior cogitaret. Nam & iudeorū gentem contra romanos excitaturum se credidit dū bello aduersus antoniu cassius occupabatur deiectoq; Hyrcano facillime regnaturū. Sed profecto irridebat eius spem

Cassius siria occupat exactio nes magnas imponens. &c.

Herodes cassij fauorē i colligēdis exactio nibus pmeruit.

Antipatrum cassij contra Malichum repressit sed igratus malichus antipatrum querebat dolo occidere.

Herodes totius syrię procurator preſicif atq; sibi regnū pmittitur. quod fuit antipatro cā mortis. Antipatrum veneno procurante malicho occidit.

Herodes a fratre mortē patris vlciſci bello prohibetur sed dissimulans clarissimas celebrauit exequias.

Cassius herodem monuit patris mortem vlciſci. &c.

Liber primus Iosephi Iudei

**Malichus occi-
ditur presente
hyrcano**

**Fœlix contra
phaselū bellum
mouet malichi
mortē volēs vi-
dicare sed vin-
citur.**

**Victoria hero-
dis cōtra anti-
gonū filium.**

**Marianne filia
alexandri filij
aristoboli secū-
da herodē vxor.**

**Anthoniū de
opatre captus
amore herodē
& fratrē tetrar-
chas facit & eo-
rū accusatores
puniunt qbus-
dam occisis a-
lijs cū iniuria re-
cedētibz.
Iterū legati iu-
deorū cōtra fra-
tres mittūtur:
quorū indigna-
tus Anthoniū
multos occidit
& multos vul-
nerauit sed & vi-
ctos interfecit.**

fatale decretum. Etenim quo intēderet animum suspicatus herodes: & ipsum & Hyrcanū prope astā-
tes ad cenam vocat deinde seruorum quēdam instruendi specie conuiuij intromittit. Sed res erat vt
Chiliarchis p̄diceret ad insidias ingredi. Atq; illi p̄ceptorū cassij memores ad littus ciuitati proxi-
mū armati gladijs exierunt: ibiq; circūseptum malichum multis vulneribus interficiūt. Hyrcanus au-
tem stupore dissolutus statim concidit: vixq; anima recepta herodem percunctabā quis malichū oc-
cidisset. Et cum de Chiliarchis vnus respondisset. Cassij p̄ceptum plane inquit & me & patriā me-
am Cassius seruat incolumē qui amborū insidiatorem peremit. Vtrū autem id inuidia dixerit an q̄ ti-
more factum probaret incertū est. Sed enim in malichum hoc est modo vltus herodes. ¶ Postq̄ ve-
ro Cassius exessit e Syria iterum hierosolymis orta seditio est cum fœlix in faselum mouisset exercitū
Et in herodis fratris poena vellet necem malichi vindicare. Casu autem herodes cum fabio romano
duce apud damascū habitabat: & ne cupiens auxilio foret morbo impediēbā. Interea tamen phase-
lus sine cuiusq̄ p̄sidio superauit fœlicem probumq; ingrati obijciebat Hyrcano: qui & fœlici fauere
studisset fratremq; malichi castella occupantem coniurauerat. Iam enim multa tenuerat omniumq;
tutissimum massadā. Nec tamen ei quicq̄ contra vim herodis potuit sufficere. Qui mox vt conualuit
alia recepit & illum ex massada supplicem dimisit. Et maronem Tyrionum Tyrannū ex galilea pepu-
lit tria enim possederat castella tyrisq; quos coeperat vitam concessit omnibus: nōnullos etiam dona-
tos abire iussit: vna & sibi ciuitatis beniuolentiā & tyranno cōparans odium. Marion autem a Cassio
quidem meruerat tyrānidem: qui tot Syrię tyrannos p̄fecerat. Sed ob herodis inimicitias etiam an-
tigonū Aristoboli secum ducebat & ptholomeū propter Fabianum quem antigonus pecunia sibi so-
ciatum adiutorem incepti habebat. Cuncta vero socer ptholomeus antigono sumministrabat. Contra
quos herodes instructus: in aditu iudeę commisso p̄lio victoria potitur. Fugatoq; antigono redit in
hierosolimam pro merito gestę rei omnibus carus: vt etiam quibus antea despectus erat: tunc in eius
familiaritatē sese dederint propter Hyrcani affinitatem. ¶ Namq; is herodes iam pridem ex indige-
nis habebat vxorem non ignobilē quę dosis vocabatur & antipatrū ex ea susceperat filium. ¶ Tunc
autem duxerat alexandri (cuius pater fuit aristobolus) filiam mariannē: hyrcani neptem ex filia: atq;
inde familiaris regis erat. ¶ Sed vbi Cassio circa philippos intersecto cēsar in Italiam & Antonius in
Syriam discesserunt: legatis ab alijs ciuitatibus ad antonium missis in bithiniam etiam iudeorū opti-
mates accusatum venit faselum & herodem: q̄ illis rerum summā vi possidētibus nomen tantū ho-
norabile superesset hyrcano. Atq; herodes qui p̄sto erat magna pecunia placatū antonium sic affe-
cit vt ne verbum quidem inimicorū eius pateretur audire. Et tūc quidem ita digressi sunt. ¶ Cum au-
tem denuo iudeorū primates centum viri antiochię proxima Dafen ad antonium venissent amor
cleopatre iam seruientem: dilecti a ceteris qui eloquentia & dignitate p̄stabant aduersus fratres ac-
cusationem proponūt. Respondebat autem messala causę defensor: astante etiam propter affinitatē
Hyrcano. Auditis deinde vtriusq; partibus antoniū percunctabatur hyrcanum: quinām essent regē-
dis rebus aptissimi. Cumq; is Herodem eiusq; fratres alijs p̄tulisset: voluprate repletus nam & ho-
spes eorum paternus erat humanissimeq; ab antipatro susceptus eo tempore quo in iudeam cum C-
binio venerat tetrarchas ambos declarat: totius eius iudeę procuratione permisso. Legatis autem
egre ferentibus quindecim eorum corceptos carceri tradidit quos & poene occidit. ceteros autem re-
fecit cum iuria. Vnde maior tumultus hierosolimis excitatus est. ¶ Deniq; mille iterum legati tyru-
missi sunt vbi cōmorabatur antoniū in hierosolimam paratus irruere & contra eos vociferantes m-
gistratus tyriorum directus: data ei licentia vt quos comprehendisset occideret p̄ceptoq; vt eoru-
potestatem confirmare curaret: qui tetrarchę ipsius essent antonij suffragio constituti. Ante hęc au-
tem herodes vsq; ad litus progressus multis eos ammonebat. ne & sibi interitus & patrię bellī causā fieri
dum inconsiderate contendunt. Illis autem tanto magis indigne ferentibus antoniū missis armat-
multos occidit multos etiam vulnerauit: quorū & saucios cura & mortuos sepultura hyrcanus dign-
tus est non tamen ideo qui effugerant quiescebant. Perturbando enim ciuitatem antoniū irritabat
vt etiam quos in vinculis haberet occideret.

¶ Barzaphanę parthos satrapas post biennū cum pacoro parthorū regis filio Syriam obtin-
te Lisaniās ptholomei mennei filios mille talenta cum quingētis mulieribus repromittit vt antigono
regnum cōtraderent & hyrcanum exturbarent quo perualus pacorus per maritima Barzahanes
ro per mediterranea loca copias ductant attributa equitū partē regio ministro qui iudcam petens
deorum cōsilia exploraturus suppetiaref antigono cui pleriq; iudeorū adherentes locum qui drim-
dici occupant suis hostibus qui hierosolimā petentes vsq; ad regiam pergunt vbi cū hyrcano & ph-
selo cōcertantes in fugam versi ab herodis manu in phano cōcludunt collatis sexaginta custodibus
ēdes proximas quos populus fratribz infensus concremabit qua de re Herodes succēsus cū popu-

confligens multos trucidat & instante penthecostes festo plebem adorsus plures peremit. Interea vero pacorus pacis arbiter ab antigono dolo se peti tur quem phaselus recepit hospitio sed phaselus ipse & hyrcanus insidiosae a parthis captis. Herodes mariannes suauis hostium euasit insidias ad ydumeam proficiscens & in massada contra hostes victoria potius in memoria preclari facinoris arcem munatissimam condidit de suo nomine herodiam vocas cui vero de idumea venienti Iosippus frater obitum venit. Parthi autem apud hierosolimam in praedam versi fugientium domos & regiam depredati sunt.

Capitulum duodecimum.

Barzaphane autem parthorum satrapa syriam biennio post cum regis filio pacoro detinente infancias patris sui mortui successor ptolomei mennei filius mille satrapae talenta pollicitus: & mulieres quingentas eis persuadet: ut antigonum in regnum inducerent hyrcanumque deponerent. Impulsis igitur ab eo pacorus ipse quidem per maritima loca perrexit: barzaphanem autem itinere mediterraneo iussit irrumpere. Sed maritimorum iudei pacorum excluderunt. cum ptolomeus alias ptolomeneses eum & sidonij receperunt. Ille autem quendam regium ministrum cognomine Siuū equitatus ei parte attributa ad iudeam iussit accedere. & exploraturum hostium consilia: & ubi usus exegisset praesidio futurum antigono. Plurimi autem eorum qui carmelum populabantur iudei vitro ad antigonum currunt ad irruendum alacriter animati. Ille autem ad locum qui drimas dicitur alias drymos seu dir in occupandum eos praemittit ibi commissa pugna: depulsique hostibus & fugatis hierosolimam cursu petebant auctique multitudine usque ad regiam processerunt. Excepti autem ab hyrcano & phaselo: fortissime in foro confligunt. Ibi quoque hostes in fugam versos pars herodis in phanum concludit: custodesque his sexaginta viros apponit. per edes proximas collocatos. Sed hos quidem infensus fratribus populus igne consumit. Herodes autem iracundia peremptorum congressus cum populo multos obruncat: inque dies singulos inuicem se per insidias incurstantibus assidue cedes erant. Instante vero die festo qui penthecostes vacatur omnia circa templum totaque ciuitas plebe rustica repleta est & pleraque armata. Et phaselus quidem muros herodes autem cum paucis domum regiam custodiebat. Quasi de improviso hostibus in suburbio alias suburbano plures quidem peremit: omnes autem in fugam vertit: & hos in ciuitatem alios in phanum alios in extremum valuum includit. Interea pacis arbitrum antigonus pacorum petit admittere. Exoratus autem phaselus & ciuitate & hospitio. cum equitibus quingentis parthum recepit sed eundem quidem specie concordiae venientem re autem verum adiunxerat antigonum: denique phaselum dolo pepulit ad barzaphanem legatos de compositione mittere quos multa dissuadente herode atque ut insidiatorem occideret neue se elus fallacijs dederet ammo nente enim natura barbaros fidem negligere. Exiit enim pacorus cum hircano: quominus suspectus esset. Nonnullique relictis equitibus apud herodem qui se Eleutheros vocent cum caeteris phasellum prosequeretur. Sed ubi ad galileam venerunt indigenas quidem dissidentes atque armatos offendunt. Satrapam vero conueniunt satis callide & officiis amicitiae dolos tegentem: denique postquam dona eis dedit: redeuntibus insidias posuit: illi autem in maritimum quendam locum deducti cui nomen est edippus non fraudem intelligunt: ibi enim de promissis mille talentis audierunt & quod antigonus plerumque mulieres ex his quas ipsi haberent inter quingentas partes deuouisset: quodque sibi semper a barbaris praeruerentur insidiae. Olim enim capti essent nisi mora fuisset dum hierosolymis caperetur herodes: ne sibi praesciens quae de his agerentur cauere: haec iam non verba erant solum. Nam & custodes haud procul abesse conspiciebant & tamen phaselus hircanum deferere non est passus quis enim scilicet moreretur ut fugeret: cui saramalla tunc syriorum ditissimus dixerat quemadmodum essent omnia de insidijs constituta. Sed conuenire satrapam maluit atque in os exprobrare quod se insidijs appetisset: ac maxime quia pecuniae causa talis extitisset cum: plures ipse pro salute daturus esset quam pro regno promississet antigonus. Ad haec parthus subdola satisfactione iureque iurando suspicionem deprecatus perrexit ad pacorum: statimque a parthis qui remanserant quibusque iussum erat phaselus atque hircanus comprehendantur: periuria simul ac perfidiam execrantes: at interim minister ad haec missus herodem caere moliebatur: eumque fallere ut extra murum procederet sicut sibi mandatum fuerat conabatur. Ille autem suspectos habere solitus ab initio barbaros: & tunc minime dubitans in hostes incidisse litteras quae insidias indicarent prodehere volebat quod satis idoneam causam pacorus praederet epistolas portantibus obuiam ire debere. Nec enim aut ab hostibus esse captos aut quicquam de insidijs. sed quae phaselus gessisset his contineri. Iam dudum autem ab alijs audierat herodes fratrem suum phaselum esse conceptum & hircanum cuius filia marianne prudentissima feminarum multis eum precibus ne proderet orabat neue se crederet manifestis iam conatibus barbarorum. Adhuc autem pacoro cum socijs delirante quo nam modo claudat patretur insidias nec enim fieri posset ut tantae sapientiae vir ex aperto circumueniretur: nocte herodes cum propinquissimis sibi personis ad idumeam ignaris hostibus proficiscitur.

B. j.

Barzaphane p. thus cumpacho ro regis filio biano Syria deturbat (ysania filio pholomei mille talenta & mulieres quingentas pro mittente ut antigoni in regnum inducant & hircanum exturbent.

Herodes ob suorum iustione paratus plerosque trucidat.

Pacorus pacis arbiter ab antigono dolo se peti tur quae phaselus coepit hospitio. Natura barbari fide negligunt. Pacori dolo.

Hircanus & phaselus insidiosae capti & edippo deducuntur.

Phaselus hyrcanum deferere nolens & si a Saramalla super insidijs edoctus esset.

Herodes dolo se impetitus litteras insidiarum indices prodehere abnuat.

Herodes mariannes suauis hostium euasit insidias & vadit in idumeam

Libet primus Iosephi Iudei

Victor herodis
arcem edificauit
quē vocauit he-
rodion.
Iosippus fr̄ he-
rodi obuiam ve-
nit in idumea.
Parthi hierusalē
deprestantur.

Eoq; cognito parthi eum persequēbatur. Et illi matrem quidem fratresq; suos desponsatāq; puellam cum matre minimosq; fratres pertendere iter iussit. Ipse autem caute cum famulis suis barbaros reten-
tabat multisq; per omnes conflictus interemptis. ad castellū massada properabat. Grauiiores autē par-
this in fuga iudeos expertus est. Qui cum super molesti fuissent. sexagesimo tamen ciuitatis stadio a-
liquandiu etiam acie decertarunt. Vbi herodes victoria potitus cum multis interfecisset. ipsum lobū
in memoriam præclari facinoris edificatū locu pletissima exornauit regia. arcēq; in eo munitissimam
condidit: ac de suo nomīe herodion vocauit. Et tunc quidem cum fugeret multos ad se applicabat.
Postea vero q̄ de ydumea venit. occurrit ei frater Iosippus alias Iosephus turbamq; sequētum dimit-
ti persuadet: nec enim capacem esse tantę multitudinnis massadam. Erat autē supra q̄ nouem milium
multitudo. Itaq; paruit herodes eius consilio. & impares quidem necessitati per ydumeam dimisit cū
viatico: leuissimos autem maximeq; necessarios tenuit atq; ita in castellum receptus est. Deinde octin-
gentis ibi relictis qui mulieres defenderent. itemq; commeatu qui satis esset obsessis: ipse in petram ci-
uitatem arabie perrexit. ¶ Parthi autem apud hierosolymam in prædam versi in fugientium domus
ac regiam irruerant. solis hircani pecunijs abstinentes: quę trecenta talenta su perabant. Aliorum ve-
ro spe minores inueniebant qm̄ herodes iam pridem barbarorum perfidiam suspicās: quicquid erat
in opibus preciosū in ydumeā multo ante cōportauerat eiusq; sociorum itidem quisq; fecerat.

¶ Parthi Antigonom iudeorum regem constituentes hircanum & phaselum vinctos tradunt ver-
berandos qui hircani aures ne pontificium quandoq; recipiant obtuncant. Phaselus vero antigonus
virtute preueniens cum nec ferri copiam nec liberas haberet manus saxo caput percutiens interiit cū
gaudio moriens morti suę hero lem cognoscens vltorem. parthi autem hyrcanum vinctum ducunt in
parthiam herodes quoq; fratrem adhuc viuere credens vt ipsum liberet sollicitus est pecuniam mu-
tuare quam arabum rex recusat vnde herodes indigratus versus egiptum recedit vbi a cleopatra ho-
norifice receptus est: sed regie spreis precibus & hyemis asperitate maxima edificata naui romā pe-
tit vbi ab antonio cui quę facta sunt nunciauit benigne est receptus eumq; tūc regem proposuit face-
re iudeorum a ntigonum inimicum cognoscens & cōvocato senatu antipatri merita prædicauit: & he-
rodes a senatu rex creatur cuius regni primo die apud antoniu cenatum est. Capitulum tertium decimū.

Antigonuz par-
thi nō solū regē
cōstituūt sed ei
hircanū & pha-
selum victos tra-
dūt verberādos
qui hyrcani au-
res truncauit ne
pōtitiū quan-
doq; recipiat.

Aurum tamen postq̄ præda potiti sunt parthi ad hoc iniurię processerunt vt omnem terram
illam bello implacato repleant marisa quoq; ciuitate vastata nec solum atigonum regem
constituerant: verum etiam phaselum: & hircanum vinctos ei traderent verberandos. At il-
le hircani quidem auriculas dentibus truncat ne solutus quidem rebus mutatis vnq̄ pontificatum re-
cipiat. Ab integris enim celebrari sacra oportet. ¶ Phaseli vero virtute preueniens est antigonus. Qui cū
nec ferri copiam nec manus liberas haberet: ad saxū fractū capite interiit. Atq; ita pbato q̄ verus he-
rodis frater esset. Hircanusq; degenerasset. viriliter vita fungitur: dignum operibus humanis obitum
assecutus. Fertur tamen & aliud q̄ ex illa quidem plaga resipuerit: sed veluti curandi eius causa mis-
sus ab antigono medicus venenis malis vulnus expleuerit eoq; illū pacto peremerit. Vtrūvis autem
verius sit: præclarum habet initium. Deniq; aiunt eum priusq̄ efflaret animam cognito ex quadā mu-
liercula q̄ herodes euassisset dixisse. Nunc bono animo discedam qui vltorem inimicorum viuum re-
querim. Ille quidem sic moritur. ¶ Parthi autem q̄ mulieribus caruerint quas maxime cupiebant. re-
bus tamen antigono apud hierosolymam compositis vinctum in parthiam hircanum ducunt. ¶ He-
rodes autem obstinatus in arabiam velut adhuc viuo fratre suo festinabat vt pecunias ab rege accipe-
ret quibus ex solis exortatum iri pro phaselo sperabat auariciam barbarorū. ¶ Etenim reputabat si arabi-
minus paternę amicitie memor fuisset animoq; liberali paratior. vel mutuum ab eo sumere q̄ reden-
tionis causa preberet: pignori opposito ipsius filio quem redimeret: secum enim habebat fratris fi-
lium septem annis natum: trecentaq; talenta dare decreuerat interpositis præcationi tyrijs Sed profi-
cto studium fortuna preuenierat & phaselo mortuo nec quicq̄ fratrem diligebat herodes. Non tamen
vel apud arabas saluā esse amicitia reperit. Malichus rex eorum iudeis premissis qui hoc ammonere
q̄ primū eū reuerti ex similibus suis iubet simulatione quidē parthos per legatos petisse vt herodē ar-
bia pelleret. Certa vero causa fuit q̄ vicem antipatro debitā negare. pposuerat: neq; pro bñficijs ab eo
perceptis aliquid eius filijs gr̄e repēderet: cōsolationis egentibus. Impudētie alias iprudētie vero su-
lores habebat qui antipatri vellēt obituro de posita. Erant autē circa eū potētissimi: pinde herodes q̄
dem vbi arabas ex ea sibi causa hostes esse deprehēdit vnde amicissimos existimabat: eaq; respondi-
sciuit in rinocu-
ra/hāc. li. xliij. an-
ti. ca. xliij. vocat
andriua rura.

Parthi hyrcanū
vinctum ducunt
in parthiam

Herodis studiū
pro fr̄e liberādo

Arabum rex he-
rodem recusat
hunc vocat ege-
sippus rochum.
Recedit hēro-
des verius egipt.
& mortē fratris
sciuit in rinocu-
ra/hāc. li. xliij. an-
ti. ca. xliij. vocat
andriua rura.

Herodes autem obstinatus in arabiam velut adhuc viuo fratre suo festinabat vt pecunias ab rege accipe-
ret quibus ex solis exortatum iri pro phaselo sperabat auariciam barbarorū. ¶ Etenim reputabat si arabi-
minus paternę amicitie memor fuisset animoq; liberali paratior. vel mutuum ab eo sumere q̄ reden-
tionis causa preberet: pignori opposito ipsius filio quem redimeret: secum enim habebat fratris fi-
lium septem annis natum: trecentaq; talenta dare decreuerat interpositis præcationi tyrijs Sed profi-
cto studium fortuna preuenierat & phaselo mortuo nec quicq̄ fratrem diligebat herodes. Non tamen
vel apud arabas saluā esse amicitia reperit. Malichus rex eorum iudeis premissis qui hoc ammonere
q̄ primū eū reuerti ex similibus suis iubet simulatione quidē parthos per legatos petisse vt herodē ar-
bia pelleret. Certa vero causa fuit q̄ vicem antipatro debitā negare. pposuerat: neq; pro bñficijs ab eo
perceptis aliquid eius filijs gr̄e repēderet: cōsolationis egentibus. Impudētie alias iprudētie vero su-
lores habebat qui antipatri vellēt obituro de posita. Erant autē circa eū potētissimi: pinde herodes q̄
dem vbi arabas ex ea sibi causa hostes esse deprehēdit vnde amicissimos existimabat: eaq; respondi-
sciuit in rinocu-
ra/hāc. li. xliij. an-
ti. ca. xliij. vocat
andriua rura.

etiam hunc in pelusium peruenerat. Ibiq; transitu prohibitus ab eius rei speculatoribus rectores adit & illi eum famam viri dignitatemq; reuerti alexandriam prosequuntur. Transgressus ad ciuitate hono-
 nifice a cleopatra susceptus est: ducē sibi militum eum fore ad ea que parauerat existimare despe-
 dis aut regine precibus: neq; hyemis asperitatem neq; marina discrimina quo minus romam nauiga-
 res existimuit. Circa paphluniam vero per ciuitatis maiore oneris parte electa vix in rodam veliemen-
 ter bello cassij sollicitam. saluus euasit. Amicorum autem suorum ptolomei & saphij receptus hospitio
 licet rei pecuniarie premeretur inopia: maximam tamen edificat nauim triremem: eamq; cum amicis
 delatus in brundisium atq; inde continuo romam profectus familiaritatis paternę gratia primum co-
 uenit antonium: eiq; tam suas q; totius generis clades exponit quodq; affectibus suis in castello
 relictis atq; obsidione cinctis supplicat ad eum hieme nauigasset. Itaq; tantę miserationis casum mise-
 ratus antonius & memoria quidem iunctę cum antipatro dextre Cum vero ipsius qui aderat com-
 platione virtutis: etiam tunc eum regē cōstituere proposuit iudeorū: quem ipse tetrarcham ante fece-
 rat. Non minus autem q; herodes fauore: odio ducebatur antigoni. Hūc enim & seditiosum & roma-
 nis inimicum esse arbitrabatur. Cēsarem quidem sciebat multo q; ipsum paratius renouantem antipa-
 tri expeditiones quas in egipto cū eius patre pertulerat: & hospitū & in rebus cūctis beniuolentiam
 cum preter hæc ipsius quoq; herodis efficiatiam cerneret. Verum tamen & senatū conuocabat ubi me-
 sala & post eum atratinus astante herode patris eius merita & ipsius circa populum romanū fidem
 prosequerantur: quo simul hostem antigonum demonstrarent: non solū q; intra breue tēpus his dis-
 sidere cōpisset verum etiam q; antea quoq; populo romano despecto: parthorum iussu regnum
 curauisset accipere. ¶ His aut cōmoto senatu cū antonius etiā bello cōtra parthos gerēdo vtile esse
 diceret herodē regē creari oēs assentiunt. Dimissosq; concilio antonius quidem & Cēsar egrediebantur
 mediū stipantes herodem: cōsules autem cū alijs magistratibus antecederent cēsari hostias decre-
 tūq; senatus in capitolio reposituri. Primo autem die regni herodis apud antonium cenatum est.

¶ Antigonus massada obsidens inclusis aqua carētib; pluuiā diuinitus puteos impleuit venti-
 dius autem a romanis missus vt parthos a syria prohiberet pecunijs corrumpitur & discedens syronē
 reliquit qui ab antigono similiter mercede corrumpitur herodes vero aucta virtute massadam ab ob-
 sidione voluit liberare sed eum impediuit ioppe hostis qua capta herodes ad massadam suos libera-
 turus properat Indigenas varijs modis sibi associans quia massada hierusalem contra antigonū pro-
 ficiscitur & circa eius moenia se pro bono populi venisse proclamari iubet seq; de nullo viturum om-
 nesq; condonare offensas: quę proclamatione exaudiretur ab antigoni sectatoribus impeditur. tūq;
 syronis reuelata est corruptio. Herodes quoq; magistratus & milites orat vt quem a cēsare antonio &
 senatu deductum honorifice cognouerant non deserant eosq; pœnuria liberare pollicetur q; antigo-
 nus molitur impedire. Herodes autem decem cohortibus munitus hierichonta pergens vacuā inue-
 nit incolis quingentos tamen cum mulieribus & familijs montū fastigia occupātis dimisit reliquam
 autem ciuitatē romani explant. Antigonus vero syronis corruptione partem exercitus suscepit iode-
 dis in gratiam herodes autem idumeam cū equitibus & pœpeditibus cōmouit. Cumq; capta sepho-
 ri milites hyemalibus brumis defatigatos refocillat: & aduersus latrones animum dirigit galileamq; a
 latronibus purgauit pecunia militibus pro stipendijs distributa ferorē quoq; fratri minimo scripsit vt
 & foro venalium consulere muroq; castellum alexandrium cingeret. Capitulum quartumdecimum.

Odem vero tempore antigonus apud massada inclusos obsidebat: alijs quidem vi-
 ctui necessarijs abundantes: aquę autem inopes Vnde iossippus quoq; frater herodis
 cum ducentis familiaribus suis ad arabas confugere cogitabat: audito q; eorum quę
 in herodem commiserat malichum pœniteret. Castellumq; reliquisset: nisi circa no-
 ctē qua exiturus erat plurimum ymbrium contigisset effundī. Aqua enim repletis
 puteis fugiendi causa non erat a deo vt etiam vltro in antigoni militē eruptiones au-
 derent: multosq; nunc aperto pœlio: nunc insidijs neci darent. Non tamē illis omnia pro voto cedebāt
 sed ipsi quoq; interdum cum aduerso casu reuertebantur. Interea dux romanū militis ventidius pro-
 hibitum missus parthos a syria post illos in iudeam venit. verbo quidem vt iossippo & qui vna obside-
 bantur ferret auxilium: re autem vera vt pecunias auferret antigono. Itaq; cum non longe ad hieroso-
 lymis tetendisset quęstu explectus: ipse quidem cum plurima exercitus parte discessit syronem vero
 cum paucis ne furtum deprehenderetur si omnes adduxisset reliquit. Antigonus autem sperans ite-
 rum parthos sibi adiumento fore: syronem interim placabat vt pendente spe nihil inquietaret. ¶ Iam
 vero noui ex italia in ptolomaidem deuectus herodes non parua manu coacta externorum atq; gen-
 tilium: per galileam aduersus antigonum properabat: ventidij & syronis fultus auxilio. Quibus del-
 tius ab antonio missus vt herodem in regnum deducerent persuasit. Horum autem ventidius qui

Herodes a cleo-
 patra honorifi-
 ce receptus sed
 regine spreis p-
 cibus & hyemis
 asperitate Ro-
 mam adit.

Herodes Romā
 veniens antonio
 quę facta sūt nū-
 ciat q ab eo be-
 nigne est rece-
 ptus eūq; tūc re-
 gē pposuit face-
 re iudeorū anti-
 gonū iūicū co-
 gnoscēs & sena-
 tu cōuocato p-
 merita p-
 dicant.

¶ Herodes rex
 a senatu creatur
 Antonius prio-
 die regni herod-
 cenam fecit. &c.

Antigonus tunc
 inclusos apud mas-
 sada obsidet q-
 bus aqua carēti-
 bus diuinitus plu-
 uia puteos im-
 pleuit.

Ventidius a ro-
 manis missus vt
 prohiberet par-
 thos a Syria sed
 pecunijs corrū-
 pti & discedens
 reliquit Syronē.

Liber primus Iosephi Iudei

Sylo ab antio-
no mercede cor-
rumpitur.

Herodes (aucta
virtute) massada
ab obsidione vo-
luit liberare sed
impediuit Iop-
pe hostilis.

Capta Ioppe he-
rodes ad massa-
dam suos libera-
turus properat i-
digenas varijs
modis sibi allo-
cians.

¶ Herodes cir-
ca moenia pta-
mari iubet p bq
no populi venis-
se seg; de nullo
vlturū oēs cōdo-
nare offēsas quē
pclamatiōe ex-
audiretur ab an-
tioni sectatori-
bus impeditur.

Antigonus mo-
litur impedire p
milites anonom
subministratis
hostibus.

Romani ciuita-
tem expilant.

Antigonus cor-
rupto silone par-
tem exercitus
Ioddis suscepiti
gratiam.

Herodes sepho-
ri capta milites
hyemalibus bru-
mis defatigatos
inibi refocillat &
aduersus latro-
nes aiām dirigit

Herodes diu im-
moratus contra
latrones i scēlū
eis delitescētes

busdam turbas in ciuitatibus quę propter parthos euenerant componebat: sylonem vero antagonis in iudea mercede corruerat. Non tamen herodes opis egebat. In dies enim singulos quo manū pro mouebat: augebantur eius copię. Nam pręter paucos: omnis ei galilea cōsensit. Et propositum habebat premium necessarium massadam vt primum affines suos obsidione liberaret sed impedimento fuit ioppe. Hęc enim prius q̃ hostilis esset: eximenda videbatur. ne dum ipse peteret hierosolimā tur- rāmen aliquod a tergo inimicis relinqueretur. Sylo autem iungit agmina inuenisse gaudens resiten- di occasionem q̃ eum persecutio premeret iudeorum. Hos autem herodes parue manus excussione perterritos mature in fugam conuertit: & sylonem male repugnantem periculo eripit. ¶ Deinde ca- pta ioppe suos liberatum ad massadam festinabat cum indigenarum alios amicitia paterna sibi socia- ret: alios ipsius gloria: nonnullos vtriusq; beneficijs debita vicissitudo plurimos tamē spes vt a rege cer- tissimo. iamq; enim validissimas quęsierant copias. Sed antagonis iter eius impediēbat loca insidijs oportuna preueniens vnde nullum aut minimū afferebat hostibus detrimētum. ¶ Herodes autem facile receptis e massada pignoribus suis & rebus: a castello in hierosolimam perrexit. Cui se tam filo- nis milites q̃ ceteri ex ciuitate iunxerūt: virum eius timore perculsi. Castris autē positis in occidua re- gione oppidi custodes eius parthis ipsum sagittis & iaculis impetebant ab alijs vero per cuneos ex- currentibus primę frontis acies temptabatur. Herodes autem primo circa muros declamari iussit. po- puli se bono & saluti ciuitatis aduenisse. pœnasq; a nullo quis manifeste inimico repetiturum: sed dis- cordissimis etiam offensarum obliuionem daturum. Deinde cum allocutionibus contrarijs pars anti- goni obstaret quo minus aut precones exaudire aut voluntatē mutare quispiam posset quod reliquū erat suis imperat murorum defensores aduicisci. Atq; illi statim sagittis cunctos ex turribus fugā ver- terunt. Ibiq; cum sylonis detecta corruptio est. Multis enim militū sub armatis qui rebus agere se ne- cessarijs acclamarent. pecuniamq; alimentis poscerent atq; hyemandi gratia in loca oportuna dimit- ti. nam ciuitati proxima deserta erant ita omnibus ab antagono ante prouisis: & incitabat exercitum & ipse recedere conabatur. Herodes autem non solum rectores qui syloni parerēt. sed etiam milites vbi essent plurimi conueniendo rogabat ne destituerent quem scirēt a cesare & antonio & senatu de- ductum in vno die pollicitus eos pœnuria soluere. Deinde hęc precatu ipse ad agros abiit: tātāq; his exhibuit copiam commeatus vt sylonis omnes accusationes perimeret: simulq; prospiciēs ne vel in posterum ministrare desinerent. accolas samarię per epistolas ammonēbat. Nam ciuitas eius se di- entelę dederat: vt alimenta & vinum & oleum & pecora in hierichonta deferrent. Hoc vbi audiuit an- tigonus: statim hostes qui frumenta prohiberent. atq; insidijs opprimerēt. per agros dimittit. Illiq; ius- sis obediunt: & iam magna manus ar. natorum super hierichonta fuerat congregata. Discreti autem montibus insidebant: si qui exportarent victui necessaria speculantes. ¶ Non tamē herodes ociosus erat: sed ex cohortibus comitatus quinq; romanis & quinq; iudeor. m. quibus permixti erant etiam mercede conducti trecenti. preterea paucis equitibus hierichonta peruenit. Et ciuitatem quidem va- cuam habitatoribus reperit: quingentos vero cum mulieribus ac familijs montium occupasse cacumi- na. Et hos quidem captos dimisit. Romani autem in reliq; ciuitatem irruunt eamq; diripuerunt: cū ple- nas domos offēdisissent omnigenū condotionum. Rex autē apud hierichonta presidio collocato re- nersus est: romanūq; militē in his quę sibi cesserant ciuitatibus hoc est idumea. & galilea & samaria hic maturū dimisit. ¶ Antigonus quoq; sylonis corruptione meruit vt partem exercitus Ioddis susci- peret in antagoni gratiam. Et romani quidem armorum cura soluti: rebus omnibus abundabant. He- rodes autem non quiescebat: sed idumeam duobus milibus peditum. & quadringentis equitibus mis- so etiam fratre suo iossippo cōmouit: ne quid noui cum antagono fieret. Ipse autē matre cum alijs quos ex massada liberauerat affinibus suis in samariam translata ibiq; tutissime collocata vt cetera galileę subuerteret: atq; antagonū presidio expelleret: proficiētur. Cumq; sephorim licet vehemētissime nin- geret: peruenisset: facillime ciuitatem capit custodibus eius atē aggressionē fuga dilapsis. Ibiq; suis mi- litibus quos hiems fatigauerat recreatis: erat enim magna copia cōmeatus: aduersus latrones in spe- luncis agētes direxit animū qui pleraq; illius regionis incurfantes nō minoribus q̃ belli cladibus inco- las afficiebant. Premissis autē tribus peditum cohortibus vnaq; ala equitū in vicum arbella ipse die- bus quadraginta post cum reliqua manu superuenit. Nec tamē eius incursum hostes extimuerunt. Sed armati obuā procedebant pericia bellatores & ferocitate latrones. Deniq; prelio cōmissa dextro ipso- rum cornu sinistrum. Herodis in fugā pellitur. Ille autē de suo dextro circūgressus velociter subuenit Et suos quidem a fuga retrahit. Irruendo autem in hostes impetum persequētium refrenabat donec a fronte pugnantes violentię cōcesserunt. Qui tamen eos vsq; ad Iordanem cedēdo persequēbatur & magna fugientū parte perempta ceteri trans fluuiū disiecti sunt. At galilea metu purgata est nisi q̃ in speluncis latitantes reliquerāt eorūq; causa diutius ibi remorādum fuit. Quamobrem primum labo-

ris fructum militibus rependebat centum quinquaginta nummorum dragmas singulis diuidendo eorumq; rectoribus multiplicatam summam ad hiberna mittendo. ¶ Ferorē autem fratri minimo scripsit ut & foro venalium consuleret: muroq; castellum alexandrium cingeret. Quē ab illo curata sunt.

¶ Ventidius Antonio athenis diuersante sylonem & herodem ad expeditionem in parthos accersit herodes vero libenter ad ventidium sylonem dimisso aduersum latrones in speluncis habitantes mouet exercitum nullusq; latronum herodios conseruare: volenti sese dedere voluit sed senior quidem se ptem filiorum pater ipsos cum vxore ne herodi quedam commiserant sese darent ipsos trucidauit. sibiq; postea mortem concituit herodes autem subactis latronibus prefecto ptolomeo in Samariam rediit qui abijs qui galileam infestabant trucidatur quorum postea multitudinem interemit Herodes. Ventidius quoq; antonij iussu interempto pacoro mille equites & duas cohortes in auxilium misit herodi. Herodes quoq; macherē iniquitatem accusaturus properat ad antonium qui precibus tamē in gratiam regis rediit herodes quoq; Samofathan adueniēs obsidionem terminauit multis barbaris interfectis Iosippus autem contra fratris iussu in antigonum bellum mouens cum recentibus romanis militibus occiditur vnde antigonus victoria minime contentus seuit in mortuum & caput eius abscidit pro quo ferora. l. offerebat talenta.

Capitulum quintumdecimum.

Taq; circum athenas versabatur antonius. Ventidius autem ad bellum cōtra parthos Sylonem atq; herodem accersit: mandato eis per epistolas ut iudej statim ante componerent. Sed herodes libenter ad ventidium sylonem dimisso: ipse aduersum latrones in speluncis habitantes mouet exercitum. Iste autem speluncę in pręruptis montibus erant vndiq; inaccessę. transuersosq; tantum ac per angustos ascensius habebant saxumq; ab earum fronte vsq; ad fauces altissimas pertinebat rectum vallibus imminēs ut aliquandiu quidem rex incertus esset pro loci difficultate quid ageret. Postremo autem molimine vteretur satis incauto. Etenim valentissimus quisq; demissus arcubus exponebatur in hostia spelunca. rum: sicq; cum familijs eos mactabant: ignemq; repugnantibus iniiciebant. Cumq; aliquos ex his cōseruare vellet herodes: ut ad se recederent voce pręconis edixit. Sed illorum neq; voluntarium se quisq; ei tradidit & quousis coegerat. multi mortem captiuitati pertulerūt. Vbi etiam senior quidam septem filiorum pater. orantes cum matre filios ut egredi sibi ad fœdera permitteret: occidit hoc modo. Iussit exire singulos: ipse ad hostium stabat & prodeuntem filiorum quemq; trucidabat herodes autem e spelunca prospiciens & dolore conficiebatur: & ut filijs parceret seni dextram cum precibus ponebat. Ille autem dictis eius nequaquā mitior factus: insuper velut humilis animi contempsit herodem: & post filios occidit vxorem. Deiecitq; desuper mortuis: postremo semet pręcipitem misit. Speluncis igitur & qui in his erant ita subactis herodes relicta exercitus parte quanta ne quis rebelare temptaret satis esse arbitraretur ei; parthi ptolomeo pręposito in Samariam rediit: armatorum quidem tria milia. sexcentos vero equites in antigonum duces. Tuncq; propter eius abcessum nacti licentiam quibus galileam turbare mos erat: ptolomeum vero militum rectorem aggressi nec opinantem interficiunt egros autem vastabant. in paludes autem atq; in abditissima loca refugientes. Qui. bus cognitis herodes mature succurrit: & magnam quidem eorum multitudinem morte cōsumit. Omnibus autem castellis obsidione liberatis. huius mutationis causa multam exegit a ciuitatibus pecuniā centum talenta. ¶ Iam vero parthis expulsis: occiso etiam pacoro: ventidius antonij litteris monitus equitum mille auxilia duarumq; cohortium aduersum antigonum mittit herodi Eorum autem ducem macheram ut ad se adiutum veniret: per epistolas rogauit antigonus & de vi herodis multa conque. ritus: & pecuniam dare pollicitus. Sed ventidius nec enim ad quod missus fuerat negligendum putabat. pręsertim cum plura daret herodes in prodicione quidem ei nō paruit: simulata vero amicitia res antigoni exploratum petrexit: non admissio herodis consilio dissuadentis id fieri. ¶ Antigonus autem quia: pręsensit quid cogitaret: ciuitatem ei clausit & tanq; hostem vlciſcebatur ex moribus: donec macheram incepti puduit: & in amathūtem ad herodem recessit. Iratus autem q̄ res aliter cesserat. quos. cumq; iudeos offendisset interficiebat: ut nec vel herodianis parceret: sed & antigonianis omnibus abutebatur. Hec cum egre ferret herodes in macheram quidem vindicare voluit tanq; in hostem: iracundiam vero repressit: & ad antonium properabat: apud eum accusaturus macherē iniquitatem. Ille autem delicta sua reputans: velociter regem conſequitur utq; in gratiam secū redeat multis precibus efficit Neq; tamen herodes a proposito suo reuocatus est: quo minus ad antonium pergeret. Sed cū audisset cum magnis viribus oppugnari samofatham iuxta eufratem validissimam ciuitatem: acrius festinabat: oportunitatem hoc esse tempus perspicuens demonstrandę virtutis & ut magis magisq; place. ret antonio. Deniq; mox ut ad eum venit finem attulit obsidioni multis barbaris interfectis: magna. q; pręde parte sibi destinata: ut antonius quidem quāq; eius virtutem antea mirabatur tamen etiam

¶ Pręmia militibus repēduntur & rectoribus multiplicantur.

Antonio Athenis diuersante ventidius ad expeditionem in parthos sylonem & Herodem accersit. Modus latronum euincendorum. Horrificus senis facinus qui trucidās. vij. liberis & vxori sibi mortem concituit.

Herodes subactis latronibus prefecto ptolomeo in samariam reuertitur. Ventidius iterē pro pacoro antonij iussu mille equites & cohortes duas in auxilium herodi misit.

¶ Herodes macherē infestus ad antonium properat macheram accusaturus: qui precibus in gratiam regis rediit.

Libri primus Iosephi Iudei

Iosippus contra fratris iussu in Antigoni mouens pre aiose depugnans cum romanis militibus recedebus occiditur. Antigoni imantitas in mortuum Antigonus se iosippi caput abscondit pro quo ferora frater eius precium redemptionis offerret.

Antigoni fautores herodis optimates aquis submergere conantur. Sosius vero syrie prepositus captis famosatis ab antonio auxiliari iubetur. Herodi qui apud daphnem somnijs & nuncijs de fratris nece certificatur quique propter casum praeter spem ei accidentem deo carus creatus est Romanus ab hostibus telis & lapidibus sauciatis herodes ipse telo vulneratus est. Antigonus autem pappum in samariam mittente herodes captis municipijs celsisque duobus habitatorum milibus ad copias suas rediit cui multi iudeorum varijs induci rationibus adhaerunt quique fraternae cedis recordatione acrius dimicabat & fufis & hostibus ingens fit excidium tantaque cadauerum per vias erat multitudo ut etiam victoribus transitus obstrueretur statimque herodes ad hierosolymam perrexisset nisi hiemis asperitas eum prohibuisset. Herodi quoque balneum ingressuro vnico comitante famulo plerique hostes armati occurrerunt qui attoniti licet inermis foret diffugerunt. Quidam vero pappi quem iosippum interemerat caput obruncans ferore mittit.

Capitulum sextumdecimum

Antigoni fautores summates herodis studiosos aquis obruunt. Sosius syrie prepositus capta famosata ab antonio iubetur herodi suppeliari.

Anta vero nouitas post Antigoni victoriam galilee res occupauit: ut qui partibus eius magis fauerent. productos optimates herodis studiosos lacu summergerent multaque ydumea quoque mutarentur: vbi macheras castelli cuiusdam instaurabat moenia cuius nomen est togitha alias gotha. Neque horum quicquam herodes audierat. Captis enim famosatis antonius & preposito syrie sosio, iussu quoque ut herodem aduersus antigonum adiuuaret: discessit in egiptum. Sosius autem duabus cohortibus in iudeam premissis quarum herodes vteretur auxilio: ipse cum cetera manu militum sequebatur. Herodi autem prope degenti apud daphnem antiochie: mortem fratris somnia significant. Cumque turbatus persiluisse stratu ecce nuncijs cladis intrabant. Quare pre dolore paululum questus maxima luctus parte delata in hostes properabat: ultra vires iter accelerans. Et vbi ad libanum venit ostingentos montis accolae assumit auxilio. Namque his iungit romanorum cohortem: cum quibus non expectata luce in galileam ingressus est: hostesque obuios in eum quem reliquerant locum aduertit. Et assidue quidem castellum oppugnare temptabat. Sed priusquam id caperet: asperrima coactus hyeme in vicos proximos recepit exercitum. Paucis autem diebus post auctus etiam altius cohortis praesidio inquam Anthonius miserat. tanto hostibus fuit terrori: ut castellum nocte defererent. Iamque per hierichonta properans ibat: ut quod primum interfectores fratris sui posset vicisci. Vbi etiam mirabilis ei monstroque similis casus euenit. Vade praeter spem liberatus: opinionemque deo carus esset adeptus est. Nam cum multi honorati vespera illa cenauisset: postquam dimisso conuiuio omnes egressi sunt: con festum cenaculum concidit. Id autem commune sibi tam periculi quod salutis indicium quantum ad futurum bellum pertineret esse coniciens mane prima castra commouet hostiumque citriter tria milia de montibus decurrerunt prima temptabat agmina. At manum quidem cum romanis conserrere non satis fidebant: lapidibus autem ac telis eos dum modo plurimos sauciarent eminus appetebant. Ibi herodes quoque ipse praeteriens latus aculo vulnerabatur. Antigonus autem se non solum audacia suorum sed etiam multitudine superiorem videri cupiens. Pappum quendam ex contubernalibus suis cum manu militum in samariam mittit: quibus quidem macheras erat palma victoriae. Herodes vero terram peruagatus hostium quinque municipia capit: duoque habitatorum milia consumit: exulsi quoque domibus ad exercitum rediit circa vicum qui appellabatur comachome tendentem. In dies autem singulos magna multitudo iudeorum vel ex ipsa hierichonta vel ex alijs regionibus accedebat: cum hos odium moueret antigoni: alios ipsius Herodis preclara facinora. Enimuero multos ratione carentes mutationis cupiditas impellebat. Hoc autem congregi festinante pappi milites neque multitudine neque impetu perterriti: acriter ad pugnam ex altera parte procedunt. Sed vbi agmina confluxerunt & ceteri quidem paulisper restiterunt herodes autem fraternae cedis recordatione periculosius dimicans dum

Herod animus i fratris mortem vindicandam.

Mirus euenus herodis quo deo gratus foret creditus est.

Romani ab hostibus telis & lapidibus ipse herodesque in latere telo sauciatus est.

Herodes municipijs captis ceteris duobus hitatorum milibus ad copias suas rediit.

modo eius vlcisceretur auctores aduersam aciem facillime superat. Deinde semper integros aggrediendo: vniuersas in fugam vertit erat enim plurima occumbentium strages: cum alij quidem in vicum vnde venerant compellerentur: nouissimus autem ipse intraret atq; infinitos occideret. Postremo ruens inter fugientes hostes in ciuitatem incidit: cum omnes quidem domus armatorum essent refertae: plenaeq; propugnatorum de super tecta. Et quoniam foris deprehensos facillime superabat disturbando edes intus abditos extrahebat: alios conuulsis obrutos fastigijs multos simul necabat. Si quis autem fugisset subter ruinam eum gladijs armati milites excipiebant. Tantaq; cadauerum per oēs vias multitudo congregata est: vt etiam victoribus ipsis transitus obstrueretur. Hāc plagam hostes a deo non tulerunt vt confluentium turba conspectis qui in vico perissent: fuga discederet. Statimq; successu frētus herodes ad hierosolymam perrexisset: nisi eum hyemis asperitas prohibuisset: hēc enim persciendę victorię fuit impedimentum: & ne pœnitus opprimeretur antigonus obstitit: qui ciuitatem iam deserere cogitabat. ¶ Herodes autem ad vesp̄eram cum lassos amicos reficiendi corporis gratia dimisisset: ipse ab armis adhuc calidus more militis lautum ibat. Siquidem vnus tantum puer eum sequebatur & priusq; in balneum perueniret. obuius ei quidam ex hostibus gladio armatus excurrit. Deinde alter & tertius & plures qui huc confugerant armati ex acie in balneum: sed percussis etiam tam metu ac latitantes vt regem viderūt illum quidem stupore debilitati ac tremētes cum inermis esset prętereunt / & exitus vero quo fugerent cursu petebant. Itaq; cum alijs casu qui eos comprehendere nullus adesset: herodi autem nichil pati satis fuisset: omnes effugiunt. ¶ Postremo autem die Papum quidem antigoni militum ducem absciso capite obruncat: idq; ferore magistro exercitus fratri suum mut. in precepti fratris ultionem. Namq; Pappus erat: qui iolippum interfecerat.

¶ Herodes autem transacto hyemis rigore anno regni sui tertio hierosolymam profectus ipsam obsidet qui vxorem Alexandri filiam ducturus composito exercitu samariam petit & post nuptias rediens ei iofius cum magno exercitu sociatur: magna q; fuit vtriusq; partis obsessorum & obsidentium constantia Romanis vero per cuniculos ingredientibus quidam herodiani moenia transcendunt deinde iofij centuriones vnde expugnata hierosolyma maxima sine vilo sexus etatis autem loci delictu facta est strages antigonusq; se ad iofij pedes prouoluēs ab eo antigona irrisione vocatus vincitur. Herodes vero circa templi custodiam prouidus: romanos a rapinis arcet promittens se illis de suo satisfacturum: iofius autem aurea corona delicata ex hierosolymis audiens antigonom vinctum perduxit. Antonio herodes vero ciuitatis ornatu deficiente pecunia antonio amore victo misit qui ipsius femine victus amore ciuitates multas ei donauit quamq; Herodes placans tributarium se ei reddidit antonius quoq; arabazam tigrani filium captiuum decet cleopatre. Capitulum septimumdecimum.

Ubi autem rigor hyemis cessit in hierosolimam profectus est. Murisq; admoto milite. annus tum agebatur tertius ex quo Romę rex fuerat declaratus: pro templo castra posuit quo facilius erat expugnatio: & antea pompeius coeperat ciuitatem. Exercitu autem in opera distributo: suburbanisq; diuisis: tres quidem leuare aggeres: & super eos turres edificare iubet. Relictis autem qui operi instarent edificacissimis amicorum: ipse in samariam vadit: vxorem accepturus Alexandri filij Aristoboli filiam sibi desponsatam vt diximus & domum obsidet sub castra opera nūcias curatus. Quippe iam hospes despiciebat. ¶ Igitur vbi eam duxit hierosolymam redit auctus militum copijs: ei q; iofius cum magna equitum peditumq; manu sociatur. qua mediterraneo premissa itinere: per phenicem ipse remeauit. Vniuerso autem exercitu cōgregato ad peditum legiones vndecim. equitumq; sex milia. pręter auxilia syrorum non pro minima parte ducenda. prope a septemtrionali muro castra collocauerunt ipse quidem herodes senatus consulto froctus a quibus rex fuerat declaratus: iofius vero antonio: a quo milites quibus pręerat sciret missos herodis auxilio. ¶ Iudeorum autem intra ciuitatem agentium populus. varie turbatus erat. Nam circa templum infirmior multitudo conueniens furore agebatur: multa q; veluti diuinitus de temporibus dictabat & qui audaciores essent in collegia conglobati multis modis latrocinebantur: maxime & locis opido proximis victui necessaria diripientes: neq; aut equis aut viris alimenta relinquebant. Bellatorum autem constantiores obsidentibus oppositi & muris opus aggerum prohibebant & contra instrumenta oppugnantium semper nouum aliud quod obstaculum moliebantur. In nulla autem re sicut in cuniculis superabant. ¶ Rex autē aduersus latrocinia quidem occultas militum excogitauit insidias quibus eorum reprimerentur excursus inopiam vero alimentorum longinquis transuectionibus adiuuari disposuit. At pugne intenti quis omnē modum audacię supergrederentur. Romanorum tamen peritia vincebatur. Nichilominus a parte cū his certa morte propolita confligebant: Ex improviso autem Romanis per cuniculos inter medios emergentibus priusq; muri pars aliqua distruebatur: alteram eius vicem muniebant. Prorsus neq; ma-

Herodes in ciuitate dilapsus igitē stragē patrat.

Victoribus cesorū cadaueribus pręcluditur via. Herodi balneū ingressuro vnico famulo comitante pleriq; hostes idē tidē armati occurrere q̄ attoniti licet iernis foret diffugere. Quidā pappi q̄ iolippū iteremerat caput obrūtū cās ferorē mittit

Herodes regni sui āno scio hierosolymam obsidet positū ān tē plū castris ac di spartitis copijs tres aggeres ad arcas extruēdas attolli mandat. Herodianorum copiarū nūerus.

Iudeorū hierosolymā ihabitātū turbatio ac quorūdā petulencia audaciorum. Quanta cōstantia obsidentibus resistitur. In latronum incursiones paran tur insidię.

Liber primus Iosephi Iudei

Romani per cuculos intergre diuntur.

Post quique mensium obsidionem quidam herodiani moenia transcendunt deinde Iosij centuriones.

¶ Antigonus se ad Iosij pedes prostratus ab eo Antigona vocatus suscipiendi visum.

¶ Herodes circa templi custodia providentia Herodes a rapinis Romanos arceat pollicetur solum eas permittente se illis de suo satis daturum. Solum aurea corona deo devota Antigoni vinculum Antigono perducit.

Malicia Cleopatre & avaricia.

Antonius femine victus amore civitates multas ei dedit.

Herodes Cleopatram placans tributum dedit.

Cleopatra callide herodem impedit ne cum Antonio vadat sed ut sibi bellum in arabas committatur procurat Victoria Herodis contra arabes

nibus neque machinis deficiebant quoniam usque ad ultimum repugnare decreverat. Denique tanto exercitu circum sedente per quinque menses obsidium tollerauerunt donec quidam ex his quos lectos habebat herodes ausu murum transgredi civitatem irruerunt: & post eos Iosij centuriones. ¶ Igitur ante omnia phano proxima capiebantur: & infuso exercitu plurima ubique mors erat. Romanis quidem propter obsidionis moras iratis: herodes vero manu iudaica summo intento studio ne quis poenitus ex adversariis resideret. Mactabantur autem quam plurimi & per angustiores vicos oppidi & in domos compulsi: vel si ad templum etiam confugissent nec illa erat aut senectutis aut muliebris infirmitatis miseratio. Denique licet rex ubique dimittens rogaret ut parcerent: nemo tamen dextram continuit. Sed veluti furens omnem persequēbantur etatem. ¶ Ibi tum etiam antigonus neque priorem: neque presentem fortunam cogitans domo discedit & ad pedes Iosij prosternitur. Ille autem nihil eum tate mutationis causa miseratus. Et intemperanter derisit: & antigonam appellavit neque tamen etiam custodire liberum dimisit ut feminam. Itaque ille quidem victus asseruabatur. ¶ Herodes autem quoniam hostes vicisset. ut externa quoque auxilia sub iugum mitteret providebat. Visendi enim templi sanctorumque eius studio. omnis peregrina multitudo fuerat incitata. Ob eamque rem hos minus: alios precibus modo nullos armis etiam refrenabat. & acerbiorē quam si victus fuisse existimans sibi fore victoriam: si quod videri nefas esset (culpa sua) visum fuisset. Mox autem etiam rapinas in civitate profubuit: multa inuectus in Iosium si vacue factis viris & pecuniis opido Romani regem solitudinis reliquissent qui pro tanta civium cede totius orbis terre imperium vile precium idicaret. Illo autem iustum esse dicente ut pro labore obsidionis predarum licentiam milites haberent: ipse de suis facultatibus mercedem singulis distributurum esse firmavit. Atque ita redemptis patrie reliquiis promissa complevit.

Nam & militum quemque liberaliter: & pro merito duces ipsumque Iosium regia largitate donavit ut ne mo egens pecuniis abiret. ¶ Post hæc Iosius aurea corona deo dedicata ex hierosolymis remeavit: antonius dictum antigonum ducens. Et illum quidem vana spe vite cupidum usque ad ultimum diem ignavia verna securis excipit. ¶ Rex autem herodes discretam multitudinem civitatis suarum quidem paratissimum studiosos quo magis sibi benivolos faceret. honorifice tractabat: antigonianos autem necitrat debat. Et cum pecunia defecisset: diuiso quicquid ornamentorum haberet divisum antonio et usque comitibus misit: non tamen omnino ne quid pateretur redemit. Iam enim antonius Cleopatram amore correptus in omni re cupidini cesserat. ¶ Etenim cleopatra ubi tanta cognationem suam seivicia persecuta est ut neque propinquus ei sanguine superesset cedens rabiem contulit in extraneos. Syrorumque optimates apud antonium criminando suadebat eos interfici: ut eo modo cuiusque possessiones dominio suo facilius quæreret. postea vero quod in iudeos atque arabas usque extendit avariciam: ut reges eorum herodes & malichus interirent occulte moliebatur. Denique cum vel in parte preceptorum resipivisset antonius: occidere quidem viros bonos tantisque reges iniustum esse dixit: quod autem his morte propius erat inter amicos vitra non habuit: sed multa terra ex eorum finibus precesita. Et quod erat in hie riconte palmetum quo balsamum gignitur: & civitates preter tyrum & sydonem cunctas intra flumen eleutherum ipsi dedit. Quorum posita domino & eufratem usque: partis bellum inferentem antonium profecuta per appamiam & damascum in iudeam venit. Atque hic herodes licet magnis muneribus infensum eius animum mitigasset tamen trecentis talentis annuis abscessas regno suo possessiones impetrat sibi locari ipsamque omnibus obsequiis placans in pelusium usque ducit: Nec multum interea tempus & antonius ex parthis aderat: captivumque artabanem tygranis filium dono Cleopatram ducebat. Nam cum pecuniis omnique preda parthus illi statim condonatus est.

¶ Cleopatra herodem callide ne cum Antonio vadat impediens ut sibi contra arabes bellum committatur procurat: contra quem in arabes victorem themon Cleopatram dux venit unde arabes recreati herodis. exercitum fugant quorum tamen herodes ipse fines incursionibus vexit: terre motus quoque maximus in iudea. xxx. hominum milia cum infinitis pecoribus (manente exercitu incolumi) occidit: arabes quoque iudeorum legatos interemerunt herodes vero suos hostium aduentu perterritos ad bellum contra ipsos excitat unde animati victores contra arabes extiterunt quique siti compulsi se ipsos tradunt herodes quoque ab ipsis patronatus optatus est.

¶ Conciato autem bello actiaco herodes quidem cum antonio proficisci paratus erat. & alijs per iudeam turbis liberatis: & hyrcania positus quem vicum antigoni soror tenebat. ¶ Verum tamen a Cleopatra callide ne periculi Antonij particeps fieret interclusus est. rebus enim ut diximus insidias tendens bellum in arabas ut herodi committeret persuadet antonio. Quod si vicisset arabes: si victus esset iudee domina constitueretur: alterumque potentium per aliterum pessum daret. Sed hæc eius voluntas: ad herodis cessit arbitrium. Nam primum pignibus hostium captis magnum quem conflauerat. equitatum circa diospolim in eos mittit: Et quis fortiter

Capitulum octavumdecimum

resistentes superauit. Cum autem iam victi essent maiore motu arabes fuscitantur. Et infinita manus in vicum syrie celestianathan congregati expectabant iudeos Vbi rex eos herodes cum exercitu aggressus bellum consultius administrare tentabat: castraque muro cingi precipiebat. Non tamen ei paruit multitudo: sed priore victoria freti arabas impetunt: & prima coitione in fugam versos vrgebant. In persequutione vero insidij periclitati herodes vici canathon indigenis ab athemone dimissis: qui ex Cleopatre ducibus semper ei fuerat inimicus. Namque horum incurfu recreati arabes pugnam repetunt: iunguntque agminibus circa saxosa loca & deuia herodis militem fugant plurimis cede prostratis. Qui vero ex prelio seruati sunt: in vicum orimizam confugiunt. Vbi etiam castra eorum cum hominibus circumgressi arabes: sicut erant plena coeperunt. Neque multo post accepta clade herodes aderat cum auxilijs: seruisque usus poposcit. Huius enim vulneris causa fuit prepositorum militibus contumacia: quod iussis obedire noluerint. Non enim repentino commisso prelio: nullum insidiandi athemon tempus habuisset. Rursus tamen ultus est arabas assiduus eorum fines incursionibus inquietas: quodque semel victus est sepe reuocauit. Sed dum inimicos persequitur: incurret ei diuinitus alia calamitas: septimo regni anno & acciaco bello feruente. Namque veris initio terra mota: infinita quidem pecorum: triginta vero hominum milia peremit: cum exercitus mansisset incolumis quoniam sub diuo tendebat. Ibi quoque Arabas in maiorem ferociam fama sustulit: tristibusque nuncijs grauius aliquid semper affligens. Vnde velut omni subueria iudea terrae obtinende spe: quia neminem superesse credebant in ea ruunt legatis prius interfectis qui ad se venerant a iudeis. Herodes autem aduentu hostium perterritam suorum multitudinem tam magnitudine quam assiduitate calamitatum fractam ad repugnandum incitare tentabat hec dicens. Rationem habere non videtur: cur vos praesens formido pertulerit. Nam diuinitus quidem indignitatis plagas merori vobis esse non miror: ignauum est autem idem perpeti etiam cum incurfus hominum repellendi sunt. Ego enim tantum ab isto ut hostes post terremotum non per timebam: quia magis putauerim deum hanc illis illecebram dimisisse: ut poenas redderent. Non enim tantum manu armisque freti quantum nostris calamitatibus veniunt Fallax autem spes est: quae non suis iuribus nititur: sed alienis aduersis. Neque vero vel secundae res vel contrariae apud homines certe sunt: sed in utraque partem vicissim videas mutare fortunam: & id exempla vobis propria demonstrabunt. Nunc pro prelio lupo victores post ab hostibus victi sumus: & nunc ergo quantum estimare licet illi capientur res se fore credentes. Nunc enim coidens incautus est: motus autem prouidentiam docet. Itaque michi quidem hoc ipsum quod timetis: fiduciam iuggerit. Nam cum ferociore quam opus erat fuisset: & praeter voluntatem meam in hostes egressi essetis: athemon insidiandi tempus inuenit. Nunc autem vestra cunctatio & minus alacer animus: ut videtur certam michi victoriam spondet. Conuenit tamen ante praedium sic esse affectos: in ipso autem opere virtutem erigere consceleratisque hostibus planum facere: quod neque humanum aliquod malum: neque ira celestis unquam deprimit formidinem iudeorum: donec spiritum vite ducunt: vel eorum quisquam in bonis suis arabes dominari patietur: quos aliquoties poene captiuos abduxit. Nichil autem vos terreat rerum anima carentium motus: neque arbitremini terrae concussionem alicuius futurae cladis esse portentum. Naturalia namque sunt elementorum quoque vicia: nullumque damnum inferunt nisi quod ex ipsis euenerit. Nam pestilentiae quidem vel famis vel terremotus signum aliquod tardius fortasse praecesserit: ipsa vero cum extiterint sui magnitudine finiunt. Ceterum quid nobis amplius quam terrae concussio: bellum nocere poterit etiam victis. Immo enim uero maximum imminetis exitij monstrum non sponte sua: neque alienis manibus inimicis accedit: quia legatos nostros praeter omni hominum leges crudeliter imolauerunt: talesque deo pro belli euentu hostias ceciderunt. Non enim effugient maximum eius lumen inuictaeque dextrae sed continuo penis dabunt si patrio repleti spiritu in vindictam violati foederis animos excitemus. Pergite quisque: non pro coniugibus neque pro liberis aut pro patriae periculis pugnaturi sed legatorum sedis viatores. Illi melius quam nos qui viuimus exercitum regent vobisque michi obedientibus periclitabor ipse praeter ceteris Pro certo enim sciat fortitudinem nostram sustineri non posse nisi si temeritate ledatur. His adheritatus milites ubi eos alacres vidit: sacra deo celebravit. Deinde cum exercitu iordanem fluvium transgressus est. Castris autem phyladelphia positus haud procul ab hostibus quasi de interiacente castello contenderet pugnam eminus irritabat quam primum cupiens cōgredi. Nam & hostes praemiserat qui castellum occuparent: sed illos quidem regis facile repulerunt: collectique tenuerunt. Ipse vero quotidie productus ad praedium milite instructaque acie arabas lacecebat. Cum autem nemo contra praederet quedam enim vehemens eos formido tenebat: & ante multitudinem dux archemius timore obriguerat vallum eorum aggressus ipse disturbat. Eoque modo coacti ad pugnam confusis ordinibus mixti: cum peditibus equites egrediuntur. Et similitudine superiores iudeis tantum alacritate pares: quamuis audaciores eos faceret victoriae desperatio. Et quandiu quidem restiterunt: non magna cedes eorum facta est: ubi vero terga nudauerunt multi a iudeis: multi a semetipsis

Arthemion dux cleopatre contra herodem vni arabes recreati herodis exercitum fugant.

Causa vulneris. Herodes arabum fines incursionibus vexat.

Terremotus maximus in iudea xxx. hominum milia cum infinitis pecoribus occidit manente exercitu incolumi.

Fallax spes.

Fortuna mutabilis. Nota.

Notanda verba

Legati ab omnibus iudeis seruati.

Iudei herodis exhortatione animi contra arabes.

Victi Arabes a iudeis.

Liber primus Iosephi Iudei

Herodes arabum legatos despiciit.

Arabes siti compulsi seipos tradunt.

Herodes ab arabibus patronus optatus.

conculcati perierunt. Denique milia, quinq; in fuga ceciderunt: ceteraq; multitudo in vallum compulsa est. Eosq; statim circūseptos obsidebat herodes. Et licet armis prope adesset excidium. tamen aque penuria vehementer urgebat: cum rex arrogantius eorum legatos despiceret: & talenta quinquaginta pro redemptione offerentibus magis instaret. Deniq; ardente siti cateruatim exeuntes vitro se iudeis tradebant: adeo ut quinq; diebus quatuor milia vincerentur: sexto reliqua multitudo ad pugnā desperata salute procederet. Quibus congressus herodes iterum septem milia circiter sternit. Tam magna plaga vitus arabiam extincto virorum eius spiritu tantum profecti: ut etiam patronus ab ea gente optaretur.

¶ Herodes autem victo a Cesare antonio maxime de salute sollicitus ad cesarem in rhodum sine dyademate se Anthonij amicum fuisse prudentissime declarās a quo humanissime receptus iterum rex ab eodem constituitur ipsumq; cesarem euntē in egyptum recepit & exercitui illius necessaria ministrāte. Vnde auctū est eius regnum Cesā quoq; cccc. galathas cleopatrem satellites cesar donavit herodi: zenodoro quoq; damascenos latrocinij vexante a terraq; deiecto dominiū illius herodi donatur & syrię procurator constituitur quę a cesare post agrippam & ab agrippa post cesarem vni ceditur.

¶ Capitulum nonumdecimum.

Herodis sollicitudo victo a cesare Antonio amico.

Herodes ad cesarem in rhodum venit sine dyademate & se fuisse antonij amicum declarat.

Ox autem illum excepit de summa rerum sollicitudo propter amicitiam Antonij primo victoriam cesaris apud actium: verumtamen plus timoris habebat q̄ ipse patiebat. Nec enim cesar victum indicabat antonium donec herodes cum eo superesset. Itaq; rex periculis decrevit occurrere: rhodumq; transmissus ubi cesar eo tempore morabatur adiit eum sine dyademate veste quidem cultuq; privato. Sed fastu regio: neq; dissimulata veritate coram eo hęc dixit. Ego quidem cesar rex factus ab antonio: fateor vtilem me fuisse regem antonio. Neq; dubitauerim dicere q̄ omnimodo armis quoq; me illi gratum expertus esse: nisi arabes prohibuissent. Verū tamen & auxilia pro viribus meis ei misi. & multa frumenti milia. Sed neq; apta apud actium plaga bene de me meritum deferui. Nam cum auxilij minus commodarem: optimum ei consilium dedi vnam esse dicens cleopatrem mortem aduersorum correptionem: quā si occidisset: & pecunias ei & milia ad tui communem & exercitum & memetipsum belli contra te socium pollicebar. Sed profecto eius aures cleopatrem amor & deus (qui victoriam tibi donaret) obstruxit. Vna ergo cum Antonio victus sum & regni coronam cum eius fortuna deposui. Ad te autem veni spem salutis de virtute presumēs & ne in examen adduceretur properans qualis amicus allictus fierem. ¶ Ad hęc cesar immo

Cesar herodē recipit in grām & regem iterū constituit.

Humanitas cesaris erga herodem.

Herodes orans p alexandro antonij amico recusat.

vero saluus esto inquit: & nunc regnato tertius. Nam meritis es qui plurimos regas: cum amicitiam tanta fide tuearis. Experire autem ut etiam sceleratioribus fidus permaneat. Siquidem ego preclarissimā spem de tua michi magnanimitate promitto Recte autem fecit antonius qui magis cleopatrem q̄ tibi paruit. Te namq; lucrati sumus: propter eius amentiam. Prior autem ab officiis coepisti quantū apparet quem ad eorum gladiatores idonea auxilia misisse prescribit. Quare interim tibi decreto regni firmitatē prebeo experiar autem ipse quoq; bene tibi aliquid facere: ut non queras antoniū huius sermonis humanitate regem ne quid de amicitia sua dubitaret hortatus & dyadema illi imposuit. & indulgentiam decreto consignat. in quo multa magnifice in eius laudem allocutus est. Ille autem prius eum muneribus delinitum rogabat: ut Alexandrum quendam supplicem ex amicis antonij iuberet absolui. Sed vicit iracundia Cesaris multa illum & grauiā pro quo rogabatur admisisse dicentis: quibus repulit deprecantem. ¶ Postea vero ad egyptum euntē per syriam Cesarem herodes cunctis excepit regni diuitijs. Tumq; primū cum eo militem inspiciente circa Ptholomaidam equo vectus est: coenamq; illi cum omnibus amicis exhibuit: atq; insuper exercitui epulas cuncto distribuit. Prospexit etiam ut per arida loca proficiscentibus ad pelusium atq; inde redeuntibus aquarum copia non deficeret: nec defuit quicq; vtensilium quod desideraret exercitus. Pro his deniq; meritis paruum esse herodi regnum tam cesar q̄ milites existimabant. ¶ Ideoq; postq̄ venit in egyptum iam Cleopatra & antonio mortuis non solū ceteros eius honores auxit: verum etiam regno partem finium addidit quem cleopatra dimiserat: & preterea Gadara Mispon Samariam: maritimarumq; insuper cunctatum: Gazam & Ancedoneam & Iopen & pyrgon alias turrim stratonis: & ad hęc satellites quadringentos galatas ei donauit: quos antea Cleopatra stipatores habebat. Nulla res autem magis liberalitatem cesaris incitabat: q̄ magnus animus accipientis: postprimam vero actiadam etiam regionem (quę tracon vocatur) eius ditioni subdidit: eiq; cōtinentem Bataneam alias Bathaniam itemq; Auratam alias aurantidem. ¶ Ex huiusmodi causa Zenodorus (qui domus lizanię conductor erat) non cessauit vni q̄ ex regione quę tracon dicitur latrones damascenis immittere. Illi autem ad Varronem tunc rectorē syrię cōfugerunt: eumq; deprecari sunt quo suas miseras cesari declararet. cesar autem his cognitis eis rescripserat: ut latrocinium penitus curaret extinguere. Varro autem cum milite aggressus loca

Herodes Cesarem eūtem i egyptū recepit & exercitui necessaria misit. Auctū herodis regnū a cesare. Cesā satellites cleopatrem herodi donauit.

Zenodorus damascenos latronibus vexā a terra deiici

¶ Zenodorus damascenos la

suspecta expurgauit latronibus terram: ipsamque Zenodoro abstulit. Quam cæsar) ne latroni denuo contra damascum receptaculum fieret) herodi dedit: eumque præterea totius syriæ procuratorem constituit: & decimo anno reuersus iterum in prouinciam, ne quid eo in consulo procuratoribus liceret administrare præcepit: ac zenodoro mortuo terram omnem quæ inter traconem & Galileam erat ei dem attribuit. Quod autem maius his omnibus existimabat Herodes a Cæsare quidem post Agrippam amabatur ab Agrippa vero post Cæsarem.

¶ Herodes ad summum felicitatis euectus, edificia magnifica construxit hic enim anno regni sui quindecimo templum instaurauit Anthoniamque turrim & domum regiam construxit: viri duas edes amicorum nominâs vocabulis Cæsaream scilicet & Agrippinam edificauit & Sebastem Samariæ ciuitatem condidit ubi templum ad honorem Cæsaris fecit & aliud templum circa Iordanem candido marmore posuit stratonis quoque turrim renouauit & drusim turrim cognominauit. theatrum & amphitheatrum fecit quinquennali certamine in honorem cæsaris instituto. Antedonam quoque ciuitatem reparans Agrippiū vocauit maxime quoque parentes diligens Antipatridam ciuitatem in patris honorem & Cyprum pro matris memoria & phaselum turrim in fratris recordationem edificauit Herodium quoque castellum tumultumque astoidem similiter nominatū munificentissime accurauit animi quoque sui magnitudinem in plurimis etiam externis ciuitatibus demonstrauit. ut apud tripolim & damascum atque pholomaidam publicas balneas necnon apud sidonem & damascum theatra condidit frumenta quoque cunctis ministrari egentibus & liberalitatem suam omnibus fecit notam debita atque tributa sepius remittens hic quoque cum summus venator esset vno die feras. xl. subegit bellator quoque strenuissimus erat cui fortuna secunda raro contra votum eius belli cessit euentus.

¶ Capitulum viceſimum.

Inc ad summū felicitatis euectus & ad maiorem subleuatus animum: maximam prouidentie partem obsequio pietatis impendit. Itaque anno regni sui quintodecimo & templum instaurauit & duplum terre spacium quod fuerat circa templum muro amplexus est: ingenti sumptu & munificentia singulari. Argumento erant in ambitu phani magnæ porticus eiusque iunctum a septentrione castellum & alias quidē a fundamentis erexit hoc autē nulla re minus quā regni sedes largis opibus renouatū antoniā vocauit in honorem antonii. Quinetiā domo sibi regia in superiore parte ciuitatis exstructa duas edes in ea maximas atque pulcherrimas quibus ne templū quidē vi quā conferri posset edificauit easque amicorum vocabulis vnam cæsaream. agrippam alterā nominauit. Nec vero solis tectis memoriā eorum, & cognomina circūscripsit. Sed in totas etiam ciuitates studiū liberalitatis extendit. Nam in samaritica regione oppidū muro pulcherrimo per viginti stadia circumdatum sebastem appellauit. deductis eo ex militibus colonorum terramque his fecundissima attributa ubi templum quoque maximū inter edificia collocauit. & circum id aream trium semis stadiorū cæsari dedicauit: eiusdemque oppidi habitatoribus præcipua legum beneficia præstitit. ¶ Insuper his alterius terre adiectione donatus a Cæsare: aliud ei templū circa iordanis fontem candido marmore posuit. qui locus appellatur panium: ubi montis quidem vertex in præcelsum editus propter subiecti lateris vallem specus aperit vmbrosus: qua profundæ altitudinis rupes ad immensum liquentis guttæ receptaculum concouatur: ut stagnantis aque copia demittentibus aliquid donec terram inueniant. longitudo nulla sufficiat. ¶ Foris autem de spelunce radicibus oriuntur fontes: & ut quidam putant hoc esse iordanis principium: sed veri fidem in posterioribus indicabimus. ¶ Quin & apud hierichonta inter castellum cyprum & priores domos regias meliores alias & quæ commodiorem vium præberent aduenientibus fabricatas: eorūdem amicorum nominibus vocitauit. Prorsus non est idoneus regni locus: quem honore cæsaris nudum reliquit. Postea vero quæ fines suos templis repleuit: in prouinciam quoque nomen effudit: & in multis ciuitatibus templa que cæsarea nominatur constituit.

¶ Cum autem inter maritimas ciuitates vidisset vnam vetustate iam seclā (quæ stratonis pirus alias turris vocabatur) & per loci naturam munificentie sue capacem. totam eam candido saxo reparatam clarissimamque regia decorauit & in ea maximam innatam sibi animi magnitudinem demonstrauit. Nam inter doram & ioppem quorum media ciuitas est sita omnis hora maritima adeo fuit importuna: ut omnes qui ad egyptum ex phenice nauigarent in salo fluctuare cogerentur: minas affrici metuentes. cuius etiam mediocris aura tantas nudarum moles ad scopulos erigit: ut remeante estu gurgitis per aliquantū spacium maris feritas augeatur. Sed rex liberalitate ac sumptibus deuicta natura pyreo maiorem portū fabricauit: & in eius penitralibus alias nauibus stationes fecit altissimas. Et quāquā omnis ei locus aduersabatur: tamē ita cum difficultate cartauit: ut firmitas quidem structure nequaquam mari cederet: pulchritudo vero tanta esset quæ nulla res ardua præpedisset ornatum. Metitus enim quātum diximus portui spacium per viginti vinas in profundum saxa dimisit: quorum pleraque pedum

& herodi donat & syriæ procurator constituitur. Herodes a Cæsare secundus amabatur & sibi ab Agrippa.

Herodes ad summū felicitatis euectus magnifica construxit opera.

Antonia turris Domus regis descriptio ubi duas edes construxit amicorum nominâs vocabulis cæsareā & Agrippinam.

Templū ad honorem cæsaris. Aliud templū circa Iordanē Fontes

Stratonis turris ciuitas vetusta.

Magnificentia herodis in edificijs.

Tutū reddit herodes portum.

Liber primus Iosephi Iudei

quingenta lōgitudinis & altitudinis octo: & latitudinis decem: nonnulla vero etiā maiora fuerunt. Expleto autē spacio quod vnda celabat. in trecentos pedes murum dilatauit: & ex quibus centum re pellendis erant fluctibus ante cōstructa vnde etiam procymia dicebant. Cēteri autem saxeo quo por tus cingitur muro subiecti sunt magnis turribus interpositis: quarū maxima atq; pulcherrima ex par te cēsarī drusium cognominata est. Crebri autem fornices ad deducenda quē portus haberet. proq; fornicibus & circum eos pila faxea: & lata quē naues egrediētes exciperet deambulatio. Aditus autē septētrionalis erat. Ventorum enim pro situ loci placidissimus est boreas. Ad ostium vero statuē siue colosi tres: vtrinq; fulti columnis. Quarū a leua quidem intrantibus stantes solida turris sustinet: dex tera vero duo proceri lapides iuncti & partis aduersę turris magnitudinem superantes. Domus au tem portui cōnexa candido itidem lapide pariq; mensura spaciōrum ciuitatis vice tendentes in por tum. Contra ostiū vero portus in colle Cēsarī templum magnitudine simul & pulchritudine præci pium statuq; in eo Cēsarī siue colosus nō minor q̄ iouis apud olimpiam cuius ad exemplar factus est: romano autē par & iunoni quē argis est. Opiddum autem puincię dedicauit: rebusq; aduectis portū cēsarī vero conditoris honorem: vnde ciuitati cēsarē agnomen imposuit. Quinetiam & cēte ra opera forum/ theatrum/ amphiteatrū/ digna vocabulo collocauit: & quinquennali certamine insti tuto/ nomen ei cēsarī dedit. ¶ Primusq; ipse in centesima nonagesima olimpiade maxima prima proposuit vt non solum victores/ sed & proximi & tertij successores eorum legalibus diuitijs potiren tur. ¶ Anthedonam quoq; renouatam quam bella subuerterāt Agrippium vocauit: nimiaq; beniuo lentia nomen amici etiam portę inscripsit quam ipse in templo edificauit. ¶ Sed nec parentes suos ita quisq; dilexit. Nam ob patris monumentum: optimo regni campo ciuitatem condidit. fluminum arborumq; ditissimam: eamq; antipatridam nūcupauit & super hierichonta castellum natura tutum & pulchritudine precipuum muro cinxit atq; in honorem matris cyprum vocauit fratriq; phaselo tur rim cognomine phaselum hierosolymis dedicauit. Cuius habitus & magnitudinis liberalitas postea declarabitur. Aliamq; ciuitatem in regione quē hierichonta in boream mittitur phaselum nomina uit. Cognatis autem & amicis eternę glorię traditis ne sui quidem fuit immemor: sed castellum con tra mōtem arabici lateris propugnaculo promunitum de suo nomine herodum vocauit. ¶ Tumulusq; astoidem qui manufactus stadiorum sexaginta spacio ab h'erosolimis aberat: similiter nomi natum munificentius accurauit. Etenim rotundis quidem turribus cacumen eius amplexus est am bitu autem compleuit edibus regij liberalissime exornatis: vt non solum interna membrorum facies clarior esset: verumetiam foris parietes ac materię: tectaq; largis infusa diuitijs elacerent. ¶ Aquam etiam plurimam ingenti sumptu ex longo interuallo in duxit: perq; ducentos gradus marmoris can didissimi fabricauit ascensum. Erat autem totus collis manufactus: & vehemēter excelsus. Qui & ali am circum radices eius regiam ac diuersoria quę & sarcinas & amicos recipere possent edificauit: vt pro rerū quidem omniū copia ciuitas esse videretur castellum: circūscriptiōe domus regalis. ¶ Tan tis autē constructis edificijs: animi sui magnitudinē in plurimis etiam externis ciuitatibus demonstra uit. Namq; apud tripolim & damascū & ptholomaidā publicas balneas quę gymnasia dicūt bibli au tem murū: exedras vero & porticus foraq; & templa Byriti alias Beryti & tyri: necnon & apud sido nem & Damascū theatra condidit. Maritimis autem laodicensibus aquę ductū: apud ascalonā vero nīpha siue lacus ornatissimos & balneas: itemq; perstilla tam opere q̄ magnitudine miranda consti tuit. Sunt quibus etiā lucos portusq; præstitit. Multęq; ciuitates ab eo tanq̄ regni socię agris quoq; do natę sunt. ¶ Ad exhibitionem vero thermarum alijs redditus annuos ac perpetuos delegauit: quem admodum comis: nequando beneficij gratia deficeret. ¶ Ad hæc frumenta cunctis ministravit egē tibus: & infulis Rodiorum ad instruendā classē pecunias sepe multsq; in locis præbuit. Incensumq; pithium in meliorem formam reparauit sumptibus suis. Quid dicam eius in lichios aut samios libe ralitatem: perq; omnem Ioniam eorum quę desiderasset quisq; largitiones. Nonne Athenienses/ & Lacedemonij/ & Nichopolitani/ & in misia pergamus Hærodis sunt plena donarijs. Nonne anthio chensium syrię plateam cum plena cenī ab omnibus vitaretur. per viginti stadia plixam strauit po lito marmore: declinandisq; ymbribus q̄ longa esset ornauit. Sed hec quidem propria quis dixerit il lorum quibus ea detulit populorum. ¶ Quod autem helidensibus præstitit non solum achaię com mune. Sed etiam totius orbis terrę munus videtur: per quem & olimpiaci certaminis gloria diffundit. Nam cum hos deficere sumptuum videret inopia. quodq; solū ex vete re gręcia restabar effluere: nō solum agonizeta al's agonotheta ipse factus est eo lustro q̄ cū romā nauigaret offendit. Sed etiam p petuos pecuniarū quęstus instituit: vt nunq̄ eius memoria agonizetę munere fungi desineret. ¶ In extricable opus erit debitorum siue tributorum remissiones exponere: sicut phaselitas & baranetas aliaq; circa ciliciam municipia leuauit annuis pensionibus licet multum etus animi fortitudinem ti

mor fregerit ne quam pateretur inuidiam veluti manus aliquid aucuparetur: si beneficijs ampliori-
bus ciuitates afficeret q̄ qui eas haberent. ¶ Quin & corpore vsus est: quod animo cōueniret. Cum
q̄ summus venator esset: in hoc tamen equitandi ipsi peritia que cuperet assequebat. Deniq; vno die
quondam feras quadragita subegit. Est autem aprorum altrix illa regio. sed magis ceruis & onagris
sequuntur. ¶ Bellator autem erat qui sustineri non possit. Itaq; multos etiam in exercitatione ter-
rebat. Quibus & torquendo iaculo directissimus: & sagittarum liberator videbatur egregius. ¶ Pre-
ter animi autem corporisq; virtutem. fortuna quoq; secunda vsus est. Raro enim contra votum eius:
belli cessit euentus. Et si quando id accidit. non ipsius culpa: sed aut prodicione quorūdam aut teme-
ritate militum factum est.

¶ Herodes doside vxore repudiata Mariannē duxit vxorem vnde domus eius omnino re-
pleta est discordia. Nam antipatrū ex doside primū filium propter Mariannes filios expulit a ciuita-
te. deinde hircanū mariānes auum propter regni suspicionē peremit. Marianne enim quinq; habens
filios duas feminas & tres mares quorum minor Romę moritur tantum herodem odio prosequēbat
tū illam ipse diligebat eidem facinora exprobrabat que scilicet hircano auo fecisset quaq; in fra-
tre Aristobolum cōmisisset. Salome vero herodis soror in mariannem indignata eam de adulterio
accusauit vnde turbatus Romā profecturus ipsam Iosippo sororis viro secrete commendabat interfi-
cendū qui secretū mariāne declarauit. Quo cognito & Salome suspitionē cōfirmante herodes utrū-
q; occidi se herodis amor in mortuam magis exarsit Mariānem cuius filij propter matris necem
atrem habuerat suspectum & vxores ducentes scilicet Aristobolus filiam Salome & Alexander fi-
lium regis Capadocum insidias patri parare accusantur vnde in eorum deiectionem reuocato Anti-
patro eorum tristitia est multiplicata Antipaterq; in eos calumnias multas moliebatur Atq; ipso re-
gū successor testamento declaratus matrem a patre fecit reuocari. Quapropter herodes Alexandrū
omnem secum ducens ipsos apud Cæsarem de conspiratione patrem accusauit. Qui eloquens patris
accusationibus satisfecit. Verūtamen Cæsar spretis filiorum accusationibus Herodem recepit in gra-
tiam & ei quem vellet filiorum pmittere regni successorem relinquere Archelaus autem Alexandri so-
ro reintegrata cōcordia lectus herodem in Eleusā honorifice receperit.

¶ Capitulum vigesimum primum.

A T vero publicam felicitatem mœores inuidere domestici & aduersi casus ex mu-
lixe coeperūt quam maxime diligebat. Nam quia regis meruit potestatem (repu-
diata quam priuatus acceperat vxore ex Hierosolimis genus ducente quæ Do-
sis vocabatur) Mariannem contunxit Alexandri filiam aristoboli filiam vnde do-
mus eius in discordiam venit: & antea quidem maxime vero postq̄ roma regres-
sus est. Nam primum antipatrum ex doside filium eorum causa quos ex marian-
ne susceperat expulit ciuitate: solis festis diebus eo commeandi facultate conces-
sit. ¶ Deinde auum coniugis hyrcanum ex parthis ad se reuertum propter insidiarum suspitionē p-
ermit: quē captum quidē occupat a syria barzafanes abduxerat miserati vero gentiles liberauerāt qui
ultra eufratē colebant & si monitis eorū paruisset ne ad herodē transisset nō interfecisset. Verū ei mortis
fuit illecebra neptis matrimoniū hoc em̄ froctus multoq; amplius patriam desiderans venit. Herodē
autem cōmouit nō q̄ regnum affectaret: sed quod ipsi iure deberetur. ¶ Quinq; autem filiorū quos
ex Marianne susceperat duę scēminę: ceteri mares erant. Horumq; minimo romę in studijs mortuo:
duos maiores natu & propter matris nobilitatem: & q̄ iam regnanti sibi fuissent geniti regie produce-
bat: sed enim fortior amor his mariannes suffragabatur. Qui indies singulos proficiens adeo succen-
debat herodem: vt eorum nichil sentiret propter dilectam que sibi dolerent. Tantum namq; in eum
mariannes erat odium. quantū illam ipse amabat. Habens igitur ex rebus quidem inimicitiarū pro-
labiles causas ex amore vero fiduciam palam ei quę hircano auo suo fecisset obijciebat quęq; in fra-
tre Aristobolum egisset. Nec enim vel huic quicq̄ qui puer erat parcebat: quem pontificē in septi-
modecimo etatis anno creatū primo honorem statim occidit. Atq; ille quidem cum sacra veste ami-
ctus ad aram accessisset facto die populus omnis illacrimauit: & tamen noctu missus in hiericonta ibi
sicut mandatū fuerat lacu sūmersus a galathis interiit. Hęc ergo herodi mariāne probro dabat soror
nemq; eius & fratrem maledictis atrocioribus dehonestabat. Sed ille quidem amore mutus erat gra-
ui autē indignatione mulier seuebat & quo maxime cōmoueretur herodes isimilabat eam adulterij
preter alia multa verisimilia fingerent: hoc accusans q̄ in egyptum ymaginem suā misisset antonio:
proq; immoderata libidine absentem se properasset ostendere viro mulierum cupidine insaniēti: &
qui posset vim afferre. Id veluti fulmen aliquod emissum perturbauit herodē maxime quidē amoris
causa emulatione succēsum: deinde cogitantē etiā deo patre se uiciam cuius gratia & lisania rex ma-

Herodes sum-
mus venator
vno die. xl. fe-
ras subegit.
Bellator expe-
tissimus. &c.
Bene fortuna-
tus in bello,

Herodes) repu-
diata doside
vxore) Marian-
nē duxit vñ do-
mus eius reple-
ta est discordia
&c.
Hircanū coniu-
gis mariāne a-
uū peremit pro-
pter regni suspi-
tionem.
Quinq; filij ex
mariāne duę fe-
mine & tres ma-
res quorū minor
romę moritur
Maxime herodē
mariānē di-
ligebat qui ab
ipsa non dilige-
batur sed ei ex-
probrabat faci-
nora.
Maxia idigna-
tio Salome he-
rodis sororis cō-
tra Mariānem
quę eā herodi
de adulterio ac-
cusauit. &c.

Liber primus Iosephi Iudei

Turbat herod. Herodes romā pfecturus mari annem iossippo roris viro com mādāt interficiē dam qui ei re gis secreta ma nifestauit.

Zelotus he rodes iubet iossippū & mariā nec occidi. &c.

Mariānes filij ppter mris ne cē patrē hñtes suspectum vxores duxerūt a ristobolus scilz filiā Salomei & alexander glafi rā filiā regis capadocū & patri accusant insidi as parare.

Antipr testa mēto regni suc cessor declara tus matrē suā a patre fecit re uocari. &c.

Eloquēs alexā der.

Cēsar spretis fi liorū accusatio nibus herodē recepit in grām & ei quē filioz vellet pmittit successorē relin quere.

lichus arabs erant perempti. Non enim cōiugis amissione sed morte sua periculum metiebatur. Itaq; profecturus iossippo salomes sororis suę viro quem fidum habebat & pro affinitate beniuolam com mendabat vxorem mandato ei clam vt eum interficeret si etiam se occidisset antonius. Verum iossip pus non maligne sed regis amorem mulieri cupiens demonstrare q; ab ea nec mortuus patere tur di uelli: secretum ei sermonem aperit. Et illa reuerſo herode multaq; inter fabulas de affectu iuritis q; nunq; esset alterius mulieris amore captus. valde inquit amor erga nos. tuis mandatis iossippo com probatus est quibus vt me occideret pcepisti. ¶ His auditis quę occulte ardebat amens erat he rodes illico nec vnq; iossippum mandata sua proditurum fuisse ratus. nisi eam corripuisset: pę dolore i saniebat. Cu; nq; stratis exiuiſſet: in regia spaciabatur. Ibiq; salome soror eius; arrepto tempore crim inandi; suspicionem de iossippo confirmauit. ¶ Vnde herodes immoderato emuli dolore furens con festim vtrumq; iussit interfici. Deinde poenitudo se quēbatur insaniam: & postq; iracundia con cedit. a mor iterum caleſcebat. Tanta vis autem cupidinis erat vt ne mortuam quidem putaret eam: sed pę gritudine tanq; viuam alloqueretur. donec processu temporis funere cognito meroris magnitudi nem quam superſtitem dilexerat equauit affectum. ¶ Maternę autem iracundię succedunt filij & imma nitatem ſcöleris reputantes: non aliter suspectum patrem q; si hostis esset habebant. Idq; & antea q; diu romę in studiis erant multo magis postq; in iudeam reuerſi sunt: siquidem cum etatibus eorū mē tium quoq; roboratur affectio. Iam vero maturi coniugio vnus amitę suę Salomes quę matrem am borum accusauerat filiam duxit alter Archelai capadocum regis. Vnde etiam accersit libertas odio & occasio ex eorum confidentia delatoribus data est. Itaq; apertius quidem cum rege loquebant q; ei per vtrumq; filium instrueretur insidię: alteri vero hoc est Archelai genere focero foetus etiam su gam pararet: ipsium apud cēsarem accusaturus herodem. His igitur criminationibus repletus herodes: veluti propugnaculo sibi futurum aduersus filios adducit antipatrum ex doſide susceptum: hisq; illum pponere modis omnibus coepit. Qui cum hanc mutationē tolerabilem non putarent ac pri uata matre editum proficiētē viderent: indignationem cohibere pro sua nobilitate non poterāt sed in singulis quibus offenderet iram prodebant. Et illi quidem in dies singulos magis magiq; negligebantur: antipater autē sui causa fauorabilis erat. Nam & patri blandiri callide nouerat: & varias in fra tres suos calumnias cōferebat: quedam ipse dictans: amicos vero suos ad alia vulganda submittēs: donec omnino spem regni abſcidit fratribus suis. In testamento enim ipse quoq; aperte iam successor fuerat declaratus. Deniq; tanq; rex etiam ad cēsarem missus est: cuiusq; regio obsequijs pę ter diadema utebatur. Tempore autem valuit etiam matrē suam in cubile Mariannes inducere: duob; armorū generibus in fratres vsus blandicijs & opinationibus regi obrepſit: vt etiam de filiorum morte cogitaret. ¶ Quapropter Alexandrū quidem secum romam pater abstractū veneni sibi dati reum apud cēsarem postulauit. Ille autem vix deplorandi copiam nactus & licet apud imperitiſſimū iudicem tamen Antipatro & Herode prudentiorem: dicta quidem patris verecundię ſuppreſſit: in se vero delata crimina fortiter diluit: periculorūq; socio fratre purgato mox de antipatri calliditate & de suis iniurijs quęſtus est cum pęter innocentię cōſtantiā eloquentia iuaretur. Erat enim acerbi mus indicendo. Postremo plocutus q; eos pater libenter occideret auxit facinus & lachrimas cūdis quidem excuſſit. ¶ Verum cēsarem sic affecit: vt eorum accusationibus spretis herodem statim reuo caret in gratiā. Hac autem lege reconciliatio facta est vt adoleſcētes quidem in omnibus patri obedi rent: ille autem regnum relinqueret cui vellet. Postea rex roma reuerſus licet ſoluſſe criminibus filios videre: nondū tamen erat ſuſpicionibus liberatus quoniā argumentū odij ſequēbatur antipater & si verecundia recōſiliationis palam proferre inimicitias non auderet. ¶ Cum autem ciliciam ptema uigans eleuſam delatus eſſet ſuſcepit eum benigniſſime Archelaus pro ſalute generi gratiam referēs & redintegratę concordię causa letus quippe nichil moratus amicis romę ſcripſerat vt in causa dicen da ſuffragarentur alexandro & vīq; ad Zephīrum deduxit talentis triginta donatum.

¶ Herodis oratio ad populum & tres filios quos regis designat sed tamē regni honorem ipsis tribuēs regnum sibi retinuit gubernādum. Filios autem ſpecialiter & ſi ad mutuum amorem ex hortauerit eis regalia donans veſtimenta ipſos tamen diſſentio non relinquit: sed aſtutus Antipater odium in fratres celabat ipsis quidem pro nobilitate generis (quicquid animo cōciperent) verbo ma nifestantibus vnde multi fuerunt delatores adoleſcentum dicta in crimina cōuertentes. Amicorum q; Antipatri & adoleſcentulorum diuerſa erat conditio. Antipater namq; fratres patri accusabat ipſi q; omnes cōtra fratres fauebant qui in se delata facinora ignorabant. Antipater inſuper contra ado leſcentes Feroram patrum & Salomen amittam concitauit.

¶ Capitulum vigefimum ſecundum.

Ostea vero q̄ hierosolimā peruenit herodes. populo conuocato tribusq; filiis prope astā tibus causam reddit profectiōis. multasq; deo gratias egit: multasq; etiam cesari qui do mus suę perturbationē sedasset & (qđ regno maius esset) concordia filiis prestitisset quā ego inquit arcius copulabo alias compilabo. Nam ille quidem me regni dominū & luc cessorū iudicem constituit: ego autem cum mea cōmoditate illi gratias refero. tresq; fili os meos reges designo: huiusq; sententię meę locum primum deum precor fieri deinde vos. Namq; huic etas illis nobilitas successionem regni conciliat. Et quidem magnitudo eius etiam pluribus suf ficit. Quos autē cesar iunxit & pater instituit. obseruate: nō iniustis eos neq; disparibus. sed meritis co lentes honoribus. Nec enim tanta quis reficiet eum leticia qui preter etatem oblequit quantū ei quē despiciet doloris infliget. Quos autem similes cōiunctos esse oporteat propinquos atq; amicos ego distribuā & concordie sponsores illos constituam: pro certo scientes seditionum contentionūq; cau sas ex contubernaliū nasci malicia. hosq; si boni fuerint affectiones tueri. Rogo autem vt non solum isti: sed etiam primates ordinum exercitus mei in me solum spem habeant in presentia. Non enim re gnum: sed regni honorē filiis meis trado. Et iocunditate quidem quasi rectores potentur pōdus au tem rerū tameris nolim meum est. Cōsideret autem quisq; vestrū etatem meam. viteq; institutū nec non etiam pietatem Nam neq; senex adeo sum: vt de me cito desperetur: neq; voluptatibus affuetus quę adolescentiū quoq; vitam spacio breuiore concludunt. Diuinitatem vero ita coluimus: vt in lon gum nos eum processuros esse credamus. Quod si quis in cōtemptum meum meis filiis placere ma luerit: etiam pro illis michi supplicium dabit. Ego enim non qđ inuideā ex me genitis honorifice eos haberi veto: sed quia noui hęc adolescentibus studia ferocię nutrimenta suggerere: itaq; sic cogitent qui ad eos se applicāt bonis quidem apud me paratū esse prēmium: seditionis vero apud ipsos etiam quibus lenocinabuntur infructuosam fore malignitatem: omnes profecto mecum hoc est cum filiis meis sentient: namq; ipsis expedit me regnare. meq; his esse concōrdem. ¶ Vos autem o boni filij sacram primum retinentes mente naturam cuius affectiones etiam inter feras bestias salue sunt: dein de cesarem qui nos reduxit in gratiam: meq; tertium qui ea (quę iubere liceat) rogem fratres perma nete. Iam nunc autem vobis & vestimēta & obsequia dabo regalia Deumq; oro cōseruare iudicium meum si cōcordes eritis. Hęc locutus singulos benigne consalutauit populūq; dimisit alia conue nientia eius optantes qui vero mutationis erant cupidī nec audisse quidem se quicq; simulates.

Oro Herodis ad populū & fi lios

Herodes tres fi lios reges desi gnat.

Herodes filiis regni honorē tradēs regnum sibi retinuit gu bernādum.

Honor iuueni bus crudelita tis nutrimenta suggerit. &c. Oratio hero dis specialiter ad filios

Dissentio nō re liquit fratres Astutus antipa ter celabat odi um sed aristo bolus & alexā der p nobilita te gñus quicqd in mente habe rēt in lingua e rat vñ multi de latores & p di tores erant oia adolescentū di cta in crimina cōuertentes. Antipī caute fratres regi ac culabat. &c.

Oēs fanebant antipatro con tra adolescētes & cūcta in eorū pñiciē mris an ti patri consilio gerebant.

B ¶ Fratres autem dissensio non reliquit: sed peiora suspicantes alius de alio digressi sunt. Namq; Ale xander & aristobolus egre ferebant confirmatū esse antipatro meritum. antipater autem succēbat vel secundo loco fratres haberi. Sed tamen ille provarietate morum & reticere secreta nouerat & quā to sibi essent odio multa fraude celabat. His autem pro nobilitate generis: in lingua erat quicquid in mentē venisset. Et multi quidem his instigādīs operam dabant plures autem amicorū sese explorādi causa insinuabant. Itaq; omne quod dictū esset apud alexandrū statim apud antipatrū erat: & ab an tipatro ad herodem cum adiectione deferrebat nec vel simpliciter aliquid prolatus adolescēs in noxiū habebat: sed cuncta eius verba in crimina vertebātur maximāq; numinis affingebātur sicuti liberior paulo fuisset. Semper autem qui eum irritarent sūmittebat alias submitebat antipater vt mē dacia sua veras occasiones haberent multiq; falso vulgatis vnum quid comprobatū fidem oibus fa ceret. ¶ Sed huius quidem amicorū quisq; aut natura taciturnus erat. aut muneribus parabatur. ne quid occultum expromeret nec errasset aliquis si anpatri vitam malicię dixisset archanum. alexandri vero familiares aut pœcunia corruptos aut impulsos blandicijs quibus expugnauit omnia prodito res aut fures eorum que contra se dicerentur. siue agerentur effecerat. Cum autem caute vniuersa cō mitteret: astutis etiam criminationibus aditus ad herodem moliebatur fratrisq; personam gerens alijs delatoribus subornatis siquid in alexandrum nunciassent fauore simulato id quod primo reprehē disset mox ociose astruēdo regis iracundiam prouocabat: omniaq; ad insidias referebat: & vt necem patris alexander videretur optare. Nichil enim maiorem fidem calūnijs suggerebat: qđ si eum purga ret antipater. His accensus herodes quantum indies singulos de affectu adolescentium detrahebat. tantū adijciebat antipatro. ¶ In eādē vero partem inclinati sunt etiam qui regno parebant. Hij vo lentes alijs pro imperio sicut ptholomeus amicorū carissimus regisq; fratres ac tota progenies: omnia namq; in antipatro sita erant. Et qđ alexandro fuit acerbissimum: cuncta in eorum perniciem matris antipatri consilio gerebantur. Nouerca enim seuior erat multoq; plus qđ preuignos oderat: quos regi na mater ediderat. Sed quamq; omnes vt antipatro magis obsequerentur spes inducebat: non minus tamen precepta regis quemq; ab adolescentibus separabant. qui carissimis edixerat ne quis ad aristo bolum vel eius fratrem accederet aut se: ad eos applicaret. Non solum autem regalibus erat formidi ni verum etiam externis. Nulli enim regum tantum potestatis cesar dederat: vt fugitiuos suos quāuis

Liber primus Iosephi Iudei

A Iosephus in se delata facinora ignorabant. Antipater feroram patrum & Salomem amittam contra adolescentem commouit.

ex ciuitatibus non subiectis ei liceret educere. ¶ Adolescentes autem delata in se facinora nesciebant hisque propterea capiebantur incautius. Nullus enim palam incusabatur a patre sed affectu refrigescere paulatim intelligentes aduersus dolorem asperius excitabantur. ¶ Eodem autem modo etiam feroram patrum & Salomem amittam contra illos commouit Antipater assidue: veluti cum vxore sermo cinando quibus in eos instigaretur.

¶ Glaphire insolentia / que omnibus propter generis nobilitatem preponens omnes herodis vxores & sororem despiciebat / conspirationem concitauit in Alexandrum qui propter vxoris Glaphire superbiam & contumelias omnibus inuisus erat. Aristobolus quoque Salomen inimicam sibi reddidit: licet focrus eius erat / vxori sue frequenter generis humilitatem obijciens vnde ipsa iracundiam cohibere non volens herodem contra adolescentes prouocat ad odium qui se ad eos euocans rogauit eos ut fratres diligerent promissa peccatorum venia. Illi vero criminationum excusationem patri dederunt eumque placauerunt sed Salomen & pheroram sibi inuisos cognoscentes timuerunt. Feroras enim totius regni preter dyadema socius erat. ancille tamem captus amore regale renuit matrimonium cui data est venia Ipseque sororem Salomen quod cum filio regis arabum procuratore nubere voluisset / accusauit. Tota tamen tempesta contra Alexandrum: versa est eunuchi quoque ab alexandro corrupti vi tormentorum / Alexandrum accusarunt. Herodes autem maxime perterritus ubique exploratores committit maximaque sit eius propinquis tribulatio qui seipsos preuenientes accusabant. Crudelissimusque herodes fuit etiam circa amicos. Alexander autem in vinculis captiuitur multis eius amicis trucidatis aliisque eum & fratrem quod veneno parassent contra patrem accusantibus.

¶ Capitulum vigesimum tertium.

Glaphire Iosephus etiam que omnibus propter nobilitate preponens omnes herodis vxores & sororem despiciebat. vnde propter eius superbiam oibus alexander erat inuisus.

Salome herodem contra adolescentem prouocat ad odium.

Herodes ad filios.

Excusatio filiorum erga patrem.

Adolescentes cognoscentes Salomen & feroram sibi inuisos timuerunt.

Auctoritas ferorę tetrarchę.

&c.
Feroras ancille captus amore regale renuit matrimonium cui data est venia.

Quius autem inimicitie conspirabat alexandri quoque vxor Glaphira / multa de sua nobilitate commemoras. cunctorumque se qui in regno viuerent dominam esse dictitans. Paternum enim genus a themeno maternum autem a dario hydaspi filio ducere: multumque despiciens ignobilitatem sororis & vxorum herodis: quarum quoque propter formam non propter nobilitatem non esset electa. Nam multas ei fuisse vxores diximus quod licet & iudeis more patrio plures habere quodque rex pluribus oblectaretur. Omnibus igitur propter superbiam & contumelias Glaphire inuisus erat alexander. ¶ Salomen autem Aristobolus & si focrus eius erat ipse inimicam sibi reddidit: & ante quidem propter maledicta Glaphire seuietem. Frequenter enim humilitatem generis obijciat vxori: quod ipse plebeiam: reginam vero frater suus duxisset Alexander. Hoc salomes filia cum fletu matri nunciauit. Addebat autem quod aliorum quoque fratrum matres idem Alexander & Aristobolus si regnum obtinuissent textrices cum ancillis facere minitarentur: ipsos quoque vicorum scribas. scilicet irridentes quod litterarum studiis operam darent. ¶ His commota salome quod iracundiam cohibere non posset herodi cuncta indicauit. Satis autem videbatur idonea contra generum dicens & preter hec alia que iam crimatio diuulgata est: que succendit animum regis. Audiuit enim alexandrum & aristobolum crebro matrem implorare: casumque eius cum gemitu atque imprecationibus conqueri: ac saepe illum quedam ex mariannes vestimentis posterioribus diuidentem coniugibus minitari solutos esse quod cito pro regalibus deliciis eas nigris vestibus induerent. ¶ His de causis herodes licet constantem animum a adolescentium formidaret: tamen ne spem correptionis abscederet ad se eos vocauit. Romam enim nauigaturus erat. & quasi rex pauca interminatus: pluribus quasi pater mouit: rogauitque ut fratres diligerent promissa priorum peccatorum veniam si post hec meliores fierent. Illi autem criminationum inuidiam deprecando fictas eas esse dicebant: purgationisque sue fidem rebus ipsis posse constare. Verum quoque ipsum debere omnia facilitate credendi: aditum maledictis obstruere. Nunquam enim calumniatores desore: dum cui persuadeatur extabit. ¶ Cum his eum mature placuissent quippe ut patre presenti metu relecto. de post futuris merere ceperunt. Ftenim cognouerunt salomen sibi esse inuisam & patrum feroram. Vterque autem seui & graues erant sed amplius feroras qui totius quidem regni preter diadema socius esset. proprios autem redditus haberet centum talentorum totiusque transiordanem terrę fructus caperet ipse a fratre dono sibi dato quinetiam tetrarcham eum fieri beneficio cesaris idem herodes intrauerat: regalique coniugio dignatus erat sorore vxoris sue nuptum ei collocata & post illius mortem deponderat ei filiarum suarum maximam trecentis talentis indotem datis: sed regale matrimonium feroras ancille amore captus refugerat. quãobrem iratus herodes filiam quidem nuptam dedit fratris filio: qui post a parthis occisus est. Mox autem morbo ferorę venia data indignationem remisit. De hoc autem vetus erat opinio: quod etiam viua regina herodem opprimere voluisset veneno Sed tuuc pluribus delatoribus aditus erat ut quis amantissimus frater esset herodis fide tamen eorum que audisset adduceretur ad metum. Itaque de multis qui suspecti erant habita questione: postremo ad ferorę amicos venit. Quorum nulla quidem fuit de maleficiis aperta confessio: sed quod amico,

suspecto in parthos cogitasset effugere prodiderunt. ¶ Huius autem consilij & fuge conscium esse. Cu-
stobarum salomes maritum. cui rex eum tradiderat: postq̃ superior adulterij est causa peremptus. sed
nec salome criminatione libera manserat. Nam & hanc frater feroras accusabat q̃ cum sylleo procu-
ratore regis arabum obedire de nuptijs constituisset: quem inimicissimum herodes habebat. Conui-
cta autem & in hoc & in omnibus quę feroras detulerat: indulgentiam meruit. Id atq; ipsum etiam rex
feroram criminibus soluit. Domus vero tempestas in alexandrum transijt: totaq; capiti eius incubuit.
¶ Tres erant eunuchi regis carissimi: & ex genere famulatus neminem id latebat. Vni enim vinū mi-
nistrare cura fuit: alteri cenam apponere: tertius autem dormitum eum collocabat: & cum ipso cuba-
bat. Hos muneribus maximis alexander cupiditati suę subiecerat. Itaq; postq̃ hec regi sunt indicata
vi tormentorum coacti & stuprum statim confessi sunt & quibus essent ad hoc promissum inducti ape-
ruerunt: quomodo eos fefellisset alexander. nullam in herode sp̃e habendam esse commemorans im-
probo scene: & qui capillos inficeret nisi ob hoc solum vt eum etiam adolescentem putarent. Verū se
coli oportere qui etiam inulto eo futurus esset regni successor: neq; multo post ab inimicis poenas repe-
teret: fortunatosq; amicos suos beatosq; faceret: ac prę ceteris ipsos. Quin & obsequia potētium alexā-
dro clam parare militib; rectores itemq; ordinum principes occulte ad eū cōuenire dixerunt. ¶ Hęc
herodes adeo pertimuit vt nō auderet statim delata pferre sed exploratores die noctuq; summittens
dicta factaq; singula scrutabatur: & de quibus suspitio fuisset trucidabat. Itaq; regnū eius acerbissima
iniquitate repletum est. Namq; pro suo quisq; odio vel inimicitijs calumnias fingere. multiq; regis ira
cundia cedis cupida contra aduersarios abutebantur: & mendacio quidē confestim fides habebatur.
Erant autem criminationibus ipsi velociora supplicia. Deniq; accusabatur qui modo accusauerat: &
cum eo qui ante se conuictus esset ducebatur ad penam. De vita namq; periculum regis quęstiones
breuiore cōpendio terminabat. ¶ Ad hoc autem seuitia processerat: vt nec eorum quenq; humanitus
aspiceret qui accusati non essent. verum amicis etiam inimicissimū se pręberet. Itaq; multis etiā regno
interdixit. & in quos potestatem non habebat in eos dictis asperis seuebat. Accessit malis antipater:
collectaq; propinquorum caterua nullum criminationis genus omisit. Tantus autem ineptia sua regē
conuentis delatorum timor inuasit vt stricto instare sibi gladio videret alexandrum. ¶ Deniq; subito
& ipsum correptū in vincula coniecit: & in amicorū eius tormenta perrexit. Multi autem tacite morie-
bantur. nulla voce supra conscientiam prodita. Alij vero quibus mendacium impacientia doloris ex-
torfit de patris eū insidijs cū fratre aristobolo cogitasse dixerunt: tempusq; obseruare vt illo dū vena-
retur occiso romā profugerēt. His tamē & si verisimilia nō erāt: sed necessitate cruciatus ex tēpore fin-
gebātur: il benti tamē aio rex credebat pro cōsolatione accipiēs vincti filij ne id fecisse viderēt iniuste.
¶ Alexander patris suspicionem nullo modo aboleri posse arbitratus: fatetur insidias & quatuor
libris plurimos socios se habere pręscripsit ante omnia Feroram & Salomen Archelaus autem gene-
ro & filij timens venit in iudeam quibus prudentissime succurrit & verbis fefellit. Herodem qui ei li-
bros Alexandri dedit legendos vnde nactus consilij sui occasionem in feroram contulit & herodem
paulatim pacificauit. Herodes itaq; remissa in Alexandro ira excitatur in Feroram qui archelai con-
silio omnia fatetur sibi imposita atq; veste cum lachrimis ad pedes prouolutus veniam postulans
eius medio promeruit. Archelaus autem herode placato Ferorę iratus Alexandro tamdiu mansit si-
lamq; ab eo distractam secum adducturum firmabat donec herodem pro adolescentulo compulsi
depreari. Redintegrata concordia Archelaum abeuntem herodes & vnum quemq; amicorum eius
pro merito muneribus donauit.

Capitulum vigesimumquartum.

Utrum alexander quoniam suspicionē patris nullomodo aboleri posse arbitratur. Vltro
malis assentiendum putauit: ac diligenter aduersus inimicos quatuor libris fatetur insidi-
as eorumq; se plurimos socios habere pręscripsit: ante oia autem & feroram & salomē. Hęc
enim etiam stupro sibi quondam esse mixtam: cum vim noctu adhibuisset inuito. ¶ Iamq; libri in ma-
nibus Herodis erant multa de optimatibus clamantes graua: cum mature in iudeam archelaus venit
metuens genero simul ac filij. Quibus etiam prouidentissimo consilio succurrit: regisq; minas arte dis-
soluit. Mox enim cū eo congressus: vbi nam est clamat exinabibis gener meus. Aut vbi parricidale ca-
put aspiciam quod meis maribus ipse lacerabo: ad damq; filiā meā bono marito nouo. Nam etsi cōsi-
lii participes nō est: quia tñ eiusmodi viri cōiunx fuit inquinata. Miror autē etiā patientiā tuā cuius pe-
niculū agitur: q̃ adhuc viuūt alexāder. Ego nāq; ita ex capadocia properās veniebā vt qui illum repe-
ritē cōm dedisse supplicium. & de filia quęstionū tecū haberem: quam vitę atq; dignitatis cōtempla-
tione sibi desponderam. At nūc de vtroq; nobis cōsulendū est. licet nimium pater sis: & puniendū insi-
diatorem filium minus fortis. Permutemus dexterās: & alter alterius iracundię vicarie succedamus.
¶ Talibus increpans quis pertinacē fallit herodem. Itaq; ille quos alexander percipierat libros le-

Ferora sororē q̃
cū filio procura-
tore regis arabū
nubere voluisset
accusauit. Tota domus tē-
pestas contra a-
lexandrum. Eunuchi ab ale-
xandro corrupti
vi tormentorum
coacti omnia con-
fessi sunt alexan-
dram accusantes.

Herodes maxie
perterritus vbiq;
exploratos com-
mittit & maxima
fit eius ppiquis
tribulatio qui se
ipsos pręueniē-
tes accusabant.

Alexander i vñ
cula captiuatur
multis eius ami-
cis trucidatis a-
lijsq; eum cū fra-
tre in patrem in-
sidias cogitasse
accusantibus.

Alexander pps
suspicionē nullo
mō aboleri pos-
se arbitratus qua-
tuor libris fatet
insidias. multosq;
dixit se habere
socios sc; ferorę
Salomen. &c.

Liber primus Iosephi Iudei

Hærodes libros Alexandri Archelao dedit: egenos qui in eos quæ inscripti erant & in feroram contulit & herodem paulatim pacificavit. Hærodes remisit ira in alexandro excitatur in ferorâ quæ Archelauum orat ut fratri reconciliatio nê & oia fatetur libi iposita. &c. Feroras atra veste cum lachrymis veniâ postulans & le sceleratum cõcessus medio archelai promeruit. Archelaus herode placato ferore iratus alexandro tamdiu manebat filiâq; ab eo ducturâ secum adducturum firmabat donec herodê viro pro adolescentulo compulit deprecari. &c. Redintegrata cõcordia Archelai medio iptus; ab eum hærodes & vnumquëq; amicorû eius muneribus donauit pro merito. &c.

gendos ei præbet: singulis capitulis insistens cum eo deliberabat. Vnde occasionem sui consilij nactus Archelaus: paulatim causas in eos qui scriptis tenebantur & in feroram contulit. Cum autem credere sibi regem videret considerandum est inquit ne forte adolescentulis tot nequissimorum insidijs circumueniatur non tamen ab adolescentulo. Nec enim apparere causam cur in tantum rueret sceleris qui & nunc regno potiretur: & successum regni speraret. nisi aliquos haberet huius persuasionis auctores: qui ad deteriorê partem lubricum etatis impelleret. Ab eiusmodi namque hominibus non solum adolescentulos falli: verum etiam senes domosque clarissimas totaque regna solere subverti. ¶ Cõsentiebat dictis herodes: namque paulatim remittebat in alexandro: & feroram excitabatur. Namque hoc erat librorum quatuor argumentum. Qui ubi propensorem esse regis apertum sensit: & in omnibus apud eum amicitiam archelai præuale re: quæ honeste non posset ex imprudentia alias impudentia salutem quesivit: relictoque alexandro cõfugit ad archelauum. Et ille. Non inquit videt quo se pacto extimat tot criminibus inuolutum quibus manifeste conuinceretur regem insidijs voluisse decipere. omniumque malorum presentium adolescenti causa fuisse: nisi malis ommissis artibus callidis & negadi pertinacia quibus insimularetur oia cõfiteri & a fratre præsertim cui dilectus esset veniam petere. Namque ad hoc ei se quoque modis omnibus opem laturum. ¶ Paruit archelao feroras atraque veste cum lachrymis ut quæ miserabilis apparet. instructus ad pedes herodis accessit: sicque meruit veniam postulans: & se quidem sceleratum esse fatebatur. Namque omnia quæ sibi obijcerentur fecisse. horum autem causam esse diminutionem mentis atque insaniam: ex mulieris amore conceptam. Itaque postquam stetit feroras suimet ipse accusator ac testis: tunc eum iam archelaus excusando herodis iracundiam mitigabat proprijs usus exemplis. Etenim se quoque a fratre multo grauiores perpassum naturale eius ducebat ante posuisse vindictæ: quippe in regnis velut in magnis corporibus semper aliquam partem pondere ipso tumescere quam recidi quidem non oporteret: leuius vero curari. Multa in hunc modum locutus archelaus herodem quidem ferore placatum reddidit. Ipse autem alexandro tamdiu manebat iratus filiamque ab eo distractam secum adducturum esse firmabat donec herodem compulit viro pro adolescentulo deprecari ut iterum ei filiam desponderet. Satis autem cum grauitate archelaus cui vellet eam præter alexandrum collocari promissit maxime enim impendere quæ iura inter se affinitatis inuiolata permaneant. Rege autem filium sibi ab eo donatum infirmante nisi matrimonium dirimisset quod & liberos iam haberent vxor quoque ab adolescentulo dileretur quæ si remaneret peccatorum fieret obliuio si vero discederet causa de omnibus desperandi molliorem namque fieri audaciam si domesticis affectionibus distraheretur. vix tandem cessit: vnaque & ipse rediit cum adolescente in gratiam & patrem eius reduxit. Proculdubio tamen eum romam mitti debere ait cum cæsare collocaturum. de omnibus enim sese ad eum litteras fecisse. Consilium quidem archelai quo generum suum periculo liberauit peractum erat: & redintegra concordia in epulis & humanitate conuictus familiariter versabantur. Abeuntem autem muneribus talentorum septuaginta solio quoque aureo gemmis ornato & eunuchis & concubina donat herodes quæ panichis vocabatur: itemque amicorum eius quemque pro merito. Quin & cognati regi omnes iussu eius archelao dona clarissima dederunt: eumque tam ipse quam optimates anthiochiam usque prosecuti sunt.

¶ Eurides lacon proditiosissimus adulator reconciliationem perturbauit Alexandri. regemque adulatione falsisque laudibus & sermonis calliditate circumuenit qui apud eum Antipatri laudator pecunia corruptus erat & Alexandri qui incaute de patre conquerebatur proditiosissimus fuit accusator. Alios quoque antipater contra fratres subornauit accusatores. Epistolam insuper fictam ad custodem castelli Alexandrij nomine Alexandri directam produxit. vnde herodes torto castelli præposito filios quos nullum contra eos validum proferretur documentum asseruari præcepit: & Euridem totius sceleris fabricatorem quinquaginta talentis donauit qui ad Archelaum capadocæ regem vadens & mentiens Alexandro reconciliasse herodem ab eo munera accepit: sed tandem propter facinora a cæsare fugatur Herodes autem paratissimus ad audienda maledicta.

Capitulum vigesimum quintum.

Non multo post quidam in iudæam venit Archelai consilijs multo potentior. qui non solum reconciliatione gratiæ alexandro quesitam fecit irritam: verum etiam causa fuit ut periret. Laco erat genere nomine eurides: ad regni desiderium pecuniæ amore corruptus. iam enim luxu regia tolerare non poterat. Is aplisimis donis herodi oblati velut eorum quæ aucuparetur illecebra cum ita tim multiplicata recepisset: immaculatam liberalitatem nihil esse ducebat nisi regnum sanguine cõparasset. Itaque regem adulatione falsisque de ipso laudibus & sermonis calliditate circumuenit. matureque prospecto eius ingenio dictis simul & factis quæ illi placerent: iter primos amicos eius habebat. Nam & rex & omnes eius comites libenter eius sparche præcipuo dignum honorem ducebant. Ille autem postquam fragilitatem domus animaduertit. fratrumque inimicitias & quemadmodum pater in singulos esset anima

Antipater quidem hospitio preuentus erat: simulata vero amicitia fallebat alexandrum: olim se archelai socium esse mentitus. Quo etiam citius quasi probatus obrepfit: moxq; ab eo fratri quoq; aristobolo commendatus est. Peremptaris autem personis omnibus, alium alio modo subibat. Ac primum fit antipatri mercennarius & alexandri proditor illum exprobrando castigans q; cum fratrum sit maximus spei sue negligit insidiatores: alexandrum vero q; regina creatus: & reginae vir coniugis filium priuatę mulieris pateretur regno succedere: presertim cum habeat magnam occulsionem archelaim. Quę quidem adolefcenti vera fide suadere videbatur: q; amicitia simulasset archelai: vnde nec alexander quicq; metuens & de antipatro quę se mouerent apud eum querebatur: & quod nichil minus faceret herodes si cum matrem eorum interemerit ipsis quoq; regnum eius auferret. Quoru eundem rident causa & miserari eos. & pariter dolere simulans: etiam aristobolum ad eadem dicenda pellexit: atq; ita quęrelis in patrem utroq; deuicto referens ad antipatrum secretum discedit: afficto insidiarū quoq; mendacio quas ei fratres parasse firmabat ac pene iam strictis in eum gladijs irruere. Ob hæc autem multa pecunia donatus ab antipatro laudator eius erat apud patrē: & ad extremum necis alexandri & aristoboli redeimpta opera ipse accusatoris partibus fungitur. Cumq; audisset herodes: vitā ei se rependere pro beneficijs delatis: & lucem referre dixit hospitio. Namq; olim alexandrum exacuisse in eum gladium & confirmasse dexteram: verum sceleri tantum fuisse impedimēto q; societatem facinoris assimulasset. Alexandrum enim dicere non bene secum herodem adum putare q; regnum obtinuisset alienum & post matris eorum necem principatum eius dilacerasset: nisi etiam degenerem coartaret heredem: auctumq; ipsorum regnum antipatro spurio propinaret. Proinde semet hircanī manes & mariannes vitum ire. Nec enim decere successionem regni ab eiusmodi patre sine cede suscipere. Multis enim rebus ad hoc excitari quotidie: quia nichil sibi omnino loqui sine calumnia liceret. Nam si de nobilitate aliorum fiat mentio sine ratione se contumelijs affici patrē dicente solus generosus alexander & cui pater sit pro ignobilitate dedecori. Intentionibus quoq; offendere soliq; antipatro indulgentem. Ob quę velle mori non recusare: nisi ex voto insidię succedissent. Sin eum occidisset: primum salutis occasionem fore archelaim socium suum ad quem posset effugere deinde cęsarem qui nunc vsq; ignoraret mores herodis. Nec enim sic ei astaturum vt antea patris presentiam formidando, nec de suis tantum criminibus locuturum sed primum totius gētis eramas: & q; ad necem vsq; tributas opprimeret vulgaturum. Deinde in quibus delictis quibusq; actibus parte sanguine pecunie consumptę sunt: & qui vel quales ex illis fuerint locupletati: quę causa ciuitatis plagate: ibi autem quęsiturum & aui & matris necem omniaq; regis scelera reuoluerunt: quibus cognitis nemo se iudicauerit patricidam. ¶ His eurides in alexandrum falso delatis antipatri laudes persequēbatur illi solum qui patrem diligeret esse confirmans: quiq; adhuc insidias retardasset. Rex autem nondū preterite suspicionis dolore compresso: intollerabilis iracundię feritate turbatur. ¶ Iterumq; hoc tempus nactus antipater, alios accusatores fratribus subornauit. qui eos dicerent cum iocūdo & tyrannoclam colloqui solitos esse equitum regis olim principibus tunc vero propter quasdam offensiones ordiūbus motos. Hac deniq; indignatione successus: confestim eos tormentis herodes subdidit. Illi autem nichil eorum se quę crimini darentur scire confessi sunt. ¶ Sed oblata est quedam velut ad propositum castelli alexandri ab alexandro scripta epistola deprecante vt cum aristobolo fratre se in castellum reciperet si patrem interfecissent tanq; armis q; alijs eos subsidijs vti permetteret. Hanc alexander diofanti commentum esse dicebat. qui regis erat notarius homo audacissimus & cuiuslibet manus litteras imitari percallidus. Itaq; multis sepe falso conscriptis ab hoc postremo occisus est. toto autem castelli preposito nec in eius iudicio quicq; herodes eorum quę delata erant verum esse cognouit. Sed quis nullum documentum validum proferretur: filios tamen interm absolutos asseruari precepit. Euridem vero domus sue pestem ac totius sceleris fabricatorem bene de se meritum dato remq; salutis appellans: talentis quinquaginta donauit. Ille autem priusq; certa fama nūciaretur ad archelaim properat: aususq; dicere quod herodem reconciliaffet alexandro ab illo quoq; pecunias cepit. deinde in achaiam transgressus ad similia facinora male quęstis abusus est. Postremo apud cęsaream accusatus q; dissensionibus repleuisset achaiā, & ciuitates spoliaret: inde fugatur. ¶ Atq; hoc enim modo alexandri & aristoboli pœne percutę sunt. ¶ Hoc loco dignum est choum euaristum huic sparciathe conferre. Namq; is cum amicissimus esset alexandro eodemq; tempore quo eurides ibidem erat aduenisset percūctari regi super his quę ille infimularet iuratus nihil se ab adolefcentibus audisse firmavit: nec tamē id quicq; mihi profuit apud herodem: solis maledictis aures patissimas aperientem: eumq; sibi gratiosum esse iudicantem: qui secum eadem crederet: hūdemq; moueretur. ¶ Salome focus aristoboli & amitta qui eam vt suę saluti consularet præcabatur: etis moniti regi prodidit rex itaq; filios vinxit & separatos præcepit asseruari & Volumnium atq; olympum

Maxima Euridis proditio.

Corruptus pecunia Eurides antipatri laudator apud patrē. &c.

Alexandri icautā quęrela.

Antipater alios cōtra frēs subornauit accusatores.

Epistola fctā ab alexandro scripta ad custodē alexandri castelli. Dyophantus falsarius notarius. Herodes filios i carcerari iubet & Euridem totius sceleris fabricatorem quinquaginta donauit talentisq; ad archelaim vadēs & mētiēs alexandro recōciliaffet herodem ab eo mūera accepit sed tādē propter facinora a cęsarea fugat.

Liber primus Iosephi Iudei

descripta ferentes iudicia mittit ad Cæsarem qui herodî rescribens potestatem (congregato coram eo) dedit ei filios punire. Paret ergo scriptis Herodes & Beriti conuocato concilio præfederunt. Saturninus & pedani legati & alij Syriæ optimates præter Archelaum regem qui regi erat suspectus. Herodes vero filios quos prouido satis concilio ne assistentes ad misericordiam impellerent in iudiciū non produxit sed eos absentes quasi præsentibus accusat obijciendo infidias. Saturninus condemnandos adolescentes sed non mortem pronunciauit quem duo legati & nonnulli alij secuti sunt. Voluminus vero primus cunctiq; post eum herodis fautores necandos esse adolescentes iudicauit. Interea vero tyro verus miles veritatem libere locutus est clamitans conculcatam esse iusticiam & veritatem perisse. Quem rex cum filio capi iussit a triphone tonsore falso accusatum. Ipseq; in tortura & mīlūm principes cum tonsore lapidum ictibus interimuntur & filios in sebastē missos iubet effocari & in alexandrio cum Alexandro materno auo sepeliri.

Capitulum vigesimum sextum.

Salome socrus
& amita Aristoboli
regis iusmo
nita pdisq; vtrū
q; filiū vixit & se
paratos pcepit
asseruari & volū
niū & Olympū
descripta feren
tes iudicia mit
tit ad Cæsarem.

Neitabat præterea salome crudelitātē eius in filios. Namq; hāc aristobolus quo se periculis inuolueret. quā & socrū habebat & amitā monitam miserat: vt salutē suā consuleret: quasi rex eā decreuisset occidere iserū in simulatam quorū ante fuerat accusata: q; Sylleo Arabi nubere cupiēs quem scires eius inimicū occulta illi secreta regis rancia ret: & hoc fuit extremū quo tanq; tēpestate oppressi adolescentes non secus q; a turbis ne pessundati sunt. Salome em̄ protinus contēdit ad regē ei; monita Aristoboli pro

Congregati con
cilij contra ado
lescentes præsi
dentes & eorum
sententia.

Filios Hærodes
noluit produce
re in iudicio ne
ipsi liberarentur
sed eos absētes
accusat.

Saturnini sentē
tia contra adole
scentes.

Tristis sententia
Volumnij.

Tyro veritatē li
bere locutus no
ta eius verba.

Tyronis ad he
rodem verba.

Herodes tironē
cū filio capi ius
sit quē falso tri
pho tonsor accu
savit quiq; po
nuntur in tortura

dit. Atq; ille viterius durare non passus vtrūq; filiū vinxit. & separatos asseruari præcepit. Deinde voluminiū militiæ magistrū & ex amicis suis Olympū descripta ferentes iudicia proficisci iussit ad cæsare Qui postq; nauī Romam delati regis litteras reddiderunt vehementer quidem in adolescentes cæsare exarsit verum eius potestatem in filios a patre auferendam non dixit. Deniq; rescribit ei vt ipse sui domini esset arbitrij: melius tamen facturum dicens si in cōmuni consensu propinquorum suorū prouinci; rectorum de insidijs quæreret. eosq; si delato crimine reperiret astrictos occideret: si vero suam tantum esse meditados. mediocri supplicio contentus esset. ¶ Paret scriptis herodes Cumq; berlum quo cæsare iusserat perueniss: iudiciū cogit. Præfederunt autem rectores quibus a Cæsare scriptum fuerat. Saturninus & pedani legati & cū his voluminus procurator: itemq; propinqui regis & amici necnō & Salome & feroras & post hos optimates syriæ præter archelaum regē. Namq; hūc herodes q; alexandri socer esset suspectum habebat. ¶ Sed filios quidem satis prouido consilio in iudiciū non produxit. Sciebat enim q; si tantum nisi fuissent: omnimodo ad misericordiam cunctos impellerent. Si vero etiam dicendi copiam nacti essent: facillime alexander obiecta dilueret. Igitur quidem illi custodiebantur in platene vico sydomorum. ¶ Exorsus autem rex veluti cum præsentibus ageret commouebatur. Et insidias quidem timide obijciebat: nam probationibus deficiebat: maledicta vero & probra & iniurias & peccata plurima in se admissa prosequēbatur: eaq; morte grauiora esse confessoribus demonstrabat. Postremo cum nemo contradiceret: semetipsum argui miserabūter quæstus acerbamq; victoriam vincere: singulorum sententiā rogabat i filios. ¶ Et primus saturninus condemnandos esse adolescentes sed non mortem pronunciauit. Nec enim fas esse cum tres ipse assati secuti sunt. ¶ Tristem vero sententiā primus voluminus dixit: cunctiq; post eū herodis emulatio ne vel odio: neq; indignatione quisq; necandos esse adolescentes iudicabat. Tunc autem vniuersa syria & iudea suspensa quidem operiebatur huius tragediæ finem: sed nemo estimabat herodis crudelitatem vsq; ad parricidiū processuram. Ille tamen filios tyrum traxit atq; modo nam cæsaream deuotos quo mortis genere perimeret cogitabat. ¶ Interea vetus quidē regis miles tyro nomine qui & filium habebat alexandro consuetum atq; amicum. & ipse adolescentulos diligebat. præ nimia indignatione mentis in postremo circumiens clamitabat conculcatā esse iusticiam: veritatem perisse: naturam esse confusam: vitæq; hominū iniquitatis esse plenam & omnia quæ dolor contemptori vitæ dictasset. Deinde ipsum etiam regem ausus adire: michi vero inquit omnium esse videris infelicitissimus qui contra carissimos nequissimis credas. Siquidem Feroras & Salome fidem apud te aduersus filios tuos habent. quos sæpe mortis supplicio dignos esse iudicasti neq; aduentis hoc eos agere vt iustis successoribus destitutus cum solo maneat antipatro capi facilem regem optantes. Verumtamen cogita: ne ille quoq; militibus adorsus sit. propter cedem omnium fratrum Nullus est enim qui non adolescentium misereatur. Principum autem plurimi. etiam palam grauiter ferunt. Hæc dicens simul eos qui bus res indignam videtur nominabat. ¶ Rex autem statim & illos & ipsum cum filio comprehendit iubet. Ibiq; cū alius quidam regalis tonsor nomine tripho nescio qua exagitatus insania semetipsum indicans prosiit. Ac michi quoq; tyro inquit iste persuasit: vt occasione tondendi nouacula te occiderem: magnaq; michi Alexandrum daturum munera pollicebatur. His auditis Hærodes & Tyro

nem eiusq; filium & tonforem subdidit quæstioni. Tumq; illi pernegarent: tonfor autem amplius nichil diceret: tyronem vehementius torqueri iussit. ¶ Cumq; filius eius patris miseratione commotus cuncta se regi si eum sibi condonasset. indicaturum promisit eoq; relaxato: ipsum occidendi patrem suum habuisse voluntatem dixit impulsus ab alexandro. Hoc autem quibusdam fictum ab adolescēte videbatur quo tormentis eriperet patrem: nonnulli verum esse firmabant. ¶ Herodes tamen & militum principibus & tyrone pro contentione accusatis: ita in eos armauit populum ut ibidem cum tonfore lignorum & lapidum ictibus interirent. Filios vero in Sebasten missos quæ non longo a cæsare in teruallo distaret effocari præcepit: eaq; remanente perfecta in alexandrum castellum mortuos asportari cum alexandro materno auo sepeliendos. Hic quidem alexandro & aristobolo finis vite fuit.

¶ Antipater ab omnibus propter fratrum occisionem odio habitus peremptorum timebat filios. Erant enim Alexandri filij duo ex Glaphira Tygranes Alexander. Aristoboli autem ex Beronice Salomes filia filij: herodes & Agrippa & Aristobolus filieq; Herodias & Mariannes sed Glaphiram quidem cum dote sua in capadociam interfecto alexandro dimisit & Beronicem Aristoboli coniugem auunculo Antipatri nuptum dedit Antipater vero metu opus multas pluribus largiens magis erat in uisus. Herodes autem conuocatis propinquis & amicis: astantibusq; pupillis lachrymatur eos amantissimos vocans omnibus commendat & maiori filio Alexandri Feroræ filiam desponsat & filio antipatri primam Aristoboli filiam & aliam herodi ex filia pontificis sibi genito. Antipater autem maliciam circa fratrum filios non potuit continere sed sponsalia callide studuit dirimere instatissime eum precabatur quia numerosa esset regia progenies nuptias permutari Nouem enim herodes vxores habebat ex quarum septem: filios susceperat plurimos unde herodes audito Antipatro nepotibus timens sponsalia reformauit Antipatri nam adulatio multum valuit apud Herodem Antipater itaq; odium vitare non valens terrore securitatem sibi quæsiuit cui Ferora & mulierum conflictio præter Salomen quæ omnia cognoscens eis aduersabatur veluti iam confirmato regi obediebant. Fingebant quoq; inter se ut regem deciperent palam discordias Salome vero omnia cognoscens regi nunciat unde iratus rex maxime contra Feroræ vxorem quam ei præcepit expellere qui ait se citius vita q̃ coniuge carituram incertus itaq; rex quid ageret Antipatro ne cum ferora & eius coniuge interdicit habere colloquium.

Capitulum vigesimumseptimum

Antipaterum vero cum iam fine controuersia successorem regni speraret: intollerabile gentis excipit odium: cunctis scientibus omnes illum omnibus fratribus suis cōseruisse calumnias nichiloq; minus timor eum non mediocris sollicitabat crescentem sobole peremptorum. ¶ Erant enim alexandro ex glaphira filij duo tygranes & alexander. Itemq; aristobolo ex beronice salomes filia Herodes & Agrippa & aristobolus: filieq; herodias & mariannes. ¶ Sed glaphiram quidem herodes cū dote sua in capadociam dimisit: postq̃ alexandrum interfecit. Beronicem autem

aristoboli coniugem auunculo antipatri nuptum dedit qui ut salomen quam infensam habebat (sibi reconciliaret) istas nuptias excogitauit. Idem vero antipater etiam feroram muneribus alijsq; obsequijs atq; amicos præterea cæsaris ambiebat: magnas Romam mittendo pecunias. Saturninum enim cum alijs omnibus apud syriam donis expleuerat. ¶ Hoc autem magis inuisus erat cunctis q̃ plura donabat: velut opes tantas non munificentia largiretur sed metu consumeret. Itaq; eueniebat ut nec accipientium beniuolentia quicq̃ proficeret. quibusq; nichil dedisset acerbiores inimicos haberet. In distributionibus autem munerum quotidie largior erat: cum præter spem videret orbos pueros ab herode curari: quantumq; illum peremptorum cedis poeniteret proliis eorum miseratione significari. Conuocatis enim propinquis atq; amicis suis & pupillis astantibus: cum lachymis opplesset oculos dixit. Horum quidem michi patres fortuna quedam tristis eripuit ipsos autem orbitatis miseratione: dia cum natura commendat. Experiar itaq; ut etsi pater infortunatissimus fui auus tamen sim prouidentior: & a quibus post me regantur amantissimos michi relinquam. Despoſdeo igitur filiam tuam Feroram maximo filiorum alexandri: ut ei curator sis necessarius. Tuo vero antipater filio Aristoboli filiam: eris enim hoc modo pater orbate. Sororem vero eius meus accipiet herodes pōtifice auo materno pronatus. Et de his quidem hoc sit meum iudicium: neq; id quicq̃ dirimat qui me amabit. Præcor etiam deum bono regni mei meorumq; nepotum copulare nuptias: atq; hos pueros placidioribus q̃ patres eorum oculis aspicere. Postq̃ hæc locutus effeuit. & puerorum dextras iunxit benignissimeq; consalutatis iuenculis: dimisit concilium. ¶ Statim dirigit antipater: quantoq; dolore affectus esset neminem latuit. Pupillorum namq; honorem apud patrem quoq; sibi derogatum existimabat iterumq; de rebus cunctis periculum fore si alexandri filius præter Archelaum: etiam feroram teſtarcham adiutorem habere licuisset. Ad hæc reputabat odium suum & orbitatis miserationem qua

Filius patris miserati one cōmotus ut ipsum liberaret confiteſtur quæſitum.

Tyro & militum principes cū tonfore ictibus interimūtur & filios in sebastemissos iubet effocari & in alexandrio cum auo sepeliri.

Antipater ab omnibus propter fratrum occisionem odio habitus ciebat filios peremptorum.

Antipater opes multas metu pluribus largiens cunctis erat inuisus.

Oſo herodis de nepotibus suis.

Herodes feroræ filiam maiori alexandri filio despoſat & filio antipatri aristoboli primam filiam & aliam herodi filio. &c.

Liber primus Iosephi Iudei

tota gens flebat quanto viuētium puerorum studio & quanta memoria ipsius scelere mortuorum tenerentur iudei. Itaq; omnimodo dirimere sponsalia statuit & callide quidem patri surripere timuit seuenti acriterq; vigilantia ad suspicandum palam uero eum supplex adire ausus est. Coramq; deponere ne se priuari quo dignum esse indicasset nudumq; regis nomen habere uellet: regni autem substantiam poenes alias esse. Nec enim posse rerum obtinere dominatum: si præter auum etiam archelaum feroras alexandri filio iocer adiunctus esset. Instantissime uero precabatur quia numerosa esset regia progenies nuptias permutari. Nouem namq; regi vxores erant: sed harum septem unde filios susceperat. Ipsum Antipatrum ex doside. Herodem ex marianne pontificis filia itemq; Antipam & Archelaum ex Martace alias Malthace samaritide: filiam Olympiade quam frater eius isippus habuerat ex hierosolymitide. de cleopatra uero Herodem & Philippum: necnō ex pallade Phaselum habebat alias quoq; filias Boromen alias Rhaxoen & Salomen vnam ex phedra. alteram ex heliade. Dualq; vxores sine filiis consobrinam & sororem a c præter filios & Alexandri aristoboli sorores duas ex marianne. Cum igitur tanta prolis copia superesset. aliter nuptias iungi postulabat Antipater.

Antipatri postulata.

Nouem Herodis vxores ex quibus septem filios susceperat. & c.

Herodes audito antipatro irritus nepotibus nomen sponsalia reformauit.

Salome inuita alexe nupta.

Antipater odiū vitare non terrore securitate sibi querit cui Feroras & mulierum cōsidio præter Salomē quæ oia cognoscens eis aduersabatur. Fingunt mulieres iter se discordias ut regē deciperēt. sed salome omnia cognoscens regi nūciat vñ iratus rex maxime contra feroræ vxorem quā criminatur.

¶ Rex autem prospecto alias perspecto eius animo quid de pupillis cogitareet vehemiter iratus est. Quippe filiorum quos interfecerat casum reputans: formidabat ne & hi quandoq; criminationum antipatri præmium fierent. Sed tunc quidem senioribus dictis protelat: postea uero blanditijs eius abductus sponsalia reformauit. Ac primum ipsi Antipatro aristoboli filiam collocat filium uero eius nungit filie feroræ. ¶ Hinc licebat aduertere quum antipatri ualeret adulationis: qd idem in simili causa impetrare Salome non potuit. Hanc enim quis soror esset atq; hoc sæpe intercedente iulia vxore Cæsaris postulasset Arabum regi sylleo nubere non passus est sed inimicissimā sibi fore iurauit nisi ab hoc studio destitisset posteaq; inuitam alexē cuidam ex amicis suis in matrimonium dedit: eiusq; filiarum vnam Alexandri filio alteram Antipatri auunculo tradidit. Natarum autem Mariannes vna sororis filium habebat Antiphon: altera fratris Phaselum. ¶ Sic interrupta pupillorum spe Antipater & pro sua commoditate affinitatibus iunctis expectatione certa nitebatur: adiectaq; malignitati fiducia ne quaerit cui Feroras ei veluti iam confirmato regi obsecundaret. Quin & mulierum conflata in aula consilio nouas turbas excitabat. Etenim Feroræ vxor cum matre & sorore sua necnō & matre Antipatri multa in regno insolenter agebat ausa etiam duas regis filias contumeliose tractare cui rei maxime ab antipatro erat adiecta itaq; cum inuise illi essent alias quidem morigeras habebant sola uero salome aduersabatur eorum concordie. quodq; non bono regis coirent apud ipsum in simulabat. Cognita uero eius delatione mulieres q; q; Herodes egre tulisse: ab aperto quidem conuentu & familiaritate abstinerunt: contra uero etiam inter se discordare rege audiente simulabant: cum adeo colluderet antipater. ut palam ferorā minime dubitaret offendere. Occultos autem horum nichil ignoraret salome: sed herodi cuncta nunciaret: ille autem ardens iracundia: maximeq; aduersus feroræ coniugem q; eam præter ceteras accusaret salome. aduocato cognatorum amicorum q; consilio & talia multa mulieris & filiarum contumelias crimini dedit q; phariseis mercedem contra se præbuisset fratremq; sibi hostem reddidisset expugnatum uenientis. Postremo conuersus ad ferorā vitrum se ait fratrem an vxorem uellet optare. Cumq; ille se citius vita dixisset q; coniuge cariturum. incertus quid ageret ad antipatrum sermonem contulit ac ne cum ferora uel etus coniuge aut quouis alio qui ad eam pertineret vnq; colloqueretur: edixit. Verum ille palam præcepta custodiens in occultorum his pernoctabat.

¶ Antipater Salomes timens obseruationem per amicos (ut Romam proficiscatur) procurat & cum muneribus & testamento (ubi ipse rex erat inscriptus) mittitur Sylleus quoq; qui maximum cū Aretha rege suo certamen habebat Romam cum Antipatro certaturus nauigauit quem Fabatus herodi accusat q; corinthus pecunia corrupisset ut ipsum occideret quod duo Arabes subditi questionis confessi sunt qui & Romam missi sunt: Herodes quoq; fratrem vxorem repudiare recusantem indignatus cum vxore eiecit qui ad tetrarchiam suam accedens iuratus est ante herodis mortem non reueri. Herodes sua manifestata patientia infirmum fratrem uisitauit & corpus eius in hierusalem detulit cum honore sepeliendum. Quidam autem herodi ferorā ueneno fuisse interemptum nunciauerunt & pro amatorio mulierculam arabicam dedisse Syllei consilio mortiferum. Quo tormentis ueritatem perquirente quædam ancilla Antipatri matrem omnium malorum causam esse clamat & occultos Feroræ & mulierum conuentus detegit: cum qua omnes ancillæ contra Antipatri conueniunt secreta declarantes consilia.

Capitulum vigesimum octauum.

Metrensq; observationem salomes per amicos in Italia degentes vt romam proficisceretur effect: ipsorum perlatis litteris vbi antipatrum aliquāto post tēpore ad cesarem mitti oportere perscriberent. ¶ Igitur herodes nichil moratus eum misit cum cunctis quę vltui forent pœcunia liberaliter instructum: testamentumq; vna portandum ei dedit in quo rex ipse antipater inscriptus erat & antipatri successor herodes ex marianne pontificis filia procreatus. ¶ Quin & sylleus arabs itidem neglecto cesaris pœcepto romam nauigauit: de his cum Antipatro certaturus de quibus ante cum nicolao causam dixerat Non leue autem cum aretha rege suo certamē habebat cuius etiam amicos interferat: & soemium in petra opido potentissimum redemptoq; fabato' dispendio cesaris fautore utebatur etiam in herodem sed maiore pecunia data herodes fabatum a sylleo remouit ac per semetipsum quę cesar iusserat exigebat. Ille autem cum nihil dedisset accusabat apud cesarem fabatū: dispendiatore esse dicens non quę ipsi. sed quę herodi expedirent. Quibus cōmotus ad iracundiā fabatus. adhuc autē apud herodem in honore maximo habebatur: secretorū sylleo proditor factus est: regiq; indicauit qd sylleus corinthum alias corinthium eius satellitem pecunia corripisset obseruariq; oporteret. Neq; rex id facere dubitat: quoniam Corinthus iste licet in aula regis esset educatur ex arabia tamen fuerat oriundus. Igitur mox non solum corripit sed etiam duos arabas iussit apud eum repertos: vnum syllei amicum. alterum sylliarchum: qui subditi quęstioni magna pœcunia corintho vt herodem occideret persuasisse/ confessi sunt. Illi etiam a saturnio rectore syrie interrogati: romam transmissi sunt. ¶ Herodes autem ferorę vehementius imminabat: vt repudiaret vxorem. Aliquid enim cum quo mulierem plecteret excogitabat quia multas in eam odij causas habebat: donec ipsum etiam fratrem cum ea supra modum indignatus eiecit. ¶ Feroras autem equo animo accepta iniuria ad tetrarchiam suam accessit: iuratus vnum sibi exilij finem fore mortem herodis: neq; se ad eum reuersurum esse dum vixerit. Deniq; nec egrotum quā sepe accitus fratrem visere voluit: cum quibusdam mandatis eum quasi moriturus vellet instruere. Sed ille quidem pœter spem conualuit: post modum autem feroras in morbum incidit. Tumq; herodis patientia demonstrata est. Nam & venit ad eum & humanissime curatum voluit sed morbum superare non quiuuit. In diebus enim paucis est mortuus. Quem licet vsq; ad vltimum vitę diem dilexisset herodes: tamen qd illum quocq; veneno peremisset fama vulgatum est. Verum eius corpore i hierosolima portato luctum maximum cunctę genti denunciavit: clarissimaq; funus sepultura dignatus est. ¶ Vnus quidem interfectorum alexandri & aristoboli hunc exitum vitę sortitus est. Transiit autem in antipatrum auctorem pœna sceleris ex interitu ferorę principium nata. Quidam enim ex libertis eius cum regem tristis adissent: fratrem ipsius Feroram veneno interemptum esse dicebant. Nam quendam ei cibum obtulisse coniugem suam non quo solebat modo conditum eoq; sumpto illo morbo: protinus esse corruptum. Venisse autem ante biduum matris ac sororis eius accitu quandam veneficam mulierculam ex arabia vt venenum ferorę conficeret amatorium: & pro amatorio dedisse mortiferum syllei consilio. Namq; illi notam fuisse. ¶ Percussus igitur plurimis suspicionibus rex ancillas & nonnullas libertinas quęstioni subiecit: ibiq; tum clamabat aliqua doloris impaciens. Deus celi terreq; rector in matrē antipatri quę horum nobis malorum causa est vindicet. Hoc rex initium nactus/ persequēbatur vltius indagine veritatis. Mulier vero & matris antipatri familiaritatem cum ferora eius vxoribus & occultosq; eius conuentus aperuit qd; feroras & antipater redeuntes a rege tota cum illis nocte potare soliti essent: seruis omnibus exclusis & ancillis. Vna quidem libertinarum hæc indicauit. ¶ Cum autem ancillę separatim singulę torquerentur: patuit omnium dicta congruere qua de causa romani quidē antipater ex composito: feroras vero trans flumen secedere curauisset. Nam sepe illos in sermone dixisse qd post alexandrum & Aristobolum ad ipsos eorumq; coniuges transiturus esset herodes. nec aliter posse parcere: qui marianne eiusq; filijs minime pepercisset: ideoq; melius esse ab hac belua quā longissime fugere. Sæpe autem dixisse matri antipatrum conquerentem qd cum ipse canus esset. pater in dies singulos iuuenesceret: seq; fortasse priusq; regnare incipiat moriturum. aut si vnq; ille decesserit quando autem istud fiet voluntatem sibi successionis omnimodo fore breuissimam. Pullulare pœterea hydre capita hoc est Aristoboli & Alexandri filios. sibi autem filiorum spem adeptam esse patris iniuria quę non eorum quemq; post mortem suam regni successorem sed Mariannes filium scripsisset herodem. Qua quidem in re prorsus eum senectute delirare: si testamentum suum standum arbitratursenamq; vt ex eius progenie nemo superesset curaturum. Quin etiam cum omnes patres quibus inuissi nunq; filij fuerunt odio vincat: plus eum tamen etiam fratres odisse. Deniq; nuper sibi necum ferora colloqueretur centum talenta donasse: atq; cum feroras diceret quid enim per nos ledēbatur respondisse Antipatrum. Vtinam cunctis ablatis. nudos se dum modoviuos relinqueret. Verum hoc nequaquā fieri posse vt tam pestiferam bestiam quicq; effugiat: sub qua nec amicis esse palam lice-

¶ Antipater timēs salomes observationē per amicos vt Romā proficisceretur procurat & mittitur cum muneribus & testamētovbi ipse rex inscriptus erat.

Fabatus sylleus herodi accusat qd corinthū pecunia corrupisset vt eum occideret. &c.

¶ Arabes duo quęstioni subditi corinthū vt herodē occidēt pœcunia fuisse corruptū cōfessi sūt & missi sunt romā. Ferorā isirpū herodes vīsitaui & corpus eius i hierlm sepe liedū detulit. &c.

¶ Quidā feroram veneno intereptū regi nūciāt & amatorio mulierculā arabicā dedit filiei cō filio mortiferū. Herode veritatē tormētis perquirēti quēdam ancilla matrē antipatri oīm malorū causā esse clamat & occultos cōuētus mulierum & ferorę aperuit.

Liber primus Iosephi Iudei

ret. Deniq; nunc occulte inquit conuenimus licebit autem aperte si virorum spiritum manusq; habeamus hec in tormentis ancillę prodiderunt: & q; feroras cum illis petram fugere cogitasset. Venerunt omnibus dictis herodes crederet: centum talentis effectum est. De his enim soli antipatro dixerat.

¶ Herodes Dosidem Antipatri matrem omni ornatu spoliata expulit hinc ad Antipatrum Samaritam Antipatri procuratorem conuertit & ex illius tormentis comperit necandi sui causa ex egypto Antipatrum venenum petisse per aliquam Antiphili collegam idq; feroram ab eo accepisse cui mandasset Antipater herodem occidere. Ferorā vero dedisse vxori seruandū. Quę a rege statim exorta de tecto se precipitem dedit sed mortem euadens insidiarum modum declarauit & ferorā dixit super fratris nece poenituisset & venenū ab Antipatro paratum consumi iussisse. Antiphilus quoq; veneni delator accusatur. Et mariāne pōtificis filia maleficiorū cōscia accusata herodes eius filius Antipatri successor a testamento deletus est. Bacillus quosq; aspidū virus attulerat. Litterę quoq; tunc ab Antipatro cōtra Archelaū & Philippū confictę apportantur. Nemo autē antipatro propter eius odiū quę contra eū fiebant in iudea notificauit. Quiq; patri de roma litteras misit cui pater indignationē simulans rescripsit. Audita autem Ferorę morte luxit quia maleficiorum amiserat ministrū timens ne comprehenderetur venenum. Dubius autē Antipater si domū redeat Cui, aduenienti maxima fuit sollicitudo omnibus eū deuitantibus callide tamē vultu confidentiam simulabat. Capitulum. xxix.

Herodes Doside omni ornatu spoliata expellit

Antipater fama rita Antipatrum dñm suū venenum herodi pī parasse accusat. Ferorę vxore vocata a rege de tecto se precipitem dedit sed mortem euadens modum insidiarum declarauit. Penitentia ferorę de nece fratris qui venenū contra fratrem ab antipatro paratū iussit cōsumi. Antiphilus veneni delator accusatur.

Mariāne pōtificis filia maleficiorum cōscia accusat Hærodes filius eius antipatri successor deletus est. Litterę ab antipatro contra archelaum & Philippum confictę.

Hinc ad samantā se cōuertit antipatrū qui procurator erat antipatri. & ex illius tormentis cōperit necandi sui causa ex egypto antipatrū venenū malum petisse per aliquam antiphili collegā idq; ab eo antipatri auunculū accepisse Theudionē ac ferorę tradidisset. cui mandasset antipater vt herodē occideret. dum ipse Romę abesset ac suspitione careret: ferorā vero venenū vxori suę dedisse seruandum. ¶ Itaq; hanc euocatam statim rex quod acceperat afferri iubet. Illa vero quasi allatura egressa de tecto se precipitem dedit vt eo modo & probationes & regis verbera preueniret. Sed dei prouidentia sicut apparet quę ab Antipatro poenas repeteret: non in caput. sed in alteram delata partē periculū mortis euasit. Portatq; ad regē ubi respicere potuit nam casus eū perturbauerat & quamobrē se precipitasset interrogata: adiūte rege q; verā dicēti remitteret omne supplicium sin falsa promere maluisset corpus eius tormentis absumeret neq; sepulture quicq; relinqueret paulisper tacuit. Deinde quod inquit secreta custodio cū feroras obierit: antipatro qui nos oēs perderet seruatura. Audi rex. & tecū deus michi testis veritatis qui falli nō potest. Cū ferorę morituro essem: tūc ille me ad se vocauit. Et multū inquit mulier de fratris erga me aio sum deceptus. Nā qui sic me diligeret inuisum habui & necare cogitauit qui tāto nūc mei quāuis mortui dolore cōfunditur. Sed ego ob impietate precium fero. Tu q; meum seruus relictum nobis ab antipatro venenū huc asfer prope meq; videntem cōsume ad inferos quoq; vlticem huius sceleris conscientiam deferam. Itaq; vt iussit attulit: & magnam quidem veneni partem sub obtutibus eius in ignem effudi modicum vero michi propter dubios casus & q; te metuerem reseruauit. His dictis: illa quidem omnino paululum quod veneni habentē pixidem profert. ¶ Rex quidem in matrem fratremq; antiphili contulit quę actionem. Verum hi quoq; antiphilū ex egypto attulisse pixidem fatebantur. Illumq; venenum a fratre apud alexandriam exercente medicinam accepisse dicebant. Totum autē regnū circumeuntes alexandri & aristoboli manes. ipsi erāt incertarum rerum exploratores atq; iudices & a suspitionibus remotissimas approbationes trahebāt. ¶ Deniq; etiā pōtificis filiam mariānem cōsciam esse maleficiorum patuit. Hoc enim tortis eius fratribus demonstratum est. Rex autem matris audaciā: filij quoq; poenitentia cohercuit. Nam quę illa peperat herodem antipatri successorē scriptū ex testamento deleuit. Post hæc etiam bacillus nouissima cōsiliorum antipatri fides documentis accessit. Namq; is erat quidem libertus eius Aliud autē venenum ferens hoc est aspidum virus aduenerat aliorumq; serpentium succos vt si prius fuisset inualidū hoc se feroras cū sua coniuge armaret in regem. ¶ Idem vero preter scriptam cōtra salutem patris audaciā velut operā subsciciam epistolas habebat aduersum fratres cōpositas ab antipatro. Erant autē romę in studijs archelaus & philippus iam adolescentuli: magniq; amici regis filij quos antipater velut imminētes spei suę remouere festinās quas dē in eos litteras ipse finxit amicorū noie romę degentiū. Nōnullis autē corruptis scribere persuasit q; multis maledictis partem caperent: ac de alexandri & aristoboli nece manifeste quęrentur: seq; accitos esse grauiter ferrent. Iam enim pater eos redire preceperat: idq; maxime sollicitabat antipatrum. Quin etiam p̄dūq; proficisceretur in iudea cōstitutus antipater eiusdem modi contra eos romę litteras merebatur patrēq; ad

quando vitandę suspicionis causa fratres purgare simulabat quędā falsa quędam vero adolescentis peccata cōmemorans. Quo quidem tēpore scriptoribus ep̄larum quas in fratrum p̄niciem simulabat pluri-
mis pecunijs datis sumptuum cōfundere temptabat indicia vestem preciosam varia stragula pocu-
laq; argentea necnon & aurea comparādo. aliq; plurima instrumenta vt preciorū magnitudine mer-
cedes falsarijs erogatas celaret. Deniq; ducenta talenta expensa reulit & eorum maxima fuit occasio
causa syllei. ¶ Vniuersis autem malis eius tunc minoribus maiore comēdit cum omnia quidē tormē-
ta de parricidio epistolę vero de iteratis fratricidijs conclamarent nemo tamen ex iudea venietium
quo loco fortunę domus essent ei nūciauit: quis inter scōelus probatum & ipsius reditum septem men-
sum intervalla fluxissent: ita erat inuisus omnibus. Fortasse autem quibus indicandi voluntas fuit per
interfectorum fratrum manes commutescebant. ¶ Deniq; roma litteras misit continuo se conuentu-
rū esse quodq; honorifice dimissus esset a cēsare nūcians. ¶ Rex autem insidiatorem manibus tene-
re desiderans timensq; ne siquid p̄scisset forte caueret: ipse quoq; litteris beniuolentię simulans &
alia familiarissime scripsit: & vt reuersionē suam maturaret orauit. Nam si properasset: matris suę quo-
q; offensionem posset componere: quam expulsa esse nō ignorabat antipater. Primam quidē iam
de morte ferorę susceperat epistolam apud Tarentum: eumq; vehementer luxerat. Id autem nōnul-
lis de patrio laudabile videbatur. Sed quantum intelligi datur: causa doloris erat q; insidię pro voto
non cesserant neq; tam feroram flebat: q̄ maleficiorū ministrum. Pręterea mortuus eum quidem ob ea
quę cōfecerat occuperat. nequando forte comprehenderetur venenum. ¶ Tunc autem in cilicia pa-
tris epistola sibi reddita quam supra memorauit: statim quidem festinabat. Sed postq; in celeyderum
delatus est: subiit eum quędam materni casus cogitatio: anima sibi iam per semetipsam diuinire. Et
amicorū quidem prudētiores ei suadebant. ne prius patrem cōuinceret: q̄ pro certo cognosceret quis
bus ex causis matrem suam repudiasset. Namq; timore ne criminationes eius auctę fuissent. Minus
autem prudentes & visendę patrię magis cupidi q̄ quid antipatro esset vtile cōsiderantes vt pro pe-
raret monebant: ne ex ipsa mora & pater causam pręue suspicionis. & calūniantibus occasionem prę-
beret. Nunc enim siquid motum est in absentem factum: nec em̄ p̄sente illo quemq; id aufurū fuisse.
se. Absurdum enim videri propter suspensiones incertas certis bonisq; carere: neq; mature se patri red-
dere ab eoq; regnum accipere quo solo ipso niteretur. Paruit his antipater impellente fortuna trāsmis-
susq; in sebastum cēsareę portum defertur. Occurrit autem illi p̄ter opinionem maxima sollicitudo:
cum omnes eū deirarent: nullisq; auderet accedere. Nam & si semper. & que inuisus erat: odio tamē
vt proderetur tunc data libertas est. Multos autem auertebat ex rege formido quoniā iam cunctas ci-
uitates de antipatro fama repleuerat: solusq; de se quid ageretur ignorabat antipater. Nec enim vel
clariꝝ eo quisq; deductus est cū romam nauigaret: vel ignobilis inde susceptus est. Enimvero cla-
des ille domesticas intelligens calliditate celabat metusq; pene mortuus vultu confidentiā simulabat
& neq; fugę spes vlla erat neq; circūstantibus malis emergere poterat certumq; nichil ei de domo ne
sibi quidem nūciabatur. Id enim regis interminatio prohibuerat. Vnde interdum etiam spes eum per-
temptabat hylarior vt nichil deprehensum aut si quid esse hoc sese impudentia sua deluiturū: ac do-
lis quę sua instrumenta salutis haberet.

¶ Dolis Antipater (quę suę salutis erant instrumenta) armatus venit ad regiā vbi amicis eius
a prima ianua reiectis cum iniuria ipse quoq; a patre repulsus est cuiq; purgationi suę crastinus dies
coram varo indictus est vnde metu obstupescens respondere nichil potuit. Postero autem die cōuo-
cato concilio litterę matris ad Antipatrum delatę sunt in iudicio Antipatro autē ad patris pedes pro-
uoluto Herodes orationem ad varum Antipatri accusatoriam & sui erroris excusatoriā elegātissime
habuit. Accusabat enim dolos Antipatri & insidias quarum probationes ipse dolore cōfusus Nicho-
lao iussit adducere. Antipater vero seipsum purgare conabatur tempus suę peregrinatiōis pro rebus
patris dicens expendisse & varum alioq; commouit ad miam. Nicholaus autem contra Antipatrum
crimīnum adduxit probationes misericordię spem auferens veneni quoq; per ordinem dedit proba-
tiones quo facto varus/cum Antipater nichil amplius responderet q̄ deus testis est innocentię meę/
venenū petit idq; morti damnato bibendum pro experimēto dedit & eo statim mortuo quędam in
secreto locutus gesta in concilio Cēsari reſcribens discessit.

Capitulum tricesimum.

Itaq; his armatis sine amicis in regiā venit q; a pria ianua cū iniuria sūt repulsi. Forte autē va-
rus sibi rex adoratus aderat. Ingressus deinde ad patrē cōfirmatusq; audaciavelut eius salutē
causa p̄pius accedebat: cū ille obiecta manu & capite declinato exclamat. Es hoc parricide
est vt me āplexari velis cū tot maleficis iuolutus sis. Corrupti ipiū caput neq; me attingas priuq; te
crimibus exuas. Dabo em̄ tibi iudicē & iudicē q̄ oportune p̄ito est varū Abi: & quęadmodū te purges

Nemo antip̄ro
quę cōtra eū in
iudea siebant si
gnificauit obstā
te omniū in eū
odio.

Antip̄ andīta
ferorę morte lu-
xit quia malefi-
ciorū amiserat
ministrū timens
ne forte cōpre-
hēderet venenū

Maxia antip̄r
sollicitudo om̄i-
bus eū deuitan-
tibus.

Callide antip̄
vultu cōfidētīā
simulabat.

Dolis antip̄r quę
suę salutis instru-
mēta erāt) arma-
tus venit regiā
amicis eius a pa-
tri ianua cū iū-
ria repulsi ipse

Liber primus Iosephi Iudei

quoque a pre-
fectus est q
stinu die purga
tionis coram va
ro indixit.
Littere matris
ad antipatru de
late in iudicio.

in diem crastinum meditare. Nam & tempus indulgeo calliditatibus tuis. ¶ Ad hac metu obit upo-
factus antipater quia respondere nichil potuit: reuersus est. Cum autem ad eum mater & vxor veni-
set cunctas ei probationes exposuerunt Tunc recepta mente quo pacto sese defendere cogitabat. ¶ Po-
stero autem die rex adhibito propinquorum atque amicorum consilio antipater quoque amicos vocat. Ipse
autem cum Varo residens cunctos iudices iussit adduci in quibus erant etiam serui matris. Antipa-
tri quidem pridem comprehensi: qui ab ea litteras ad eum deportauerunt huiusmodi. Quoniam il-
la omnia patri tuo cognita sunt: caue ne ad eum venias, nisi aliquid auxilium a cesare impetraueris.
Itaque his una cum alijs introductis: ingreditur antipater Cumque promus ante pedes patris cecidisset
oro inquit pater ne quid de me pretulices sed integras aures satisfactioni mee prebeas. Demostrabo
enim me innoxium: si tu velis. ¶ Ille autem magna ei voce impetrato silentio ad verum locutus est.

Herodis ad va-
rum notanda oro
accusatoria anti-
patris ingrati-
tudinis & sui erroris
in filios excusa-
toria. &c.

Quod & tu vare & quis iudex iustus antipatrum morte dignum iudicauerint certe scio Vereor ut
ne mea quoque tibi sit iniusta fortuna omnique calamitate dignum deputes: qui tales filios genuerim. An
quin hec tibi magis miserandus videri debeo: quod erga tam scelestos indulgentissimus pater fui. Nam
illis prioribus ad huc adolescentulis regnum detuleram: eosque romae educatos amicos cesaris feceram.
Sed quos alijs inuidendos regibus emulandosque constitui: mee salutis hostes inueni quorum tamen
interitus antipatro magis profuit. Isti enim quod adolescens & successor meus futurus esset: maxime se-
curitas querebatur. At vero hic adolescentulus belua patientia mea supra quam alias plusquam satis erat ex-
pletus in me facietate suam profudit ei: visus sum diu viuere meamque senectutem grauer tuleret rex
fieri non nisi parricidio passus est. Quod quidem profecto noui qua ratione cogitauit. quod eum ex agro
abiectionem reduxerim & exclusis (quos regina michi peperat) filijs regni mei vicarium declarauerim.
Et quidem tibi vare confiteor mee mentis errorem. Ego ipse contra me filios irritauit: quod antipatri gra-
tia spes eorum iustas abrupi. Quid enim tantum de illis quantum de isto bene sum meritis. cui viuum
etiam potestatem meam poene concessi aperte autem regni successorem testamento reliqui: & preter
destinatos ei separatim quinquaginta redditus talentorum sumptum passim mea pecunia summini-
strauit ac nuper quoque totam nauigaturo trecenta dedit talenta: quemque solum ex omni familia mea
tanquam patris seruatore cesari commendauit. Aut quid illi tantum sceeleris quantum antipater adma-
serunt. Quodue de his habui tale iudicium quale demonsttraui. ¶ Huius insidias etiam proba quia
ausus est aliquid parricida rursusque dolis veritatem sperat obtegere. Vare hoc tibi cauendum sit. Nam
ego istam beluam noui & quam sit verisimilia dicturus iam nunc prospicio fletusque simulatos. Hic est qui
me quondam monebat ut viuum alexandrum cauerem: neque meum corpus omnibus crederem. Hic
est qui usque ad cubiculum meum solebat ingredi & circumspicere ne quis forte michi parasset insidias
hic somnij mei custos erat & securitatis dator. qui consolaretur somnium peremptorij. & viuientium
fratrum beniuolentiam iudicaret. Hic propugnator & satellites meus Cum eius calliditas vare in ma-
tem venerit: & quemadmodum singula simulasset vix me credo viuere: tamque grauem insidiatorem
quo pacto effugerim miror. Verumtamen quia fortuna quedam exultat contra me domum meam.
Michique amicissimi semper insensu sunt: ego quidem factorum iniquitatem flebo & mecum ipse solum
dinem gemam. Nemo autem qui sanguinem meum sitierit elabetur. etiam si per omnes filios meos
indicia ventura sint. ¶ Hec dicens ipse quidem interrupto sermone tacuit dolore confusus: nichil
autem vni ex amicis probationes iussit exponere. ¶ Inter hec autem antipater sublato capite cum pro-
stratus ante pedes patris maneret: exclamabat Tu pater meas partes defendisti. Nam quomodo ego
parricida: quem tu semper seruatore te habuisse commemoras. Aut si ficta ut dicis simulataque mea
pietas fuit. cur in alijs tam callidus in hoc adeo demens fui ut non intelligeret quod si homines lateret
tanti sceeleris cogitatio. celestem latere iudicem omnino non posset: qui ubique preesto esset & cuncta co-
spiceret. An fratrum exitum ignorabam: quos ob id deus vitus est quia de te male tractauerat. Quid
autem fuit cui metua salus offenderet? Spes regni? Sed regnabam. Odij suspitio? Sed diligebam. An
ex te mortuus aliquis? Atque tui seruus: alijs timendus eram. Sed egestas causa fuit? Multo minus. Quis
enim magis expensarum habuit potestatem? Si autem omnium hominum proditissimus essem im-
manisque bestie animum gererem: certe mansueti patris beneficijs vinceret quem tu reduxeris sicut di-
xisti totque filijs anteposueris vnusque regem declaraueris aliorumque bonorum magnitudine reddide-
ris inuidendum O me miserum. acerbissimamque peregrinationem meam. Quam longo labore tem-
pus: magnumque insidiantibus spacium prebui. Sed tamen tuis pater tuisque rebus abieram: ne Sydes
tua conteneret senectute. Roma michi testis est pietatis & princeps orbis terrarum cesar: qui me prius amato-
re sepe vocitabat. Accipe pater has eius lras fideis in me criminatibus veriores hisque me defendo.
Hec affectus erga te mea argumenta certissima recordare quam ingratis hinc nauigaueris latentes in regno
contra me inimicitias non ignoras Tu pater inuitus me perdidisti: tu compulisti ut darem accusandi tempus in

Accusat Hero-
des dolos anti-
patris & insidias.

Herodes dolo-
re confusus Ni-
cholao ipso
iussit expo-
nere.

Excusat antipa-
trius peregrina-
tionis pro rebus
prius tuendis

Ad indicia veniam. Ecce assum terra marique nichil unquam patricida perpeffus. Sed nondum hoc argumento diligas. Nam & apud deum & apud te patrem condemnatum esse me scio. Con-
Ammonitus autem deprecor: ne aliorum tormentis fidem adhibeas. In me feratur ignis: per viscera mea
 pergant instrumenta poenarum. Ne parcas scelesto corpori. Nam patricida sum: tormentorum expers
 morti non debeo. ¶ Talia cum lacrimis atque ululatu vociferans & alios omnes & varum ad misericor-
 diam provocavit. Solum autem herodem quo minus fieret iracundia continebat: documentis veris
 libentibus. ¶ Ibi autem nicholaus iussu regis multa de antipatri calliditate prestantis & misericordie spem
 insulsi & atrocissimam accusationem instituit. cuncta quidem regni maleficia illi ascribens maxime
 vero fratrum interitum: quos ipse calumnijs interfectos esse demonstrans etiam superstitibus eum
 insidiari quasi successionis capta oculis affirmabat. Nam qui venenum patri parasset multo minus a
 fratribus abstineret. Cum autem ad veneni probationes venisset per ordinem proferebat indicia etiam
 de Perora crimen exaggerans veluti quoque ipsum Antipater fratricidam fecisset corruptisque regis a-
 mulis (scelere omnem domum replevisset. Atque ita multis alijs dictis exprobratis peroravit.
 ¶ Varus autem cum respondere iussisset antipatrum & ille nichil amplius elocutus quam deus est testis inno-
 centis me & filius tacere venenum peti. Idque alicui damnato capite ex custodibus bibendum dedit:
 eoque statimque mortuo quiescam in secreto cum Herode fermocinatus gesta in consilio Cesari scripsit
 posteroque die discessit.

Antipater varum
 & alios ad mise-
 ricordiam como-
 uit.

Probationes ve-
 nemi.

Quidam morti
 adiudicatus ve-
 nemum quod antip-
 teri parauerat bi-
 bit: varo iubente
 per expimento &
 statim mori.

¶ Herodes antipatro vinculis tradito ad Cesarem nuncios mittit: tunc quoque quidam de ser-
 uis Antiphili de roma veniens epistolas Agmes Iulie cesaris vxoris ancille apportavit contra Salome
 qua visa regem subire cogitat: quod ne forte etiam alexander fuisset falsis epistolis comprehensus Herodes
 vero ne prepositis satisfaceret morbo impeditur scribit tamen de Agme ad cesarem & mutato testa-
 mento ponit pro antipatro Archelaum regni successionem Iudas autem & Mathias famatissimi sophi-
 ste Iudei audito regis morbo fabricata regis contra leges opera & auream aquilam (quam rex super te-
 pli portam collocauerat) destruere & tollere mouerunt quos regis dux captos regi presentat quos om-
 nia confitentes viuos comburi precepit reliquos vero carnificibus tradidit obruncandos. Rex itaque
 multiplici agitata morbo multum sperabat sanitatem desperata veto salute militibus suis & rectori-
 bus multas donauit pecunias.

Capitulum tricesimum primum.

In Ichthoc minus rex antipatro in vinculis tradito: cladis sue nuncios ad cesarem misit. Post
 hec salomen appetisse insidijs arguebatur antipater. ¶ Quidam enim de seruis antiphili
 roma venerat: epistolas ferens alicuius agmes nomine ancille Iulie. Quibus ad regem scri-
 ptis. indicauerat salomes epistolas inter litteras Iulie repertas ei clam beniuolentie causa
 misisse. Ipse autem salomes epistolis & maledicta in regem acerbissima & accusatio maxima conti-
 nebantur. Sed omnes ab antipatro erant fide: Idque agmen pecunia corruptam ad herodem eas mit-
 tere peruaferat. Epistola enim eiusdem mulierculæ ad ipsum scripta id prodidit: cuius verba hec sunt.
 Sicut voluisti patri tuo scripsi & epistolas misi: certo sciens regem sorori sue minime posse parcere si
 eas recitauerit Bene ante facies si consumatis omnibus pollicitationum tuarum memor fueris. ¶ Hac epi-
 stola & que in salomen sunt composita deprehensis regem subiit cogitatio ne forte etiam Alexander
 falsis epistolis fuisset comprehensus & quod poene sororem quoque propter antipatrum occidisset: anxius erat.
 Itaque non est vitra cunctatus: quo minus ab eo sumeret omnium causa supplicium. ¶ Sed ne prepo-
 sitis satisfaceret graui morbo impeditus est. ¶ De agme tamen ancilla & in salome factione consistens
 litteras dedit ad cesarem ac propterea testamento mutato exemit nomen Antipatri regemque scripsit
 Archelaum philippum negligens natuuiorem. Nam & antipater hos insimulauerat. Cesari autem
 post alia pecuniaria mille talenta munera & vxori eius ac filiis itemque amicis & libentis prope quin-
 quaginta: ceterisque omnibus pecuniarum non parum & agrorum distribuit: ac sororem salomen cla-
 rissimis donis honorauit. In testamento quidem ista correxit. Morbus autem ingrauescebat quod est
 senectus pariter ac moeror vrgeret & annos iam septuaginta natus erat: & filiorum cladibus adeo an-
 mum habebat afflictum: ut nec in bona valitudine quicquam iocunditatis admitteret. Acriorem autem
 faciebat egritudinem: quod antipater viueret. Hunc enim non opere superuacuo. Sed cum ipse conuul-
 set cogitabat occidere. ¶ Ad has eie calamitates accedit etiam populi quidam tumultus. ¶ Erant enim
 in ciuitate sophiste duo qui summe scire leges patrias videbantur: & per omnem propterea gentem ma-
 xima gloria predicabantur. Iudas filius sepherei & alter Mathias. Hos non pauci adolescentium secta-
 bantur cum leges exponerent & indies singulos puberum exercitum congregabant. Qui cum regem
 audissent moerore & morbo tabescere apud notos loquebantur oportunitatem iam tempus esse ut deus
 vindicaretur fabricataque aduersus leges patrias opera destruerentur. Siquidem in templo nefas sitimagine
 aut vultus aut cuiuslibet aialis cognominis simulacrum haberi. Hoc propterea dicebat quod supra maximam

Herodes antipa-
 tro in viculis da-
 to ad cesarem nu-
 cios misit.

Epistola agmes an-
 cille Iulie vxoris
 cesaris
 Herodes ne pre-
 positus satisfacere
 morbo impe-
 dit scribit tamen de
 agme ancilla ad
 cesarem & muta-
 to testamento
 scripsit. p. anti-
 patro archelaum
 regni successor-
 em. &c.

Iudas & mathi-
 as Iudei sophi-
 ste famatissimi ro-
 gato regis mor-
 bo fabricata ad-
 uersus leges re-
 gis opera & aq-
 uila

Liber primus Iosephi Iudei

quā rex sup tem
pli portā collo
cauerat destrue
re & tollere mo
nuerūt. &c.

Dux regis iuue
nes fere quadra
ginta qui aquilā
aureā securi
bus absciderant
captos regi prę
sentauit qui oīa
cōfessi sunt con
stanter. &c.

Multiplex Herodis morbus.
Febbris Prurigo.
Colica passio.
Podagra Inflatio vētris putredo testiculorum vermes generas membrorū oīm contractio.
Militibus & rectoribus multatū dūdit pecuniā

portam rex aquilam collocauerat auream eamq; tunc monebant sophystę vt tollerēt pulchrum esse dicentes. Etiam si quod inde periculum immineret pro legibus patrijs mori nō recusare. Sic enim cedentibus & animam immortalē & bonarum rerum sensum perseverare perpetuo. Minus autem fortes & sapientię suę nescios amare animam imperitiā magisq; morbo cupere q̃ virtute defungi. Hęc illi differerent rumor subito peruagatur regem fere iam mori. Vnde etiam confidentius adolētes conamen adorsi sunt. Ipsiq; meridie cum plurima multitudo versaretur in templo: dimissis suis aquilam ex tecto auream securibus abscidebant. Quare statim regis duci nunciata: non parum le comitatus manu cucurrit ad templum: & prope ad quagraginta iuuenes cōprehensos regi pręsentauit. Qui primum interrogati an aquilam ipsi auream cōcidere ausi essent fecisse confessi sunt. Deinde quo iubente: lege patria respōderunt. Dum vero quid tantum exultarent quibus mors imminere his quereretur: quia post mortem bonis plurimis frui sperarent: asseruerunt. His itaq; rex commota magnitudine irę morbum superat: atq; in concionem procedit. Deinde multum in eos quasi sceleratos inuectus & q̃ occasione legis patrię quędam maiora temptassent veluti impios dignos esse supplicio indicauit. Populus autem metuens ne per multos iret quęstio pręcabatur vt primum facinorosos suos deinde in eo deprehensis poenę subditis: cęteris indignationē remitteret. Tandem ipse exoratus. & ipsos rex qui funibus dimissi erant: cum sophistis viuos incendit & reliquos qui vna cōprehensi sunt obruncandos carnificibus tradidit. Hinc totum eius corpus morbo occupatum: multis doloribus differebatur. Nam febris quidem non mediocris erat. Prurigo autem intolerabilis habebat omnem corporis superficiem. Assiduis autem vexabatur coli tormentis. Pedesq; q̃ ex intricatis vitio tumuerat. Cum & inflatio vētriculi. Putredoq; testiculorum vermiculos generans. Pręterea creber anhelitus & irrupta eum suspiria membrorumq; omnium contractio: gēbat: vt qui hęc ad diuinitatem referrent. poenas eas esse dicerent sophystarum. Ille autem quib; cum tot vitiorum cruciatibus luctaretur: vitę tamen cupidus erat: & remedijs excogitatis saluati sperabat. Deniq; iordanem trāgressus apud callironem alias Calichon aquis calidis utebatur quę in lacum feracem bituminis: quę asphaltidis vocatur: effluentes pro dulcedine potui sunt. Ibi autem corpus eius quod medicis oleo calidiorē foueri placuerat in archam plenam dimerisum ita dissolutum: vt etiam lumina quasi motus resoluta torqueret. Deinde perturbatis qui eum curabant. ad clamorē quidem respicere visus est. Desperata vero salute militibus quinquagenas dragmas: multamq; pecuniā rectoribus atq; amicis diuidi iussit.

Herodes morti proximus nobiles iudeos iubet in ypodromo concludi & Salome soror suę eius q̃ marito omnes (cum spiritum efflauerit) pręcepit occidere vt eum omnis iudea diem mortis suę illachrimaret. Tunc quoq; litterę mortis agnes & Antipatri condemnationis de roma apportantur. Herodes autem morbi doloribus victus seipsum malum parando cultello occidisset nisi Acab; eius nepos manum tenuisset Antipatrum vero fiduciam repetentem & custodibus munera polcentem missis satellitibus iubet rex occidi & sine honore in hircania sepeliri a cuius morte die quinto anno regni postq̃ Antigonus interfecit. xxxiij. & anno. xxxvij. postq̃ rex a Romanis est declaratus in rebus domesticis infelicitissimus moritur: quo mortuo Salo victos liberauit. Ptholomeus vero anuli regis custos militum conuocata multitudinē regis voluntatem declarans: Archelaum regem proclamauit Cui populus & milites congratulati sunt Hunc ad sepeliendum regem operam dederunt nihilq; munificentię est prętermisum maximaq; cū pompa in herodiō castello vt iusserat est sepultus.

Capitulum tricesimum secundum.

Herodes morti proximus nobiles iudeos iubet in ypodromo concludi & Salome sorori eiusq; marito pręcepit vt eos in die mortis oīs occidant. &c.
Herodes fratre filio cęsarem scriptum erat.

Vm autem rediens ad hierichonta venisset: atra iam bili correptus & poenę ipsa morte minitabatur factum nefarium excogitauit. Collectos enim huius vici ex omni iudea nobiles in loco cui nomen est ypodromo concludi pręcepit. Deinde sorore Salome & Alexio eius marito ad se vocatis scio inquit mortem meam festis gaudijs celebraturos esse iudeos. Verum per alios lugeri potero & pręclarissimos honores assequi sepulture: si (quę pręcipio) feceritis. Vos viros qui habentur in custodiā cum animam efflauero statim militibus circumdatis occidite vt etiam inuita omnis michi iudea omnisq; domus illachrimet. Et simul his mandatis legatorum quos romam miserat epistolę sunt allatę: quibus agmen ancillarū missu cęsaris iteremptam & antipatrum morte damnatum esse indicabatur. Quinetiam si pater eum in exilium dare mallet: idq; permisisse cęsarem scriptum erat. Herodes autem paululum hoc nuncio recreatus. rursusq; doloribus parando pomū victus: nam inedia tussisq; pariter violentia distendebatur: fatum peruenire conatus est. Sumptusq; occidisset nisi a malo: etiā cultellum poposcit. Sic enim comedere consueuerat. Deinde circumspēcto ne quis abiectus manu te ter impediret tanq̃ se percussurus dexteram sustulit. Cumq; aciabus consobrinus eius accurrisset manumq; continuisset: violatus maximus in regia statim quasi rex esset mortuus excitatus est. Eo p-

pe audito antipater fiduciam repetit. Ierulq; iam custodes promissa etiam pecunia rogabat ut se soluerent atq; dimitterent. Quod eorum princeps non solum ne fieret obstitit; sed etiam regi velociter nuntiavit. Ille autem fortius exclamans quod vires egrotantis valebant continuo satellitibus missis occidit antipatrum: mortuumq; sepelire precepit in hyrانيا. ¶ Deinde rursus corrigi testamentum & successorem quidem Archelaum natu maximum antipatri fratrem scripsit: tetrarcham vero Antipham. Post interitum autem filij quinque diebus exactis moritur annos quidem triginta quatuor ex quo interfecit Antigonom regno potitus: triginta vero & septem postquam rex a romanis declaratus est. Et in alijs quibus omnibus rebus secunda fortuna vius est: ac si quis alius. Regnum enim quod priuatus si bi quesierat: tanto conseruatum tempore filijs suis reliquit. In rebus autem domesticis infelicissimus fuit. ¶ Salome autem (antequam resciret mortem regis exercitus) cum marito progressa victos absoluit quos occidi mandauerat: ipsum dicens mutasse consilium & vnumquemque iussisse domum dimitti atq; ita per hos abeuntes militibus indicatur. ¶ Quibus in concionem cum alia turba in amphitheatrum apud hiericontha collectis ptho'omeus anuli regis custos quo signare solitus erat & illum fortunatum cepit dicere & multitudinem consolari. reliquamq; ab eo militibus epistolam recitauit in qua multum rogabat ut beniuolo animo successorem suum fouerent. Deinde post epistolam testamentum legebat: in quo philippum quidem trachonis proximarum regionum tetrarcham vero sicut supra diximus antipham. regem autem archelaum scripserat. ei denique anulum ad cesarem ferre mandauerat. oblatamq; regni administrari noticiam. Omnium namque dispositionum suarum dominum & confirmatorem esse cesarem voluit. Cartera vero seruari iuxta superius testamentum. ¶ Quo perlecto comestitiam secutus est omnium archelao gratulantium militesq; per cunctos & populos adeuntes suam promittebant. deiq; beniuolemtiam precabantur. ¶ Hinc ad sepeliendum regem operam contulerunt. Nichil autem munificentie pretermisit archelaus: sed omnem ornatum extulit regnum in funeris pompa ducendum. Lectus quidem totus erat auro gemmisq; distinctus: chorus autem purpura variatus: corpusq; velatum super eum itidem purpura/capiti autem dyadema erat impositum. corona vero desuper aurea: sceptrumq; ad dexteram. ¶ Ex circa lectum filij cum propinquis preterea satellites agmenq; trachinum germaniq; & galathę velut ad bellum instructi omnes antecedeabant. Cetera vere militum manus armata: duces suos ordinumq; principes sequebantur decenter. Quingenti autem ferunt ac liberi odores ferebant. Corpus autem per ducenta stadia portatum est in castellum Herodion ibiq; secundum ipsius regis mandata sepultum est. Et herodis quidem hic finis fuit.

¶ Explicit Liber Primus.

¶ Incipit Liber Secundus.

¶ Archelaus diebus septem lugendo patrem consumptis: epulisq; ferialibus prolixo populo exhibitis (hic enim mos multos iudeorum ad inopiam redegit) candida indutus veste processit ad templum ibiq; varijs fauoribus exceptis, a plebe humanissime vulgus recepit nomen. quia regnum donec a Cesare fuisset confirmatum recusauit. Tuncq; gauiſa multitudo magnis petitionibus mentem eius tentare cepit qui in gratiam populi cunctis postulatis facile annuebat post meridiem autem suscitata est aliquorum pro morte iniusta iuuenum qui aquilam de templi porta abstulerant maxima seditio quos Archelaus verbis magis quam vi sedare volens magistrum militum mittit rogans ut quiesceret sed illum lapidibus perturbant unde Archelaus die festo Azimorum ne cresceret seditio armatorum misit cohortem quorum vulgus multos lapidibus interfecit vulnerato Chiliarcho iudeorum vero in sacrificijs occupatorum alijs fugientibus tria milia occisa sunt. Archelaus autem Philippo fratre regni dimisso procuratore Romam cum matre & amicis iuit & Salome vna cum filijs Sabinus vero Syne procurator pro conseruatione pecuniarum Herodis venit in iudeam quem varus inhibuit ipse tamen Archelao romam profecto hierusalem veniens regiam tenet & custodibus euocatis pecuniarum rationes discutere conatus est.

Capitulum Primum.

VRBARVM autem nouarum principium fuit Archelao Romam proficiscendi necessitas. Diebus enim septem in lugendo patrem consumptis epulisq; ferialibus prolixo populo exhibitis. hic autem mos apud iudeos necessarios multos ad inopiam redegit: nam qui eum neglexerit impius estimatur candida veste indutus procedit ad templum ibiq; varijs fauoribus exceptis a plebe ipse quoque in excelsio tribunali solioq; aureo residens humanissime vulgus admisit: eisq; & quod sepulturam patris sedulo curauissent gratias egit: & quos sibi quasi certo iam regi magnos honores habuissent. Verum se tamen ait non potestate solum in-

Antipatrum pollicente custodibus munera missis satellitibus rex iubet occidi & si ne honore sepeliri.

In rebus domesticis infelicissimus fuit. Salome mortuo herode victos absoluit &c.

Fauor populi Archelao.

Herodis sepultura pomposissima & ornatissima.

Ordo assistentium in funere.

Herodis corpus in castello herodion sepultum.

Sumptuosa sepultura iudeorum multos ad inopiam redegit.

Liber Secundus Iosephi Iudei

terim sed etiam ipso regis nomine temperare donec a cesare sibi fuerit confirmata successio: qui etiam testamento rerum esset omnium dominus constitutus. Idcirco enim se apud hierichōta voluntati exercitus restitisse: cum sibi diadema voluisset imponere. Ceterum alacritate ac beniuolentia eque militibus etiam populo plenam se vicissitudinem relaturum si ab his quorum etiam esset imperium totus rex declaratus fuisset studiumque sibi fore ut erga illos rebus omnibus patre melior appareret.

Prius variis petitionibus ab archelao nouo rege, secundo aliquo, rō p mōte in ista iuēhū q a quā dē templi portā amouerāt hi enī pontificē quē herodes instituerat reijciē, dū pclamāt &c. Archelaus magis verbis q vi sedare turbatos volēs magistrū militū mittit rogans ut quiescerent quē lapidibus perturbāt &c.

His gaudia multitudo statim eius mentem magnis tentare petitionibus coepit. Namque alij tributū leuari: alij vectigalia tolli. quidem solui custodiam acclamabant. Cunctis autem postularis in gratiam populi facile annuebat Archelaus: deinde celebratis hostiis cum amicis erat in epulis. Ecce autem post meridiem congregati non pauci novarum rerum studiosi ubi communis luctus de rege cessauit: propria lamenta suscipiunt: flentes eorum casum quos propter abscissam ex porta templi aquilam auream Herodes morte damnauerat: dolor autem nō occultus erat sed clarissimis questibus fletuque iusto & planctu ciuitas personabat: virorum causa videlicet quos pro templo ac legibus patrijs interisse dicebant. Eorum autem mortis poenas ab illis quos herodes pecunia donasset repetentes esse clamitabant. Ac primum quem is constituerat pontificem reiiciendum atque alium pietate prestantem magisque purum optari debere. Quibus & si mouebat Archelaus ad visionem: tamen eū profectionis festinatio continebat. metuentem ne si multitudinem reddidisset inimicam: motu eius impeditus. Quamobrem monendo magis q vi experiebatur sedare turbatos missosque magistro militum ut quiescerent eos rogabant. Sed illum seditionis auctores ubi ad templum venit priusque verbum faceret lapidibus perturbant & alijs post eum mulcēdi sui gratia missis: multos enim allegabat archelaus hunc cunde omnia responderunt neque si numero aucti fuissent ociosi fore videbant. Itaque instante azimorum festo die qui apud iudeos pascha vocitatur plurimarum victimarum copia plenus infinita quidem ad templum ex agris multitudo religionis causa descendit cum illi qui sophistas lugebant in phariseis non confisterent nutrimenta seditioni querentes. Hoc autem metu Archelaus antequam omnem populum morbus iste corrumperet cohortem militum & chiliarchum qui etiam seditionis principes comprehenderent eo dirigit contra quos omne vulgus excitatum multos lapidum ictibus interfecit. Sauctus vero chiliarchus vix elabitur. Et illi quidem statim veluti nichil mali factum esset ad celebranda sacra conuersi sunt. Sed Archelao sine cede iam multitudo comprimi non videbatur. Quamobrem totum illis immisit exercitum: pedites per ciuitatem simul omnes: equitesque per campum. Qui cum sacrificijs occupatos singulos inuasissent: prope ad tria milia hominum occidunt: reliquam vero manū per muros proximos deiecerunt. Precones autem sequēbatur Archelaum: insuuius eius vnumquemque ut domum rediret ammonendo. Itaque cuncti neglecta dei festiuitate abierunt. Ipse autem cum matre necnon & Popla & Ptholomeo & Nicholao amicis ad mare descendit: relicto Philippo regni procuratore itemque rerum familiarium curatore. Vna vero aggressa est cum filiis suis Salome: fratrisque regis filij genere: specie quidem velut Archelao ad obtinendam successionem adiumento futuri certa vero causa quę contra leges in templū admissa fuerant: delaturi. Interea fit illis cesareus fabrinus obuiam Syrię procurator ad iudeam veniens: ad pecunias custodiendas Herodis. Quem ulterius progredi uolens inhibuit multis accitus Archelai precibus: intercedente Ptholomeo. Et tunc quidē Sabinus in gratiam vari neque ad arces venire properauit neque thesauros paternę pecunię clausit Archelao: sed usque ad cognitionem se cesaris ociosum manere pollicitus apud Cesaream commorabatur. Postea vero quod sibi obstantium vnus Antiochiam petijt alter hoc est Archelaus Romam nauigauit: mature profectus in hierosolimam regiam tenet. Custodumque principibus itemque dispensatoribus euocatis rationes pecuniarum discutere conabatur & arces occupare tentabat. Non tamen immemores Archelai mandatorū custodes erant Sed in obseruando singula quęque perseverabant: causam custodię magis Cesari q Archelao tribuentes.

Antipas cum Archelao de regno certabat defendens primum testamētum in quo rex fuerat inscriptus posteriore firmiter similitur romam nauigauit secum ducens matrem & amicos cum hi reno oratore acerrimo. Iudei autem Romanos iudices magis q regem petebant & Antipam q Archelaum quem etiam Sabinus apud Cesarem accusauerat. Antipam vero cui etiam Salome fauebat multum laudauerat Cesar itaque hinc & inde acceptis instrumentis optimates romanorum vocat ad concilium ubi Antipater Salome filius is enim orator erat acerrimus: accusationem proposuit Archelao ipsum asserens auctoritate propria regnum usurpasse totiusque orationis vires in multitudine eorum qui ab eo circa templum die festo azimorum celi fuerant astruebat: secundumque herodis testamentum non valere probabat cum tunc sanę mentis inops esset & ad singula testes adhibuit. Nicolaus vero Archelai defensor ad accusationes respondens cedem in templo necessario factam perdocuit: secundum rationibus confirmauit herodis testamentum. unde omnibus expositis Cesar Archelaum ad genua

suā accedentem erexit dignum regno ostendens nichil vero certum pronunciauit.

¶ Capitulum secundum.

Cum hæc autem antipas quoq; de regno certabat, posteriore superius herodis testamētum firmitus esse defendēs in quo rex ipse antipas fuerat scriptus. eiq; se tam salome q̄ multi alij cognati qui cum Archelao nauigarent, suffragio fore promiserant. Ducebat autem secum matrem fratremq; nicholai ptholomeum: in quo pro fide apud herodē probata nō nichil videbatur esse momenti. Namq; illi fuerat clarissimus amicorum Oratori autem hyreneo propter dicendi acrimoniam plurimam confidebat. Vnde etiam qui se monuerant vt archelao pro etatis merito & secundi testamenti voluntati cederet: audiendos esse non censuit. ¶ Romę. vero migrauerunt ad eum cunctorum studia propinquorum quibus inuisus erat archelaus quibus precipue liberi omnes sui turis esse cupiebant & aut romano magistratu amāistrari: aut si hoc non imperarent Antipā regem habere. Ad hoc etiam sabini ope nitebatur antipas. qui archelaum per epistolas accusauerat apud cēsařem. antipam multū laudauerat. Itaq; digesta crimina salome & ceteri qui cum ea sentirent cēsaři tradiderunt & post eos archelaus gestorum suorum per scripta capitula patrisq; anulū per ptholomeum artioresq; amministrationis intrōmisit ad cēsařem. ¶ Ille autem secum premeditatus ea quę ab vtraq; parte dicerentur: vbi & regi magnitudinē multitudinemq; reddituum animaduertit. atq; in super Herodis familiam numerosam. prelectis etiam vari & Sabini litteris: optimates Romanorū an conciliū vocat In quo tunc primum ex agrippa filia sua natum gaium sedere iussit filium adoptiuū atq; ita partibus prolequēdi copiam dedit. ¶ Igitur salomes filius antipatri namq; is erat orator acerrimus eorum qui adueriabantur Archeiao accusationem proposuit insimulans archelaum quasi verbis quidem videretur de regno contendere. re autem vera iamdudum rex esset effectus & apud aures modo Cēsařis caullaretur: quem iudicē successionis expectare noluisse. Nam post herodis mortem quibusdam vt diadema sibi imponerent subornatis. regis eum more in folio residentem partim ordines militię permutasse partim cōdonasse promotiones & insuper annuisse omnia populo quęve lux a rege impetrāda petiuisset: maximorūq; reos criminum quos pater suis vinxerat absoluisse. Qui cum ista fecisset: modo regni vmbra a domino postulaturus venisset cuius sibi corpus ipse rapuisset: vt non rerum. sed vocabulorū esse dominum Cēsařem demonstraret. ¶ Ad hæc ei q̄ etiam lucū patris assimulasset obieciebat: cū interdū quidē personam componeret in mœrorem: noctū vero ad cōmessationes vsq; potaret. Deniq; seditionem vulgi ex hac indignationem cōstatam esse dicebat. Totius autē orationis suę vires eorum multitudine qui circa templum cessi fuerant astruebat. Hos enim ad festum quidem venisse diem: ad hostias vero quas ipsi macandas venerant crudeliter esse iugulatos: tantū in templo funerum esse congestum quantū nullum ab externis illatum bellum implacabile congestisset. Itaq; huius crudelitatis Herode prescio alias pressio ne spe quidem regni eum vnq̄ dignū esse visum nisi cū sane mentis inops erat anima deterius egrotante q̄ corpore & quem in secundo testamento successorem scriberet ignorabat. preteritū qui priori testamento successorē scriptum incusa re nichil posset quod incolumi corpore omniq; vitio purgata mentē fecisset: vt tamen quis firmitus esse ponat morbo laboranti arbitrium ipsum se Archelaum abdicasse regia dignitate multis in eam cōtra leges admissis. Nam qualis foret si acciperet a cēsaře principatū: qui anteq̄ acciperet si tantum populū peremisset. ¶ Multa in hunc modum profecutus antipater: multis ex numero circūstantiū propinquorū in singula crimina testibus exhibitus perorauit. ¶ Surrexit autē Nicholaus defensor Archelai & ante omnia cedem in templo necessario factam esse perdocuit. Nam quorum necis argueretur nō regni solum sed etiam ipsius iudicis id est cēsařis hostes fuisse: aliorū autem criminū suafores aduersarios demonstrauit. Secundū vero testamēto idcirco ratum manere postulabat: q̄ Herodes in eo successoris sui firmatorem Cēsařē constituisset. Nam qui tantum saperet vt rerum domino potestas succederet nec vnq̄ in Herodis errasse iudicio. Sed sano corde quem cōstitueret elegisse: qui per quē cōstitui deberet non ignorauit. ¶ Cum autem oibus expositis etiam Nicholaus perorasset: in mediū progressus archelaus ad genua cēsařis accedit: ociose. Quo pbenigne a cēsařis erecto q̄ paterna quidem successionē dignus esset ostendit. certum vero nichil pronunciauit.

¶ Cēsař. dimisso consilio) secum de cognitis deliberans anteq̄ tamē quicq̄ statueret mater archelai moritur & varie littere de Syria iudeos defecisse nūciantes prolatę sunt varus enim hoc prospiciens (abeunte Archelao romam) hierusalem ascendit vt seditiosos cohiberet. Sabinū namq; iudeos exactionibus opprimentem ipsorum contra eum maxima multitudo in festo pentecostes cōgregata est in tres partes diuisa vnde perterritus vari petit auxilium & in Phaselum turrin altissimam euasis maximaq; facta est pugna. Iudei namq; (succensis porticibus) flamma compræhensi consumebantur aut in hostes defilientes ab ipsis occidebantur ipsi vero audaciores facti ex præcedenti nece tempijq;

Antipas regnū petebat primū testamētum (in quo fuerat rex scriptus) posteriore firmitus defendens & secūducebat matrē & ptholomeum. &c.

Cēsař receptis hinc & inde instrumentis cōcilium romanorū vocat.

Antipā filius salome orator acerrimus archelaū regnū ppria auctoritate vsurpassē accusat

Alia accusatio

Tertīa accusatio cōtra Archelaū occisio scilicet iudeorū i festo azimorū.

Antipā ad singula crimina testes adhibuit.

De testamēto secundo.

Cēsař archelaū ad genua sua accedētem erexit dignum regno ostendens.

Liber Secundus Iosephi Iudei

thesauri spoliatione contra Romanos facti sunt quibus rufus & Gratus cum exercitu sociarunt Sabinus tum iudeis libertatem promittentibus. pollicitationibus non confidebat.

¶ Capitulum tertium.

Mater archelai moritur.

Varus lras ad cesarē mittit iudeos seditiōes significās.

Sabinus iudeos exactiōibus opprēssit cōtra quē maxima iudeorū multitudo in festo pentecostes cōgregata in tres partes diuisa est.

Sabinus pteritus vari petit auxiliū & ī phaselo turri altissima euasit.

Maxia pugna. Iudei succēsis porticibus flant ma cōprehensi cōsumebā aut in hostes desillentes ab ipsis occidebā. &c.

Rufus & gratus cum suis romanis sese sociarunt.

Sabinus dubius pollicitationibus non cōfidebat.

die dimisso cōsilio secum ipse de cognitis deliberabat. vtrum ex his qui tenentineretur aliquam regni oporteret constitui successorem: an toti familię incipatum. Multitudo enim personarū egere subsidio videbat. ¶ Sed antequā statueretur a Cēsare mater Archelai martache morbo corrupta mortuā litterę de syria iudeos perlatę sunt defecisse nūciātes. Quod varus fore per hierosolimā postq̄ archelaus nauigaret. ascendit: vt incentores seditiōis cō-

nhiberet. Et quia multitudo cessatura nō videbat: ex tribus quas Syriam secū duxerat cohortibus vnā in ciuitate reliquit: atq; ita in anthiochiam ipse remeauit. At Sabinus cum postea in hierosolimā venisset causas nouarū rerum iudeis prebuit: modo vim custodibus vt sibi arces traderent adhibēdo: nunc maligne regis exquirendo pecunias. Non autem solis relictis a varo militibus fretus erat Sed etiam seruorū suorum multitudine: quos etiam oēs armatos auaricię ministros habebat. Festo autem quinquagesimę die (quę pentecostes a iudeis vocatur) species septem diebus exactis rediens. ex eorū numero vocabulum nacta non religionis solemnitas populum sed indignatio cōgregauit. Deniq; cōcursus infinite multitudinis ex galilea itemq; idumea & hiericonte transq; iordanem positis regionibus factus est cum indigena ex ipsa ciuitate populus iudeorum & numero simul & alacritate prestat. ret & triperita manu terna castra collocarūt vna in septentrionali regione templi: altera in meriada. na Ypodromum versus tertiāq; in occiduo prope regiam tractu circumsessos Romanos vndiq; obsidebant. ¶ Sabinus autem multitudine pariter eorum spiritusq; perterritus crebris quidem varum multis precabatur vt q̄ mature ferret auxilium quasi lanianda cohorte si quid more interuenisset. Ipse vero in altissima castelli turri (quę phaselus vocabatur) euasit fratris herodis cognomine quem parthi necauerūt. Hinc militibus cohortis vt in hostes irruerent: signum dabat. Iam pre timore quibus ipse preerat: descendere nullus audebat. Cuius autem precepto milites obedientes in templum volant vehementiq; cum iudeis pugna confligunt. In qua dum nemo desuper adiuuaret: imperitos belli pericula superabat. Postea vero q̄ multi iudei porticibus occupati alias occupatis a vertice sagittis eos appetebant. plurimi conterebantur: & neq; ex alto iaculantes vicisci facile poterant neq; cominus dimicantes ferebant. Ab vtrisq; tamen afflicti: succendunt porticus opere magnitudine atq; ornatu mirabiles Ibiq; cum multi flamma subito comprehensi aut ea consumebantur aut in hostes desillentes ab ipsis occidebantur. Alij retrorsum cedentes precipitabant ex muro: nonnulli desperata salute incendij periculum suis gladijs preueniebant. Qui tamen ex moribus obrepando in Romanos fecissent impetum metu attoniti nullo negotio subigebantur donec omnibus aut interemptis aut timore defectis te sauro dei defensoribus destituto manus milites attulerunt: & quadraginta ex eo talenta diripuerunt quorum quę furto sublata non sunt cōgregauit sabinus At iudeos multo plures magisq; pugnantes tam virorum q̄ opum interitus in romanos contraxit obsessaq; his regia minitabantur exitium. nisi q̄ primum modo se cederent: sabino si vellent vna cum cohorte militum abundi copiam pollicentes. Quibus optulabantur regalium plurimi: qui ad eos sponte transfugerant. Pars tamē bellicosior erat sebastenorum tria milia. Hisq; prepositi rufus & Gratus. vnus peditum rector: at vero equitum rufus quorum vterq; in corporis atq; prudentia etiam si nullam manum obedientem haberent. magnum tamen momentum belli Romanis addidissent. Itaq; iudei quidem instare obsidioni simul & castelli moenia temptantes & ad sabinum clamantes vt nullo impediēte discederet habituri pro tanto tempore patriam libertatem. ¶ Sabinus autem quis optaret euadere fidem tamen pollicitationibus non habebat. sed eorum leuitatem insidiarum esse illecebram suspicabatur. simulq; auxiliū vari sperans obsidionis periculum perferebat.

¶ Mortuo Herode absenteq; Archelao multi regnum cupierunt vsurpare. duo namq; veteranorum militum milia qui sub Herode militauerunt: in Idumea congregati cum regalibus decertauerunt: quibus Aclabus regis consobrinus repugnauit. in inferiore autem galilea ludas ezechie latro num principis filius aulam regiam inuasit. Symon quoq; herodis seruus imposito sibi dyadema de regina in hiericonte igne concremauit: quem tamen fugientem gratus vertice percussus occidit. preterea Artonges pastor corporis animęq; fiducia confusus & in fratribus regnum ausus est affectare. qui contra romanos & regios bellum parauit. Varus autem acceptis Sabinis litteris magnum congregans exercitū venit in iudeam cui Berithij & Arēthas rex dederunt subsidium. & sephori capta ciuitate eam igni cōbussit incolis captiuis Arus quoq; vicus direptus est. Et Saffus depopulatus Emaus etiam castellū comburif. Adueniente vero varo hierusalē omnes seditionis causas in alios cōferebant

Cui Iosephus Archelai consobrinus & cum grato rufus & Romanacohors obuiam alia parte Sabi-
no abscedente venerunt varus autem dispartito exercitu seditiosorum fere duo milia crucifixit & mul-
titudini data venia duces ad cesarem interrogandos misit qui regis propinquos quia contra regem
bella mouerant iussit interfici.

Capitulum quartum.

EOdē tēpore per iudeam plurimis locis tumultus erat multosq; ad regni cupidinē tempus im-
pulerat. Nā in idumea quidē duo milia veteranorū qui sub herode militauerant cōgregati
armisq; instructi cū regalibus decertabāt quibus actibus regis cōsobrinus ex vicis munitissi-
mis repugnabat cāpestre prēliū declinādo. ¶ Inferiori autē galileę iudas filius ezechię latronum prin-
cipis ab herode quondā rege capti qui tunc illas regiones vastauerat nō parua multitudine collecta.
raptisq; regis armentariis & oibus quos circa se habebat armatis: cōtra potētē cupidos manus moue-
bat. ¶ Trans flumē quoq; symon quidam ex regalibus seruis pulchritudine simul & vastitate corpo-
ris fractus. Imposito sibi dyademate cū latronibus quos congregauerat ipse circuiens & apud hieri-
chonta regiā & multa alia magnifica diuersoria igni corrupti facili sibi prēdam ex incēdio cōparans
omnesq; habitationes in quibus aliquid erat decoris concremasset nisi gratus legionū rector ex tra-
chone sagittarios. Itēq; sebastenorū pugnacissimos ducens properassent occurrere vbi peditū quidem
in pugna multi cōsumpti sunt. Ipse autē symonē cōpendio prēuenit ardua valle fugientē: & ex trāsuer-
so percussus in vertice deiecit. Incēse sunt autē & quēcūq; iordani proximę fuerunt sedes regię apud
betharantes alias Betharamathē quorūdam aliorū manu cōstata ex locis vltioribus. ¶ Tūc etiam
pastor quidā cui nomē erat artonges regnū affectare ausus est. Quod vt speraret in corporis animęq;
fiducia mortē cōtentētis impulsus est ac prēterea fratrū sibi similiū robore quorū singulis tanq̃ ducibus
& satrapis attributa manu armatorū ad incursum vtebatur. Ipse autē veluti rex maiora negocia procu-
rabat. Et tunc quidē sibi etiam coronam imposuit. Nō paruo autem post tēpore cum fratribus suis va-
stando territoria: & occidendo prēcipue romanos itemq; regio perleuerat cū neq; iudeorū quicūq;
effugeret: qui lucrū ferens aliquid venisset in manus. Ausi sunt autē apud Amathuntam comparatū
romanorū agmen obfide re: qui frumenta cohorti atq; arma portabat. Vbi arrium quidem centurio.
nem & quadraginta fortissimos iaculis confixere. Cetero vero in periculo constituti similia sustinendi
auxilio grati qui cum sebastenis aduenit elapsi sūt. ¶ Multis in hunc modū cōtra indigenas itemq; a-
lienigenas per omne bellum gestis post aliquid tēpus tres ex his cōprēhenfi sunt natu quidē maxi-
mus ab archelao duo vero qui etate sequebātur in manus grati ac ptolomei delati. Nā quartus arche-
lao pactione cōcessit: sed hic eos postea finis secutus est. Tūc autē latrociniali bello cunctā infāmabat
iudeam. ¶ Varus autē acceptis sabini & principū litteris: toti cohorti metuēs opem his ferre propa-
bat. Itaq; cū duabus reliquis cohortibus & quatuor alijs equitū in ptolomaida pfectus eadē regū atq;
optimarū auxilia cōuenire iussit. Ad hęc a berithijs etiā cū per eorū trāsiret oppidū mille & quingen-
tos accepit armatos. Vbi vero in ptolomaidē tam cetera manus auxiliorū q̃ propter herodis inimicitias
arethas rex arabū nō cū exiguo numero equitū peditūq; peruenit: statim exercitus partē in galileam
quę ptolomaidi propinquior erat dirigit amico suo gaio his rectorē rēposito. Qui mox & aduersus
quos ierat oēs in fugā vertit & sephori ciuitate capta ipsam quidē incēdit icolas vero eius seruitio sub-
iugauit. Varus autē ipse cū oī exercitu samaria potius ciuitate quidē abstīnit: q̃ inter aliorū turbas ni-
hil eā mouisse deprehēdit. ¶ Castris autē ad vicū positis qui appellatur arū ptolomei possessionē p-
pterea direptā ad barbaris & ab amicis herodis qui ptolomeo infensi erāt. ¶ Inde ad safō progreditur
alterū vicū tutissimū quē similiter oēsq; redditus ibi rēptos fuerāt depopulati. Cedis autē igniq; ple-
na erāt oīa nec prēde barbarorū quidq; obstabat. ¶ Exusta est autē ēmaus alias emaus iussu vari necē
arij ceterorūq; indigne ferētis. habitatoribus eius fuga dispersis. Hic progressus ad hierosolymā cū exer-
citu: solo visu iudeorū castra disiecit. Et alij quidē per agros abire fugiētes: qui vero intra ciuitatē de-
gebāt suscepto eo seditionis causas i alios cōferebāt. nihil quidē se pōmitus mouisse dicentes: sed pro-
pter diē festū recepta necessario multitudine in ciuitate obfessos esse potius cū romanis q̃ dissidētibus
cōspirasse. Ante vero obuiam venerant. Iosephus archelai cōsobrinus: & cū grato rufus agentes exer-
citu regnū & sebastenos & ex romana cohorte milites ornatos habitu cōsueti. Sabinus em̄ nec i faciē
vari venire passus: iā dudū ex ciuitate ad mare discesserat. ¶ Varus autē dispartitū aduersus auctores tu-
multus per agros dimisit exercitū: multisq; sibi exhibitis quos minus turbulētos iuenisset custodię tra-
didit: maxime vero nocētū ppe ad duo milia crucifixit. ¶ Adhuc autē circa idumeam superesse arma-
torū decē milia nūciato. cōfestim arabas domū abire iubet q̃ eos nō auxiliātū more vti militia: sed p
sua libidine. & supra q̃ ipse vellet agros vastare prospexit: suis autē comitatus agminibus i aduersari-
os pperabat. Verū ille se varo priusq̃ in manus veniretur: aciabi cōsilio tradiderūt. Varus autē multi-
tudinē venia data: duces eius interrogādos misit ad cesarē. At ille cum ignouisset ceteris nōnullos re-

Multi tūc regnū
cupiebāt vsurpa-
re cōtra quos a-
ciabus hērodis
nepos. &c.

Symon herodis
seruus imposito
sibi dyademate
regina in hieri-
co igni corrupti
Gratus symonē
fugiētē occidit.

Artōges pastor
regnū ausus est
affectare.

Bellum pastoris
cōtra Romanos
& regios milites
Arius centurio.

¶ Varus acce-
ptis sabini litte-
ris magnū con-
gregās exercitū
venit i iudeā cui
berithij & are-
thas dederunt
subsidiū.

Sephoris Ciui-
tas cōbusta in-
colis captiuis.

Arus vicus dire-
ptus.

Emaus incendi-
tur a varo.

Adueniēte varo
hierlm̄ oēs sedi-
tionis causas in
alios cōferebant
cui iosephus ar-
chelai consobri-
us & cū grato ru-
fus & romanaco-
hors obuiam ve-
nerunt sabino a-
lia pte abscedēte

Liber secundus Iosephi Iudei

Varus iudeorū multis cognatos. erant enim quidam inter eos herodis propinqui supplicio subiugari pręcepit q̄ omni-
multitudini da- no contra suum regem arma acceperissent. Varus autem hoc modo rebus apud hierosolymam compo-
ta venia duces i- sitis eademq; cohorte quę dudum in pręsidio ciuitatis fuerat relicta ibi antiochiam rediit.
terrogādos mi- ¶ Legatione iudeorum Romę super octo milia ius suę gentis liberum petentium transmissa con-
sit ad cęsarē qui uocatur a cęsare consilium in templo apollinis adiurādis operibus exornata vbi iudeorum multitudine
regis p̄pinquos ad: rat & e contra archelai cum amicis inter quos philippus fratre duabus a varo excausis missus pri-
quia contra suū mum vero iudei iubente cęsare herodem locuti eius facinora adduxerunt deinde contra archelaeum
regem arma cō- ipsum excede trium milium iudeorum vt certus herodis filius probaretur regni acculāt sumpsisse prę-
pissent suppli- mordita. petunt itaq; iudei patriam suam Syrię coniūgi & per romanos iudices gubernari. Nicholas
c. is adegit. vero purgatis cōtra reges obiectis criminibus iudeorum arguit nationē em cęsar igitur auditis partibus
mediam regni partē archelao dedit tetrarcham appellans ipsum etiam regem sise dignū prębat poli-
citus reliquā vero dimidiā in duas diuidens tetrarchias philippo dedit & antiqę legatūq; Salome am-
pliatū cōfirmavit duasq; herodis filias virgines filiis Ferorę desponsauit. Et herodes facultates fideli-
ter distribuens pauca vniuersa propter defuncti honorem sibi retinuit. Capitulum quintum.

Legato iudeorū
Romę sup octo
milia ius suę gē-
tis libere petentiū

B Omę autē archelao alia rursus cū iudeis cōflata est qui ante seditionē permissu vari legati ex-
ierūt ius gētis suę liberū perituri. Erant autē numero quinquaginta qui venerāt a statibus vna
ex populo qui romę degerēt octo milibus iudeorū. ¶ Itaq; cōuocato a cęsare optimatū ro-
manorū amicorū cōsilio in palatini appollinis tēplo quod priuatū erat ipsius edificium ammirandis
operibus exornatū multitudo quidē iudeorū cōstitit cū legatis contraq; Archelaus cū amicis cognato-
rū autē amici ab vtraq; parte secreti aderāt. Nā & cū archelao stare propter odiū atq; inuidiā recusa-
bant & cū accusatoribus cōspici pudore cęsarīs prohibebantur. Inter quos erat etiam philippus arche-
lai frater beniuolo animo duabus ex causis pręmissus avarorū & archelao subueniret & si regnū hero-
dis nepotibus eius distribui placuisset partē aliquā mereretur. Iussit autē accusatores exponere quęnā
cōtra leges fecisset herodes. Primū non se regē sed oīm qui vīq; fuissent tyrannorū crudelissimū tolle-
rasse. dicebāt. Deinde multis ab eo trucidatis ea pertulisse quęsti sunt vt beatiore mortui putarentur.

Iudei iubēte Cę-
sare primū con-
tra herodem lo-
quentes eius ad-
ducunt facino-
ra. &c.

Non em̄ solū tormentis eū lacerasse corpora subiectorū: sed etiā genti suę ciuitatibus deformati exte-
ras ornauisse: populisq; alienis iudeę sanguinē condonasse. Pro antiqua vero sceleritate ac patrijs legi-
bus nationem suā tanta egestate simul ab eo atq; iniquitate repletam prorsus vt plures ex herode ci-
des paucis annis sustinuerint q̄ omni euo maiores sui postq̄ ex babilone discessere perperā sunt: xerxe
tunc regnante ad discordias cōcitati. Verum se ad hanc mediocritatē & aduersę fortunę cōsuetudinē
processisse vt etiam successione voluntariā acerbissime feritatis subiret qui & archelau tantū tyrannū si
liū patre mortuo regē appellassent nichil morati & vno cum eo luxisset mortē herodis ac pro eius suc-
cessore vota celebrassent. Illū autē quasi metueret ne nō certus eius filius videretur excede triū milium
ciuiū regni sumpsisse primordia: & quia principatū meruit tot immolasse deo hoīm victimas. tot festo
die tēplum cadaueribus impleuisse. Recte igitur eos qui de tantis malis superessent aliquando respexis-
se calamitates suas & belli lege cupere vulneribus excipiendis ora prębere: atq; ab romanis precari vt
iudeę reliquias misericordia dignas existimarēt: ne ve quod ex ea natione restaret. His obijcerēt a qui
bus crudelissime lacerabatur: sed patriā suā cōiungi syrię finibus ac per iudices romanos amministra-
ri decernerēt. Hoc em̄ modo probatū scire iudeos qui nūc veluti turbulenti ac belli cupidī rephēn-
duntur moderatis rectoribus obedire. iudeorū quidē accusatio eiusmodi petitione cōclusa est. ¶ Cū
autē surrexisset cōtra Nicholas primū criminibus quę in reges erant proposita dissolutis nationē cō-
pit arguere quia neq; gubernari facilis esset natura. quę regibus vix pareret. Vna vero etiā propinquos
archelai qui se ad accusatores cōtulerant insimulabat. ¶ Sed tū quidē partibus cęsar auditis cōuentū
dirimit. Paucis autē diebus post mediā regni partē sub Tetrarchię noie dedit. archelao etiā regē si se di-
gnū pręberet facturum esse pollicitus: reliquā vero dimidiā in duas tetrarchias diuisit: duobusq; alijs
herodis filijs attribuit. Vnā philippo: alterā illi qui cū archelao de regno certauerat. ¶ Huius parti cel-
serat trans flumen regio & galilea quarū ducēta talenta redditus erāt. Batonea alias Bathanea vero.
& tracō & auranitis & quędā partes domus zenonis circa iāniā vicum philippo destinatę sunt: quę ta-
lentorū centū redditus ministrabāt. Archelai vero enarthia idumēa oēm̄q; iudeam & samariam habe-
bat quarta tributorū parte leuata p̄ munere quia non cū ceteris rebellasse: ac ciuitates quibus ip̄eraret
ei tradit sunt stratonis pirus. & sebastē. & loppe & hierosolyma. Ceteras autē gazā & saderā & Hippō
alias Hypion regno auulſas syrię cęsar adiecit. Erāt autē redditus archelai: sexcēta talēra ¶ Quin & sa-
lomē pręter illa quę testamēto regis ei relicta fuerāt. iānię dominā & azoti & phasēidos idē cęsar con-

Nicholaus pur-
gatis criminibus
cōtra reges obie-
ctis arguit iude-
orū nationē. &c

stituit regiāq; apud ascalonē largitus est ex quibus oībus talētorū sexaginta redditus colligebātur do-
mū vero eius enarchię alīs tetrarchię subiugauit archelai. ¶ Cū autē ceteris quoq; herodis p̄pijs testa-

Legarum Salo-
me Cęsar auxit.

me Cęsar auxit.

mēto relicta soluisse: duas eius filias virgines extitfecis quingētis milibus pecunię donauit: easq; nuptiū ferorū filijs collocauit. ¶ Diuiso autē herodis patrimonio etiā sibi relictas ab eo facultates ad mille talenta rēdem distribuit exceptis suo nomini quibūdam rebus vilissimis propter honorem defuncti.

¶ Iudeus quidā iuuenis alexandro quem herodes occiderat simillimus spe fallendi Romā veniens mentitus est alexandrum sociū habens iudeū oēs regni actus congnoſcentē hic a Iudeis multis munibus donatus quasi rex a paternis amicis deduceretur tātaq; multos clemētia cōperat vt illū sella portarēt & regale obsequiū proprijs sumptibus exhiberēt. Cēsar vero alexādrī vultum optime cognoscens: celadū quendam vt adolēscenē adducat misit quo cōspecto statim cōiectura personę cognouit differentiā: & de aristobolo fratre percūctantibus saluum quidē esse & apud cyprum degere cōmemorabat cēsar autē cognita veritate risit fraudisq; actorē iussit interfici & filium alexandrum propter corporis habitudinē remigū numero inseruit. Archelao autē tūc iudeis & samaritīs abutēte cōtra ipsum vtriq; ad cēsarē legatos mittit qui in exilium pellitur in viennā hic em priuſq; vocatur somniū viderat quod symō esseus exponēs dixit varias rerū mutationes expertū fore moriturū. Glāfira quoq; eius vxor archelai capadocię regis filia quę prius alexādro eius fratri vxor fuerat visionem vidit qua exposita vix biduū superuixit mortuo itaq; archelao copinū a cēsare missus est regere iudeā tūc prouinciā factam. Symō vero galileus iudeos cēsari tributa prohibebat soluere. Capitulum sextum

INterea quidā iuuenis natione iudeus apud aliquē libertinū romanū i sydomorū opido educatus illū se format similitudine quē herodes necauerat alexādrū esse mētibus. fallēdiq; spe romā venit Huius autē facinoris habebat sociū quendā iudeū secū oēs regni actus optime scientē: a quo instructus affirmabat eorū se misericordia quę sui atq; aristoboli occidendi causa missi fuerant similibus corporibus subditis morti esse subreptos. Deniq; his multos iam iudeos fefellerat in creta degētes ac liberaliter illic acceptus. melūq; inde trāsmisus. ibiq; āpliore quęstu cumulatus etiā hospites suos magna verisimilitudine romā secū nauigare pellegerat. Erat postremo delata i dictarchiā multisq; mūeribus a iudeis eius loci donatus quasi rex a paternis amicis deducebatur. Ad hoc eni si dei pcesserāt formę similitudo: vt qui alexādrū illū viderāt planeq; nouerāt: hunc eū esse vitarēt. Igitur oēs etiam romę iudei vifendi eius studio circūfusi properabāt: & infinita multitudo per nicorū angustias quocūq; ferebatur cōueniebat. Tanta nāq; clemētia multos ceperat vt illū sella portarēt: ac regale obsequiū proprijs ei sumptibus exhiberēt. ¶ Sed cēsar alexādrī vultū optime sciēs accusatus em apud eū fuerat ab herode & si prius q; videret hominem fallaciā similitudinis animaduertērat. Hilariori tamen animi spe nō nihil indulgēdū putauit & celadū alias Ladū quēdā qui alexādrū cognosceret misit vt adolēscenē ad se adduceret. Qui illo cōspecto: statim persone differentiā cōiectura deprehendit. Maxie autē vbi corporis eius duriciā & seruile formā cōsiderauit intellexit omne cōmētū satis aut cōmotus est dictorū eius audacia. De aristobolo autē percūctantibus saluū quidē esse illū cōmemorabat cōsulto vero nō adesse: quia apud cyprum degeret cauēdo insidias. Minus em circūueniri se posse disuictos. Ita q; ladus quidē ab alijs ei separato vitā dixit a cēsare primū fore si tantę fraudis prodidisset auctorē. Id autē se facturū ille pollicitus ad cēsarē sequitur & iudeū idicat qui formę suę similitudine abusus esset ad quęstū. Tāta em dona eū ex cuitatibus singulis abstulisse docuit quāta viuus alexāder accepisset. Risiſus cēsar: & falsū quidē alexādrū ppter habitudinē corporis remigū nūero inseruit: suaſorē vero eius interfici iussit. Meliſibus alias Melijs autē sumptū detrimētū p amētię p̄cio satis esset iudicauit. Enarchia alias tetrarchia vero suscepta memor discordię superioris archelaus nō solū iudeis sed etiā samariēſibus crudeliter abusus est. Nonoq; p̄cipibus āno legatis cōtra se ab vtriq; ad cēsarē missis: ipse quidē i exiliū pellitur i viēna gallie ciuitate p̄monitiū vero eius theſaurus cēsaris adiudicat. Quē quidē priuſq; euocaretur ad cēsarē hmoi ſōniū vidisse cōmemorauit. Nouē aristas plenas & maximas a bobus comedi ſōniauerat. Accitos deide vates caldeorūq; nonnullos: quidnā illo putarent indicari ſēnio cōſuluerat. Alijs autē aliter interpretantibus. Symō quidam esseus genere dixerat aristas ānos arbitrari bouesq; rerum mutationes eo quod agros arando verterēt ac mutarēt. Ideoq; regnaturū illū quidē esse tot annos q; significaret numerus aristarum. Varias autē rerum mutationes expertum esse moriturū. Hiſq; auditis quinq; diebus post idē archelaus ad causā dicēdā est euocatus. ¶ Dignū autē memoria duxi etiam coniugis eius glāfirę ſōnium archelai filię capadocum regis referre. Quam cum Alexander prius habuisset vxorem frater huius de quo loquimur herodis regis filius a quo ille interfectus est sicut iam designauimus post illius mortem. Iube alias Iohato regi libi nuptam eoq; defuncto domum reuerſam domiq; apud patrem in viduitate degentem enarches archelaus vbi cōspexit ad hoc amoris succensus est vt eam statim repudiata cōiuge ſua marianne sibi copularet. Hęc igitur breui tempore poſtq; in iudeam redijt videre viſa est inſtante sibi alexandrum dicere. Satiſſuerat tibi libicum matrimonium: sed tu illo non contenta rursus ad meos p̄cenates reuerteris auidiſſima viri

Herodes herodis facultates fideliter distribuit & pauca vilissima propter honorem defuncti sibi retinuit.

Iudeus quidā iuuenis alexandri perempto simillimus mētibus a alexādrū spe fallēdi romā venit habēs iudeū sociū omnes regni actus, optime sciētem. &c. Cēsar alexandri vultū optime cognoscēs celadū quēdā vt adolēscenē adduceret misit quo cōspecto statim persone differentiā cognouit cōiectura & de aristobolo iterrogat. &c. ¶ Cēsar cognito fraudis auctore ipsum iussit interfici & filium alexandrum remigū nūero inseruit Symō esseus ſōniū interpretatur

Somniū coniugis archelai glāfirę quę prius alexandro fuerat vxor huius fīi.

Libet secundus Iosephi Iudei

Glaſira expoſi-
to ſomnio ſtati
moritur.

¶ Additio.

tertij quodq; grauius eſt mei fratris ſuncta matrimonia. Et quidem non diſſimulabo cōtumeliā teg-
licet inuitā recuperabo. ¶ Atq; hoc expoſito ſomnio vix biduū ſuperuixit. Igitur archelai ſinibus in
puinciā circūſcriptis p̄creator equitū a pud romanos copiniuſ miſſus eſt ea ſibi a cēſare p̄tate madara
hoc diſceptate galileuſ qdā ſymō noie defectiōis arguebat qd indigenas icreparet ſi tributū romanis
p̄dere pateretur dñoiq; poſt deū ferre mortales. Erat em̄ proprie ſectę ſophiſta nulla in re ſimilis alijs

¶ AEGESIPPVS poſt hāc hīſtoriā libro. iij. ca. iij. ponit famoſū ludibriū pauline romane vxoris
pudiciſſimę ſaturnini & Mūdi emeriti equęſtris eiꝯ amore ſuccēſi quod hic omiſit. Iosephus repe-
re. ſed ad lōgū p̄ſequitur illud libro decimo octauo Antiquitatū caplo ſexto. Acgeſippus inſup ibidē de
pilati malicia q xpm̄ morti adiudicauit de quo Iosephus libro eodē caplis. iij. v. vij. Etiā & herodis an-
tipę adulteriū & crudelitātē ponit q iohānē baptiſtā occidi fecit de quibus Iosephus libro eodē. ca. ix.

¶ Tria apud Iudeos philoſophorū genera Eſſeorum ſcilicet phariſeorum & ſaduceorū Eſſeorum
enim maximę ſunt laudis religioq; p̄cipua nuptias cōtemnunt nō quia humani generis ſucc-
cenſeant perimēdam: ſed quia cauendam feminarum intēperantiā putant nullam earum vni viro ſi
dem ſeruare credētes diuitias cōtemnunt omniaq; apud eos ſunt cōmunia. Squa lorē corporis decorē
putant dūmodo ſemper ſint in veſte candida. Cōmunium rerum indiuiſos habent procuratores ne-
q; locū certum habentes aduenientibus ſuę ſectę profeſſoribus quicquid habent p̄poſitiſſime exhibēt
neq; quicq; cū peregrinantur portant p̄ter arma cōtra latrones. In qualibet ciuitate ſpecialis hoſpiū
curator conſtituitur. Veſtimēta autē aut calcheos nunq; mutant niſi veſtitate conſumantur permuta-
tio in eos non mercatura exercetur. P̄cipue circa deum religioſi nihil prophani ante ſolis ortum lo-
quuntur. Hora quinta in vnum cōgregati lintheis p̄cincti corpus frigidis aquis abluunt Sacerdos ci-
bum oratione p̄uenit & poſt prandium datorem victus deum laudibus canunt. Sacris depoſitis ve-
ſtibus ad opera redeunt reuerſiq; ſimiliter cum hoſpitibus cenant In duobus ſunt ſui iuris ſcilicet ſub
tenire dignis: & indigentibus. Sed cognatis aliquid dare ſine curatoribus eſt interdictū. Maximi ſunt
tracundię moderators. Studioſi ſunt circa veterum ſcripta maxime quę aīe & corpori expediant el-
gentes hī autē alios ſe cum nō facile recipiunt. primo per annum differentes extrinſecus cōmorari de-
inde poſt cōtinentię oſtentionē duobus annis mores p̄bantur prius autē q cōem incipiat habere ci-
bū magnis adiurat ſe execratiōibus primū qdē ſecuturū deū deide circa hoies ſeruare iuſticiā neq; ſpō-
te cuiq; nocere. Iniquos oēs odiſſe. iobus fidē ſeruare maxime p̄cipibus. Neq; abſq; dei volūtatē ad
p̄cipatus accedere potentiā. Et ſi quis p̄ſit nunq; abuti p̄tate neq; vinibus p̄tatis ſed neq; veſte aut
ambitioſo ornatu reliquis eminere veritatē diligere aiām purā ab iniuſtis ſeruare cōpendijs fugere la-
trocinia deprehēſos vero i peccatis a ſua cōgregatione depellūt & quādoq; morte cōſumuntur. Nō mi-
nus q ciuitatū cōgregati iudicia faciūt. Sabbato vētrē nō purgāt. alijs aut diebus foueā dolabra facien-
tes dimiſſa voce cōtegētes ne ſcđ diuino ſplēdori iniuriā faciāt i eadē fouea avētris onere leuāt & tenā
reducūt. diſcernūt aut iter ſe ſcđm ſuſceptę abſtinentię t̄pā i ordines q̄tuor. Lōgiſſime viuūt p̄pter ſim-
plicitatē victus. Eorū aut maxia cōſtātia i romano bello p̄bata eſt q gaudētes quęq; ne legiſſatorē of-
fēderēt ſupplicia p̄peſſi ſūt. Corpora dicūt corruptibilia aīas vero imortales corporibus q̄li carceribus im-
plicatas bonas aīarū loca vitra oceanū ponūt amœna & delectabilia. Malarū vero p̄celloſa loca & hi-
berna plena gemitibus. Inter eos aliq futura certiffime p̄nūciāt. Aliud eſt eſſenorū collegiū ab alio ſolū
i m̄rimonijs op̄ione differēs hic ei caſtiſſimē m̄rimonijs vti: nūq; ad p̄gnatē accedētes: & eos q cōtinuā
tenēt cōtinentiā dānāt dicētes ſi i eadē oēs velint ire ſniam defecturū cōfeſti genus hūanū. Phariſeorū ſe-
cta certiorē legaliū ritū noticiā p̄ſiteſ & fato deoq; vniuerſa deputās. Aiām oēm icorruptā eſſe. aīas bo-
norū trāſire i alia corpora i proborū aut i terminabili ſupplicio cruciari affirmat. Saducei aut fatū negant
& deū extra oēm mali patratiōē iſpectiōēq; cōſtituūt. aīarū aut gñaliter vel ſupplicia denegant vel
honores phariſei ſūt ſotiales Saduceorū vero inhumana eſt conuerſatio. Capitulum ſeptimum.

¶ Triā philoſo-
phorū apud Iu-
deos genera.

Nuptias contē-
nunt eſſe. Nota
cauſam.

Diuitiarum con-
temptores eſſe. I.
Oia coia eſſe.

¶ Tē tria ſūt apud Iudeos gñā philoſophię. Horū em̄ vnū phariſei p̄ſitētur. Alterū ſaducei
Tertiū vero qd etiā p̄babilis habet eſſei colūt: gēte qdē Iudei verū iter ſe muto amore iūcti
ſimi & q p̄ter ceteros voluptates qdē quali malefici a vitarēt cōtinentiā vero ſeruare neq; cu-
piditati ſuccumbere virtutē maximā ducerēt. Itaq; nuptias quidē faſtidiūt alienos vero filios dū ad-
huc molles ſūt erudiſſioni traditos p cognatis habētes ſuis moribus diligēt iſtituūt nō quia coniugia
vel hūani gñis ſucceſſionē cēſeāt p̄mēdā ſed q cauēdā putāt itēperantiā feminarū: nullā earū vni viro
fidē ſeruare credētes. Qui & diuitiarū cōtēptores ſunt: rerūq; apd eos cōmunicatio āmirationi habet
Neq; iuenias alteri alterū opulētia p̄ſtare. legēq; ſibi dixerūt vt q diſciplinā ſuā ſectari vellent: bona cō-
turbatio publicaret. Ita em̄ fore ne vel paupertatis hūilitas vel diuitiarū dignitas apparet: ſed p̄mixtis
facilitatibus veluti iter ſes vnū eſſe oīm patrimoniū. Probro aut ducūt oīē & ſi quis vel inuitus vn-
ctus fuerit mūdicijs corpus abſterget. qm̄ ſqualorē decorē putant: dūmodo ſē per inueſte ſint cādida.

A ¶ Designatos autem communium rerum procuratores habent: & ad usus hominum singulos indiui- Irduiuos hnt.
 sos. ¶ Non est autem illis vna ciuitas certa: sed in singulas multa domicilia transferunt & aliunde ad, cōmuniū rerū
 uenientibus sectę suę professoribus quicquid habent promptum exhibent quasi proprium. Deniq; procuratores,
 tamq̃ consuetissimi ad eos ingrediuntur: quos nunq̃ ante viderunt. Hinc est q̃ cum peregrinant̃ pro-
 pter latrocinia tantum armantur: neq; præterea quicq̃ ferunt. ¶ In singulis autem ciuitatibus ex eodē In qualibet ciui
 collegio specialis curator hospitem constituitur qui eorum vestimenta ceteraq; vsui necessaria tueat. tate spcialis cu
 ¶ Amictus autem cultusq; corporis omnibus pueris in metu & sub cura magistrī agentibus: par est. rator hostiū,
 Nec vero vestitum siue calceos mutant: nisi aut omnino conscissis prioribus: aut longi tēporis vsu cō-
 sumptis. ¶ Nihil autem inter se mercantur aut vendunt: sed egenti quisq; quod habeat præbens refert
 ab eo quod ipse non habeat. Quamnis etiam sine permutatione cunctis libera sit facultas a quibuslibet
 buerit: accipiendi quod opus sit. ¶ Præcipue circa deum religiosi sunt. Namq; ante solis ortum nichil Circa deū religi
 prophani loquuntur sed ei patria quędam vota celebrant: quasi vt oriant̃: præcantes deinde ad (quas giosi.
 singuli noverint) artes a curatoribus dimittuntur. Cumq; vsq; ad horam quintam studiose fuerint ope Hora quinta in
 rati: rursus in vnum cōgregant̃: lintheisq; precincti velaminibus ita corpus aquis frigidis abluunt atq; vnū cōgregant̃
 hac lustratione facta in ea secreta coeunt: quo neminem alterius sectę hominem aspirare concessum lintheis p̃cincti
 est. Ipsiq; purificati. velut in sanctum quoddam templū in cenaculū veniunt. Quibus ibi cum silentio corpus frigidis
 residentibus pistor quidem panes ordine vnum autem vasculum ex vno pulmento singulis cocus ap- aquis abluētes,
 ponit. Deinde voce cibum sacerdos anteuenit: neq; gustare quemq̃ fas est: nisi prius deo celebret ora-
 tio. Post finem quoq; prandij vota repetunt. Nam & cum incipiunt & cum desinūt: quasi datorem vi-
 ctus deum laudibus canunt. ¶ Tunc veluti sacris illis depositis vestimentis vsq; post meridiē ad ope- Sacris deposi-
 ra se conferunt. Reuersiq; inde similiter cenant: confidentibus etiam hospitibus si quos fortasse in- tis vestibus ad
 teruenisse reperint. Neq; vero clamor vnq̃ tectum illud neq; tumultus inquietat: cum etiam loquendi opa redeunt re
 ordinem alius alij cedat: eorumq; silentium extra tectum constitutis archanum quoddam videat̃ hor uerisq; silr ce-
 ribile. Cuius quidem rei perpetua sobrietas causa est quoq; apud eos edendi ac potandi modus satū- nāt cum hosti-
 ritate definitur. ¶ Sed quamuis aliquarum rerum nihil sine precepto faciunt curatoris in his tamen bus.
 duobus hoc est in adiuvando & miserando sui iuris sunt. Nam & subuenire dignis cū opus est suo ar- In duobus sunt
 bitrio cuiq; licet atq; indigentibus alimenta porrigere. ¶ Sane cognatis donare aliquid sine curatoris sui iuris sc̃ sub-
 bus interdicitur est. ¶ Idē iracundię moderatores iusti sunt: indignationē cohibent: fidem tuent̃ pa- uenire dignis
 ci obsecundant. & omne quod dixerint iure iurando fortius habent ipsum iusiurādum quasi periurio atq; idigētibus
 deterius vitant. Iam enim mendatio condemnatum arbitrant̃. cui sine deo non creditur. ¶ Summum alimēta porrige
 autem studium veterum scriptis adhibent: ea maxime inde quę animę & corpori expediant eligētes. dare aliqd sine
 Hinc illis morborumq; remedia stirpes medicas quamq; vim propriam singuli lapides habeāt animā dare aliqd sine
 tibus conquiruntur. ¶ Sectę vero suę studiosis non statim cum eis vna collectio sed per annum inte- curatoribus est
 grum extrinsecus commoranti cuiq; eundē victus ordinem tribuunt dolabram quoq; & quod prædi- interdictum.
 ctum est periozoma & albam vestem tradentes. Cum vero processu temporis experimētum continē- Qd non facile
 tię dederit: accedit etiam ad communem cibum & purioribus ob castificationem scilicet aquis parti- alios secū reci-
 cipat: neq; tamen in conuentu assumitur. Post ostensionem quippe cōtinentię duobus alijs annis mo- piūt sed differt
 res eius probantur. Cumq; dignus apparuit. tunc demum in consortium assumitur. ¶ Prius vero q̃ in- prio p annū dei
 cipiat cōmunem habere cibū magnis execrationibus adiurat se primum quidē securū deum dein- de per duos.
 ceptis quoq; erga homines seruare iustitiā & neq; propria sponte nocere cuiq̃ neq; precepto obesse Modus p̃fitem
 quin immo iniquos oēs odisse & collaborare iustitię semper sectatoribus: fidem omnibus seruare ma- di essenoz val-
 xime vero p̃ncipibus. ¶ Neq; enim absq; voluntate dei cuiq̃ cōsentire posse ad principatus poten- de notādus.
 tiam accedere. Si vero ipse ceteris præsit numq̃ abuti numq̃ abuturum viribus potestatis ad cōtume- Quō ad princi
 liam subditorū sed neq; veste aut ambicioso aliquo ornatu reliquis eminere veritatē semper diligere: patū assumunt̃
 & habere p̃positum cōvincere mentientes. Manus vero a futuro & animam puram ab iniustis serua- & quō assūpti
 re cōpendijs & neq; aliquid de misterijs consecratis celare neq; prophanis eorum quippiam publica se debeāt hēre
 re etiam si in re tanta quippiā morte compellat. Super hæc autem addunt nihil se de dogmatibus ali- erga subditos.
 quid quę ipsi susceperint tradere: fugere autem latrocinia & conseruatum in similiter dogmatis sui li- Punitio i delin-
 bros angelorumq; nomina. his quidem execrationibus explorant & quasi premuniunt accedenres. quātes grauis.
 ¶ Deprehēsos vero in peccatis a sua congregatione depellunt & si quis taliter fuerit condēnatas mise-
 rabili morte plerumq; cōsumitur. Illis quidem iuramētis acerbis obligatus neq; capere ab alijs oblatū
 cibum potest. Herbas vero pecudū more decerpens & fame exesa mēbra corrumpunt. Ob qd etiam
 plurimos plerumq; miserati & extremū agentes spiritum receperunt sufficiētem esse pro peccatis eo-
 rum quę vsq; ad mortē duxerit pōnā fuisse censentes. ¶ In iudicijs vero sunt diligentissimi atq; iustissi-
 mi. Disceptant autem non minusq̃ centum in vnum coacti. Quod autē ab his decretum fuerit immo
 D.ij.

Liber secundus Iosephi Iudei

Contra blasphemiam legis. ¶ Veneratio quoque apud eos legis magna post deum est ita ut si quis eam blasphemauerit morte damnetur. ¶ Senibus vero obedire & plurimorum quorumque decreto probabile arbitrantur officium. Denique cum simul decem cederint nullus unus nouem loquitur iniuris. Expuere quoque in medium eorum vel in dexteram partem sui quisque deuitat. ¶ Sabbatis quoque operationem contigisse omnibus iudeis diligentius cauens neque solum cibos sibi pridie preparant ne videlicet illo die ignem accendant. Sed neque vas aliquod transponere presumunt immo nec alium purgant. ¶ Alijs autem diebus fodiunt foueam uno verbi gratia pede altam cum ille dolabra (quam tradi nuper accedentibus diximus) demissa veste diligentissime sese contegentes ne scilicet splendori diuino iniuriam faciunt in eadem fouea ab onere ventris leuantur: ac deinceps quam effoderant terram reducant idque ipsum faciunt in locis secretissimis. Et nempe cum sit purgatio ista naturalis nihilominus tamen solemnem habent: ut quasi ab immunditia diluantur. ¶ Discernuntur autem inter se secundum susceptam abstinentionem temporis: in ordines quattuor. Tantumque hi qui minores sunt inferiores precedentibus estimant: ut si aliquos eorum contigerint quasi a contractu alienigenarum diluantur. ¶ Viuunt autem quod longissime: ita ut plurimi eorum usque ad centenarium proferant etatem: propter simplicitatem scilicet victus. Quod eis nimium accedere puto: propter institutionem bene in omnibus ordinatam. Sunt autem etiam aduersus cruciatus. Siquidem vincunt firmitate consilij. Mortem vero si cum decore obeunda sit iudicant etiam immortalitate meliorem. ¶ Prodidit autem eorum in omnibus negocijs animos: bellum quod gestum est cum romanis. Tunc siquidem per artuum contractiones & ignes ac per tormenta omnigena transeuntes: ut videlicet vel in legislatoris iniuriam aliquid loquerentur vel ciborum quippiam (quos non solent) ederent. ad neutrum horum potuere compelli sed neque deprecari tortores suos aut inter ipsa flere supplicia. In medijs quinimmo cruciatibus subridentes & eis (qui tormenta admouerant) illudentes constantes animas cum quadam hilaritate reddebant scilicet quasi qui eas essent denuo recepturi. ¶ Opinio quippe apud eos firmata consistit corruptibilia quidem esse corpora: materiamque eorum non esse perpetuam: animas autem immortales semper manere & de ethere subtilissimo comedentes quasi carceribus ita corporibus implicari velut quasi illecebra naturalis attraxerit. Cum vero fuerint a carnalibus releuatae viculis quasi de seruitute longissima liberatas ita eas illico letari sublimemque ferri. Et bonos quidem continentes in hoc grecorum sententij pronunciant vltra oceanum degere ubi eis reposita perfruitio. Illic quippe esse regionem quam nec imbribus neque niuibz neque estibus aggrauetur. Sed quia oceanus oriens Zepirus & leuiter aspirans amenet. Malis autem animabus procellosa loca & hiberna delegant plena gemitibus exercenda: sine fine penarum. ¶ Vident autem michi secundum hanc ipsam intelligentiam greci quoque fortibus suis (quos heroes & semideos vocauerunt) beatorum insulas sequestasse improborum autem animabus locum apud inferos impiorum in quo etiam cruciari quosdam commentati sunt Sisypbos videlicet & tatalos & ixiuos & ticios. Principio quidem immortales esse animantes ob adhortationem vique virtutis dehortationemque nequitie. Bonos quippe fieri in huius vite conuersationem meliores per spem etiam post lucem redhibendorum: improborum autem impetum retardare estimantium quoniam & si in huius spacio lauerunt. Post obitum tamen immortalia sint tormenta passuri. ¶ Hec sunt ergo que elseni de diuinitate anime philosophantur plane illecebram his qui semel deorum sapientiam gustauerint reponentes. Sunt autem in eis qui etiam futura nosse promittant: sacris videlicet libris & varijs sanctificationibus prophetarumque dictis a primis etatibus adherentes. Raro autem accidit ut predictionis eorum frustratio consequatur. ¶ Est autem essenorum etiam alterum collegium: cibos quidem & mores legumque similia cum prioribus habens: distat vero opinione coniugij. ¶ Maximam siquidem vitam hominum partem successionem scilicet amputate: eos qui abstineant nuptijs arbitrantur. Quippe si in eadem omnes velint ire sententiam: defecturum confestim genus humanum fore. Nichilominus tamen cum tanta ipsi moderatione conueniunt: ut per triennium explorat valitudinem feminarum. Et si constanti purgatione apparuerint idonee partu ita eas matrimonia asciscunt. Nemo tamen eorum cum pregnante concumbit: ut ostendant quia non voluptatis nuptias sed causa iniungunt liberorum. Lauantibus autem feminis ita ut viris perizomatium inest amictus. Tales mores huius collectionis. ¶ Duo autem priorum quasi ordines sunt ex quibus pharisei dicunt: qui certiores legalium rituum noticiam profitentur. Et hi primum dogma habent ut marmene scilicet faro & deo vniuersa deputant. Et quidem vel agere que iusta sunt vel negligere secundum maiorem partem esse in hominibus profitentur adiuvare tum in singulis & marmene. Animam autem omnem quidem incorruptam esse: transire autem in alia corpora solas bonorum: improborum autem interminabili supplicio cruciari. ¶ Seducei porro id est secunda collectio marmene omnifariam negat. & deum extra omnem mali patrationem inspectionemque consiliunt. Aiunt autem electioni hominum vel bonum vel malum esse propositum & secundum voluntatem propriam alterutrum vnumqueque coniungi. Animarum autem generaliter vel supplicia denegat vel honores

Et pharisei quidem sociabiles & qui studeant se mutua dilectioni complecti. Iaducei vero & inter se se
 is moribus discrepantes: & conuersatio eorum ita circa participes vt erga externos inhumana. Hæc
 itaque de iudeorum philosophis dicenda reperi: nunc ad inceptum reuertar.

Pharisei socia-
 les Iaduceorum ve-
 ro inhumana est
 conuersatio.

¶ Iudæa prouincia facta herodes Antipas & philippus tetrarchias regebant Augusto autem impe-
 ratore mortuo anno imperij. lviij. Tyberius Iulij filius imperium suscepit. Philippus vero Cæsaream ci-
 uitatem condidit & Iuliadem. Tyberias quoque ab herode in Galilæa constructa est. Pilatus autem pro-
 curator in Iudæam a Tyberio missus imagines nocte contra Iudeorum ritum in Hierusalem intulit
 unde Iudeorum maximus fuit tumultus. Qui quinq; diebus & totidem noctibus continuis proni cir-
 ca pylati domum corruentes steterunt immobiles parati potius mortem sustinere q̃ cōtra leges patri-
 as Cæsaris recipere imagines. Pylatus insuper ex thesauris templi aque ductum in hierusalem cōstrue-
 re maximam commouit in populourbationem & cēdem. Agrippas herodis tetrarcha accusator Ro-
 mam venit ad Tyberium quo accusationem non suscipiente residens tamen Romę familiaritatem
 inuenit cum Gaio Germanici filio. Qui cum inter epulas Gaium in breui Tyberio mortuo omnium
 dominum desiderasset accusator & in carcere includitur. Quem Gaius Tyberio anno imperij. xxij.
 mortuo imperator absoluit a vinculis: & philippi defuncti tetrarchiam ei tradens regem appellauit.
 Vnde herodias Antipam incitat vt rex sicut Agrippa nomet romam adire. Sed hic a Gaio propter
 auariciam increpatus fugit in hispaniam cum quo herodias discessit.

Capitulum octauum.

Begno archelai in ordine iam prouincię decedente: reliqui id est philippus & herodes qui co-
 gnominatur antipas tetrarchias suas regebant. ¶ Salome enim moriens iulij augusti consu-
 gi regionem quam rexerat & iamniā & in phaselide palmeta testamento reliquit. ¶ Dela-
 to autem ad tyberium iulij filium romano imperio post mortem scilicet augusti qui præfuit rebus an-
 nis septem & quinquaginta mensibus sex duobus diebus manentes in tetrarchijs suis herodes scili-
 cet & philippus. ¶ Hic quidem iuxta fontes ipsos de quibus iordanis flumen exoritur in paniada
 condidit ciuitatem quam cæsaream vocitauit aliāq; in inferiore gaulanite quam iuliadem nomina-
 uit. ¶ Herodes vero in galilæa tyberiadem in perea autem cognomine iulij. ¶ Missus autem a tybe-
 rio in iudæam pilatus qui curandam acceperat regionem: nocte intempesta operas in hierosolima in-
 tulit imagines Cæsaris. Quę res post triduum grandem iter iudeos suscitauit tumultum. Nam qui ad-
 erant stupefacti permoti sunt: quasi iam prophanatas leges suas viderent. Nullum enim fas esse dicunt
 collocari in vrbe simulachrum. Ad querelam autem eorum qui in ciuitate erant: subito etiam de agris
 multitudo confluxit. ¶ Euntes autem illico Cæsaream ad pilatum: intentissime deprecabantur vt ab
 hierosolimis auferrentur ymagines. & eis iura patria seruantur. Pylato autem supplicantibus abnuē-
 te circa domum eius proni corruerunt: & immobiles quinq; continuis diebus noctibusq; manserunt.
 Post autem pilatus tribunal ascendens studio magno cōuocat multitudinem Iudeorum quasi qui eis
 vellet dare responsum cum subito milites accepto signo sic enim iam fuerant præparati circūsternunt
 Iudeos. Circundatq; triplici acie Iudei quidem stuporis erant plenividentes insperatam rerum faciē
 Tunc pilatus denunciāns trucidaturū se omnes nisi imagines cæsaris suscepissent: innuit militibus vt
 educerent gladios. Iudei autem ex vno consilio omnes subito corruerunt. & ceruices nudatas ad exci-
 piendos ictus parauerunt vociferantes vniuersos se interfici magis velle q̃ legem prophanari. ¶ Tūc pi-
 latus circa religionem studium populi demiratus confestim de hierosolimis statuas iussit auferri. De
 de vero conturbationem alteram commouebat. Est apud eos sacer thesaurus quam Corbanam nomi-
 nant. Hunc in deductionem aquarum iussit expendere. Erat autem inducenda aqua ab stadijs trecē-
 tis. Ob hoc itaq; vulgi oriebantur querelę ita vt etiam pylati qui hierosolimam venerat cum clamore
 circūdarent tribunal. Ille autem præiudicat siquidē eorū tumultū populo permisit armatos milites
 qui tunc essent vestibus priuatorū induti præcepitq; vt gladijs quidē non vterentur fustibus aut accla-
 mantes ferrent. Sicq; cōpositis rebus dat & attribunali signū. Cōfestiq; cedebātur Iudei. Quorū mul-
 ti quidē plagis multi vero seinuicē trucidantes: in fugā contritione misera perierunt. ¶ Tunc ad cala-
 mitatē interfectorū stupens multitudo conticuit: atq; ob hoc accusator herodis tetrarchę agrippas (q̃
 fuit filius aristoboli quem pater herodes interfecit) ad tyberium venit. Illo aut non suspiciente accusatio-
 nem residens Romę ad aliquorū quidē potentium noticiā ambebat maximis autē colebat officijs ger-
 manici filium Gaiū cum adhuc esset priuatus. Et quodam die inter copiosum epularum apparatus
 quibus eum demerebatur ad vltimum extēsis manibus cepit deum aperte præcari celeriter illum mor-
 tuo tyberio dominum cunctorū videre. Hoc cū quidam de familiaribus eius tyberio nūciaasset: statim
 cōcludi iussit agrippā. Qui & sub grādī etūna vsq; ad mortē tiberij in carcere per mēses sex tenebatur
 ¶ Sed defuncto eo post regnū annorū duorū & viginti dierū triū succedēs in iperij gaus cēsar absoluit
 agrippā vīculis & tetrarchiā philippiiā eū iste decesserat ei tradidit regēq; appellauit. Cū venisset in

Iudæa prouincia
 facta Herodes
 antipas & philip-
 pus regebant te-
 trarchias.

Philippus cæsa-
 reā ciuitatē cōdi-
 dit & iuliadē. & c.

Tyberias ab he-
 rode in galilæa.

Maxima iudeo-
 rum cōstantia qui

quinq; diebus cō-
 tinuis & nocti-

bus proni circa do-
 mū pilati corruē-
 tes steterūt imo-

biles quinq; mor-
 tē parati voluēt

potius sustinere
 q̃ contra suas le-

ges cæsaris ima-
 gines suscipere.

Agrippas hero-
 dis tetrarchę ac-

cusator romā ve-
 niēs ad tyberium

quo nō suscipiē-
 te accusationem

residēs romę fa-
 miliaritatē hunc

cū galo germa-
 nici filio qui cū

iter epulas gaiū
 in breui mortuo

tyberio cūctorū
 dñm desiderat.

&c.

D. iij.

Liber secundus Iosephi Iudei

Herodias hero regnū agrippas: herodis tetrarche cupiditates per inuidiā suscitauit. Irritabat autē eū maximē in spem dē antipā icitat. **Herodias vxor exprobrans ei** socordiam & dicens quia per id quod noluerat ad cesarem nauigare careret potestate maiore. Nam cum Agrippam ex priuato regem fecisset: quomodo dubitaret illum ex tetrarcha eodem honore donare. His adductus herodes venit ad gaium. A quo ob auariciam romā adire sed vehementer increpatus: ad hispaniam fugit. securus quippe fuerat accusator agrippas cui etiā tetrarchiam illius gaius adiecit. Atq; ita herodes quidē hispaniam peregrināte secum etiam vxore discessit.

Gaius fortuna abusus deum se putat vultq; vocari & multos nobiles Romę interfecit petroni- us quoq; ab ipso in iudeam vt statuam eius in templo collocaret missus venit in Ptolomaidam galileę ciuitatem cuius situs descriptionem hic cognoscēs vbi Iudeis cum mulieribus supplicantibus fatuas reliquit iudeis enim nullibi nec dei quid habere licet simulachrum quorum pacatus petronius legem approbavit quorum quoq; ammiratus constantiam qui pro conseruatione legis paratissimi erant ad mortem Agrorumq; dimittebant culturam ad Gaium proponit rescribere etiam pro eis animam offerens. Gaius autem petronij litteras recipiens indignatus & mortem ei comminatus rescripsit prius tamen Gaii mortem sciuit q̄ rescripta receperit.

Capitulum nonum.

Gaius abusus fortuna deū se putat & vult vocari multosq; nobiles Romę interfecit.

Aius vero cesar in tantum contumeliose abusus est fortuna: vt etiam se & deum putaret & vellet vocari. Patriam quoq; suam multorum nobilium cede truncauit. **Extendit autem impietatem suam etiam in iudeam.** petronium deniq; cum exercitu hierosolimam direxit: precipiens vt in templo statuas eius locaret. Quas nisi susciperent iudei: contradicentes qui deum ex his interficeret. reliquam vero multitudinem captiuaret. Permouebat autem hoc profecto deum. Et petronius quidem cum tribus cohortibus multisq; de Syria auxiliatoribus properabat in iudeam de antiochia. Iudeorum vero quidam non credebant fame prelium nuntiāti. Qui vero credebant: nichil de resistendo poterant comminisci. Celeriter autem omnes peruadit moetus: nam iam ptolomaidam peruenerat exercitus.

Ptolomaidis ciuitatis situs & descriptio.

Sepulchrū memonis amiratio ne dignissimum

Harē vitrea quę si in margine loci iacta fuerit in cōmunem conuertitur.

Iudeis cum mulieribus in ptolomaidē supplicatibus statuas reliquit. &c.

Petronius ad iudeos.

Iudeis nullibi licet habere simulachrum.

Pacatus petronius iudeorū ap probat legem.

Iudeorum prudens responsio.

Est autem ciuitas galileę littore in magno composita. Circūdatur autem montibus ab orientali plaga per sexaginta stadia disparatis. Sed ad galileam pertinentibus. a meridiano autem carmelo qui abest stadijs centum viginti septenteronali quoq; monte qui est altissimus quem vocant etiam incolę scalam tyriorum & hic autem distat stadijs centum. **Ab ea autem urbe quasi a duobus stadijs præterlabitur fluuiolus quem vocat beleum** exiguus prorsus cui prope est sepulchrum memonis habens iuxta se centum fere cubitorum spacium continentem: sed ammiratione dignissimum. Est autem species vallis rotundę vitream emittens harenam. Quam cum exhauriunt multę naues pariter accedentes. locus idem rursus impletur. **Venti siquidem quasi edita opera conuehant** illic de circumstantibus supercilijs harenam istam vtiq; communem. Locus autem metallicus statim metalla in vitrum quod susceperit mutat. Mirabilis quoq; michi illud videtur quoniam iam conuerse harenę in vitrum quęcunq; pars super margines loci ipsius fuerit iacta in communem harenam demuo conuertitur. Igitur quidem loci illius talis natura est. **Iudei autem cum mulieribus & filiis collecti in campum vbi est ptolomais sita:** petronio supplicabant. principio propter patrias leges: deinceps vero etiam pro suo statu. Ille autē ob multitudinē præcantium & præcum inflexus: exercitum quidem & statuas in ptolomaidē reliquit. **Procedens autem in galileam & cōuocans in tyberiadem tam populum iudeorum q̄ oēs eorum nobiles.** & vim romani exercitus cœpit exponere. & minas Cesaris: his addens quoniam & contumeliosa esset supplicatio iudeorum cum omnes siquidem gentes quę parerent imperio romano in suis vrbibus inter reliquos deos imagines quoq; cesaris locauissent soli iudei istud abnuerent. Hoc siquidem quasi ab imperio deficere esset etiam cum iniuriā præsidētis. Illis vero contra hęc legem moresq; patrios allegantibus. Et qui nec dei quidem simulachrum. Ne dum hois nec solum in templo. Sed neq; in prophano aliquo totius regionis loco fas sibi esset locare. arripies dictum petronius respondit. Sed & michi dñi mei seruanda lex est. Si ea quippe transgrediar vobis parcam: iuste animaduersionē subibo. Impugnabit sane vos nō petronius. Sed & ille a quo sum directus. Siquidem & ego vos cogo implere quę iussa sunt. Ad hęc tota multitudo succlamauit vnanimiter: ante legis temerationem libenter oēm subire perniciē. Sedato autē eorū clamore petronius ait. Pugnare ergo iquit aduersum cesarē estis parati. Rñderunt iudei pro cesare quidē & populo romano per singulos dies nobis vsus est offerre sacrificia. Si aut in tēplo imagines estimet collocandas: debere eum totam iudeorū gentem primitus immolare. Præbere quippe se iugulo cum mulieribus & parulis ei qui interficere voluisset. Ad hęc autem ammiratio petroniū miseratioq; peruadit: intuentem & insuperabilem religionē virorum: & tantum vulgus ad mortem constanter paratum. Et tunc quidem in fectis omnibus recesserunt. Post triduum autem deinceps summates eorum priuatim fortimq; compellans. populum quoq; publice alloquens. tum quasi consulens ammonēbat. interdum etiam minabatur: extollens & virtutem romanam & indignationem cesaris. inter hęc etiam suam necessitatē qu

A essent exequenda precepta. Sed illis ad nulla horum experimenta credentibus: cum videret etiam se mentem regionis intercipi. ipsum quidem anni tempus erat. & quinquaginta pene continuis diebus in vrbe ociosa morabatur. ad vltimum conuocatis omnibus ait se etiam periculosam rem velle aggredi aut enim deo cooperante placabo cesarem ac vobiscum saluabor libenter: aut illum in visionem irritabor: pro tanta magnitudine impendens animam meam Atq; ita dimissis turbis multa pro eo vota facientibus antiochia ad ptholomaida reuocauit exercitum. atq; illinc confestim misit ad cesarem referens & quo apparatu in iudeam irruisset & q; tota gens supplicasset. Quibus si abnu-
 endū putaret: nosset cum viris etiā prouinciam esse perimēdā. Seruare siquidē ipsos legem patriam: & nouis pceptis vehemēter obsistere. His epistolis respondit gaius immodice cōminans petronio mortem. quoniā iussionum suarum segnis executor fuisset. Sed scriptorū talium vēdores per tres con-
 tinuos menses cōtigit aduersa tempestate retineri. Alij autem exitum gaij cesaris nūciantes: prospere nauigauerūt. Deniq; ante septem & viginti dies epistolas petronius accepit finem cesaris iudican-
 tes: q; illi peruenirent qui cōminantia scripta portabant.

Lras petronij
 gaius recipi. si
 dignatus ei mor-
 tē cōminatus re-
 scripsit ei q; pri-
 us gaij mortē sci-
 uit q; scripta re-
 cepit

¶ Gaio imperij anno tertio Claudius ad imperium ab exercitu rapitur senatu contradicē-
 te qui bellum contra ipsum propter Gaij immanitatē agere decreuit Agrippa vero a Claudio ad se-
 natum missus imperatoris benignam voluntatē declarauit. Et iterum accepto patrum resppnso mit-
 titur ad senatum qui vno milite educto gladio inducente venit ad Claudium quem pacato militum
 impetu honorifice Claudius recepit in castris. Tunc quoq; Agrippę patronum regnum confirmauit
 imperator multa alia condonans & donationem ipsam patribus pcepit vt ipsam tabulis incisam ca-
 pitolio collocarent & fratrem Herodem similiter muneribus honorauit. Agrippę autem magnificen-
 tia in constructione murorum hierusalem claruit cuius tres filię & filius vnus ex Cypri vxore erant.
 Ipso autem mortuo regnum Claudius redegit in prouinciam. Et Cuspius fadus procurator missus est
 post quem Tyberius. Herode vero calchidis rege mortuo duos habente filios de Beronice & de pri-
 ma Marianne Aristobolum Alexandri autem posterī in maiori regnauerunt armenia.

Capitulum decimum.

Alo per dolum interempto qui regnauerat annis tribus mensibus sex rapit in re-
 gno ab eo exercitu qui rome erat Claudius. Senatus autem referētibz cōsulibus
 ignatio Sergio Satranillo alias Saturnillo & pomponio secūdo mandat tribus vr-
 banis legionibus vt essent p̄sidio ciuitati: & ipse frequens in capitoliū deuenit:
 quia propter immanitatē Gaij bellum agi cum Claudio decernebat volēs imperiū
 ad optimates reducere: aut sicut olim fuerat ad regendum dignissime legerentur.

Galo dolose in-
 terēpto anno i.
 perij tertio Clau-
 dius rapit ab ex-
 ercitu ad impe-
 riū cōtradicēte
 Senatu qui bel-
 lū cōtra Claudi-
 um ppter Gaij
 immanitatem a-
 gere decreuit.

¶ Accidit autē vt agrippas adueniret quem cū & senatus in cōsiliū & in castra
 Claudius euocasset. vt scilicet eo strēnuo adiutore in quibus res posceret vteret: vidēs Agrippa Clau-
 dium iam esse opibus cesarem ad eū perrexit. Quem ille illico legatū ad senatum misit indicantē suū
 propositum: quoniā primo quidem inuitus ab exercitu raptus sit & iniquū esse si militum erga studia
 tam religiosa defereret: immo iam tutā aliter suam nō esse fortunā. Iam em̄ ad inuidiam satis fore: q;
 sit in regnum vocatus. Deinde amministratū ire paratum esse in rempublicā non vt aliquis tyrannus
 sed vt p̄sul benignus. Sufficere sibi quippe honorem nominis de singulis autem negocijs cōmunē
 omniū stare sententiam. Nam & si natura nō esset modestus: locuples tamen moderandę potestatis
 exemplum Gaij morte esse propositū. Quę cum detulisset Agrippas: respondit curia quasi quę exer-
 citū & bonis consilijs fideret nolle subire voluntariā seruitutem. ¶ Sed accepto patrū responso Clau-
 dius rursus misit agrippam nūciantem eis quoniā non posset adduci vt eos proderet quorū confessu
 in imperiū esset accitus. Inuitum se autem initurū esse pugnā aduersum eos cū quibus configere mi-
 nime vult Proinde eligendum esse extra ciuitatē locum in quo cōfligerent. Neq; enim sanctum esse
 propter illorum peruersitatē patriam ciuili cede fedari. At Agrippa quidem ista senatui nunciauit.
 ¶ Inter hęc autē vnus de his militibus qui cum patribus erant educēs gladiū. cōmilitones inquit qui
 bus pturbati causis parricidia perpetrare cupimus & cōcurrere aduersum propinquos nostros Clau-
 dium secutos: maxime cum habeamus imperatorē quem in nullo culpāre possimus & ad quem cum
 iustis magis allegationibus q; cum armis egredi debeamus. Hęc dicens per mediā egressus est curiā:
 omnibus se militibus cōsecutis. Hoc exemplo optimates, deserti: in magno motu esse cōeperunt. Ac
 deiceps videntes sibi auersionem tutam non esse: iter secuti militum ad claudium transierunt. Recur-
 rebant autem eis pro muris nudatos gladios ferentes: hi qui fortunę regis ambiciosus adulabantur.
 Et pene accidit vt progressi quinq; interficerentur ante scilicet q; militum impetū Cēsār agnosceret:
 nisi p̄currens agrippas imminentis ei facinoris periculum nunciasset: quoniā nisi cohercuisset exer-
 citum iam in sanguinem ciuium fuerentem: & confestim amissurus esset omnes per quos cōspicuum

Rñsio senatus
 Claudius iterū
 Agrippā ad se-
 natū misit.
 Noranda snia,
 Senatus ad clau-
 dium vadit.

Liber Secundus Iosephi Iudei

Claudius paco
to militū ipetu
recepit senatū
Claudius agrip
pē regnū confit
mauit paternū
& multa alia do
nauit donatio
nē patribus pce
pit vt icitām ta
bulis capitolio
collocarēt & fra
trem herodē si
militer munerib
us donauit.
Herodes rex cal
chidis morit du
os hñs filios &
Agrippa nepos
rex succedit.
Cumāus iudeq
procurator sub
quo tumultus
coeperūt.&c.

esset imperium fieretq; solitudinis imperator. ¶ Hæc audiens Claudius cōtinuit impetum militum: suscepit autem in castris aduenientem senatum: & indulgenti honore complexus egressus cum patri bus cōestim obtulit deo victimas vt mos est pro imperio supplicari. ¶ Agrippam quoq; ptinus ma neratur regno patrio omnia adijciens ei etiam illa quę augustus herodi donauerat. Trachonitidem scilicet & aurantidem: præter hæc autem aliud quoq; regnum quod lysanię vocabatur. Et populo q dem donationē hanc per edictum indicauit: patribus autem præcepit vt incensam ereis tabulis in capi tolio collocarent. ¶ Donat autem etiam fratrem suum herodem qui gener eiusdem erat Beronici iu ctus regine calchidis. ¶ Opinione autem celerius agrippę dati regni cēsus maximus affluebat. Qua sane pecunia ille non in rebus abutebatur exiguis: sed talem murum hierosolimis circumdare cepit: qualem si potuisset absolui. iesticacem prorsus obsidionem romanis oppugnātibus effecisset. Sed an teq; impletet opus decessit in cēsarea. ¶ Regnauit autem annis tribus ante quoq; cum tetrarchiā re geret: alijs tribus annis tenuerat potestatem. Reliquit vero filias quidem tres de cypro natas: beroni cem mariannem ac drusillam. Filium autem ex eadem ipsa coniuge nomine agrippam qui nō nimis paruulus erat. ¶ Tunc claudius regnum eius in prouinciā redegit. in cuius procuracione missus est Cuspius fadus. Post hunc autem tyberium alexandrum Qui nichil de consuetudine patriā immutā tes. gentem in pace tenere. ¶ Post hæc vero & herodes qui regnabat in calchide decessit. relinquēs de sorore quidem sua beronice filios suos duos bernicianum & hyrcanum. de priore autē marianne aristobolum. cuius frater mortuus fuerat aristobolus priuatus relicta filia Iotapata. ¶ Hi quidem erāt sicut supra dixi liberi aristoboli: qui fuerat herodis filius: Aristobolus autem & alexander nati fuerāt herodi de mariāne quos ipse parens interfecit. ¶ Alexandri autem posteri in maiore armenia regna uerunt. ¶ Post obitum autem herodis qui regnauit in chalcide agrippam filium agrippę claudius in auunculi sui regno constituit. Alterius autem prouincię suscepit curam post alexādrum cumanus sub quo oriri ceperunt tumultus. Et denuo iudeos calamitas comprehendit.

¶ Agrippam Agrippę filium claudius auunculi sui regno constituit & Cumanum iudeq; pro curatore sub quo tumultus coeperunt: seditionis vero occasio fuit miles quidam posteriora denudās. Tringitāq; iudeorum milia ex mutua conculcatione occisa sunt. Stephanus quoq; Cēsaris a latronib; expoliatus est. Iudea quoq; milite sacrę legis libros comburente ad Cumanum concurret petens militis punitionem: qui militem ad supplicium iussit adduci. Seditio insuper inter Galileos & Samari tas Galileo ad festiuitatem ascendente occiso oritur & Iudei relicta solemnitate & Cumano iusticiā negligente in Samariam impetum Eleazaro & Alexandro ducibus fecerunt: & maximam facientes cedem vicos inflāmauerunt. Cumanus vero cum exercitu his qui vastabantur auxilium ferens plu res occidit & alijs veniam precantibus amicis cōdonauit. Samaritę autem Quadrato syrię præfidi iu deos de priore violentia accusant. Iudei vero seipsos excusabant. Quadratus itaq; seditionis aucto res crucifixit & in Lydda. xvij. iudeos a Samaritis accusatos securi percussit: & pontificem sacerdotū aliorumq; iudeorum nobiles similiter q; Samaritarum principes romam misit ad Cēsarem. Claudius vero Agrippę precibus Samaritarum nobiles iussit interfici Cumanum exulati & celerem morte mul tandum remisit hierusalem. Felix iudeq; præses destinatur & Agrippę auctum est regnum.

Capitulum vndecimum.

Occasio seditio
nis miles turpi
ter posteriora o
stendens.

Onueniente quippe multitudine ad diem festum azimorum in hierosolimam legione ro mana stante super porticum templi milites semper custodiebant festos dies: ne quid con uenientes populi nouare auderent. ¶ Vnus ergo e militibus reductis turpiter vestimentis inclinans posteriora sua obuertit ad faciem iudeorum: & ad hunc habitum vocem emit tens similem succlamauit. Ob quod factum tota cœpit multitudo conqueri: ita vt circumstarent cu manum ad supplicium militem deposcētes. Ex his autem inconsulti iuuenes & quasi natura apti ad seditiones mouendas: in litem grauissimā profliebant hi continuo quippe saxa rapientes: percutie bant milites. Tunc cumanus veritus ne totus in eum vulgi impetus fieret: plures euocauit armatos. Qui cum essent porticibus immissi metus grauis icidit iudeis. Statimq; in fugam versi relicto templo Tringinta iudeo, refugere coeperunt. Tanta autem per egressus de constipatione obricio facta est: vt cōculcatione mu rū milia ex con tua super tringinta hominum milia consumpta sint. Facta est autem vniuersę genti lucuosa festiuitas culcatione mu & planctus per domos singulas personabat. ¶ Successit autem huic calamitati latrocinantū tumul tus. iuxta bethoro quippe circa ascensum publicum stephanus quidem feruus cēsaris suppellestem quandam vehebat: quę ab irruentibus discerpta latronibus est. Cumanus autem ad inquisitionē mit tens eos qui in proximis vicis venissent vinctos ad se adduci iussit: denunciāns vt cōquisitos latrones in vincula cōijcerent. Qua occasione quidem militum in vico alio libros sacrę legis offeulos discidit. atq; combussit. Iudei autem quasi totam religionem inflāmmatam viderent: vndiq; confluerunt.

A velut machinamento aliquo ita in superstitionis attracti omnes ad vnam euocationem ad Cumanū
 Caesaream concurrunt precentes vt qui militum in tantam contumeliam deo legiq; eius intulisset nō
 relinqueret eum impunitum. Ad hęc enim ille videbat multitudinem nequaquā quieturam nisi aliqua
 esset satisfactio sedata: adiudicatum militem per medium populum ad supplicium iussit adduci.
 ib. Sicq; iudei placatis animis recesserunt. ¶ Denuo autem galileorum & samaritanorum conflictus ex-
 1.5 oritur. In vico enim (quem gemma vocant) qui est in magno samarię campo situs: quidam galileus
 de numero iudeorum ad festiuitatem ascendens interficitur. Ad quod factum multi ex galilea regio-
 ne concurrerunt: vt cum samaritis cōfligerent. Horum autem nobiliores conuenerunt ad cumanum
 rogantes vt anteq̃ grauis calamitas oriretur transiret in galileam. F. t. in eos qui auctores essent homi-
 cidij vindicaret Cumanus vero his negocijs (quę habebat in manibus) postponēs illorum petitiones
 sine effectu precatōres remisit. ¶ Nunciato igitur hori cidio hierosolymiam: omnis multitudo com-
 mota est. At relicta diei sollemnitate in samariam vulgus impetum fecit sine duce villo: nec cuiq; prin-
 cipium suorum retinenti acquiescens. Latrocinio autem eorum & tumultui quidam dynei filius elea-
 zarus & alexander preerat: qui in grabathene regionis conterminos irruentes promiscuā edidere ce-
 dem. A nullius etatis exilio temperantes. Vicos autem inflammauerunt Cumanus autē hęc audiens
 adduxit secum vnam equitum alam quę vocatur sebastenorum: vt auxilio his qui vastabantur esset.
 Sicq; eorum multos qui eleazarum erant secuti comprehendit: plures quoq; interfecit ad reliquā au-
 tem multitudinem quę in vastandos samaritanorum fines irruerat. Principes gentis de hierosolymis
 concurrerunt: opterq; cilicij. Et aspersis cinere capitibus precabantur vt ab incepto desinerent: nec
 propter exercendam in samaritas vitionem ad hierosolyme perniciem Romanos commouerent: mi-
 sererentur autem patrię suę atq; templi filiorumq; & coniugum propriarum: neq; omnia pariter in di-
 scrimen adducerent neq; ob vnus galilei vindictam cuncta disperderent. His acquiescentes iudei:
 a negocio recesserunt. ¶ Multi autem per idem tempus in latrocinia conspirabant: sicut sole insolē-
 4. tia crescere rebus quietis perq; omnem regionē agebantur rapine: & audaces quiq; vim reliquis affe-
 20 rebant. ¶ Tunc samaritarum primates ad quadratum qui syriam prouinciā procurabat. Tyrum ve-
 6. nerunt vindicari de his qui regionem eorum depredati fuerant: postulantes. Presto autem fuerant
 12. etiam nobiles iudeorum. & Ionatas filius ananię princeps sacerdotū obiecta diluens. allegabat initiū
 6. quidem tumultus samaritas fuisse qui primi homicidium perpetrassent: causam tamen calamitatum
 B postea secuturam prebuisse Cumanum: qui inter principia auctores cedis noluisse vlcisci. Tunc qua-
 dratus vtrancq; partem interim distulit dicens. Quoniam cum ad ipsas regiones venisset singula di-
 ligenter inquireret. Deinceps vero procedens cesaream: eos omnes quos Cumanus victos relique-
 rat: in crucem sustulit. ¶ Inde cum liddam venisset: de vno audiuit samaritanorum querelas: & iudeo-
 rum decem & octo viros quos cognouit pugne fuisse participes securi percussit. Duos autem pontifi-
 cem sacerdotum Ionatam & Ananiam eiusq; filium ananum & nōnullos alios iudeos nobiles desti-
 nauit ad cesaream: similiter autem & samaritarum nobilissimos quosq; precepit quoq; Cumano &
 celleri tribuno Romam nauigare: reddituros claudio rationem pro his quę in regione gessissent.
 ¶ His ita compositis: a lidda ascendebat hierosolymam. Et inueniens multitudinem festiuitatē azi-
 morum celebrantem: sine vlla conturbatione antiochiam redijt. ¶ Romę autem cesar auditis allega-
 tionibus cumani & samaritarum (aderat autem etiam agrippas iudeorum causam magna intentione
 defendens) siquidem & Cumanum multi potentium aderant pronuncians aduersus samaritas. Tres
 eorum nobilissimos iussit interfici. Cumanum autem iussit vrbe discedere. Cellerem vero victū hie-
 rosolymam mittens iudeis ad supplicium tradidit: vt per vrbem tractus capite cederetur. ¶ Post hęc
 foelicem pallatis fratrem destinauit ad iudeos: qui & eorum prouinciā cum samaria & galilea cura-
 12. ret. Agrippam vero de calchide in regnum maius transtulit: tradens ei illam quoq; prouinciā quę
 16 foelicis fuisset. Erat autem ista trachonitidis & Batanea & Gaulanitis. Addidit etiam regnum lysanie
 C & tetrarchiam quam varus rexerat.

Milite Sacre le-
 gis libros cōbu-
 rente tota iudea
 ad Cumanū cō-
 currit militē pe-
 tētes non relin-
 quere impuni
 tū q illū ad sup-
 pliciu iussit ad-
 duci.

Iudei (relicta so-
 lemmitate & Cu-
 mano iusticiam
 negligēte) in Sa-
 mariā impetuz
 fecerunt eleaza-
 ro & alexandro
 ducibus & ma-
 ximā faciētes ce-
 dē vicos inflam-
 mauerūt. Cuma-
 nus autē cū exer-
 citu his (q vasta-
 bant) auxiliū fe-
 rens plures occi-
 dit & alijs veniā
 (precātibus amī-
 cis) condonauit
 Quadratus se-
 ditiōis auctores
 crucifixit & in
 Lidda. xvij. iu-
 deos a Samari-
 tis accusatos se-
 curi percussit &
 pōtificem sacer-
 dotē & alios iu-
 deos nobiles si-
 militer & Sama-
 ritarū principes
 romam misit ad
 Cēsarem.

¶ Claudio anno imperij sui. xiiij. mortuo Nero successit in imperio qui immanissimus fratrem
 suū vxorēq; & matrē interfecit: & ad vltimum hystrionum opera peruenit. Hic armeniam minorem
 Aristobolo herodis filio dedit: & Agrippę regno quattuor addidit vrbes. & reliqua iudeę foelici prę-
 sidi qui Eleazarum latronum principem romam misit: aliosq; latrones crucifixit. Sed his latronibus
 purgata regione Sicarij die claro in media ciuitate homines interficiebāt. Primusq; ab illis Ionathas
 pontifex occisus est (his enim maxima latrocinandi erat temeritas: atq; latendi). Tunc quoq; Sedu-
 ctōres quidem & hypocritę minus ciuitatem vexauit q̃ sycarij hij enim populum seducētes in soli-
 tudines signa deum promittentes ostendere ducebant & occidebāt quos foelix interfecit. Egyptus
 insuper pseudo propheta. triginta millia hominum ducens in montem oliuarum voluit (depulso Ro-

Libet Secundus Iosephi Iudei.

manorum p̄sidio) populo dominari sed (ipso cum paucis fugiente) multi a Foelice comprehensī in vinculis traditi sunt. Quidam & populo afflictionem inducentes mortem his (qui Romano populo voluissent obedire) comminabantur. Seditio iterum circa cēsaream inter Syros & Iudeos pro ciuitatis equitate. Foelix autem (dato edicto vt contumaces ab vrbe discederent) multos non parentes interfecit. Postea vero non pacata seditione vtriusq; partis nobiles misit ad Neronem: huic festus successit post quem Albinus iniquissimus latronibus fauens eius enim iniusticia & auaricia (qui latronū quasi princeps erat) seditioforum creuit audacia Indigni enim officijs honorabantur quod futurę cāptiuitatis maximum fuit seminarium.

¶ Capitulum duodecimum.

Claudio anno i
perij sui. xliii.
mortuo Nero
successit.

Facinorosa Ne
ronis inuiditas q
fratrē suū vxorē
q; & matrem in
terfecit &c.

Nero armenia;
minorē Aristobolo
herodis filio & agrippę
regno quattuor
vrbes addit &
reliqua Iudeę fe
lici q Eleazarū
latronū princi
pem Romā mi
sit aliosq; latro
nes crucifixit.

Ionathas ponti
fex a syarijs oc
cisus.

Ars latrocinan
tiū latendi.

Seductores &
hipocritas ppl;
seducētes in so
litudines ducētes
pmitētes deū
signa ostensurū
occidit foelix.

Quidā afflictio
nem ppl'o cōmi
nabant his q ro
mano principa
tu voluissent
obedire.
Seditio circa cē
sareā inter syros
& iudeos p eq
tate ciuitatis.

Pse autē cēsar per annos tredecim menses octo dies triginta. Amministrato imperio romano decessit: successorem regni Neronē relinquens: quē suadelis Agrippinę vxoris suę in imperiū cooptauerat. Et quidē cum legitimū haberet filium britannicum ex mesalina natū priore scilicet coniuge. & octaniam filiamquā ipse priuigno collocarat Neroni suscepit autem ex agrippina antoniam. ¶ At Nero quidem quęadmodum per magnitudinē foelicitatis & opus abusus sit fortuna: & qualiter fratrē suū atq; vxorem matremq; interfecerit post quos in omnes proximos immanitatem suam cōuerterit atq; ad vltimum per amentiam ad hystrionum opera scenamq; peruenerit: quoniam scio esse & narratione molestum tacitus pretereire melius puto. ¶ Cōuertar autē ad narrāda quę ab eo aduersum iudeos gesta sunt. Minorem igitur armeniam regendam Aristobolo Herodis filio. Regno autem Agrippę quattuor vrbes addidit cum agris ad singulas pertinentibus: in iudea scilicet regione Abulam & Iuliam in galilea autem Taricheam & Tyberiadam. Reliqua autē iudeę foelici procurāda dedit. ¶ Hic principem latronū eleazarum qui per annos viginti regionē fuerit dep̄datus. Aliosq; multos cū eo coep̄t vinctosq; Romam direxit. Aliosq; quos in crucem sustulit latronum. Vel in communionem sceleris dep̄henforum popularium fuit pene multitudo innumerabilis. ¶ Sic autem regione purgata: aliud genus latrocinantium in hierosolymis oriebatur (Hi autem sycarij vocabantur) die claro & in media ciuitate passim quoq; interficientes. Potissimum vero diebus solemnitate festiuis. Immiscebātur vulgo: & scias sub veste gestantes. his diuersos quosq; interficiebāt: ac deinceps collapsis hominibus illi inter reliquos de scelere querebantur. Quia fraude extra suspicionem manebant: diuq; latuerūt. ¶ Primus igitur ab eis Ionathas pontifex interficitur. Post hunc autem plurimi quotidie cedebantur: atq; ipsis calamitatibus molestior timor ciuitatem p̄mebat. Sicut enim in medio bello per singula menta omnes mortem operiebantur. Circumspiciebāt autem eminus quosq; appropriātes. neq; amicis suis fidere poterant: dum tamen in medijs suspicionibus atq; custodijs nichilominus interficiebātur. Tanta erat latrocinantium temeritas: & ars quedam latendi. ¶ Ad hęc autem etiam alia malorū facta collectio est. cede quidem abstinentium. sed consilijs magis impiorum. Quę pars non minus q; scicariorum foelicitatem vrbis itatumq; corripit. Seductores quoq; homines & circūuentores sub specie religionis nouis rebus studendis vulgum insanire fecerunt. Nam egrediebantur in solitudines promittentes deū signa eis ostensurum libertatis. Contra quos foelix (videbantur quippe femina seditionis esse) mittens equites atq; pedites armatos: magnam multitudinem interfecit. ¶ Maiore autem plaga iudeos afflixit egyptius: q̄ pseudo propheta. Adueniens quippe in prouinciam magus cū esset prophete opinionem sibi arrogans triginta ferme milia hominum congregauit. quos vana seditione deceperat & circumducens eos de solitudine in montem qui vocatur oliuarum. Inde in hierosolymam nitebatur ascendere: depulsoq; romanorum p̄sidio in populares excere dominationē. Vtebatur autem stipatoribus qui ad id facinus conuenerant. Preuidit sane eius impetum foelix: & occurrens cum romanis armatis quos etiam iudeorum reliqua multitudo iuuabat: iniit conflictū. Et egyptius quidem cum paucis fugit. plurimi autem qui cum eo fuerant: comprehensī vinculis traditi sunt reliqua multitudo in regiones proprias dispersa est. ¶ Compressis porro his etiam sicut febres in egro corpore rursus pars altera tumescebat. Vagi enim quidam & latrones collecti multis afflictionem inducebant & quasi ad libertatem vocabant mortem apertissimam comminantes his qui romanorum principatui obedire voluissent. Vt vel reluctantes auerterent eos qui ferrent spontaneam seruitutem. Dispersi ergo per totam regionem diripiebant quorumq; potentium domos eosq; insuper trucidabant. Inflamabant etiā agros ita vt desperatione eorum tota iudea protinus impleretur. Et hęc quidem pugna in diem grauius augebatur. ¶ Alter autem tumultus ortus est circa cēsaream inter iudeos scilicet qui ibi permixti habitabant & syrus seditione commota. Hi siquidem p̄secebāt vt eorū fieret ciuitas iudeum eius fuisse conditorem dicentes. Erat autem rex herodes. Emuli vero conditorem quidem confitebantur iudeum. Ipsam vero ciuitatem fuisse gentiliū vindicabant. Neq; enim

A illic statuas & phana posse constitui: si ad iudeos eam conditor pertinere voluisse. Ob has ergo causas inter se populus uterque iurgabat. Procebat autem usque ad arma contentio. & quotidie audaces quique ad conficiendum partes alterutrum proficiebant. Neque enim iudeorum seniores cohibere tumultus gentis sue poterant: & grecis turpissimum videbatur iudeis inferiores videri. Prestabant autem hi qui de diuitiis & corporum iuribus. Greci vero auxilio militum. Magna siquidem pars Romanę manus de syria illo fuerant congregata: & quasi cognati ad auxiliandum erant parati syris. Presecti autem militum curabant comprimere tumultum & pugnaces quosque comprehenderes taureis viciscebantur ac vinculis. Neque tamen supplicia comprehensorum impedimentum aut reliquis timorem inferebant immo magis hoc ipso in seditionis irritabantur augmentum. ¶ Tum demum scilicet minaci edicto precepit contumaces quosque vrbe discedere. non parentium autem immissis militibus interfecit non paucos quorum etiam substantię direptę sunt. ¶ Post hec quoque cum videret seditionem manere: nobiles vtriusque partis elegit & suscepta legatione misit ad Neronem pro his que sibi competere arbitrentur acturos. ¶ Successit autem festus: & hos qui maxime infestabant prouinciam solícite persecutus latronum plurimos comprehendit atque interfecit. Verum successor huius albinus non eodem more negocijs preffuit. Neque enim fuit malignitatis species quam ille preterierat. Denique non causis ciuilibus furabatur & diripiebat substantias singulorum. neque solum tributorum additamentis in comune gentem grauabat: sed etiam quos ob latrocinia vel decuriones ciuitatum comprehenderunt. vel qui a prioribus iudicibus in custodijs erant relictis. accepta a cognatis eorum pecunia liberauit. & is solus qui non dedisset in carceribus quasi nocentissimus remanebat. ¶ Per idem tempus quoque iures renouare cupiebant in hierosolimis crescere audacia: ex quibus sane qui erant opulenti albinum largitione redimebant. vt eis tumultum mouentibus non indignaretur. Pars autem popularis qui non satis gaudebat quiete albini: partibus iungebatur. Vnusquisque ergo improborum cohorte propria circumdatus. Ipse quidem quasi princeps latronum & tyrannus eminebat. stipulatoribus vero suis ad dirptionem mediocrum abutebatur. Ita fiebat vt hi quidem quorum vastabantur domus tacerent. Illi autem qui extra incommodum steterant: metu ne similia paterentur querelis deterrebant. Immo & officijs ambiebant eos quos constabat dignos esse supplicijs. In commune autem omnium fuerat intercepta fiducia & erat tunc multiplex dominatio & femina captiuitatis future iam ab illo tempore spergebantur.

Iudei ditiores greci militum auxilio fortiores.

Felix dato edicto vt contumaces vrbe recederent multos non parati interfecit postea vero non pacata seditione vtriusque partis nobiles misit ad neronem.

Albini iniusticia & auaricia seditionum creuit audacia & ipse quasi princeps latronum erat. Indigni officijs honorabantur quod fuit seminatio future captiuitatis. &c.

¶ Cestius Florus Albini successor pessimus Albinum per sui comparationem optimum fecit videri. Iudei namque propter eius maliciam patrias sedes relinquentes fugiebant. Cestio quoque gallo Syrię procuratore hierosolimam veniente occurrens illi multitudo illum deprecabatur vt florum eiiceret. Hic enim vt iudei a romano recederent imperio sedulo in dies augebat calamitates. Exordium namque iudaici belli anno Neronis duodecimo: & Agrippe regni decimo septimo mense Mayo sumptum est. Iudei namque synagogam in cesarea habentes prope agrum gentilis quem volentibus emere iudeis dominus agri vendere recusauit: sed ibi tabernas edificauit quod maxima seditionis causa fuit: die namque sabbati Cesarienti iuxta synagogam alites imolante iudei ira accensi maximum fecerunt tumultum. quem locundo sedare volenti Cesarientium presso violentia iudei liberos legis statim rapientes in Nabatha secesserunt: & eorum primates ad Florum in Sebastem conquerentes venerunt quos comprehensos iussit vinciri. Florus quoque omnimode bellum instans decem & septem talenta de sacro thesauro pro cessare petit auferri: vnde commotus populus in eum maledicta iaciebat: hic itaque cum exercitu veniens hierusalem: cum tamen Cesaream pacificare debuisset: timorem concussit populo ei obuiam vt eius leniret impetum: venienti quoque discedere precepit. Postridie vero conuenientibus omnibus iudeis sedens pro tribu nati eos qui in eum maledicta dixerant iubet producere. Quique iudeis humillime veniam petentibus forum venaliu rerum destruere: & sibi obuios militibus iubet trucidare. Multosque nobilium iudeorum verberibus laniatos crucifixit. Sexcenti namque & triginta vno die in hierusalem per Florum sunt interempti. Capitulum tertium decimum.

Cum sane eiusmodi morum fuisset albinus: tamen succedens ei Cestius flor optimum eum per comparationem sui fecit videri. Ille siquidem plura occulte & cum fraude nocuerat: Cestius vero iniquitates suas in vniuersam gentem tam palam quasi gloriaretur exercuit: ac velut non ad regendam prouinciam sed ad penas damnatorum carnifex missus neque rapinarum vllum morem neque afflictionum pretermisit. In miseris autem crudelissimus erat: in turpibus vero impudentissimus. Neque enim quis illo amplius offendit fallacia veritatem neque commentus est callidiores nocendi vias. Huic siquidem virium illatis dispendijs lucra querere exiguum visum est sed totas simul dispoliabat vrbes & labes populis inferebat. non solum voce per totam regionem edicens liberum esse omnibus latrocinari: dum ipse predarum acciperet portionem. ¶ Denique ob illius avari,

Cestius flor successor Albini pessimus Albini per comparationem optimum fecit videri.

Liber Secundus Iosephi Iudei

Propter Flori
maliciam iudei
patrias sedes re
linquentes fugi
ebant.

ciam contigit totam pene deferi regionem: ita ut plurimi sedes patrias relinquentes ad externas pro
uincias commigrarent. Donec autem in Syria cestius gallus prouinciam regebat: neque ausus quisquam
iudeorum est aduersum florum ad eum mittere legatos. Cum vero instante azimorum solemnitatem
ipse hierosolymam uenisset. occurrens multitudo quæ trices centenorum milium: fuit præcabantur
ut gentis suæ calamitatibus subueniret: & pestem illam prouinciæ florum ut eijcerent clamitabant. Qui
tamen cum sub populi ore esset & gallo assisteret non solum nichil mouebatur. Sed voces illas etiam
deridebat. Cestius tamen compescens impetum populi & edicens quod deinceps placatorem eis florum
redderet. egressus est antiochiam. Deduxit autem eum usque ad cesaream florus eludens mendacijs &
iudeorum genti bellum sedulo comminiscens: quo scilicet solo iniquitates suas occultum iri posse cre
debat. Pace siquidem permanente habiturum se apud cesarem accusatores iudeos: verum si defectio
nem negociatus fuisset maiore utique malo abdicendam a se esse inuidiam peccatorum minorum. Igitur
ut gens a romano abrumperetur imperio: sedulo in diem augebat calamitates. ¶ Per idem tempus
apud neronem cesarienses gentiles vectores extitere: decretum istud contestantes litteras attulerunt.

Exordium Iudai
ci belli: anno du
odecimo Nero
nis imperij & re
gni Agrippæ de
cimo septimo mē
se Maio:

Rerumque hoc bello iudaico dabatur exordium duodecimo scilicet anno regni neronis: septimo decimo
autem regni agrippæ: mense maio. Ad magnitudinem autem excitatorum de eo maiorum nequaquam ido
neas causas habuisse deprehenditur. ¶ In cesarea siquidem habitantes iudei habebant synagogam
pe agrum cuius erat dominus gentilis quidam cesariensis: & frequenter quidem egerant ut ad eorum
ius illa possessio iungeretur multis partibus maius præcium quam res meruerat offerentes. Dominus au
tem loci non solum præces despexisse contentus: sed ad maiorem dolorem edificauit in loco tabernas
ita ut angustum eis transitum & prorsus coartatum relinqueret. Primum igitur feruētiores aliqui iu
uentum profluentes edificationem vetabant. Cum vero florus hos cohibendo prohiberet: non habentes
iudeorum nobiles quid agerent inter quos erat iohannes telones inflectunt flori oblatione octo
talentorum ut edificationem vetaret. Ille autem ob accipiendum tantummodo rem promittens se
cuncta facturum. accepta pecunia statim a cesarea egressus est. venitque in sebastē seditioni tribuens fa
cultatem: quasi qui pugne spacium iudeorum summatibus alijs primatibus vendidisset. ¶ Sequenti

Die sabbati (ce
sariensi iuxta Sy
nagogā alites i
molante) iudei
ira accessi maxi
mū fecerunt tu
multum: quæ locū
do sedare volēti
cesariensium vio
lencia presso iu
dei statim legis li
bros rapiētes se
cesserunt in Nar
batha & eorum
primates ad flo
rum in Sebastē ve
nerunt cōqueren
tes quos cōpre
hensos vinciri
iussit.

autem die quæ apud iudeos sabbatum est: cum plebs ad synagogam coisset. seditionis quidam cesari
ensis vas samium ante eorum ingressus ponens. alites immolabat. Hoc factum iudeos incohercibiliter
accendit. Et legem suam quippe contumeliam pertulisse. & locum ipsum dicebant fuisse pollutum.
Pars autem iudeorum quæ erat constantior atque moderatior denuo iudicijs esse conquerendum rebat.
Seditiosi autem & iuuentute turgentes iudei effundebantur in litem. Stabant autem ad confligendum
parati etiam cesariensium tumultuosiores: Ex consilio quippe directus fuerat qui pro synagoga for
bus immolaret. Sicque continuo est pugna commissa. Interueniens autem locundus qui ad prohiben
dum erat relictus præfectus equitum vas illud quidem (quod fuerat positum) iussit auferri: & tumultum
sedare pergebat. Cum vero superatus esset præ cesariensium violentia: iudei statim libros legis ra
pientes secesserunt in Nabatha: Regio quedam eorum hoc nomine appellabatur: direpta a cesarea
stadijs sexaginta. Primates autem eorum duodecim cum iohanne in sebastē ad florum venerunt. de
his quæ acciderant conquerentes & ut auxilio esset rogabant quauis reuenter & tunc eum de octo
talentis ammonentes. Ille vero illico comprehensos eos vinciri iussit: arguens cur leges de cesarea au
ferre ausi fuissent. Pro hoc sibi apud hierosolimitas grauissima iurgia nascebantur: verum tamen adhuc
indignationem suam frenabant. ¶ Florus vero quasi ad hoc operam suam locasset ut bellum inflam
maret misit ad sacrum thesaurum ut inde decem & septem talenta auferrentur: quasi eam pecuniam
impenſa cesaris flagitaret. Tunc vero statim inuasit populum multa confusio: concurrentes ad templum
maximis vocibus nomen cesaris appellabant: ut a tyrannide flori liberarentur orantes. Quidam autem
seditioforum in florum iaciebant maledicta ultima: & canistrum circumferentes stipem eius nomine

Florus cum exer
citu hierosolim ve
nit cum tamen cesareā
veniens ignem belli illic nascentis extinguere causasque tumultuum submouere. pro quo etiam merce
de pacis acceperat: cum tamen exercitu equitum atque peditum hierosolimam contendit ut roma
care tiorē populo
nis armis ad quæ volebat
vteretur: ac timore & minis urbem nudaret. Tunc populus vel lenire eius
cōcutiens. Cui
petum volens obuiam militibus processit. cum solitis utique fauoribus & florum honorare officijs pa
populi obuiam veni
ratus. Ille vero præmittens cum equitibus quinquaginta centurionem nomine capitonem discedere
ens ut eius leni
eos iussit. neque eum in quem tam grauiam maledicta leuissent. falso honore denuo deluderent. Oportet
recte ipetum & eum re quippe eos viri sunt fortes animoque constantes: etiam in presentem effundere contumelias: nec
paratus honora
solum eos in verbis: sed etiam in armis amorem libertatis ostendere. ¶ His dictis: exterrita multitu
re iubet discede
do simul etiam equitibus qui cum capitone venerant in medium vulgus irruentibus diffugerunt: an

te quā: florum salutare aut militibus officia consueta redderent. Discedentes igitur in domos cum metu atq; humilitate peruigile duxere noctem. ¶ Florus autem tunc quidē deguit in regia: postridie vero aduersum eos extructo tribunali sublimius resedit. Conuenientesq; sacerdotū principes & ciuitatis vniuersa nobilitas astiterūt tribunali. His precepit florus vt omnes qui maledicta in eum succlassissent, p̄tinus dederent, edicens in ipsos esse (nisi reos producerint) vindicandum. Ad hęc respondent iudei, populū quidem pacifica quęq; sentire, illis vero qui errauissent in verbis veniam cōferendam postulabant. In tantam siquidem multitudinem nichil esse mirandum offendi aliquos temerarios: & per etatem inspicientes, Esse autem impossibile eorum qui deliquerint discrimen agitari: cum & singulos nimirum poeniteat: & per timorem sint ad negandum parati debere tamen illum si consuleret gentis quieri, & vellet romano imperio seruare urbem magis propter multos innoxios dare veniam etiam paucis delinquentibus: q̄ propter paucos improbos perturbare multitudinem tantam bonorum. ¶ Ad hęc vero ille magna indignatione inflammatus: militibus exclamauit vt forum rerum venaliū quod erat in superiore parte ciuitatis diriperent ac passim obuolos trucidarent. Illi vero ad lucrum sui cupiditatem addita auctoritate rectoris non solum illum diripuerūt locum in quem fuerūt missi: sed vniuersas insipientes domos interficiebant habitatores. Fuga autem erat per angiporta omnia: & cedes eorum qui comprehendebātur. ¶ Direptionis quoq; species nulla preteriebatur. Multos autē nobilium etiam cōprehendentes adduxerūt ad Florum, quos ille verberibus laniatos: in crucem sustulit. ¶ Deniq; omnis numerus illo interfectorū die cum paruulis & mulieribus (neq; enim vel lactentibus peperant, fuit sexcenti & triginta. Grauiorem autem faciebat calamitatem videri nouitas romanę calamitatis. Quod enim nemo vnq̄ prius tunc Florus aulus est: vt viros scilicet equestris ordinis pro tribunali flagellis cederet, ac patibulis affigeret. Quorum & si origo iudea: tamen Roma na dignitas erat.

¶ **HIC IOSEPHVS** Antiquitatum libros terminauit: concludens libro & capitulo vltimis Florum causam fuisse quia iudei bellum contra romanos assumerent.

¶ **Beronice Agrippę** regis soror ipso absente militum videns iniquitatem missis nuncijs Florum deprecabatur: vt cessaret a cede sed neq; interfectorū multitudine, neq; precatricis nobilitate quę erant sed etiam aduersum reginam efferatus est. Hęc enim hierosolimam vt vocata redderet venerat mos enim est his qui pro morbo vel alijs necessitatibus implicantur orare per triginta dies anteq̄ immolent hostias abstineręq; a vino & capillos radere. Quem morem exercēs Beronice his diebus nudipes ante tribunal stetit deprecans Florum: sed nichil obtinuit. Clamantē autem contra Florum populum primates iudeorum pacificauerunt. Sicq; multitudine sedata Florus dolose cōuocatis iudeorum nobilibus petit vt populus obuiam procedat militibus de cesarea venientibus. Mandatq; Florus militibus non salutare iudeos obuantes: sed in eos si quippiam petulanter fuerint locuti/ vti armis. Sacerdotes autem & leuitę sacra vasa proferentes populum precabantur vt templi custodirent honorem: neq; romanos contumelijs incitarent. Populus itaq; sacerdotum hortatu obuam militibus veniens eos salutari quibus nichil respondentibus seditiosisq; quibusdam iudeis contra Florum succlamantibus maxima est facta iudeorum cedes.

¶ **Capitulum quartumdecimum.**

Idem tempus rex quidem Agrippa Alexandriam erat profectus vt Alexandrum qui ægyptum procurabat missus a Nerone: iure hospitis conueniret. Germanam autem suam Beronicem hierosolymis inuentam & iniquitatem militum videntem grauis pro hoc angor inuaserat: & frequēter quidem prefectos equitum suorum custodesq; corporis mittens ad florum: precabatur vt a cede desineret. Ille vero neq; in multitudinem interfectorum neq; in nobilitatem precatricis sed tantum in lucra sua quę de rapinis congregarentur aspiciens contempsit annuere: impetus autem militum etiam aduersum reginam efferatus est. Non solum quippe sub oculis eius obuios quosq; mulctabant atq; trucidabant: sed etiam ipsam nisi confugisset in aulam interfecissent. Ibi autem peruigilem noctem cum intenta custodia egit: verens utiq; irruptionem militum. Venerat autem hierosolimam, vt vota deo solueret. ¶ His enim qui morbo vel alijs necessitatibus implicantur mos est orare per triginta dies anteq̄ immolent hostias: abstinerę quoq; vino & capillos radere. Quem morem beronice regina illis exercens diebus nudipes etiam ante tribunal stetit deprecans florum & preter q̄ nullo honori habita est & etiam de vita sua periclitata est. Hęc autē facta sunt sextodecimo die mensis maij. ¶ Postridie autem conueniens multitudo in forū quod erat in superiore parte ciuitatis: confluens magnis clamoribus de his qui interfecti fuerant/ querebantur. Potissimum autem inuidiose in florum voces erant. Quod veriti primates quoq; & pontifices/ diruptis vestibus/ & yritim singulos comprehendentes postulabant vt ab his verbis quorum causa mala

re sed & minis fugere coactus est & noctē duxit ppli multitudine puigilem. Petūt iudei veniam. &c.

Florus militibus forum venaliū rerū diripere ac obuios trucidare iubet.

Sexcenti & triginta vno die p florum in hierusalem occisi.

Additio.

Agrippa rege absente beronice eius soror militū vidēs iniquitatem floris/ missis nuncijs precabatur vt a cede cessaret.

Mos iudeorum pro necessitatibus orare p triginta dies. Clamantē pplm cōtra florum pacificāt primates iudeorū. &c.

Liber Secundus Iosephi Iudei

Florus dolose
cōuocatis iude-
orū nobilibus pe-
tis vt ppl's obui-
am pcedat mi-
litibus de Cēsa-
rea veniētibus.
&c.
Sacerdotes & le-
uitę sacra vasa p-
ferētes ppl'm p-
cabātur vt tēpli
custodirent ho-
norē neq; roma-
nos icitarēt. &c.

Sacerdotū hor-
tatu ppl's obuiā
venies militibus
eos salutat qbus
nihil mīdētibus
seditiosiq; iude-
orū cōtra florū
succlamantibus
maxima facta ē
iudeorū cedes.

illa pertulerant) desinerent: neq; in maiorem indignationem florum mouerent Sicq; sedata est mul-
tudo tam reuerentia precantium q̄ spe q̄ nequaq; in eos vltra florus seuiret. ¶ Ille autem videns tu-
multum fuisse compressumangebatur: & denuo eum inflammare cupiens: pontifices cum nobilibus
aduocauit. Itaq; vnum ait argumentum fore. quod nichil vterius de nouandis rebus populus cogi-
taret si obuiam procederet militibus de cēsare venientibus. Veniebant autem duę cohortes. Qui cū
conuocassent populum ad occurrendum mandat florus centurionibus vt nullam salutationem red-
derent obuiantibus iudeis Ad quod si offensi petulanter quidpiam essent locuti: statim in eos vterē-
tur armis. Pontifices collectam multitudinem in templo precabantur vt occurrerent romanis: & ante
grauē incommodum cohortes solemniter salutarent. His hortationibus seditiosi quiq; abnuebant: &
ob interfectorum dolorem reliqua multitudo iungebatur audacibus. ¶ Tunc vero & omnes sacer-
dotes omnesq; leuitę sacra vasa proferentes ornatumq; templi cytaristę etiam & caniores cum mu-
siciis organis procedebant ante multitudinem & obnixissime precabantur vt illum templi. honorē cu-
stoditu. n. esse vellent: neq; ad direptionem vasorum sacrorum romanos contumelijs incitarent. Erat
autem videre ipsos sacerdotum principes [sparsi] cinere capitibus & pectora diruptis vestibus nuda
monstrātes nominatim singulos quosq; nobilium compellere: ac denuo in commune multitudinem
precari: ne ob modicum peccatum patriam suam pderent his qui direptioni eius inhierent. ¶ Quam
enim vtilitatem vel militibus esse de iudeorum salutatione tribuendam. vel illis que acciderant cor-
reptionem: si in presenti prodere cessarent At contra si officiose susciperent solēnterq; venientes au-
ferri floro occasionem pugne. ipsos vero saluare patriam suam: ac providere ne quid vltra quam per-
tulerant experirentur. His addunt quoniam paucis seditiosis si tanta multitudo iūgatur. quo magis
ad pacificum consilium suam debuerant auctoritatem transferre. ¶ Tali hortatu multitudinem in se
dentes. etiam ipsos seditiosis auctores quosdam quidem minis. quosdam autem sui reuerentia mi-
tigarunt. ac deinceps precedētes cum quiete omni populo sequente militibus obuiā proderūt iamq;
cōminus factus salutauerunt. Illis autem nichil respondentibus: seditiosi iudeorum aduersum florum
cuius hęc fierent consilijs succlamauerunt Confestimq; milites comprehendentes eos cedere fusti-
bus adorsū sunt: atq; in fugam versos persequentes equites perculcabant. Corruiebant autem multi-
quidem cum a romanis cederentur: plures autem cum se mutuo propellerent. In ipsis autem portis
gravis facta compressio est: & vno quoq; p̄uenire alterum cupiente tardior fuga cunctis fiebat: col-
labentium vero erat durus interitus. Suffocato enim conflatu miseri disperibant. & neq; ad sepulturā
quāq; proximis suis cognoscendus remanebat. Irruebant autem pariter milites imoderate eos quos
comprehendissent cedentes & per ingressum qui Bezetham vocatur detrudebant multitudinem trā-
sire cupientes: vt antoniam & templum obtinerent. Quos etiam florus cōsecutus eduxit de regia eos
qui secū erant: & in arcem transire nitebatur. Frustratus tamen est eius impetus.

¶ Florus (iudeis romanos saxis per tecta obruentibus) ab vrbe hierosolima recedens relicto
ibi p̄sidio venit Cēsaream. Qui impudenti mēdacio iudeos apud Cestium Gallum accusauit qui-
bus & Beronice excusantibus & quę facta fuerant referentibus Gallus Neapolitanum tribunum pro
inquirenda veritate ad Iudeam misit: & ipse Agrippę circa Iamniā occurrens: ad quem etiam iude-
orum principes Flori inhumanitatem conuenerunt causas itineris indicat Agrippas autem licet Flo-
rum increparet inuectionem suam in iudeos quorum maxime miserebatur volens eorum frenare mo-
tus transfudit Populus vero Agrippę & Neapolitano cum lachrymis venientes hos vt genti consule-
rent deprecabātur. Neapolitanus itaq; Agrippę suasu ciuitatem ingreditur qui populi iudeorum cō-
uersationem & māsuetudinem cognoscens redijt ad Cestium. vulgus vero regem precabatur aduer-
sus Florum legatos mittere ad Neronem: quod Agrippa prudenter Florum accusare imperatori inui-
diosum putauit. despiciere vero iudeos in bello commotos non expedire cernebat. Igitur aduocata
concione Agrippa in isto p̄sente Beronice sorore in domo Asamoneorū orationem habuit.

Capitulum quintumdecimum.

Iudei contra ro-
manos saxis p-
tecta obruebāt.

Onuersus quippe aduersum eos populus repugnauit: & per tecta euadentes obruebant sa-
xis romanos. Qui cum superne sagittis venientibus vincerēt nec possent defendere mul-
titudinem quę per angustos artabatur ingressus ad reliquum se exercitum qui erat in re-
gia receperunt ¶ Seditiosi autem verentes ne superueniens denuo Florus templum occu-
paret per antoniam ex templo ascendentes porticus a templo per Antoniam continentes intercide-
runt: quatenus auariciam flori desperatione compescerēt. Nam cum diuinis inhieret thesauris proq;
hoc in antoniam transgredi niteretur. vbi intercisas porticus vidit: ab impetu quieuit. Et cōuocans sa-
cerdotum principes atq; curiam. se quidem ait vrbe digredi: p̄sidiū tamen apud eos relinquere
quantū ipsi voluissent. Ad hęc illis respōdentibus nichil nouitū fore si vnam tantum relinqueret

Florus ab vrbe
hierosolima re-
cedēs relicto ibi
p̄sidio venit cē-
saream.

A apud eos cohortem. dum non istam (quæ cum ciuibus paulo ante conflixerit) ob ea siquidem quæ perulerunt populum illis militibus infestum esse cohorte sicut præcabantur mutata: cum reliqua manu cesaream regressus est. ¶ Aliud autem denuo pugne consilium comminiscens retulit ad Cestium & iudeos defectionis comminatus est impudenti mendacio illos perpetrassè dicens quæcūq; eos perulisse constabat: nec sane principes hierosolimorum quæ gesta fuerat tacuerunt. Sed & ipsi & beronice ad cestium de his quæ in vrbe egerant retulerunt. Ille autem susceptis litteris partis vtriusq; qd facto opus esset cum principibus deliberabat. Et quibusdam quidem videbat cum exercitu in iudeam debere cestium ire. & aut vindicare defectionem (si fuerit admissa) aut magis fidos redderet iudeos. eorumq; accolas. Ipsi tamen magis placuit aliquem de suis præire: qui & negocia & consilia iudeorum posset ei fideliter nunciare. ¶ Direxit ergo tribunum neapolitanum. Qui ab alexandria reuertenti agrippæ circa iammiam occurrès. vel a quo fuisset directus / vel quas ob causas indicat. ¶ Quoq; loci etiam iudeorum pontifices & reliqui quicq; nobiles eorumq; curia adesse curauerant: vt scilicet circa regem officia nouarent. Postea vero q̄ illum congrua humanitate coluerunt. conquesti sunt q̄ potuerunt flebiliter de calamitatibus proprijs. & inhumanitatum explicauerunt flori. ¶ Quam licet argueret agrippas. tamen vt ducis auctoritati comperebat inuentionem suam in iudeos transtulit. quorum maxime miserabatur. volens scilicet eorum frenare motus vt per hoc ipsum q̄ viderent nichil iniuriæ perpassi. ab ultionis desinerent appetitu. Ad hæc ergo quicūq; egregij erant. & ppter sua prædia desiderabant quietem. intelligebat regis redargutionem esse plenam benignitatis Populus autem hierosolimorum sexaginta stadijs obuius pgressus: officiose agrippam & neapolitanum suscepit. Lamentabant tñ interfectos cōiuges mulieres Quarum plāgoribus reliquis quoq; populus ad lamēta cōuersus pcebat Agrippā vt genti consuleret. ¶ Succlamabant etiā neapolitano vt ingrederet vrbem: videretq; quæ essent a fioro gesta. Et ita ostendebant forum quidem desertum domosq; vastatas. Deinceps vero p Agrippam suaserunt Neapolitano. vt is cum vno tantum famulo vsq; ad syloam totam circuiret ciuitatem: quatenus ipsis cognosceret oculis: iudeos quidē omnibus alijs parere romanis: soli autem Floro aduersari propter magnitudinē in eos crudelitatis. ¶ Ille igitur cum circuisset vrbē: & mansuetudinis populi sufficiens documentum teneret: ascendit in tēplum: quo etiam multitudinem conuocauit. Et cum plurimis verbis fidem eorum circa romanos collaudasset multa etiam ad conuersationem pacis hortatus. adorauit deum eiusq; sancta in eo tamen consistens in quo licebat: per religionem loco. Sicq; ad cestium regressus est. ¶ Vulgus autem iudeorum ad regem pontificeq; conuersus petebat vt legati aduersum fiorum ad Neronem mitterentur. neq; de tanta cede tacentes suspicionem suæ defectionis pberent. Visumiri quippe eos principes capiendorum armorum fuisse: nisi puenientes ostēdissent illum esse qui dedisset exordium. Constabat autem non esse multitudinem quieturam si legationem aliquis impedisset. Ad hæc agrippa ordinari quidem legatos qui fiorum accularent inuidiosum putabat: despiciere autem iudeos in bello commotos neq; sibi expedire cernebat. Aduocata igit cōcione Agrippa in Xystum & suggestum constituens germanam suam Beronicem in Asamoneorū domo (ea siquidem Xysto imminebat contra superiorem partem vrbis: nam Xysto templum erat pōte coniunctum) eiusmodi orationem habuit.

¶ Oratio regis Agrippæ populū iudeorū / ad quietem patientiā & pacem adhortantis: hic enim orationem diuidens / exiguam belli materiā ostendit: colendamq; potestatem / & non exasperandam amonet. Nihil enim (inquit) ita plagas coercesit sicut patientia quæ pudorem indicit violentibus. Motum enim bellum difficile sine magnis calamitatibus sustinere & amouere. Qui vero semel subiectus est: & deinceps deficit contumax seruus magis q̄ libertatis amator appellat. Eos ergo romani parere hortat / quia eorum parentes & reges pecunia / corporibus & animis meliores primi paruerunt. Exempla etiam adducit / quia etiam fortissimi populi romanis sunt subditi. Atheniēses (qui Xerxen superauerunt) seruiunt Romanis. Lacedæmonij / Macedones / Britannia in accessibilis Romanis est subiugata / quingēte asq; ciuitates / Henyochi / Colchi / Taurorum gentes / Bosphorani / Meothicę gentes / Bythinia / Capadocia / Pamphilia / Lidia / Traces / Illirij / Dalmatę / Galli (quos natura multis cinxit munimentis) / Alpibus & Oceano quicq; octoginta annis pugnauerunt / facti sunt tributarij Romanis qui plura fortuna q̄ bellis obrinuerunt. Hiberos aurum apud eos nascens a romanorum seruitute non potuit liberare / Lusitani / Armenia / & vltra Herculis columnas arma protulerunt romani. Pitenosq; mō ter suę ditioni subiugarūt / Germani fortes / quorū Rhenus terminus est / Romanis subditi sunt / Britanni quoq; quorum Oceanus murus est / Parthi etiā bellicosissimi obsides mittūt romanis Oēs autē sub sole incolētes romanorū venerant arma Carthago insuper sub scipione corruit / Cyrenei / Marmoride / Syrtē terribiles / Nasamones / Mauri / Numide / Aethiopes / Romanorū victi fuerūt armis. Agrippa insup. vicina. Exempla iudeis de romanorū potētia adducēs. egyptū scilicet cū vicinis puincijs (quorū terminus

Florus iudeos ipudēti mendacio accusat apd cestium gallū sed ipsi & beronice seipsos excusantes quæ facta sunt retulerūt. Cestius neapolitanū tribunū p inquirendave ritate ad iudeā misit & ipse Agrippæ occurres (ad quē etiā iudeorū principes flori inhūanitatē explicātes cōuenerūt. Pp̄s Agrippæ & neapolitano obuā cū lachrimis venientes (vt gēti cōsuleret) deprecabāt. Neapolitanus pp̄s iudeorum cōuersionē & mansuetudinē cognoscens redijt ad Cestium. Prudētia agrippæ.

Libet Secundus Iosephi iudei.

nos incomedibiles & munitiones ponti mouet insuper Agrippa iudeos a bello desistere quia nullum contra romanos habebunt auxilium: bellum quoque gerere iudeorum religioni probat esse contrarium futurum quo super omnes iudeos in quacunque manentes ciuitate praedixit calamitatem: miserationem quoque ciuitatis templi & sanctorum preponit: sicque orationem cum lachrimis presente sorore terminauit. Iudeis vero respondentibus quod non aduersus romanos sed aduersus Florum bella vellent mouere. Agrippa inquit opera vestra talia sunt qualia aduersus Romanos pugnantium: mouetque eos porticus reparare cobustas & negata prius soluere tributa: cui acquieuerunt. ¶ Capitulum sextumdecimum.

Oro Agrippae
regis pplm iu-
deoru ad quie-
tem & pacem. a
adhortans no-
tanda.

Quidam non viderem vos omnes ad pugnandum cum romanis esse incitatos neque populum puriore sincerissimamque parte pacem velle seruare. neque processisse ad vos neque consulere consiliis essem. Superuacua quippe de vtilibus oratio est quando omnium habitatorum conspirat ad deteriora consensus. Quoniam vero aliquos quidem etas malorum belli nescios facit quosdam

Nota.

Osonis ordo &
diuisio.

Exigua bellorum
materia.

Colenda pias &
non exasperanda
Pacientia plagas
cohercet & pu-
dor indicit vi-
oletibus.

Motu bellum dis-
ficile est sine ma-
gnis calamitati-
bus deponere
&c.

Inducit iudeos
parere romanis
quia parentes eo-
rum primi parue-
runt.

Exempla addu-
cit Agrippa quod
etiam fortissimi
populi subditi sunt
romanis.

Lacedemonij
subditi romanis.
Macedones.

vero inconsiderata spes libertatis. nonnullos vero auaricia succendit: & in confusione rerum capiendum de inferioribus lucrum quemadmodum ipsi ab hoc corrigant errore & non per paucorum improba consilia etiam boni desipiant existimaui oportere ut omnibus vobis in vnum coactis ea exponerem quae arbitror expedire. Perstrepat autem nemo: si non ea audierit quae ipsius fert libido. His siquidem qui sunt ad defectionem irrevocabiliter incitati: licebit etiam post meos monitus in pristina manere voluntate. Mea autem etiam ad illos (qui audire cupiunt) intercipiet oratio: nisi ab omnibus vobis silentium prebeatur. Noui quidem quoniam multi & iniurias procurantium prouincias & preconia libertatis quasi tragice plequantur. Ego autem priusquam disputationem quam sitis & contra quos pugnam suscipere tentetis. primum separabo causas quas connexas putatis. Si enim violatores vestros cupitis vlcisci: cur libertatem magna laude sustulistis? Si vero istud ipsum seruire intolerabile ducitis superflua est aduersus rectores querela. Et illis siquidem vel moderatissime agentibus nichilominus erit turpe seruire. ¶ Considerate autem singillatim: & videte quod exigua sit materia bellorum. Et primum quidem ipsa rectorum consideranda sunt crimina. Colere siquidem officijs: non exasperare oportet iurgijs potestatem. Cum vero modicorum peccatorum exprobrationes maximas facitis: aduersus vos profecto eos quibus inseritis contumelias irritatis. Relinquentes quippe & quod antea clanculo & cum quadam verecundia nocebant palam vno confidenterque populabuntur. Nichil autem ita plagas cohercet ut patientia: & violatorum quies violantibus indicit pudorem. Facit autem eos (qui a romanis in prouincias diriguntur) esse grauiter molestos. Non tamen etiam romani omnes violant vos neque ipse caesar (aduersus quem pugnare vultis) Neque ex precepto illorum improbus ad vos quisque venit neque possunt illi (quae in oriente geruntur) positi in occidente conspiciere. Sed neque facile ea (quae hic fiunt) illic audiuntur. Est autem importunissimum: & propter exiguas causas cum tantis. & ea (de quibus querimur) nescientibus velle consilire. Equidem nostrorum criminum cito erit futura correctio. Neque enim vnus idem prouinciae semper curam tenebit: & successores eius credibile est modestiores futuros. Motum autem bellum semel neque deponere facile est absque magnis calamitatibus: neque sustinere. Libertatis vero dona scientibus: prouidendum atque certandum est ut principio ea non careant. Molesta est enim nouitas seruitutis: quam (ne vtiq; subeas) iustum suscipi certamen videtur. Qui vero semel subiectus est & deinceps de fide contumax magis seruus quam amator libertatis ostenditur. Tunc igitur oportuit omnia agere ne subdiperentur romani cum in prouinciam Pompeius intraret. Maiores vero vestri eorumque reges pecunia corporibus animis multum vobis meliores Exiguae parti virtutis romanae obfistere nequieuerunt. Vos autem qui hereditariam obedientiam suscepistis rebus autem omnibus ab illis qui primi paruerunt longe longissime inferiores estis & contra omne romanum regnum obfistere posse arbitramini. ¶ Et athenienses quidem (qui ob grecorum libertatem quondam patriam suam ignibus tradiderunt) qui superbissimum illum Xerxen per terram nauigantem per mare vero ambulante: & cuius classem non caperet amplitudo pelagi: latorem autem Europa exercitum duceret (hunc inquam cum vna naui fugientem gloriosissime percuti sunt. Circa paruiam autem salaminam qui tantas opes aliis confregere) nunc tamen seruiunt romanis: & illam regiam graeciae ciuitatem amministrant Italiae iussiones. ¶ Lacedemonij quoque post Thermophylas & Plateas & Egsilaum asiam percuratam eosdem dominos venerantur. ¶ Macedones vero qui adhuc poene imaginantur libertatem Philippum viderunt cum Alexandro promittentem sibi orbis imperium ferunt tamen regum mutationem: & adorant eos ad quos fortuna migravit. ¶ Alii quoque gentes mille multo maiore libertatem fiducia subnixae: cesserunt tamen & obediunt. Vos autem soli seruire dedignamini his quibus videtis vniuersa esse subiecta. Cui militum quibus confidentes armis: Vbi est classis vestra quae pugetur romanorum maria? Vbi autem (qui expensis possunt sufficere) thesauri? Contra egyptios forte aut arabas existimatis vos bellum mouere? Non circumspicitis romanorum imperium? Non metimini vestram etiam ciuitatem a coterminis gentibus frequenter esse superatam?

horum autem virtus per totum orbem inuisita percurrit. Immo etiā hoc orbe plus aliquid quęsierunt. Neq; enim sufficit eis ad orientem quidem totus eufrates: ad septentrionem vero Ister: neq; in meri-
dientis solitudine libię perscrutata: ne in occidentem gadyra alias Gades sed vltra oceanum alium
quęsierunt orbem: & vsq; ad britannias inaccessas prius arma & exercitum transtulerunt. Quid ergo?
Vos ne ditiores gallis? Fortiores germanis? prudentiores grecis? Postremo plures estis omnibus in to-
to orbe degentibus? Quę vos fiducia aduersum romanos erigit? Sed dicit aliquis. Seruire molestissi-
mum est. At quantomagis grecis qui vniuersis sub sole habitantibus videbantur nobilitate prestare &
tam latam quondam prouinciam possidentes. nunc bis ternis fascibus romanorum obediūt. Paribus
autem macedones obsequuntur: qui certe multo vobis iustius deberent libertatem tueri. Quid autem
quingentę asię ciuitates. Nunquid non absq; vilo presidio vni tantūmodo rectori parent? & fascibus
cōsulis obsecuntur? Quid autem pergam enumerare henyochos & colchos & taurorū gētem bospho-
ranos quoq; & habitantes circa ponti littora nationes: meothicaq; gentes apud quas nimirum olim
neq; domesticus aliquis dñs nascebatur. Nunc vero militum subiiciuntur tantū tribus milibus: & qua-
draginta naues longe in nauigabile prius mare in pace custodiunt. Quanta autem bithynia & capado-
cia & paphlagoniū genus Lydi quoq; & Cilites pro libertate dicere valerent. Tamen nunc sine armis
tributa pendunt. Quid autē traces quinq; diebus quidem in latum: septem autē in longum cōmeabi-
lem prouinciam possidentes asperiorēq; multo q̄ vestra est. ac multis partibus fortiorē. altissimoq; ge-
lu eos qui irruerent retardantē. Duobus milibus romanorum in presidio manētibus obsecuntur. Post
hos illirij vsq; ad dalmatiā & histriotenus incolentes. duabus tantū legionibus obediunt cū quibus &
ipsi impetus compescunt dacorū. Ipsi quoq; dalmatę qui iam multa pro libertate conati sūt. læpiusq;
capit rursus cum maioribus opibus rebellarūt: nunc sub vna romanorū legione agunt quietem. Ve-
rumtamen si aliquos magnę causę ad defectionē incitare deberēt: gallos potissimū oporteret assurge-
re quos videlicet tantis munimētis natura cinxisset: ab orientali plaga alpiū montibus: ab occidēte ve-
ro oceano. Sed tali munitione gaudentes. trecentis & quindecim gentibus numerosi fontes autem vt
ita dixerim foelicitatis domesticę habentes oibsq; bonis totum pœne orbē irrigantes: ferunt nichilo-
minus vectigales esse romanorū ac foelicitatē suam in eorū foelicitate reponere: idq; sane ipsum nō per-
aiorum mollicies nec propter ignobilitatem parentū quippe qui octoginta ānos pro libertate pugna-
uerunt. Sed romanorū ammirati sunt. Horruerūtq; cum virtute fortunā qua illi plura sepe obtinuerē q̄
bellis. Deniq; sub mille & ducētis militibus seruiunt: a quibus pene plures habuerant ciuitates. Neq; hi
beris nascens in agris. aurum ad gerendā pro libertate bella suffecit: neq; tantū per terrarū marisq;
spacia romanis diremptę gentes lustrat. scilicet cantabrorū armenia nec vicinus oceanus etiam ac-
colis suis fragore terribilis satis fuit viucentibus romanis. Sed vltra columnas herculis protulerunt &
ipsas nubes pitenorum montium egressi vertices ditioni suę subdiderūt romani. Atq; ita pugnacibus
gentibus tantoq; vt dixi spacio direptis: legio in presidio vna satis est. Quis vestrum non audiuit mul-
titudinem germanarum. Virtutem quoq; & magnitudines corporum vt arbitror sepe vidistis. Siquidē
vbique romani earum gentiū captiuos habent. Sed illi quidem ita ingentem spacijs regionem incolen-
tes. spiritus autem maiores corporibus gerētes: & animam quidem contemtricem mortis: indignatio-
nes autem vehementiores feris: nunc autem limitem rhenum habēt & octo romanorum legionibus do-
mantur & seruiunt quidem qui capti sunt: reliqua autem gens eorum vniuersa salutem in fuga non in
armis reponit. Considerate autem etiam britannorum muros. qui hierosolimorum confiditis muris.
Illud siquidem circumdatur oceano: & pene non minor q̄ noster orbis est. habitantes romani nau-
gantes redegerunt in dicionem suam: quatuorq; legiones tantę multitudinis insulam tuentur. Et quid
opus est plura dicere: quando etiam parthi bellicosissimū genus tantis prius populis imperantes. etiā
magnis opibus circumdati obsides tamen mittunt romanis. Estq; cernere sub specie pacis seruietē
in italia præcipuam orientis nobilitatem. Vniuersis pene qui sub sole incolunt romanorum arma ve-
nerantibus vos soli bellum geretis. Neq; cartaginensium considerabitis finem qui magno illo hanni-
bale gloriantes & nobilitate phœnicum stirpe venientes tamen sub Scipionis dextera corruerūt. Sed
neq; Cyrenę lacedemone oriundi. neq; Marmoridarum genus vsq; ad dapsidem pro: etum neq; ter-
ribiles etiam audientibus Syrtes Nasamones quoq; & Mauri & innumerabilis multitudo Numidarū
alias Nomadū virtutes impedire romanas: sed tertiam partē orbis terrarū cuius neq; numerare quidē
nationes facile est quę scilicet ab athlantico mari & columnis herculis vsq; ad rubrum mare infinitas
numero & locis æthiopes cōtinet: totam tamen suscepit armis: & præter fruges annuas quibus roma-
nam multitudinem octo mensibus pascūt alia quoq; vectigalia pendunt expensas quoq; deuotissimi
imperio ministrant: nichil de his quę subentur sicut vos contumeliosum putantes. Vna quidem illis
tantum legio commoratur. ¶ Sed quid opus est longe petitis exemplis potentiam explicare Roma-

Romanorū vir-
tus inuisita per or-
bē percurrit. &c.
Britannia roma-
nis subiugata.

Quingentę asię
ciuitates roma-
nis subditę.
Meothicę gētes
quodā sine dño
Bithynia.
Capadocia.
Pamphilia.
Lydia.
Illirij.

Dalmatę.
Galli quos natu-
ra multis cinxit
munimentis ro-
manis tributarij
octoginta tamē
ānis pugnauerūt
¶ Romani plu-
ra fortuna q̄ bel-
lis obtinuerunt.
Hybericū aurū:
Lusitanij.

Piteni montes.
Germani fortes
spiritus maiores
corporibus ha-
bentes romanis
subditi.
Rhenus fluuius
terminus germa-
norum.

Britannorum mu-
ri oceanus.
Parthi bellicosiss-
imi obsides mis-
tunt romanis.
Carthaginensium
finis sub scipiōe
Cyrenę.

Marmoride.
Syrtes terribiles
¶ Nasamones
Mauri. Nmao-
des siue Numi-
de. Aethiopes.

Libet secundus Iosephi Iudei

Exempla iudeis vicina de potentia Romano rum egyptus ro manis tributa ria cum vicinis prouincijs. &c.

Aegypti termini & munitiones.

Nullus cōtra ro māos iudeis da bit auxilium.

Qz bellum gere re sit cōtra iude orū religionē er go magis cōtra christianorum professionem. Notanda sentē tia contra xpia nos principes q contra seiui cem bella gerunt.

Predixit futurā calamitatem su per oīs iudeos in quacūq; ma nētes citate. &c. Miseratione fi liorū & citatis tē pli & sanctorū rex agrippa mo net iudeos a b d lo desistere.

Agrippa astāte sorore orationē cum lachrymis terminauit.

Agrippa mouet iudeos porticus cōstruere & tri buta reddere cē sari cui acquie uerunt.

nānt cum eam possitis de vicina vobis egypto diligenter inspicere. Hec autem cum vsq; ad ethiopes porrigatur opulentamq; arabiam. contigua quoq; sit. In die quinquaginta & septingēties alias septin genta centena milia incolarum habens præter alexandrinorum plebem tamen vectigalia quorum ma gnitudinem de censu singulorum capitum estimari licet deuotissime penditans romanorum non de dignatur imperium. Et certe q̄ magnum stimulum defectionis habens alexandriam scilicet multitudi ne diuitijs & abundantem. magnitudine quoq; non imparem Habet siquidem in longitudine stadia triginta. in latitudine non minus q̄ decem Tributorum vero multo amplius per mēses singulos infert: q̄ vos toto anno penditis. & præter pecuniam quatuor mensium romanæ plebi aunonā amministrant Munitur autem vndiq; aut incommutabili solitudine. aut importuoso mari. aut fluminibus. aut siluosis paludibus. Quorum tamen omnium nichil romana fortuna fortius fuit. Duæ autem legiones ciuita ti infidentes. profundam ægyptum cum illa nobilitate macedonum frenant. Quos igitur in bella de solitudinibus aliquibus socios assumetis. Si quidem omnes qui in orbe habitabili degunt romani sunt: nisi forte quis vestrum spes suas vltra eufraten porriget & adiabenorū regionem gentiles suos esti mat adiutores. Porro illi nec propter irrationabilem causam tanto se bello implicabūt: nec si tam pro broso operi assensum darent: parthus tamen sineret. Est siquidem ei cura tuendæ cum romanis amici tiæ: & arbitrabitur foedus esse temeratum: si qui de his qui subiecti sunt eius imperio aduersum roma nos in bella procedant. Superest igitur vt ad diuinum confugiatur auxilium. Verum & hoc apud Ro manos est. Sine deo quippe impossibile esset imperium tale consistere. ¶ Considerate autem quem admodum hæc ipsa erga religionem immoderatio etiam si cum longe inferioribus bellum geratis: ta men ad dispensandum vobis sit difficillima: atq; eadem transgrediendo offendatis deū per quē eum auxiliaturū putatis. Si enim sabbatorum consuetudine & ad nullum actū moueamini: facile profecto capiemini. Sic quippe maiores vestri experti sunt hos dies maxime pōpeio ad bellum destinante: in quibus scilicet hij qui oppugnabātur oīa gerebant. Trāsgredientes autē in bello legem patriā: nescio propter quid in reliquū dimicetis. Vna siquidē nūc nobis intētiq; est ne quid de patria institutione sol uatur. Quemadmodū autem aduocabitis adiutoriū dñm si cultū ei debitū sponte violetis. Assumunt autē quicq; bellū: vel diuitiē virtuti. vel humanis operibus cōfidentes. Cum vero vtraq; hæc quantū ad ipsam pertinet consequentiam deseruntur in manifestam vtiq; captiuitatem volentes pugnare profi liunt. Quid autē prohibet proprijs manibus filios vestros cōiugesq; laniare: & hanc pulcherrimā inflā mare patriam. Erumpentes siquidem in errorem: lucrabimini vel ignominiam superatorū. Bonū est/ o amici/ bonum est cum adhuc stat nauis in portu præcauere tempestatem futuram: & non eo tempore quo in medias irrueris procellas trepidare. Hi siquidem qui improuisa mala inciderint: superest vt vel digni miseratione videantur. Qui vero se in apertum discrimen iniecerit etiam exprobrationibus oneretur: nisi forte aliquis vestrum estimet secundum pacta conflictum ire. Romanos autem postq̄ vi cerint mediocriter vobiscum acturos: & non exemplo aliarum gentium sacram hanc urbem inflāma tuos: interfecturos autem vniuersum vestrum genus. Neq; enim qui superueritis armis vīq; locū fuge habebitis: vniuersis scilicet gentibus vel iam habentibus romanos dominos vel habere metuentibus. Periculum autem non in vos solum manebit. Sed etiam in reliquis ciuitatibus habitantes iudeos. Ne q̄ enim est in toto orbe populus in quo non vestra sit portio. Quos certe omnes (vobis rebellantibus) cede crudelissima diuersi quoq; conficient & propter paucorum virorum parua consilia vniuerse vi bes iudaico sanguine redundabunt: manet autem venia eos qui talia putauerunt alias patrauerunt q̄ sint nimirum vestro vicio congregati. Si vero eadem exequi superfederint cōsiderate q̄ impium sit ad uersum tam benignos arma mouisse. ¶ Subeat autem vos misratio: & si non filiorum vestrorum atq; coniugum: saltem istius ciuitatis quē mater urbium v̄ra regionis vocatur. parcite mœi bus sacris par cite venerabilibus aditis: templumq; vobis & sancta sanctorū seruare. Neq; enim viterius victores Ro mani his abstinebunt: quibus primo parentes nullam receperunt gratiam. Protestor autem ego qui dem sancta vestra sacrosq; angelos dei. patriamq; communem: quoniam nichil eorum consiliorū quē vobis videret expedire subtraxerim. Vos autem decernentes quē oportet mecum in pace degetis. Si vero protuleritis iras: absq; me periculis subdemini. His dictis astante etiā sorore lachrimauit: & mul tam de eorum impetu lachrymis infregit. ¶ Succlamabant autem non se aduersum romanos: sed ad uersum florum ob ea quē pertulissent pugnam gerere. Ad quos rex agrippa. sed opera (inquit) vestra talia sunt: qualia aduersum romanos pugnantium: Neq; enim Cæsari vectigal dedistis & antonianas porticus incendiistis. Sopiētis autem causam defectionis si & porticus denuo cōstruatis & tributa red dere maturetis. Neq; enim flori hoc præsidium est. aut pecuniam floro dabit. His consultis populus acquieuit. & cum rege & beronice ascendentes in tēplū porticus edificare adorsi sunt. Per vicos autē & regiones principes quinq; decurionesq; dispersi vectigal colligebant celeriterq; xl. talenta tantum

enim reliquū erat redacta sunt. Et belli quidem imminētis minas eo tunc agrippas more cōpescunt.

¶ Agrippam populum Floro obedire monentem multitudo accensa eum affecerunt contumelijs vrbe eijcientes: in eum etiam nonnullis saxa iacentibus: ipse discessit in regnum. Seditiosi quoq; iudei quidem in Massada castellum irruentes omnes Romanos interfecerunt. Eleazarus quoq; militū dux prohibet ne munus aut hostia a romanis suscipiatur: hostiēq; cēsarīs reiecit ē sunt. Seditiosos vero de temeritate & oblationum refutatione nobiles & potentes ante portā auream redarguerunt qui seditionem pacificare non valentes ad Florum legatos mittunt: & Agrippam vt cum exercitu venientes seditiosos opprimerent. Agrippas autem Floro vt bellum inflammaret nichil respondente populo mittit auxilium.

¶ Einceps vero populo persuadere tentabat vt pārērēt Floro: donec ei successora cēsarē re mitteretur. Ad quam orationē accensa multitudo nec a verborū in regem cōtumelijs tēperauit: sed protinus eum vrbe pepulerunt. Ausiq; nonnulli sunt seditiosorū etiā saxa in eum iacere. Rex autē videns tumultuantū irreuocabilem impetum & cōque-rens q̄ cōtumelijs esset affectus & principes quidem eorum vna cū alijs potentibus misit ad Florū cēsarē. vt ipse ex eis eligeret qui de tota regione vectigal exigerēt: ipse vero discessit in regnū. ¶ Per idem tempus quidam eorum qui maxime bella mouebant congregati irruerant in quoddā prēsidiū quod vocatur Massada & occulte eo peruerso Romanos omnes interfecerunt alios autem de suis posuerunt custodes. ¶ In templo quoq; hierosolymorū Eleazarus quidam filius ananię pontificis iuuenis audacissimus dux illo tempore militū persuasit his qui sacrificijs ministrabant vt nullius munus aut hostia qui non esset de iudeorum gente suscipi eretur. Id autem erat romani belli seminarium atq; materia. Reiecit siquidem hostias cēsarīs quę pro romano populo offerri solite erant. Plurimū autē iuper hoc pontificibus alijsq; nobilibus deprecantibus vt nō prēterirent eū morē quo supplicabatur pro regibus: nihil tñ acquieuerūt nō parū quidem sibi & suę multitudini confidentes. Robur siquidē omne res nouare cupientū eorū voluntates iuuabat. Maxime autem aspiciēbant in Eleazarum: qui per idem tempus vt diximus princeps erat. ¶ Conuenientes igitur potentes quiq; cum pontificibus & phariseorū nobilissimis: & videntes q̄ grauibus malis pergerent subiicere ciuitatem: decreuerunt seditiosorū animos experiri & ante portam quę aurea vocatur aduocātes conuentionem erat autem in interiore parte tēpli posita quę respicit ad solis exortum ac primo quidam multitudo de temeraria eorū defectione cōquesti & q̄ tam breuiter bellū patrię cōmouerent. ¶ Deinceps irrationabilitatem causę ipsius arguebant: dicētes maiores eorum quidem ornasse templū ex magna parte de muneribus gentium semperq; eorum qui foris essent populorum munera suscepisse & nō solum non prohibuisse aliquorū hostias id siquidem esset impiissimum sed etiam eas quę infererentur permanerent quę ad tempus vsq; prēsens eorū oblationes in templi cultibus collocaſſe: at nunc eos qui romana arma irritarent. & desponderent eorum bella. nouum statuere morem religionis atq; cū periculis etiā ream impietatis facere ciuitatem videri: siquidem ea sit i qua prēter solos iudeos nullus aliter immolet externus neq; ad orandū sinatur accedere. Et siquidē circa vnus alicuius priuati personam lex ferretur eiusmodi. possit nimirū iure nos inhumanitatis arguere. Nunc autē despiciūtur Romani & iudicatur cēsar prophanus vnde verendum esse ne qui immolandas pro illis hostias repellūt ipsi in reliquum etiam pro se sacrificia prohibeantur offerre. fiatq; vere extra principatum ciuitas nisi celerius resipiscentes reddiderint hostias. ac priusq̄ ad eos in quorum contumeliam id tentatum est humilis ausus fama perueniat. Simul autem ista dicentes: producebant in medium scientissimos morum paternorum sacerdotes quosq; narraturos quoniam omnes eorū maiores exterarū gentiū semper sacrificia suscepissent. Attendebat autem nemo res nouare cupientium his quę dicebantur sed neq; pro cedebant in medium altaris ministri belli materiam pręparantes. ¶ Videntes igitur nobiles quiq; seditionem eo iam processisse vt eorum non possit auctoritati compesci. & romanorum armatorum periculum se primos esse mensuros alias mansuros in quantum poterant consulentes. amoliri causas parabant. & legatos quidem alios ad Florum miserunt quorum erat princeps filius Ananię symon alios autem ad Agrippam (inter quos nobilissimi Saulus alias Scibus & antipas & custobarus erant) qui etiam regem propinquitate tangebant. Pręcabantur autem vtrumq; vt cum exercitu ascenderent in ciuitatem & seditionem opprimerent priusq̄ ea intollerabilis fieret. Et Floro malum istud quasi bonus nuncius fuit. volensq; inflammare bellum. nichil respondit legatis. Agrippas autem pariter vtriusq; parcens scilicet deficientibus vel his aduersum quos bellum mouebare volensq; & Romanis conseruare iudeos & iudeis templum atq; patriam: ad hæc autem nec sibi conducere talem conturbationem sciens misit in auxilium populo equites duo milia auranites scilicet & bataneos & trachonitas. Cum his autem erat pręfectus equitū darius: dux vero agminis philippus iachimi filius.

E. iij.

Agrippā populo obedire Floro mouētē multitudinem accēsa eū cōtumelijs ai fecerūt eiicientes vrbe iēti etiā nō nullis saxa iaciētibz ipse discessit in regnum. Eleazarus dux militum phibet nea romāis munus aut hostia suscipiatur. Seditiosi a pontificibus & nobilissimis phariseorū ante portā auream arguntur de temeritate & de refutatione oblationū gentiliū. &c.

Nobiles seditionem pacificare non valentes legatos miserunt ad Florum & Agrippā vt cū exercitu seditionē opprimerent.

Liber secundus Iosephi Iudei

¶ His ergo venientibus ois multitudo que pacem optabat preliū contra seditiosos septem diebus gesserūt maxima sibi vtriusq; partis facta cede. Deinde quo adueniēte festiuitate que xylophorias dicitur in qua mos est oibus grandem lignorum materiam pro nutriendo igni in templo cōgregari victis regijs militibus domos multas seditiosi inflāmarunt: & archiuo vt creditorum perirent cōtra debitores documenta ignē intulerūt. Fugientibus igitur nobilibus quidem eorū & pontificū in cloacis latuerūt. Quintodecimo Augusti incensa Antonia & oibus obsessis interfectis regina seditiosi accedunt obfidentes. sitq; cōtinuus conflictus. Manaimus quoq; rethor armatis quibusdam latronibus seditionis faustus est: quem regij deprecantes ipso permittente recedūt preter romanos qui in turres regias aufugerunt. Stratopedū Manaimi milites incenderunt. Ananias quoq; pōtifex latens a latronibus captus cū Ezechia fratre interficitur. Manaimus enim erat intollerabilis tyrannus. Capitulum octauūdecimum.

Preliū contra seditiosos septem diebus vbi maxima cedes vtriusq; partis.

Festiuitas xylophorie qñ scilicet maxia lignorum materia ad nutriendū ignem i tēplo debet cōgregari victis regijs seditiosi domos multas inflāmarunt & archiuo ignem vt omnium creditorū perirēt documēta intulerūt. &c. Nobiliū qdā & pōtificū in cloacis latuerunt.

¶ Is ergo venientibus: optimates quiq; cum pontificibus & omni multitudine que optabat quietem superiorem occupant ciuitatem. Inferiorem siquidem & templum: seditiosorum manus tenebat. Missilibus igitur & fundis indefinenter vtebantur: & continua erat emissio agittarum ex vtraq; scilicet parte. Erat autem quando ex insidijs procurentes quominus dimicabant. Prestabant autem audacia seditiosi: belli vero scientia regij pollebāt. At his quidem erat propositum templi maxime obtinere: prophanatoresq; eius expellere: seditiosis qui cū eleazaro agebant: vt preter ea que obtinebant etiam superiorem inuaderent urbem. ¶ Per septem igitur dies grauis vtriusq; partis cedes fiebat & neutri de eo quem tenuerat loco depellebātur. Deinceps vero ea adueniente festiuitate que xylophorias dicitur in qua mos est omnibus grandem lignorum materiam conuehere ad templum quatenus nunq; ignis elca deficiat semper em inextinguibilis perseuerat quodam quidem cura religionis exclusit inter firmiorem autem vulgum multi irrupentes sicariorum sic enim vocant latrones gladios in sinibus gerentes audacissime vtebantur opera que adorti erant. Regij autem audacia & multitudine vincebantur. Ita superiore ciuitate cesserunt. cum isti protinus irruerent ananij pontificis domū & agrippę ac Beronices palacium inflammauerunt. Post quod ignem archiuo intulerunt. volentes oia creditorum documēta disperdere ne etiam vnde creditę pecunię ratio pateret. atq; ois ad eos debitorum se iungeret multitudo & aduersum locupletes quasi moctu libertatis haberent insurgendi liberam facultatem. Fugientibus ergo cartarū publicarū custodibus ignem edibus iniecerūt. Atq; ita incēsis ciuitatibus neruis hostibus irruerāt. Quo loco pōtificū atq; nobiliū quidam in cloacis latuerunt. quidam vero cum regijs in superiorem regiam confugerunt portas celeriter obferantes. Inter quos ananias pontifex & ezechias frater eius erant: & illi quos apud agrippam vfos legatione diximus. Tūc ergo victoria quidem & inflāmatione contenti cessauerūt. ¶ Postridie autem quintodecimo scilicet die augusti mensis fecerunt impetum in antonia & omnes in eo p̄sidio agentes per biduum obsessos cœperunt atq; interfecerūt p̄sidiumq; incenderunt. Postea vero transierūt in regiam ad quam confugerant agrippę milites: & in quatuor partes agmen suum diuidentes: muros mollebantur. Eorum vero qui intus erant erumpere nullus audebat: propter multitudinem oppugnātium. Distribuit autem multitudo propugnacula: & turres subeuntes interficiebant: & frequenter omnino latrones sub muris cadebant. Nec die autem cōflictus nec nocte cessabat seditiosis videlicet est mantibus in desperationem cogi eos qui in p̄sidio erant propter inopiam victus. regijs vero creditibus oppugnatores suos cessuros labori. In his autem erat Manaimus alias Magneus quidam de filiis iude galilei callidissimus rethor qui etiam quondam sub cyrino exprobrauerat iudeis: quoniam post deum subijcerentur romanis. Is ergo assumptis quibusdam nobiliū perrexit in massadavbi armamentarium herodis regis erat eoq; perrupto populares alios quoq; latrones diligēter armauit. Hijsq; vites stipatoribus veluti rex hierosolimā reuertitur. factusq; princeps seditionis oppugnationem disponebat. Machinamentorū autem inopia erat: & nec poterant palam suffodere muros superne hostibus tela iacentibus. Funiculum igitur longe ceptum sub vnam turrim ager tes suspenderunt materię subiecta: ac postea in sustinentia ligna ignem immitētes egressi sunt. Sicq; subicibus exustis turris quidē ex tēplo emota est: alter autē murus intus edificatus apparuit. Regij quippe mollitiones eorū p̄sentia

Manaimus rethor armatis quibusdam latronibus hierusalē reuersus seditiois princeps factus est. &c.

Regijs manaimū vt discedere liceat deprecātibz cōceditur & recedūt solis mantibus romanis q i turres regias fugerunt.

tes fore etiā de concussione turris alium sibi murum celerius edificarūt. Inter hec autem hi qui idem qui oppugnabant & statim se victuros credebant cū vidissent alium murū stupore defecti sunt. Regij tamen ad manaimū aliosq; seditionis principes mittebant p̄cātes vt eis discedere liceret: id est regijs eiusq; regionis reliquis. Quod cū annuisset manaimus protinus discesserūt. Romanos autē qui soli relictis erāt grādis animi occupauit defectus. Neq; em cōtra tantā multitudinē pares erāt & p̄cari vt liceret exire ignominia putabāt. Dereliquētes igitur inferiorē locū qui stratopedos alias stratopedō vocabatur quippe quasi capi faciles in turres regias cōfugerūt: quarū vna appellabatur hyfipicos alias phaelus: tertia mariāne. Hi vero qui cū manaimo erāt protinus in ea inuētes loca de quibus milites fuge-

rant si quos eorum comprehenderunt trucidantes omnem reliquum apparatus diripientes: strato-
pedum incenderunt. Hæc igitur acta sunt sexto die mensis septembris. ¶ Sequenti autem die ponti-
fex Anania circa euripidos regie domus latens capitur & a latronibus interficitur cum ezechia fratre
Circumsedentes autem etiam turres seditiosi custodiebant ne quis militum posset effugere. Manai-
mum autem & munitorum locorum destructio & pontificis Ananie mors in crudelitatem erexit: &
neminem parem sibi in negocijs arbitrans intollerabilis erat tyrannus.

Stratopedū ma-
naimi milites in-
cenderunt sex-
to septembris.

¶ Duo de socijs Eleazari contra Manaimum insurrexerunt ipsum regem esse non promittentes &
tacentibus his qui circa Eleazarum erant populus saxa rapiens interfecit Sophistam & Manaimum
fugientem capientes multis supplicijs cum tyrannidis adiutore Abfamone. multis supplicijs interfe-
cerunt. Metilius autem romanorum prefectus & reliqui ad Eleazarum mittentes deprecabantur vi-
ta salua & armis relictis posse recedere. quos seditiosi Iudei sine armis discedentes dolose contra pa-
ctiones interfecerunt præter Mutilium se circumcidi & Iudæizare promittentem. Iudeorum autem ca-
ptiuitatis excidium probabatur: quibus etiam diuina indignatio propter vrbis facinora imminabat.
Cæsarienses quoque quasi excelsi quadam prouidentia die sabbato omnes Iudeos occiderunt. Iudei quoque
euacuatur Cæsarea. Et post Cæsariensem plagam efferata gens iudeorum. Syrorum vicos & vicina lo-
ca vastauerunt. Maximaque fuit virorum virisque partis cedes. Omnis quoque ciuitas in binos diuideba-
tur exercitus diesque in sanguine: noctes vero in formidine transigebantur. Mansuetique ad occasionem
auaricia prouocabantur: & ciuitates cadaueribus replebantur. Capitulum nonumdecimum.

Insurrexerunt autem duo de socijs eleazari Et mutuo collocti quia non deceret a ro-
manis desiderio libertatis recedentes eandem populari suo prodere dominumque ferre
& si non violentum tamen seipsis humiliorem Nam si oporteat cunctis aliquem præ-
esse quis magis alium quam illum deceret. Atque ita pacti adoriuntur eum in templo arrogan-
ter enim adoraturus accesserat regali habitu indutus: & studiosos sui in armis habebat
Cum igitur his qui circa eleazarum erant in illum profuissent reliquos quoque populus

Insurgunt qui-
dam contra ma-
naimū nolentes
eum regem esse

rapiens saxa interfecit Sophistam estimantes quoniam illo perempto tota seditio solueretur. Paululum
autem stipatores manaimi resistentes: postquam viderunt totam aduersum se multitudinem irruere (quis
quo potuit) diffugere. Et cedes quidem erat eorum qui comprehensi sunt: perscrutatio autem latentium
sequēbatur. Pauci ex eis latentes in massadam profugerunt. Cum quibus & eleazarus filius Iayri pro-
pinquus genere manaimo qui etiam postea in massadam tyrannidem egit. Ipsum autem manaimum
cum confuisset in locum qui athlans alias Ophlan vocatur atque ibi humiliter delitesceret capiētes ex-
traxerunt in publicum. multisque supplicijs affligentes interfecerunt: similiter autem sub eo agentes præ-
cipes precipuumque tyrannidis eius adiutorem abfamona alias abfolomon nomine. Et populus quidem
sicut dixi in his adiutor fuit: suspicans aliquam totius seditionis correctionem futuram. Hi vero non
ob comprimendam pugnam sed ut cum maiore licentia bellum agerent. interfecerunt manaimum. De-
nique cum populus multum præcicaretur ut oppugnationem militum relaxarent. vehementius insistebat
donec ulterius resistere non valentes. Mutilius alias Metilius scilicet hic enim erat romanorum præfe-
ctus & reliqui mittunt ad eleazarum præcantes. ut solas eorum pacificetur animas: arma autem & re-
liqua quoque haberent. Ipsi tradentibus sumerent. qui præcationem illico rapientes remittunt ad eos
gurionem alias Gurionem Nicomedis filium & ananiam Saduci & Iudam sonathē eis dexterarum & sa-
cramentum daturus quibus actis deducebat milites Mutilius. ¶ Sed quamdiu Romani arma retine-
bant nemo aduersus eos seditiosorum fraudis aliquid molitus est. Postea vero quando secundum pactiones
omnes scuta gladiosque posuerunt: neque quicquam suspicantes discedebant: facto in eos impetu stipatores
eleazari comprehensos trucidabant: neque resistentes neque supplicantes. solas autem pactiones & iura-
menta quæ dederant inclamantes. Et hi quidem ita crudeliter interfecti sunt præter Mutilium. Hunc
enim deprecantem & usque ad circumcisionem Iudæizare se promittentem: tantummodo seruauerunt.
Detrimentum autem Romanis quidem erat lenē. De potentia siquidem amplissima: pauci fuerunt in-
terempti. ¶ Iudeorum autem captiuitatis illud exitium probabatur. Videntes autem graues iam cau-
sas stare bellorum: urbem autem tali facinore fuisse resperam: ex quo nimirum diuina indignatio im-
minebat etiam si a romanis nulla vitio timeretur lugebat publice & ciuitatis iusticia premebatur. Vnus
quisque autem mediocrum quasi pro seditiosis causas redditurus turbabatur. Siquidem sabbato illa ce-
dem contigerat perpetrari: in quo scilicet die propter religionem a sanctis operibus quoque agunt quie-
tem. ¶ Eadem autem die eademque hora quasi ex aliqua celesti prouidentia cæsarienses quoque iude-
os apud se habitantes trucidauerunt: ita ut vno tempore super .xx. milia hominum cederentur: ut cum
his Iudeis vacuata cæsarea remaneret. Nam & hos qui effugerant comprehendens florui: victos in
harenam deduxit. ¶ Post cæsariensem vero plagam: tota gens efferata est. Diuisique Iudei syrorum vi-

¶ Sophista sa-
xis a populo in-
terficitur.

Manaimus in-
terficitur & ty-
rannidis adiu-
tor Abfamon.

Metilius roma-
norū prefectus
& reliqui mitte-
tes ad Eleaza-
rum deprecant-
ur vita salua
posse recedere
armis relictis.

Maxima Iudeo-
rum desolatio gra-
ues causas belli
causa videtur
quibus etiam di-
uina indignatio
propter vrbis fa-
cinora imminē-
bat. &c.

Liber secundus Iosephi Iudei

Effrata gēs iudeorum Syrorū vicos & alia loca vastauerunt.

Ois ciuitas in binos diuidebatur exercitus diesq; in sanguine noctes in formidine transigebant. Māsuēti etiā ad occisionē cura bāt auaricia. & Cadaueribus ciuitates plene erant. &c.

cos eiūq; continentes rurales protinus vastauerunt id est philadelphiam & gebdeoniten alias gebonitin & gesaram & pellam & scytopolim. deinceps vero irruerunt in Gazara alias Gadara / & in Iopeni & in Gaulanitiden / & alia quēdam subruentes loca: alia vero inflammantes etiam in Cedasam Tyriorum alias Tyrum / & Ptolomaidam: Gabam quoq; Cēsareamq; tendebant. Obstitit autem eorum incursui neq; Sebaste neq; Ascalon. Sed his quoq; inflammatis Anthedonā & Gazam euerterunt. Multa autem circa fines harum ciuitatum diripiebantur vici scilicet & agri eorum qui capiebantur viro- rum immensa cedes fiebat. Neq; tamen syri minorem numero multitudinem de iudeorum gente vastabant: sed etiam eos qui in ciuitatibus erant comprehensos disperdebant non solum ob vetus odiū sed vt discrimen imminens pręuenirent. ¶ Grauis ergo conturbatio totam Syriam peruaserat: & omnis ciuitas in binos diuidebatur exercitus. Vnaq; alterutris salus erat si anticipassent alteros cede faciēda. Et dies quidem ducebantur in sanguine: noctes autem molestiores formido faciebat. Nam licet viderentur ammoliri iudeos: tamen etiam de alijs gentibus iudaifantes cogeantur habere suspēctos. Et per hoc ipsum quod in eis videbatur ambiguum neq; temere eos placebat interfici: & rursus per ipsum religionis commixtionem quasi poenitus externos timebant. Prouocabant autem ad cedes diuersorum etiam illos qui prius fuerant mansueti auaricia siquidem substantias cētorum passim diripiebant: & quasi victores eorum prędam quos trucidauerunt in domos alias transferebant. Gloriosior autem erat qui plura collegisset: quasi scilicet plures virtute superasset. Erat autem cernere ciuitates plenas cadaueribus infepultis. & inhumatos passim iacere cum paruulis senes: feminas autem neq; verecundia contectas. Et omnis quidem prouincia plena erat inenarrabilium calamitatum. maior his autem moetus audendorum malorum ipsis (quę acta erant) facinoribus imminebant & hactenus quidem iudeis aduersum alienigenas conflictus erat.

¶ Iudei Scytopolim inuadentes: habitantes ibi Iudeos experti sunt hostes. hi namq; consanguinitatem vtilitati proprię postponentes aduersus Iudeos cum gentibus dimicabant. Scytopolite vero suspectos habentes Iudeos cum illis pactum firmauerunt duobus diebus quiescentes: sed tertia nocte Iudei exploratores inuadunt dormientes: & incautos occiderunt gentiliū scilicet. xiiij. milia substantias eorum diripientes. Symon autem Iudeus Sauli nobilis viri filius fortitudine corporis & animi audacia strenuissimus vtriusq; ad suę gentis incommodum abusus est. vnde Iudeis Scytopolitę vtriusq; circumfusus penitentia commotus: quia tanta contra genus suum perpetrauerat mala. gladium adducens primo senescentem patrem ense penetrauit: post quem matrem interfecit. deinde vxori & filiis intulit ferrum quibus omnibus mortuis cesis superstans seipsum interemit Iudeorum quoq; propter Scytopolitarum cedem a ciuitatibus in quibus habitabant clades secuta est: duo namq; milia & quingentos ascalonitę peremerunt ptolomais duo milia interfecit. vixerunt quoq; non paucos Tyrii hippenei & Gadari. Antiocheni vero & Sydonei & Appamei soli Iudeis cohabitatoribus pepercerunt Ceraseni quoq; Iudeis misericordes fuerunt neq; in eos qui apud se manere delegerunt quicq; gesserat: & egredi volentes vsq; ad fines deduxerunt.

Capitulum vigesimum

Iudei Scytopolim inuadentes Iudeos ibi habitantes experti sūt hostes hi cōsanguinitatem proprię vtilitati postponentes aduersus Iudeos cum gentilibus dimicabant Scytopolitę vero hñtes suspēctos cui illis pactū firmauerunt & duobus quēdam diebus quieuerunt tertia vero nocte Iudei exploratores inuadunt dormientes & incautos occiderunt gentiliū. xiiij. milia. & eorum diripuerunt substantiā.

Incurrentes autem in scytopoleos fines: etiam illos Iudeos qui illic habitabant. experti sunt hostes. Hi autem cum scytopolis conspirantes & consanguinitatem vtilitati proprię postponentes aduersum Iudeos cum gentilibus dimicabant. Suspecta tamen eorum fuit ipsa belli auditas. Deniq; scytopolitę veriti ne ciuitatem nocte adurerēt: & magna sua calamitate ciuib; exarsent defectionem edixerunt eis vt si vellent inter eos firmare consensum & circa alienigenas ostendere fidem transfirent cum oībus filiis suis in proxime locum paludis. Quibus quę fuerāt iussa sine suspitione facientibus: diebus quidem secutis duobus quieuerunt scytopolitę. Tertia vero nocte exploratores: alios incautos: alios vero dormientes inuadunt: subito oēs interficiunt: qui fuerunt numero tredecim milia. Postq; eorum cunctam substantiā diripuerunt. Dignū autem etiam videtur Symonis interitum enarrare. Hic enim Sauli cuiusdam non ignobilis viri filius erat. Fortitudine quoq; corporis & audaciā animi insignissimus: quibus vtriusq; ad incommodum suę gentis abusus est. Multos siquidem Iudeorum appropriantes scytopolim quotidie obtruncabat & frequenter integros cuneos fudit: fugauit ita vt totius aciei mora & momentum solus existeret. Comprēhēdit autem eum digna ciuili interfectione poena. Nam cum scytopolitę circumfusi essent Iudeis: & in paludem præcipientes agerent educens symon gladium in nullum quidem hostium impetum fecit. Nichil se siquidem in tanta multitudine promoturum videbat exclamans autem miserabiliter digna (inquit) scytopolitę his quę gessi patior: quippe qui tam multa cede ciuium meorum benignitati erga vos nostrę fidem feci. Digne enim nobis externa gens infida est: qui in nostrum genus tāta impietate deliquimus. Morior ergo pphanus proprijs manibus: neq; em dignū est hostibus subiacerē. Iste autē ipse finis: & michi sceeleris digna poena: & virtutis idoneū decus est vt nemo scilicet hostiū de meo interitu gloriatur: neq; iniulcet cadēt.

¹ Hec dicens miserantibus simul ac furentibus oculis circumspexit omnem familiam suam. Erant autem ei vxor & filij. & prouecti in senectute parentes. Ille igitur primum quidem patrem retrahens a Cesarię: & eum superstans ense penetrauit. Post quem non sane iam inuitam matrem suam interfecit. Super hos autem coniugi & filiis intulit ferrū singulis horum sanę poenę occurrentibus gladio: & hostes p̄uenire cupientibus. Cum vero omnem suam necessitudinem trucidasset: cesis superstans extendit vt neminem possit latere: & totum in viscera sua ense dimerfit. ¶ Dignus quidem miseratione iuuenis propter robur corporis atq; animi firmitatem: ceterum quātum ad fidem quam alienigenis prestitit digno sine consumptus. ¶ Ad cedem autem quę in sythopoli facta est: reliquę quoq; vrbes iudeis apud se habitantibus irruerant: & duo milia quingentos ascalonitę/pholomais autem duo milia interfecit. Vicerunt quoq; non paucos tyris: multos quidem trucidauerūt. plures autem eorum victos custodijs tradidere. Hipenel quoq; & gadari similiter audacissimos quidem amoliebant: terribiles autem sollicitę obseruant. Reliquę quoq; vrbes aduersum iudeos singulę prout habebant vel timore vel odio mouebantur. ¶ Soli autem Antiocheni & Sydoni & Appamei suis cohabitatoribus pepercerūt: & neq; interficere quemquā iudeorum: neq; vinculis tradiderūt. Forte autem & propter multitudinē suam despexerunt eorū si qui motus fuissent. Michi autem videntur magis erga eos miseratione mori/ quos vtiq; nichil moliri videbant. Ceraseni autē neq; in eos qui apud se manere delegerunt/ quicquid gessere mali: & egredi volentes vsq; ad fines suos deduxerunt.

¶ AEGESIPPVS. cap. xij. li. ij. ponit calamitatis iudaicę causam & ipsos iudeos dicit scelus suum suorum luere supplicia: qui postq; dominū Iesum crucifixerant diuinorū arbitrum postea etiam discipulos persequebatur. Testimoniumq; Iosephi de virtutibus Iesu passione & resurrectione eius contra iudeos adducit. Si enim (inquit Aegesippus) nobis non credunt iudei vel suis credant. hoc dicit Iosephus quem ipsi maximū putant & tamen in eo ipso q; verū locutus est ita mente deuotus fuit vt nec sermonibus suis crederet. &c. Insuper mortē Iohannis baptistę cōmemorat propter quā vt dicit Iosephus iuste herodes exercitum amisit. accusat etiam ibidem iudeos quia apud eos summi ius sacerdotij itererat aut iudei auaricia interceptum/ aut potiorum insolentia qui licere (quod vellent ius putabant. Et ipse cap. xij. ibidem recapitulat sacerdotij ortum & ordinem ex Aaron/ & per Antiochum ipsius sacerdotij turbationem: similiterq; per Herodem qui ignobiles in sacerdotio constituit hęc Iosephus ponit Antiqui. libro. xx. ca. octauo, omnium pontificum ab Aaron vsq; ad belli finem manifestans successionem.

¶ Agrippa absente relictoq; super negocia sua vari perniciēs maxima aduersus iudeos excitatur varus namq; septuaginta nobiles iudeorum qui ad Agrippam p̄sidijs gratia venerant in itinere occidit & hunc Agrippa a procuranda regione semouit. Cyprius autem castellum a seditionis captū est & Macherunta romanis relicta. Alexandrinorum quoq; contra iudeos quos Alexander sibi cum honore voluerat habitare orta est seditio cuius causa fuit. Nam Alexandrini cōuenientes iudeos in concione exploratores esse & hostes clamauerunt manus in eos inferentes ipsosq; concremari volebant. Tyberiumq; Alexandrum ciuitatis principem tantum facinus prohibētē irridebant: passim autem sine etatis aut sexus misericordia iudeis eorum edes Romani comburētes substātijs deripiebant. Et quinquaginta iudeorum milia Alexandrię occisa sunt neq; ibi remāssissent reliquę nisi Alexander misertus Romanos iussit abscedere.

Capitulum vigesimum primum.

Excitata autem in regno agrippę aduersus iudeos perniciēs Ipse quidem perrexerat ad Cestium gallum antiochiā (relicto super negocia sua quodam ex socijs nomine varoissimo varo regi genere propinquo) Venerūt autem ad eum de bathanea regione septuaginta numero viri et nobilitate & prudentia ciuium suorum p̄stantissimi poscendi p̄sidijs gratia vt si qui scilicet apud eos quoq; motus fierent/ haberent idoneam per quam possent insurgētes quosq; cōprimere. Hos varus quosdā amatos de regijs p̄mittens interfecit in itinere omnes. Ausus est autem tale facinus p̄ter consilium agrippę: & propter nimiam auariciam impie in gentiles suos agere non recusans regnum omne corrumpit: perseuerans scilicet post tale principium in totum genus exercere iniquitatem. donec discussis agrippa rebus animaduertere quidem in varum veritus est propter iniquitatem Sceni procuranda tamen eum regione summovit. ¶ Seditiosi autem comprehendentes p̄sidiū quod appellatur cyprius imminens finibus hiericontinis: custodes quidem interfecerunt: munimenta autem destruxerunt. Per eosdem dies etiam in macherunte multitudo iudeorum persuadebat in p̄sidio relictis romanis deferere castrum/ eisq; tradere. Illi autem qui rogabantur cogi metuentes pacti sunt cum eis discessionē suam. & accipientes fidem tradunt p̄sidiū. Quod diligentibus coeperunt macheriaz custodijs obtinere. ¶ In alexandria autē semper quidē erat incolis aduersus iudeos seditio iam ab illo tempore ex quo

Miserāda symonis facinora prius patrem ense penetrauit dein de matre suā interfecit postea cōiugi & filiis intulit ferrū qbus oib; mortuis se ipsum interfecit

Antiocheni & Sydonij & appamei soli iudeis pepererunt cohabitatoribus

Additio,

Perniciēs aduersus iudeos in regno agrippę ipso absente excitata.

Varus. lxx. iudeorū nobiles qui ad agrippā p̄sidijs gratia venerāt/ in itinere occidit sed hūc Agrippa a regione procuranda semouit.

Liber Secundus Iosephi Iudei

Alexandrinorū
cōtra iudeos se-
ditio quos Ale-
xāder cū hono-
re ibi voluerat
habitare. &c.

Causa seditiōis
quia iudeis cō-
ueniētibus i cō-
cione cū Alexā-
drinis/ Alexan-
drini iudeos ho-
stes explorato-
res eē clamaue-
rūt manus i eos
inferentes.

Passim iterēptis
etatis aut sexus
mīa iudeis eorū
edes romani cō-
burebant & sub
stātiā diripie-
bant.

Quinquaginta
iudeorum milia
alexādrīe occisa
neq; ibi reliquie
remāssissent nisi
alexāder miser-
tus romanos ius-
sisset abscedere.

strenuus alexander contra ēgyptios vñs iudeis premium societatis tradidit eis & habitandi apud alexandriam facultatem: & ius vrbis ēquale cum gentibus. Permanebat autem eis honor iste apud successores quosq; alexandri. Deniq; & in parte ciuitatis locum eis proprium deputauerūt, quatenus haberent cōuersionem per omnia mundiorem: a cōmunionē scilicet gentium sequestratam. Prestiterunt eis vt etiā macedones appellārētur. Deinceps vero cum in possessione romanorū ēgyptus venisset: neq; cēsar primus neq; post eum quisq; honores quos alexander decreuerat minuit. Conflictus autem eorum pōne continuus aduersum grēcos erat & iudicibus multis ex vtrāq; parte quotidie lucrum reuehētibus seditiō accēdebatur. Tunc vero cum & apud alios turbata res ēssēt: illic magis exarsit tumultus. Nam cum alexandrini in cōcionem venissent (vt ordinarent pro certis negocijs legationem ad Neronem ferēdam) cōcurrebant in amphitheatrum permixti gregis plurimi iudeorum. Quos cum vidissent emuli ex templo clamare coeperunt iudeos hostes & exploratores esse. Ac deinceps insistentes/ intulerūt eisdem manus. Et reliqui quidem fugientes dissipati sunt. Tres autem ex his viros comprehendentes trahebant: quasi viuos incensuri. Commota est autem omnis terra iudeorum ad vñtionem ferendam. Et primum quidem grēcos iaciebant. postea vero etiam facibus raptis in amphitheatrum impetum fecerunt: cōminantes quia in ipso loco tantum simul populū concremarent & pōne minas implessent rebus: nisi iras eorum compressisset tyberius alexāder princeps ciuitatis. Nec tamen ipse coercendi principium ab armis sumpsit sed nobiles eorum quosq; summittens hortabatur vt desinerēt: neq; aduersum se miliciam romanam cōmouerent. Seditiōsi autem benignam deprecationem ridētes. tyberium contumelijs appetebant. Qui postq; vidit absq; magna calamitate tumultu osos non posse compesci. immisit in eos duas romanorū legiones (quę in ciuitate erant) cum his alios quinq; milia milites casu ad iudeorum interitum de lybia venientes. pręcepitq; vt non solum interficerent Sed etiā substantias eorum diriperent domosq; inflammarent. Qui protinus cōcurrebant in locum qui vocatur delta/ illo quippe erat multitudo iudeorum collecta/ exequabant strenue iussiones nec sane sine cruenta victoria. Collecti quippe in vñū iudei: & eos qui de suis optime armati erāt ante reliquam multitudinē statuētes: aliquamdiu resisterunt. postq; vero in fugam inclinati sunt passim trucidabant: & erat eorum grandis interitus: tamen quę sibi mandata fuerant exequūtur. Cōglobati enim iudei his quos melius habebant armatos in fronte positos aliquamdiu quidem resisterūt. semel in fugam versi mactabantur. Nec vnus erat exitij modus: cum alij sub diuo atq; in campo deprehenderētur. in edes autem alij concluderent. & eas quoq; romani incenderent. vna etiam diripiendo quę in his reperissent: neq; illos aut infantium misericordia/ aut reuerentia senectutis moueret. sed in omnes etates pari cede deflentrent vnde totus locus sanguine redundabat. Quinquaginta vero cōgesta sunt milia mortuorum nec tamen saltem reliquie remansissent/ nisi prius ad preces se contulissent eorumq; misertus alexander romanos iussisset abscedere. Sed illi quidem quibus erat cōsuetum obedire preceptis/ primo eius nutu necibus pepercerūt. Populares autem Alexandriui propter odij magnitudinem difficulter ab incepto reuocabantur: vixq; corporibus distrahebantur. Apud Alexandriam quidem talis casus euenit.

¶ Cestius gallus Syrię rector cum quo Agrippa & principes aderant maximo cum exercitu contra iudeos veniens Zabulon ciuitatem ditissimam cepit/ qua capta fugientibusq; ciuibz/ militibus diripiendam concessit: & oppidum & circumadiacētes vicos incendit. iudei autē recedente cęsto duo milia Syrorum occiderunt. Cestius vero pręmissa exercitus parte in Ioppem militibus oppidum precepit custodire: qua tamen capta/ eam incendunt: octo milibus & quingētis habitatorū occisis & vicinam Cēsareę cum vicis igni dederunt. Cestius vero Gallum duodecimę legionis dūctorem cum exercitu mittit in galileam quē Sephoris ciuitas & alię ciuitates receperunt recedentibus seditiosos in montem quos Gallus persecutus est & ipsi victis recedit in Cēsaream. Cestius quoq; cum exercitu reuersus in Antipatridem/ quam cum vicis incendit/ deinde lyddam viris vacuam propter scenophegiorum festum inueniens/ ex vtroq; oppido quinquaginta occisis/ procedens in Gabao posuit castra. iudei vero bellum ciuitati cognoscentes propinquum/ ommissis solemnij ad arma cum impetu properarunt & Romanorum occisi sunt quingenti & quindecim milites iudeorū vero solum viginti Romanis itaq; fugientibus Cestius triduo in agris morabatur Agrippa vero Romanos a periculo non tutos prospiciens iudeos verbis/ vt a bello destiterent/ experiri decreuit: venia atq; fcedere cum Romanis promissus legatos misit: quorum vnum occiderūt altero vulnerato fugiente. Cestius autem omni armato exercitu iudeos in fugam conuertit & vsq; in hierusalem persecutus castra in Scopo posuit & .xliij. octobris die exercitū introduxit in oppidum tunc quoq; Bezeta Cenopholis & forum dacon incensa sunt & cestius tunc yrbem possedisset sed a quibzdam a foro pecunia corruptis est impeditus.

Capitulum vigesimum secundum.

Cestio vero iam quiescendum esse non videbatur infensis vbiq; iudeis: sed duodecimā ve-
ro legionē integrā ex antiochia secū ducens. & ex reliquis bina milia electa peditū & qua-
tuor alas equitū insup regum auxilia hoc est antiochię duo milia equitū & peditū tria mi-
lia & sagittarios oēs. agrippa vero tantūde peditū & eqtū mille: cū & cestius sequeretur qua-
tuor milibus comitatus quorū tertia pars equitū erat. pluresq; sagittarij ptolomaida pgressus est. Plu-
mi autē ex ciuitatibus auxilio cōuenerūt: peritia quidem militibus inferiores: quod vero scientiē de-
erat in iudeos odio itemq; alacritate suppletes. Aderat autem ipse quoq; Agrippa cestio. & eorum
que cōducerent simul & itineris principes. Ibi tum adhuc tanta exercitus parte cestius in validissimā
galilee ciuitatē cōtendit Zabulō que appellat Andro & ab iudeorum finibus Ptholomaidā dicer-
nit Cumq; offendisset eam ciuibus destitutā. in montes enim multitudo refugerat omnigenū autem
rerū plenam: illas quidem militibus diripiendas cōcessit. Ipsum vero oppidum quīs ammiratus esset
eius pulchritudinē: quippe domos habebat similiter vt apud tyrum & sydonā & berytum edificatas
incendit: deinde cursim territorio peragrato quicquid inuenisset obuiam depopularus est. Infāmat
etiam circum eam positis vicis. in ptholomaidā regressus est. Syris autē adhuc p̄de inhiantibus &
p̄cipue berithijs. recepta iudei fiducia: cestium enim recessisse cognouerāt: repēte in eos qui remā-
serant irruunt: & prope ad duo milia morte consumunt. ¶ Cestius autem ex ptholomaida reuersus
ipse quidem cēsaream peruenit in Ioppam vero partem p̄misit exercitus cum preceptis huiusmo-
di vt oppidum custodirent: si eo potiri potuissent: aut si oppidanī impetum p̄sensissent tam suum
q̄ ceterorum militum p̄stolarentur aduentum. Illorum igitur alij mari alij terra profecti. vtrinq; lo-
pem facillime capiunt. ita vt ne fugę quidem habitatores copiam reperirent. ne dum se ad pugnam
pararent. Aggressi autē cunctos interficiunt cum familijs: direptamq; ciuitatē incendūt. Interfectōrū
autem numerus octo milia quadringenti fuerunt. Similiter vero & infinitimā cēsareę nabathitę alias
nabartenem non paucos direxit equites: qui & partem finiū vindicauerūt: magnamq; indigenarum
multitudinē peremerunt: direptisq; patrimonijs etiam vicos igni dederunt. ¶ In galileam quoq; mi-
sit cestius gallum ductorem duodecimę legionis. eiq; tantam militum manū attribuit quantū genti
expugnande sufficere posse credebatur & eū validissima galileę ciuitas sephoris cum fauore suscepit:
huiusq; prudens cōsiliū secutę ciuitates alię quiescebāt. Qui seditionibus & latronijs operā dabāt
in galileę montē vndiq; mediū recesserūt qui est cōtra sephori & vocat assamon aduersus eos gallus
ductabat exercitū. illi autē q̄diu supiores erant facile romanos ad se ascendētes viciſcebant: ex his plu-
res q̄ ducentos interfecerunt. Vbi eos quidem viderunt circumactos itinere ad celsiora. p̄gressos ma-
ture victoriā concesserunt & neq; pugnam minus armati ferebant neq; si terga dedissent equitum
poterant manus effugere: adeo vt pauci locis delitescerent: amplius vero q̄ duo milia trucidarentur.
Gallus quidem cum nichil iā tentare nouitatis apud galileam videret: Cēsareā cum exercitu remea-
bat. Cestius vero cum omni manu reuersus in antipatridam perrexit: cognitōq; non paruam multitu-
dinem iudeorum in turrim/que affeci vocatur/esse collectam: qui & his cōgrederentur p̄misit. Sed
priusq; in manus venirent iudei metu dispersi sunt: eorumq; castra iam deſolata milites adorti/ cum
vicis circumpositis incenderunt. Ex antipatride autem cestius in Lydda profectus: vacuam viris ci-
uitatem offendit. Nam propter scēnophęgiorum dies festos in hierosolimis omnis populus ascende-
rat. Quinquaginta vero (quos ibi comprehendit ex vtroq; opido occisis. vterius procedebat. Perq;
bethoron profectus in quodam loco cui nomen est lgabao castra ponit. distante ab hierosolymis sta-
dijs quinquaginta. ¶ Iudei vero cum iam ciuitati propinquare bellum viderent (omissis festōrū die-
rum solemnjs) ad arma properabant. satisq; froeti multitudine. incompſiti ad paguam & cum cla-
more profiliebant: nō dierum quidem septem habita ratione feriatorum. Erat enim sabbatum quod
apud iudeos religione maxime curabatur. Idem autem furor qui eos ab obsequio pietatis amoue-
rat. in p̄lio quoq; superiores effecit. Tanto namq; impetu romanos aggressi sunt. vt eorum & aciem
prumperent vias: aperta cedibus in medio ruerent. ac nisi ei militum parti que necdum locum ami-
serat equites exercitati subuenissent/ quiq; non satis defecerunt pedites in periculo totus cestij fuiſ-
set exercitus. Interfecti sunt autem quingēti & quindecim romani milites ex quibus quadringēti pe-
dites ceteri equites erant. Iudei vero viginti duo quorū fortissimi videbantur monobazi regis adia-
bene propinqui Monobazus & cenedeus: & postea hos parayta alias paraytes niger. & syla babiloni-
us (qui ad iudeos sub agrippa rege transfugerant cui pridem militabant. A fronte quidem repulsi iu-
dei ad ciuitatem reuertebant. Romanos autem ad Bethoron ascendentes gyare alias gyore Symon
filius inuadit multosq; postremi agminis coactores lanauit: ac multa carra cum sarcinis capta in ciui-
tatem reduxit. Cestio vero in agris triduo commorante iudei locis superioribus occupatis obseruabant
eius transitum. Neq; cessaturos eos certum erat si Romani proficiſci cōpissent. ¶ Itaq; tū agrippa cū

Cestius syrię re-
tor cū maximo
exercitu contra
iudeos venit in
Zabulon.

Agrippa & p̄ci-
pes itineris cū
cestio.

Cestius capta
zabulon ditissi-
ma fugiētibus ci-
uibus militibus
diripiendā cōces-
sit & oppidū in-
cēdit & circūdā
iacētes vicos
Iudei Cestio re-
cedēte duo mi-
lia Syrorū occi-
derunt.

Cestius gallum
duodecimę legi-
onis ductorē cū
exercitu mittit ī
galileā quē Se-
phoris ciuitas &
alię ciuitates re-
ceperūt recedē-
tibus seditionis ī
montē quos gal-
lus p̄sequutus ē
quibus victis re-
cessit in cēsareā

Iudei bellū ciui-
tati p̄pinquū co-
gnoscētes omis-
sis solēnijs ad ur-
ma p̄perauerūt
cū impetu & ro-
manorū occisi
sunt gngenti &
quideci milites
iudeorū vero so-
lum viginti.
Victoria iudeo-
rū romanis fugi-
entibus & cestio
triduo in agris
cōmorante.

Liber Secundus Iosephi Iudei

Agrippa roma-
nos a piculo nō
rutos p̄ficiens
iudeos verbis
vt bello desiste-
rēt expiri decre-
uit & venia atq;
foedere cū roma-
nis p̄missis lega-
tos misit ad iu-
deos quorū vnū
occiderūt altero
fugiente vulne-
rato.

Decimo tertio
octobris exerci-
tū introduxit i op-
pidum Cestius
tunc urbē posse
disset sed qbus-
dā a foro pecu-
nia corruptis est
impeditus

infinitā hostium multitudine montes amplexa ne romanos quidem a periculo tutos esse perspiceret
verbis iudeos experiri decreuit vel omnes sibi parituros existimans vt bello desisterent: vel siqui ad.
uersarentur seuocandos eos qui ab eorum sententia discrepant. Misit igitur ex comitibus suis lor-
cium alias borcum vel porcatum & phoebum quos illis sciebat esse notissimos vt a cestio foedus ami-
citie certamq; pro peccatis a populo Romano veniam pollicerentur si prolektis armis secum senti-
re voluissent verum seditiosi moerū ne cuncta multitudo spe securitatis ad agrippam sese conferret.
legatos obtruncare statuerunt. Et phoebū priusq; verbum faceret peremerūt: nam porcatus vulneratus
effugit. Populares autē id factum indigne ferentes cedendo fustibus atq; lapidibus in oppidum com-
pulerunt. ¶ Cestius vero quia intestina eorum discordia oportuno ad irruendum tempus inuenit
totum in eos duxit exercitum: inq; fugam versos vsq; ad hierosolymam persecutus est. Castris autem
in loco positis qui appellatur scopos interuallo septem stadiorū a ciuitate discedens nichil per triduū
aduersus oppidum conabatur: sperans fortasse intus degentes aliquid remissuros. In vicos autem ci-
ca ciuitatem non paruam militum manum ad rapienda frumenta dimisit. ¶ Quarto autem die qui
tricesimus erat mensis octobris ordinatum in oppidum introduxit exercitum. Populus quidem a se-
ditiosis custodiebatur. Ipsi autem disciplina Romanorum territi exterioribus cessere partibus ciuita-
tis. & in partem interiorem templumq; refugerunt. Cestius vero transgressus pedestham alias Beze-
than quē sic vocatur & cenopolim; & forum quod appellatur dacon incendit. Deinde cum ad superi-
orem ciuitatem venisset prope aulam regiam castra posuit: & si tunc voluisset intra muros violenter ir-
rumpere ciuitatem illico possedisset. belloq; finem dedisset. Sed propositus castris tyrānus p̄ficus &
plures equitum magistrī a foro pecunia corrupti conatum eius auerterūt: & iudeos intollerandis re-
pleri clādibus contigit.

¶ Interea plurimi popularium nobilissimi Anano Cestium vocare persuasērunt & per portas
ei aperire quo cognito Ananus de muro cum ceteris deiecit. Tunc quoq; Romani magnū fecerunt
circa muros conatum sed telorum multitudine repulsi recefferunt. Iamq; multi de ciuitate veluti con-
tinuo caperent: diffugeraut. Seditiosis quoq; cadentibus populus alacrior efficiebatur vt cestio por-
tas aperirent: qui si perseuerasset ciuitatem obtinuisset. Latrones vero Cestio inopinate fugiente ali-
quos equitum & peditum peremerunt: hic enim recedente multa a iudeis passus est pericula. Ipse enī
militibus quē fugē erat impedimento: vt mulos & asinos & huiusmodi amputari precepit. Hos autē
fugientes iudei insequuntur. & nisi nox venisset Romanorū perisset exercitus. Interempti vero fue-
runt quadringenti romanorum alijs fugientibus & machinas & arma relinquentibus. quē redeuntes
iudei asportarunt & mortuos spoliantes prēdam quē remanserāt collegerunt: reuersiq; cum hymnis
sunt in hierusalem paucis suorum occisis. Romanorum vero quinq; milibus. Cestius autem Saulum
& ceteros ad Neronem miseram indicaturos misit & belli causam in florum diriuaturos Damasceni
cognita Romanorum cede: decem milia iudeorum mulieribus quē fere omnes iudaicę erant religio-
nis celantes occiderunt.

Capitulum vigesimum tertium.

Ananus pluri-
mis sibi psuade-
tibus cestium vo-
cabat vt ei por-
tas aperiret. quo
cognito de mu-
ro deiecit cū ce-
teris
Conatus roma-
norū intrare vr-
bem.

Interea plurimi populariū notissimi Ananī alias Anano ionatę filio persuasi. Cestium
quasi portas ei patefacturi vocabant. Ille autem & ire fastidiens & q non satis ei cre-
dendū putaret. tam diu id neglexit: donec proditiōe comperta seditiosi ananū qui-
dem cum ceteris de muro deiectis lapidibus feriendo in domos suas refugere coge-
runt. Ipsi vero per tures dispositi: murū tentatibus repugnabant. Per dies quidē quin-
q; Romanis vndiq; conantibus: inexplicabilis erat impetus: sexto autē die cestius cū

Seditiosis cadē
tibus iudeorum
populus alacrior ef-
ficiebatur vt ce-
stio portas ape-
rissent qui si p̄se-
uerasset ciuitatē
obtinuisset. &c.

plurimis huiusmodiq; sagittarijs a septentrionali tractu templum aggreditur iudeis ex porticu resistenti-
bus. Qui repente quidem Romanos ad murū adeuntes auerterunt: postremo autem repulsi telorum
multitudine recefferunt. Itaq; Romanorū qui anteibant scutis suis muro fixis alias nixis & qui eos se-
quebant alijs ac per ordinem similiter alijs supadiunctis: quā sic ipsi appellant testitudinē cōtexue-
runt. Vnde sagitte in eam delatę irritę dilabebantur. & sine aliqua noxa milites moenia suffodiebāt tā-
pliq; portas incendere moliebantur. Vehemens autem seditiosos stupor inuaserat. Itaq; multi ex ci-
uitate diffugebant: eluti continuo caperentur. ¶ His autem populus alacrior efficiebatur. & quan-
tom nequissimi cauebant: tanto vt ipsi portas aperirent: cestiumq; tanq de se optime meritum recipe-
rent appropinquabant. Et profecto si paululum in obsidione pseuerasset statim ciuitatem obtinuisset
Sed credo iam tunc infestus pessimis deus eiusq; sancta. illo die finem bello dari phibuerūt. ¶ Deniq;
q; cestius neq; animis populi: neq; obsessorum desperatione perspecta: repente militem reuocat. & si
ne vlla spei repulsa inconsulte nimis ac iniuste discessit. Inopinata vero eius fuga: latronum fiduciam
recreauit. Insecutiq; nouissimos aliquos equitum peditumq; peremerunt. ¶ Et tunc quidem cestius
in castris quę apud scapon munierat: tentendit. Altero autem die vltius recedendo magis hostes p-

uocauit: tamq; postremis appositi multos necabant. q̄ vtrq; itineris parte vallata in transuersos tela iactabant. & neq; in eos se retorquere a quibus tergo fauciabant nouissimi audebant: quandam infinitam multitudinē insequi existimantes: & a lateribus instantiū vim repellere minime sufficiebant: cum ipsi quidem graues essent/ordinemq; interrumpere formidarent. viderent autē iudeos leues ad excurrendū faciles esse. Vnde eueniebat vt multa mala paterent: cum nichil contra inimicis nocerēt. Tota igitur via perculsi delectiq; agmine sternebant donec multis occisis in quibus erat priscus sextę legionis dux. & longinus chylarchus & Emilius iocundus aule p̄fectus vix in Gabao peruenerunt vbi castra prius posuerant multis instrumentis amissis. Sic autē cestius biduum commoratus (inops consilij quid ageret cum tertio die maiorem vidisset hostium numerum & omnium circum loca plena iudeis, tarditatem sibi offuisse cognouit & si adhuc ibi maneret pluribus se inimicis vsurum. Itaq; pro cōpendio fugę cuncta quę militibus i pedimento erāt amputari p̄cipit occisisq; tunc mulis atq; a finis alijsq; iumentis p̄ter illa quę sagittas & machinamenta ferrent. Hęc enim velut vsui futura seruabat; maxime quia timebat ne iudeis cōtra se capta p̄desent. bethoron versus antecedeat exercitū. Et iudei latioribus quid locis minus instabant: contractis vero in angustias atq; descensus qui discessissent ab exercitu phibebant. Alij postremo super agmen impingere. fusq; omnis multitudo per itineris iuga militem sagittis operuit vbi etiam peditibus quo pacto sibi met subuenirēt hesitantibus equitum periculū promptius erat. Nec enim ordinate viam suam persequi poterant obstātibus iaculis. & ne cōtra hostes irent ardui ascensus phibebant equitantibus inuijs. Sed iaculatoribus autem tenebant rupes ac valles in quas deiecti qui aberrassent consumebant: nullusq; locus aut fugiendi aut vlciscendi rationē habebat. Itaq; incerti quid agerent ad viulatus quos desperati solent fletusq; conuersi sunt: quibus resonabat iudeorum exhortatio cum clamore lerantium pariter atq; seuiētiū. Totusq; pene qui obsessus fuit exercitus perisset: nisi nox adueuisset. Qua romani quidem in bethoron confugerunt. iudei vero obsessis circum omnibus locis eorum transitus custodiebant. ¶ Deniq; vbi cestius aperto itinere desperato iam de fuga cogitabat lectos prope ad quadringentos omnium fortissimos milites tectorum fastigijs imposuit. Hisq; p̄cepit vigilum qui in castris excubaret signa clamare vt eo modo iudei omnem illic militum numerum manere arbitraret. Ipse autē cum ceteris ocio se vsq; ad triginta stadia progreditur. vnde mane iudei cum locum in quo romani tetenderant desolatū vidissent; in quadringentos a quibus decepti fuerant concurrerunt: & illos quidem sine mora iaculis confecerunt. Mox autem Cestium persequi properabant. Sed ille cum nocte non paruum itineris spacium peregisset; die quidem vehementius fugebat. adeo vt motu perculsi milites machinas siue tormenta muralia itemq; balistas multaq; alia instrumenta relinquerent; quibus tunc ablatis iudei rursus contra illos qui ea reliquerant/vsi sunt. Insequendo autem Romanos. antipatridam venerunt. Deinde cum eos assequi non potuissent/ inde redeuntēs & machinas secū asportant: mortuosq; spoliarunt & prędam quę remanserat collegerunt & pœana canentes in metropolim remearunt suis quidem paucis amissis Romanorum autem auxiliorum quinq; milibus ac trecentis itemq; nongentis & octoginta equitibus interemptis. Hęc quidē nouēbris mensis octauo die gesta sunt anno duo. decimo principatus neronis. ¶ Post cestij vero casus aduersos multi nobilium iudeorum tanq̄ enati pessumtura ex ciuitate enatabant. Deniq; custobarus & saulus vna cum philippo ioachini filio q princeps erat exercitus regis Agrippę/ inde dilapsi ad Cestium transfugerunt. Qui vero cum his in aula regia fuerat obsessus antipas fuga despecta quemadmodū a seditiosis peremptus sit: alias indicabimus. Cestius autem saulum & ceteros ad Neronem in achaiam misit & propriam necessitatē indicaturos: & belli causas deriuaturos in florum. Sperauit autem & iram in illum excitatum iri: & sua pericula summuenda. ¶ Tunc autem damasceni cede Romanorum cognita iudeos apud se degentes permere studuerunt. Et cum eos in publicis terminis collectos haberent namq; hi dolū propter suspitiones meditabant facile quidem sui conatus fore exitum putabant. Verēbatur autem mulieres suas omnes ferre p̄ter paucas iudaicę religionis deceptas. Quare magna cura his fuit: eas celandi quid agerent: iudeorum autem decem milia quippe vt in angusto loco atq; omnes inermes aggressi vna hora sine motu fugauerunt.

¶ Iudei autem qui Cestium fugauerant in hierusalem reuersi Romanos quos ibi inueniunt sibi vi & blandicijs sociantes & in templo cōgregati plures belli duces elegerunt Iosephum Gamonis filium & Ananum. Eleazarus vero quem propter superbiam & tyrannidem/ licet diues esset/ rebus non posuerunt: paulatim ambitione & astutia sua sit populo vt ei in omnibus pareret duces hij fuerunt/ Iesus/ & Eleazarus/ Iosephus filius Symonis/ Manasses/ Iohannes esseus/ & Iohannes Ananę filius/ & Iosephus/ Mathię/ Iosephus autem cum in galileam venisset indigenas sibi conciliari studuit ex illis p̄fecit regionibus septuaginta prudentissimos septemq; minorum litium ordinauit au-

Cestio viterius recedere multa iudeis passus est pericula.

Cestius oia militibus quę fugę erāt impedimēto amputari p̄cepit.

Romanorū nisi nox venisset perisset exercitus sed fugit quę persequit iudei & quadringentos alijs viterius fugiētibus occiderunt.

Redeūtes iudei machinas asportant & mortuos spoliātes prędā quę remanserat collegerūt redeuntēs cū hymnis in hierusalē paucis suorū interemptis romanorū vero quinq; milibus.

Damasceni cede romanorū cognita iudeorum decē milia celantes a mulieribus quę fere oēs iudaicę erāt religionis occiderūt.

Libet Secundus Iosephi Iudei

ditores & capitales causas ad se referre. Loca quoq; contra venturos Romanos muniuit Solis autem Sophoritis ciuitatem suam munire (quoniam pecuniosos videret & bellicosos) permisit Iosephus in super e galilea quę duplex est super centū milia collectis militibus illos in militia instruxit: & plures prefecit agminibus. monet etiam milites a consuetis delictis scilicet furtis & rapinis abstinere & bonā conscientiam habere qua optime bella amministrant. Numeratur autem Iosephi exercitus eiusq; ponitur ordinatio Iosepho itaq; hoc modo galileam amministrante Iohannes quidā partē infidator nequitia omniū nobilissimus primū latro solitarius quadringētis animi magnitudine & corporis habitudine bellorumq; peritia prestantibus sibi associatis galileam est depopulatus & huc callidissima frau de ditatus Iosephi medio multa contra eum confixit & q; res galileę romanis prodere disposuerat.

¶ Capitulum vigesimum quartum.

Iudei q̄ Cestiu fugauerūt hieru salem reuersi ro manos quos ibi inuenerūt sibi & blādijs soci. antes plures bel li duces elegerūt iosephū scilicet & ananum.

Vi vero Cestium fugauerāt in hierosolimam reuersi quos adhuc Romanos studio sos inuenissent. partim vi partim etiam blandicijs sibi sociabant: & in templū cōgre gati plures bellum duces eligendos esse censebāt. Declaratus est igit Iosephus curio nis alias Gorionis filius & pontifex ananus omnia quę in ciuitate gerenda essent i peraturos: maximeq; vt ciu' tatis muros exierēt. ¶ Filium namq; symonis Eleazar quīs romanorū prēdam & creptas cestio pecunias. & insup his plurima etiā ex the sauris publicis in potestate haberet; tamen nullis necessitatibus preposuerūt: quia & ipsum tyrānidis superbia ferri viderent. eiusq; studiofos siue imitatores satellitū more versari: verum paulatim Eleaza rus ambitione pecunię itemq; astutia persuasit populo: vt in omnibus sibi pareret. ¶ In Idumeam vero (quos mitterent) alios militum duces optarunt Iesum filium Assapha. alias Sapha vnum ex pō tificibus Eleazarū pontificis filium. Nigro autem mādauerunt qui tunc Idumeam regebat ex regio ne trans iordanem posita genus ducens vnde peraytes cognominabāt ducibus obtemperare. ¶ Sed ne alias quidē regiones omittendas putabant Namq; in hiericonia Iosephus filius Symonis: & trans flumen eufraten manasses Taphna. & Iohannes esseus Toparchias amministraturi directi sunt. Hinc autem Lydda & Ioppe etiam erant additę & Emaus Gophnitice autem & acrabatine alias Acraba tene regionibus Iohannes Ananię filius rector designatus est & vtriusq; galileę Iosephus Mathie fi lius. Cuius autē āministrationi iuncta erat & gamala munitissima ciuitatum quę ibi fuerunt. Aliorum quidem rectorū pro alacritate & prudentia sua quisq; res sibi creditas āministrabat. ¶ Iosephus alias Iosephus autem cum in galileam venisset. primum cure habuit indigenarum sibi consiliare beniuo lentiam: multa sciens confici posse. licet in alijs peccauisset. Deinde considerato quia potētissimos q̄ dem amicos haberet; si eos participes potestatis fecisset; omnem vero multitudinem. sibi pleraq; per indigenas & consuetos fieri pręciperet. septuaginta de senioribus eius gentis prudentissimos elegit: eosq; rectores totius galileę constituit: septem vero per singulas ciuitates minorum litum iudices or dinare: maiora negocia causasq; capitales ad se referre iussit. Nam septuaginta dispositos per ciuitates quo iure inter se vterentur etiam quemadmodū extrinsecus vsi essent animaduertit. Certusq; in gali leā romanos esse venturos oportuna loca muro cingebat. hoc est Iotapara & bersabe & seloym. alias selanym necnon & caferetho alias perthico Iapha & sychophetmōtem cui nomen est ytabirio & Ta richas & tyberlada. Ad hęc autem circa genezaret lacum speluncas in ea quę inferior galilea voca batur muniuit. Superioris autem galileę achabarō & petram quę sic dicitur & tamniā & mero. In gu lanitide vero seleuciam & Sogemaim & gamala munitionem circumdedit. ¶ Solis autem sephori ritis permisit vt murum sibi met ipsis fabricarent: quia eos pecuniosos esse & ad bellum promptos etiā sine pręcepto videret. Similiter autē etiam gyscalami Iosephi iussis super se muro cinxit Iohannes leui filius. Cēteris autē castellis omnibus Ipse Iosephus intererat iubendo simulatq; opem ferendo. ¶ Qui & exercitum e galilea supra centum milia virorum comparauit: quos omnes vndiq; collectis armis veteribus instruebat. ¶ Deinde hoc maxime reputans Romanorū inuictam esse virtutem. q̄ edicto essent obaudientes rectoribus suis & armorum exercitationi operam darent. doctrinam quidem vi gente necessitate despexit parādī autem facultatem ratus regentium multitudine posse cōtingere ita vt romani solent diuisit exercitum: pluresq; fecit agminum principes diuersisq; militum generibus or dinatis alios decadarchis: alios chilarchis subdidit & insup his rectores maiorū rerū āministratores ¶ Docebat oēs signorū disciplinas: & prouocationes reuocationesq; buccinarū & principia conum & circūductiones: & quemadmodū oporteret laborātibus succurrere fortiores: etiā cū defatigatis par tiri picula: quęq; ad fortitudinē animi corporisq; tolerantia p̄tineret istituēbat. Maxime vero eos enu diebat ad bellum vsq; quaq; romanorū referens disciplinam & q̄ cum viris essent prēliaturi qui & viri bus corporis & animi obstinatione totū pene orbem terrę superarēt. His addidit quo pacto belli tem pore suis essent paritur i preceptis. Iam nunc periculum foret nisi consuexis delictis hoc est furtis & la

Iosephus supra cētū milia e gali lea collectis mi litibus eoq; in ar mis instruxit: & plures fecit ag minū p̄cipes. Docet milites bellorū exercitiū

latrocinij & rapinis abstinuissent: sed neq; agentibus fraudem facerent: aut consuetissimorum damna proprium questum putarent. Illa enim bella optime administrari: quorum milites bonam conscientiam gererent. Qui vero per se prauu fuissent: his non solum inimicos Sed etiam deum hostē futurū. Multa in hunc modum ammouendo perseverabat. Et iam quidem quantum prelio paratū esset constat erat. Nam septuaginta peditum milia & trecētos quadraginta equites. ac præter hoc etiā mercenarios quibus maxime fructus erat habebat quattuor milia quingētos: necnon & sexcentos circa se electos custodes corporis atq; satellites. Exceptis autem mercenarijs facile ceteri milites a ciuitatibus alebantur. Namq; singulę (quas enumerauimus) cum mediam sui partem mitterēt in militiam reliquos ad parandum eis victum tenebant: vt pars armis pars faciēdi operis dirimeretur. & armati se ciuitatem rependerent suggerentibus commeatum. ¶ Iosepho autem hoc modo amministrante galileam: insurrexit quidem insidiator patrię a Gyscala ortus leui filius nomine iohannes. callidissimus ac dolis præditus: & nequitia quidem nobilissimus omnium. Antea vero pauper & aliquatulum malicie sue impedimentum passus inopia. Facile mentiri paratus mirusq; fidem adhibere mendatio & qui fallaciam virtutem putaret. eaq; aduersus amicissimos vteretur: simulator humanitatis. & spelucri appetentissimus cedium: qui semper quidem immoderata concupiuisset: spem vero leuioribus maleficijs aluisset. Latro enim erat sui moris ac solitarius. Deinde comitatum inuenit audacie. primo quidem paruū ampliorem autem proficiens. Cure autem habebat neminem ignarum asciscere. Sed (qui & habitudine corporis. & animi magnitudine. bellatorumq; peritia præstarent) hos eligebat donec quadrigentorum virorum cateruam congregauit quorum plures ex tyriorū finibus & vicis erāt. Iſq; omnem galileam depopulabatur. & multos futuri belli motu suspensos lacerabat. Hunc sibi iam dudum regendi milites cupientem & maiora desiderantem diu pecunię retardabat inopia. Cum autem videret Iosephum sua viuacitate letari persuadet ei primum vt fabricandi muri patrię sollicitudinem committeret. In qua re magnos a locupletibus questus fecit. Deinde callidissima fraude composita velut oleo q; non agentibus suis tractatum esset. Vt cernerent omnes apud Syriam iudei. vt ad confinia oleum mitteret deposcit. nummōq; tyrio (qui quattuor atticos facerēt) emptis quattuor amphoris. eodem precio amphorę dimidium vendebat. Cumq; galilea ferax esset olei maximeq; illo tempore magna yberate redundaret. in ea loca vbi erat penuria solus multumq; mittendo insinitam summam pecunię cōgregauit. Qui mox in eum versus est qui sibi hoc beneficium præstitisset. Deniq; existimans Iosephum disposuisse rectorem esse galileę futurū (quibus præerat) latronibus imperauit prædas vehementius exercere. quam multis rebus nouis per eas regiones excitatis aut insidijs alicubi rectorem perimeret sicubi ferret auxilium: aut si latrocinia negligeret: ob hoc eum apud indigenas accusaret. Iamdudum autem rumores dissipauerat q; res galileę Iosephus romanis prode re cogitaret: multaq; in hunc modum ad eius perniciem comparabat.

¶ Tunc itaq; quidem damaricarum vici custodes ptholomeum Agrippę & Beronices procuratorem aggressi multa ab eo abstulerunt quam prædam occulte non valentes administrare ad Iosephum cōportauerunt qui (reprehensa eorū violentia) iussit restituere dominis vnde indignati raptōres Iosephum proditorem accusauerunt. Vnde contra eum centum milia armatorum insurrexerunt. Multitudoq; apud Taricheas cōgregata ipsum concremari debere proditorem acclamabat omnibus præter quattuor Iosephi fugiētibus amicis. Iosephus vero taricheas pacificauit rapinam ipsam in vrbis sue fortificatione referuēsse asserens expēdendam vnde orta inter Taricheas & Tyberienſes dissentione Iosephus eos increpat. Iosephus autem duobus in eum milibus armatorum insurgētibus) eorū principes vocat vt secum ociose colloquerentur. Quos verberibus cruentatos patefaciens ceteros terrore (proiectis armis) conuertit in fugam. Vnde & iohānes crescente inuidia nouas moliebatur insidias. Hic enim simulato morbo Tyberienſes contra Iosephum curat corrumpere. Sed Sylas & insidias rescribente prope venit in Tyberiadem. Quem congregatis Tyberienſibus in amphiteatro iohānes fuisse interfici. Clamante vero populo ascendens nauiculam discessit suis mandans militibus vt parceret insidiatoribus. Iohannes autem (omnibus propter insidias in eum irruentibus) fugit & omnes galilei ad Iosephum aduersus iohannem consuebant. Et preconum voce statim ad Iosephum tria milia (dimisso iohanne) reuocata sunt.

Capitulum vigesimum quintum.

Taq; illo tēpore cū (quidā ex vico damaritarū in magno cāpo custodias agētes ptholomeum agrippę & beronices procuratōrē aggressi omnes (quas ferebantur) sarcinas abstulissent (in quibus erant nō pauce vestes preciosę plurimōq; argentea pocula & secenti aurei meq; hanc prædā occulte administrare potuissent. Omnia taricheas ad Iosephum cōportarunt. Ille autē reprehensa violentia quā regijs intulissent) reponi res ablatas apud aliquē eius ciuitatis potentissimū iubet: paratus eas diuis oportune re-

Exercitus Iosephi numerus.

Iohānes prię insidiator nequitia omnium nobilissimus latro primus solitarius (quadrigentis animi magnitudine & corporis hitudine pitijsq; bellorum pñtibus sibi associatis) galileas depopulatus.

Iohānes ditatus Iosephi medio contra ipsam ad eius perniciem multa confixit.

Quidā Ptholomei agrippę & beronices procuratorem aggressi multa ab eo abstulerunt quem præcē occulte

Liber Secundus Iosephi iudei.

te nam potētes
āministrare ad
iosephū cōpor-
tarunt qui(eorū
reprehēnsa vio-
lētia)iussit resti-
tuere dñis vñ in
dignati rapto-
res iosephū pro-
ditore accusant.

Iosephus.

Iosephi verba
ad taricheas
contra raptores
& accusatores.

Seditio inter ty-
berienſes & tari-
cheas Iosepho
ipſos increpāti-
bus.

Iosephi a duo-
bus armatorum
milibus in eum
impetū facienti-
bus)vocat ad se
nobiliores eorū
vt secum ocioſe
colloquerentur
quos cruēatos
verberibus pate-
faciens ceteros
terrore i fugam
(pictis armis)
couertit vne io-
crescente inui-
dia alias molie-
batur infidias.

mittere. Vnde maximum ei periculum comparatum est. Namq; raptores earum & (quia nullam præ-
de partem accepisset, egre ferentes & prospicientes q; Iosephus cogitauerat laborē suum regibus cō-
donare, per vicos noctu dicunt: omnibusq; indicant Iosephum prodidisse. Eodem tumultu ciuita-
tes proximas repleuerunt adeo vt centum armatorum milia contra Iosephum prima luce concurre-
rent. Deniq; multitudo in circo apud Taricheas congregata plurima per iracundiam clamabat par-
tim deponi partim concremari vociferens proditorem. Plerosq; incitabat Iohannes & cum eo filius
Samphiae Iesus qui tunc magistratui præerat tyberiadis. Iosephi quidem amici & Satellites tante
multitudinis in cursu perterriti omnes præter quattuor diffugerunt. Ipse vero dormiens prope (cum
iam ignis admoneretur) exurgens: & mouentibus eum quattuor (qui remanserant) neq; solitudine
sua neq; illorum (qui contra se venerāt) copiis perturbatus, in conspectu eorum profilit (veste decissa
infusor capite puluere: auersisq; post tergum manibus suæq; ceruici gladio annixo). Hec autem ami-
ciores ei maxime taricheas ad misericordiam commouerant. Rustica vero plebs & finitimorū (qui-
bus molestior videbatur) non sine maledictis eum iubebant publicas proferre pecurias: & facta pro-
ditionis fateri. Nam ex habitu eum opinabatur nichil eorum (de quibus nata fuerat suspitio) poeni-
tus negaturum: & impetrandę venię causa fecisse omnia quę misericordiam prouocarāt. Ad illius ista
humilitas consilium præstruebat & contra se indignantes arte circumueniens vt super his (vnde ira-
ſcerentur) inter se ipsi discordarent omnia confessus est. Deinde (sibi loquendi facultate concessa) ego
inquit has pecunias neq; Agrippæ remittere cogitabam: neq; in propria lucra conuerrere. Absit enī
vt amicum putem vnq; (qui vobis sit inimicus) aut questum ex re capiam quę vos communiter lede-
ret. Sed quia videbam o taricheate maxime ciuitatem vestram munitionis egere, & ad extruēda mo-
nia minus habere pecunię: timebamq; tyberienſium populum aliasq; ciuitates (raptis pecunijs) inhi-
antes. Pedetentim eas retinere decreui: vt vos muro circumdarem. Si hoc non videtur: profero (quę
ablata sunt) & diripienda propono. Sin recte consului, bene de vobis meritū coercetis. Hęc tarichea-
te quidem ab eo dicta cum fauore receperunt. ¶ Tyberienſes vero cū alijs deprauando: in superetū
minitabantur. Vtriq; autem relicto Iosepho inter se litigabant. Ille autem fractus iam sibi consentien-
tibus (erant enim prope ad quadraginta milia tarichearū) cum multitudine liberius loquebatur. Mul-
tum in eorum temeritatem inuectus: ex præſenti quidē pecunia tarichea ait sese munienda. Cure aut
sibi fore similiter vt etiam ceterę sint ciuitates tutę. Nec enim pecunias deſore ſi concordare velint
eos vnde parandę sunt, vt non in eum moueantur qui parāt. ¶ Itaq; dum illa multitudo (quę de-
cepta fuerat) quamuis irata recedebat: duo vero armatorum milia impetum in eum fecere cūq; ſe ille
tectō ante recepiſſet: inſtabāt ei minitantes. Iterum autem Iosephus in hos quoq; altera fraude vtitur.
Cumq; ad fastigium culminis euasiſſet (compreſſo dextera ſtrepitu) nescire ſeait quid peterēt ſibi præ-
ſtari: voces enim ſe non exaudire conſuſas. Omnia vero quę iuberent eſſe facturum ſi aliquos intro-
miſiſſent qui ſecum ocioſe colloquerentur. His auditis illico nobiliores cum magiſtratibus ad eum in-
grediūtur. Quos ille in ediū partes inductus clauſa ianua tādū verberauit: quoaduſq; eorū inſtina
nudata ſunt. Circumſtabat autem interim populus exiſtimans eos, plixis allegationibus cōcertare: cū
ſubito Iosephus foribus patefactis eruentos eos dimiſit. Vnde tāto terrore (q; minabātur) affecti ſunt
vt (proiectis armis) aufugerant. ob hoc Iohannis etiā atq; etiam creſcebat inuidia, aliasq; nihilominus
inſidias Iosepho moliebat. Morboq; ſimulato per epiſtolam poſtulauit: vt ſibi medicinę gratia ty-
berienſibus aquis calidis vti permiſſeretur. Iosephus autem (nō dum ei ſuſpectus erat inſidiator) ad præ-
fectos ciuitatis litteras fecit: vt hoſpiciū & vt enſilia Iohanni præberent. Quibus ille potitus biduo
poſt, cuius rei cauſa venerat agebat: & his fraude circūuentis, alijs vero pecunia corruptis vt Iosephū
deſererēt perſuaſit. His autē cognitis ſyla (quem Iosephus cuſtodie præpoſuerat, propere de inſidijs
ei ſcripſit. Atq; ille accepta epiſtola noctuq; itinere maturato) matutinus ad tyberiadem peruenit. &
cetera quidem multitudo obuiam ei proceſſit. Iohannes autem quāuis eum contra ſe venturum eſſe
ſuſpicaretur: tamen (directo quodam ex nuncijs inſirmitate ſimulata quod lectulo detineretur) obſe-
quijs ſeſe deſuiſſe mandauit. Tyberienſibus autē a Iosepho in amphiteatri ſtadium congregatis vt id
eos quę ſibi ſcripta fuerant alloqueretur miſſis armatis Iohannes iuſſit eum interfici. Quos cum iam
nudare gladios proſpexiſſet populus exclamauit. Atq; ita cōuerſus ad eius vocem Iosephus vbi ſenſū
prope iugulo ſuo imminere proſpexit in littus diſſiluit ex tumulo excelſo cubitis ſex in quo verba ſa-
ciens cum populo ſteterat: aſcenſaq; inde nauicula cum duobus ſatellitibus ſuis (quę illic applicue-
rat) in medium lacum reſugit. Milites vero eius raptis illico armis contra inſidiatores irruebāt. Mox
autem veritus Iosephus ne bello inſtina concitato propter paucorum inuidiam ciuitas conſume-
retur. Nuncium ſuis miſit qui eos moueret vt proprię tantum ſaluti & ſuſulerent, neq; vero quemq; vel
occiderent vel arguerent noxiarum. & illi quidem ducto parentes conqueuerunt. ¶ Qui vero circū

ciuitatē per agros habitabāt auditis insidijs & quis earum fabricator esset contra iohannē veniebant. Sed ille prius in gyscala patriam suam fuga receptus est. At galilei totis iam ciuitatibus ad iosephum confluxebant & cū multa essent armatorū milia congregata qui se aduersus iohannē cōmunem insidiatorem adesse clamabant: vnaq; cum eo ciuitatem quē illum suscepisset ignibus tradituros. Ad ea iosephus probare quidem se eorū beniuolentiam impetum autem cohibendum esse dicebat. prudentia magis inimicos vincere cupiens q̄ perimere. His vero qui de singulis ciuitatibus rebellassent cū iohāne notatim exceptis. quippe alacri animo suos quisq; populos indicabat præconum voce denūciabat intra quinq; dies eorum qui iohannem non reliquissent patrimonia diripienda domosq; cum familijs exurendas. Et tria quidem milia statim ab eo reuocauit: qui profugi ante pedes eius arma proiecerūt

¶ Iohannes cum mille Syris iterum iosepho insidijs parans: eum de proditione accusat hierosolymis quod negligente populo magistratus clam iohanne pecunias vt congregatis mercennarijs bellum gerat contra iosephum miserunt. Et quatuor ciuitates statim missis quibuldam vt a iosepho multitudinis auerterent beniuolentiam ad inimicos transierunt quas continuo sine armis recepit & captos quatuor duces remisit ad hierusalem. Iohanne timore in Ascalone latente. Tyberias iterum rebellauit similiter & Tarichee dolo autem qui se deseruerant circumuenire cogitauit. Hic enim ne cōsiliū proderetur clausis Tarichearum portis nauigat ad Tyberiadem cum septem scaphis. Alijs autem longius relictis erant ducente & triginta. Qui postq̄ Tyberienſes minis & exprobrationibus increpauit decem Tyberiensium potentissimos in vnā nauiculam recepit: deinde alios quinquaginta nobilissimos. vocauit demum nouis accusationibus excogitatis alios insuper & alios fœderis obtentu euocat & captiuos ducit omnes curiales: Tarichea. Clytus vero cuius ambas manus iosephus iusserat abscindi ipso rogante vt vna sibi reſeruatur sibi leuam truncauit: hoc modo iosephus Tyberiadem sibi locauit: Sephorim quoq; militibus prædari permisit & omnia inde collecta: Sepheritis dedit populis. Iudei itaq; ab intestinis dissensionibus quiescentes aduersus Romanos instruebantur in armis. vniuersaq; erant plena tumultus statusq; iam perituræ ciuitatis erat anteq̄ Romani venirent. Symon quoq; ad rapinas conuersus fugatur ab Anano.

¶ Capitulum vigesimum sextum.

Cum reliquis autem prope mille siris fugitiuis trāstulit se iterum in occultas insidijs exaperitis ac per nuncios in hierosolyma clam directos iosephum accusabat q̄ magnum exercitū collegisset: iamq; nisi præueniat nisi Tyrannus metropoleos venturus esset. Verum ea populus quidem præsciens negligebat: libere autem potentes nonnullisq; magistratum clam pecunias ad cōparandos mercenarios milites iohāni miserūt vt per eos bellū cū iosepho gereret. De ceterisq; inter se cōceperunt: q̄ idem iosephus militum amministratione diceret. Tamen id satis esse credebant ideoq; duo milia & quingentos armatos. & quatuor miserūt nobiles viros vite peritos filiā iofandru & ananiam aduci. & symonē & iudam ionathi filios oēs eloquentia validissimos vt eorū scilicet munitu auerteretur a iosepho beniuolentia multitudinis & siquidē ipse spōte sua veniret paterē, tur eū rationē reddere cōtenderet: velut hoste vterētur. Amici autē iosepho miliē quidē ad eum venturū esse præscriperūt causam vero nō indicauerūt: qm̄ secretū fuerat inimicorū eius cōsiliū. Vnde factū est vt quia præcauere nō potuit: quatuor statim ciuitates ad inimicos trāfierēt: hoc est sephoris & galilee & gyscala: tyberias quas tñ continuo sine armis recepit. Captos autē cōsilijs quatuor duces arma, torūq; fortissimos remisit ad hierusalē cōtra quos populus haud mediocri indignatione commotus. & ipsos & a quibus præmissi fuerant interfecisset nisi ante fugissent. Iohannē vero iā intra muros ascalō iosephi timor custodiebat & paucis diebus post iterū tyberias rebellauit. habitatoribus eius Agrippā implorātibz regē. Et cū ille cōstituto die ad eos nō venisset: pauci q; romani equites sibi tñ cōparuiſſent a iosepho alienati sunt. Hisq; apud taricheas cognitis statim defectio cōstituta est. Cū vero cūctos iosephus misisset milites frumētātū neq; solus egredi contra destitutores neq; se continere pariebatur metuēs ne dū ipse tardaret ante ciuitatē regij trāsgrederētur. nec em̄ postero die obstāte sabbato quicquid facere poterat. Dolo autē qui se deseruerāt circumuenire cogitabat. Et portas quidē tarichearū claudi iussit ne quis consiliū suū illis proderet cōtra quos suscipiebatur. Oibus autē scaphis quas i lacu reperit cōgregatis ducēte autē & triginta fuerūt quaterniq; nautę nō āpius singulis inerāt mature ad tyberiadē nauigat. Cūq; tacito ab ea distaret spacio vt facile videri nō posset manibus scaphis in salo relictis septē ipse solus inermes satellites secū habēs ppius vt cōspiceretur accessit. Quē cū inimici adhuc maledicētes ei ex muro cōspexissent: metu perterriti & scaphas armatorū esse plenas existimātes arma proiciūt: manusq; supplices agitātes vt ciuitati parceret præcabantur. Iosephus autē postq̄ multis eos minis atq; exprobrationibus castigauit primū q̄ bello cōtra pplm̄ romanū suscepto intestinis dissensionibus vires suas ante cōsumerēt inimicorūq; vota cōplerent: deinde q̄ securitatis suę curatorē de medio tollere properarēt. ciuitatemq; non erubescerent sibi claudere qui eam muro cinxisset non

Ioh. fugit oibus ppter insidias cōtra eum irruentibus omnesq; galilei ad iosephū cōfluxebant aduersus iohā &c. Præconū voce statim tria milia a Iohan. reuocata sunt ad iosephū

Ioh. cū mille Syris iterū insidijs parans iosephū accusat hierosolym. proditorē / qd̄ populo negligēte / magistratus clā pecūias ioh. vt mercennarijs bellum cōtra iosephum gereret miserunt.

Quatuor ciuitates statim quia iosephus cōciliū contra se factū præcauere non potuit trāsierūt ad iūcos quas tamen continuo recepit sine armis & captos q̄, tuor duces remisit ad hierusalē, &c

Iosephus Tyberienſes increpat

Liber Tertius Iosephi Iudei

Decē tyberien-
ses ad seuenien-
tes Iosephus in
vnā nauiculam
recepit deide a
lios quinquagi-
ta nobilissimos
venire iussit de-
mū nouis ac cu-
sationibus exco-
gitatis alios i su-
per alios obtētu
foederis euocas
& captiuos cau-
te ducit tariche-
as oēs curiales.
Sephorim mili-
tibus pmisit de-
p̄dari & oia in-
de collecta de-
dit popularibus
sephorit̄is.
Multi tumultus
& ateq̄ Romani
veniret̄ status e-
rat p̄tore vrbis.
Symon ad rapi-
nas cōuersus fu-
gatur ab anano

repudiaturum se ait si qui sibi satisfacerent: quibusq; interuenientibus amicitiam cum ciuitate firma-
ret. Itaq; statim ad eum decem tyberiensium potentissimi tetenderunt. His autem in vnā receptis na-
uiculam piscatoriam. & procul abductis alios quinquaginta curiales maxime notissimos venire iussit ve-
lut illi quoq; fidem sibi prębere deberēt. Deinde nouas accusatiōes alias causationes excogitās alios
insuper atq; alios obtentu foederis euocabat: & gubernatoribus nauulum repletarū mature taricheas
vt recurrerent imperabat quosq; adduxissent in carcerem collocarent: donec omnem curiam quę sex-
centos habebant viros duosq; milia popularium comprehensam i taricheas scaphis abduxit. Reliquis
autem vociferantibus clytum quandem esse maxime defectionis auctorem iramq; ipsius poena illius
pręcantibus faciare. Nullum quidem Iosephus volebat occidere: suorum vero satellitum quendam.
Lenyn egredi iussit qui clyti manus abscederet. Cum vero his prę timore solum se globo inimicorum
commisurum negaret eaq; causa indignari stantem in scapha Iosephum clytus videret ipsumq; velle
descendere ac de se supplicium sumere vt saltem sibi vnā manum concederet rogabat neq; abnuē-
te hoc Iosepho dum modo alteram sibi met clytus ipse pręcideret. Educto ille dextra gladio leuā sibi
truncavit. Tantus eum timor Iosephi inuaserat. Ita tunc Iosephus vacuis scaphis & satellitibus septem
populo capto rursus tyberiadem sibi sociauit. ¶ Paucis diebus post cum etiam sephorim defecisse
intē alias reperisset militibus eā depredari permisit omniaq; inde collecta popularibus dedit sephori-
tis. Nam & captos rapinarum damno corrigere voluit: & redibitione rerum rursus eos ad beniuolen-
tiam reuocare. Hactenus apud galileam motus erat. Iamq; ab intestinis dissensionibus quiescentes ad-
uersus romanos instruebantur. Hierosolymis autem ananus pontifex & potentiores qui non cum ro-
manorum parte sentirent muros instaurare properabant multaq; bellica instrumēta. perq; omne op-
pidum sagittę aliaq; arma fabricabantur. Exercitationibus autem omnis manus iuuenum operanda
bant: erantq; vniuersa plena tumultus magna; tristitia mediocres occupauerat multiq; futuras da-
des prospicientes fletum cohibere non poterant: infestaq; pacem cupientibus omnia vi debantur. bel-
li autem incentoribus quę & illis placerent ex tempore fingeantur statufq; iam tum quasi periturę ci-
uitatis erat anteq̄ romani venirent. Anano autem apparatū belli cura fuit negligere & studio
forum quos emulatores vocabant amentia ad vtiliora conuertere. Qui tamē victus est & quis illius si-
lis fuerit in posterioribus explanabimus. At in acra biathena toparchia gyore filius Symon multis
nouarum rerum cupidis congregatis ad rapinas conuersus non solum domos locupletum perturba-
bat: verum etiam corpora verberibus conficiebat. Iamq; tum certum erat incipiens tyrannidem. Ab a-
nano autem missis aduersus eum militibus magistratū ad latrones qui erant magade cum hīs quos
habebat effugit. Ibiq; manens donec ananus & alij eius inimici perempti sunt Idumeam cum ceteris
populabatur adeo vt magistratus eius gentis propter cedium multitudinem ad predarum assiduita-
tem collecto milite vicos pręsidij tuerentur. Et Idumę quidem res ita se habebant.

¶ Explicit Liber Secundus

¶ Incipit Liber Tertius De Iudaico bello.

¶ Nero cognitis in iudea rebus gestis superbiam simulans: ducis negligentiam accusabat. & vespasianum cuius in militię exercitio maxima erat strennuitas ad regendos exercitus mittit i syriā. qui ex Achaia protinus Titū filium misit in Alexandriā legiones & auxilia congregaturum. Capitu. primū.

Nero (cognitis i iudea gestis rebus) superbiam simulans ducis negligentiam accusabat. &c. Vespasianus solū aptus ad bellū cōtra iudeos agēd vir i armis exercitatus q; hesperia romāo pp̄lo placasset & britanniā militē ad regendos exercitus in Syria.

Eronē autē vbi res apud iudeā nō p̄spere gestas accepit. latēs quidē quod necesse fuit cū timore stupore inuasit. Aperte autē superbiam simulans vito etiā indignabatur: magisq; ducis negligentia q̄ virtute hostiū quę cōtingerāt facta esse dicebat: dicere reputās propter imperij pōdus tristiora cōtēnere. Videriq; malis oibus superiorem animū gerere. Veruntamē curis arguebatur mētis eius perturbatio cū deliberaret quānam cōmotum cōmittere alias crederet orientē. qui vna & iudeos rebellantes vlcisceretur proximaq; his nationes simili modo correptas ante caperet. Inuenit sibi solū vespasianū his necessitatibus parem. & quī tanti belli suscipere magnitudinem posset. Virū ab adolescētia vsq; ad senectutē bellis exercitātū: & qui populo romano iam pridē placasset hesperiani germanorū tumultu concussam armisq; ante illud tēpus incognitam britanniā vindi-
casset. Vnde patri quoq; ipsius claudio pręstiterat vt sine proprio sudore triumphare. Itaq; his velut oibus froctus nero etatemq; illius cū pericia stabilem cernens obsidesq; fidei liberos eorūq; filiorū vigore manus esse paternę prudentię iam tum fortasse de tota republica deo aliquid ordināte mittit eū ad regendos exercitus in Syria constitutos multis pro tempore blandimentis atq; obsequijs animatū: qualia necessitas imperare consuevit. ¶ Ille autem protinus ex achaja vbi cum nerone fuerat, tūc

A quidem filium suum dirigit Alexandriam vt inde quintā itemq; decimam legionem moueret ipse vero transmissus helespontum terreno itinere Syriam peruenit ibiq; Romanas vires multaq; a vicinis gentibus auxilia congregauit.

¶ **ÆGESIPPVS** circum hunc locum Libro suo. iij. ca. ij. loquitur de Petro & Paulo apostolis tunc Romę degentibus qui Neronem Symonis magi dolis deceptum aduersū gabuerūt patefactis namq; magici maleficijs eoq; a volatu corruente mortuo Nero dolens tanti castum amici indignatus quesitis causis christianos persequi iussit & captis Petro & Paulo apostolis alter cruce alter gladio necatus est.

¶ Iudei in sperata felicitate contra cęstium elati Ascalonem sibi ciuitatem semper inuisam cum exercitu inuadūt tres duces Nigrum peraitam Syliam & Iohannem esseum habētes anthonium vero perfectus hos ab vrbis ingressu fortiter refrenauit qui plus indignationi q̃ consilio tribuentes cōfusiūter victi fuerunt eorumq; perempti sunt decem milia cum duobus ducibus Iohanne & Syliā cęteris saucijs cum nigro fugientibus Quicq; tanta cede eorum incitata audacia iterum (congregatis viribus) ascalonem inuadentes sine belli peritia victi fuerunt octoq; eorum occisa milia alijs cum nigro fugientibus in turrim quam Antonius iussit inflammari Niger vero in specu triduo seruatus se ad sepulturam querentibus ostendit.

Capitulum secundum.

T Iudei post malā cęstij pugnā in sperata felicitate sublati aimorū impetus cohibere non poterant: sed tanq̃ fortunna eos exagitante partiti bellū vltius pcedebant. (Deniq; ei quāta fuit magnu pugnacissima cōgregata) ascalonē petierūt. Ea ciuitas antiqua septingētorū & viginti stadiorū spacio ab hierosolimis distans & iudeis sepe inuisa. Quę res fecit: vt etiam tunc primis eorum incurfibus pprior videret. Tres aut viros agressiōis duces hēbāt & corporibus & prudētia p̃stātissimos nigrū paitā & syliā babiloniū & iohāne esseū Ascalon ei validissimo quidem muro cincta fuit: sed vacua pene pressi dijs. Vna cum cohors eam peditum & vna equitum alta tuebatur: quibus p̃fectus erat antonius.

illi quidem multa ira velocius itinēre peractō quoniam ex propinquo venirent presto erant. Antonius vero nec enim eorum fore impetum nesciebat: equites iam ex ciuitate eduxerat: & neq; multitudinem veritus vel audaciam primas hostium coitiones fortiter sustinuit: murumq; properantes aggredi refrenauit. Itaq; iudei quicq; cum peritioribus imperiti & pedites cum equitibus. Cum stipatis autem inordinati leuiterq; armati cum instructis plusq; indignationi q̃ consilio tribuentes. Cum morigeris & nutu rectoris omnia facientibus dimicaturi: facilis erat aduersarijs labor. Nam vt semet eorum primæ ab equitibus turbatę sunt acies fugam petunt: & murum versus a tergo se vergentibus incedentes suimet ipsi hostes erant: donec omnes incurfibus equitum victi per totū cāpum dispersi sunt: qui fuit plurimis totusq; habilis equitantibus. Quod quidem romanos iuuat vt magna cede iudeos prosternerent. Nam & fugientes prauertendo torquebant & quos occupassent curriculo transfigēdo infinitos peremerunt. Alij vero alios quocumq; se vertissent circumdatos exagitantes: facile iaculis opprimebant. Et iudeis quidem propria multitudo per desperationem salutis solitudo videbatur. romani vero licet bello pauci essent: rebus tamen secundis animati etiam superflue residui videbantur. Et illi quidem res aduersas superare certantibus dum cito pudet fugere mutariq; fortunam sperant. Romanis autem in his quę prospere agerent minime laborantibus ad maiorem vīq; diē partem pugna pertracta est donec iudeorum quidē perempti sunt decem milia duoq; duces. Iohannes & Sylias. Ceteri vero & pleriq; saucijs cum nigro qui vnus restabat ex ducibus in ciuitatem Idumee quę callis dicitur confugerunt. Nonnulli etiam tunc Romanorum in illo praelio vulnerati sunt. ¶ Sed non iudeorum spiritus tanta clade sedatus est. Multoq; magis dolor eorum incitauit audaciam. Et coincidentes quantum ante pedes mortuorum iacerent pristinis feliciter gestis ad plagam alterā illiciebantur. Deniq; paruo tēpore intermisso quod ne curandis quidem vulneribus satis esset: cunctisq; aggeratis viribus maiore cum indignatione multoq; plures ascalonem recurrabant: eadem se propter imperitiam ad alia belli initia comitante fortuna. Etenim cum antonius / qua transitori fuerant / posuisset insidias ex improviso in eas dilapsi & ab equitibus circūdati. priusq; se ad pugnā cōponerent iterū super octo milia pcubuerūt: ceteri vero oēs aufugerūt. Cūq; hic Niger multis dū fugeret / magni animi facinoribus demonstratis / & qm hostes instarent in turri quādā tutissimā cōpellitur alicuius vicini cui nomē Bazezel al's Bezedel / Antonius vero suis / ne vī moras circū turri quę in ex pugnabilis eēt / diu tenerent / vel ducē hostiū fortissimū viuūt relinquerēt / & ignē muro supponūt: turrisq; inflāmata romani quidē exultātes recedūt quasi etiā nigro consūpto. Ille autē in castelli specus itimū ex turri saltu dimissus euasit triduoq; post / socijs cū fletu eum ad sepulturū inuestigantibus / sese ostendit: gaudioq; in sperato repleuit omnes iudeos tamq̃ dei prouidentia dux eis in posterum reseruatus.

F. ij.

Vespasianus ex achiaia ritū filiū mit i alexadriā legiões & auxiliā congregaturum.

Iudei in sperata felicitate elati cū exercitu ascalonē iudeis sepe inuisam ciuitatem inuadunt.

Antonius p̃fectus vt his fortiter iudeos ab vrbis ingressu refrenauit.

Inordinatus suus deorū exercitus q̃ indignationi plusq; cōsilio tribuēt cōfusiūter victi fuerūt.

perēpti iudeorum decē milia cum duobus ducibus iohāne & syliā ceteris saucijs cum nigro fugientibus

Libet Ter (Ius Iosephī Iudæ)

SCITOPOLIS A ROMANISRECIPIUNT PRÆSIDIUM

¶ Vespasianus Antiochiam Syriæ metropolim & tertium iter omnes (quæ in Romano sunt orbe) locum tenentē exercitum duxit cui Agrippa & Sephoritz occurrerunt quibus poscentibus equum & peditum dedit munitiones / Sephoris enim maxima est galileæ ciuitas / Due autem sunt galileæ superior & inferior quarum situs dimensio & ciuitates describuntur Galileæ semper periculis restitit galilei enim pugnaces sunt ab infanzia Galileæ quoque fertilis & populosa ut breuissimus vicus habeat super quindecim milia colonorum Galileæ varijs arboribus confita abunde irrigatur. Samaria quoque inter iudeam & Galileam / quæ natura a Iudea nihil discrepat / Ambe enim fertiles earumque pecora præter a las lactis abundant utraque viris referta Samariæ autem situs & dimensio describuntur. Iudea quoque in cuius medio est ciuitas hierusalē quæ a nonnullis umbilicus terræ appellatur / undecim fortēs quarum priā hierusalem regnū est / diuiditur huius descriptionem & dimensionem hic inuenies.

Capitulum tertium.

Vespasianus antiochiā syriæ metropolē & tertium iter omnes / quæ in romano orbe sunt locum tenentē exercitum duxit cui agrippa & sephoritz occurrerunt quibus dedit equum & peditum munitionem.

Duplicis galileæ situs & descriptio.

Carmelus mons. Hyppeon.

Samaria Scitopolis. Hyppene Gadara.

Galileæ inferior Galileæ superior

Galileæ sēp belli periculis restitit

pugnaces galilei galileæ fertilitas

Galileæ populosa. ut breuissimus vicus

habeat supra xv. mil. colonorum

Galileæ varijs arboribus confita

Galileæ abunde irrigata.

Galileæ longitudo & latitudo.

Samariæ quæ iter iudeæ & galileæ sita est

descriptio quæ natura iudeæ nihil

discrepat ambe fertiles. &c.

T Vespasianus antiochiæ exercitum ducens / quæ Syriæ metropolis est / magnitudine si mul aliasque felicitate sine dubio tertium inter omnes / quæ in romano orbe sunt / locum obtinens ubi etiam aduentu suo regē agrippā cum omni manu propria offenderat prestolari ad ptholomaidē properabat. In hac autem ciuitate occurrerunt ei sephorim ciues opidū galileæ colētes. soli mēte pacata qui tā suæ salutis puidētia solliciti quā romanorum virū gnari etiam priusquam Vespasianus veniret / Cestio gallo fidē dederant / dextrasque iuxerant & præsidium militare susceperant. Itaque & benignissime duce suscepto alacri animo etiam contra gentiles suos auxilia promiserant. Quibus interim Vespasianus tuitionis causa poscentibus equitum peditumque tantum numerum tradidit quantum ob stare posse arbitrabatur incursibus: si quid iudei commouere tutassent. Non enim minimū esse videbatur futuri belli periculum auferri ciuitatem sephorim Galileæ maximam & in loco conditam tutissimo totiusque gentis futuram præsidio. ¶ Due sunt autem Galileæ / quæ superior & inferior appellantur / easque phœnice & Syria cingunt. Discernit vero ab occidente Ptholomais territorij sui finibus quondam & galileorum nunc autem mons tyriorum carmelus cui coniuncta Gabaa ciuitas Hyppeon. hoc est equitum / quæ sic appellatur / ex eo quod equites ab Herode rege dimissi coloni eo deducebant a meridie autem Samaritis scitopolis usque ad flumen iordanem ab oriente vero leppa alias Hyppene & gaddaris. Sed & gaulanitide diffinitur: quæ etiam regni Agrippæ fines sunt. Septentrionalis autem tractus eius. Tyro itemque tyriorum finibus terminatur. ¶ Inferioris quoque galileæ fines quæ longi sunt ex tyberide usque ad zabulon cui vicina est in locis maritimis Ptholomēsiū ciuitas propagantur latitudine autē patent ex vico Zalochy. alias Zaloch qui in magno campo situs est usque ad berfaben. Unde etiam superioris galileæ latitudo incipit usque ad bacavicum qui terram dirimit tyriorum. Longitudo vero eius a Thella vico iordani proximo usque ad berothe tenditur. ¶ Sed cum tanta sunt utraque magnitudine tantisque alienis gentibus cincte / semper tamen omnibus belli periculis restiterunt. Nam & pugnaces sunt ab infanzia galilei & omni tempore plurimi: neque formido vniquam vicorum aut pœnuria regiones illas occupauit quoniam totę opimę & fertiles sunt omniumque generum arboribus confite: ut etiam minime agricolandi studiosos vbertate sui prouocent Denique excultę sunt ab incolis totę: nec pars vlla est earum ociosa. Cum & ciuitates ibi crebrę sunt & ubique multitudine vicorum propter opulentiam populosa ut qui sit breuissimus / supra quindecim milia colonorum habeat: prorsus ut si quis etiam magnitudine minorem galileam dixerit quæ trans flumē regionem: viri bustamen eam pertulerit: Hec enim omnis est in opere assidueque fructuum ferax ut illa quæ trans flumen est licet multo maior sit plerique tamē aspera atque deserta est: & nutriendis fructibus mansuetis inhabilis. Galileæ vero mollicies & ingenium fructuosum campos habet cum varijs arboribus confitos: tunc maxime oliuetis & vineis & palmetis excultos. ¶ Irrigatur autem abunde montanis torrentibus aut fontibus aquę perennis. Quotiens illi syrio estuante defecerint. Et longitudo quidem eius a macheronte in pella: latitudo vero a phisodelphia usque ad iordanem. Et pella quidem (quam supra diximus) septentrionalis eius tractus: occidentus vero iordanis meridiana autem moabites regio terminat. Ab oriente autem arabia selbonitide. necnon & philadelphia itaque gerašidis clauditur. ¶ Samariensis autem regio iudeā quidem & galileā sita est. Inclues enim avico in planicie posito cui nomen est gennaye alias Genea i acrabathenā definit Toparchia sed natura nichil ab iudea discrepat. Nā & utrumque motuosę sunt & campestris agroque colendo molles atque opimę: necnon & arboribus plene bonis: tā siluestribus quā mansuetis abundant. eo quod sint natura iudeæ nihil discrepat ambe fertiles. &c. pter alias earum pecora lactis abundant: quodque maximū virtutis atque opulentię specimē est utraque viris referta ē. His autem finitimus ē anaathat al's Amathivici / quæ etiam borreas appellatur / iudeę limes a septē

trione. Meridiana vero pars eius si in longitudine metire adiacenti vico arabum finibus termina-
tur cui nomē iordane. ¶ Et iudeę latitudo ex iordane flumine vsq; ad iopen explicatur. Media ve-
ro ciuitas etus est hierosolima Vnde quidem non sine ratione vmbilicum eius terrę id opidum voca-
uerunt. Sed nec maritimis quidem iudea delicijs caret: a ptholomaida vsq; locis extenta maritimis
¶ In vndecim autem sortes diuisa est. Quarum prima est regnum quod obtinet hierosolimorum ci-
uitas: preter ceteris inter omnes accolae eminens veluti caput in corpore: Alijs quoq; post hanc tophar-
thie sunt distributę. Cophna est secunda & postea accabata deinde raphna alias Thanna & lydda
itemq; amneus alias Ammaus & pelle & Idumea & agada alias egade & herodium & hiericus post
quas iammia & loppe finitimis presunt & preter hanc gamalitica & gaulanitis & bachanea & traconi-
tidis: quę etiam regni agrippę sunt partes. Eadem vero terra incipiens ex monte libano & fontibus ior-
danis vsq; ad tyberiadi proximum lacum latitudine panditur Ex vico autem qui appellatur Arphas
& qui ad iuliada oppidum longitudine tendit: & habitatur ab incolis iudeis & vna syrisq; permixtis.
De iudea quidem & quibus esset cincta regionibus q̄ maxime potui breuiter exposui.

¶ Iosephus contra sephorim impetum faciens magnum in iudea bellum accendit infirmior:
inuentus Sefhoritis: Romani namq; continue agros depopulantur: & interfectis pugnantibus imbel-
les ad seruitutem redigebant. Galileaq; tunc igne plena erat & sanguine. Tytus vero de Alexandria
cum exercitu veniens patrem in ptholomaida inuenit. Romanorum autem exercituum sub vespasia-
no & Tyto numerus & ordo declaratur. Antiochi quoq; & Agrippę & Soemi & Malchi arabie re-
gis: Laudatur Romanorum prudentia qui seruos in militia etiam pacis tempore instruebant. Medita-
tio namq; eorum nichil a contentione differt. Camporum vbi castra ponebant descriptio: Fatorum
quoq; multitudo exercitum sequebatur. Machinęq; eorum in promptu sunt portę in castris vici & ta-
lis est tabernaculorum ordinatio vt repentina videatur esse ciuitas ibi locus cenę & prandij atq; som-
ni buccinę enim tempus vigilandi significant & dormiendi. Sicq; ad inuicem principes ordinantur
vt summus signum donat & precepta subiectis proferenda. Tubę quoq; sonus quid agere debeant
milites instruit. Castraq; recedentes incendunt ordinateq; incedunt & recedunt pedites vtroq; latere
ficas ferunt: sinistra tamen longiore dextra pedites vero duces custodes cum armis viaticum tridui
portant vt parum intersit inter onusta iumenta & pedes Equitum vide arma Agmen autem cui fors
accedit semper antecedit. Omnia enim cōsulte faciunt ideo raro peccant legis non solum desertiões
sed minime negligentię capite plectuntur Terminis insuper Romani imperij ponuntur.

¶ Capitulum quartum:

Vod autem vespasianus miserat auxilium sephoritis. hoc eū equites mille. sexq; milia pe-
ditum: placido eos regente Chiliarcho castris in magno campo positis bifariam diuidun-
tur: & pedites quidem in ciuitate ipsius tuende causa: equitatus vero in castello degebat
¶ Vtriq; autem assidue prodeundo & circa eam regionem loca omnia cursando magnis in-
commodis iosephum: eiusq; socios quamuis quietos afficiebant: & preterea ciuitates extrinsecus
depredabantur quorumq; conatus: si quando excurrendi habuissent fiducia repellent. ¶ Sed
iosephus quidem aduersus ciuitatem impetum fecit sperans eam posse capere: quam ipse anteq̄ aga-
lileis desisteret ita muris cinxerat: vt Romanis quoq; esset inuicta. Vnde etiam de spe decidit: cum &
vi & suasu infirmior sephoritis fuisset inuentus. Magisq; in iudea bellum accendit. o Romanis insia-
as indigne ferentibus & propterea nec die nec nocte ab agrorum depopulatione cessantibus sed pas-
sim diripientibus quicquid rerum in his reperissent. Qui tamen cum mortem pugnantibus semper
inferrent imbelles ad seruitum capiebant. ¶ Ignis vero & sanguis galileam totam repleuerat: Neq;
quisq; expers eius acerbatis aut cladis erat vñ salutis spem habebant in ciuitatibus fugientes. quas
iosephus murorum ambitu communierat. ¶ Tytus autem Alexandriam transmissus ex Achaya.
Cicilius q̄ sperabat per hyemen manum quidem militum cuius causa directus fuerat: suscepit compe-
diososq; vsus itinere. mature ad Ptholomaidam peruenit. Cumq; ibi patrem suum reperisset. Duo-
bus quę ille secum habebat agminibus: Erant autem nobilissimę quinta & decima legiones: Iun-
xit etiam quam ipse abduxit quintamdecimam. Eas autem sequebantur etiā decem & octo cohor-
tes. Quibus accesserunt ex Cæsarea quinq; vnaque ala equitum: alę quinq; Syrorum itidem equi-
tum. Decem autem cohortum singulę mille pedites habebant. In cæteris vero tredecim secenti
pedites: & centeni viceni equites erant. Satis autem Auxiliorum etiam a regibus congregatum est
¶ Antiochus enim: & Agrippa: & Soemus bina milia peditum. Et Sagittarios equites mille præ-
buerunt. Cum Arabiæ quoq; rex malchus prætermilia quinq; peditum equites mille misisset quo-
rum maior pars erant: Sagittarij: vt tota manus computata cum regijs decem milia circiter peditu-
rum equitum colligeret: præter colonos: qui plurimi sequebantur: & meditationi bellicę assueti nihil

Iudeę latitudo i
cuius medio ē ci
uitas hieri: quę
a nōnullis vmbi
licus terrę appel
latur.

Exercitus vesp
siā iordo i sepho
ri q̄ mltum iose
phum & socios
vexabant.
Iosephus cōtra
sephori iperū
faciēs magnū in
iudea bellū accē
dit infirmior iuē
tus sephoritis:
Tytus citius ex
alexadria cō ex
ercitu veniēs pa
trē i ptholomai
de inuenit.
Antiochi agrip
pę & Soemi: ex
ercitus & malchi
Arabiz regis.

Libet Ter / ius Iosephi Iudei

a pugnacissimis aberant/ & tempore quidem pacis dominorum exercitationibus interessent belli autem pericula cum ipsis experirentur. & neq; peritia neq; viribus a quoq; nisi a dominis vinceretur.

Laudat romão,
rñ prudētia qui
seruos in militia
istruebāt etiam
pacis tempore.
Rōanorū medi-
tatio nō differta
vera cōtētiōne.
Romani maxie
in militia exerci-
tati:
Cāporū vbi ca-
stra metā rōa-
ni descriptio
Fabrōrū mītitu-
do Romanorū
sequūt exercitū
machinē rōano
rū i prōptu sunt
quattuor portæ
Vici in castris.
Tabernaculorū
ordiatio vt vide-
atur ciuitas

¶ Qua quidem in re nimis ammirandam quæ existimauerit Romanorum providentiam ita seruos instituentium: vt non solum vitæ ministerio. Sed etiam belli necessitatibus viles sint. Quod si quis eorum aliam quoq; respexerit militiæ disciplinam profecto cognosceret tantum eos imperium non fortunę munere: sed propria virtute quesisse. Armis enim vti non ex bello ceperunt. neq; solum / sine cesse sit / manus mouent cum in pacis ocio cessauerint: sed veluti armis natura coherentes nullas exercitationis inducias nec tempora præstolantur. Meditationes autem eorum nihil a vera contentione discrepant: sed in dies singulos militum quisq; omnibus armis tamq; in procinctu positus exercetur: quo etiam facillime prælia tolerant. Nec enim vel ordo neglectos eos a consueta dispositio ne dispergit: neq; mœtus aut sumptus remouet: aut lassitudo. Vnde sequitur vt semper superent quo non iridem confirmatos inuenerint. Nec errauerit si quis eorum meditationes confictus esse dixerit sine sanguine: contraq; prælia meditationes effecum sanguine. Nec enim cursu capi sunt hostibus faciles: sed quocunq; in hostilem terram irruerunt ante castrorum munitionem nunq; prælium sumunt. Quæ quidem non leui operæ neq; in equo loco erigunt: nec omnes inordinate describunt: sed si quidem ineguale solum fuerit: contemplantur. Quattuor vero angulis eorum dimensio designantur. Nam & fabrorum multitudo & ferramentorum copia: quæ vsus extructionis poposcerit: sequuntur exercitum. Et interior quidem castrorum pars tabernaculis distribuitur ambitus autem eorum extrinsecus muri faciem præfert. Ordinatis etiam turribus pari spacio dispositis. Quarum interualla telis atq; balistis alijsq; machinis saxa intorquentibus. Omnibusq; instrumentis missilibus complent. Vt cuncta scilicet iaculorum genera in promptu sint. Ex omni autem muri parte quattuor portas edificat: tam iumentis aditu faciles quam ipsis si quis vrgeat intro currentibus latas. In tus aut castra vici spacijs interpositis dirimunt: mediâq; tectorum tabernacula collocant: & inter hæc ducis maxime diuini templo simillimum prorsus vt quasi repentina ciuitas quædam existat. Forumq; & opificum stationes. Et sedes militum primatibus ordinumq; principibus vbi / si qua sit inter alios ambiguitas / indicent. Ipse vero ambitus & omnia quæ in eo sunt multitudine simul: & scientia fabricantium opinione citius communitur. Quia / si res vrgeat / fossa extrinsecus cingitur de præfixa cubitis quattuor: pariq; spacio lata Armis autem septi per contubernia cum decore atq; ocio in tentorijs agunt. Omnia quæ ab his ordinate etiam alia cauteq; per contubernia experiantur ve uti si in igno aqua ve opus sit aut frumento. Hic enim cenæ vel prandium cum voluerit in potestate cuiusq; est. Simul autem somnus est omnibus. & excubias & vigilandi tempora buccinę significant. neq; enim est omnino quicq; quod sine edito geratur. ¶ Mane autem principes quidem ad centuriones illi vero ad Chylarchum conueniunt salutatum. Cum quibus ad summum omnium ducem vniuersi ordinum principes. Ille autem his signum dat aliâq; ex more precepta: proferenda subiectis. Quæ quidem etiam cum in acie sunt agentes citius parent: vt si res exigat incurribus eius: itemq; reuocatio nibus vniuersi pariter obsecundēt. ¶ Cum autem castris egrediendum est: tuba indicium facit nemoq; ociosus est sed vel solo nutu moniti tabernacula coligunt: omniaq; ad protectionem instruit. De inde iterum tuba vt sint parati significat. Illi autem cum mulos & iumenta sarcinis ornauerint velut in cursili certamine signum expectant. Castra vero incendunt: & q; sibi alia munire sit facile: & ne quædo hostibus eadem vsui sint. Attamen tertio quoq; tubæ signo indicant vt exeatur vrgendo aliqua ex causa morantes. ne quis ordinem deserat dextraq; ducis prece astans ter / si ad bellum parati sint voce patria per cunctatur. Illiq; totiens alacri & magna voce paratos esse respondent interrogantq; præueniunt & marcio quidem repleti spiritu cum clamore dexteras erigunt. Deinde ociose & cum omni decore progredientes ambulant: suum quisq; ordinem velut in bello custodiens. ¶ Pedites autem toracibus & galileis septi & ex utroq; latere ficas ferentes. Leuius autem gladius multo est longior cū dexter mensuram palmæ non excedat. Qui vero ducem stipant lecti pedes cuta & lanceas portat cetera manus hastas & clipeos longos seramq; & corbem & sarculam: & securim. Nec non habenam & falcem & catenam triduiq; viaticum vt parum intersit inter onusta iumenta & pedites. ¶ Equitibus autem ad dexteram gladius longior est & contusus in manu: transuersusq; ad equi latus clipeus ter naq; super pharetram vel amplius dependent lata cuspide iacula: nihil ab hastis magnitudine differētia. Caldas vero & torachas pedibus similes hñt nulloq; armorū genere discrepāt & in his equi tū lecti q; circū ducē morātur. ¶ Agmē autē semper cui sorte id obtigerit antecedit. Talia quidem sunt Romanorū itinera & māsiones: itemq; armorum varietas Nihil vero nec in pñijs in consultū aut subitum agunt. sed omnia semper secuntur facta sentētia opusq; ahibetur ante decretis. Vñ aut minime peccāt: aut si peccauerunt facilis est errati correctio. Fortune autē successibus meliores cōsiliorū etiā

Locus cenę prā-
di / & somni intē-
torijs.
Ordo principū
quorū sūmus si-
gnūdabat & pce-
pta proferenda
subiectis.
Castra receden-
tes incēdūt
Modus recedē-
di & incēdēdi.
pedites utroq; la-
tere ficas ferūt si
nistra longiore
dextra.
Equitum arma

Agmen semper
cui fors accidit
antecedit.

si aliter successerint/arbitrantur euentus quasi bonum quidem fortuitum/illiciat vt diuina prouidentia non est credatur quę vero ante cogitata fuerint(etiam si aduersus casus exceperit) bene iam meditata exhibeant ad cauendum: ne idem rursus eueniat. Et bonorum quidem fortuitorum nō is auctor sit/cui cōtingerint/tristitū totū vero qđ innoxis acciderit/saltem qđ rectū cōsiliū cōceperit videatur esse solatio. ¶ Armorum quidem exercitatione comparant: vt non modo corpora sed animi quoq; militum fortiores sint. Maior autem illis est ex timore diligentia. Iamq; legis apud eos non desertores solum verum etiam minimę negligentię capitales sunt ducesq; magis q̃ leges ipse terribiles. iamq; bonos honorando redimunt: ne in coherendis noxijs sint crudeles. Tanto autem obsequio rectoribus parēt/ vt in pace ornamento sint & in acie corpus vnum totius conspiciatur exercitus. ¶ Sic eorum copulati sunt ordines ita circum duces sunt mobiles. & acutis auribus ad precepta oculisq; ad signa. & ad opera manibus. Vnde facere quidem semper strenui sunt pati vero tardissimi. Nec ē vbi præciantes aut multitudinem hostium aut consilia senescere ducum: aut difficultatem regionum. Sed ne fortunę quidem succubuerunt. Nam & eam certiores esse putant victoriam. Quorum igitur actus ex consilijs ipsiūt deliberātes. adeo strenuus paret exercitus Quid mirū si eufrates ab oriēte & oceanus ab occidente. itemq; a meridiano tractu lybie fertilissima regio a septentrione rhenus & hyster sunt imperij limites cum minorem esse possidentibus possessionem recte quis dixerit. ¶ Hęc ergo profecutus sum non tam proposito laudandi Romanos q̃ solacio deuictorum. & vt nouarum rerum cupidus deterrerem. Fortasse autem ad experientiam proderunt bonarum artium studiosis: romanę instituta militię nescientibus. Redeo tamen vnde digressus sum.

¶ GALILEA a Romanis inuaditur.

¶ Vespasiano cum tyto filio in ptholomaide excitū ordinate placidus ab eis missus galileam inuadit maxima interēpta multitudine deinde in Iotapata impetū facit quē Iothapatā cōgressi recipient & eius exercitū septē occisis multisq; sauciatis fugā verterēt vespasianus vero ordiato exercitu ex ptholomaide p̃ficiat in galileā auxiliatores quoq; qui leuius armati essēt/ & sagittarios perire iussit ad repētinus incurius hostiū cohibendos &c Qui in sinibus galileę castra coactatus milites vna cohibebat ordinādo exercitū & galileorū expectādo penitentiā Iosephus vero ppe sephori castra posuit s; aq; hostes oīno cōspicerēt suis fugiētibus ipse cū paucis relictis fugit i tyberiādē vespasianus at; gaderētū ciuitatē prio ipetu capit & cūctis ēt puberibus occisis/ ipsā cū vicis incendit Iosephus itaq; magis mori eligēs q̃ patriā p̃dere hierosolimis fideliter de rebus in galilea gestis rescribit vt/ si foedus cū Romanis placeret/ cito mādaret: aut si bellādū dignū esset mitterēt exercitū Vespasianus aut Iotapatā excidere capiēs/ qui mōtuosū iter asperūq; coequarēt imit.

¶ Capitulum quintum.

Vespasianus quidē vna cū filio suo tyto in ptholomaide interim degēs ordinabat exercitū. At vero galileā persuaserat placidus. vbi maximam eorum/ quos comprehendisset multitudinē interemit. Hęc autē fuit galileorū imbellior turba aimisq; deficiēs pugnacissimos aut vidit sepe i ciuitates cōfugere quas Iosephus cōmuni erat in Iotapata/ quę omnīū tutissima erat/ impetū vertit: existimans eā repentinō agressu captū iri magnāq; & sibi ex ea re apud alios rectores gloriā cōparādā & illis commodum ad reliqua maturius explicāda. quasi metu cessuris alijs ciuitatibus/ si quę validissima esset occupatā vidisset. Multū tñ opinione deceptus est. Iotapateni enim/ cum eius impetum pręfessisset prope ciuitatem aduenientem excipiunt congressiq; cum romanis ex improuiso plurimi & ad pugnam eos vertunt. multosq; sauciant/ septem solum interfectis/ quia neq; solū inordinate pugna discesserunt septisq; vndiq; corporibus leuiter fuerant vulnerati cum iudei quoq; magis eminus iaculari. q̃ manus conferere iermes cum armatis considerent. Ex ipsis autem iudeis tres ceciderūt: paucis p̃terea sauciatis. Placidus tamen q̃ impetu ciuium languidior inuentus esset aufugit. ¶ Vespasianus vero ipse galileam cupiens inuadere ex ptholomaide proficiscitur: ordinato militum itinere/ sicut romani consueuerunt/ Auxiliatores enim qui leuius armati essent/ itemq; sagittarios preire iussit ad repētinus incurius hostium cohibendos: & vt suspectas atq; oportunas siluas insidijs scrutarentur Cū quibus erat etiam romanorum armata portio equites peditesq;. Eos aut sequebātur de singulis hecathontarchijs deni equites & pedites armaturam suam ferentes: mensurasq; castrorum. Post hostes viarum ibant qui aggeris maligna corrigerent. ac deuia complanarent: siluasq; obstātes preciderent: ne perplex itinere fatigaretur exercitus. Deinde suas itemq; subiectorum sibi tectorum facinas & tuitionis causa multos/ cum his equites ordinauit. Post quos ipse veniebat. lectos pedites equitesq; necnon & lancearios secum ducens: equitumq; p̃terea suorum agmine comitatus.

F. iij.

legis nō solū de feriōes sed minime negligentię capite plectunt ordiatio militū.

Rōani ipij fmi. cā. pp̃t quā apđ p̃dixerit auctor de romanis.

Vespasiano cū filio tyto i ptholomaide exercitū ordināte placidus inuadēs galileā maximā intermittebat multitudinē & deinde i iothapatā petū fecit quē Iothapatēi recipiūt & eius exercitū septem occisis multis in fugā verterunt. hecathontarchijs

Stratores viarū vespasiani locus in exercitu & custodia

Liber Ter (ius Iosephi Iudei

De singulis autem turris propolis centum & viginti equites deputatos habebat. Hos sequebantur D
qui expugnandis ciuitatibus machinas & cetera tormenta portarent. Deinde rectores itemq; prefe-
cti cohortibus chiliarchi stipati lectis militibus. & post hos circum aquilam signa alia / quæ omnibus
apud Romanos agminibus præest / q; & vniuersarum animum regnum habet & validissima / Itaq;
illam & principatus insignie putant omniq; victoriæ quoscunq; bello petierint. Sacras vero signorum
effigies iidem sequebantur cornicines & post eosacies in latitudine sentis digesta militibus hisq; ad-
herebat ex more quidam ethacontarchus discipline atq; ordine custos. Serui autem singulorū agmi-
num cincti cum peditibus erant multis alijsq; iumentis aduehentes militum sarcinas. Omnium vero
agminum postrema erat centenaria multitudo eamq; armorum coactores sequebantur armati pe-
dites. equitumq; non pauci. Itaq; peracto itinere vespasianus cum omni exercitu ad fines galileæ pue-
nit: ibiq; positis castris quamuis promptos ad bellum milites continebat vna & ostendendo exerci-
tum / qui alias quo hostes motu percelleret / spaciumq; indulgendo pœnitudinis / si quis ante prælium
voluntatem mutaret / Nihilominus autem murorum instruebat obfidium Ita q; multos quidme rebel-
liones fugere vel solus fecit ducis aspectus mortum vero vniuersis incussit. Iosephus enim eiusq; so-
cijs qui non longe a Sephorym castra posuerant. Vbi bellum appropinquare cognouerunt. Et iam
iamq; romanos secum prælio congressiuros: non modo ante pugnam. Sed anteq; hostes omnino com-
spicerent fuga disiecti sunt. Cū paucis autem relictis Iosephus vbi se aimaduertit neq; ad excipiēdos
hostes sufficientem manum habere iudeorum animos confidisse ac si fides his haberetur. plerosq; li-
benter ad hostes defectum ire. iam cum quidam omni bello quiascebat: quam longissime autem peri-
culis abesse decreuit: abductisq; qui secum remanserant / in tyberiadā confugit. ¶ Vespasianus autē
gadarensium ciuitatem aggressus primo impetu capit. q; eam pugnaci multitudine vacuum reperit.
sed. Deinde hinc transgressus interius cunctos etiam puberes interficit: cum Romanos odio gentis &
cladis memoria / quam petulerat Cestius / nullius etatis misericordia cōmoueret. Incendit autem non
solum ciuitatem. Sed etiam omnes circum vicos & municipia quædam pœnitus desolata nonnulla
vero quorum habitatores ipse corpisset. ¶ Iosephus autem / quam tuitionis coaptauerat ciuitatem /
ipse motu repleuit. Nam tyberienenses nunq; eum nisi de omni bello desperasset / fugam in verum ire
credebant. Neq; in hoc eos voluntatis eius fallebat opinio. videbat enim res rudeorum quorū eua-
derent vnamq; illos viam salutis habere si propositum mularissent. Ipse vero / quamuis sibi speraret
a Romanis veniam tribuendam / mori tamen sæpe voluisset. q; / proclita patria / cum dedecore animi
strationis sibi credite apud illos feliciter agere a quibus fuerat missus. Decreuit igitur hierosolimam
primatibus quemadmodum sese haberentes cum fide perscribere. ne vel nimis extollendo vires ho-
stium timiditatis postmodum argueretur: vel minus aliquid nūciando fortasse cepti. etiam pœni-
tentes ad ferociam reuocaret / atq; si sordus eis placeret / cito rescriberent: aut si bellandum esset dignū
contra Romanos exercitum mitterent. Ille quidē / hac ep̃la scripta / mature dirigit qui in hierosolimā
litteras ferret. ¶ Vespasianus autē iotapatam excindere cupiens / nā in eā plurimorum hostiū refugisse co-
gnouerat / & præterea validissimū hoc eorum esse receptaculū / præmittit pedites cū equitibus quāvis
tanū iter coequarent. saxis asperū ac peditibus quoq; difficile: omnino vero equitibus inimicū. Et hoc
quidem qua triduo fecere / quod iussum est / lataq; aperuerunt exercitui viam.

Machinaris.
Chiliarchi.
Aglā autē regia
romanoꝝ signū
Sacre signo effi-
gies. cornicines.
Serui agminum
aduehentes
militū sarcinas.

Gadara ciuitas.
prio ipetu euer-
sa.
Vespasianus ga-
darensiū ciuitatē
prie ipetu capit
& cunctis et pube-
ribus occisis ciui-
tatē cum vicis in-
cendit.
Iosephus a for-
tis mori magis e-
ligēs q̃ patriā p-
dere fideliter re-
scripsit hierosoli-
mam vti si sordus
placeret rescree-
berēt cito aut si
bellādū esset di-
gnū mitterēt ex-
ercitum.

¶ IOTHAPATHA Galileæ ciuitas vigesimo primo Maij a vespasiano obfessa est & qua-
dragesimo septimo / qui & Kalendarum Iulij / expugnata.

¶ Iosephus in Iotopatā ex Tyberiadē veniens abiectionum spiritus erigit quod Vespasianus
cognoscens / hoc quodam transfuga ei nunciante / placidum statim misit: ciuitatemq; iubet circumual-
lare quem sequenti die cum toto exercitu secutus est quem videntes Romani perturbātur. sed ea res
in salutis desperationem fecit audaciores. Iosephus namq; contra iudeos magnum fecit & quantum
Iudeos desperatio tantum Romanos pudor incendebat multis hinc & inde occisis & fauciatis. Iota-
patani vero / Romanis diebus quinq; ab aggressiōe non cessantibus / hostium vires non formidabant
Vespasianus autem & cum natura loci simul & iudeorum audacia certandum putans / aduocatis re-
ctoribus / aggregerem / qua parte murus facilis erat accessui / fieri mandauit quibus iudei operantibus
maximum faciebant impedimentum: sed contra eos machinas iussit applicari. Iosephus quoq; erecto
aggere / conuocatis fabris / murum iubet altius extolli & contra facula bouum coria iussibus extēdi mu-
rusq; ad viginti cubitorum altitudinem est erectus

Capitulum sextum.

Iosephū venisse
i iotapata quod
transfuga vespā-
no nūciante stati-

Vinto autem die / qui maij mensis vicesimus & primus erat: prior. Iosephus in Iotapata
ex Tyberiadē venit: abiectionum spiritus erigit. Cum vero transitum eius vespasi-
ano quidā transfuga nunciasset. vtq; mox ciuitatē peteret incitaret. veluti cū ea totā iudeā
capere posset / si Iosephū subiugasset / hoc ille nuncio proxima sollicitate percipio dei qui

dentia factum ratus. vt qui hostium prudentissimus videretur vltro se etiam in custodiam tradere voluntariam. statim quidem cum equitibus mille placidum mittit: vnaque decutionem primum ebucit tam manu quam prudenti virum insignem circumvallare ciuitatem iussit. nec clam inde Iosephus elaberetur. Postero autem die cuncta manu comitatus ipse consequitur: & post meridiem usque ad octiduum itine. re a Iotapatam peruenit. abductoque in septentrionalem eius partem exercitus: in quodam tumultu castra ponit distans ab oppido stadiis septem. Consulto autem quod maxime conspici ab hostibus afferebat. visum attoniti turbarentur. Quod etiam factum est. Eo quod tantus stupor inuasit: vt muros egredi nullus auderet. At romanos quotidie ambulando fatigatos ciuitatem aggredi statim piguit. Ob eandem causam duplici acie circumdato oppido tertio extrinsecus agmen equitum posuerunt omnes Iudeis exitus obstruentes. Sed ea res illos in salutis desperationem audaciores effecit quod per in bello nichil est necessitate pugnacius. Itaque postridie impetu in muros facto: iudei primo quidem locis suis manentes / Romanis castra ante muros habentibus / resistebant. Postea vero quam Vespasianus sagittarios & fundibulares alias fundibulatores omnemque iaculorum multitudinem adhibuit missilibus in eos uti permisit. atque ipse cum peditibus in aduersum collem / unde murus inexpugnabilis erat / niti coepit: tunc ciuitati metuens Iosephus & cum eo cuncta iudeorum multitudo profluit omnesque in romanos pariter irruentes procul a muris eos deteruerunt multa manu simul & audacia parrando facinora neque minora tamen patiebantur quam faciebant. Nam quantum ipsos salutis desperatione tantum pudor incendebat romanos. Et hos quidem peritia cum fortitudine: illos autem duce iracundia ferocitas armabat. Denique cum toto die pugnatum fuisset. praelium nox dirimit. In quo romanorum plurimis faucibus tredecim interfecti sunt. Iudeorum autem cum sexenti essent vulnerati septem & decem ceciderunt: nichilque minus postridie romanis iterum irruentibus occurrit multitudo: fortius resistunt. ex eo fiduciam nacti. quod eos pridie praeter spem sustinuerant. Sed eos quoque pugnaciores reperti sunt quod eorum iracundiam pudor incendebat: vinci credentium nisi citovicisset. Itaque per dies quinque romanis minime ab aggressionibus cessantibus. etiam Iotapatanorum excursus agebantur. murique fortius oppugnabantur: & neque iudei vires hostium formidabant neque romanos difficultas oppidi capiendi lassabat. ¶ Etenim Iotapata paulominus in rupes est tota. ex alijs quidem partibus undique vallibus immensis praecipit: vt earum altitudinem oculis deprehendere cupientium aspectus ante deficiat. Ab vna vero tantum boreae parte adiri potest ubi per transversum lacus desinens montis edificata est. Quod quidem ipsum Iosephus muro ciuitatis fuerat amplexus quo inaccessus esset in hostibus superiora cacumina. Alijs vero circum montibus testis: priusquam in eam perueniret / nullo poterat conspici. Iotapata autem sic erat communita. ¶ Vespasianus autem & cum natura loci simul certandum putans & cum audacia iudeorum incipere obsidionem alacriter studuit. Ad uocatisque rectoribus sibi subditis de agresso deliberabant. Cumque aggerem fieri placuisset / quod parte murus facilis erat accessus / totum ad comparandam materiam misit exercitum. Oppidoque propinque montibus excisis: magnaque vilignorum & lapidum congregata: scutisque minoribus siue ancillis ad vitanda iacula desuper missa per valles dispositis / sub eorum defensione aggerem construebant. nulla autem vel minor noxa telorum quae de muro iacerentur. His autem alij terram ex propinquis tumultibus eruentes: sine intermissione suppeditabant. Cunctisque trifariam distributis: nullus erat ociosus. At iudei super eorum tegmina saxa ingentia. & omne telorum genus curabant immittere. Quae licet minime penetrarent: magnus tamen strepitus & horribile impedimentum erant operantibus. Tunc igitur Vespasianus machinis missilium circumpositis / erant autem omnes centum quinquaginta alias sexaginta / in eos / qui super murum astarent / iussit tela contendit. Simulque ex basilis lanceae procurrebant saxaque tormentis ingentia mittebantur. ignisque & sagittarum frequentissima multitudo quae non solum murum sed etiam totum intra iactum earum spatium iudeis inaccessum fecerunt. Arbum enim sagittariorum manus & iaculatores. itemque fundibulatores omnes & machine telis operabantur. Neque tamen his iudei / ne desuper uiscerentur / quieti erant sed excurrando per cuneos more latro num tegmina operantibus dissipabant. nudatosque feriebant vel / si quando illi cessissent / aggerem dissipabant. vallorumque munimenta cum ancillis igni tradebant. donec Vespasianus cognito huius incommodi causam ex distributione operum contigisse. quod interiecta spacia iudeis locum aggrediendi preberent / adunauit tegmina. Coniunctisque viribus pariter obreptiones hostium prepedite sunt. ¶ Erecto autem promodum aggere. pauloque minus aequato propugnaculis indignum esse ratus Iosephus nichil contra moliri / quod oppido saluti foret / conuocat fabros. murum altius iubet extolli. Cum illi iam multis obstantibus iaculis minime edificare posse firmarent. hanc eis defensionem excogitauit. Sudibus fixis per eos bonum coria extendi precepit / quae missos tormentis lapides sinuata susciperent / quibusque repulsa tela cetera dilaberentur / & ignis humore languesceret. His autem fabros

placido mittit. & circumvallare iubet citate & se quatuor die cuncto exercitu segnat.

Iudei viso romano exercitu perturbantur. &c. Nichil in bello pugnacius necessitate.

Iosephus maxime contra romanos impetum fecit quod tunc ei dispersio iudeos tamen pudor romanos incendebat missos extraque parte faucibus & occisus.

Quinque diebus romanis ab aggressionibus cessantibus Iotapatani hostium vires non formidabant &c.

Vespasianus consiliu quod cum loci natura pugnandum sit aggeremque parte murus facilis erat accessus / fieri mandauit iudei vero horribile operantibus impetum dimittit faciebant contra quos machinas iussit applicari.

Iudeorum dissipatione in impedimento romanos.

Iosephus erecto aggere murum conuocatis fabris iubet altius extolli & contra iacula basti coria su

Liber tertius Iosephi In dei

dibus extēdi & mutus ad. xv. cubitorū altitudinem est erectus appositis. Illi murum die noctuq; operando ad viginti cubitorum altitudinem erexerunt crebris etiā turribus in eo constructis. pinnis q; validissimis aptatis. Quę quidem res romanis iam intra ciuitates se esse credentibus magnum somnium comparauit: tam Iosephi mollitione q; oppidanorum obstinatione perterritis.

¶ Vespasianus hostiū audacia & calliditate irritatus ciuitatē obsidere statuit vt rerum inopia eā reddere cogerentur. Iudei vero frumenti copiam hātes salis & pœnuriā paciebātur. Ideo Iosephus potus mensurā ministrabat quod eis ampliorē mouebat cupiditatē. Ipse autē caute vestimenta aquis diuersa p muros suspēdere iussit ex quo romanis meror simul & timor fuit cū tantū aque viderent eos ludibrio cōsumere quos potu indigere credebāt. Dux itaq; belli quia pœnuria ciuitatē capere nō posset iterū arma parat. Iosephus autē p vidualibus habendis p quandā deuiam vallē vicinis iudeis nuncios misit mandās eorū terga sub canum similitudine regivelleribus: Iosephus vero tūc cum optimatibus de fuga tractabat multa allegās ad sui tuitionē: ipse tamē pueris senibus & mulieribus cū infirmis pedes eius stendo āplexis eū p cantibus) cōi ciuitatis armatus desperatiōe manere statuit. Qui & tūc magnū cōtra romanos fecit ipetū. Vnde Vespasianus militibus cōfusus fugereq; paratis impetum pcepit declinare nichil desperatis fortius esse affirmans.

¶ Capitulum septimum.

Vespasianus hostiū audacia & calliditate irritatus ciuitatē obsidere statuit vt rerum inopia cogeretur reddere.

Iudei frumenti hātes copias salis & aque patiebātur pœnuriā.

Iosephus ciuibus potus mensurā ministrabat quod eis ampliorē mouebat cupiditatem.

Iosephus caute vestimēta aquis diuersa p muros suspēdere iussit ex quo romanis timor fuit. &c.

Iosepho cū optimatibus de fuga tractāte populus eū manere precabatur.

Iosephus ad populum.

A Vespasianus & calliditate cōsiliij & hostiū audacia magis irritabatur quē recepta ex munitione fiducia romanos vltro incurfabāt inq; dies singulos plia cateruatim. & cuiuscūq; modi latrociniales dolis: & eorū quę casus obtulisset rapinę aliorū aliorūq; incēdia fiebāt: donec Vespasianus retento a pugna milite statuit obsidere ciuitatem: vt eam vsui necessariorum pœneria caperet. Aut enī coactos inopia sibi supplicaturos: aut si ad finem vsq; in eadē pertinacia durauissent fame cōsumēdos eius habitatores putabat: multoq; facilioris pugnæ fore si post interuallum rursus anxius incubuisset. Itaq; omnes eorum exitus asseruari precepit. Illi autem frumentum aliarumq; omnium rerum intus habebant copiam p̄ter salem. Aque vero pœnuria quia neq; fons erat intra ciuitatē: & ymhre contentis eius habitatoribus rara est in illo contractu estiuus mensibus pluuia. Quo tēpore obsessi etiam hoc vehementius afficiebantur quod arenti alias arcendæ sitis fuerat excogitatum: quodq; fieri ac velut omnes aque iam defecisset egre ferebant. Iosephus enī cum & ciuitatem videret abundare alijs rebus. forteq; animo viros esse: quo longiorem romanis obsidionem faceret q; sperabāt: iam cum potus mensuram ciuibus ministrabat. Illis autē cōseruari quenā pœnuria grauius esse videbatur: ampliorēq; cupiditatem mouebat ius bibendi liberum non haberent: ac velut ad extremam sitim peruentum esset labori cedebant. Hoc autem modo affectos romanos latere non poterat: qui eos ex aduerso colle trans murum in vnum confluere locum & aquę mensurā aspiciere prospectabant: quo etiam balistarum peruenientibus telis plurimos occidebant. Vespasianus qdē nō multo post exhaustis puteis: ipsa sibi necessitate traditū iri ciuitatem sperabat. Iosephus autē vt hāc vt eius spē frāgeret iussit quā plurimos p murorum pinnas diuersa vndis atq; humida vestimenta suspendere vt omnes repente aqua perfluere ex quo meror simul romanis ac timor erat: cum tantum aque viderent eos ludibrio cōsumere quos potu indigere credebant. Deniq; dux belli etiam ipse: quia pœnuria ciuitatem posse capere desperasset: iterum consilium ad vim atq; arma conuertit: iudeis quoq; id maxime cupientibus: namq; nec se nec ciuitatem saluam fore credebant: plusq; fame & siti perirēt: mortem bello optabant. Iosephus tamen propter hoc etiam aliud consilium: quo sibi copia pararetur per quandam vellem deuiam proptereaq; minus curiose habitata custodibus excogitauit. Mittendo enim per occiduas eius partes litteras ad quos vellet: iudeos extra ciuitatem degentes ab his omnia vni necessaria. & quę in ciuitatem defecerant accipiebat mandato commenantibus vt plerumq; ad excubias reperent terga velleribus tecti quo si qui eos nocte vidisset canum similitudine falleretur. Idq; factitatum est: donec eius fraudem vigiles senserūt. vallēq; cinxerunt. Itaq; tunc Iosephus non diu ciuitatem sustinere posse prospiciens suamq; salutem parit si vellet remanere: desperans: cum optimatibus de fuga tractabat. Verum id populus sensit & circum eum fusus: ne sese negligeret: precabatur in quo solo recumberent. Ipsum enim saluti esse ciuitatis remanentem: velut omnis eius causa alacri essent animo certaturi. Quod si etiā capiantur eundem fore solacio. Decere autē illū neq; inimicos fugere: neq; amicos deferere aut quasi ex nauī tēpestate oppressa dissiliri qui ad eam tranquillo mari venisset. Ipsum enim magis demersum esse ciuitatem cū iam nemo audebit hostibus repugnare si discessisset cui confiderent. Iosephus autem quod sibi caueret occultans illorum commodo se exitum parare dicebat. Nam intra ciuitatem manendo neq; seruatis grande aliquid se profuturum & si caperentur vna cum his esse frustra periturum: obsidione vero liberatus extrinsecus eis magno emolumento fore. Mature enī congregatis ex territorio galileis alio

A bello romanos ab eorum ciuitate reuocaturum. Nunc autem non uidere quid apud eos residens utilitatis afferret nisi quod romanos ad obsidionem magis incitaret ut se capere magni penderent: quem si fugisse cognouissent multum essent de obsidionis impetu remissuri. Non flexit his populum iosephus sed hoc se circumfistere magis incendit. ¶ Denique pueri & senes itemque mulierculæ cum infantibus filios ad pedes eius accendebant. Eumque omnes complexi tenebant & ut fortunæ socius sibi remaneret cum uolantibus supplicabant non inuidia salutis eius/quantum ego arbitror/sed proprie. Nichil enim mali remanente iosepho existimabant esse passuros. Ille autem si quidem paruisset hec preces esse ratus custodiam uero/si per vim cogeretur/multum enim ex intentione discessus etiam querelarum miseriam fregerat. remanere statuit. communisque desperatione ciuitatis amatus. & nunc tempus esse dicēs pugnam incipere cum spes nulla salutis est pulchrum uitam pacisci pro laude. ac fortè aliquo patratō facinore in memoriā posteritatis occumbere: ad opera se conuertit: cumque pugnacissimis egressus distentis custodibus uisque ad romanorum castra excurrerebat: & nunc pelles aggeribus impositas sub quibus tendebant discerperem nunc operibus ignem immittere. posteroque die similiter ac tertio: & per aliquot dies ac noctes bellando non laborabat. ¶ Sed vespasianus/romanos his excursibus male affectos aspiciens/mā & terga dare iudeis putabat/& fugientes insequi armorum pondere tardabantur/cum iudei semper aliquid agentes priusquam paterentur in ciuitatem refugerent/armatis imperat/ ut eorum impetum declinarent/ ne uel cum hominibus mortis audivis manum confererent. Nichil enim esse fortius desperationis: restringi autem illorum impetus si proposito careant: quasi flammam si materiam non inueniat ad hoc oportere romanos cautius querere uictoriā agendę possessionis causa: non ex necessitate bellantes. Per sagittarios autem arabum & syrię fundibulares: per quę saxa tormentis emissa: plerumque repellebat iudeos. Nulla enim telorum machina quiescebat. Illi autem his quidem male acceptis cedebant uerum eminus missa intra factum subeuntes seuius Romanis instabant: cum neque corpori neque animę parcerent sed per uim uirumque pugnarent/suorum quisque laborantibus subuenientes.

¶ Vespasianus/muris aggeribus fere equatis/arietem ciuitati precepit applicari. Arietis enim bellica machina est impetuosa cuius hic ponitur descriptio. iosephus uero/concussis arietis ictu moenibus clamantemque populo/saccos paleis repletos contra arietis impetum dimitti iussit. Romani uero cōtis falces ligauerunt quibus saccos inciderent. Sed iosephus ignis auxilium applicans. Romanorum machinas pessumdedit. Et eleazarus iudeis eleuato saxo & dimisso fregit arietem: sed tandē sagittis confixus interiit. Post hunc duo fortissimi fratres super Romanos profillentes illos in fugam uertunt. iosephus quoque igne machinas obruebat. Vespasiano autem in planta sagittæ uulnerato turbati. Romani ad eum concurrunt: & primus Tytus timēs patri. Sed ipse uulneris dolore bellū in iudeos seuitus incitauit: iudeis ualidissime repugnantibus. Arietis autē phatur uolentia ex his quę illa nocte contigerunt. Caput namque cuiusdā percussū auulsum est eiusque ad tertium stadium ueluti fanda excussa ē caluaria. Muri quoque ambitus sanguine pleni erant & cadaueribus. Maximaque ibi fuit cedes: muros tamen machinarum ictibus corruentes. Iotopateni munierunt.

¶ Capitulum octauum.

Igitur Vespasianus ultro se existimans longitudine temporis hostiumque incurfibus obsideri. cum prope iam muris aggeres æquarentur: arietem admouere precepit. ¶ Est autem aries immensa materia malo naui assimilis: cuius summum graui ferro solidatum est in arietis effigiem fabricatum/ unde etiam nomen accepit. Dependet autem funibus mediis ex trabe alia uelut ex trutina palis utrimque fultus bene fundatis. Retorsumque autem magni virorum multitudinē repulsus. his demum simul rursus impellentibus missus in fronte prominente ferro moenia percussit. Nec est uilla tam valida turris aut murorum ambitus adeo latus ut/ & si priores ictus fortiter sustineret/ assiduos vincat. Ad huius periculum rei duci romano transire placuit. ut capere opus pidum præparati/ quoniam perniciofa uidebatur obsidio/ iudeis minime quiescentibus. Itaque Romani quidem balistis. cæterisque missilium machinis ut facilius ferirentur/ qui de muris obstare tentassent/ propriis adhibitis utebantur neque sagittarij ac fundibulares longius aberant. Cum ergo ea causa nemo auderet muros ascendere. id si arietem applicabant gradibus desuper itemque pellibus seipsum tam pro sui defensione quam machinæ. Et primo quidem ictu moenia concussa sunt clamor/ uero opidanorum uelut iam capti essent maximus factus. iosephus autem eundem locum sepe feriri neque multipost murum disturbatum iri prospiciens. quo commentum vim machinę paulatim falleret excogitauit. Saccos enim paleis confertos/ qua semper impetum arietis ferri uiderent: dimitti iussit ex muro. ut eo modo scilicet ictus erraret/ aut etiam excepta uulnera laxitas frustraretur. Quæ quidem res multum romanis morę attulit. Nam quocumque hi machinam conuertissent: contra illi qui supra murum stabant palearum traduentes saccos ictibus supponebant nichilque muros percussione lede

Pueri senes & mulierculæ cum filiis ad pedes iosephi filios amplectentes cum ei manere precabantur. &c.

Iosephi contra romanos maximus impetus. Vespasianus militibus uolentia iosephi consul: & fugere patitur iudeorum impetum declinare imperat dicens nihil fortius desperatis.

vespasianus muris aggeribus fere equatis arietem precepit ciuitati applicari.

Iosephus concussis arietis ictu moenibus clamantemque populo. Saccos paleis repletos contra arietis impetum iussit dimitti

Libertertius Iosephi Judei

romāi vero cōtis
falces ligauēnt q
bus faccosicidē
rent. &c.

Eleazarus iude
us eleuato saxo
& di. niffo fregit
arietē s; tādē sa
gitus fixus. &c.

Duorum fratru
audacia q super
Romāos piliē
tes illos in fugā
verteit iosephus
quozigni machi
nas obruebat.

Vespasianus/ su
patovulneris do
lore/ bellū i iude
os seuius incita
uit.

Repugnatio va
lidissima iudeorū.

Arietis violētia
probatur.

Muri ābitus sā
guine pleni & ca
dauēribus. &c.

Maxia i iotapa
ta cedes murof
q; machinarum
iētibz corruen
tes munierunt.

bant donec etiam romanis aduersus hoc aliud machinati sunt. Proceres enim contis exhibitis: in his summis falces quibus faccos absciderent alligarunt. ¶ Cum autem hoc modo efficax arietis opus extitisset ac murus/ quia recens erat edificatus/ iētibz cederet: quod reliquum erat Iosephus eiusq; socij ad ignis se auxilium contulerunt: accensumq; totum/ quod aride fuit materij/ tribus ex locis pariter inflammarunt. vnaq; machinas & pro pugnacula romanorum & aggerens concremarūt. Illi vero non sine malo subueniebant: audacia simul eorum territi: & ne adiumento essent flāmis prouētibus impediti: quē aridum nactē fomitem: & prēterea bitumen ac picem. necnon etiam sulphur opinioē citius volitabant operaq; romanorum multo labore curatavniū horz spacio pessunderant. ¶ Hic etiam vir quidam iudeus p̄dicatioē dignus ac memoria iuentus est Samei filius. Eleazarus/ cui Salib alias Saab galileę patria fuit/ is enim saxum ingens alte sublatum tanta vi ex muro dimisit super arietem: vt machinę caput abrūperet: idq; ex medijs hostibus saltu ad eos delatus deferret nulloq; mortu reportaret ad murum. Postremo/ tanq̄ signum quo tela mitterent hostibus positus nudo corpore/ quinq; sagittarum vulneribus fixus est. Earumq; nulla respecta vbi murum ascendit/ vnde iam videri ab omnibus poterat eius audacia/ ibi constitit contractusq; dolore plagarum cum ariete decidit.

¶ Post hunc fortissimi extiterunt duo fratres Netiras & philippus devico romy galileę. Qui cum su per milites decimę legionis profluisissent tanto impetu/ q; transgressi sunt. vt & aciem romanorum prorumperent. quosq; aduersum ierant omnes in fugam verterent. ¶ Prater hos autem iosephus quoq; & cetera multitudo raptis ignibus machinas & refugia cum operibus quintę itemq; decimę eiusq; terga dederat legionis incendunt. Ceteri autem qui mox consueci sunt & instrumenta & omne genus materiae obruerūt. ¶ Rursus autem romani post meridiem erectum arietem ad eam muri partem/ quę pridem quassata fuerat/ appulerunt: ibiq; defensorum eius quidam vespasiani plantam sagitta percussam leuiter vulnerat: quoniam teli spacio defecisset. Maximam tunc id perturbationem romanis fecit. His enim/ qui prope aderant/ viso sanguine perterritis. per omnem fama currente exercitum. relictaq; obsidione pleriq; cum stupore atq; formidine ad ducem belli cucurrebant: & ante oēs titus aderat metuens patri. Vnde contigit vt & beniuolentia circa rectorem & filij perturbatio cōfunderet multitudinem. Facile tunc pater & timore filium: & perturbatione liberauit exercitum. Su perato enim dolore vulneris & ab omnibus qui sui causa pertimuerunt conspici studens bellum i iudeos seuius incitauit. Nā velut vltor quisq; imperatoris omne periculum adire cupiebat & clamore alius alium adhorantes murum petebant. Iosephus autem cum socijs/ licet assiduus balistarū itemq; tormentorum iētibz caderent nequaq; tamen deterebantur a muro. Sed & flammis & ferro & saxis eos appetebant qui arietem protecti palmis impellerent. Nichil autem aut parum proficiebant. cum sine intermissione procumberent in conspectu hostium positi. quos ipsi cōtraviderē non possēt. Nā & suis ignibus collucētes/ tanq̄ si dies esset/ certum erat hostibus signum/ quo tela dirigerēt/ machinisq; procul non apparentibus missilia cauere non poterant. Ergo propterea nō tam balistarum q̄ talculorum vi multi simul confringebantur alias transfigebātur missaq; machinis saxa & murorū pinas auferēbant: & frangebant angulos turrium. Virorum autem nulli tam fortiter constipati erant. vt non visq; ad extremam aciem saxa magnitudine ac violentia sternerentur. ¶ Sciet aut aliquis huius machinę vis quantum valeat ex his quę illa nocte cotigerunt. In muro cuiusdam ex circumstantibus Iosepho saxo percussu caput auulsum est: eiusq; ad tertium stadium veluti funda excussa caluaria. inter diu quoq; pregnantis femine transiecto alias secto/ vtero ad dimidium stadiū infans abactus ē. Tāta tormento vis erat. Ergo machinis terribilior erat ipetus. & missiliū strepitus. Crebro aut mortuū cū mortuos deijcerent sonabant. & acerbissimus quidē intus excitabatur mulierū clamor alias tumultus extrinse cos autem occumbentium gemitus concrepabat. Totiusq; muri ambitus ad quę pugnabatur sanguine perfluebat. Iamq; ascendī poterat congestione cadauerum. Montibus autem resonantibus multo amplius his horror ex clamoribus ascendebat: nec quicq; illi nocti defuit: quod vel auribus vel oculis terrorem posset incutere. ¶ Plurimi quidem pro iotapata decertantes fortiter ceciderunt plurimi fauciati sunt & tamē vix circa matutinas vīgilias murus assiduus iētibz machinarum cessit. Tamq; illi quidem corporibus atq; armis septi: eam partem/ quę deiecta fuerat/ priusq; romani pōtes apponerent munierunt.

¶ Vespasianus recreato exercitu ipsum mane ad occupandam ciuitatem ordinat: quo cognito Iosephus etiam suum ordinauit. fatigatos & senes versus integrum murum collocans. In collapsa vero parte validissimos/ in quibus & ipse fuit/ collocauit ipsosq; ad certamen pro patrię tuitione incitat. Vulgus autem ociosum pueri & mulieres/ viso Romanorum exercitu/ quasi capta ciuitate/ vltulatu cōsonuerunt. Sed Iosephus mulieres/ ne suos effeminaarent viros/ intra domos inclusit: tacere iussas vnde Iosephi socij p̄ceptorum memores audaciores facti sunt. Iosephus quoq; his rerū angustijs

consilio necessitatis adhibito: Romanos feruenti oleo desuper infuso impugnare iubet: quod sub armatura fluens corpus exurebat: nec incendij fuga erat. Sed neq; Romanis virtus in aduersis rebus neq; Iudeis prudentia defuit. Iudei namq; pontium Romanorum tabulata feno greco decocto profundes eorum progressum deceperunt. Vnde Vespasianus milites multa in hoc bello mala pepessos reuocat quorum non paucis obruncatis per plures sunt vulnerati: die xx. mensis Iunij Et tres turres feno circumdatas iaculatoribus & sagittarijs plenas super aggeres erigi iubet & his qui intra erant, muri defensionem coacti sunt deserere.

¶ Capitulum notum.

MAne autem Vespasianus ad occupandam ciuitatem iam ducebat exercitum ex nocturno labore paululum recreatum idemq; cupiens decoctula muri parte alios pugnatores adducere. equitum quidem fortissimos equis dispositos triphariam collocat. ut tecti armis dimittunt latus vndiq; obsiderent: cunctosq; praemanibus ferrent quod si pontes ad moneri coepissent ipsi priores introirent. Post illos autem pedites valdissimos ordinauit. Reliquam vero equitum multitudinem secundum muri spacium per montana loca distendit ne quis fugiens excidium cluitatis lateret. Deinde qui hos sequerentur constituit sagittarios paratas sagittas habere iussos fundibulares quoq; similiter & appositis machinis alijs autem integris muri partibus scalas applicare precepit. ut qui eos prohibere tetassent delectae partis defensionem relinquerent: caeteri oibus simul telis oppressi violentia irruentium cederent. ¶ Iosephus autem hoc consilio cognito per murum quidem integrum labore fatigatos itemq; senes disposuit quasi ledi non possent. In parte vero collapsa validum & potentissimum quemq; senosq; ante omnes viros in quibus & ipse fuit: ad picula subenda sortitus est. Hisq; precepit ut agminum viulatus ne motu quaterentur: aures obstruerent. contra sagittarum vero multitudinem communiti protegerentur desuper scutis: paulatimq; recederent: donec sagittarijs pharetras exinanirent. Si vero pontes a romanis apponerentur ipsos proflitre mandauit: atq; hostibus persuasit & eorum instrumentis resistere. Vnūquēq; vero ita certare debere non quasi conseruandam tueretur sed quasi perditam iam patriam vindicaret: atq; oculis suis proponere mactari senes ac liberos coniugesq; suas propemodum ab hostibus capti: vimq; futurae cladis iam nūc collectā in auctores eius effunderent. Ita quidē introq; disposuit. ¶ Ciuitatis autem vulgus ocio sum mulieres ac pueri: postq; oppidū triplex acie videre circumdatum: nullus enim ad pugnam translatus fuerat a custodijs. striculisq; gladijs ad partem muri delectam hostes instare. armisq; montana loca omnia desuper collucere: atq; ararum quendam sagittarijs tela suggere: tūc extremo viulatu: quacumq; capta vrbe: consonnerunt: non ut impendere mala sed ut adesse iam crederes. Quare mulieres Iosephus ne misericordia suorum animos effeminarent: intra domos cum interminatione concludit filie iussas. ipse ad partem muri quae sibi obtigerat transiit. Et pontes quidem applicantibus animum nō intēdit sed cū specularatur impetū sagittarum. Simul autem ac tubicines vniuersorum agminum congregati sunt. & graueriter infremuit exercitus. Signoq; dato missis vndiq; sagittis obscurari lux coepit. Iosephi socij memores praceptorum & aduersus clamorem obstructis auribus: & contra sagittarum vulnera corporibus communitis cum admouerentur pontium machina: ipsi eas cursu & ante q; hostes pedem in his ponerent occupant eosq; ascendere nitentes praelio deterrebant varia manum itemq; animi facinora demonstrantes: & ne vel in extremis calamitatibus deteriores illi viderentur qui sine periculo contra se fortis esse curabat: nec prius a romanis diuellerantur q̃ vel ea derēt vel occiderent. Qui Romanis defilientibus cōsistū iam liberi facillime tela dirigebat. ¶ Itaq; iudeis perpetuo dimicantibus cū nec vñ mutarent pugnatores haberet decessis aut assidue substituerēt proq; his quos violentia repulisset alijs succederēt inimicem se adhortari latera copulant. protectiq; Romani desuper longioribus scutis in expugnabilis globus effecti sunt. totaq; acie velut vno corpore repellendo iudeos in muro iam pedem ponebant: cum Iosephus his rerum angustijs consilio necessitatis adhibito mira est enim hominis natura machinis excogitandis cum desperatione stimulatur: feruenti oleo superfundi milites iubet: scutorum coniunctione defensos. Id aut iudei multi qui & paratum haberent. & plurimum cito romanis infundunt. ipsis autem lacunis in eos missis calore bullientibus. Haec res ardentium romanorum aciem dissipauit: & cum dolore seuissimum deuoluebatur a muro. Si quidem facile a vertice ad pedes vsq; sub armatura oleum per totum corpus fluebat: carnemq; non secus ac flamma depascebatur quod natuta facile calefceret: seroq; pro sui pinguedine refrigeret. Toracibus autem & galileis illigatis incendij fuga non erat. Nunc autem salientes nunc incuruati dolore de pontibus decidebant: ad suos autem contra nitentes tuto recedere non poterant: quoniam iam facile ab insequentibus capiebantur. ¶ Sed neq; romanis virtus in rebus aduersis: nec iudeis prudentia defuit. Romani enim licet oleo perfusi mirabilia pati viderentur: tamen in eos qui perfusi

Vespasianus re
creato exercitu
ip̃s ad occupan
dā citatē ordiat.

Iosephus cogni
to Vespasiani cō
silio suū ordinat
exercitū fatiga
tos & senes ver
sus murū inte
grū collocat &c.

Viso romanorū
exercitu ocioſū
vulgus pueri ac
mulieres / quasi
capta vrbe / viul
latu cōsonuerūt
i; iosephus mu
lieres / ne suos ef
feminaret viros /
itra domos iclu
dyt filie iussas.
Iudeorū audaci
cia & virtus.

Iosephus feruē
ti oleo sup̃ infuso
romanos impu
gnare iubet &c.

Oleū sub arma
tura fluē totum
corpus exurebat
nec incendij fu
ga erat. &c.

Romanorū
tus;

Liber tertius Iosephi Iudei

Iudei romānorū
pgressū decepe
rūt pontiū tabu
lata cū feno grē
co decocto pſu
dentes. &c.
Vespasianus mi
lites multa mala
in hoc pſio ppef
fos reuocat quo
rū nō paucis ob
truncatis plures
sunt vulnerati
die. xx. mensis.
Iunij.

derant) ferebantur: precedentem quiscūq; incurſando tūq; ipse impetum retardaret. Iudei vero ppef
sum eorum dolo altero deceperunt: cum feno grēco decocto pontium tabulata perfuderāt. Quibus
illi retrahebantur delabentes: vt neq; fugientium quiscūq; neq; aggredientium firmo posset eniti vſſi
glo: sed alijs quidem resupinati per ipsas pontium tabulas calcaretur multi vero super aggeres deice
rentur. Et/ qui cecidissent/ a iudeis feriebantur qui/ romanis desiliantibus/ conflictu tam liberi facili
me tela dirigebant. ¶ Cum autem multa mala milites in hoc perpeti pſio dux videret post meridi
ans eos horas a pugna reuocat: quorum non paucis obtruncatis: plures sunt vulnerati. Ex Iotapata
vero sex viris mortuis: plusq; trecenti laudij translati sunt: hoc autem modo pugnatum est. iunij mēsis
die viceſimo. ¶ Ac vespasianus eorum causa/ quę acciderant/ consolatus exercitum postq; ira vider
accensum neq; tam exhortationem q̄ opus depolcere: aggeres quidem altius tollit. tres vero turres
quingugenū pedum in excelsum iubet erigi ferro vndiq; testas. vt & pondere stabiles essent neq;
ignibus expugnarentur: easq; super aggeres collocat: iaculatoribus & sagittarijs itēq; leuioribus mi
silium machinis plenas fundibulariumq; fortissimis. Qui cum non conspicerentur propter altitudi
nem turrium & loricas. ipsi vero/ qui super murum astarent/ facillime cernerent telisq; appeterent: cū
illi neq; a vertice venientes sagittas facile declinare neq; vlciſci possent quos non viderent altitudine
quidem turrium librata manu iacula superante. ferro autem quo erant septē flammis obſtāte obſtāte
igitur defensionem muri deserunt. magisq; aggredi tentantibus occurrebant. F: Iotapateni quidē
ita resistebant. quamuis multi in dies singulos occumberent: neq; cōtra mali quicūq; hostibus faceret
quod eos sine periculo prohibere non poterant.

¶ IAPHAM CIVITAS obsidetur a Romanis & capitur omnibus ciuibz occisis.

¶ Vespasianus ad Iapham ciuitatem Iotapate vicinam & ppter Iotapatenorū resistētā info
lentē Traianū cū exercitu mittit. Iaphę itaq; initio bello/ ciues fugiētes romani sequuntur. hos enim
deus a mōenibus p prijs exclusos hostibus Romanis dedit ad interitū. Multi nāq; sociorū gladijs trā
figebantur infinitis a romanis interēptis: & pter hostile mortū mestica pſitio eorū aios frāgebat: unde
Traianus/ xij. milibus occisis/ pugnatoribus vacuā existimās iperatori ciuitatis referuauit excidium: q
Tytū cū exercitu misit quo veniēte cū socijs & ciuitatē obtinēte vehemēs cōmittitur pugna: etiā femi
nis de testis tela iaciētibz. Tādē vero nullus virilis sexus gladiū euasit. Infātes aut cū mulieribus ser
uitio mācipati sūt interēpti qdē in ciuitate q̄ndecim milia captiui aut duo milia cētum & triginta.

¶ Capitulum decimum.

Vespasianus ad
Iaphā citatē Io
tapate vicinā in
folescētē ppter
iotapatenorum
resistentiam.

Traianus mittit
eum exercitu.

Deus galileorū
populū a mōeni
bus proprijs ex
clusū hostibus
Romanis dedit
ad interitū. &c.

Traianus/ duo
decim milibus oc
cisis: pugnatori
bus vacuā repu
tāt: iperatori ex
cidium referuauit
qui. Tytū cū ex
ercitu misit.

Is autem diebus Vespasianus ad finitimam quandam Iotapate ciuitatem euocatis
cui nomē est Iaphę alias Ephra nouas res affectantem. & propterea/ q̄ Iotapatenos
præter spem restitisse audierat insolescentem: mittit eo traianum decimę legionis re
ctorem. datis ei duobus peditum milibus: & equitibus mille. Ille autem cum oppidū
contra expugnationem munitissimum reperisset nam præter natutam/ qua tutum
erat/ & muro duplici cingebatur habitatores vero eius vidisset paratos ad pugnam
sibi obuios processisse. prælium cum his committit: eosq; paulisper reluctatos infu

gam vertit. Quos vestigijs consecuti romani. exterioris muri ambitum quo cunfugerant cum ip
sis irrumpunt. Secundum autem murum petentibus ciues sui claufere ciuitatem motu scilicet ne
cum his rursus hostes intrarent. ¶ Profecto autem deus galileorum clades romanis donabat:

qui etiam tunc ciuitatis eius vnuerſum populū exclusum mōenibus proprijs ad interitum hosti
bus dedit audissimis cedum. Multi enim ruentes simul ad portas multumq; nominatim præ
positos his clamantes. inter ipsas preces immoriebantur: quibus vnum murum hostes alterum ciues
clauſerant: & inter medios coacti murorum ambitus. Multi quidem sociorum suorum gladijs tran
sinebantur: infiniti vero a romanis interficiebantur. nec vel ad vlciſcendum quidem recepta fiducia
Nam præter hostilem mortem: etiam domestica proditio eorum animos fregerat. Deniq; morieban
tur non romanos sed iudeos execrando: omnes qui interierunt numero hominum duodecim milia.

Vnde traianus vacuam esse ciuitatem pugnatoribus reputans: & si qui adhuc intus essent nihil eos
aufuros existimans præ timore imperatori excidium referuauit. Misitq; nuncijs ad Vespasianum pe
tit vt filium suum Tytum dirigeret finem victorię impositurum. Ille autem laboris aliquid super
se ratus cum milite filium misit: hoc est quingentis equitibus & pedibus mille. Qui mature ad ciui
tatem profectus sic ordinauit exercitum. vt in leno quidem latere traianum constitueret ipse vero in
dextrum obsidioni præſſet itaq; militibus scalas muro vndiq; applicatibus/ cum paulisper galilei ob
stitissent/ cōtinuo mōenia reliquerunt. Titus vero eiusq; comites saltu dimissi mature ciuitatē obtine
runt. Tumq; vehemens cum his qui se intus congregauerunt pugna commissa est. Nunc per angusta
viarum tuentibus valissimis: nunc feminis ex tectorum culminibus quę forte inuenerunt tela iactā

tribus. Et hoc quidem modo vsq; ad sextam horam festinare confictum. Assumptis autem bellatori-
bus cetera multitudo: & subito & per domos senes pariter ac iuuenes mactabant. Deniq; virilis sex
us præter infantes nullus remansit: qui cum mulieribus sunt abducti seruitio. Interemptorum quidem Numerus occi-
in ciuitate & in primo congressu numerus fuit quindecim milia: captiuorum autem duo milia & cen-
tum triginta. Hæc galileis ciades contigit: quinto & vicesimo die mensis iunij.

¶ SAMARIA obsidetur. xxvij. die mensis iunij.

¶ HIC AEGESIPPVS capitu. xliij. allegat Samaritanam mulierem de monte Garizim christum Addito,
interrogasse. Iohannis. iij. Et ponit verum modum orandi non in hierusalem ter in anno nec in mon-
te. Sed semper in omni loco.

¶ Samaritæ in monte Garizim congregati belli minas habere videbantur ad quos debellandos.
Vespasianus cerealem quintæ legionis rectorem cum exercitu misit: qui montis radices vndiq; milite
circumdedit eum tota nocte custodivit & tunc multis siti morientibus plures ad romanos transfuge-
runt: quos Cerialis secum assumens montem ascendit & alios primum eos rogans vt salui fiant: pro-
iectis armis recusantes vero occidit. Erant autem vndecim milia & sexcenti. His itaq; calamitatibus
samaritæ vsi sunt.

Capitulum vndecimum.

Ed. ne samaritæ quidem alieni a calamitatibus remanserunt. Hi namq; in monte Garizim
qui est illis sanctissimus congregati locis suis expectabant. Belli autem minas eorum con-
uentus ac speciem habere videbatur. nec saltem vicinorum malis corripiebantur: sed incon-
sulta suarū viriū infirmitate secūdis Romanorū rebus exuti. prona in tumultu volūtatē pen-
debant. Vespasiano autem placebat motus ante capere eorumq; impetus præuenire. Nam & si præsi-
dijs tota samaritica regio cincta erat & tamen eorum multitudo qui coierant & conspiratio timeba-
tur. Ea q; causa cerealem quintæ legionis rectorem cum secentis equitibus tribusq; peditum milibus
mittit. Ille autem quidem ad montem accedere præloq; congressi nequaquā tutum esse duxit q; hostes
plurimi desuper essent: milite vero circumuallatis vndiq; montis radicibus tota eos die custodiebat.
¶ Finem autem aquæ tunc indigentibus samaritibus: etiam graues accendi estus. Erat enim tempus
estatis. neq; se rebus necessarijs vulgus intus traxerat. adeo vt nonnulli quidem vno die siti moreren-
tur. Multi vero eiusmodi morti seruitium præferentes: ad romanos transfugerunt. Ex quibus cognito
cerealis illos etiam qui adhuc perseverarent malis: infractos assumens montem ascendit: & circum ho-
stes exercitu constituto: primum eos a dextera parte hortabatur atq; vt salui esse malent rogabat si ar-
ma proiecerint tutos fore promittens. Deniq; quia persuadere non posset: aggressus eos omnes occi-
dit. ¶ Erant autem vndecim milia & secenti. Hæc iunij mensis vicesimo & septimo die gesta sunt. at
q; his calamitatibus samaritæ vsi sunt.

Samaritæ in mō-
te Garizi cōgre-
gati belli minas
hæc videbantur.

Vespasianus ce-
reale ad samariā
cū exercitu mi-
sit q; mōtē vndi-
q; eius milite cir-
cuuallatis radi-
bus tota nocte
custodiuit & tūc
mītis siti moriē-
tibus plures ad
romanos trāsfu-
geſt quos ceria-
lis secū assumēs
mōtē ascēdit &
alios primū eos
rogans (vt salui
fiāt proiectis ar-
mis) recusantes
omnes occidit.

Ege. dicit. viij.
Aggeribus Ro-
manorū sup mu-
rorū altitudinē
elatis pfugus q;
dā ciuiū pauci-
tatē & infirmita-
tē vespasiāo nū-
ciauit quos faci-
le capi posse do-
lo dicebat i som-
no quē suspectū
obseruari fecit.
& c.

¶ Iotapatenis diu durantis atq; præter spem aduersa tolerantibus Romani quadragesimo septi-
mo aut secundum Aegesipum quadragesimo octauo: supra murorum altitudinem aggeres eleuaue-
runt & tunc quidam profugus ciuium paucitatem & infirmitatem. Vespasiano nunciauit: quos facile
capi posse dolo dicebat in somno quem tamen suspectum fecit obseruari. Iotapatenus enim quidam
captus fuerat. qui potius mortem elegit q; quid in vrbe ageretur diceret. Tytus autem primus cum Sa-
bino ad muros Iotapatæ incedens interfecit vigilijs ciuitatem ingreditur & ceteris præbuit ingressum
vnde romani malorum in obsidione receptorum memores nemini parcebant. Et Iotapatenorum mul-
titudine a romanis occiderentur in extrema ciuitatis congregati: semetipsos interimebant. Antonius au-
tem romanus a iudeo qui fugerat in speluncam doloſe interemptus est. Oēs q; ciues a romanis præter
feminas & infantes occisi sunt. Numerus autem occisorum quadraginta milia. excidij tempore. Capti-
uorum vero mille ducenti. Vespasianus quoq; ciuitatem & castella incendit. Capitulum duodecimū.

Iotapatenis autē diu durātibus: & præter spem aduersa tolerātibus quadragesimo quidē ac
septimo die: romanorum aggeres supra murorum altitudinem sunt elati. Quidam vero ad
vespasianum eodem die profugus venit paucitatem ciuium & infirmitatem simul enunci-
ans q; diuturnis vigilijs & assiduis prælijs consumpti minime quidem vltius vim ferre possent: ve-
rum dolo caperentur si quis instaret. Circa extremam namq; vigiliam quando & malorum requiem
habere viderentur & maxime defatigatos custodes matutinus somnus occupat eos dormire dicebat
eademq; hora inuadendos esse suadebat. Vespasiano autem quia fidem nossit inter se iudeorū quā
taq; superbia poenas contemnerent transfuga suspectus erat. Nam & antea quidam ex Iotapata ca-
ptus omne tormentorum genus fortiter pertulit: & cum ne flammis quidem coactus quid intus agere
tur exquirentibus hostibus prodidisset mortem deridens crucifixus est. Fidere tunc proditori conie-
ctura faciebat & fortasse quidem illum vera dicere: ipse tamen ex eius fallacia nihil magnum sibi exi-
stimans esse metuendum asseruari hominem iussit: & ad occupandam ciuitatem parabat exercitum.

Liber Tertius Iosephi Iudei

Tytus primus cū Sabio ad muros Iotapatē icē dēs; interfectis vigilijs ciuitatē in grediſ & cēteris viam prēbuit.

Moriētes se demū perisse crediderunt.

Multi Iotapatē norū ne a romanis occiderēt in extrema ciuitatis cōgregati semetipſos interemerūt.

Antonius romanus a iudeo qui in speluncā fugerat dolo interfectus est.

Vespasianus ciuitatē & castella oīa exuri iussit.

¶ Hora igitur quę fuerāt indicatā ociose ibat ad muros: primusq; incedebat Tytus cum vno ex chiliarchis domino Sabino: paucis ex quintadecima legione comitatus. Interfectis autem vigilijs in ciuitatem ingrediuntur: & post eos sextus quidem caluarius cerealis chiliarchus & placidus subiectos sibi milites introducebant. Arce vero occupata cum hostes in medio oppido versarentur iamq; plane dies esset ne dum tum quidem illi qui capti tenerentur adhuc excidium sentiebant multo labore omninoq; pariter dissoluti: & si quis euigilasset nebula visus eius hebetante (quę casu tunc plurima se circa oppidum fuderat) donec totus irrupit exercitus soloq; malorum periculo excitati sunt: morietelq; demum se periisse crediderunt. ¶ Romanos autem memores quid obsidionis tempore pertulissent neq; parcendi cuiq; neq; miserandi quemq; tangebatur cura: sed ex arce plebem ad prona compulſam facillime trucidabant: vbi loci difficultas pugnacibus negaret copiam resistendi. Viarum namq; angustijs pressi ac per decliua dilabentes fluente desuper bello obtegebantur. ¶ Id multos etiam qui circa Iosephum lecti erant vt manibus proprijs liberarentur incitauit. Nam cum se viderent romanorum neminem posse occidere ne romanorum manibus oppeterentur pręuenerunt & in extrema parte ciuitatis congregati semet interfecerunt. Quicumq; tamen vigilum primi captam ciuitatem senſerant in quandam turrin septemtrionalem fuga recepti aliquādiu quidem resisterunt deinde circumclusi hostium multitudine sero dextras demiserunt: hisq; instantibus mortem suam equo animo prębuerunt. ¶ Potuissent autem in cruento romano obsidionis sine gloriari nisi vnus ex ipso excidio cecidisset et achontarcus antonius peremptus infidijs. Nam quidem ex his qui ad speluncas confugerant erant autem plurimi rogauit antonium dexteram sibi porrigere ad fidem salutis ac pręsidium: quo tutus ascenderet. Cumq; is manum porrexisset: incaute super ille hasta pręuentum sub inguine pertulit statimq; confixit. ¶ Illo die quidem immanissimam multitudinem peremerunt romani. Postea vero secutis diebus scrutando latebras per cuneos & speluncas omnem vicisebantur etatem pręter infantes ac feminas. Itaq; captiui quidem mille ducenti congregati sunt. Quadraginta vero milia connumerata sunt. excidij tempore pugnissq; superioribus mortuorum. ¶ At vespasianus ciuitatē ipsam excidit iubet: castellaq; adhuc eius omnia exurit. Iotapata quidem ita deuicta est tercio decimo anno imperij neronis kalendarum iuliarum die.

¶ Romanis autem Iosephum inter mortuos querentibus ipse in puteo dimissus vbi quadraginta insignes viros latitantes inuenit occultat die: nocte vero ascendens vigilias explorabat vt fugeret sed tercio die per quandam mulierem indicatus est quem vespasianus missis duobus chiliarchis paulino & Gallicano sub pacis fœdere vocauit: sed tunc timens minime paruit. Tertium quoq; Chiliarchum Nichanorem. Iosepho notum atq; olim consuetum & amicum direxit. Qui illi romanorum erga victos mansuetudinem ostendit suadetq; vt adiucem securus veniant. Quo post Nichanor verba hesitantē milites speluncę ignem voluerunt summittere sed eos retinuit belli ductor. Iosephus autem nocturna reminiscens somnia futuras Iudeorum cognouit clades Is enim in interpretandis somnijs erat idoneus. & cognoscens prophetarum libros deo pręces obtulit. Et nichanori cōsensit. Quod qui vna confugerant Iudeorum: postq; Iosephum rogantibus cedere cognouerunt vniuersi clamauerunt ipsumq; mori potius q̃ seruitutem pati exhortabantur: & ipsum vt proditorem occidere minabantur.

Romani Iosephum phūiter mortuos querebant.

Iosephus in puteo dimissus vbi xl. insignes viros latitantes inuenit occultabat die nocte vero ascendens vigilias explorabat vt fugeret sed tercio die per quādā mulierē indicatus est: quē vespasianus missis duobus chiliarchis sub pacis fœdere vocauit sed tūc minime paruit timēs

¶ Romanis vero Iosephum requirentes & proprię indignationis causa: & quod imperatori opere reprecium videbatur captus enim maxima pars belli esset mortuos itaq; abditos rimabantur. ¶ Ille autem in excidio alias exitio ciuitatis fortunę quodam vsu auxilio per medios se hostes surripuit: & in quandam profundum puteum saltu dimissus est cui amplum specus adiūctum erat lateri quod supra scrutantes videre non possent. Vbi quadraginta quidem insignes viros latitantes offendit: rerumq; vtilium apparatus. cui non paucis diebus sufficeret. Hostibus autem omnia complexis inter diu quidam se occultabat. nocte vero ascendens vigilias explorabat vt fugeret. Cūq; omnia ipsius vndiq; causa maxime custodirentur. neq; fallendi spes esset in speluncam iterum descendebat biduumq; ibi delituit. tercio vero capta quadam muliere quę cum ipsis fuerat indicatus est. ¶ Tumq; Vespasianus propere duos Chiliarchos paulinum & Gallicanum iussos pacem dare Iosepho & bene hortari eum vt ascenderet mittit. Quibus tamen ille rogantibus postq; ad se venerunt si demq; pro salute dantibus minime paruit. Ex hic enim magis quę pati meritis esset qui plurima commisit quā ex naturali mansuetudine rogantium suspicionē colligens velut ad poenam euocaretur timebat. donec Vespasianus tertium quoq; Chiliarchum Nichanorem Iosepho notum atq; olim consuetum direxit. Is autem q̃ dulce in eos romanorum ingenium esset quos semel subiungassent referens q; ipse Iosephus virtutis suę causa magis ammirabilis q̃ inuisus ducebatur haberetur essetq; imperatori studium non eum ad supplicium ducere (quod etiam sine deditione sibi liceret exigere) sed con

Capitulum tertiumdecimum

A seruire potius virū fortem hūc addebat q̄ nec Vespasianus/siquid dolo moliretur/amicum ad eum mitteret vt re optima pessimam hoc est perfidiam prętexeret amicitia: neq; semetipsum illi / vt amicū falleret optemperatum fuisse. ¶ Verum Iosepho etiam post Nichanoris dicta hęsitāte milites quidē irati spelunce ignem summittere properabant: sed retinebat eos belli ductor viuum Iosephum capere plurimi pendens. ¶ Nichanore autem vehementer instante/ vbi etiam hostilis multitudinis minas comperit Iosephus) nocturna somnia reminiscitur: quibus ei deus & futuras Iudeorum clades: & quę Romanis essent euentura principibus indicasset. Erat autem interpretandis quoq; somnijs ydoneus: & coniectare/quę ambigue diuinitus dicerentur sciebat. Quin & sacros prophetarum libros nouerat: q̄ & ipse sacerdos esset: & parentibus sacerdotibus procreatus. illa igitur hora quasi deo plenus: & recentium somniorum / quę viderat / horrenda simulachra mente complexus / occultas deo preces offert & quia Iudeorum / inquit / labefactari tibi res creator placuit: fortuna vero ad Romanos tota migrabit. animamq; meam / quę futura prędiceret / elegisti: q̄nquidē manus spōte romani & viuo Testor autem q̄ non proditor: sed tuus minister ad eos ibo. Simul his dictis nichanori consentiebat. ¶ Verum qui vna confugerant Iudeorum: postq̄ intellexerunt Iosephum rogā tibus cedere vniuersi circumstantes clamabāt: certe plurimum ingemiscere patrias leges. Vbi sūt quę Iudeis deus abnuī quibus mortem condemnentes aīas indidit. Vita Iosephe captus est lucēq; itueri pateris seruientem. Quācito tulmet oblitus es. Quā multos pro libertate mori persuasisti / Fallam p̄fecto opinione fortitudinis habebas falsamq; prudentię: si salutem apud eos speras cū quibus ita dimicasti. Aut etiam si hęc certa sūt ab illistamen seruari cupis. Sed quamuis te romanorum fortuna tui obliuione perfuderit at nos tamen patrię glorię consulentes & dexteram tibi & gladiū cōmodabimus Tu vero siquidē sponte moriāre. dux Iudeorū. si vero inuitus p̄ditor morieris. Vix hęc elocuti sūt: & in tentatis ei gladijs occidēdū illi cōminabantur: si romanis pareret.

¶ Timens igitur impetū Iosephus eos refrenare & tractare argumentis philosophię cepit quibus multis modis nemini liceret seipsum occidere probat qualiterq; pro libertate suslandabilem mori manifestat: multaq; ad eoc adducit exempla Nautorem enim timidum vocat qui tempestatem metuēs ante vim turbinis nauim sponte submergit: Nullum quoq; animal seipsum occidit. Cum enim adeo animā habeamus depositariā & esse ab eo accepimus ideo vt esse desinamus illi reddēdū est. poenas quoq; se necatiū adducit. Apud enim Iudeos qui seipsum necabant insepulti manebant cū etiā hostiū corpora sepeliebātur. Apud alios vero dexterę abscindebātur.

Capitū quartūdecimū

Timens igitur impetum Iosephus & dei pręceptorum ratus / si ea non enunciasset morte pręuentus argumentis eos philosophię necessario tractare incipit. ¶ Et quid enim tātopere inquit o socij proprię necis auidi sumus? Aut cur inter se amicissimas res corpus & animas in discōtionē vocamus? Musatum me esse quispiam dicet: Sed romani hoc sciūt optimum eē in bello mori: sed lege belli hoc est a victoribus trucidari. Proinde siquidem romanorū ferrum deprecor vere meo gladio meaq; manu sum dignus. Sin illi hosti suo parcendū putant. quanto iustius nosmetipsi nobis peccerimus. Quippe stolidum est ea circa nos admittere pro quibus ab illis dissensimus. ¶ Pulchrum enim est pro libertate mori & ipse fateor pugnando tamen & illorum manibus: qui eam pręriperint. Nunc autem neq; pręlio nobis obstant: neq; nos interficiūt ¶ Itidē autē timidus habendus est qui mori non vult cum opus est & qui vult cū non oportet. ¶ Pręterea quis nos mortuus prohibet ad romanos ascendere: Nempe mortis Ergo eā / quę ab hostibus dubie suscepta / formidini est / eam certā ipsi vobis irrogabimus. ¶ Verū seruitutem dicet aliquis / valde quidē nunc liber sumus / at viri fortis est semet occidere. Immo vero ignauissimi quātum opinor. Nam & gubernatorē timidissimum puto qui tempestatem metuens. ante vim turbinis nauim sponte submergit. ¶ Quin etiam propria manu perire communi omnium animalium natura discrepat: eoq; modo in creatorem nostrum deū scelus admittitur. Nullū est enim animal qd ex industria vel per se moriatur Siquidem naturę lex validissima / vt velint viuere / in oibus sita ē. Idcirco & qui nobis adimētū id putasne hostes ducimus: & quos ifidiatores putamus poena persequimur deū vero indigne ferre nō arbitramini cū domū eius homo despiciat. Ab illo ei accepimus vt essemus rursusq; vt esse desineremus: illi reddendum est. Corpora quidem cunctis mortalia sūt: ex caduca materia fabricata: anima vero semper immortalis est deiq; particula in corporibus collocata. ¶ Si quis ergo depositū hominis surripuerit aut male tractauerit pessimus statim ac perfidiosus habetur. Si dei depositū ex proprio corpore quis eiecerit eum se latuisse / quem leserit / existimabit. ¶ Et seruos quidem fugitiuos viciū iustum creditur quamuis neq; dominos fugerint. Ipsi vero deum fugientes & optimum dominum / impie facere non videbimur. An ignoratis q̄ eorum qui naturę lege vita exeunt: acceptumq; ab eo debitū soluit cum id qui dedit recuperare voluerit. perpetua laus domusq; ac familia stabiles sunt. Pure autem

Milites Iosepho post nichanoris verba hesitante spelūce ignē volunt summittere.

oratio Iosephi ad deum.

Oro Iudeos cū Iosepho latētiū ipsū potius mori q̄ seruitutē patri exortatiū ipsū q̄ vt p̄ditorem occidere mināt. Aeg. i ista oratione multa adducit / a. tiquorū exempla.

Oro Ios. ad socios q̄ offendit q̄ nemini seipsum occidere eg. hęc ora. plūxiore facit multa vltra notāda ponens Timidus quisq; cendus. cōtra susporum occisorū aurea dicta. Nullum aīa se ipsum occidit. Adeo accepimus esse Ios vt esse desinamus illi reddēdū est. Depositariā habemus animam.

Liber quartus Iosephi Iudei

Pœne sese neca-
tium.
apud iudeos q̄le
ip̄os occidebāt
iēp̄ti manebāt
cū ēt apud alios
dextera abscede-
bantur.
Salus optanda

& quę innocentes exaudiantur animę retinent locū i cęlo adeptę sanctissimū atq; in decursum voluē-
tibus seculis casta corpora iubentur incolere: quorum vero manus in seip̄os insanierint: eorū animas
ortus tenebrosior suscipiet: pater autē illarum deus auctores iniurię per nepotes vlciscitur. Hinc & deo
inuifum est: & a sapiētissimo legis nostrę cōditore coercetur. ¶ Deniq; si qui se occiderint. apud nos
quidē vsq; ad occasū i sepultos eos abijci decretum ē cū etiam hostes sepeliri fas esse ducamus. Apud
alios autē etiā dextere iubentur abscondi eiusmodi mortuorum quę in ip̄os armatę sunt quādo vt cor-
pus ab anima ita manū a corpore alienam esse existimarent. ¶ Pulchrū est igitur o socij iusta scire
neq; humanis cladibus addere vt creatorem omnium impietate ledamus. Si salui esse volumus: salui su-
mus. Nec ei salus apud eos ignobilis est quibus tātis virtutē operibus demonstrauimus. Si mori placet
ab his occidi pulchrū est q̄ nos coeperūt. Nō ego migrabo in hostiū locū vt ip̄e mei p̄ditor fīa. Mul-
to ei stolidior sum q̄ qui ad vitro hostes profugit. Siquidē illi salutis causa id faciūt: ego vero iteritus
& quidem mei. Romanorū tamē insidias votis expeto nam si me hi post iunctas dexterās perimant
magno aīo paratq; moriar: mendacię perfidiā pro victorię solatio mecū afferens. Multa quidem in
hunc modū Iosephus vt cede propria locos dehortaretur dicebat.

¶ Iosephus autē socios ad separationē qua iā dudū se mori deuouerāt reuocare non potuit Sed
ip̄i concitati alius aliū cū gladijs accurrentes ignauā exprobrabāt. Ip̄se vero qm̄ mori decretū est: for-
ti mortē committere suadebat. Hic ei & Romanorū & domestico liberatus bello ad vespasianū p̄ni-
chanorē est adductus: quem omnes videre cupientes quidā hostem interficiendū acclamētes: alij sa-
cta eius reputantes imitationē obstupescēbant. Omnis vero qui nomini eius irascebatur viso eo mi-
tiores reddebantur Tytus autem viso Iosepho ingenita animi mansuetudine mirabatur nihil huma-
narum rerum firmum putans: vespasianus vero quasi ad imperatorem missurus eum iuber custodiri
Quē hoc cognito Iosephus seorsum cum filio & duobus amicis vocās se matorū nuncium fore sibi
dixit futurūq; & filium p̄dixit imperatorem quod licet non tūc tamen paulatim credidit. Vespas-
ianus maxime cum de Iosepho captiuos interrogasset. Non tamen custodiā nec vincula remisit licet
vestimentis & muneribus eum donaret. Tytus quoq; ei magnum faciebat honorem.

Capitulum quintumdecimum.

Iosephus socios
nō potuit a de-
spatiōe reuocāt
qñ seip̄os occi-
derent.

Li autem obstructis auribus desperatione qua iam se dudum mori deuouerāt cōcitā-
tur: & alius aliū cū gladijs accurrentes ignauā exprobrabāt & quasi eū percussurus mox
quisq; adoriebatur. Ille autē cum aliū nominatim vocaret alium vultu ducis intueret
alterius dexterā apprehēderet aliū p̄cibus exoraret: varia mentis affectiōe vti tali
necessitate distractos ferrū oīm a cede sua p̄hibebat: nō secus vt fere bestię circūclusę
ad eū semper qui se contigerit ora conuertens. Illorum qui ducem in extrema quocq;
ciade reuerendū putarent debilitantur dextere: gladijsq; manibus elabebantur. Multi sp̄ore cū ei ma-
nus afferrent: frameas dimittebant. ¶ Iosepho autem non defuit in ea desperatione consiliū: sed fro-

Iosephus forti so-
ciis mortē cōmi-
tere suadebat.

tus dei prouidentia salutem in periculum emittit. Et quoniam mori decretum est inquit agite cedes
mutuas sortiamur & cui obtigerit manu sequentis occumbat atq; ita omnium fortuna peribulet neq;
sua dextera quisq; subiaceat. Iniustum est enim ceteris interemptis ex alijs quemq; si penituerit saluū
esse. Visum est vera dicere. Et quod persuasit agitur: fors cuiq; obtigit: paratam ei qui sequeretur necē
suam p̄bebat quasi etiam mox duce morturo. Cum Iosepho enim perire: vita dulcius estimabant.
Remansit autem ip̄se cum altero siue fortuna dici oporteat: siue dei prouidentia. Consultorq; prospē-
ciens ne vel forte grauaretur: vel si nonissimus recessisset gentis cede pollueretur: illi quoq; fide inter-
posita vt viueret persuasit. Ille hoc modo & romanorū & domestico bello liberatus: ad vespasianū p̄-
nichanorem ducebatur. Omnes autem romani visendi eius gratia occurrebāt. & cum se circa ducem
p̄meret multitudo variū tumultus erant. his exultantibus q̄ captus esset: alijs minitantibus: nōnul-
lis autem propius eum videre certantibus. Et qui longius quidem aberant hostem interficiendum
esse clamabant. qui vero propius erant facta eius reputantes: mutationem obstupescēbant. Redorū
autem nemo fuit qui non licet irasceretū homini eius viri aspectu mitior factus est. Tytum vero p̄-
ter alios & fortis Iosephianus in calamitatibus: & misericordia eius etatis capiebat. qualisq; p̄-
dem fuisset in p̄lijs reminiscētem: & qualis nunc sit in hostium manibus positus intuentem. Iu-
debat intelligere quanta esset fortunę potentia: q̄q; velut belli momentum: humanarum autem re-
rum nichil firmum atq; perpetuum. Quam multos etiam tunc ita: vt sentiebat ip̄se vt Iosephum
miserarentur affectit: plurimāq; salutis eius pars extitit apud patrem. Vespasianus tamen qua-
si missurus eum Cæsari: Vt cautissime custodiretur precepit. Quo audito Iosephus aliquid ei
soli se dicere velle ait. Summotiq; ab illo omnibus alijs p̄ter filium Tytum ac duos amicos.
Tu quidem inquit Vespasiane tantum hoc putas: Iosephum te habere captiuum. ¶ Ego autem

Iose. ad vespasi-
anū p̄ nichano-
rē ducit quē oēs
videre cupiebāt
Oēs qui aīo Iose-
phinoi irascebā-
tur ip̄o viso miti-
ores redduntur
Vespasiani q̄ si
ad ip̄atorē mis-
surus eum iubet
custodiri.

malorum ad te nuncius venio premiffus a deo ut iudeorum regem viderem: & quemadmodum exercitum duces mori deceret Ad neronem me mittis. Quid ita quasi qui neroni vsq; ad te successuri sunt maneat. Te cesar vespasiane & imperator atq; hic filius tuus nunc me autem colligatum arctius tibi affertus. Nam dominus quidem non mei solum es tu cesar verum etiam terre marisq; ac totius hominum generis. Me autem ad maiorem poenam custodiri oportet si ex tempore aut subito in domum ista confingo. ¶ His dictis vespasianus statim quidem fidem non his habere videbatur eaq; iosephum existimabat salutis gratia comminisci. Paulatim vero ad credendum impellabatur iam pridem nam excitatum ad imperium deo sceptris multis premonstrante portentis. Sed & in alijs vespasianus esse iosephum deprehenderat. Altero namq; amiconum qui secretis intererat amicos dicente quod admodum nisi hec deliramenta sint neq; iotapatensis de excidio neq; sibi de captivitate quod dimittit vti se iram depelleret iosephus iotapatensis ait se predixisse qd post die septimum & quadragesimam eos maneret excidit. ¶ Iosephum romani viui essent in custodia retenturi. ¶ Hec in secreto quod sita vespasianus ubi vera esse coepit a captivis etia que de se dixisset credibilia coeperat existimare sed neq; custodiam iosepho nec vicula remittebat vestimentis aut alijsq; muneribus eum donare benignum me humanissimeq; fouere non definebat magnam honori eius Tyro operam comodante.

¶ CAESAREA iudee ciuitas Vespasianum humanissime recepit.

¶ Vespasianus cum exercitu de ptholomaida puenit Cesaream iudee ciuitatem maximam que cum exercitu ciues cum fauore suscipiunt: multiq; tunc cum clamore precabantur: ut de iosepho sumeret supplicium (3 illa repetitione velut ab inconsulta multitudine oblata nihil respondendo dissoluit. Et legionum duas apud cesaream posuit: alias quoq; duas misit in Scytopolim.

Capitulum xvi.

¶ Varto aut die mensis iulii Vespasianus in ptholomaida reuersus: inde in loca maritima cesaream peruenit iudee ciuitatem maximam & que maiorem incolarum partem grecos haberet. Igitur & exercitum & rectorem indigene o fauore ac benignitate suscipiunt: affectu quidem quo romanos diligenter plus at illos qd excisi fuerant odio. Vbi etiam multi simul ut de iosepho supplicium sumeret: cum clamore precabantur. Vespasianus aut de ista quidem repetitione velut ab inconsulta multitudine oblata nichil respondendo dissoluit. Legionum vero duas quidem hiematim apud cesaream posuit: quod oportuna videret ciuitatem. Decimam vero & quintam scytopoli misit ne totius exercitus molestia cesaream premeret. Erat aut ista quoq; aprica per hiemem quantum estatis caloribus estuosa: ut in planitie sita atq; maritima.

¶ IOPPAE secundo a Romanis obsidetur: & capitur.

¶ Quidam ex iudeis profugii ioppem sibi receptaculum renouant: & phaticis nauibus fabricatis plurimos per mare latrocinis vexant: ad quam Vespasianus misit exercitum quod cognoscentes ciuitatis habitatores territi naues fuga petierunt. Ioppae hic ponit descriptio maxima ioppenorum sunt in mari strages qd a Romanorum & ventorum violentia pelluntur a ciuitate. Quattuor ei milia & decem cadauera a mari pericla. Ioppae itaq; breui tempore a romanis excisa est. Ibiq; vespasianus munitionem dimisit: Hierosolimitae aut audito iotapatensis excidio tristabant maxime de iosepho quem fama mortuum nuntiauerat sed cognito qd adhuc viueret ira in eum concitantur: & eius odio magis contra romanos exacerbantur.

Capitulum septimumdecimum.

¶ Vm hac agitur: collecti non exigua multitudo: vel ab hostibus seditione defecerunt vel ex ciuitatibus euerfis effugerunt. Ioppae receptaculo sibi renouant quam antea vastauerat cecius & quia terra quam vastabant arcebantur migrandum in mare senerunt. At pyratibus nauibus fabricatis in syria & phoenice itemq; in aegyptum cum cautes plurimos latrocinis predabantur: omnibusq; nauigijs inuium faciebant illarum partium pelagus. Sed vespasianus cognito quid constituerent equites in ioppae necnon & pedites misit. Hiq; nocte in ciuitatem que in custodia erat ingressi sunt. Eius aut habitatores postquam irruptione preleserant ne tamen romanos arcerent metui deteriti naues fuga perierunt & in his ultra contiguum sagittarum spaciū pernoctauerunt. Cum vero ioppae natura esset inportuosa naq; in asperum ceteraq; arduum litus desinit ac sumis vtriusq; cornibus leuiter incuruq; vastae rupes supersunt. & ingentibus pcellis pelagus turbat nisi etiam nunc adromede castrenarum signis extantibus fabulae veteris fides ostenditur. Aduersus aut aquilo feriens littora sumos in obiectas cautes fluctus affligit eoque modo sollicitudinem in tutiore efficit stationem. In eo salo fluctuantibus ioppensis prima luce violentus quae illac nauigantes meliorum vocauit flatus incubit. Et alias quidem naues inter se alias vero collisit in scopulos. Multae aut cum magna in aduerso estu niterentur ad pelagus. nam & litus saxis infectum & hostes in eo constitutos timebant sublato in sublime gurgite mergebantur & neq; fugae praeteritus erat neq; manibus spes salutis: cum & mari ventorum & ciuitate romanorum violentia pellerentur. Itaq; multi violatus collis nauibus audiebantur: & multi crepitus fractis. Ioppenorum autem pars fluctibus obruti: pars nauis fragilis in plicat moriebantur. Nonnulli autem ferro se interficientes velut facius esset mori preuenie-

Vespasianus cum exercitu puenit de ptholomaida cesaream iudee ciuitatem maximam que cum exercitu ciues & exercitum fauore suscipiunt multi tunc cum clamore precabantur ut de iosepho sumeret supplicium ta cebat & legionum duas apud cesaream posuit: alias quoq; duas misit in scytopolim.

Quidam ex iudeis profugii ioppae sibi receptaculum renouant & piraticis nauibus fabricatis plurimos per mare vexant ioppae situs & descriptio. Andromada:

Melamborini: Maxi. ioppaeorum in mar clades qd a romanorum & ventorum violentia ciuitate pelluntur.

Liber tertius Iosephi Iudei

Quatuor milia
ducēta cadaue-
ra prolektorū

Hierosolimite
audiolotapatē
excidio tristabā
tur maxime de
morte Iosephi
quē fama mor-
tuum nūciabat.

Hierosolimite
cognito q̄ Iose-
phus uiuere in
eū concitantur

Odio Iosephi
magis cōtra ro-
manos incitabāt

bant plurimi autem euecti fluctibus scopulis carpebantur: ut & pelagus sanguine redundarent. Non
nis ora maritima cadaueribus oppleretur: cum etiam ad litus appulso in eo stantes romani milites
trucidarent. Prolektorū autem corpora quattuor milia ducenta fuerunt. Ita captanavello prolecto-
rum tatem romani funditus eruit. Ioppa quidē hoc modo breui tempore bis a romanis excisa est. ¶ Vespasianus autem ne rursus eo pyratē confuerent castris in arce munitis ibi cum peditibus paucis equi-
tatum reliquit: ut hi quidem locis suis manentes eadem castra defenderent. Equites vero omnes circa
territorium peragantes affines Ioppē vicis & municipia simul eximerent. Illi quidē preceptis obe-
dientes: in dies singulos incurfando excindebant totas regiones atq; vastabant. ¶ Vbi vero apud hie-
rosolimam casus Iotapatē nunciatus est primo quidem plurimi & pro magnitudine calamitatis: q̄
nemo qui se vidisse diceret quē iactabantur adueniat non credebant. Nec enim vel nunciū aliquis
superfuerat: sed ipsa per se fama excidium predicabat. Natura velox tristitia inde paulatim per
finitimos veritas ambulabat: & apud omnes ambiguitate certior habebatur. Cum etiam rebus gestis
plura quē facta non erant effugebantur & in excidio ciuitatis peremptus esse dicebatur Iosephus:
quē res maximo luctu repleuit hierosolimam: & per singulas domos itemq; cognitiones amissionum
quisq; lugebatur suis: luctus vero ducis publicus erat. Et hi quidem hospites alij propinquos
amicos alij nonnulli etiam fratres flebant: Iosephum autem vniuersi: a deo ut per dies triginta non
q̄ lamenta in ciuitate cessarent: magna mercede conducerentur tubicines veniarum. ¶ Tempo-
re autem veritate reuelata vbi de Iotapata quidem ut res habebat fictum vero q̄ de Iosephi morte
valgabatur: eumq; viuere & cum romanis esse compertum est. Ac supra captiui fortunam a duci-
bus honorari: tanta in eum viuum iracundiam: quā tā prius cum mortuū crederent beniuolentiā con-
ceperunt. Et ab alijs quidem ignauit: apud alios proditoris arguebatur. Totaq; in eum ciuitas ple-
na erat indignatione atq; cōuicijs. Vltro autem his vulneribus excitabantur magisq; accēdebantur re-
bus aduersis: & offensio quē prudentibus ne similia perferant cautionis: & custodiē causam prebet si-
los ad alias calamitates tanq̄ stimulus incitabat: malorūq; semper incipiebat ex fine principium. De-
niq; maiore in romanos impetu ferebantur: velut in Iosephum pariter vindicaturi. Hierosolimam
quidem habitatores eiusmodi turbis agitabantur.

¶ TYBERIAS se reddit Romanis.

¶ Vespasianus Agrippē regi roganti: ut regnū visitaret annuens venit in Cesareā philippi. Qui
cognito q̄ Tyberias: & taricheas quē ambē agrippē regno pertinebāt vellent rebellare. Tytū Cē-
sareā mittit: ut inde militem: traduceret Scytopolim. Tyberiadē vicinā quo cum ibi venisset filium
prestolabatur: & deinde castrametatus in Enabris Valerium mittit Tyberiadē. ut ad pacem eam inu-
ret. Sed seditiosi quidē calus Iesus princeps erat contra valerium occurrunt qui cū socijs relictis equis
pedes refugit quos Iesus reduxit in oppidū. Quod seniores veriti ad Vespasianū genū suppliciter ac-
cedentes veniam precantur: & obtinent. Iesu cum socijs fugiente Taricheas. Vespasianus vero missio
Traiano an ppi multitudine pace quereret sciscitatur eoq; benignissime & eū honore ab eis recepto
ex meridiano atere muri partem dirui. & ingressū sic iussit dilatare: & eam in gratiā regis edixit: cuius
causa muris pepercit.

Capitulum octauumdecimum.

Vespasianus a-
grippē regi no-
gāuū ē venit
i cesareā philip-
pi.

Vespasianus co-
gnito q̄ tyberi-
as & taricheas
quē abbe regno
agrippē ptebāt
vellēt rebellare
tytū cesareā mit-
tit ut inde milites
trāduceret scy-
topolim.

Vespasianus at vifedi studio regnū Agrippē nāq; ipse rex inuitabat rectore cū ex-
citu siml domesticis diuitijs patas accipere ac p eos egras ptes regni compescere.
motis ex cesareā maritima castris i eā quē philippi appellat cesareā demigant.
Ibiq; p dies viginti milite recreato: ipse quoq; gestas res grās deo referēs. i epulis
erat. ¶ Postq̄ vero tyberiadā qdā nouas res cupere ac rebellare taricheas auduit
ad regnū at agrippē vtrāq; ptinebāt. decreto apd eos vndiq; iudeos excidere oportu-
nū ēē credidit aduersus eos exercitū ducere sū vt agrippē hospitio vicē repēderet
ptati eius citatibus creditis. Igi filiu suū tytū i cesareā ut in milite scytopoli trāduceret mittit hęc at d-
uitas decē ciuitatū maxia: & tyberiadē vicinā ē. Quo cū ipse venisset ibi filiu pteolabat. Deū cū tribus
vltro legiōibus pgressus ad tricesimū a tyberiadē stadiū in quadā mansione cōspicua rebellatibus ci-
nomē est Enabris alias Sēnabris castra ponit. Atq; hinc decatharchi valerini cū equitibus quadragi-
ta dirigūt: qui patefeco sermone oppidanos alloqueretur & ad fidē iuitaret. Audierat ei q̄ pacē popu-
lus desideraret a nōnullis aut ad bellū eū cogētib; seditionē pateretur itaq; valerinus vbi muris ap-
propinquauit & ipse de equo dissiluit & suos comites idē facere iussit: ne lacerēdi plij cā venisse potius
videret. Sed priusq̄ verbū faceret armati excurit i eū seditiosi qui erāt valldiores rectore quodā noie
Iesu Tobie alias Saphari filio latrocinialis agminis pincipe. Valerinus at neq; preter mādā dūcia pre-
lio cōgredi tutum ratus etiam si fide victoria certus esset: pugnamq; periculosam fore si cum multis
pauci & cum instructis imparati confligerent inopinata preterea iudeorum obstupefactus audacia

& ipse pedes refugit: & quinq; alij similiter relictis equis. Quos Iesus eiusq; socij veluti pugna non in
 fidijs captos leu in oppidum adduxerunt. Id autem factum veriti seniores & qui prestare populo vi-
 debantur in romanorum castra profugiunt. Adhibitoq; sibi rege ad Vespasiani genua suppliciter ac-
 cedunt. ne se despicere obsecrantes neuequq; paucorum esset / totius ciuitatis existimaret insaniam:
 seu populo parceret / qui romanis semper amica sentiret / magisq; vultum iret defectionis auctores qui
 bus ipsi olim ad foedus venire properantes nunc vsq; ne id facerent asseruati fuissent his eorum p-
 bus q̄q; toti ciuitati preter equorum rapinam infansus erat indulsit. Nam & agrippa videbat eius op-
 pidi causa trepidare. ¶ Fide aut per eos populo data: Iesus eiusq; socij tuti sibi non esse rati apud ty-
 beriadā cōsistere ad taricheas cōfugiūt. ¶ Posteroq; die Vespasianus i arcem p̄misit cum equitibus
 traianum qui multitudinem (an oēs cuperant) pacē experiret. cognito autem populum eadm sentiree
 simpliciter ad ciuitatē ducebat exercitū. Illi autem portis eius patefactis cum laudationibus obuiam
 prodeunt: salutis datorem ac bene meritum acclamantes: cum vero militem angustū aditus remoraret
 tur murorum pastem dirui Vespasianus ex meridiano latere iussit: eoq; pacto dilatanit ingressum. Vt
 p̄da tamen & iniurijs abstinere in gratiam regis edixit. eiusq; causā muris pepercit: spondētibus
 habitatoribus eius post hęc cum reliquis fore concordēs alijsq; modis malis affectatam ciuitatem ex
 dissensione recreauit.

Iesuscū socijs ad
 taricheas fugiūt

¶ TARICHEAS CIVITAS Galileæ obfideā a Romanis & capitur a Tyto.

¶ Vespasianus Taricheas p̄ficiens & ipsam ciuitatem munitam esse cognoscens castra posuit
 hanc enim vndiq; muro validissimo Iosephus cinxerat / eiusq; Scaphas plurimas in lacu Genesar ha-
 bebant. vt in eas (si terrestri vincerentur p̄lio) refugerēt. Iesus autem eiusq; socij contra romanū im-
 petum facientes / partemuri dissipata) ad suos refugiunt: coactiq; naues ascendunt. Vespasianus vero
 (cognita eorū multitudine filiū cum exercitu mittit / qui patriopus esse maioribus auxilijs mandauit.
 B Tytus autem / priusq; subsidia venirent milites ad bellum incitat. Iudeos incompósitos esse & bellorū
 imperitos: vulgusq; potius q̄ exercitū dicit appellandos: neq; in multitudine virorum esse manifestat
 victoriā. vnde alacres eius hortatu facti milites missa auxilia egre ferebant. Tytū itaq; primum in ho-
 stes pergentem alij secuti sunt: multiq; tunc fuerunt interempti: alijs in oppidū fugientibus. Tūc quo-
 q; inter Taricheas maxia orta est dissensio: indigenis enim bellū nō placebat aduenēvero qui plures
 erant bellū incitauerant. Titum autem ciuitatem ingressum nullus prohibere ausus est. Iesu cū socijs
 ad agros fugientes / plurimaq; per ciuitatem facta est hominum cedes aduentarij & indigenarij sed i-
 teremptis nocentibus. Tytus miseratus indigenas ab intermissione quieuit. Vespasianus autem audi-
 ta victoria filij mātus statim circumdari ciuitatem cūctodibus iussit: & naues aduersus eos qui a disac-
 fugerant fecit fabricari.

Capitulum nonum decimum.

Einde ab ea digressus inter ipsam & taricheas castra posuit muroq; firmavit bellū sibi mo-
 ras illic forte prospiciens: q̄ oīs turbarum cupiens multitudo in taricheas cōfueret munitio-
 ne freta ciuitatis: & lacu qui genesar ab indigenis appellatur. Et enim ciuitatem ita vt ty-
 berias sub mōte positam qua lacu non abluebatur vndiq; muro validissimo / sed minore ta-
 men q̄ tyberiadē iosephus cinxerat. Nā illā quidem in principio defectionis pecuniarū itemq; viriū
 copia cōmunierat Taricheis vero largitatis eius reliquiae p̄fecerunt. ¶ Scaphas autē plurimas in la-
 cu paratas habebāt: vt in eas videlicet (si terrestri p̄lio vincerent) refugerēt: simulq; ad nauale bel-
 lū si opus esset instructas. Romanis aut castra munientibus Iesus eiusq; socij neq; multitudine hostiū
 neq; disciplina militie p̄teriti cursu i eos inuūt primoq; ipetu diiectis muri fabricatoribus ac pte alq;
 edificij dissipata vbi armatos cōgregati viderūt anteq; mali aliquid paterent ad suos refugiunt. eosq;
 infecuti romanis: ad nauigia cōpulerunt. Et illi quidē tā p̄uecti vnde romanos contingere missilibus
 possent anchoras iaciūt: & sicut acies assolent densatis inter se nauibus aduersus hostes i terra cōsti-
 tutos nauali p̄lio decertabāt. ¶ Audito aut Vespasianus magnanimitatē eorū multitudine in p̄lia
 ciuitatis planitie cōgregatā: filiū iuū cū secentis equitibus lectis eo mittit. Qui cū infinitum hostium
 numerū reperisset: patri quidē maioribus auxilijs opus esse mādauit. Ipse vero equitū plerosq; etiam
 priusq; subsidia venirent alacres esse videns cum nōnulli eorū iudeorū multitudine formidarent vñ
 exaudiri posset cōstitit. Et o Romani ait pulchrū est: nāq; in principio sermonis ammonere vōs ge-
 neris nostri qui cū quibus pugnaturi sumus sciatis. Nō eas ei manus nemo vnq; toto orbe hostis vilis
 euasis. Iudei vero etiā vt pro his aliquid dicamus ad hoc vsq; tps victi nō defatigantur. Itaq; oportet
 illis in aduersis rebus cōstanter dimitātibus etiā nos i secundis p̄seuerantius laborare. Apta quidē frō
 te vobis plurimū alacritatis inesse cōspiciēs gaudeo: vereor autē: ne cui vñ tāta timorē multitudo ho-
 stiū latēter icutiat. Iterū igit quisquis cogitet qualis vel cū quibus decertabit qd̄q; iudei licet satis sint
 audaces mortēq; cōtēnant. incōpositi tñ bellorūq; iperiti sunt: & vulgus potius recte q̄ exercitus ap-
 landi.

Vespasianus ta-
 richeas p̄fici-
 scē castra posu-
 it sciēs ciuitatē bñ
 esse munitam.
 scaphę plurimę
 in litora.
 Iesus eiusq; socij
 cōtra rōanos i-
 petū faciēs p-
 te muri dissipā-
 tā ad suos refu-
 giūt coactiq; na-
 ues ascendunt.

Oratio Tyti ad
 milites.
 Iudei incōpositi
 bellorūq; p̄ti
 vulgus potiusq;
 exercitus appel-

Liber tertius Iosephi Iudei

pellendi de nra vero peritia atq; ordinatioe refert quid opus est. Nepe idcirco solis armis exercemur. Pacis etia tempore: vt ne bello nos cu hostibus numero cōseramus. Nā qd erat ppetuē militie commo- dum si pares cū nudibus congregiamur. Quin etiam reputare q; armati cum inermibus & equites cum pedibus: & ducti cōsilio tuti cum vagis neq; rectorem habentibus decertabitis: q; quos hec p virtutes multo plures efficiant multum autem vicia de hostium numero detrahant nec sola hominū multitudo (quamuis pugnacissimi fuerint) in bello obtinet. sed etiam si vel in paucis sit fortitudo. Hi enim & ordinari faciles sunt & sibi met subuenire. Numerose autem copie plus incommodi ex semet ipsis q; ex hostibus capiunt. Itaq; iudeos audacia & ferocitas & desperatio mentis & scititia ducunt quæ rebus secundis aliquantū valēt minimis vero offensionibus extinguuntur. Vos autem virtus regis & morigerata voluntas: itemq; fortitudo quæ & in prospera fortunaviget nec ad finem vsq; in aduersa decipitur. Ad hoc maiores vobis sunt q; iudeis causę certaminis. Nam si illi pro libertate ac p̄ia bel- li pericula sustinent: quid est nobis incita fama prestantius? & ne post orbis terrę imperium videamur hostium aduersariorum loco iudeos habere. Propterea considerate: q; paciendi alicuius intole- rabilis mali motus est. Multos enim eos in proximo adiutores habemus. Rapere aut victoriā possumus. & quos a patre mitti speramus auxilio conuenit antecapere vt & maior sit & sociū non habeat virtutis effectus. Et quidem puto nunc de me a patre meo vobiscum pariter iudicium fieri. Siquid illi rebus ante gloriose gestis dignus fuit ego vero etus sum filius vos autem milites mei. Nam & illi vincere consuevit. & ego reuerti ad eum non perperam victus. Quo pacto autem vos nō pūne- rit duce vestro periculis occurrente superare? Appetam enim pericula mihi credite: primusq; i hostes triumpham. Nemo autem vestrum a me discesserit persuasum habēs impetum nostrum sustinere ope diuina & manifeste p̄sumite q; multo plus permixti hostibus efficiemus q; si extrinsecus pugna- mus. ¶ Postq; titus hec prosecutus est diuina quedam alacritas militibus incidit: & quia traianū ad- uenire cum trecentis equitibus ante prelium contigit: egre ferebantur: tamq; minueretur societate vi- ctoria. Misit autem vespasianus sylone & antonium cum duobus milibus sagittariorum, vt occupa- rent monte: qui ex aduerso erat oppido) murorum propugnatores repellerent. Et ab illis quidem ita vt preceptum fuerat circumuenti sunt ex ea parte subuenire tentantes. ¶ Tytus aut primus perrexit citato equo in hostes: & post eum ceteri cum clamore per tantum spacium fusi quantum a duersa a- cies occupauerat: vnde etia multo plures q; erant apparuerunt. Iudei vero licet incursum eorum & disci- plina conterrit: paulisper quidem primo sustinere congressus. Percussi autēz contis equorūq; impetu deturbati conculcabantur: atq; ita multis passim peremptis disperguntur & in ciuitatem (vt quicq; velocitatis habebat) effugit. ¶ Titus autem aliquos a tergo instans alios per transitum occidebat: nōnullos cursu ante capiēs ictu ora transuerberabat: multos autē alium super alium lapsos innotis confingebat: omnesq; ad moenia confugientes p̄ueniens detorquebat ad campum: donec vix multi tudinis elapsi in opidum confugerunt. ¶ Excepit autem illos acerba dissensio Nam quia indigenis & fortunatarum suarum & ciuitatis gratia & ab initio bellum gestum maxime (q; male pugnatum fue- rat) nō placebat: sed populus aduenarum qui plurimus esset vim adhibebat & inter se discordantiū clamor erat veluti arma iam caperēt. Quibus auditis (nec enim procul a muris aberat) titus exclamat. Hoc tempus est quid moramur commilitones? Deo nobis dedente iudeos suscipite victoriā nō au- ditis clamores. Qui manus nostras euasere discordant? Habemus ciuitatem si modo properemus. Veruntamen cum velocitate animis opus est. nichil enim magnum effici sine periculo consuevit. Nō solum autem hostium concordiam (quos cito necessitas in gratiam reuocabit) sed etiam nostrorum auxilia p̄uenire debemus vt p̄ter victoriā qua tantas copias pauci superamus etiam ciuitate so- li pociamur. Simul his dictis incendit equum. atq; ad lacum decurrit. & per eum propere in ciuitatez ingreditur. Quem ceteri consecuti sunt. Pavor autem eius audacie murorum defensores inuasit. Et pugnare quidem vel prohibere venientem nemo sustinuit. Relictis vero excubijs: ihesus quidem cū socijs suis in agros effugit. Alij vero decurrentes ad lacum: in manus hostium contravenientium inci- debant. Machabantur autem alij cum scaphas ascenderent: itemq; alij cum iam prouectas natando assequi conarentur. Plurimaq; per ciuitatem agebatur hominum cedes. Aduenarum quidem resistē- tium qui non effugissent: indigenarum vero sine pugna quoniam spes eorum foederis & conscientia (q; belli consilium non habuerant p̄lio) deterrebat: donec titus nocentibus interemptis miseratus indigenas ab internicione requieuit. At qui in lacum confugerant vbi captam ciuitatem viderunt q; longissime ab hostibus recesserunt. ¶ Tytus vero missis equitibus res gestas patri nunciauit. Quibus ille compertis q; necesse fuit & filij virtute admodum letus & facinoris claritudine maxima enim bel- li pars videbatur exempta cum quidem statim circumdari ciuitatem custodibus iussit ne quis ex ea- dem subterfugeret neq; a cedibus temperaret. ¶ Postero autem die cum descendisset ad lacum: ra-

Multitudo hoī
in bello victoriā
nō obtinet.

Alacres Tytini
lites eius horta-
tu & auxilia mis-
sa egre ferebant
tytus primus co-
tra hostes alijs
sequentibus.

Tyti strenuitas.

Dissensio inter tari-
cheatas q; indi-
genis bellū non
placebat adue-
nē vero q; p̄les
erant bellū icita-
uerant.

Tyto ciuitatez in-
grediēte phibe-
re ausus est & te-
sus cum socijs ef-
fugit in agros.

Vespasianus le-
tus de filij victo-
ria.

tes aduersus illos qui eo refugerant fabricare iussit: quæ tam materialium copia quæ artificum multitudi-
ne mature contextæ sunt.

¶ Genes lacus a continente terra sic appellatus. xl. stadiis latitudinis & centum longitudinis: se-
cundum vero Aege. centum quadraginta extenditur: cuius aqua dulcis est & potabilis. Variæq; in eo
sunt piscium genera ab alterius loci piscibus tā specie quæ sapore discreta & ut Aege. dicit prestantiora.
medius secatur: fluuio Iordane cuius ortus phiala est & non parius quod a philippote tetrarcha de-
prehensum est qui missis in phialem paleis inuenit eas apud panium redditas. Ad generalia lacu eius-
dem nominis terræ protenditur: natura simul & pulchritudine ammirabilis vberima arboribus aereq;
tēperatissima. Hos ergo qui in lacum fugerant nauali bello Vespasianus persequitur. quorum & si a-
liqualiter restitebant varius tamen fuit interitus mixtumq; sanguine a cadaveribus plenum totum
lacum cerneret: nullus enim saluus euasit: posteaq; maxima pestis ex cadaveribus regione oppressit
Sex milia quingenti in isto nauali bello perierunt. Vespasianus autem pro tribunali apud Taricheas
residens & quid de superstitibus agendum sit deliberans: aduenas salute indigenos indicat. sed de eo-
rum mortis qualitate cogitabat. quos solo Tyberiadis itinere exire permittens: eos Romani secuti sūt
in ciuitatem reducentes illosq; inclusos in amphiteatro vespasianus seniores cū ibecillibus occidit in
bet iuuenum vero validissimos ad neronem misit sex milia ceteram vero multitudinem vēdidit alios
q; donauerat agrippæ.

Capitulum vicesimum.

Lacus autem genesar quidē a terra continēti appellatur: quadraginta vero stadiis i latitudi-
ne parēs cētūq; in longitudine aqua dulcis est atq; potabilis. Palustri enim crassitudine
tenuiores habet latices. & vndiq; in littora & arenas desinens purus est at præter hæc
tēperatus ad hauriendū: & fluuio quidē siue fonte lenior. Semper enim frigidior quæ la-
cus diffusio patitur manet: estiuq; noctibus eius aquæ sub diuo pflatur: nequaquā esti-
bus cedūt id ei facere indigenis moris ē. Variæq; sūt in eo pisciū gēna ab alterius loci pi-
scibus tā specie quæ sapore discreta. ¶ Mediusq; secatur fluuio Iordane cuius fons esse videt panium noie aut
in hūc terra cōditus ex eo lacu q vocatur phiala. Hæc aut est qua in trachonitida alcēditur ad cētesi-
mū vicesimū stadiū cesareæ nō longius in dextro itineris latere Et p̄prie ex rotunditate phyala dicit
lacus rotæ speciem præferens. Semper autem inter eius labra cohibetur vnda vnq; deficiens vel exu-
bans. ¶ Cumq; interim hoc esset iordanis principium nesciretur: a tetrarcha quondam trachoniti-
dis philippo deprehensum est. Is namq; missis in phialem paleis: inuenit eos apud panium redditas
vñ añ nasci fluuius credebatur. ¶ Naturalis quidē pulchritudo panij regis opibus & agrippæ diuitijs
magnificentius accurata est. ¶ Manifestū aut flumē iordanis ex hoc atroicipēs Senechonitidis quidē
lacu paludes secatur & margines. Cētū aut viginti altis p̄teritis stadiis post oppidū Iulida genesara la-
cū mediū trāsmēsus. deinde m̄lā solitudine in affaltidē lacū exiit ad generalia vero lacū eiusdē noie ter-
ra p̄tendit: natura simul & pulchritudine ammirabilis nullū ipsa pro libertate sui negat arbutū: totamq;
plāis cōsueuere cultores. Celli vero tēperies etiā diuersis aptissima est. Noces ei que arborū maxime
goribus gaudēt: infinite florescūt. Ibi et palmæ q̄s nutrit calor: estiuus has iuxta ficus & oleæ quibus aura
mollior destituta est ut naturæ magnificentia hanc esse quis dixerit vlm adhibentis ut i vñ conueniāt
inter se repugnantia. anniq; temporum contentiōe bona velut singula peculiari studio terræ fauerēt
Non enim solum nutrit præte opinionem poma varia. sed etiam seruat egregia quidem & quondam
modo regnantia. Vuas & carices sine intermissione decē mensibus suggerit. ceteros vero fructus añi
spacio senescentes. Nam præter aeris lenitatem & fonte quoq; irrigatur vberimo qui capharnaū ab
indige appellatur. Cum nōnulli venam esse nili fluminis opinantur: quæ similes coracino sicut lacus
generat pisces. ¶ Longitudo autem regionis equa ac littora cognominis lacu triginta stadiis
extenditur: & latitudo viginti. Horum quidem natura huiusmodi est. ¶ Vespasianus autem præse-
dis ratibus. Impositaq; manu militum quanta in eos qui in lacu effugerant satis esset vna prouehitur
Illi autem neq; compulsi ad terram euadendi facultatem habeant insectis omnibus: neq; nauali bel-
lo patria condicione pugnandi Nam & schaphæ paræ atq; piraticæ aduersus rates infirmæ erāt & cū
pauci singulis veherentur. cunctis instantibus romanis appropinquare metuebāt. Verūt amen circū
rates nauigando nonunq; etiam prope accedendo lapidibus romanos eminus appetebant. Aut co-
minus etiam irritando feriebant. Aliis autem ipsis vtroq; mō nocebatur. Nec em̄ saxi quicq; præter
crebros sonitus agebāt quoniam contra septos armis iaciebantur cōtigulq; sagittis eorū afficiebantur
& si accedere p̄pius ausi fuisset priusq; faceret aliquid paciebātur cūq; ipsis nauigijs mergebātur. M̄-
tos aut vulnera iſerre tētantiū q plus cōtigi posset alios disiliēdo i scaphas romani gladijs trāsfigebāt.
nonnullos cōcurrentibus inter se ratibus i medio dephēsis cū dauiculis capiebāt. Sumeriorū aut qui
capita sustulissent aut sagittis præueniebātur: aut ratibus occultabantur Et si desperatione: cōpuli in

Naues aduersus
eos q ad lacū fu-
gerant fecit fa-
bricare.

Genesar a con-
tinēte terra ap-
pellatur. xl. stadiis
latitudinis & cē-
tū longitudinis se-
cundū æge. cētūq;
dragita iordāis
ortus phiala &
nomie Panius.
Phiala.

Experiētia phil-
ippi tetrarchæ
de iordanis pri-
cipio & ortu

Genesar lacusa
genesara tetra-
rarchæ vberia est
arboribus & ae-
ris temperie

Noces. Palmæ
Ficus. Oleæ.

Poma varia
Vuæ

Carices.
Capharnaū fons

Coracinus
vespasianus bel-

lo nauali cōtra
illos qui i lacu

fugerat psequi.

Resistētia iude-
orum.

Liber quartus Iosephi Iudei

Varius iudeorū
interitus
Lacus sanguine
mixtus plenus
q; cadaueribus
Sex milia quin
genti in isto na
uali bello piet.

Vespasiani deli
beratio de mor
te aduenarum.
Vespasianus il
los solo itinere
tyberiadis exi
re permisit quos
beñtes rōani se
cuti sūt reducē
tes i citatē quos
vespasianus oēs
i āphiteatro cō
stituit & senio
res cū imbecilli
bus iubet occi
di iuuenū āt va
lidissimo sex mi
lia misit ad ne
ronē ceterā vero
militudinē vēdi
dit & alios dō
uerat agrippē.

mici armatare tentassent eis manus vel capita truncabantur Plurimus q; passim ac varius erat interitus eorū donec in fugam versī ceteri terre appulsi sunt: circumclusis nauiculis suis. Effusi autem mul ti quidem in ipso lacu telis configebātur: multos vero in terra egressos peremerunt romani. Mixtum autem sanguine plenumq; de cadaueribus cerneret totum lacum. nullus enim saluus euasit. ¶ Acer bus autem in secutis diebus odor illam regionem oppressit & facies. nam littora quidem naufragijs simul plena erant & corporibus tumidis. Calcescentes autem & tabefacti mortui coeli tractum coertum pebant: vt non iudeis solus casus ille miserabilis videretur verumetiam fetoribus ipsis esset iniussiste quidem illius prelii naualis exitus fuit. ¶ Perierunt cum his qui pridem in citate ceciderant: sex milia & quingenti. ¶ At vespasianus pugna peracta pro tribunali apud taricheas residens aduenā po pulum abidigenis decernebat qui auctor belli extitisse videbatur & an hi quoq; seruandi essent cum rectoribus deliberabat. Tunc autem affirmantibus eorum liberationem detrimendo futuram nec e dimissos posse quiescere homines qui & patrijs carerent. vinq; adhibere ac bellum his etiam in ferre possent ad quos confugissent: vespasianus salute quidē indignos eos esse: cōtraq; seruatores suos nouerat euasuros. Sed de mortis eorum qualitate cogitabat: nam si hi occiderentur non perpe ssus ros suspicabatur indigenas tot apud se supplices obtruncari. fideq; interposita dedit vim pigeat af ferre: Verum ab amicis superabatur: nihil in iudeos posse committi dicentibus quodq; vile esset hone sto deberet preponere: cum vtrumq; obtinere non possit. Indubitata sibi concessa licentia: solo eos it nere qđ tyberia da duceret exire permisit. Cumq; illi facile his que cupierant credidissent & qua iussu fuerat comitati neq; pecunijs suis quicq; metuentes abirent totam quidem ad tyberiadam vsq; viam romani ne quis euicaret occupauerunt eosq; in ciuitate conclusos mox insecutus vespasianus omnes in amphiteatri stadio constituit: & seniores quidem cum imbecilibus qui mille ducenti erant iussit occidi. Iuuenum autem validissimos sex milia lectos ad hytmon alias hyttonimū Neroni transmissit Ceteram vero multitudinem triginta milia & quadringētos vendidit preter alios quos Agrippē do nauerat. Nam his qui ex eius regno essent facere quod vellet ipse permisit. Verum & istos rex vendi dit. Reliquum tamen vulgus qui erant ex Trachonite & Gaulanite & Ioppem pluresq; ex Gadarte seditionis atq; fugitiui & quibus pro pace bella conciliarent capti sūt sexto idus septēbris die.

¶ Explicit liber Tertius.

¶ Incipit liber Quartus.

¶ GAMALA CIVITAS regionis Gaulanitidis a Vespasiano obsidetur. xxi. Septembris & xxliij. Octobris excisa.

¶ Iotapatensis victis reliqui iudei sese romanis dederūt: preter Gamala & Gyscala & qui montē Taberium occupauerant. Gamala enim a cameli similitudine nomen habet Agrippē nō subiecta lo eorum difficultate fracta huius situm & descriptionem habēs que licet ex natura lexpugnabilis esset eā tamen iosephus muris cinxerat. hec ei septē mensibus obsessa Agrippē resistit. Ad quā vespasi anus veniens excubias vbi potuit collocauit eāq; obsedit. Agrippaq; tūc lapide pcusso romāi machi nas cōtra ciuitatem admouerunt. Chares quoq; & iosephus oppidanorū potentissimi armatū exer citū ordinauerūt ipsum ad bellum incitātes qui cōtra romanorū impetū multum repugnauerūt: mul tosq; romanorū difficultate locorum & angustia oppressos intrefecerunt eosq; fugere coegerūt. Ro manorum q; ibidem fuit plurima cedes alijs fugientibus: vnde Vaspasianus cum paucis relictus in gamala neq; tutum fugere neq; honestū iudicans vim hostiū in montis vertice sustinuit: cuius animi obstinationem Gamalenses diuinā indicantes impetū remiserunt. Ebutus tum romanorū fortissimus ibi est interfectus. Gallus vero cum decem milibus in domo latens cognito populi consilio quia Syrus erat omnibus mactatis saluus cum suis ad romanos euasit. Gamalenses autem precedente elatissimo ria qui & si omnino a salute desperabant fortiter tamen resistebant disturbatus tamen murorum pti bus ciues per deuias valles & cloacas diffugiebant. multos quoq; inopia consumebat cū solis pugna tibus alimenta congregabantur.

Capitulum primum.

Excisis iotopa
tenis reliqui iu
dei se rōanis de
derūt pter que
daz; castella hic
nominata &c.
Daphne

VICVNq; aut iudei Iotapatē excisis a romanis defecerāt: hi se ad eos. postq; Tarb cheatē superati sunt applicabant Omniaq; romani castella & ciuitates cōperāt pre ter Gyscala & qui montem Tabiriū alias Itaberiū occupauerāt Cū his aut rebellau rat Gamala ciuitas contra tarycheas posita sup lacum que ad fines ptinebat Agrip pē itemq; iotanyū alias Sogane & seleutia. Et hec quidē Gaulanitidis regionis erat ambe Sotanyū supioris ptis cui nomē est Gaulana & inferioris gamala. Selaitiave ro ad lacū semetorū trigita lacū & septuagita stadijs lōgū paludesq; suas ad Daphnē vsq; tēdēt Quz regio alias sit deliciosa: tamen fontes habet qui minorē quē sic appellant iordanem alentes sub iouis

templo aureo in maiorem deducunt. Sotany quidem ac selementiam colentes: in principio defectio-
nis. Agrippa sibi foedere sociauerat. ¶ Gamala vero ei non cedebat frocta locorum difficultate: am-
plius q̄ Iotapata. Iugum namq; asperum ex alto monte deductum: mediam ceruicem erigit. Et ubi
supereminet. in longitudinem tenditur tantum contra decliue quantum a tergo vt cameli similitudi-
nem preferat. vnde nomen etiam duxit: nisi q̄ expressam vocabuli significationem indigenę serua-
re non possunt & a fronte quidem ac lateribus inualles inuias scinditur. post vero quam de mōte pē-
det paululum difficultate refugit. Verum & hanc quoq; partem per obliquum excisa fossa deuiam in-
digene fecerant. ¶ Domus vero crebre & vicissim perprona erant edificatę. nimioq; precipitio ca-
suris similes. Ciuitas intra se decurrebat in meridsem vergens: & australis vero collis & immensa edi-
tus altitudine vsū arcis sine muro ciuitati prebebat: rupiq; superior ad profundam pertinenſa vallē
Fons autem intra muros erat in quem oppidum desinebat. Quamuis autem natura inexpugnabilis
esset ciuitas: tamen etiam Iosephus cum muro eam cingeret fossis & cuniculis reddidit firmiter eius
autem habitatores natura quidem loci confidentiores erant q̄ Iotapateni. Sed multo pauciores mi-
nusq; pugnares: simulq; frocti difficultate plures esse hostes non putabant. Nam plena erat ciuitas: mi-
tis in eam (q̄ esset munitissima) confugientibus. Vnde ab Agrippa quoq; premisus ad obsidionem
per septem menses restiterat. ¶ Vespasianus autem profectus ex amantidē aī's amantide (ubi pro
tyberide castra posuerat) amathus autem si quis nomen interpretetur aque calide vocantur. ubi em̄
eiusmodi fons est sanar dis corporum vicis ydoneus gamala peruenit. Et totam quidem ciuitatem
itavt diximus posita custodia circumvallere nequibat. Quavero fieri posset ex cubias collocat mon-
temq; occupat superiorem. In quo milites castris itavt assolet muro circumdatis: opus aggerum po-
stremo aggrediuntur. Et a parte quidem orientis summo super ciuitatem loco turris erat ubi & quin-
tadecim a legio necnon & quinta contra mediam ciuitatem operabantur fossas autem decima reple-
uit ac valles. ¶ Et inter hęc Agrippam regem cum accessisset ad muros eorūq; defensoribus de tradi-
tione loqui tentaret fundibularium quidem ad dextrum cubitum lapide percutit. Et ille quidem pro-
pterea familiaribus suis circumseptus est. Romanos autem ira simul & ob regem sui: mētus ad ob-
sidionem protinus incitavit nullum iudeos crudelitatis modum in alienigenas atq; hostes præter-
missum ire credentes. qui circa gentilem suum & eorum quę ipsis conducerent suamorem. tam ima-
nes fuissent. Aggeribus autem manus multitudine operisq; consuetudine cito pfectis machinas ap-
plicabant. ¶ Chares autem & Iosephus namq; ipsi erant oppidanorum potentissimi armatos qui
dem licet mortu perculsos ordinauerunt: & quamq̄ non diu obsidionem posse sustinere arbitrabant
quibus aqua itemq; alia vsui necessaria non sufficerent adhortati tamen eos ad moenia produxerūt
& pauli per quidem machinas admouentibus repugnabāt. Balistis autem tormentisq; perculsi: in op-
pidum recesserunt. ¶ Itaq; Romani tribus ex locis aggressi murum arietibus quatunt: & qua deie-
ctus fuerat infusi magno cum armorum strepitu ac tubarum sono ipsi quoq; insupervulantes cū op-
pidanis confligebant. Illi autem ad primos aditus interim pertinaces Romanos ne vltra progredere
tur obstabant. Cæterum vi multitudinis superati: vndiq; ad excelsa ciuitatis loca confugiunt. Deinde
reuerentes instantibus sibi hostibus incumbunt: eosq; impigendo per decliua locorum difficultate
atq; angustia oppressos interficiebant. Romani autem cum neq; avertice imminentibus repugnaret
neq; in partem aliquam euadere possent: pronos eos vrgentibus socijs in domos hostium plano con-
tiguas refugiebant. Sed hęc repletę labebantur quod pondus sustinere non poterant. vnzq; deiecta
multas inferiores itemq; ille alias deturbant. Ea res plurimos Romanorū morte consumpsit. Incerti
enim quid facerent quamq̄ subsidere recta videbant tamen eo conuolabant: atq; ita multi quidē mi-
nis opprimebantur: non pauci vero subterfugientes parte corporis occupabantur plurimi autem pul-
uere suffocati moriebantur. Sed ea gamalenses pro se fieri existimabant: propriaq; incommoda ne-
gligentes magis instabant. hostesq; intercta sua quamuis labentes sustentando compellebant. Qui
vero per angustos viarum diuos cecidissent eos telli de super missis interficiebant & ruine quidam la-
pidum copiam: ferrum vero eis hostes mortui dabant. Cælorum enim gladios auferentes: his cōtra
semineas utebant. Multis iam procumbentibus tectis: semet inde prosciēdo moriebant. Tergaq; cā-
tibus nec fuga quidem facilis erat. Viarum namq; ignorantia & caligine pulueris alius alium nō co-
gnoscentes pererrabant: & circa se sternebantur. Sed illi quidem vix reperto exitu: ab oppido neces-
serunt. ¶ Vespasianus autem qui laborantibus semper interfuit seuissimō dolore perculsus cum su-
per militem ruere ciuitatem videret proprię tuitionis oblitus clam paulatim superiore oppido locum
prendit. Ibiq; inter media pericula cum paucis omnino relinquitur. Nec enim aderat tunc ei filius
Tytus ad mucianum pridem missus in Syriam Et dare quidem terga: neq; turum neq; honestum si
bi putabat. Rerum autem quas an adolescentia gesserat ac proprię virtutis mēoria quasi deo reple-

Gamala a came-
li similitudine nomē
h3 agrippę non
subiecta locorū
difficultate fice-
ta eius descriptō
domorū edificia

Ciuitas h3 i expu-
gnabilis ex natu-
ra esse eā tñ iose-
phus muro cin-
xerat.

Vespasianus ad
gamala veniens
excubias ubi po-
tuit collocavit &
obsedit.

Agrippa lapide
perculsorōni ira
cōmoti machi-
nas cōtra ciuita-
tē applicarunt.

Chares & iose-
phus oppidano-
rū potētissimi ac
matū ordiauerūt
exercitū eos icie-
ntes ad bella.

Rōanorū maxia
cedes in gamala
vñ reitq; fugere
coacti sunt.

Vespasianus cū
paucis i gamala
relictus fugere
neq; tutum neq;
honestū iudicis

Liber quartus Iosephi Iudei

vi hostiū i vertice sustinuit cuius ai obstitio nē hostes dinā eē putantes ipe tum remisertunt Gallus cū decē militibus in domo latēs cognito ppi consilio ga syrus erat oibus mactatis ad romanos cū suis saluus euasit. Nullibi sine cruore victoria. Notāda sētētia

tus socios qui cum eo erant condenari iubet affluentemq; hostium vim tandiu in vertice sustinuit. & neq; virorum neq; telorum multitudine reformidans manebat: donec eius animi obstinatione; hostes diuinam esse reputantes impetum remiserunt. Illis autem iā infirmius oppugnantibus ipe pedē referens nō prius terga ostendit: quam extra muros egressus est. Plurimi quidem romani milites i ea pugna decidit: & inter eos Ebutius al's batius decadarchus vir nō eo tm plio (quo perijt) sed vbiq; antea fortissimus comprobatus. quisq; iudeos malis plurimis affecisset. ¶ In ea turba gallus nomine quidam etacotarcus cum decem militibus deprehensus: in aliqua domo lauit. Eius autem habitatoribus (dum cenarent) quod in romanos fuisset consilium populi sui inter se fabulantibus (hoc audito (nam & ipse syrus erat & hi quos secum habebat) nocte illos aggreditur: omnibusq; mactatis ad romanos cum militibus saluus euasit. ¶ Vespasianus autem merere aduersis casibus exercitum vidēs (q; nullam interim tantam experti fuerāt cladem huiusq; rei magis eos pudere q; solum ducem in periculis reliquissent consolādos putabat: de se quidē nihil dicēs ne quēvel initio culpasse videret op portare autem ammonens quē communia forent fāre: naturam belli cogitantes q; nūq; eueniat sine cruore victoria: iterumq; habeat fortuna regressum. Multis tunc iudeorum milibus interfectis exiguam se stipem inimicē pendisse fortunē atq; vt iactantium esse nimis secūdis rebus i soloscere ita esse ignauorum in offensionibus trepidare. Velox enim est inquit in vtrumq; mutatio : & ille vir fortis habetur cuius sobrius erit animus in rebus quoq; infelicitate gestis: vt idem scilicet maneat rectis consilijs peccata restituēs quamq; ea quē nunc acciderunt neq; mollicia vestra neq; iudeorum virtus effecit. Nam & illis pugne melioris & nobis deterioris causa fuit difficultas locorū. Quia in re nimirū quis reprehēderit alacritatis vestre temeritatem. Nam cum hostes in excelsiora refugissent manus continere debuistis. neq; in summo vertice constituta sequi pericula. Sed capta inferiori ciuitate paulatim eos qui refugerant ad tutiorem vobis pugnam & stabilem reuocare. Nunc autem immoderata festinatione vincendi: q; id incaute fuerit non curastis. Inconsultus autem & furibundus impetus belli a romanis alienus est: qui cuncta ordine periciāq; conficimus: barbarisq; conueniens est & quo iudei maxime possidentur. Oportet autem nos ad propriam virtutem recurrere: atq; indigne offensionis irasci potius q; mœrere. Optimus autem quisq; de sua manu solacium querit. Ita enim fiet: vt & amicos vlciscamur & in eos a quibus perempti sū vindicemur. Ipe autem ita vt nunc feci experiat: atq; nos pugnandi prius ad bella pergere: & nouissimus inde discedere. Ille quidem his dictis: recreauit exercitum. ¶ At gamalenses bene gestare paulisper animos erexerunt: quē nulla ratione magnificeq; prouenerat. Mox autem reputantes ablatam sibi esse fœderis spem q; minime possent effugere iam enim victus eis defecerat vehementer dolebant animasq; remisertunt: ne tamen quatenus valebāt salutē suā negligebāt. Sed tā disturbatas partes muri qui erāt fortissimi quā itegras ceteri amplexi custodiebant. Romanis autem construētib; aggeres iterumq; tentantibus irruptionem multi ex ciuitate perualles deuias quia nulli custodes erant & per cloacas diffugiebant. Eos vero morte ne caperent ibi remanserant. inopia consumebar. Solis enim vndiq; alimēta qui pugnare possent cōgerebantur. Sed illi quidem in huiusmodi cladibus perdurabant.

Gamalēes elati pcedēte victoria qui & si oīno a salute desperabant tñ fortiter resistebant. Inopia multos cōsumebat cuius solis pugnantis alimēta cōgregabatur.

ITABERIVS MONS A Romanis obsidetur.

¶ Itaberij montis situs: & descriptio vbi sola pluuialis a qua ad quem multi confugerant aduersus quos: Vespasianus placidum cum exercitu misit qui cautē speveniq; & fœderis eos alliciebat. tādē tamē cepto a iudeis p̄lio simulat fugam: & post q; insequentes ad magnam campi planiciem p̄lexit in eos exercitum reflexit. pluribusq; interfectis multitudinem cōhercet ab ascensu. ¶ Calamitas quoq; tunc in Gamala calamitas fugientibus fortissimis & imbellibus inopia & famæ cōsumptis die quoq; .xxij. octobris tribus militibus nocte turri effodiētibus & cauētibus illa maxio decidens sonitu custodes occidit aliosq; turbatos fugientes Romani trucidabant. Chares quoq; egrotus tanti terrore sonitus mortuus est. Tytus itaq; Gamalam ingressus multis ad arcem fugientibus alios trucidabat vbiq; autem infinitus morientium gemitus: & effusus cruor totum oppidum diluebat. In eos vero qui in arcem diffugerant. Vespasianus ducit exercitum ad quorum interritum turbo. Romanorū tela cōtra se ferebat & suos a Romanis repellebat vnde iudeorum multi seipsos precipitabant. Quinq; enim milia precipitio occisā: & a Romanis interempta quattuor milia: nullus namq; p̄ter duas mulieres euasit neq; infantibus pepercerunt.

¶ Capitulum secundum.

Itaberij montis descriptio & situs vbi sola aq; pluuialis.

Uespasianus autem inter curas obsidionis subsiciū opus aggreditur aduersus eos qui montem Itabirium occupauerant inter campum magnum & icitopolim situm. Cuius altitudo quidem triginta stadijs surgens: septemtrionali tractu inaccessa est. In vertice autem viginti stadiorum planicies patet tota muro circumdata. Hunc autem tantum ambitum

quadraginta diebus edificauerat Iosephus & alias ei materias & aquas suggerentibus locis inferioribus Soli enim pluviale aqua incolę habebant. Magna ergo in eo multitudine congregata Vespasianus placidum cum secentis equitibus dirigit. Hic autem lubeundi quidem montis ratio nulla erat multos autem foderis ac venię ipse hortabatur ad pacem & descendebant ad eum ipsi quoque insidias molientes. Nam & placidus eo studio missime cum his loquebatur ut eos in planicem ceperet illi quoque tanquam dictis obedientes ad eum veniebant ut incautum aggredierentur. Vicit autem astucia placidi. Cepto enim a Iudeis pretio assimulat fugam. Et postquam insequentes ad magnam partem capti perlexit reflectit in eos equitum manus plurimisque in terga versis aliquos interfecit. semotam vero multitudinem ceteram ab absensu coherceret. Itaque alii quidem Itaberio relicto in hierosolimam refugiebant indigenę autem fide accepta quod eis aqua defecerat & se & monte placido tradiderunt. Apud gamalam vero degentiam audacissimi quique fuga dispersi latebant imbelles autem fame corrumpebantur. At vero pugnantium manus obsidione sustinebant donec secundo & vicesimo die mensis octobris euenit ut tres ex quintonadecima legione milites circa matutinas vigillas editissimam preteritis turrim quoque in sua parte fuerat subirent eamque occulte suffoderent cum appositi ei custodes neque adentes eos nox enim erat nec postquam adire sensissent. Idem autem milites cauendo ne strepitus fieret quinque saxis durissimis evolutis resiliunt subitoque turris magno cum sonitu decidit unaque custodia precipitatur. At vero qui per alias custodias erant perturbati fugiebant multosque euadere ausos peremerunt Romani. Inter quos etiam iosen super dirutam muri partem quidam iaculo percussus interfecit. Intus autem in ciuitate degentibus sono concussis multus erat pavor atque discursus tanquam omnes essent hostes ingressi. Tumque glares alias chares egrotus & iacens deficit cum timoris magnitudo morbum eius plurimum iunisset ad mortem. Romani tamen prioris peccati memores vicesimam & tertiam diem supradicti mensis in oppidum non ingressi sunt. Titus autem aderat indignatione vulneris quod Romanos se absente percusserat ducentes equitibus preter pedites lectis ociose in ciuitatem introiit eoque pretergressi obvigiles quidem senserunt ad arma cum clamore properabant. Commoto autem etiam ingressu intus constituti eius alij raptis liberis trahentes etiam coniuges cum viulatu atque exclamationibus in arcem refugiebant alij tito occurrentes sine intermissione trucidabantur. Qui vero prohibiti essent in arcem recurre ne scilicet quid facerent Romanorum praefectis iacidebant. Vbiq; autem erat infinitus morientium gemitus perque prona loca effusus cruor totum oppidum diluebat. In eos autem qui arcem occupauerant omnem Vespasianus induxit exercitum. Erat autem saxosus & accessu difficilissimus vertex in immensum editus & undique circum hostium multitudines preces. Unde Romanos se adentes alio telis & preterea saxis deuolutis viciscabantur Iudei cum ipsos in excello loco positos nulle sagitte contingerent. Verum ad eorum intentum diuio manere turbo exoritur Romanorum quidem tela in eos ferens ipsorum autem a Romanis repellens obliqua traducens ut neque in praeiuratis consistere propter violentiam status possent cum nihil esset mobile neque hostes ad se accedentes videre. Itaque supergressi Romani eos circumueniunt & alios quidem repugnantes ante capiebant alios cum manus apponerent in omnes autem vehementius seuebant illorum memoria quos in primo aggressu perdiderant. Multi autem undique circum conclusi desperatione salutis filios & coniuges & semetipsos in vallem precipites dabant quę sub arce in profundum patebat. Euenit autem ut ipsorum in se qui capti fuerant immanitate lenior existeret iracundia Romanorum. Ab his enim quattuor milia percepta sunt quę vero se precipitant quique milia sunt reperti neque quisque preter duas mulieres saluus euasit quę sorores erant philippi filię quamuis philippus ioachimogenitus esset insigni viro & qui sub Agrippa rege Strataches fuerat. Seruatę autem sunt quę excidit tempore Romanorum impetum laterunt. Nec enim vel infantibus pepercerunt quorum multos singuli rapti ex arce proiecerunt Gamala quidem hoc modo excisa est tertio & in vicesimo die mensis octobris quę vicesimo & primo die mensis septembris ceperat rebellare.

¶ GISCALA galilee oppidum a Tyto oppugnatur.

¶ Giscala galilee oppidum cuius ciuium multitudo quia agricolę erant pacem capiebant sed ad defensionem eius iohannes quidem fallax & venescius impellebat contra quam Vespasianus Tytum misit cum exercitu alios autem exercitus ad Caesaream & Scitopoli duxit recreandos & de obsidenda hierusalem erat sollicitus. Tytus autem iam se cedibus faciat Giscalenos sine coede voluit habere quos hortatur ut sese sine armis reddant. Iohannes vero cum popularium nemo neminem respondere sed neque murum obstantibus latronibus ausus est ascendere Tyto respondit condiciones amplecti velle dicens. Sed Tytum sub diei solemnitate prolongatione in qua quod si cum non licet arma moueri ita nec de pace conuenire affirmat fallere conabatur. Iohannes itaque nocte quibusdam seignioribus famulis mulieribus & pueris cum sequentibus fugit hierusalem sed remanentium in via qui eum fuerant secuti.

Vespasianus tra illos motem itaberi occupauerat placidum mittit cum exercitu qui caute eos spevenit & foderis alliciebat tande tu cepto a Iudeis filio s. mulat fuga & postquam sequentes magnam campum perlexit i eos exercitu reflexit pluribusque interfectis multitudinem comhercet ab ascensu.

Tytus vrbē Gamala introiit cum exercitu que multis ad argentiugibus alios trucidabat.

Infinitus mortium gemitus & effusus cruor totum oppidum diluebat. Turbo romano te la contra Iudeos ferens & ipsorum a Romanis repellens.

Quique milia eorum se precipitant & quattuor milia romanis occisio nullus preter duas mulieres euasit nec iacobus peperit.

Liber tertius Iosephi Iudei

afrox fuit fletus & interitus Mane itaq; facto Tyto aduenienti populus ciuitatis portas apert & cum liberatore vocis recipit: Iohānes fugam ipsi manifestat. Qui itaq; prece populi rogatu exercitus p̄i (vt ipsum persequeretur) dirigit: sed eum occupare nō valentes duo milia vna fugietium interemerunt: duoq; fere milia mulierum & puerorum reduxerunt. Tytus quoq; ciuitatem ingressus muri partem possessionis iure rumpere precepit & noxiū melius relinquere impunitū quā immeritum perdere indicans precepit ciuitati.

Capitulum tertium.

Gisgala Galileæ

oppidū cuius mltitudo ciuiū q̄a

agricolę pacem

querebāt sed ad

defēsiōē ipelle

bat iohēs fallax

& venificus.

Tytum misit ve

spasianus cōtra

gisgala cū exerci

tu alios āt exer

cius recreādos

mittit cesaream

& Scytopolim &

de hierusalē ob

fidēda erat solli

citus.

tytus ad gysgalę

ciues obfessos

cedebāt sine ar

mis.

Amq; solum gyscala municipium galileę restabat indomitū cuius multitudo pacis studio tenebatur q̄ erant pleriq; agricolę: spemq; suam semper in fructibus collocauerāt. Nō parūq; autem manus latrociniali permixtione corrupti: quo morbo etiam nōnulli ciuium laborabant. Hos autem ad defensionem impellebat atq; constabat leni cuiusdam filius iohānes homo veneficus & fallax variusq; moribus & immoderata sperare: promptus mirosq; modo quis

esperasset efficiens: atq; omnibus iam cognitus q̄ affectandę sibi potentię causa bellum amaret. Hinc etiam apud gyscala sedicioforum turba patebat. quorum causa populus etiā legatios fortasse de traditione missurus: Romanorum tamen congressum in parte belli prestolabatur. ¶ At Vespasianus cōtra

tra hos quidem titum cum equitibus mille decimam vero legionem circa scitopolim mittit. Cum reliquis autem duabus Cesaream ipse regreditur: dandam his ex labore continuo requiem putans ex ciuitatum copiis eorum corpora itemq; animos ad futura certamina estimans esse refouendos. Nec enim sibi exiguum laborem superesse de hierosolimis prouidebat. quæ & regalis esset ciuitas: & cum

& nationi prestaret. His autem qui ex bello fugissent in eam confluentibus: etiam naturalis munitio. Itemq; murorum eius constructio non minimam ei sollicitudinem comparabat: cum virorum spiritum & audaciam sine muris quoq; inexpugnabilem esse cogitaret. ob eamq; rē milites velut aditatus ante certamina oportere curari. ¶ Tyto autem ciuitas gyscala equitando enim ad eam accesserat aggressione capi facilis videbatur. Sciens tamen q̄ ea vi capta a militibus passim populus ablu

meretur namq; faciatus erat ipse iam cedibus: miserans multitudinem etiam nullo discrimine cū nocentibus interimere pactione magis subire ciuitatem volebat. Itaq; plenis hominum muris quorum pleriq; perditę factionis erant mirari se ait quo nam fronti prestidio cunctis iam ciuitatibus capitū illi soli romanorum arma operentē cūviderent multo quidem munitiora oppida vno impetu posse sub

uerſa alias submersa securos autem fortunis suis potiri qui romanorum dextris credidissent. Quos quidem etiam nunc illis ait se periclitari neq; ob insolentiam succensere: quia spern libentia ignoscenda putaret. Non tamen etiam si quis impossibilia vellet perseveraret. Quod si dictis inuenissent non paruissent fidemq; dextris habuissent. expertum iri arma crudelia iamiam cognituros esse gentia sua ludum fore machinis romanorum qui diffidentes soli ex galileis sese ostentarent arrogantes

esse captiuos. ¶ His dictis: popularium quidem nemo non modo respondere: sed ne ad munus quidem licuit ascendere quia totum latrones preuenerant & custodes erant portis apposit: ne quis ad ad fœdus prodiret. aut equitum quemq; in ciuitate reciperet. ¶ Iohannes autem & ipse amplectens dictiones ait. Ita aut persuasurum. aut necessitatem remittentibus adhibiturum illum tunc diem iudeo

rum legi oportere concedi quoniam sicut arma mouere ita etiam de pace conuenire nefas haberet. Nam & romanos scire quod ab omni cessarent opere dierum septem circuitu. Quam si temerassent non minus cētus q̄ qui agerent piaculum commissuros: ipsumq; titum nullum sibi ex mora esse stipēdium formidandum. Quod enim vnus noctis spacetum propter fuge cōsiliū coeperit preſertim cū id obseruare circumſidentem nemo prohibeat. Sibi autem esse magnum lucrum nulla in re despicere patrios mores & illum decere qui pacem nō sperantibus indulgeret: leges quoq; seruare seruatis.

¶ His Titum iohannes fallere conabatur non tantum pro septimi diei religione: quantum pro sua salute sollicitus. Ferebatur autem ne statim capta ciuitate solus destitueretur: qui totam i nocte ac fuga vitę spem collocasset. Verum profecto dei nutu in excidium hierosolimorum iohannem saluum esse cupientis factum est vt non solum inductarum causationem Tytus admitteret verum etiam i superiori parte ab oppido castra poneret ad disſam altis cydisſam quidem qui mediterraneus Tyriorum vicus validissimus erat galileis semper exosus. ¶ Nocte autem iohannes cum nullas Romano

rum circa oppidum videret excubias arrepto itinere non solum his quos circa se habebat armatos: sed etiam signioribus plurimis cum famulis abductis in hierosolimam fugiebat. Sed vsq; ad vicissimum quidem stadium fieri posse videbatur. Vt mulieres ac pueros aliamq; multitudinem secum duceret homo quem captiuitatis nempe & salutis motus vrgeret. Vtraq; vero eo procedente: reſque

quebantur: & oriebatur atrox remanentium fletus. Quanto enim quisq; procul a suis aberat: tanto se ppiorem hostibus credebat. lamq; affore qui se caperent existimantes necessaria pauitabāt & ad strepitum quem ipsorum cursus faciebat assidue respectabāt veluti insatibus quos fugissent. Multi simul

Nō populari

ausus est nedū

respondere sed

neq; murū ascē

dere obſtātibz

latronibz

Iohis dolusq; tñ

cōtra eū versusē

Disſa Tyriorum

Iohēs nocte cū

qbusd signiori

bus famulis mu

lieridus & pue

ris sequētibus fu

git i hierlm sed

remanētū i via

atrox erat fletus

& interitus.

reabant: & clauiam plurimos certamen precedentium conterebat. Miserabile autem feminarum & infantium erat excidium aut si quam vocē iactarent: nonnulli viros aut propinquos vt se operirentur orabant. Sed & Iohannis exhortatio superabat vt seipios seruarent inclamantis: eoq; confugerent vnde remanentibus etiam si raperentur penas a Romanis peterent. Multitudo quidem eorum qui fugerant: cuiusq; virum fuit cito dispersa est. ¶ Luce vero facta Tytus ad muros aderat fœderis causa: populus autem portis ei patefactis cum coniugibus adeuntes tanq̃ bene meritum & qui custodia ciuitatem liberasset: laudibus prædicabant simulq; Iohannis fugam significantes. vt & sibi parceret obsecrabant: & eos qui ex nouarum rerum cupidis reliqui essent vlcisceretur. Ille autem prece populi postulatus equitum partem vt Iohannem persequeretur dirigit. Sed cum quidem occupare nequie runt: quia anteq̃ venirent in hierosolimam sese receperat. ¶ Vna vero fugientium prope ad duo milia perimunt: Mulieres autem ac pueros paulominus quam tria milia circum actos reducunt. Titus aut indigne ferebat non statim a Iohanne penas fraudis exactas. ¶ Irato vere animo q̃ spe deciderat satis eē ad solatiū: putās captiuorū. & qui trucidati fuerant multitudinem in oppidum cū fauore ingrediū. Iussisq; militibus minimam muri partem iure possessionis abrumpere minitendo magis q̃ puniendo reprimēbat perturbatē ciuitatis auctores. ¶ Multos enim propter odia domestica vel proprias inimicitias delatores innocentē fore credebat. si dignos pœna discerneret: melius noxium q̃ relinqueret metu suspensum: q̃ immeritum quāq; cum eo perdere ratiū alias gratius existimabat. Illū enī fortassis etiam modestiorem futurum vel metu supplicij: vel q̃ erubesceret præteritorum criminum veniam. Sine causa vero morientium. pœnas nullo modo corrigi posse. Præsidij tñ ciuitatem circumdedit. quæ tam nouarum rerum studiosos compesceret: q̃ pro pace sentientes quod sibi relictum erant maiori fiducia firmarent. Galilea quidem tota postq̃ multo sudore Romanos excreuit hoc modo subacta est.

¶ HIEROSOLIMITANI excidij initium.

¶ Iohanne hierusalē ingresso oēs (quid agerent Romani) p̃cunctantur: qui non vi romanorum sed sponte vt cautione loco pugnaret) venisse dicebat & pro metropoli vere piclitari. Auditis vero (quæ capti pertulerāt) hierosolima turbabatur. Iohannes autem pessimus mendax Romanorū vires parū faciens ad bellum hierusalem incitabat: asserens quod numq̃ (etiā si alas haberent) moenia trāsgrederentur vnde Iuuenum corrupta multitudo eius mendacijs senes ac prudentes futura prospicientes lugebant.

¶ Capitulum quartum.

Pud hierosolimam vero ad Iohannis introitū populus ois erat effusus: & circa singulos qui vna cōfugerāt numerosa turba collecti: quas foris clades experti essent p̃cunctabant. Illorū aut seruens quidem adhuc atq; interruptus anhelitus necessitatē significabat. Verum tamen in malis quoq; sibi arrogabant: nō romanorū vim ferentes se sponte venisse vt cū his ex cautiore loco pugnaret. Inconitorū enī atq; inutilius eē hoīm incaute p̃ gyscalis & inualidis municipijs piclitari. nū armavigorēq; oporteat pro metropoli suscipere atq; seruare. Significando tamen excidium gyscalum etiam quam dicebant honestam discessionem suam vt primi fugam esse intelligerent prodiderunt. Auditis autem quæ capti pertulerant non mediocris perturbatio populum tenuit: magnumq; id eis argumētū proprii reputabant excidij. At Iohannes qui eorum quidem causa quos reliquerat fugientes minus erubescēbat: singulos aut circuiens spe bellum incitabat: infirmitatem romanorum asserens propriasq; vires extollens & iperitorū inscientiā ea caullatione decipiens: quod etiam si pēnas suerēt nūq̃ hierosolimorum moenia transgrederentur romani qui pro galileorum vicis tanta mala perulissent: atq; in eorum vicis machinas attriuisent. His eius dictis magna quidem corrumpebatur iuuentū manus prudentiorū aut ac seniorum nemo erat. qui non futura prospiciens velut iam p̃dita ciuitate lugeret. Et populus quidem in ea confusione tunc erat. ¶ Et vero perterritum manus agrestium. ante editio nem quæ hierosolimā orta est discordari iam ceperat.

¶ IAMNIA ET AZOTVS Ciuitates a Romanis capte.

¶ Tyto a Gyscalis Gæsaream veniente Vespasianus a Cæsarea Iamnam & Azotum p̃fectus: vtrumq; subegit impositis illic custodijs. ¶ Singulas autem ciuitates tumultus bellumq; intestinū exagitat vbiq; prædationes & latrocinia. Nichilq; crudelitatis. iudei inter se omitebant. Custodes enim ciuitatum omnes rapinis erant dediti. Omnesq; sine obseruatione in ciuitate recipiebantur vnde iners multitudo hierusalem habitans seditionem: & famem comparauit latronesq; ex agris transgressi in ciuitate multo seniores. Cedens namq; iam in luce & manifeste fiebat etiam nobilissimo rum. Antipas enim publicorū thesaurorum custos & alij nobilissimi custodiē sunt traditi. deinde imposito eis proditiōis crimine occiduntur. Tanta quoq; eorum fuit insolentia vt pro arbitrio ponti-

Tytomane sc̃to ad muros accessit pplūs portas appit & euz c̃tatis liberaro res vocās recipit & iohis fugā ei manifestat.

Tytus citatē ingressus iure posselliōis muri p̃tē precipit abrupere.

Iohāne ingressō hierl; oēs quid agerēt Romani p̃cūctabāt q̃ nō romanorū s; spōtē vt cautiore loco pugnaret venisse dicebat & p̃ metropoli piclitari velle.

Liber tertius Iosephi Iudei

fices/abrogatis familijs designarentur & impios atq; incognitos (vt suorū facinorū haberent socios) D
institutebant.

¶ Capitulum quintum.

Ytus enim a Gyscalis Cēsareā: Vespasianus aut a Cēsarea lāmā & Azotum pfectus
vtrūq; subegit. Impositisq; illic p̄sidijs reuertebat maximā eorū ducēs multitudines
q se foedere sociauerant. ¶ Singulas aut ciuitates tumultus bellūq; intestinū exagi-
tabat: quantūq; a Romanis respirassent in seipsos manus vertebāt cū inter amato-
res belli esset ac pacis cupidos seu a cōtentio ductūq; cōcordiū p̄tinacia p̄mo intra
domos ascendere deinde inter se amicissimi p̄p̄i desiderem & ad filia volentes q̄s
cōueniēs: aperte iā coacta multitudine repugnaret. Itaq; dissensioēs quidē apud osus erāt nōntatis
armorūq; cupiētes senibus ac sobrijs iuuentute ac audacia p̄stabant. ¶ Primo aut indigenarū singu-
li p̄dari coeperūt: deinde ex cōposito cōuertis cunels p territorij latrocinabant: vt qd ad crudelita-
tē atq; iniusticiā spectat nihil a Romanis gentiles abessent atq; ipsis qui fastidirent illarū a Romanis
excidium leuius videret. Ciuitatū vero custodes partim quia de fatigate pigeret. partim odio nationis
aut nulli aut minimi erāt male affecti auxilio. donec rapinarū societate vndiq; cōgregati collegiorū
latrocinialium principes atq; in agmen conflati hierosolimis inreperunt. quē Ciuitas a nullo regeba-
tur. & in ore patrio gentiles omnes sine obseruatione recipiebant: tunc p̄cipue cunctis existimanti-
bus vniuersos qui super insulerent ad iumento ex beniuolentia venire. Quē quidem res etiā sine dū-
sensione postea ciuitatem pessundedit: eo q; iners & inutilia multitudo (quē pugnacibus sufficere
possent) alimenta consumpsit: hisq; p̄ter bellum etiam seditiōis famēq; comparauit. Alij latrones
ex agris eo transgressi ac multo seuiore quos intus inuenere societati nullum atrox facinus itermit-
tebant. Nec enim rapinis & expoliationibus metiebantur audaciam. Sed vsq; ad cedes ruine flebat
seuiore i citate non clam siue per noctem aut quoslibet homines: verum luce palam nobilissimos quosq; adoriēdo.
¶ Nam primum antipā regij generis virum & ciuium adeo potentissimū vt etiam publicos thesau-
ros fidei suę permisos haberet comprehensum custodiē tradiderunt. Post hunc etiam leuiā quen-
dam insignem virum. & foryam alias phoras filium rageti alias Raguellis & ipsum ragetum regalis
similitervtrumq; familie: omnesq; p̄terea qui prestare alijs videbantur. Grauis autem motus popu-
lum possidebat & velut occupata ciuitate salutem propriam quisq; curabat. Illi autem clauforū vin-
culis non fuerunt contenti: neq; tutum ar̄trabantur ea poterit viros diutius custodire. Nam & ip-
sos & domos eorum non paucis viris frequentari ac per hoc ad viciendum esse idoneos & p̄terea
rebellaturum fortasse populum iniquitate commotum. Decreto igitur eos occidi mittunt quan-
dam de suo numero iohannem a cedes p̄p̄tissimū (qui lingua patria dorcadis filius dicebatur)
eumq; alij decem armati gladijs secuti ad carcerem: ibi quos comprehenderant interficiunt.
¶ Fingebant autem huius inmanissimū vt assolent huiusmodi facere homines sceleris causam cum
romanis eos de traditiōe ciuitatis collocutos fuisse communisq; se libertatis proditores interemisse
dicebant: prorsus vt audacia sua tanq; seruatores ciuitatis ac bene de ea meriti gloriaerentur.
¶ Euenit autem populum quidem ad hoc humilitatis ac formidinis: illos vero insolentia progredi vt
in eorū esset arbitrio etiam pontificum designatio. Deniq; familijs abrogatis vsq; p successionē ponti-
ces creabatur: in cognitos atq; ignobiles cōstituēbant: vt impiorū facinorū socios haberent. Nam q
supra meritū sū nos honores adepti eran. his obediebāt necessario qui sibi eos p̄stiterant. quoniam &
dignitate p̄dictos varijs machinis fictisq; sermonibus cōmittebat. oportunitatē sibi ex eorum qui se
prohibere p̄terant cōtentioē captantes donec hominū persecutione faciat in diuinitatem contra
melias trantulerunt pedibusq; pollutis in sanctum locum introire ceperunt.

¶ Iam vero contra eos populo concitato Anano pontifice euo maximo: & sapientissimo au-
ctore. His enim templum aduersus populi turbam castellum ac Tyrannidis domicilium sibi fecerūt.
Acerbis etiam malis admiscebatur caullatio. qua forte pontifices creare conati sunt. Phantasias nam
q ignorans & omnino inutilis forte inrisorie ad sacerdotium assumitur quod ceteri sacerdotes legem
fudibrio videri habentes lachrimabantur populum itaq; contra legis & libertatis corruptores (hi eni
seipsos zelotas vocabant vt bonarum professionum emuli essent) insurgere exhortabantur. Ananus
enim congregato populo cunctisq; tanta mala indignantibus stans inter eos flens mori se cupere
dicebat cum sacra loca videret sceleratorum pe. sibus frequentari. Hic enim lamentabili oratione po-
pulum monet q̄ primum eos inuadant quia quotidiē eorum augetur numerus cum iniquissimus q
ad sibi similes profugiat.

¶ Capitulum sextum.

Ammo vero contra eos populo concitato namq; auctor erat. Ananus euo maximus pontifex cum itemq; sapientissimus & qui fortassis ciuitatem conseruasset si insidiatorū manus potuisset effugere: illi templum dei aduersus populi turbam castellum ac profugium sibi fecere: quod pro domicilio tyrannidis habebant. Acerbis autem malis ad miscbatur etia; caussatio: quae praeter ceteris eorum erat dolori. Tentando enim quanto metu populus teneret: suasq; vires explorando sorte pontifices creare conati sunt: cum his vt diximus ex familijs successio deberetur. Hinc autem fraudi mos antiquus obtendebatur. Nam & oim sorte pontificatum deferri solitum fuisse dicebant. Re autem vera legere degenerem erat abrogatio firmioris absq; his ad potentiam: qui sibi designandorum magistratuum licentiam compararent. Itaq; vna sacratarum tribuum accita quae emachim appellatur pontificem sortiebantur. Casuq; locus exijt homini per quem maxima eorum iniquitas demonstrata est. Phannias alias phanis quidem filius. Samuelis ex vico Arthasapathasy alias Aphtha non solum non ex pontificibus orto: sed aperte quid esset pontificatus propter rusticitatem penitus nescienti. Deniq; inuitum eum rure obstratum vt in scena fieri solet aliena ornauere persona indutumq; sacra veste quid facere deberet instituebant ludumq; & locū esse tantum ne fas arbitrabantur. Ceteri quidem sacerdotes procul expectantes ludibrio legē haberi lachrimas vix tenebāt: honoresq; sacrorū solui grauiter igemebāt. ¶ Pp̄s autē hāc eorū audaciā non tulit: s; oēs q̄ si ad deponēdā tyrānidē aīos irēderāt. Nāq; p̄stare ceteris videbāt gorgiō aī goriō iosephi filius & symeō gamalielis tā singulos circuētes q̄ si vniuersos i cōciōibus hortabāt: quo tandē aliqñ libertati corruptores vltū irent: sc̄m̄q; locū ab hoībus sceleratis purgate p̄perarēt. Pōtīfices etiā probatissimi gamala quidē filius ihesu aut ananus Anani filius populum frequenter in cētibus exprobrando eius segniciae contra zelotas excitauerunt Ita enim seipsi vocabant vt bonarum professionum emuli: ac non qui pessimam facinorum immanitatem superassent. ¶ Itaq; in concione populo congregato cunctisq; indignantibus occupationes sanctorum itemq; rapinis & cedibus nondum autem promptis aduiscendum propterea q̄ inexpugnabiles id enim erat verum zelotae putabantur stans inter eos ananus medius & ad legem respectans cū lachrimis opplesset oculos magis michi ait mori satis est antiq̄ dei domiciliū videā tantis refertum doloribus: atq; inaccessa & sancta loca sceleratorum frequentari pedibus. Verum sacerdotali veste amictus & sanctissimum venerabilium nom̄ onus ferens viuo atq; animę amorē teneor: nec pro senectute quidem meam mortē sustinens gloriosam. Igit̄ solus ibo: & tanq̄ in solitudine animam meam solam dabo pro deo. Nā quid opus viue in populo clades suas minime sentiente? & apud quos malorum praesentium defensio interijt? Si quidem rapti patimini ac verberati recitetis. & ne gemitu quidem aperto quisq; prosequitur interemptos. O acerba cōminationē! Quid de tyrānis queror? Nunquid non a vobis vestra patientia nutriti sunt? Nunquid non despectis qui mecum ierant cum adhuc pauci essent vos dum tacetis plures eos fecistis. atq; illis armatis quiescentes inuolmet arma vertistis? cum primos eorū conatus oportuisset infringi. quando cognatos conuicijs appetebant. Vos autem negligendo ad deprædationem noxios irritastis: qui a vastatis domibus nulla ratio ducebatur. Itaq; iam dominos ipsos rapiebāt: eisq; cum per mediam ciuitatem traherentur nemo erat auxilio. Illi autem a vobis proditos etiam viculis affecterunt. Non dico quanto & quales. Sed quot accusatos. indēnatos vinc̄os nullus adiuit. Restabat autem eos demerere trucidare. Hoc etiam vidimus veluti ex grege matorum animalium quae p̄cipue duci hostia ne vocē qdē eorū quisq; emisit nec dum dexterā mouit. Pacemini sibi pacemini sancta etiam conculcari videntes? Cumq; omnes audacię gratos nefarijs hominibus subijceritis eorum praestantiam reueremini. Tunc enim profecto ad maiora pro cederent: si quid maius quod euenterent inuenirent. Tenetur quidem munitissimus ciuitatis locus nunc autem phanum appellat. velut arcis arx quēdam siue castellum. Tanta igitur contra vos tyrānide munita & inimicis superverticem positis videtis quid cogitatis? Aut quibus vestras sententias applicabitis? An romanos expectatis: vt sanctis vestris optulenter? Ita quidem se nostre ciuitatis res habent: eoq; iam calamitatum stellum. ventum est: vt misereatur nostri etiam hostis. Non exurgitis o laboriosi respectisq; vulneribus vestris quod etiam feras bestias facere videmus. vltum ibitis non suas quisq; recordabitur clades. vt aī oculos positis quę pertulerit aduisionem animos acuetis? Perijt apud vos non fallor affectionum omnium carissima & maxime naturalis cupiditas libertatis seruitutis autem ac dominorum amantes facti sumus: tanq̄ subiugari a maioribus didicerimus. Atq; illi quidem multa & maxima bella vt in lib̄tis p̄ q̄ tāta libertate viuerent pertulerunt nec aut aegyptiorum aut medorum potentiae cessere: dum modo ne facti la praes sustineant cerent que iuberentur. Et quid opus esse de maioribus loqui. Hoc ipsum bellum quod nunc cū Ro. p̄ q̄ et expectamus gerimus vtrum commode an cōtra in commode. non palam quid habet causę nisi libertatem romāorū bellū? Ergo qui dominis totius seruire non patimur gentiles nostros ferimus tyrannos. quāq; externis obē

Ananus pontifex sapientissimus.

Causatio mala q̄ caute sortepōtīfices creare conati sunt.

Phanis vir oīno intilis & ignorās sorte imisorte ad sacerdotiū assumit vñ ceteri sacerdotes legē ludibrio haberi videntes laetabantur. Zelotae cur vocati. Ananus cōgregato populo cūctisq; indignatibus tāta mala stās iter eos sc̄s mori cupe se dicebat cū videret sacra loca sceleratorū pedibus frequentari nota eius orōnē quē defiet citatis & tēpli desolatio nem.

Phanū tēplū vte lut arx siue castratis: vt sanctis vestris optulenter.

Quod apud eos nō sit cura libertatis p̄ q̄ tāta libertate viuerent.

Liber quartus Iosephi Iudei

dientes ad fortunā semel id referunt cuius iniuriā vidē sunt & vero pessimis suorū cedere igna uorum est. & cupientium seruiēdi. ¶ Ad hęc autē q̄a Romanorū mentio facta est: non vos celabo quid dū h quor interuenerit. mentemq; retraxerit. Quod etiam si ab illis capti fuerimus absit autem dicti huius periculum nichil acerbius experiemur q̄ isti nos affecerunt: quo autē pacto non lachrimis dignus sit illorum quidē in tēplo donaria cernere? gentillum vero spolia qui nobilitatem huius maxime ois ciuitatis complauerunt. eosq; viros trucidatos videri quibus etiam illi post victoriam temperassent & Romanos quidem nunq̄ transgredi ausos esse limitem phanorum. aut sacratę quicq̄ consuetudinis preterire? sanctorum autem ambitum quamuis procul aspectum perhorrescere: quosdam vero in his locis natos ac sub nostris moribus educatos & qui iudei vocarentur inter media sancta de ambulare manibus adhuc suis gentili cede calentibus? Quis igitur externum bellum metuat ex compati ne domestici? Multo nobis equior est inimicus. Nam si propria rebus sint aptanda vocabula fortasse reperientur legum quidem nobis confirmatores fuisse romanos: hostes vero intus habere verus hos insidiatores libertatis exitio debere neq; facinoribus eorum dignum posse excogitari supplicium.

Si iā arōanis capti esset nihil acerbius ab his ex periti q̄ nunc ab istis. &c.

Monetq̄ primū eos iuadere q̄a quotidie eorū nūerus augētur Iniquissimus q̄s ad sibi silens p̄ fugit.

Pulcrū p̄ sacris & deo mori.

¶ Certum est idemq; omnibus vobis & ante orationem meam esse persuasum: atq; ipsi vos rebus quas pertulistis in eos esse commotos. Pleriq; autem fortasse multitudinē eorū atq; audaciā remidat: & præterea q̄ in loco superiore cōsistunt. Sed hęc v̄estra negligentia cōflata sunt: ita magis proficiet si moriamur. Nā & numerus eorum in dies singulos alitur eo q̄ iniquissimus quicq; ad similes profugiat & audaciam plus accendit. q̄ nullum ad huc eis impedimentum intemēit. Icoq; superiores videntur. Et quidem cum apparatu his tempus demus. Quod si aduersus eos ne cepimus: humiliores erunt. Michi credite: conscientię celsioris loci beneficium ratio perdet. Fortasse autem dei spræta maiestas in ipsos tela retorferit: suisq; missilibus impij cōsumuntur. Videant nos tantummodo & deieci sunt: quamq̄ pulchrum est vt etiam si quod periculum imminet pro sacris tantis moriamur: ac si nō p̄ liberis & coniugibus pro deo tamen eiusq; sanctis animam profundamus. Præbebo autem manum atq; sententiam: & neq; consilium vobis vllum deerit ad cautionē: neq; me corpori meo parcere videritis.

¶ Anano contra zelotas populum ad hortante qui licet ad subeunda pericula seipsum prōp exhibebat Anano itaq; exercitum ordināte Zelotę cunctis eius cognitis conatibus in eum commouetur & profluentes nemini obuio parcebant fuitq; ex vtraq; parte cedes maxima & sauciatis popularibus ad domos reportatas Zelotarum quicq; leuius ad templum portabantur sacrum humum crebre pręfundentes vnde latronibus semper conualescentibus populares irascebantur. Ananus vero socijs inclusos in templo Zelotas obedit: sed sacris portis manus noluit apponere. & ne templo bellum inferre videret sex fore milia armatorū custodes in porticibus collocat. Iohannes autē gyscalis oibus istis exicij causa fuit. hic enī dolis plenus simulās se quę populus vellet sentire oē Anani suorū cōsiliū Zelotis p̄ditiose indicabat & imoderatis obsequijs inēctiōē occultabat. maximus erat adulator & nō accitus archanorū assiduus p̄ditor. & suspectus habebat. Ois autē ab eo tollit spiritio ipso fidelitatis & beniuolētię dātę sacramentū & eū suis cōsilijs adherēbāt legatiscq; mittit a zelotas. qbus secreta reuelat multa etiā cōmiscendo mēdacia Ananū q̄ ad Vespasianū misisse accusat vt p̄peret capere ciuitatē & crudelitatis arguebat.

¶ Capitulum septimum.

Ananus contra zelotas populū hortatus ē & q̄ ad subeunda pericula p̄mptus exhibebat. &c. Anano ordināte exercitū zelotę cunctis eius cognitis conatibus in eū cōmouent & p̄siliētes nemini obuio parcebant.

¶ Ananus contra zelotas populū hortabatur non quidem nesciens iam expugnari posse propter multitudinē ac iuuentutem animorumq; pertinaciam multoq; magis propter conscientiam commissorum nec enim concessum iri extremam veniam his quę perpetrauerant sperabant: verum tamen quiduis perpeti prestabilis existimans: in tanta rerum perturbatione cohibere. Populus autem duci se clamabat in eos contra quos rogabatur & ad subeunda pericula quicq; promptus erat.

¶ Sed dum ananus magis idoneos discerneret atq; ordinaret ad prælium zelotę cunctis eius cognitis (certos enim qui omnia sibi nunciarent: habebant) in pontificem commouentur ac modo per cuneos simul vniuersi proflunt: neq; obuio cuiq; parcebatur. Cito autem ananus populum congregauit multitudinē quidem superiorum: armis vero constipati non erant zelotes inferiores. Alacritas vero quod deerat in vtriscq; supplebat. Nam & ciues armis iram conceperant fortio rem: & qui de templo exierant quamuis multitudine maiorem audaciam. Quippe illi quidem habitare se in ciuitate minime posse arbitrabantur: nisi zelotas eximerant. Hi vero nisi vincerent nullum se subituros esse supplicium. Manus autem conferere pro ducibus obediētes motibus animorum. Et primo quidem in ciuitate ac pro templo eminens missis lapidibus semel inuicem appetebant: si vero aliqua pars tergavisset victores gladijs utebantur. Cumq; plurimi sauciarentur multę cedes vtrobiq; fiebant. Et populares quidem in domos referebantur a suis zelotarū vero quicq;

vulneratus fuisset in templum ascendebat sacram humum cruore perundens ut solo eorum sanguine violatam religionem recte quis dixerit. Semper quidem latrones excurrendo in congressibus conualebant. Irati vero populares/ proficiente quotidie numero suo/ cum desides increparet quisque a tergo sequebantur non aperiendo fugientibus viam inuitos eos repugnare compellerent: vniuersos quidem suos conuertunt. Illis autem/ qui vim ferre non poterant/ paulatim ad templum recedentibus: irrupit una cum socijs ananus. Vnde factum est ut eos/ quod ambitu exteriori caruissent/ moctus inuaderet: idque in murum interiorum fuga recepti mature ianuas ocluderet. Verum anano portis quidem sacris manes asserre non placebat: hostibus quoque desuper tela torquentibus nefas esse existimans etiam si vicisset non iustratum prius populum introducere. Ex omni autem suorum multitudine sex fere armatorum milia sortitus: custodes in porticibus collocat. Hic autem qui succederent in excubijs alios per ordinem ponit. Multi autem honestorum ab obtinatis ad id electi: mercede conductos pauperes vice sua praesidijs destinabant. ¶ Fit autem istis omnibus exitij causa iohannes (quem ex gyscalis effugisse praediximus) is enim dolis plenus & acerbissimam dominationis cupiditatem mente circumferens iam dudum rebus communibus insidias moliebat. Itaque tunc eadem (que populus) sentire se simulans aderat anano tam diebus cum proceribus capienti consilium: quod noctibus peragrati custodias omniaque secreta zelotis renuntiabat: nullumque populi consilium non priusquam caperetur inimici sciebant eius indicio. Immoderatis vero & ananum & populi principes placabat obsequijs: ne in aliqua suspitione veniret & affectans. Sed hec eius honorificentia in contrarium vertebatur. ¶ Erat enim eradicationum varietate suspectior eoque ipso quod etiam non accitus assiduus erat archanorum proditor habebatur. Et enim prospiciebat Ananus omnes qui ad se concurrerent intelligere. quia quae iohannes faceret suspitionem nuntiationis habebant. Summouere autem illum non erat facile: neque possibileque malicia praenaleret. Ac praeter hoc multorum non ignobilium qui summis rebus adhibebantur. patrocinio fuscatus erat. Visum est igitur ab eo sacramentum beniuolentiae causa peti nihilque dubitans & fidem se populo seruaturum iurauit. & neque factum eius inimicis vllum neque consilium proditurum vnaque de ponendis rebellibus & manu & voluntate operam collaturum. Itaque Ananus etiam socij (quoniam iuratio crediderunt) nullaque iam suspitione suis eum consilijs adhibebat. Moxque ab hisdem etiam concordi causa legatus intromittitur ad zelotas. Curae namque habebant ne phantum culpa sua pollueretur neue quisque in eo proderet iudeorum. Ille autem quasi Zelotis ac non contra pro beniuolentia iurauisset egre sua ad eos/ medius constitit & sepe quidem se illorum causa in magno periculo fuisse dixit: ne quid se cretorum ignorarent quae in eos Ananus cum socijs cogitasset. Nunc autem ingens cum ipsis omnibus subitum esse discrimen nisi diuinum quoddam praesto fuerit adiumentum. Nihil enim iam morari ananum. Sed persuasisse quidem populo ad Vespasianum legatos mittere ut ad capiendam ciuitatem quae prius venire properaret. Indixisse autem iustrationem postero die ut simulata religione intromissi vel etiam vi praeco manus conferrent: se autem non videre quamdiu aut custodias sustineant. aut cum tanta manu acie congregarentur. Ad haec addebat quod ipse dei providentia transactionis esset causa legatus. Hec ei spe ananum his proponere: quod nihil suspicantes eos subito aggrediretur. Itaque oportere si quis habendam rationem vitae duceret: aut custodibus supplicare: aut foris aliquod praesidium petere. Quod autem si victi essent veniae spes foueret immemores esse audacie suae credere aut simul ac factores penitentis amissionum in gratiam statim eos qui perpassi sunt reddituros: sed noxam quidem sepe inuitam etiam in penitudinem fleri: lesis autem iram in licetia seuiorem. Imminere autem illis aut interfectionem amicos atque cognatos tantumque pro dissolutis legibus ac iudicijs indignatione flagitantem ubi etiam si quis pars misericors fuerit maior etiam irascitum turba celabit. Salia qui dem variabat iohannes terrorem inimicis multitudinis extremum vero auxilium aperte quidem indicare quod diceret non audebat. Idumeos autem significabat. ut autem principes: Zelotarum priuatim etiam commoueret crudelitatis Ananum arguebat ipsis eum maxime minitari confirmans.

¶ Legati a Zelotis ad Idumeos pro auxilio mittuntur quia (ut iohannes finxerat) Ananum Romanis dicebant velle tradere ciuitatem. Idumeorum enim natio admotus est. facillis rerumque leui mutationibus atque ad arma promptissima. Congregati itaque prope ad viginti milia cum quattuor ducibus veniunt iherusalem. Ananus autem/ cognita legatione & aduentu Idumeorum/ portas eis clausit: murique custodes apposuit atque verbis concordiam voluit suadere. Stans ergo in aduersa turri post ananum lesus pontificum eum longissimus ad Idumeos. orationem habuit ipso (quod perditissimis hominibus contra iustos auxilium vellent dare) increpando & post multa illos/ ut contra tyrannos auxilium ferant exorat eorum manifestans tyrannidem templumque (quod omnibus est venerabile) profanasse accusat. Committit quoque depositis armis de discordiis iudicare: aut si non velint neutri fauentes parti percatu recedant.

Capitulum octauum.

Ananus ne videntur bellum reple inferre sex milia in porticibus constituit &c

Iohannes gyscalis fisdolis plenus simulans se scire quae populus vellet omne anani & populi consilium zelotis indicabat & immoderatis obsequijs intentionem occultabat

Sacramentum fidei iohannes dante ois ab eo suspitio tollit & eum suis consilijs adhibet legatusque intro mittit ad zelotas quibus secreta reuelabat multa et commiscendo mendacia. Iohannis mendacia.

Liber quintus Iosephi 31. dei

Mittunt a zelotis
legati ad iudeos
p auxilio qa(vt
finxerat iohēs)
anani dicebant
ciuitatē rōanis
tradere.

Rat aut eleazarus Symonis filius (q etia pter alijs idoneus eē videbatur
de cōsulere & quē cōsulisset efficeret) iteq zacharias filius pharisei
phaleci vterq a sacerdotibus genus ducētes. Hi pter cōmūes (et priuatis
terminatiōibus cognitis: q q anani factio potētē sibi cōparādē eā rōnos
accerceret. nā & hoc iohānes affixerat diu qd agerēt dubitabāt āgūti
festiatiōe cōclufi. Populū ei haud mīto post eos aggredi paratū ē
bāt: ex tñvero subfidijs facultate isidiarū sibi celeritate prepta prius
oia paterēt: quāvtiauxiliorū qsq ista cognosceret aduocari tñ placuit
os (scripta breuif epistola) q/ circūmēto pplo) ananus vellet rōanis metro
poli p dēre. Ipi at p libertate diffidētes i tēplo custodirēt minimāq tñ sa
lutē sibi pmitterēt: ac nisi mature subuenirēt ipos qdē anano atq iudeis

ac vero ciuitatē romanis illico subiugādā. Et pleraq nūcijs ad rectores idumeorū referēda mādabāt.
Ad hoc etiā lecti sunt viri strenui: & dicēdi peritissimi & ad psuadēdū satis idonei: q q his rebus esset
vtilius pedū velocitate prestātes. Nā idumeos cōfesti parituros certū erat qd turbarū cupiēs & inco
dita esset natio sēp q ad motus facilis atq dispēia. & rerū mutatiōibus lēta iminisq petitiū blādis
ad armis prōptissima: & velut ad festorū quādā solēnitatē sit ad plia pperās. Celeritatē at nūcijs exge
bāt atq istis nihil deerat alacritatis. Vterq at vocabat ananias. Iāq rectores aderāt idumeorū. Illi
simul epistola mādantiq attoniti: quasi furibidi circūcurrere gētē ac militiā denūciare cōpepūt. Itaq
mox & dicto citius multitudo cōuenerat oēs q p libertate metropoleos rapiebāt. ¶ Cōgregati at ppe
ad viginti milia cū ducibus quattuor hierosolimā veniūt. hoc est iohāne & iacobo ioseph alis Sose filio.
Et pterea Symone Caziē alis Thecni filio & phinea Cūsoth alis Clusot filio. ¶ Ananū at pfectio le
gatorū itemq vigiles eius non latuit: necnō & ipetus idumeorū. Hoc ei ante cognito portas eis clau
sit. & mutis custodes apposuit. Non tñ ei vīstū est bello cū his cōgredi: sed verbis ante eis psuadendū
cordiā. ¶ Stans ergo in aduersa turri post ananū Iesus pontifici suo lōgissimus. cū multa inquit & va
riē turbe tenuerint citā ē: in nullu re mīranda sic fortuna est. vt in eo q pessimis etiam inopinata cō
spirant. Etenī per ditissimis hominibus auxilio cōtra nos tanta cū alacritate venistis quanta nec iher
basos (aduocante vos metropoli) venire decuisset. Et siquidē viderē confensionē vestram similem ē
his hoibus qui vos rogauerūt non estimarē impetū capere rationem. Nihil em ē quē ac morū cogna
tio concordiam firmat. Nunc ergo illi siquis eorum singulos explorauerit. mille mortibus digni repe
rentur. Nam ludibria & pugnamenta totius rustice plebis luxu absumptis patrocinijs suis postq in
vicis & ciuitatibus proximis audaciam exercuerunt: postremo in sacram ciuitatem clam influxere vt
latrones solumq religiosum immanitate scelerū polluerunt eosq videas inter sancta sine metu abri
os. & auditate vētis peremptorū spolia consumentes. Vestra vero multitudo armatorumq talis
natus est: qualem deceret esset si publico vos cōsilio metropolis inuitaret in alienigenas latrones auxi
lia. Quid igitur hoc esse quis dixerit nisi forte injuriā cū pro nequissimis cōuenisse integre natione
stre arma videat cōspirasse. Iam dudū reperire nequeo quidnam fuerit. quod vos tam cōmone
rit. Nec enī sine magna fieri potuisset. vt arma pro latronibus aduersus cognatū populū caperēt
q Romanos audistis & proditiōē. His autē quidam nostrū nunc obstrepebāt liberande metropoli
os causa venisse dicentes. Vnde mirati sumus preter alia noxiorū tale cōmentum. Viros enim p
libertatis amatores eoq maxime cū extremis hostibus pugnare paratissimos aliter cōtra nos
re nō poterant q vastatā libertatis proditiōe mentita sed enī cōsiderare vos oportet qui vos
lauerint: fidemq in nos veritatis ex rebus cōibus nō ex ficto sermone colligere. Quid ei posse nūcijs
mū nos dederimus rōanis cū ab initio licuerit aut ab his non deficere: aut qui defecimus cito
i grāz priusq circa nos oia vastarēt. Nāq iā ne volentibus quidē vobis transactio facilis ē: cū & iugos
eos effecerit galilea sub iugū missa mortēq grauiorē afferant turpitudinē appropinquantes. Placet
quidē q in me est: pacē morti ante pono. Semel aut bello appetitis postq pugna cōmissa est gloriōsū
mortem vitā captiui existimo potiozem. Sed vtrum nos populi principes autē clam misisse aliquem
ad Romanos an etiā totum populum cōmuni suffragio. Siquidem nobis dicant quos amicos mis
rimus qui serui fuerint proditiōis ministri. Cum iret aliquis deprehensus est. Rediens captus est.
Litteras nacti sunt. Quēmodō autem tātam ciuium multitudinēz lateremus: cum quibus omni
hora versaremur. Paucis edam atq his inclusis qui de tēplo ne in ciuitatē quidem prodire possēt quo
pacto sunt cognita: quē occulte extra ciuitatē starent: an vero nō cognouerūt qñ auctorū penē reddē
de sūt donec aut sine metu fuerunt. neminem nostrum proditorem suspicabātur. Sin ad populū cau
sam referunt: publicū habuit nempe consiliū nemo aberat contioni: ideoq manifestior ad vos nūcio
citius fama properasset. Quid opus erat legatos mittere: cum certa nobis esset de transactiōe sententia

Idumeos: natio
ad motus facilis
& rerū mutatio
nibus lēta & ad
arma promptis
sima.

Idumeos: viginti
milia cū quattuor
ducibus veniūt
hierusalem.

Ioseph Iesus ex tur
ri idumeorū in
crepatoria.

Cōtra falsos ac
cusatores.

Mors gloriosa
captiui potior
vita.

Et quid designatum sit dicant. Sed he quidē male periturorum & instantes penas euitare cupienti-
um causationes sunt. Cum etiam si ciuitatem manentem prodi fors afferret. ideoq; iqtos qui nos cri-
minantur ausuros quoq; audacię vnum malum decem videretur prodicio. ¶ Vos autē oportet quia
semel cum armis adestis primum (quod est iustissimum) adiuuare metropolim & vna nobiscum tyrā
nos eximere per quos iudicia dissoluta sunt: qui calcatis legibus iura suis gladijs permiserunt. Deniq;
nobiles viros non incusatos ex medio raptos foro primum vinculis cruciarunt: deinde non voce ne-
q; p̄ceptis eorum morati neci dederunt. Licet autem vobis non belli legi introgressi horū videre argu-
mentum quę dixit desolatās domos rapinis: coniuges in veste lugubri ac familias peremptorum: ac
p̄totam ciuitatem violatus & fletus. Nullus enim nō expertus est persecutionem impiorū: qui ad hoc
insanie proruperunt vt latrocinalem audacia non solum ex agris atq; alijs ciuitatibus in hanc quę &
caput & facies gentis est sed in phanum etiam ex ciuitate transirent. Deniq; hoc sihi ad excursus &
ad profugium elegerunt itq; fiscus illis est eorum quę in nos comparatur: & locus toti orbi terrę ve-
nerabilis quicq; ab vniuersis alienigenis ab extremo limite vndiq; venientibus honoratur: per has quę
apud nos p̄ternata sunt bestię conculcatur. Exutis autem rebus desperatis. populos committi po-
pulis & ciuitatibus ciuitates. gentesq; in sua viscera delectum habere: cum debueritis (vt dixi) quod
facti esset optimum ac deceret nobiscum nocentes eximere. atq; hanc ipsam fallaciam vtumire quod
auxilio nos aduocare ausi sunt: quos metuere vindices debuissent. Quod si eiusmodi hominum pre-
ces reuerendas putatis: attamen licet vobis armis depositis cognatorum habitu introire ciuitatē: me-
dioq; iter hostes auxiliatores suscepto nomine de nostris discordijs iudicare. Quamq; reputate quid
habebunt commodi cum de manifestis ac de tantis criminibus apud vos causam dicturi sunt: q̄ ho-
minibus non accusatis ne verbum quidem facere permiserunt. Ferant igitur hanc ex nostro aduētū
gratiam. Si vero neq; nobiscum indignari neq; iudicare vultis: tertium restat nec relictis vtriq; parti
bus nec nostris claudibus insultetis: nec cum iusiudicatoribus metropoleos maneatis. Nam & si maxime
cum romanis quemq; nostrum suspicamini collocutum: obseruare vobis itinera licet tumq; demum
tueri metropolim cum factum aliquid eiusmodi patuerit quale delatum est: & in auctores eius si cō-
uicti fuerint vindicare. Non enim vos p̄uenient hostes iuxta ciuitatem sedibus positus. Sin horum
nichil vobis gratum aut mediolece videtur portarum claustra miremini: quatenus arma portabitis.
Hęc quidem ihesus loquebatur.

¶ Indignitas idumeis (quia peratum non inuenissent introitum) Symon vnus eorum respondet
iudeis indignationem contra pontifices ostendens qui cōmunem omnibus ciuitatem sibi clausurint
& Romanos fortasse coronatis p̄ortis parati sint recipere. Hic enim post multas increpationes se de-
clarat ferre Zelotis auxiliū & dei domiciliū velle defendere atq; pro patria p̄pugnare his quoq; dictis
idumeorū multitudo clamore concessit. vnde Iesus tristis dupl'ci bello oppugnatam videns ciuitatem
recessit. itaq; idumei prope murū tabernacula posuerunt. Tantaq; nocte illa horrēda fuit tēpestas vt
apud omnes certum erat hominum mundi exitio statum esse turbatum quod maximū fuit portētū
idumeis atq; opidanis vnam afferens opinionem Zelotę aut solliciti congregato cōsilio idumeis cō-
cluserunt subuenire seratamq; portam aperientes idumeos introducūt. Capitulum nonum.

Idumeorū autē nequaquā multitudo animū attendebat: ardens iracundiā (q̄ nō paratū
habuisset introitū) p̄q; armis iter se duces indignabant captiuitatē esse existimātes. si
ea quibusdā iubētibus deposuissent Vnus autē ducū Symō filius Cazię als Cathla vix
placato suorū tumultu stās in eo loco vñ exaudiri a p̄ntificibus posset. Nō itā mirari se
(ait) si libertatis p̄pugnatores i tēplo custodierēt iclusi cū illi cūctę gētī cōmunē clau-
serit citatē. Et rōanos qdē fortasse coronatis ēt p̄ortis recipe sint pati. Idumeos at ex
turbibus alloquā captaq; iubeāt p̄ libertate arma plicere cognatisq; nō credētes custodiā citatis iudi-
ces eos discordiarū fieri vellēt: & alios accusando q̄ indemnatos ciues occiderēt: ipsi totam damnēt
ignominationē. Deniq; (ait) urbem omnibus alienigenis religionis causa patentem: nunc domesticis
p̄ductis. Valde enim cōtra vos festinabamus & ad gerendū cum gentilibus bellum: qui ob hoc
p̄parauimus vt vos seruaremus liberos Nēpe talia vos etiā hij quos obsidens leserūt tāq; verisimiles
vt suspiciōis in illis quęq; colligitis. Deinde qui tēpublicę defensores intus i custodia tenētes genere
cōmuniū gentibus simul vniuersis ciuitate perclusa tyrannidē perferre dicitis. cū iam contume-
lios non iubeatis obtemperare p̄ceptis nomēq; potētię alijs qui vos tyrannos patiuntur annecti-
tis: quis cauillationē vñ sermonis tulerit cū res repugnatū videat ex omni vobis etiam nūc idumeos
excludētibus citatē. nāq; ipsi nos a patrijs sacris arcetis: recte quis eos incusauerit qui custodiuntur in
tēplo: quod cum ausi essent plectere p̄diores quos viros nobiles innocētes pro societate facinoris dī
citatis: non a vobis inceperint: summaq; proditiōnis membra preciderint. Sed licet illi moliores q̄

H. ij.

Iesus idumeos
rogat auxiliū
cōtra tyrannos
ferant eorum
tyrannidem ma-
nifestauit.

¶ p̄phanas
rūt tēplū quod
oibus ēuenerā-
bile

Committit eis
depositis arma
de discordijs
dicare aut si nō
velint neutrius
uentis parti re-
cedant.

Idumeis in tē-
plis
gnatis (quia
troitū paratū
non inueniunt
Symon vnus
rum respondet

Libet quartus Iosephi Iudei

Iesus tristis du-
plici bello op-
pugnata vidēs
ciuitatē recessit

Idumei prope
murum taber-
naculū posuerūt

Zelotarū cōsili-
liū cōgregatū
vt idumeis sub-
uenirent.

zelotē seratam
portā aperit &
idumeos intro-
ducunt.

Custodibus oc-
cis oīs multitu-
do ad clamorē
suscitā & rap-
tis armis ad vl-
ciscendū prope-
rabat.
congressus idu-
meorum.

res poscebat inuenti sunt nos tamen domicilium dei seruabimus Idumei & pro communi patria pugnabimus: tamq; foris irruentes q̄ intus insidiantes hostes pariter vlciscemur. Hic autem manebimus pro muris armati: donec aut romani vos aspiciendo liberent: aut ipsi recuperata libertatis cura mittentini. His dictis ydumeorum quidem multitudo clamore consensit: ¶ Iesus autem tristis recessit cum nec Idumeos quicq; sentire moderatum: & duplici bello oppugnari ciuitatem videret. Quippe nec Idumeorum tumor & spiritus quiescebat indigne ferentium contumeliam q̄ essent ciuitati p̄hibiti: & q̄ zelotarum vires esse firmas crediderant erubescens postq̄ nichil eos sibi auxiliari posse viderunt vt iam venisse peniteret. Pudor autem nulla re poenitus gesta redeundi penitendinum superabat. Itaq; ibidem prope murum temere tabernaculis positus: manēdum esse statuerūt. ¶ Infinita vero hiems nocte illa ventiq; violentia cū imbribus orti sunt: & crebra fulgura: horrendaq; tonitrua concussaq; terrę vastimugitus. Certumq; apud omnes erat hominum exilio mundi statū esse turbatum: neq; parum quid rerum hęc signa portendere: vna vero Idumeis & opidanis erat opinio: his quidē irasci deū militię causa existimantibus neq; se posse euadere. si aduersus metropolim arma mouissent: anano autem eiusq; socijs etiam sine praelio vicisse deumq; bellum pro se administrare credentibus. Sed profecto falsi erant interpretes futurorum & quę sui passuri essent cōtra hostes fore diuina bant. Verum Idumei cateruatim densatis corporibus inuicem sese fouebant: scutisq; contextis protegi capita minus pluuia lebebantur. Zelotē vero magis illorū q̄ suo periculo cruciabantur: collectiq; deliberabant. si quam illis recipere subsidij machinam possent. Horum autem ardentioribus videbatur vi armorum custodes inuadere: atq; ita in ciuitatem impetu facto palam portas auxiliatoribus aperire. Nam & custodes ex improviso & q̄ plures inermes ac belli inexpertes essent facile turbatum iri: & multitudinem ciuium difficulter colloqui posse quoniam domi quisq; propter hyemem contineretur. Quin & si periculū aliquod interuenerit: quibus subuenire q̄ negligere tot copias sui causa turpiter perituras. At qui prudēiores erant vim quidem adhiberi dissuadebant. Non enim sui tantū custodes ampliāre: sed etiam ciuitatis murū videbāt propter Idumeos diligētius custodire & vbiq; ad se ananū oībus horis inuifere custodias existimabant. Sed hoc alijs noctibus ita habuerat. Ille vero non sua desidia requieuerat: sed vt ipse & custodum manus fato inrerent. Namq; iam nocte prouecta & argente hyeme custodes in porticu dispositos opprimit somnus: Accedit Zelotis subito consilium vt seris templo sacratis portarum vectes secarent. Affuit aut illis (ne exaudiretur crepitus) vtorū sonus & crebra tonitrua phanog; egressi ad murū clanculo veniūt: seratamq; portā (quę ad idumeos erat) aperit. Illi aut primo ananū conari aliquid suspicari: vnusquisq; dexterā ad gladiū quasi bellatūri applicant mature. Deinde (his qui ad se venerāt agnitis) introibant. Qui quidē si tūc manus in ciuitatē vertēre voluissent nihil obstabat quo minus simul totus populus interiret tāta ira ferebant. Verū Zelotas prius eximere custodia festinabāt illis quoq; multū precātib; q̄ eos receperant ne despicerēt malis obsessos quorū gratia venerāt. ne ve his acerbius periculū ipotaret captis enī custodibus scilicet ipsi in ciuitatē fore impetū. Sed si semel eos concitassent. iam illos cōtineri non posse cū si senserint cōgregabūt & per ascensū nitentibus se opponēt. Idem sibi Idumeis visum est.

¶ Zelotē Idumeis ingressis mixti in custodes irruerūt: quibus occisis oīs multitudo ad clamorē suscitatur & raptis armis ad vlciscendū properabat primum quidem solos Zelotas aliquid conari suspicans quasi eos superaturi numero cōfidebat. Sed Zelotis Idumeorū clamorē geminantibus magisq; horribiles oīm voces faciebat tempestas. Nemini aut Idumei crudelissimi parcebāt neq; fugiēdi aderat locus neq; spes fuit salutis. Octoginta aut milia & quingenti illa nocte fuerūt occisi pōtiffices quoq; Ananū & Iesū occiderūt insepultos dimittentes contra iudeorum mores qui etiam crucifixos ad solis occasum deponunt & sepeliunt. Mors enim Anani ciuitatis excidij principium fuit. Erat enī vir laudabilis iustissimus qui commodis proprijs communes anteponebat utilitates. Iesus quoq; ceteris virtute pręstans illo quidem comparatione inferior.

Capitulum decimum.

Amq; in tēplo per ciuitatem subibant. cū suspēsī zelotē aduentū eorū pręstolarent. Deniq; his ingressis etiam ipsi cōfidēter ex iteriore phano agressi sunt mixtiq; Idumeis in custodes irruerunt. Cesis aut nonnullis (quos somnus opresserat) omnis multitudo ad clamorem vigilantium suscitata est. Raptisq; armis ad vlciscendum non sine stupore properabāt. Ac primū quidē zelotas solos conari aliquid suspicantes quasi eos superaturi numero cōfidebat. Vbi autem foris alios circūfundi viderūt Idumeos irrūpisse senserūt alīs cēserūt. Et maior quidē pars eorū armis pariter scutisq; depositis iquestibuserat & pauci vero iuuenū fortiter cōmunī occurrerūt Idumeis aliquandiu segniorē multitudinē protegebant. alij cladem ciuitatis habitatoribus nūciabāt. Illorū autem auxilio venire nullus audebat cognito Idumeos irrūpisse: sed ipsi quoq; irrita vociferātes cum fletibus respōdebāt & plurimisq; miserū su

A scitabatur vultus. si quando custodum quispiam periculum incidisset. Cum & zelotæ Idumeorum clamorem geminabant magisque horribiles faciebant tempestas omnium voces. Nemini autem Idumæi parcere quod natura crudelissimi ad cedes erant & hieme grauius afficiebantur propterea his qui se excluderant ut inimicis utebantur tam supplicantibus quam repugnantibus infans multos etiam cognationem referentes alias recordantes utque commune phanum refererantur orantes gladiis transfigebant. Nullus autem fugiendi locus: neque spes erat salutis. Compulsi autem circa se magis vi oppressi laniabantur: cum recedendi spatium non daretur: nec interfectores a cedibus temperarent incerti autem quid agerent in ciuitatem se precipitabant miseri: ut mihi videtur eo quod fugiebant voluntarium subeunt: exitium donec templum exterius sanguine redundauit: Octo autem milia quingentos mortuos dies inuenit. ¶ Nec nunc his ydumeorum ira faciat: sed versis in ciuitatem manibus omnes domos diripiebant quęcunque fortuito inuenissent morti dabant. Et ceterę quidem multitudinis ceteram superuacuum esse ducebant. ¶ Pontifices autem peruestigabant & in illos plerique ferebant statimque comprehensos obtruncabant: astantes super eorum cadauera nunc Anano populi beniuolentiam: nunc Iesu quę de muro dixerat exprobrabant. Ad hoc autem impietatis progressi sunt ut eos etiam insepultos abicerent cum praefertim iudeis tanta sepultura cura sit ut eos etiam iudicio cruci suffixos ad solis occasum deponant atque sepeliant. ¶ Et quidem non errauerint si anani mortem dixero excidij ciuitatis fuisse principium & ex illo die muros euersos: remque publicam iudeorum perisse quo pontificem rectoremque salutis sue iugulatum in media ciuitate viderunt. ¶ Erat enim & alius vir laudabilis atque iustissimus: & praeter nobilitatis ac dignitatis & honoris quo erat praeditus amplitudinem infimis amabat equam libertatis aut maxime fautor erat & qui populi affectaret imperium. Commodis autem propriis communes semper utilitates ante ponebat. super omni paci studens. Sciebat enim romanos non posse expugrari: uti ac perspiciebat ut si pauci viriliter nequissent iudei vel inimici superassent: ut autem breuiter dicam anano ad transactionem venissent. Mirus ei erat dicere: mirus populis persuadere quę vellet laueri impedientes bellantesque suquegerat. Plurimum autem moliri sub tali duce attulisset romanis. ¶ Adfectus est etiam Iesus illo quidem comparatione inferior. Sed ceteris praestans ut pote qui deo quam violatam ciuitatem perire flammisque sancta purgari vellet consulo defensores eorum & qui ea carissima duceret apud se. Itaque paulo ante sacris vestimentis amictos: ac toto orbe celeberrime religionis auctores quique vndique ciuitatem commeanantibus venerabiles habebantur: iacere nudos praedam canibus: ac feris videres. Quos quidem viros ipsam puto genuisse virtutem: tantum licuisse vicij flentem.

¶ Explicit Liber quartus.

¶ Incipit Liber quintus.

6. ¶ Anano & Iesu occisis Zelotę cum idumeis passim plebem quasi mirabilis animalium greges mactabant nemini parentes sed ante mortem eos verberibus afficiebant & tormentis. Nullusque palam flere neque mortuos audebat sepelire duodecim milia nobilium crudeliter fuerunt occisa. Zacharium quoque illustrem virum improbis inimicum & probis amicum proditoris crimine apud septuaginta viros falso accusant. Qui obiecta sibi crimina diluit: & contra Zelotas eorum manifestat iniquitates. Igitur omnes septuaginta iudices pro Zacharia mori maluerunt: quam contra eum ferre sententiam. Sed zelotę duo illum in templo occidentes in valem proiciunt atque a templo expulerunt iudices. Idumeos itaque iam poenitet venisse neque his gesta placebant. Quibus zelotarum quidem secreto omnia zelotarum manifestauit facinora. unde ipsi maiorem vitantes societatem quorum non sponte: sed decepti fuerunt participes in domos solutis custodijs recedunt. Sed ipsis recedentibus zelotarum creuit insolentia qui in fortes viros & insignes cedibus seuiebant omnemque volebant delere nobilitatem: Goryon autem libertatis amator cum multis alijs occisus est. Niger quoque vir in bellis strenuus cicatrices voluciferando ostendens extra portam ductus occiditur ipseque supplicante sepultura denegatur. Ipse vero moriens. Romanos virores famemque atque pestilentiam contra impios imprecatus est. Omnibus certe mortis occasio excogitabatur. Solique ignobiles & fortuna humiles mortem euasere.

Capitulum Primum.

NANO quidem & Iesu eiusmodi filius euenit. post illos vero tam zelotę quam Idumęi passim plebem quasi nefandorum animalium gregem irruendo mactabant. Et unusquisque quidam in quouis loco deprehensum necabatur: corruptos autem nobiles adolecentes victos in carcerem concludebant spe nonnullos eorum sibi posse sociare nece dilata. Verum hac nullum mouebant sed cuncti mortem preoptauerunt: dum modo ne aduersus patriam communem nequissime conspirarent. Seuisime tamen ante cedem verbera sustinebant: exulcerati plagis atque tormentis. Cumque iam corpus non sufficeret cruciatibus: tandem gladium merebant. Quos autem

Huij.

Idumęi crudeliter
similibus pcebant
neque fugiendi lo-
cus erat: neque sa-
lutis spes.

Octoginta milia
& quingenti mor-
tui illa nocte

Mors anani ci-
uitatis excidij
principium. Anani
laudesque commu-
nes anteponere
utilitates. &c.

Iesus laudes

Liber quintus Iosephi Iudei

Nullus palā fle re audebat neq; sepelire mor tuos &c.

Duodeci milia nobiliū crudeli ter occisa.

Zacharias ob lecta sibi crimi na diluit & con tra zelotas eorū iniquitates ma nifestat &c.

Omēs. lxx. iudi ces p zacharia maluerūt mori q̄ cōtra eū fer re sententiam.

Idum eos iā pe nitet venisse ne q; his gesta pla cebant quibus zelotarū qd se creta manifesta uit &c.

Idumei malorū societate vitan tes (quorū non spōte sed dece pti picipes fue rūt) i domos re cedunt solutis custodijs &c. Zelotarū rece dentibus Idu meis creuit in solētia q̄ maxia i fortes viros & insignes cedi bus seuiebant oēm q; volebāt delere nobilita tem.

die cepissent eos in custodiam nocte ducebant. Extractosq; inde si quos mori contigisset abiciebant vt vinctis alijs locus esset. Tantus autem populus pauor occupauerat atq; formido. vt ne flere quidē palam quis siue sepelire proprium funus auderet: sed erant occulte etiam clausorum lachryme: & ne quis inimicorum audiret circumspectantes gemebant: paria namq; hæc (quę lugebantur) etiam qui luxissent illa paciebantur. Exiguam vero nocte sullatam manibus terrā corporibus inicebant: & non nunq̄ die si quis fuisset audacior. ¶ Duodecim autem milia hoc modo nobilium perierunt. Illi autem cedes exosi: nullo pudore & vim iudicij & cognitionis caullando imitabantur. ¶ Itaq; cum illustriū quendam zachariam baris alias baruchi filium interficere decreuissent: irritabantur enim q̄ nequis simis inimicis erat nimis & probis amicus) itemq; locuples (vt non solum fortunarum eius direptio nem sperarent) sed etiam remotum iū virum ad sibi adiciēdos potentes septuaginta plebeiorum ho nestissimos ex precepto conuocant iudicium specie populi preferentes & apud eos zachariam (qua si res romanis proderet) accusant quodq; ad Vespasianum proditiōis causa misisset sed neq; argu mentum neq; vlla probatio criminis erat. Ipsi autem misisse dixerunt: & hoc haberi pro fide veritatis volebant. zacharias tamen (vbi nullam spem salutis sibi relictam esse vidit) per insidias non i iudiciū. sed in carcerem ductū vñ suę desperationem libertate non priuauit. sed exorsus veri quidem simi litudinem obiectorum derisit & illata sibi crimina breuiter diluit. In accusatores autem ratione cōuer sa omnes eorum iniquitates per ordinem psecutus est multa q; de perturbatione rerum cōquerebat zelotæ vero obstrepentes vix a gladijs tēperabant speciem caullationemq; iudicij vsq; ad finē per manere cupientes: & præter hoc iudices experiri an periculi sui tēpore iusticię memores forent. Igit omnes septuaginta p ep sententiam ferunt & pro ipso mori q̄ sibi ascribi eius interitum maluerunt. Illo aut absoluto Zelotarū clamor tollitur: & vniuersi quidem iudicibus irascebant: qui simulatio nē datę sibi potestatis non intellexerūt. Duo vero ex audacissimis aggressi Zacariā in medio templo interficiunt: & illudendo. Habes inquit & a nobis de absolutione sententiam certiorē: eūq; statim in subiectam vallem de templo proijciunt. Iudices autem cōtumelię causa auersis gladijs feriētes tē pli ambitu pepulerunt. Cedit autem eorum pepercerāt: vt dissecti per ciuitatem nuncijs apud omnes fierent seruitutis. ¶ Idum eos autem iam venisse penitebat neq; his gesta placebāt. Quibus collectis Zelotarum quidem secreto indicēbat vniuersa: & quęcumq; (hi qui eos aduocauerant scelerata fecis sent) omnia demōstrabat: arma quidem eos cepisse dicēs quasi Romanis a pōtētibz metropolis pderetur reperisse autem nullum pditionis indicium: illos vero qui tutari eam simularent: & belli au sos facinora: & tyrannidis ab initio quidem prohibendo fuisse. Verum (quia semel in societatem inte stinę cedis incidissent) finē delictis adhibendū neq; vires omnibus suggerendas morem patrium de struentibus. Nam & si qui grauius ferrent portas sibi atq; aditū in oppidū esse pclusum penas ab his qui prohibuerant esse repetitas & anānum quidem peremptum: vna vero nocte totum populum pce ne consumptum. Quarum rerum multos quidem suorum poenitere sentirent: eorum autem viderent a quibus esset rogati crudelitatem immensam: ne ipsos quidem per quos salui erant erubescerent. In oculis autem auxiliorum pessima facinora cōmittere: illorumq; iniurias Idumeis imputari: qua tenus ea non prohibeant. neq; ab his separentur. Debere igitur (qm de proditiōe quę dicta sunt ca lūnia fuisse patuisset) nullusq; Romanorū impetus timeretur aduersus ciuitatem vero inex pugnabi lis esset potentia corroborata illos domū recedere malorū q; societatem vitando cuncta diluere flagi cia quorum non sponte: sed decepti participes extitissent persuasum est Idumeis. ¶ Et primum eos (qui erant in custodijs) soluunt prope ad duo milia populariū. Satimq; relictā ciuitate: ad Symonē ve niūt de quo paulopost cōmemorabimus. Deinde domum ex hierosolimis abierūt. ¶ Euenit aut eo rum discessum vtriq; inopinatum pariter videre. Nam & populus nescius poenitudinis paululū fidu cia recreatus est. velut inimicis leuatus: & Zelotarū creuit iniolentia quasi non auxilijs caruisset: sed ex his essent liberatī quorum pudore ac reuerentia criminibus temperabant. Deniq; iā nulla erat fa cinorū mora neq; cunctatio: sed festinatis quidē cōsilijs in rebus singulis vtebant: quę vero placuisset ipsa cogitatione citius pagebant. Maxime aut in viros fortes atq; insignes cedibus seuiebāt: cū inui dia nobilitatē absumerēt mortu virtutū vñq; cautionē putarēt nullū optimatū supeisse. ¶ Ita occisus est & cū multis alijs Gorgias dignitate simul & genere pstant & solus als plus posse popu lū gaudēs plenusq; spū libertatis amator. vt nullus alius iudeorū quē tñ libertas pter virtutes als pdi dit. Sed neq; p abdita quidē Niger eorū manus effugit: bellis cū romanis gestis vir strenuus cōpro batus. Quis etiam vociferās sepe & cicatrices ostēdens: p mediā ciuitatē trahebat. Ductus vero extra portas (desperata iam salute ne sepultura careret. supplicabat) Illi aut prius interminati q̄ humū ei q̄ desideraret) concessuri non essent: mox etiā mortē intulerunt. Qui tamen (cū occideretur) Romanos eis virores imprecatu est famēq; præter bellū ac pestilentiam & ad hoc omnia ipsorum mutuas ma

A mus: Itaq; vniuersa confirmauit aduersus impios dicēs: & quod iustissimum est effecit: vt audaciā suā quam primum experirentur inter se dissidentes. Niger quidem occisus. quod habebāt de oppressiōe sui metus leuauit. ¶ Pars autem plebis nulla erat. cui non ad interitum excogitabatur occasio. Nāq; alij q; iam dudum alijs ciuibus restitissent interficiebantur (qui vero nichil offenderent) subitas pacis

4 tempore causas excipiebant: & qui omnino libere eos non adissent pro contemptoribus. qui vero ob
10 sequentes pro insidiatoribus habebantur vnaq; maximorum criminū & mediocriū poena mors erat neq; euasit quisq; nisi aut ex ignobilitate aut fortuna perhumilis.

¶ Vespasianus (Romanis ducibus ipsum contra discordes Iudeos bellū ageret incitātibus) melius esse vt sese paulatim domestica seditione consumeret respondit. Cui militum rectores consentiebat moxq; q; vtile eius fuisset consiliū apparuit. Indies namq; multi Iudeorum zelotas fugientes ad eum venientes fuga tamen difficilis q; omnes exitus obfidebatur: custodibus diuitibus quoq; fugā redimentibus soli pauperes iugulabantur zelotæ quoq; ad hoc crudelitatis deuiaum vt omnibus occisus denegarent sepulturam. Sepulti namq; fortunatissimi cruciatus comparatione estimabantur. Tūc itaq; captam iri ciuitatem & sacra exurenda fore commune erat prouerbiū. Capitulū. ij.

T rōani oēs quidē alij ducētes ad ciuitatē aios itēdebāt hostiū dissensionē lucrū sibi esse cētes & vespasianū penes quē sūme rei ptās erat icitabāt diutnē puidētē firmātes auxilio i semet hostes esse cōuersos. Verūtū vespasianus (ro

Omniū morā
tis occasio exco
gitabatur. Soli
ignobiles & for
tuna hūiles mor
tem euasere

manis ducibus
ipm vt cōtra iu
deos discordes
bellum ageret i
citātibus) respō
dit melius esse
vt paulatim sei
uicē domestica
seditione consu
merent.

4 doriā cōdonaret. Proin manibus pprijs intereūtibus inimicis maxioq; malo hoc ē seditiōe turbatis
oportere se magis periculorum spectatores esse debere: q; cum hominibus mortem appetentibus. atq;
B inestina rāle insanientibus manu configere. Si quis autem putauerit victoriē gloriā sine praelio
fieri viliozem: sciat (inquit) armorum in certo exitu commodius esse commode perficere quod inten
dit nec enim manu præclaris esse minus laudabiles: qui paria gesserint moderatione atq; prudentia
Simul aut dum hostes imminuerētur: etiam milites ex laboribus assiduis recreatos valentiores du
ctum iri. Præterea non id esse tempus id mature occupanda videatur victoriē claritudo. Nec enim
armis construendis aut muris vel auxilijs congregandis Iudeos operam dare atq; ideo mores diffe
rentibus nocituras: sed bello domestico ac dissensione tumidos miserabiliora quortidie pati q; ipi eos
captos afficerent intromissi. proinde si quis studiose consideret sinendos esse qui semet absumerent.
siue facti ad gloriā clariorem nequa q; manus intestino morbo laborantibus afferendas. Si quidem
recta ratione dicitur: non ipsorum sed discordiē fuisse. Hęc Vespasianus. ¶ Eiq; dicenti rectores mi
litum consentiebant. Moxq; apparuit q; vtile eius fuisset consiliū. Namq; in dies singulos multi ad
eum veniebant fugiendo Zelotas. Erat autem fuga difficilis: q; omnes exitus custodibus obfidebā
tur. Et si quis ibi qualibet ex causa depræhensus fuisset velut ad Romanos ire cuperet interficiebatur
Qui tamen eius dedisset pecuniam saluus abibat. Et qui non dabat solus proditor habebatur. Resta
bat igitur pecuniosis fugam redimentibus: solos pauperes iugulari. Mortui vero per omnes vias cō
gregantur innumeris: multiq; etiam transfugere cupientium rursus in ciuitate perire præoptabant.
Namq; sepulturæ spe in patria mori tollerabilius videbatur. ¶ Illi autem ad hoc crudelitatis deuia
rant. vt neq; intus neq; per itinera occisus humum concederet: Sed veluti cum patrijs legibus etiam
naturæ iura disturbare pepigissent. suaq; in homines iniusticia diuinitatem quoq; polluere ita sub so
le mortuos putrefcere reliquerunt. Sepelientibus autem suorum funera: idem (quod transfugis immi
nebat) supplicium mortis. Statimq; sepultura indigebat: qui hanc alteri præstitisset. Evt breuiter dicā
nulla tam bona quam misericordia perierat in illis cladibus: mentis affectio. Hisq; irritabantur noxij
qui miserandam inuidissent a viuis in mortuos a mortuis in viuos iracundiam transférantes. Modū
autem excedente mortu superstitibus mortui velut adepti requiem beatiore videbantur. Et qui erāt
incustodijs: comparatione sui cruciatus in sepulcos quoq; fortunatissimos demonstrabāt. Omne qui
dē ab illis vis hominum culcabatur alias calcabatur. Ridebatur etiam diuinitas prophetarum: q; re
sponsis tamq; quam vulgaribus fabulis illudebant. Cum vero multa cōtempnissent devirtute ac uicijs
statuta maiorū etiā quę in patria olim prædicta fuerāt vera esse exitu pbauerūt. ¶ Vetus ei qdā sermo

Zelotarū ima
nitas sepulturā
occisus omibus
denegantium.

Sepulci fortuna
tissimi.

Liber quintus Iosephi Iudei

ferebatur tunc demum ciuitate captam in sancta quoque; siamisexurda esse cum lege belli sedito fuisse ex orta: phanumque dei proprię manus ante violassent. Quibus zelotę nihil de eorum fide dubitantes: nulli nostros se prębuerant.

¶ Iohannes tyrannidem affectans parem cum similibus habere honorem dedecus reputabat qui paulatim sibi multos nequiores mortu aut gratia associans multos habebat satellites. Seditioque tunc oritur inter zelotas. Atque tunc triplici maximo malo ciuitas laborabat. Tyrannide Seditioe & bellum quorum leuius bellum erat popularibus qui patrijs sedibus relictis ad alienigenas fugiebant. Quartum pręterea commotum est bellum massada namque castellum validum siccatij: Romanum exercitum videntes ociosum & inter se Iudeos discordes die azimorum occuparunt. Et mulieres ac pueros in fuga deficientes septingentos interfecerunt: vicisque circa castellum vastauerunt vbique etiam multis ad eos perditis viris confugientibus: latrones congregabantur. Omnisque Iudea latrocinij & seditioe erat perturbata. Vnde vespasianus a quibus transfugis (vt patriam hic calamitatibus liberaret) rogatus venit propius quasi hierusalem esset obsessurus.

Capitulum tertium.

T Iohannes tam dudum tyrannidem affectans: parem cum similibus honorem habere dedecus existimabat. Paulatimque sibi nequiores adiunges: ab eorum affectioe separabat. Semper autem aliorum decretis non obediendo suam iubendo imperiosus: quod solius dominari cuperet non latebat. Eique sociant nonnulli mortu: alij gratia mirus ei erat oratio atque fallacia persuadere: quę vellet multivero propterea quod sibi tutum esse ducebant priorum delictorum causas vni potius ascribi quam omnibus. Ad hæc quia manu strenuus erat & bonus consilio satellites non paucos habebat & si magna pars vi contrarie factionis reliquerat. apud quos et liuor non nihil valebat: graue putantes vt paulo ante par succuberet. plus æ mortus eos ne sub vnus potestate viueret exagitabat. Nec ei facile sperabatur eum si semel obtinisset: deinde posse: occasionemque in se habiturum timebat quod in principio restitisset. Proinde quisque bello quiduis pati de creuerat: quod ipse seruies mancipij loco perire.

¶ His quidem seditio diuiditur: & Iohannes in contraria dissentientibus parte regnabat. Sed inter ipsos quidem munita erant omnia custodibus nihil autem parum agebatur si quando armis prælium lacebant. in populum vero maxime contentionem suscepunt: & quis maiorem prædam caperet vtrumque certabant. Cum tamen ciuitas trium malorum gentium tempestate laboraret. Hoc est belli dominationis. itemque seditiois: eorum comparatioe bellum popularibus mediocrius videbat. Denique relictis sedibus patrijs ad alienigenas profugiebant. Et Romanorum beneficio salutem (quam inter suos desperauerant) assequabantur. ¶ Quartum pręterea bellum commotum est gentis exitio. ¶ Haud procul ab hierosolymis castellum erat validissimum: reponendis opibus ad momenta belli tutandisque: corpibus ab antiquis regibus edificatum (quod massada dicebatur) id occupauerat: quod appellatur scarij) quod a rapinis aprioribus timore continebatur. Hi cum Romanorum exercitum ociosum videret. apud hierosolimam vero Iudeos dominatione atque discordia secessisse maiora facinora aggrediuntur. Dieque festo azimorum: qui apud hebreos ad memoriã salutis quo ex egypto sum seruio liberati in terram patriam deueniunt: solemniter celebratur: nocte deceptis (qui ibi erant) appositum municipium quoddam galadim nomine persuadere vbi pugna quidem Iudeos ante præuētos atque dispersos quod arma caperent siue concurrerent ciuitate pepulerunt. eos vero qui in fuga defecissent mulieres videlicet ac pueros septingentos interfecerunt: edibusque deinde compilatis fructus quoque iam maturos depopulati in massada portauerunt. & illi quidem omnes circum castellum vicos totaque regionem populabantur non paruo vndique perditorum ad eos numero in dies singulos confluentes. Simul autem concitati sunt per singulos Iudeę tractatus in latrocinia: quę interim quiescebant. At velut in corpore si quando principale membrum tumor afficit. omnia pariter egrotare necesse est ita propter ciuitatis tumultum atque discordiam. etiam qui foris erant nequissimi prædarum inuenere licentiam: singulique vicis proprijs dilaceratis. deinde in solitudinem recedebant. Congregati autem & per collegia coniurantes exercitu quidem pauciores. plures vero quam latrocinialis conspiratio in templa & oppida ferebantur. & sequebatur quidē vt in bello fieri solet ab his eos malis affici quos petissent. Verum præueniebatur vitio mox cum latrones a præda refugerent nullaque pars erat Iudeę quę non vna cum hierosolymis præcellentissima ciuitate interiret. ¶ Hæc Vespasiano a transfugis indicabantur. Nam licet omnes exitus a seditiosis custodirentur. & quoquo modo quis ad eos accessisset interficeretur: tamen erant qui ad Romanos clam profugerent ducemque Romanorum opem ferre ciuitati & referre populi reliquias hortarentur. Multos enim quod bene Romanis vellent perisse multos autem in periculo dicebant esse superstites. Ille autem iam tum miserans eorum calamitates propius ad eos velut hierosolimam obsessurus accedi re autem vera vt ciuitatem obsidione liberaret. spe autem ante reliqua subigendi nullumque impedimentum obsidioni extrinsecus relinquendi.

Iohannes tyrannidem affectans parem cum similibus hęc honorem dedecus iputabat & paulatim sibi multos mortu aut gratia adiunxit multosque satellites habebat. Seditio inter zelotas. triplex maximum in ciuitate malum. Tyrannis seditio & bellum quorum bellum leuiuserat popularibus quod relictis patrijs sedibus ad alienigenas fugiebant. Azimorum festum: Mulieres ac pueros si fuga deficientes septingentos interfecerunt & vicos omnes vastauerunt: multosque ad eos viris perditis confugientibus vbique latrones congregabant. Omnis Iudea latrocinij & seditioe perturbata. Vespasianus rogatus a quibusdam transfugis vt ab his calamitatibus patriam liberaret propius venire velut hierosolimam obsessurus.

GADARA VESPASIANO ab optimatibus tradita.

¶ Gadaram vespasianus. iiii. die martij optimatū rogatu (ignorantibus seditiosis) ingredit̃ dole-
sumq; ciuitatis principē cōprehensum interficiunt: nimiaq; iracundia mortuo verberato extra ciuitatē
fugunt. Gadarēses quoq; contra fugitiuos a vespasiano recipiūt p̃sidia. Qui (misso placido contra
eos qui de Gadara fugerant) cum cetero exercitu in Cēsaream regrediūt. Fugitiui vero aduersus pla-
cidum impetum facientes coacti (multis interfectis & sauciatis) fugerunt victorq; placidus vicum obti-
nuit qui (domibus dissipatis a militibus) igni est traditus. Fugientes autem numero aucti hiericon-
ta se-
cesserunt ibiq; salutis spem ponentis placidus insequitur vq; iordanem omnes quos occupasset in-
terficiens: Tredecimq; iuxta iordanem (cum locus esset fuge) occiduntur alijs in fluuium se vitro
proicientibus & captiuorum fere duo milia ducentem cum maxima prēda adducūt. Asphaltidis
lacus & iordanis repleti sunt cadaveribus Abila/Iulias: Besemoth cum vicinis vicis romano subdunt
imperio. Deinde fugientes per lacum milite scaphis impōsito subacti sunt.

¶ Capitulum quartum.

Cum igitur venisset in gadara trans amnitane alias amnienfes regionis metropolim validissi-
mam: mensis martij quarta die ciuitatem ingreditur. Iam enim optimates (ignorantibus
seditiosis) legatos ad eum de traditione miserāt tam pacis desiderio quam suis patrimo-
nijs metuentes. Multi enim apud gadaram locupletes habitabant quorum legationē ini-
mici nesciebant nisi q̃ vespasiano appropinquante id cognouerunt. Et ciuitatem quidem se retine-
re posse disperabant q̃ intestinis inimicis numero inferiores erant: neq; procul abesse videbāt a ciui-
te romanos. Si vero fugere decreuissent sine sanguine id facere nullaq; a noxijs pena repetita non ho-
nestum sibi putabant. ¶ Itaq; dolesū cōprehensū (namq; is non dignitate solum ac nobilitate ciuita-
tis princeps habebat sed etiā legationis auctor erat) interficiunt nimiaq; iracundia mortuo verbera-
to: extra ciuitatē dilapsi sūt. Iā vero ppius accedēte rōano exercitu gadarēsiū p̃p̃s vespasiano cū lau-
dibus i ciuitate recepto fidei dextras ab eo accepit: eqtū & peditū p̃sidia cōtra fugitiuos excursus. mu-
ros em̃ priusq; peterēt id romani ipi destruxerāt: vt eo sibi fides esset quod pacem diligerent si bellū
gerere nec volentes quidē posse viderentur. ¶ Vespasianus autem (misso placido cū equitibus ac tri-
bus milibus peditum aduersus eos qui ex Gadara fugerant) ipse cum ceteris militem copijs cēsareā
regreditur. Et fugitiui postq̃ repente equites a tergo insequentes viderunt priusq̃ in manus venirent
in vicum quendam (cui nomen est bethenabryn) se receperunt: vbi reperta non paucorum iuuenum
multitudine hisq; partim inuolentibus partim inarmatis: spectetenus contra placidum eiusq; milites
prosiunt. Illi autem primo impetu paululum recesserunt ea simul arte vt eos a muro longius prouo-
carent. Deinde loco oportuno circumdatos telis agentes eminus sauciabant. Itaq; fugientes quidem
ab equitibus p̃ueniebantur iudei. qui vero manus conseruissent a peditibus corruiebant nichil plus
audacia demonstrantes. Condensos enim aggrediendo romanos armis non secus ac muros sepios
ipsi quidem telis aditum non inueniebant: neq; sufficiebant aciem rumpere illorum autem transfige-
bantur sagittis & immanissimis feris affimiles irruiebant vitro inferrū: & decidebant alijs gladijs ora p-
cussi. alijs ab equitibus dissipati: quoniam cura erat placido cursum eorum a vico intercludere. Assidue
q; p̃tercurrens ea parte cedentesq; refiectens vna etiam libratīs sagittarum ictibus utebatur. Hisq;
proximos interficiebat: motu vero longe fugientes reuocabat: donec videlicet lapsi qui fortiores erāt
ad muros effugerunt. Fius autem custodes quid agerent nesciebant. Nec enim excludi gaderenses
suorū causa patiebantur: & si eos recepissent: vna cum his se perituros videbant. Quod etiam cōtigat.
Illis autem ad muros compulsis: p̃cne quidem romanorum equites cum his irrupere. Portis autē an-
te p̃clusis: admoto milite placidus primo meridiem vq; acerrimo certamine muro pariter ac vico
potitus est: ibiq; cum vulgus quidem iners occidebatur fortiores vero fugam petebant: domus vero
a militibus diripiebantur: & vicus igni traditus est. Qui autem inde euaserant: totam secum illam re-
gionem ad fugam incitarunt: & excollendo proprias calamitates in maius totumq; romanum exer-
citum aduentare dicendo motu omnes vndiq; commouerunt. ¶ Plurimo autem numero aucti in
hierichonta secesserunt. Hęc enim etiam tunc eorum spem salutis fouebat: q̃ esset valida & popu-
losa. Placidus vero equitibus simul rebusq; ante prospere gestis fretus eos insequatur: & vq; ad
iordanem quidem semper quos occupasset morti dabat. Omnem vero multitudinem ad flumen co-
actam fluminis ipetu prohibitos q̃ auctum ymbribus vadum transire non poterant: aperto p̃lio
aggreditur. Itaq; necessitas eos ad pugnam compulsi: q̃ fuge locum non haberent. P̃tentiq; ad ri-
pē longitudinem tela equitum & excursus excipiebant: a quibus multi percussi in fluuium ceciderūt
Nā qui manibus eorum interficere: tredecim milia fuerunt. Alij cū vim sustinere non possent: in iordanē
spōte defecerunt. Erat autē numerus infinitus. & p̃terea capti sūt prope ad duo milia ducenti: cū p̃-

Vespasianus iiii
die martij gada-
rā (optimatibus
rogantibus sedi-
tiosis tū ignorā-
tibus) ingreditur.

Dolefus ciuitatis
princeps ab iimi-
cis occidit qui
mortuo verbera-
to fugiunt.

vespasianus mis-
so placido cōtra
eos q de gadara
fugerāt cū cete-
ro exercitu cēsā-
reā regreditur.

Placidū victoria

Vicus igni tradi-
tus.

Fugientes aucti
nūero i hierico-
ta secesserunt ibi
salutis spem ponē-
tes: placidus i se-
quit vq; iorda-
nē oēs quos oc-
cupasset interfi-
ciens.

Liber quintus Iosephi Iudei

da maxima ouium & asinorum itemq; camelorum & boum. ¶ Iudeis quidem hoc vulnus inflictum quāuis parū superioribus maius tñ seipōvisū ē: nō solū q̄ eā totā regionē (qua alias quā fugerāt) cedis repleuerat s; ēr q̄ referī iordāis mortuis puius nō erat. & asphaltidis als asphaltius quoq; lacus repletus erat cadaueribus: quē p mīta fluia deuoluta sūt. ¶ Placidus autē scda fortunavīus ī vicos p̄xios & municipia cōtēdit: captisq; abilā & iuliade & Belemoth oībus ad lacū asphaltidē vsq; idumeos extrā fugis vbiq; collocat. ¶ Dein milite scasis īposito eos (qui in lacū refugerāt) subegit: & trās fluuiū quidē circa regio romanis cessit: vbiq; oīavsq; ad macherunta deuicta sunt.

Asphaltidis la-
cus & iordanis
cadaueribus ple-
ni. &c.

¶ LYDDA ET IAMNIA ciuitates sese Romanis tradiderunt.

¶ Vespasianus (audito q̄ Galacia a Nerone defecisset) ad bellū incitat vt orientis placaret p̄ res atq; p oppida & vicos obstāte hyeme collocat p̄sidia & (quē vastata fuerāt) restaurat. Qui ī Antipatridam veniens ciuitateq; cōposita recedēs vastādo & inflammādo omnesq; subuertēdo Toparchias circū Taphnā in lyddam & lāniam venit deinde Amathunta decemq; milia virorū (captis duobus vicis) occiduntur & mille captiui.

Capitulum quintum.

Audito q̄ Galacia a Nerone defecisset vespasianus ad bellū incitat vt oriētis p̄tes placaret & p oppida atq; vicos collocat (obstante hyeme) p̄sidia & (quē vastata fuerant) restaurat. Decē milia virorum captis duobus vicis idumeos occiduntur & mille captiui

Vm hęc agunt: motus circa galaciā nunciātur: & q̄ iudex vna cū optimatibus idigenarū a Nerone defecisset: de q̄bus diligētius alibi scriptum est. Vespasianū vero ad impetū belli quē nūciata sunt incitarunt. iam tūc futura bella ciuilia totiusq; iperij pericula p̄spiciēte: cū si partes oriētis ante placasset minus Italię metuendū existimaret. Obstāte autē hyeme per subactos interim vicos atq; oppida p̄sidia collocabat. Dechadarchos autē ciuitatibus appones multa etiā eorū (quē vastata fuerant) instaurabat. Prius tñ comitatus militū copijs (quas cēsarēā adduxerat) ī antipatridā vēit: ibiq; p biduū ciuitate cōposita. tertio die vastādo inflāmādo. oēsq; subuertendo circū taphnā toparchias: in Lyddā & lāniam p̄cedebat. Et cū sese vtraq; tradidisset cōstitutis illic habitatoribus idoneis: in amathunta peruenit. Occupatq; ad metropolim eorum omnibus suis castra muro circumdat. quintaq; in his relicta legione cum cētera manu Belthon alias Bethbepthephon toparchiam proficiscit: eaq; & vicina regione itemq; circum Idumeam igne consumptis. castella quidem locis oportunis muniuit.

¶ Captisq; duobus vicis in media idumea positis hoc est Begabry alias Batarim & Caphartopham plus q̄ decē milia hominū pemit. prope autē ad mille capit. Exactaq; inde multitudinē nō parū militū suorū partē ibi constituit: qui omnia montana loca incurfando vastabant. Ipse autem cum reliquo exercitu in lāniam redijt: vnde per Samaritiden ac p̄ter Neapolim (quē dicebatur ab indigenis Naborta alias Nabartha) secundo Iunij mensis die in coream descendit.

¶ HIERICO A ROMANIS obsidetur: multisq; fugientibus in montana Hierusalem reliqui perimuntur.

¶ Vespasiano aduenienti hiericōta Traianus occurrit cūctis sub iordanē deuictis. Sed ex hiericonte ante eius aduentum hierusalem in montana diffugerant. Non pauci autem (qui remanserāt) occiduntur. Hiericōtis situs & dimensio Asphaltides & Tyberienis lacus natura contrarij Asphaltides saluus & Tyberienis dulcis. Fons iuxta veterem ciuitatem hierico hominibus aliquando & fructibus pestilens per heliseum vero (sale imposito) secundissimus atq; saluberrimus est effectus. Amplius autem q̄ ceteri fontes spacium rigat optimos paradisos educat ibi palmę mellifluę Opobalsamus Mirobalsamus & quę sunt carissima ibi generantur cuius rei causa est aquarum vis & aeris. Asphaltides autem saluus lacus est sterilis velocissimus: Nec quis ibi facile iungi potest etiā ex industria qd̄ (vt experietur) vespasianus (iacto ibi homie) lacum videre voluit. Mirabilis quoq; coloris & terrę mutatio Bitimen insuper medendis corporibus inuenitur hic lacus Sodomiticę terrę vicinus. Quę habitatorum impietate fulminibus conflagrata fuit vbi adhuc diuini ignis reliquię videntur atq; in fructibus cineres.

¶ Capitulum sextum.

Vespasiano hiericōta aduenienti Traianus occurrit cūctis sub iordanē deuictis Hiericōtis situs descriptio & dimensio

Ofitis autem ibi castris. post die in hierichontam peruenit. In qua vnus rectorum traianus quem locis vterioribus ducebat militem iungit cūctis sub iordanem deuictis.

¶ Sed ex hierichonte quidē multitudo ante romanorum aduentum in aduersam hierosolimam montanam regionem diffugerat. Non pauci autem qui remanere perimuntur. Desolatam vero offenderant ciuitatem. ¶ Cui in planicie situs nudus mons ac sterilis imminet: idemq; longissimus. A septentrionali enim regione vsq; ad scytopolitanos agros: a meridianaverovsq; ad terrā sodo-
miticam & assaltiden lacum terminus extēditur. Non totus autem inequalis est: & quod nihil gignit non habitatur. Huic adiacet circa iordanē alius mons incipiens a iuliada a septentrionali regione: pro-

lrus autem in meridie vsq; in bacra quę petrā differtinat arable ciuitatem. ¶ In hoc est etiam (qui Ferreus mons.
 ferreus mons appellat) ad moabitidē vsq; lōgus inter duos aut montes regio (quę magnus cāpus vo Magnus cāpus
 canur) a genabra vico ad lacū asphaltidē vsq; patens. Habet decentorū & triginta stadiorū longitudinē; regio.
 latitudinē vero centū & viginti mediūq; ab iordane diuiditur. ¶ Sū aut illic duo lacus asphaltides
 & tyberiensis natura cōtrarij. Nāq; alter salus ac sterilis: tyberiensis vero dulcis ac fecundus. Estaq; Asphaltides &
 tempore illa planicies ardore solis incenditur & vicus opprimitur. aeris tractu cūnibus circum agris tyberiensis lacus
 dispar pter iordanē. Vñtuenit vt palmę quę in ripis sunt magis floreat. & fertiliores sint minus autē naturacōtrariā
 quę longe remotę sunt. ¶ Ad ipsam hierico largissimus fons est. rigandisq; aruis vberimus. iuxta ve phaltides salus
 terem scaturiens ciuitatem (quam iesus naue filius hēbreorum ductor primum i cananeorum bello Tyberiensis dul
 terram possederat. Hunc fontem aliquando ferunt non solum terrę atq; lignorū fructus: sed etiā sc cis. Fōs iuxta ve
 minarum partus obtundere solitum. cunctaq; patiter morbo ac peste corrumpere postea māseuissē terē ciuitatem.
 contra saluberrimum ac fecundissimum esse factum ab heliseo quodam propheta: qui helyę notus Hierico aliqñ
 fuerat atq; successerat. Receptus enim hospitio ab hiericonitis habitatoribus q; humaniores eos ex hoibus & fructi
 pertus erat: ipsos & omnem regionem illam perpetua gratia remuneratus est. Progressusq; ad fon bus pestilēs per
 tem lagenam fistilem salis plenam in profluentem & quam misit. Iuxta deinde ad celum dexterā ten heliscū vero sale
 dens: fontiq; immergens blanda libamina: ipsum quidē precabatur vt fluente lenire: ac dulciores aqua iposito fecundissi
 rum venas aperiret: deum vero vt fecundioribus auris temperaret orabat: tamq; vbertatem fructū mus ac saluber
 q; successione prolis daret indigenis. nec eorum filiorum genitricis aqua deficeret quo ad iusti ma rimus factus vt
 nerent. Ad has preces ex disciplina manibus quoq; multa operatus fontem immutauit. Et qui ante hē. liij. Regū ca
 causa his erat orbitatis ac famis: idem victus ac fecunditatis auditor factus est. Deniq; rigationis eius pitu. ij.
 tanta potentia est: vt si tetigerit modo terram. lapidior sit aquis dieu perseverantibus. Vnde qui eo
 largius abutuntur exiguum emolumentum habent: qui vero partium plurimum. Amplius tamē q; cæ Natura fontis
 ten fontes spacium rigat. At septuaginta quidem stadiis longam: triginta autē latam planiciē p mutata.
 meat. Optimos autem in eos paradisos ac densissimos educat palmartūq; irriguarum genera tā la
 pore q; nominibus varia. quarum pinguis calcibus pressę plurimum mellis emittunt. non multū Optimi ibidem
 alto melle deterius: quāq; & mellis atrix est illa regio. & opobalsami ferax: qui omnium carissimus est paradisi
 fructus ibi nascentium. Itemq; cyprum mirobalsamum gignit vt qui diuinum esse illum tractum dixē palme mellissuę
 rit non errabit vbi & larga & opima generantur quę sunt carissima. Sed nec alijs et fructibus aliqua Opobalsamus.
 facile toto orbe regio certauerit: adeo multiplicatum quod satum fuerit reddit. Cuius rei causa michi Mirobalsamus.
 videtur esse aquarum vis lanta & aeris calor: cum hic prouocet quę nata fuerit atq; diffundat: liquor Aquarum vis &
 autem singula firmis radicibus stringat. viresq; suggerat estiuo tempore: quo sic perusta est illa regib. aeris.
 vt nihil facili procedat ac pullulet Aqua tamē si ante solis ortum hauriatur. aura specie refrigerat: na. Tēperata regio
 turamq; aeris contrariam sumit. Hieme vero contepescit: eaq; meris mitissima efficitur. Tanta est au. Hierico a hieru
 tem cœli temperies: vt quo tempore iudea nīgit: illo illic tamen indigenę vestiant. Distat autē ab salem distantia
 hiero solimis centū quinquaginta stadiis. Et ab iordane stadiis quadraginta: totūq; habet ad hierosō & iordanē.
 limā spacii deserti atq; salisolum: ad iordanē vero & lacū asphaltiden licet humilior ēque tamē incol Asphaltidis na
 tum ac sterilem. Sed de hierico q; sit fortunatissima satis dictum. ¶ Commemoratione autē dignū pu tura falsus ē la
 to asphaltidis quoq; naturam exponere: is enim falsus quidem ac sterilis est. nimia vero leuitate etiā cus sterilis atve
 quę grauissima sunt in eum lacta referuntur. Demergi autem quis in profundum: nec industria faci locissimus nec q
 le potest. Deniq; vespasianus qui eius visendi causa illuc venerat: iussit quosdā natandi ne scios iūctis ibi facile mergi
 post terga manibus in altum proici: & euēnit omnes tamq; in spē rursus reuulsos desuper fluitare. Ad etiā ex idustria
 hęc mirabilis est coloris atq; mutatio terrę quę in singulos dies superficiem vertit: & solis radijs varia potest qd vesp
 ta resplendet. Multis autem locis vomit nigras bitumis glebas: quę supervndam & habitu & magni sianus experiē
 tudine tauris sine capitibus affimiles natant. Ad eas autem cum lacus exercitatores accesserint nācti tia cognouit.
 quod aggestum est ad naues trahunt: & quod lentum est repletas eas abrumpere nequeunt sed qua Bitumen medē
 si replicata cascā peudet a cumulo: donec menstruo mulierum sanguine atq; vrina soluat. Est autē dis vile corpori
 vile non modo ad compagines nauium: sed ad corporum etiam curationem multis remedijs admi bus.
 scetur. ¶ Huius lacus longitudo est quingentorum & octoginta stadiorum qui Azoatrum alias Zo. Sodomitica tēr
 batis vsq; ad Arabiam tenditur. Latitudo vero cētum quinquaginta stadiis patet. quę sodomiticę ter ra hitatorū ipie
 revicina est. olim quidem tam fructibus q; substantia ciuitatum fortunata: nunc autem exusta omnis tate fulminibus
 atq; habitatorum impietate fulminibus conflagrasse memoratur. Deniq; adhuc in ea reliquas ditiū conflagrata vt
 ni ignis & oppidorum quinq; videre licet ymagines & regnascentes in fructibus cineres. Qui colore hē. Gen. ca. xix.
 quidē sunt soli j similes: carpentium vero manibus infumum dissoluuntur & cinerem. Terrę siquidem & Antig. li. j. ca.
 iodomitę fabula eiusmodi fidem habet ex facie. xix. vbi adhuc

Libertertius Iosep hi Iudei

dini ignis reliquæ
vident atq; i fru
ctibus cineres.

GERESA capitur a Romanis.

¶ Vespasianus collocatis apud hiericōta p̄sidijs) Anniū cū exercitu mittit ad Geresā (q̄ capta
citate mille iuuenes interfecit: & familias ducit captiuas bonaq; militibus p̄dari permittit: domibus
quoq; incensis proximos petijt vicos. & vastauit omnia circa hierusalem. Neronis vero, occisi anno i
perijt. xliij. Vespasiano paranti se p̄ficisci hierusalem interitus nunciatur. Hic enim seipsū fugiēs occi
dit. Cui Galba imperator succedens occiditur: & Otho declaratur imperator qui bellum fecit. contra
vitellium. Vespasianus aut a Galba mandatum expectans militiam differebat misit Tytū: Qui Gal
bam mense septimo totidemq; diebus cognoscens fuisse occisum redijt ad patrem.

Capitulum septimum.

Vespasianus col
locatis ap̄d hie
rico p̄sidijs mit
tit anniū cū exer
citu ad Geresā q̄
capta citate mil
le iuuenes ite
cit & familias du
cit captiuas bōa
q; p̄dari militi
bus pmittit domi
bus quoq; incē
sis p̄xios petijt
vicos & vastauit
q̄ia circū hierusa
lem. &c.

¶ Vespasianus hierosolimoy habitatores muniri cupiēs vndiq; apud hierico & au
uillā castellis erectis vtrobiq; auxiliatorū pariter ac romanoy p̄sidia collocat. Mit
tit aut gerasiō luciū Anniū: eq̄tatus ei parte multisq; peditibus attributis. Qui p̄
mo aggressu citate capta mille iuuenū q̄ ne fugerent p̄uenti erāt) interfecit: famili
as captiuas ducit: bona militibus p̄dari pmittit. Incēsis deniq; domibus p̄ximos vi
cos. Erat aut fuga potētū: & interitus infirmorū: qd̄q; occupatū fuisset s̄miedaba
tur. Oibusq; tā montanis locis q̄ tota planicie bello oppressis apud hierosolimā degentes exēdi co
piam non habebant: cum transfugere quidem cupiēs a zelotis asseruarentur: eos vero qui etiā tunc
a romanis dissidebant vndiq; ciuitate vallata cohiberet exercitus. ¶ Vespasiano autem cesaream re
uerso & in omnibus copiis in ipsam hierosolimam proficisci parantī. nunciatur peremptus nero: cum
per annos tredecim & octo dies imperasset. De quo referre quemadmodum dehonestari imperiū
nequissimis hominibus. Nimpido & tygillino & indignissimis libertorū permissa republiā. q̄q;
eorum captus insidijs ab omnibus seruatoribus destitutus cum quattuor libertis fidelibus i suburba
num fugerit ibiq; semet occiderit: & q̄ multo post tempore qui eum deposuerant poenas dederit: bel
lumq; per glaciā quo pacto deserit. & q̄ Galba creatus imperator romam redierit ad hispania. &
quemadmodum incusatus a militibus tanq̄ humilioris esset animi in medio foro necatus sit. & otho
declaratus sit imperator: eiusq; militum in vitellij duces & exercitum congressus necnon vitellij tur
bas & circa capitolium pugnam & quemadmodum vel antonium primus & Mutianus vitellium in
terfecerint vel germanorum agmina bellum ciuile sedauerint: hæc omnia recusauit narrare: confidens
quod & multis gr̄corum itemq; romanorum: & a cunctis copiose perscripta sunt. Ordinis alias ordi
nes autem rerum continuandi gratia. ac (ne intercisa pendeat historia) summam singula designabo

Vespasianus mi
litiam differebat
expectās a Gal
ba mādatum mi
sitq; Tytum.

Audita morte
galbæ Tytus ad
patrem redijt.

¶ Igitur Vespasianus primo quidem in Hierosolimam militiam differebat. expectans quonam ver
getet imperium post neronem Deniq; vbi galbam imperare cognouit: nichil conari decreuerat prius
q̄ ille quoq; ad se de bello aliquid scriberet. Mittit autem ad eum titum filium suum & salutariū simul
& vt mandata de iudeis acciperet. Ob easdem causas etiam rex agrippa nauigauit ad galbam. S; dū
achaim (q̄ hiems erat) longis nauibus p̄teruehuntur. Interficit galbam contigit septē mensibus post
totidem diebus. Deinde otho suscepit imperium: ac tres menses rempublicā procurauit. ¶ Agrippa
quidem nihil mutatione deteritus: romam pergere statuit. Tytus vero diuino quodam impulsu ex
achaia ad syriam nauigat: & mature inde cesaream venit ad patrem. Suspensi autem de oibus quasi
nutante imperio romano iudeorum militiam negligebant. Patrie quoq; metuentes aggredi alienige
nas importunum arbitabantur.

Nouum bellum
hierlm p̄ Simo
nem Gyore fi
liū & iohēz hicab
acrabatēa p̄lius

¶ Nouum bellū in hierusalem per Symonem Gyore filium & Iohannem ortum: hic enim pro
pter iniquitates suas ab Acrabatena pulsus dominandi cupidus omnes nequissimos congregans mō
tana iam diripiebat terribilisq; pluribus timori erat: & illi popularium multi tanq̄ regi parebant. Hic
enim Ayam vicum ad sui tuitionem muro cinxit & pro castello habuit. Ipse quoq; zelotas contra se
cum armis egredientes pluribus occisis alios in fugam conuertit. Hic etiam contra Idumeos bellum
gessit & p̄ totum diem detracto bello vtriq; equales reccesserunt. Fleazarus autem a Symone missus
ad herodi custodes de traditione eis prolocutus fuge non reperiens locum in vallem se deiecit & ita
tim mortuus est. Iacobus vero idumeus proditor Symonis copias exploraturus veniens patriam ipsi
tradere pollicetur. Qui ad Idumeos reuersus Symonis exercitum multiplici numero mentiebat
& sine bello Symoni mouebat tradere p̄cipatū. Iacobo quoq; in cōflictu ad Symonē cōuenso vni
uersa turbatur multitudo cunctis sine ordine recedentibus. Capitulum octauum.

¶ Nterea tamen in hierosolimam bellum aliud excitatur. Erat symō gyore filius patris gera
senus/etate iuuenis: sed caliditate Iohanne posterior: a quo iam pridem ciuitas possideba
tur: viribus aut corporis audaciaq; p̄stantior. Ob quam ex acrabatena quoq; toparchia
cuius rector erat pulsus a pontifice Anano ad latrones peruenerat. qui massadam occu

parauerat. Is autē primo qdē ita suspectus erat: vt eū iherus castellū cū mulieribus (quas secū adduxit ppter neq̄ fatu-
rat) trāsire pmitteret: ipi excelsius incolētes. Rurſus autē ppter necessitudinē morū fidelis eē videbatur. itē mores eius.
Nā & ductor erat p̄darū exercitibus: & cū ip̄is territorū massadē populabat: nec tñ eos ad maiora ex-
hortāda metuebat. Dominādī enī cupidus magnorūq; appetēs q̄ mortē anani cōperit i mōtana lo Symon dñandū
ca discessit auctor: vocatis eorū seruis libertate pmissa itēq; liberis p̄mio cūctos (q̄ vbiq; fuerāt) neq̄ſſi cupidus oēs ne-
mos cōgregauit. Iā valido cōſiato collegio: mōtanos vicos diripiebat. Se mp̄ autē accedētibz pluribz q̄ſſimos congre-
socijs audebat etiā in hūlliora loca descēdere: & ciuitatibz quoq; iā terribilis erat: multosq; potētī gās mōtanos iā
vis eius & p̄ſpa facta sollicitabāt. Nec iā seruo: tñ sine latronū exercitus erat. Sed multorū etiā po-
pulariū tāq; regi parebat obsequiū. Excursus autē agebat ad acrabatenā toparchiā & in maiorē vsq; diripiebat terri-
idumeā. ¶ Vicū enī (cui nomē ē Ayā alias Atacus) muro āplexis ad tuitionē sui p castello habebat. tiori erat mltiq;
In valle autē (quē a ppellat fagarata alias pharā) occultas quidē dilatauit spelūcas: multas vero palatas populares ei tā-
iuenit: atq; his cōditorū p̄de receptaculis vtebat. Qui & direptos fructus illic reponebat multaq; col-
legia diuerſebant: neq; dubitabat q̄ in hierosolimis copijs & apparatu pluderet. Vñ ifidias veriti ze-
lotē ac puenire eū (qui cōtra se creſceret) cupiētes: plēnq; cū armis egrediūtur. His autē symon occur-
rit: cōmisſosq; p̄lio multos occidit: & reliquos cōpellit in opidū. Nōdū autē viribus fractus: ab obſidionē Zelotē cōtra sy-
deterref. Prius autē ydumeā ſubjugare conatus ē. ¶ Itaq; cū viginti milibus armatorū ad fines eius p- monē cū armis
perabat. Idumeorū autē principes mature (ex agris quiq; fere milibus pugnatiū cōgregatis) pluribus egrediunt qbus
autē qui ſua ſeruaret domū relictis (ppter ſycariorū q̄ maſſadē verſabātur incurſus) ſymonē in finibus ipē occurrēs plu-
p̄ſtolabātur. At ibi cōſictu habito: ac p totū diē detracto p̄lio: neq; victor neq; victus abſceſſit. Et ip- timos occidit rā-
ſe quidē in ayamvicū. Idumei vero domū regreſſi ſūt. ¶ Nō autē multo poſt ſymō cū maioribus copijs liq; fugiētibus.
eorū fines petebat: caſtrisq; i quodā vico (cui nomē theoce alias Technē) poſitis: ad custodes herodij
(qđ nō lōge aberat a ſocijs ſuis) eleazarū miſſit: vt caſtellū ſibi traderāt perſuaſurū. Quē quidē ſine mo-
ra ſuſceperunt custodes cauſe neſc: i curueſſet. Mox autē de traditione plocutū ſtrictis gladijs per-
ſequēbantur donec fuge locum non repērens de muro in ſubiectam vallem ſeſe deiecit. Et ille qui-
dem ſtatim hoc modo moritur. ¶ Idumeis autē iam vires ſymonis formidantibus placuit priuſq; p̄-
lio congredierentur explorare hoſtium copias. Huic autē ſe in miniſtrum obtulit parato animo Iaco-
bus vnus erectoris cogitas proditiōem. Deniq; proſectus ab aluto (in hoc enim vico tūc idumeo des gbus de tra-
rum collectus erat exercitus) ad ſymonem venit: primūq; ſe patriam ſuam traditurum eſſe paſciſci- ditiōe plocutus
tur: accepta fide q̄ ſemper ei cariffimus foret. Mox etiam de tota Idumea operam pollicet. Ob quas fugē locū nō re-
res hūaniſſime ap̄d ſymonē cenatus. clariffimisq; p̄miſſis animatus vbi ad ſuos rediſt primo. Symo- perieſi vallē ſeſe
nis exercitū multiplici nūero mētiebat eē maiorē deū rectoribus etiā paulatīq; mltitudine vnuerſa deiecit & ſtatim
pteritit ſy ſymonē reciperēt ſuadebat ei q̄ ſine pugna rerū oim pmitterēt p̄cipatū. Simul autē hoc mortuus eſt.
agēs & ſymonē ipm p nūcios euocabat diſſecturū ſe pollicitū Idumeos: qđ etiā p̄ſtitit. Nam cū iā ap-
propinquaret exercitus. Equū primus incendit: & cum ſocijs corruptiōis eſt fugit. Pavor autē occupat
vniuerſā multitudinē. Ac priuſq; i manus veniret: domū q̄ſq; ſuam ſoluti ordine receſſerunt.

¶ Symon ſine ſanguine Idumeam introiuit. Chebron q; ciuitatem obtinuit. quem indigenae
egyptiaca Memphy te antiquiorem dicunt: & Abraham ibi fuiſſe domicilium. Therebintus quoq;
maxima arbor ſexto ab oppido ſtadio cernitur ab initio mundi creata: nunc vsq; durare. Symon autē
quemadmodum poſt locuſtas ſilua cerni ſolet frondibus ſpoliata: ſic etiam Idumeam vaſtauit: vnde
Zelotē his incitati (inſidijs per itinera collocatis) vxorem eius capiūt. vnde in quos reperiffet inſaniā
infundebat in hoc ſolū a ſeris diſtās: q̄ mortuorū non veſceret corporibus quare eius ferocitate terri-
ti Zelotē vxorem remittunt.

¶ Capitulum nonum.

Ymon prater opinionem ſine ſanguine in Idumeam introiuit primūq;
q; aggreſſus ex improuiſo chebron municipium capit in quo maxima
præda potitus eſt: multosq; fructus diripuit. ¶ Chebron autem indige-
næ ferunt non eius terre modo ciuitatum: verum etiam egyptia Mem-
phyre antiquiorem. Deniq; duo milia trecenti eius connumerantur an-
ni: Hoc autem fabula eſt. Abraham quoq; parenti iudeorum fuiſſe do-
micilium poſtea q̄ me ſopotamiæ ſedes reliquit eiſq; poſteros hinc ad
egyptum eſſe proſectos. Quorum etiam nunc monumenta extant in
eadem ciuitate: peroptimo marmore liberaliter fabricata.
¶ Cernitur autem ſexto ab oppido ſtadio arbor maxima therebyntus.
Eamq; memorant ab initio mundi creatam nunc vsq; durare. ¶ Hincto
tam Symon parauit Idumeam non modo vicos eius & ciuitates depo-

Symō ſine ſan-
guine Idumea
introiuit & Che-
bron obtinuit.
Therebyntus
arbor maxia ab
initio mudi crea-
ta ibi tunc dura-
bat.

Liber quintus Iosephi Iudei

pulando: sed territoria etiam excitando. Nam præter armatos quadraginta eum milia sequebatur ut
 his nec victui quidem necessaria satis essent. Ad has autem necessitates accedebat eius crudelitas: &
 per iracundia: qua magis vastare contigit Idumeam. Et quemadmodum post locustas suas cerni so-
 let frondibus (spoliata: sic etiam qua symonis transire exercitus. a tergo solitum dñe relinquebat. At alta
 Idumea sicut lo-
 quidem comburendo: alia diruendo & quicquid in ciuitate vel in agris natum est coterendo calcibus
 aut deposcendo debebant: perq; terram cultam iter agendo faciebant eam sterilem prorsus: ut ne si-
 spoliatarbores. gnū quidē vastatis relinqueretur: quod aliquando fuissent. ¶ Hec omnia rursus zelotas incitauerūt.
 &c. Et apertē quidem bello configere pertinuerunt: insidijs vero per itinera collocatis vxorem symonis
 rapiunt eorumq; præterea (quos habebat in obsequio) plurimos. Deinde tanq̃ ipsum symonem cepit
 sent exultates in ciuitatem recedunt. Continuo namq; sperabant armis eum depositis pro vxore sibi
 supplicaturum. Illum autem non misit: sed ira coniugis raptē peruasit. Cūq; ad muros hierosolimo-
 rum venisset: ut fera saucia quē percussores prendere nequiuisset ita in quos reperisset infundebat in-
 saniam. Deniq; olerum sarmetorumq; causa progressos ad portam inermes pariter seniores correptos
 verberabat ad necē ut animę indignatione solum id abesse videretur q̃ non etiam corporibus vesce-
 retur mortuorum. Multos autem abscisis manibus dimittebat in ciuitatem vna per terrefaciens ini-
 micos & populum reuocare cupiens a nocentibus hisq; mandauerat ut dicerent. q̃ iuraret symon p-
 deum qui cuncta regeret nisi cito sibi redderēt coniugem suam ut muro præcepto omnibus in ciuitate
 degentibus similiter tereretur neq; cuiq; etati parceret aut ab innocentibus discerneret noxios: donec
 his eius mandatis non modo populus sed etiam zelotē mortu perculsi remiserūt ei mulierem atq; ita
 delinitus paulisper ab assidua cede requieuit. ¶ Non solum autem per iudeam erat seditio bellumq;
 ciuile verum etiam per italiam. In medio namq; romanorum foro Galba perempto: creatus otho ipe-
 rator cum vitellio imperāte pugnabat/ quem germanorum tunc manus elegerat/ Habito autē apud
 brebraicum galatię prælio cum valente & cynnavitellij ducibus primo die otho superauit. Altero vi-
 tellij milites multis trucidatis. Et aduersę partis audita victoria otho apud brixellum semetipsum oc-
 cidit: postq̃ biduum tresq; menses imperium tenuit.

¶ COPHNITIA ET ACRABATENA atq; BETHELAN ET EPHEM
 CAPHETRANVM CARABINET CHE ROM: Idumę ciuitates & mu-
 nicipia a Vespasiano & Cereale capiuntur.

¶ Vespasianus restantes Idumę partes accepit Cophnitiam acrabatenā Bethelan & Ephē
 Cerealis cum exercitu ad superiorem missus Idumeam Capheranum/Carabin/ & Chebron vastat &
 comburit. Vi autem in chebron intromissus hominum multitudinem (quam inuenit) cū pauperibus
 peruenit. Symon autem Iudeę persecutus reliquias plerq; hierosolimam confugere cōpulit & eius
 obfesso muro operariorum ex agris venientem multitudinem interfecit. Ipse quoq; foris populo erat
 Romanis terribilior intus vero zelotes vtrq; seniores. Quos etiam galilei nouis inuentis & factioni-
 bus corruerunt. Cui iohannes ex potentia (quam a galileis acceperat) vicem referens omnes pmit-
 tit prædationes & quęcunq; vellent. Cedes namq; virorum & feminarum iniurię pro ludo habeban-
 tur. Sentina enim iniquitatis & libidinis hierusalē erat & iudea eosq; qui iohannē fugissent recipie-
 bat. Symon pugnāq; facta est inter zelotas & Symonem. Vnde iudei hierosolimitę (cōgregato cō-
 cilio) iohannē deiicere & Symonē recipere statuerūt. & misso cum quibsdā mathia pōtifice eū in ciui-
 tate ut dominū & defensorē receperūt. Qui oībus sese eque hostē manifestauit ipseq; auxiliante po-
 pulo templū ingreditur: ubi inter cetera zelotē quattuor turres fabricauerāt fortissimas.

¶ Capitulum decimum.

vespasianus idu-
 meę partes re-
 stantes accepit.

Cerealis ad su-
 periorē Idumę
 missus mīsa ca-
 pit municipia.
 chebrū captāce
 real exurit pau-
 peribus occis.

Ccefferunt vitellij ducibus othonis milites: & ipse iā vitellius romā cū exercitu ve-
 niebat: cū interea vespasianus qnto die iunij mēsis cesāreā pfectus eas (quas non
 dū subuererat) Idumę ptes petiuit: & in mōtana regiōe quo primū ascēdit topa-
 chias duas cōniticā al's Cophniticā & acrabatenā subegit. Dein posthas vytegra
 alias Bethelan & Ephē municipia: ibiq; p'sidijs collocatis: vsq; ad hierosolimā eg-
 tabat. Mīros vero tūc dephēos necabat: multosq; capiebat. ¶ Rectorū autē vnus
 cerealis cū eqtū pte ac pedītū supiorē quē dī vastabat Idumę Et capherā al's cha-
 pherranū quidē p'seudo municipiū aggressionē captum incēdit: altū vero (quod caphorain al's Cha-
 rabin dicitur) admoto milite obfidebat muro satis valido cinctum diutius autem ibi se moraturum
 speranti subito portas aperuerūt & cum precibus adeuntes se ei tradiderunt. ¶ Quibus subiugatis
 Cerealis in chebron alteram ciuitatem antiquissimam tendit: sic ut diximus in montanis locis haud
 procul ab hierosolimis. Vi autem intromissus in eam reliquam multitudinem (quam ibi offendit) cum
 pauperibus peremit: oppidum vero ipsum exurit. Omnibusq; iam capitis præter castellum herodij

& maffada: & macheranta quę a latronibus tenebant: sola iam hierosolima romanis ante oculos erat quę expugnanda restabat. ¶ Symon autem vivorem suam a zelotis recepit ad reliquias iudeę re-
 glorię tendit persequendas & undiq; circumacta natione hierosolimam compulsi plerofq; confuge-
 re: cum ipse quoq; ad eam sequeretur. Deinde muro eius obfello operariorum ex agris adfuntē mul-
 tudinem cum cepisset interficiebat. ¶ Fratq; populo foris symon romanis terribilior: intus zelotę
 vtrifq; seniores. Quos etiam galilei novis inuentis & audacia factionum corrumpunt. Nam & iohan-
 nem ad potentiam ipfi prouexerant: & iohannes eis ex potentia (quam sibi comparauerat) vicem re-
 ferens: omnia quę desiderarent vt facere nt permittebat. Infaciabilis autem rapinatum cupiditas: do-
 morumq; locupletium periclitatio. Cedes autem virorum & foeminarum iniurię pro ludo habeban-
 tur: predamq; cum sanguine deuorantes sine aliquo metu post facietatem muliebri libidine calefce-
 bāt. Cōptiq; crimes ac foeminarum veste induti lociq; vnguētis: & vt forma placeret oculis illi non
 solum ornatum sed impudicitiam quoq; mulierum imitabantur & in obsecitate nimia nefarios coi-
 tis exigentes vt in lupanas verfabatur: & ciuitatem totam impuris facinoribus prophanabant. Effe-
 minantes autem vultum dexterās ad cēdem promptas habebant: delicatoq; incessu enumerati subi-
 ta incurfio bellatores fiebāt: & de paludamentis versicoloribus eductis gladijs casu obuies transue-
 berabant. Eos autem qui iohannem fugissent excipiebat seuior icedibus symō. Quisq; intestinū eua-
 sisset tyrannum ab eo qui prope erat: occidebatur. Omnis autem fugę via transire cupientibus ad ro-
 manos abscisa erat. Inter iohannis autem copias quantum erat idumeorū diffidebant: separatiq; ad
 alijs aduersū tyrannū tā libere potentie. q̄ odio crudelitatis eius armantur. Deinde pręgnā congressi:
 multos zelotarum perimunt ceterofq; in aulam regiam compellunt: quam Grap̄e edificauerat. Hęc
 autem fuerat cognata. Syzē regis ad iabenorū vnā vero irruperunt iudei: atq; inde zelotis i phanū
 pulsīs iohannis pecunias predabantur. In aula enim supradicta & ipse degebat: & tyr. unidis spolia
 deposuerat. Inter hęc autem zelotarum qui per ciuitatem dispersi erant ad illos qui in templū refu-
 gerant congregati sunt eosq; iohannes aduersus populum & idumeos deducere cogitabat. Istis autē
 non tam impetus eorum metuenduserat cum pugna plus possent: q̄ confidentia ne de templo nost-
 rum perirent. seq; paſter occiderent: atq; oppidum concremarent. ¶ Itaq; collecti cum pontificibus
 liberabant quoniam pacto impetum præcauerant: sed profecto deus sententias eorum i dēterius ven-
 tit & interitu acerbius excoꝑiābāt salutis remediā. Nam vt iohannem deicerent symonem recipere
 statuerūt & cū precibus alterum sibi tyrannum imponere. Itaq; decreto obtemperatur. Mathia ma-
 thia pontifice rogant symonem vt ad se introiret. quem sepe timuerunt. Cum his autem præcatōres
 erant etiam qui zelotas ex hierosolimis fugerant: domus quifq; suę desiderio ac fortunatum. Ille au-
 tem nimis superbe dominum se fore pollicitus veluti ciuitatem liberaturus. ingreditur: cum salutis eū
 datorem ac defensorem sui clamor populi designaret. ¶ Vbi vero cum suis copijs introiit: mox de
 propria potentia deliberabat. Nec minus eos a quibus rogatus erat: q̄ eos contra quos fuerat aduo-
 catus inimicos putabat. Iohannes autem cum multitudine zelotarum templo exire phibitus (amissi
 etiam quę in ciuitate habebat) statim enim res eorum symon cum socijs diripiebat) salutem tā de-
 sperabat. Templum tamen adiuvante populo symon egreditur illi autem in porticibus perq; propu-
 gnacula stantes impetum repellebant. Multiq; a symonis parte oppetebant multi fauci referebantur
 quoniam zelotę ad dexteram superiores erant eosq; ictu impenetrabiles habebantur & quamvis lo-
 to plus possent turres tñ quattuor maximas fabricauerunt. vt ex alto videlicet missilia torquerent.
 Vnam ad orientalem angulum & septentrionalem alteram super iuxta tertiam in angulo alio con-
 tra ciuitatem inferiorem quartā vero turris supra verticem pastophoriorum condita erat (Vbi moris ē
 vnum de sacerdotibus astantem post meridiem quo septimus quisq; dies inciperet tuba significare
 iurifq; vesperi q̄ desineret: nunc ferias populo: nūc vt opus faciat denunciantem) Per turres autem
 dispositere balistras saxorumq; tormenta & sagittarios & fundarum scientes. Itaq; cum symō p̄grius
 ad impetum mouebatur. cum suoz pleriq; mollescebant. amplioribus tñ copijs fretus p̄pius accede-
 bat. Machinarum enim missilia delata longius multos pugnantium perimebant.

¶ Vitellio germano iperij rectore cū exercitu italiam vastante: Vespasianus alijs vacare bel-
 lo (cum patria vastaretur) indignabatur. hocq; ferre non poterat cogitatione dubius. Milites quoq;
 romani in iudea degentes contra romanos murmurabant quia spe quęstus creabant imperatores re-
 lictos (qui apud eos erat) imperio digniore eius probitatem: & laudes superextollentes. Nulliq; in Ve-
 spasiano creando fore certamen arbitrantur. Non enim senatum populum ve romanum. Vitellij libe-
 dines pro Vespasiani pudicitia perpeſſuros ne pro bono imperatore crudelissimum tyrannum opor-
 tueros. Ergo si peritie senectutis debeatur imperium Vespasianum. Si autem adoleſcentię viribus.
 Tytum dicunt dignum ipsum itaq; Vespasianum milites imperatorem nominantes rogant pendē

Symō iudeę re-
 ligas p̄secutus
 plerofq; hieroso-
 limā confugere
 cū pulit & eius
 obfello muro o-
 parior ex agris
 veniētē multitu-
 dinē interfecit ip-
 seq; foris poplo
 romanis terribi-
 lior intus zelotę
 vtrifq; seniores.

Seuior iohāne
 symon.

Pugna iter zelo-
 tas & Symonē.

iudei hierosolimē
 cōgregato
 cōſilio iohannē
 statuerūt deſcē-
 re & Symonem
 recipere missosq;
 mathia pōſſice
 cū alijs eū i ciui-
 tatē vt dñs & de-
 ſeſorē recepit.

quattuor turres
 zelotę fabrica-
 uerant.

Pastophorus.

Libet quintus Iosephi Iudei

tanti subueniat imperio sed imperare nolenti: & recusanti magis instant etiam cū gladijs mortem enim minantur quod (cum minime potuissent persuadere) acceptauit. ipse vero egyptū (eum sciret magnā imperij partem esse) priusq̃ militum hortatu Romanū peteret) res Alexandrinas ordinauit. Aegypti describitur situs cuius pelagus portubus caret præter Alexandrinum qui aditu difficillimus est: & periculosus. Ideo turris maxima in insula igne lucens nauigantibus nauium applicandarum difficultatem ostendit. Vespasianus igitur Alexandrinarum rerum cupidus propter imperij firmitatem litteras Tyberio Alexandro egypti: & Alexandriae rectori mittit iudicans militum alacritatem quodq̃ ipse quod necesse fuit suscepto principatus munere operam atq; adiumentum eius assumeret Quod Alexander fecit.

¶ Capitulum vndecimum.

Vitellio germano imperij rector, re cum exercitu Italiā rapinis vastate Vespasianus alijs vacare bellis cū priua stare indignatus hoc ferre nō poterat cogitatione dubius.

Milites romani iudea degetes contra romāos murmurāt quia spe questus imperatores creabāt relicto (q̃ apud eos erat) imperio digniore.

Milites vespasianū imperatorem nominātes rogabāt vt picitanti imperio subueniret sed imperare nolēti & recusanti magis instāt etiamq; cū gladijs ei mortem minantur. Aegypti descriptio.

Catharactes nili

10 Ex idem tempus romanos quoq; seniores mala circumuenerant. Aderat enim ex germania. Vitellius cum exercitu aliam præterea ingentem multitudinem secum trahens: & cum eum destinata spacia militis contempereat. totam urbem pro castris habebat omnemq; domū repleuit armatis illi autem conspectis romanorum diuitijs oculis infuetis & auri argentiq; stupore perfusivix cupidinem continebant. adeo vt in rapinas se conuerterent & eos qui ob stare conarentur occiderent. Et in Italia quidem ita res erant Vespasianus autem postq̃ Hierosolimis proximā depopulatus in Cesaream reuertebatur audiuit romanorū tumultus: & Vitellium principem. Hoc autem licet ipse imperium pati sicut bene imperare nosset ad indignationem perductus est: dominumq; de dignabatur eum. qui veluti desertum inuasisset imperium. Dolore autem saucius cruciatum ferre non poterat: neq; alijs vacare bellis cum patriam vastaretur. Verumtamen quantum ira impellebatur ad uiscendum: tantum longinquitatis cogitatione reprimebatur. Multa enim fortunam posse noua facere priusq̃ ad Italiam præsertim hiemis tempore ipse transiret. Plusq̃ iam crescentem iracundiam cohibebat. ¶ Rectores autem cum militibus conuenientes aperte iam de mutatione tractabant: & cum indignatione vociferantes inculcabant romæ constitutos milites vt in delitijs agentes: qui ne famam quidem belli sustineant: quibus libuerat decernere principatum: & questus imperatores creare. Se autem tot laboribus ex actis sub Galeis senescentes alijs condonare potestatem: cum apud se haberent digniorem imperio. Cui si hanc amiserint: quam iustiore vel quando referent erga se beniuolentiam gratiam. Tanto autem vespasianum q̃ vitellium iustius esse principem fieri: quanto illis qui eum declarassent. Ipsi præstarent. Non enim se minora pertulisse bella q̃ qui ex germania venissent neq; illis qui tyrannum iude deducerent in armis deteriores esse. Nullum autem in creando vespasiano fore certamen. Non enim senatum populumue romanum vitellij libidines pro vespasiani pudicia persequi: nec pro bono imperatore crudelissimum tyrannum: aut filium pro parte principem optanturos. Maximum enim pacis tutamen veram in imperatore præstantiam. Ergo siue periculis senectutis debeat imperium habere sane vespasianum siue adolescentij viribus titum cum ex aetate quod erit commodum temperabitur. Non solum autem se ministraturos declarati imperij vires qui tres legiones regumq; habentes auxilia conseruassent omnia ab oriente vsq; ad occidentem vitellij timoribus separata sed etiam qui essent in Italia propugnatores vespasiani fratrem autem vespasianum filium quorum alteri multos dignitate præditos iuvenes sociatum iri sperarent alteri vero in urbis esset premissa custodia: quæ pars ad imperij principia non parum valeret. Postremo si cessarint feruor esse fortasse declaraturum principem quem conseruatores milites de honestate Hæc primo per cuneos milites loquebantur. ¶ Deinde congregati seq; inuicem adhortati vespasianum imperatorem nuncupant eumq; (vt in periculo constitutum imperium conseruaret) orabant. Illi autem olim quidem rerum omnium cura fuit nequaquā vero imperare volebat. Dignum quidem se factis existimans: priuata autem vitæ securitatem clarioris fortunæ periculis anteponebat. Recusant autem rectores magis instabant: & circumfusi milites cum gladijs mortem ei minabantur: nisi se vellet vt dignus est. Diutamen reluctatus quod rennuebat imperium postremo (cum his) qui se designarunt (minime persuadere potuisset) accepit. ¶ Muciano autem cæterisq; rectoribus (qui ad imperium eum inuitauerant) & allo exercitu vociferante vt se in omnes hostes duceret: prius res alexandrinās procurandas putauit sciens egyptum plurimam esse partem imperij propter flumentariam functionem: eaq; si potius esset vi quoq; si præstaret: vitellium deiendum sperabat. Nec enim perperam populum fame oppressum simul etiam duas legiones (quæ apud alexandriā degebat) sibi cupiabat adiungere. Cogitabat enim etiam propugnaculo sibi fore illam regionem aduersus incerta fortunæ. ¶ Nam & terra difficilis accessuq; mari importuosa est & ab occidente quidem arida lybiam habet obiectam a meridie vero limitem qui syenem ab ethiopia dirimit: nauibusq; inias. Nili fluminis catharactas. Itemq; ab oriente mare rubrum: ad coaston alias copron ciuitatem vsq; diffusum Septentrionale vero munimentum habet terram vsq; ad syriam: & quod dicitur egyptium pelagus

totum portibus earis. Hoc quidem modo ægyptus ex omni latere tuta est. ¶ Inter pelusium vero & syonem per duo milia stadiorum porrigitur. Ex plyntine autem ad pelusiū: nauigium stadiorum est tria milium & sexcentorum. Nylus autem ad elephantinem vsq; opidum nauibus ascēditur. Nāq; vitibus progredi vt supradiximus cataraeta non sinunt. ¶ Portus autem alexandrinus etiam in paucis nauibus aditu difficilis est. nam & ostium per angustum habet. saxiq; latētib; a directo cursu deflectitur. & leua quidem pars manifestis brachijs cigitur: ad dexteram vero foras abiecta insula turrim maximam sustinet ad trecenta vsq; stadia nauigantibus igne lucentem vt q̄ longissime difficultatem applicandarum nauium præcauerent. Circum autem hanc insulam opere instructo ingentes muri sunt: quibus afflictum pelagus & auersis obicibus fractum facit asperiores meatum: eoq; periculolum & per angustum aditum. Intus tam portus ipse tutissimus est & triginta stadijs magnus: in quē tam quē defunt illi terrę ad beatitudinem de vehitur q̄ quę superant ex bonis domesticis & indigenis in totam orbem diuisa exportantur. ¶ Itaq; non sine ratione vespasianus alexandrium rerum erat cupidus ad totius imperij firmamentum. Proinde statim ad tyberium alexādrum (qui ægiptū & alexandriam regebat) litteras dedit indicans militum alacritatem quodq; ipse quod necesse fuit: suscepto munere principatus operam atq; adiumentum eius assumeret. ¶ Alexander autem (vt vespasianus simul legit epistolam) prompto animo & legiones eius sacramento rogauit & populum. Viriq; autem libentissime paruerunt: virtutem viri ex proxima amministratione scientes. Et ille quidem permissa sibi potestate omnia quę imperij sui vsus exigeret. aduentui quoq; principis necessaria iam parauerat.

Ægyptū pelagus portibus earis.

Alexandrinus portus nauibus difficilis aditu describitur.

Vespasianus alexandriæ rerū cupidus ppter impij firmitatē lras Tyberio alexandro misit &c.

¶ Vespasianū imperatorem in oriente citius fama nūciante legationes e Tyria alijsq; prouincijs coronas gratulatoriaq; decreta ipsi afferebant. Qui diuina prouidentia imperium sibi contigisse cognoscens: multaq; præcedentia signa: & Iosephi dicta recordatur quē ad se vocatum solui iubet. Sed procurante Tyberio (vt a probro simul & a vinculis solueretur vtq; moris erat apud eos) eius vincula non soluta sed fracta fuerunt. Vespasianus vero dato legatis respōso: & ordinatis rebus veniens Antiochiam Mutianum cum multis copijs misit in Italiam. Antonio autem bellum cōtra Vitellium age re properanti Cecinnus a Vitellio missus venit obuiam: qui viso Antonij exercitu de proditione cogitauit & conuocatis militibus rebus Vitellij detrahens laudabat Vespasianum eos ad ipsum suadens transire. Quem milites vitellium: si vicisset timentes occidere voluerunt: sed impediti victum Vitellio transmittandum habebant. Romanos vero Cremonem fugientes Anthontus (qui primus cognominabatur) præueniens multos peremit: & oppidum aggressus militibus permisit prædari. Triginta milia & ducenti Vitellij exercitus sunt extincti. Antonius quoq; quatuor milia & quingentos amisit. Et Cicinnus solutus gestarum rerum: Ad vespasianum nuncius dirigitur.

¶ Capitulum duodecimum.

Pinione vero citius declaratum in oriente vespasianum imperatorem vbiq; fama nunciavit & vniuersę quidem ciuitates festos dies habebant. nūciq; pro eo leticiam simul & sacrificia celebrabant. Agmina vero apud Mefyam pannoniamq; degentia (quę propter vitellij audaciā pauloante fuerant concitata) iusiurandum vespasiano maiore gaudio pbuerunt. ¶ Vespasianus autē cesareā reuersus berithū venerat. vbi multę quidē e syria: multę vero ab alijs puincijs legationes obuiā aderāt. coronas ei & gratulatoria decreta a singulis ciuitatibus offerentēs. Affuit autē rector etiā puincię mucianus: populor; alacritatem iurataq; per ipm principē sacramenta renūciāns. ¶ Ibiq; autē vespasiani votis obsecūdante fortuna rebusq; ad eū plurima ex parte inclinatīs cogitare cœpit q̄ nō sine dei prouidētia sumpsisset imperium: sed iusta quędam fati ratio ad eius potestatem circumduxisset rerum omnium principatum. Recordatus etiā signa talia multa enī vbiq; sibi contigerant imperium præmonstrantia: & Iosephi prædicta: quibus eum viuo Nerone ausus fuerat appellare imperatorem. Ammirabatur etiam virum quem ad huc habebat in vinculis. Aduocatq; muciano cum amicis & rectoribus alijs primum q̄ strenuus fuisset Iosephus: quantum in lotopatis expugnandis propter eum laborasset exponit. Deinde vaticinationes eius quas ipse timoris quidem antea suspicaretur esse figmenta tēpus autem diuinas fuisse. ac rerum exitus probauisset. Tūcq; inhonestum esse vt qui sibi auguriasset imperium vocisq; dei minister ac nūcius extitisset adhuc capitui loco haberetur. fortunāq; sustineret & aduersam. Vocatumq; ad se Iosephum solui iubet. Hoc autē facto alijs quidē rectores ex ea grā quā alienigenę retulisset: p̄clara etiā de se sperāda esse arbitrabatur. ¶ Tytus vero (q̄ cū patre aderat) iustum est inq̄t pater vna cū ferro etiā probro Iosephū solui. Frit autē itaq; nec initio victus sit) si nō dissoluimus sed iciderimus cathenas. Nāq; id agi solet i his q̄ nō rege fuerint. Eadē vespasiano placebat. Et qdā iterueniēs securi cathenas abruptit Iosephus qdē p̄ his quę dixerat p̄mio famę donatus & de futuris dignus (cui itā credendū esset) habebatur. ¶ Vespasianus

Vespasianus in oriente citius imperator fama nunciatus cunctis gaudentibus & ei fauentibus.

Vespasianus imperiū sibi diuina prouidentia cognoscit multaq; signa sibi contigisse Iosephi dicta recordat.

Iosephum solui iubet.

Liber Quintus Iosephi Iudei

Vespasianus re-
sponso dato le-
gationibus & re-
bus ordinatis
venit antiochiā
& Mutianū mis-
sit in Italiā cum
multis copijs.
Cremona.
Cecimius anto-
nii viso exerci-
tu cogitat de p-
ditione & cōuo-
eatis militibus
vitellij rebus de-
trahē vespasia-
num laudabat
eosq; ad anto-
niā trāfire sua-
debat.

Romani fugitis res ducit. Illi autem instructi ad prælium paulisper quidem resisterunt. Mox autem loco pulsi roma- Cremonem sed ni cremonam fugerunt. Antonius autem comitatus equitibus cursum eorum peruenit & post chla- eos antonius (q tem circumclusam pleramq; multitudinem peremit; aggressus autem reliquos oppidum militibus p- primus cogno dari permisit. In quo multi quidem hospites mercatores. multi vero indigene perierunt. totusq; vici- minabaf) pue- li exercitus virorum triginta milia & ducenti. Quin & antonius eos (quos de mesya ad duxerat) qua- niēs multos pe- tuor milia & quingentos amittit. Solutum aut vinculis cecinnū gestarū re; nuncium ad vespasianū R- remit & oppi- dirigit. Qui ad eū intromissus & collaudatus est: & proditoris dedecus insperatis ptextit honoribus.

¶ Sabinus Vespasiani frater Antonij recreatus victoria Romę capitoliū occupat: cui nobilium multi sociantur: & Domitianus secum cōtra quos vitellius militum misit exercitum. Sabinus vero ad vitellium ductus (domiciano cum multis nobilibus euadente) occiditur: reliquaq; multitudo laetatur & templum incenditur. Antonium autem cum exercitu venientem: Vitellij milites excipiunt qui (tū no intra urbem commissio prelio) omnes interfecerunt. Et vitellius ebrius de palacio procedens a populo in media vrbe octauo imperij mense iugulatur. Mortuorumq; supra quinquaginta milia numerata sunt. Mutianus quoq; Romam ingressus multos (qui vitellio consenserunt) occidit: & domitianū rē ad patris aduentum populo rectorem insinuauit & sic vespasianus a populo cum leticia imperator est confirmatus. Qui in alexandria gesta romę cognouit & ad eum ex toto orbe legati venientes cū gratulationibus totam urbē repleuerūt: hic romam pparans proficisci: Tytū ad hierosolimam missū dūm dirigit cuius iter atq; mansiones hic inscribuntur.

Capitulum tertiumdecimum.

**Sabinus Vespa
siani frater An
tonij victoria re
creatus**

Romę capitolium occupat cui multi nobilium sociant & domitianus secū cōtra quos Vitellius manū militum misit.

**Mortuorum su
pra quinquagita
milia numera
ta sunt.**

Rome autem Sabinus (ubi antonium appropinquare cognouit) fiducia recreatus et
lectisq; vigilum militum agminibus: nocte occupat capitolium. Luce vero facta multis
bilibium sociati sunt & domicianus fratris filius pars ingens optinēde victorie. Sed Vindex
de primo quidem minus curabat. His autē iratus qui cum sabino defecerat & nobilissimam
guinem pro ingenita crudelitate sitiēs: immittit capitolio (quam secum adduxerat) militum manus.
Vbi multa ab his (itemq; ab illis qui templū tenebant) pugnantibus audacter admissa sunt. Postero
autem germani (q; multitudine superabant) collem obtinuerunt. Et domicianus quidem cum
tis romanorum viris insignibus diuina quadam ratione saluus euasit: reliqua vero multitudo tota
niatur. Et sabinus quidem ad vitellium ductus occiditur milites autem direptis donariis templū in
cendunt. ¶ Tūq; postero die cū exercitu venit Antonius: eūq; vitellij milites excipiūt: & trifario com
misso intra urbē pīlo oēs interierūt. Proceđit autē ebrus de palatio vitellius: & (vt affolet) i extremis lō
giore luxu prodigē mense refertus. Tractus autē p pīlū variq; verberū gnie dehonestatus in media
vrbe iugulatur: octo menses ac dies quinq; potius impio. Quē si viuere dīntus cōtīgisset. vt optior
eius luxurię minime sufficere potuisset imperiū. Aliorū vero mortuorū supra quiquaginta milia nume
rata sunt. Hęc quidē gesta sunt die tertia mēsis octobris. ¶ Postero autē die mucianus cū exercitu ro
mā ingreditur: & antonij militibus a cede repressis: adhuc enim hospitia. perscrutando & Vitellij mi

et ex populo plurimos qui cum illo senserant occidebant examinationis diligentiam iracundiae
 frequentes domicianum productum populo rectorem insinuat usque ad patris aduentum Populus
 autem iam timore liberatus vespasianum imperatorem predicat: simulque illum confirmatum: & vitel
 lium esse delectum festa leticia celebrabat. ¶ Cum autem vespasianus alexandriam venisset gesta ei
 romae nuntiata sunt & legati ei ex toto orbe gratulantes affuerunt. Cumque maxima post romam ciuitas
 esset angustior multitudini probabatur. Firmato autem iam totius orbis imperio rebusque populo ro
 mano preter spem conseruatis: vespasianus in iudee reliquias intendit animum & ipse quidem exacta
 hymne romam proficisci parabat: resque alexandriam mature componere properabat: filium verotytum
 cum externis copiis ad liberandam hierosolimam dirigit. Qui terreno itinere Nycopolim usque pro
 gressus ab alexandrina ciuitate viginti stadiorum intervallo distantem inde militem nauibus longis
 imponit. Hisque nylo flumine post mensium tractum Thonin usque deuenitur. Hic autem egressus in
 terram: apud taphnyn alias thanyn ciuitatem diuertit. Vnde secunda ei mansio fuit ciuitas heraclea
 & pelusium tertia. Hic autem milite per biduum recreato: tertio die pelusij fines transiit. vnamque man
 sionem profectus per solitudines ad cassij iouis templum castra posuit. Posteroque die apud ostrachy
 nem (quae mansio est aque inops) ob quam causam aduenticia vtuntur indigenae. Hinc apud rinocho
 ram alias Rinochuriam requiescit. Et inde progressus in quartam mansionem raphyam venit (quae
 prima occurrit syrie) ciuitate. Gazae vero quintae mansionis castra suscepit & postea ascalone atque hic ia
 niam deinde ioppam & ex ioppa cesaream peruenit: decreto apud se alias militum copias congregare

¶ Explicit liber quintus.

¶ Incipit liber sextus.

¶ Tyto adhuc in Alexandria cum patre imperium disponente: seditio Hierosolimis aucta
 trifariam diuisa est scilicet Zelotarum Iohannis & Symonis. Zelotarum enim diuasio causa excidij
 fuit: Seditioque in seditione fuit. Eleazarus namque (qui ab initio Zelotas a populo i templum separauit:
 iohannem sibi preferri indignatus alios sibi contra ipsum sociat interioremq; templi occupat am
 bitum: & iohannes loco inferiori existens hostes habebat a vertice. Templumque crebri missiliu iactu
 cedibus totum polluebatur. Symon vero superiorem ciuitatis partem & inferioris plurimam retinens
 iohanne erat inferior: iohanni itaque medio duplex parabatur bellum. Ad omne quippe impietatis ge
 nus rabidi efferebantur. sacrificantesque & adorantes interficiebat. Stanumque sanguinis occisorum per
 atria templi profluebat. vnde maximum erat ciuitatis lamentum. Eleazarus itaque contra iohannem &
 socij ebrij ferebantur qui etiam & socij in Symonem rebellabant. cui etiam contra seditiosos ciuitas
 erat auxilio. Iohannes autem quandoque fugiente symone plenas vtenfilium & frumenti edes incen
 debat. Ibidem illo regrediente Symon agebat omniaque ad ciuitatis obsidionem preparata suarum quo
 que virtutum neruos absiderunt. Combustisque circa templum omnibus ciuitas area pugnae facta est con
 crematoque omni frumento fame sibi comparauerunt populus autem vt extremo bello domesticis li
 beraretur malis pro romanis vota faciebant. Tunc enim maxima iudeorum erat infelicitas neque vius
 reuerentia neque mortuis dabatur sepultura.

Capitulum Primum.

Tytus quidem ad eum modum quem praediximus emensavtra aegypto ad syriam usque
 solitudine cesaream venerat. Ibi ei exercitum decreuerat ordinare. Illo autem ad
 huc apud alexandriam vna cum patre imperium (quod nuper ei deus pmiserat) dispo
 nente contigit et seditionem quae apud hierosolimam erat aucta trifariam diuidi
 & aliorum partem in alteram verti. Quod ut in malis optimum quod dixerit fastidij
 iusticie. Nam zelotarum quidem in populum diuasio (quae auctor fuit excidij ciui
 tatis) vbi coeperit & per quos creuerit diligenter superius est declaratum. Hanc autem
 non errauerit quod praediximus dicentes seditionem esse factam. ac veluti rabida fera exter
 narum poenuria in sua viscera seuire solet sic Eleazarus Symonis filius (qui
 & ab initio zelotas a populo i templum sperauerat) velut indignari similes ob ea
 quae in dies singulos iohannes auderet cum ne ipse quidem a cedibus quiesceret
 (ne autem vera se se posteriori tyranno subiectum esse minime ferens) summam rei desiderio propriisque poten
 tia cupiditate ab alijs defecit ascitit etiam iuda chelice alias chelice filio & ezenonis as ezeronis symo
 ne potentissimis: preter quos etiam ezechias chobari alias chobati filius non ignobilis. Horum singulos
 zelotum non exigui sequebantur occupatoque interiore templi ambitu superius portas in sacris foribus
 arma ponunt. Et habitare quidem suis se necessarijs confidebant: sacrarum enim rerum copia suppe
 tebat. nichil impium existimantibus. Paucitati vero suorum timentes: plerumque in locis suis ociosi
 manebant. ¶ Iohannes autem quanto superior erat virorum multitudine tanto loco superabatur. Ho
 stesque habens a vertice neque sine motu conabatur incursus & praeracundia cessare non poterat. Plus autem

Vespasianus in alexandria gesta romae cognouit legatis ex toto orbe cum gratulationibus. Ita ciuitate impleta tibus &c.

Iter tyti & mansiones reuertentis in hierosalem.

Tyto adhuc in alexandria cum patre imperium disponente: seditio hierosolimis aucta trifariam est diuisa scilicet zelotarum iohannis & symonis.

Eleazarus (qui ab initio zelotas a populo in templum separauit) indignatus iohannem sibi preferri alios sibi contra illum sociat & interio rem templi ambitum occupat.

Libet Sertus Iosephi Iudei

Tēplū cedibus
pollutum.

Symon supiorē
ciuitatis partē
& inferioris plu
rimam retinens
erat.

Iohāne īferior
Iohāni itaq; me
dio duplex bel
lū parabat.

Maxima crude
litas.

Lamentū p hie
rusalem vide in
Aege. li. v. ca. li.
& ibi multa no
tāda inuenies
de pterita foeli
citate ciuitatis
& populi.

Iohannes qñq;
fugiente Symon
edes vtēsilū &
frumētī plenas
incendebat idē
illo regrediente
symon agebat
omiaq; ad obli
dionē ciuitatis
pparata suarū
quoq; viriū ner
uos absciderūt.
Maxia iudeorū
infelicitas.

Negyvnis reue
rētia neq; mor
tuis sepultura
dabat.

malī perferens q̄ Eleazarī partem afficiens: tamen non remittebat. Crebri autē fiebant impetus mil
filium iactu totumq; polluebatur cedibus templum. ¶ Filius autem gyorē Symon (quem rebus de
speratis inuitatum vltro sibi tyrannum spe auxiliij populus introduxerat) & superiorem ciuitatem re
tinens & inferioris partem plurimam animosus iam iohannē eiusq; socios adoriebatur: quasi qui de
super impugnaretur. Subiectus autem illorum manibus erat sicut & illi superiorum. Ad iohannē tue
niebat duplex bellum preferentem ledi pariter ac ledere. Quantoq; vincebatur eo q̄ eleazaro
esset humilior tanto plus habebatur symone celsior constitutus: cum inferiores aggressus etiam sola
manu sine labore prohiberet: desuper vero ex phano iaculantes machinis deterrent. Quippe bali
stis & non paucis lanceis vtebatur saxorumq; tormentis. Quibus non solū bellantes vlcicebātur: sed
multos etiam sacra celebrantium perimebant. Quamq; enim ad omne impietatis genus rabidi fere
bantur: tū eos qui sacrificare cuperent recipiebāt: cum suspitione quidem atq; custodibus indigenas
persecutando. hospites enim etiam qui exorassent eorum crudelitatem post exiturū subscicia seditio
nis opera consumebantur. Missilia namq; machinarum vi ad aram vsq; templumq; delata: in sacer
dotes & sacra celebrantes cadebant. Ac multi qui properantes ab vltimis finibus terræ ad sanctissi
mum locum venissent: ante eas hostias procubuerūt: aramq; vniuersis grecis & barbaris adorandam
suo sanguine imbuerunt. Indigenis autem mortuis alienigenę & sacerdotibus prophani commiscebā
tur: perq; atria diuina stānum fecerat diuerforum cadauerum sanguis. ¶ Quid tārum passa es omi
serrima ciuitas a romanis qui tua intestina scelera purgaturi flammis introirent? Iam enim dei locus
nō eras: neq; pmanere poteras domesticorū funerū facta sepulchrū & quę phanū ciuili bello tumulū
cōstitueras? Poteris aut denuo fieri si vnq; vastatorē tui deū placaueris. Sed enī (quę dolēt) reprimen
da sunt lege scribēdi q̄ nō domestici luctus sed exponēdarū rerū hoc tēpus est: Persequar autē cetera
facinora seditionis. ¶ Ergo (diuissis trifarie insidiatoribus) Eleazarus quidē eiusq; socij (qui sacras pri
mitias cōseruabant) in iohannem ebris ferebantur. Qui vero huic parerent: plebē diripientes in Sy
monē rebellabāt: cū ipsi quoq; Symoni cōtra diuersę partis seditiosos adiumento ciuitas esset. Si qñ
igitur ex vtraq; parte appetebatur iohannes abuertebat socios suos: & de ciuitate quidem subeuntes
missis ex porticibus telis de templo vero iaculantes machinis vlcicebantur. Quodē autem desuper
instantium molestia caruisset: frequenter enī ebrietate & labore cessabant: libentius in Symonē eiusq;
socios cum pluribus iruebat. Semper autem quātum ciuitate pepulisset in fugam versos edes frumē
ti plenas omniumq; vtensilium incendebat. Idemq; hoc illo regrediente Symon īsecutus agebat: ve
luti consulto pro romanis omnia corrumpere quę ad obsidionem ciuitatis erant preparata suarū
virium nervos absciderent. ¶ Deniq; contigit vna exuri omnia circa templum & inter proprias ades
solitudinem atq; aream, pugne fieri ciuitatem. Cōcremari autem paulominus omnia frumentū quod
non paucis annis sufficere potuisset obsessis. Deniq; fame capti sunt qui minime quīuissent. nisi eam
quidem sibi met ipsi comparauissent. Vndiq; autem insidiatoribus & confinibus oppugnantibus ciui
tatem medius populus velut aliquod magnum corpus lacerabatur. Senes vero ac mulierculę intesti
nis malis attonitę pro romanis vota faciebant: externumq; bellum quo domesticis malis liberaretur
expectabat. Grāuis autem moetus ac foedissimus terror occupauerat: & neq; consilij capiendi tēpus
erat vt voluntatem mutarent neq; pactionis aut fuge spes capientibus. Etenim custodiebantur omia
diffidenteq; latronum principes quoscūq; romanis pacatos esse vel transfugere ad eos velle sentiret
quasi communes hostes interficiebant solumq; in occidendis vita dignis concordēs erant. Et pugna
tum quidem nocte dieq; perpetuus clamor audiebatur: sed motu acerbiores erant lugentium quę
stus. Et assiduas quidem lamentationis causas calamitates prebebant. Timor autem includebat vlu
latus: atq; obmutescēte dolore preformidine tacito gemitu cruciabantur. Neq; iam aut reuerentia
vluus apud domesticos erat: neq; cura sepulturę mortuis habebatur quorum amborū hęc causa erat
q̄ de se quisq; sperabat. In omni re animos remiserant qui cum seditiosis non erat: veluti cōtinuo mo
dis omnibus morituri.

¶ Tanta erat seditiosorū crudelitas vt mortuorū conculcarent cadauera. Iohannes quoq; sacris
materiis ad bellica conficienda instrumenta abutebatur: deus vero laborē eius inutīlē demonstrauit.
Tytus autem exercitum colligens legiones & subsidia cesaream profectus est: procedentē vero tytū
in hostilem terram antecedebat regia omniaq; auxilia valde enim ordinatus erat eius exercitus. Ipse
autem (quia populum iudeorum latronibus oppressum pacem desiderare audierat) Gaphnam eorū
animos exploraturus ingressus maximum inuasit periculum. diuinitus namq; (cum esset sine armis)
a missilibus in eum iactis est pseruatus & duobus tantū socijs interfectis ad suos saluus euasit. Qui
in scopos loco: vñ ciuitas & templi magnitudo videri poterat diuersis in locis castra muniri iussit.

¶ Capitulum secundum.

A T vero sedicioſi congeſta in tumulum cadauera conculcantes dimicabāt. & ex mor- Crudeſitas ſedi-
tuis hauriētes audaciam quos ſub pedibus cernerēt immanius ſemlebat: ſemperq; doſorū mortuo
aliquid in ſe pernicioſum excogitātes: & quid viſum fuiſſet ſine miſeratione faciē rū cadauera cō-
tes: nullā cedis aut crudelitatis viam p̄termiſerūt: adeo vt etiam ſacris materijs ad culcātū ex mor
conſciēda bellica inſtrumenta Iohānes abuteretur. Nam cū olim fulcire tēplum potuiſſet audaciam
pulo itemq; pontificibus placuiſſet. idq; viginti cubitis altius edificare rex quidem capientiū.

agrippa a monte libano captas ei rei materias maximis ſumptibus & labore deuexit: hoc eſt ligna ſi, Iohannes ſacris
mul & magnitudine & directā p̄ceritate ſpectabilia. Interuentu autē belli op̄ere interrupto: Iohannes materijs ad cō-
his ſectis q; ſufficere lōgitudinem reperit: turres edificauit & aduerſus eos cōſtituit qui de ſuper a tē, ſicienda bellica
plo pugnarent. Poſt muri ambitū cōtra exedram occidentālē admotis qua ſolum poterāt: q; aliæ par inſtrumēta abu-
tes ratibus ex longū quo fuerāt occupate. Et ille quidē fabricatis ex impietate machinis ſubaſtumiri tebatur.

ſperauit hoſtes. Deus vero laborē eius inuſilem demonſtrauit: & priuſq; in his quemq; poneret roma Exercitus Tyti
nos adduxit. ¶ Etenim tytus (poſtq; partē quidem ad ſe collegit exercitus: alij vero vt ad hieroſoli, legiōesq; & ſub
mā cōcurrerent ſcribit) cēſarēā profectus eſt. Erant autē tres legiones quę pridem ſub eius patre iudeā ſidia.

veſtauerant: & duodecima quę olim cū ceſſio male pugnauerat. Quę licet p̄ id fortitudine eſſet, in-
ſignis: tūc tñ etiam eorum memoria quę pertulerat alacrius ad vindictā p̄perabat. Harum quidē
quintam legionem fuiſſet occurrere ſibi per emans alias Ammās decimā vero per hierichontā alcā
dere: Ipſe autem cum ceteris regreſſus eſt quos regum quoq; ſubſidia plura quam dudum multiq; ſy-
ri auxiliatores comitabantur. Suppletum eſt autem quatuor legionum quantum veſpaſianus electū
cum mutiano miſerat in italliam: ex his qui cum tyto acceſſerant. Duo namq; milia de alexādrino ex-
ercitu lecta. tria vero milia ex euſtrā eum ſequebantur & amicorum ſpectatiſſimus beniuolentia ſi-
mul atq; prudentia tyberius alexander (qui antea quidem egiptum amminiſtrauerat) tunc autem di-

gnus qui exercitum regeret propterea iudicatus q; primus incipienti fuit hoſpes imperio & cum ſide
clariffima incertę fortunę ſociatus eſt: idēq; etiam conſultor in vſus bellicos etate ac peritia precipuus
aderat. ¶ Progredientem vero in hoſtilem terrā titum antecedeabant regia omniaq; auxilia: poſt eos
viarū ſtratores caſtrorumq; metatores deide rectores ſarcinæ atq; armati: poſt hos ipſe tytus & alios
lectus habens & ſigniferos. Quorum agmen equites ſequebantur. He viro ante machinas ibant & ſe-
cundum illos vna cum electis chiliarchi & preſecti cum cohortibus. Poſt autem circum aquilā ſigna
& ante ſigna tubicines. Deinde acies ſenſum virorum ordinibus dilatata: ſeruile autem vulgus a tergo
culuſq; agminis & ante hos ſarcinę. Omnium vero mercennarij nouiſſimi: eorumq; cuſtodes coacti,
res armorum. Precedens autem decenter exercitus: ita vt mos eſt romanis inſiſtunt. Nam Gophnā

alias Goſna per ſamaritiden venit quę & prius ab eius patre fuerat occupata: & tunc preſidijs teneba-
tur. Ibi autem moratus eſt vnam veſperam: mane inde proficiſcitur. Peraſtaq; die in māſſione caſtra
ponit in loco (quem iudei ſermone patrio achato naulona alias Aulanam id ruborum vallem: voca-
tant) iuxta vicum quendam gabath ſaul nomine (quod ſignificat vallem ſaul) diſtātem ab hieroſo-
limis ſtadijs fere triginta. ¶ Hinc ſecentis prope lectis equitibus comitatus perrexit i ciuitatem q̄ tu-
ta eſſet iudeorumq; animos exploraturus: ſi forte ſe conſpecto (priuſq; in manus veniretur) metu ce-
derent. Audierat enim (quod erat verum) a ſedicioſis & latronibus oppreſſum populum deſiderare
quidem pacē: ſed q; rebellantibus infirmior eſſet nihil conari. Quamdiū quidem mane p̄ viam (quę
ad muros duceret) equitabat: nemo ante portas apparuit. Vbi vero itinere ad turrim ſaxeā declina-
to tranuerſum agmen equitum duxit inſinſiti ſubito proſiliunt (quę muliebres turres vocantur) & per-
eandē (quę contra monumentum helenę porta eſt) egreſſi equitatum intercidunt atq; alios quidem
etiā tunc viā curātes ne cum his (qui diuertebant) ſeſe iungerent a frōte appoſiti phibuerunt. Tytum
vero cū paucis ſeparant. Ille autē vltra quidem minus progredi poterat a muro enī cuncta foſſis pate-
bant & tranſuerſi erant hoſtes multiſq; maceris impedita. Ad ſuos autem in aggere cōſtitutos incur-
ſus intercedente hoſtili manu deſperabātur. Quoru p̄terq; impatoris periculum neſciebāt ſed exiſti-
mātes eum ſecū reuertī: ipſi etiam fugebant. Tytus autem in ſua tantum fortitudine ſitam eſſe p̄ſp-
ciēs ſpē ſalutis fleſcit equū: & vt ſe ſequerent cū clamore comites adhortatus: in medios hoſtes irruit
vi ad ſuos tranſire feſtinans. Quo tempore quidem maxime intelligi potuit: & belli momenta & im-
peratorum pericula deū curare. Tot enim aduerſus tytum miſſilibus laſtis cum neq; galea neq; tora-
ce ſeptus eſſet. non bellator enim ſed explorator (vt dixi) proceſſerat. nullum in eius corpus delatū eſt
ſed tanq̄ (ne eum ferirent) ex induſtria mitterentur omnia p̄teruolabant. Gladio vero ſemper a late
ribus inſtantes dirimens multoſq; ante ora ſubuertens ſuper cādentes agebat equum. Illorum autem
clamor erat propterea audaciam cēſaris (vt eum aggredierentur) exhortatio fugaq; & diſceſſio repen-
tina quocumq; diuenteret curſum. ¶ Huic autem ſe periculi participes cum a tergo & a lateribus ſo-

Tyberius alexā-
der dux exerci-
tus.

Ordo exercitus
Tyti regredien-
tes hieroſolimā

Tytus pplm iu-
deorum latroni-
bus oppreſſum
audierat deſide-
rare pacem &
Gaphnā explo-
raturus iudeos
aioſ ingreſſus
maximū euāſit
periculum.

Tytus diuitus
amiſſilibus (cū
eēt ſine armis)
preſeruatus.

Liber Sextus Iosephi Iudei

Tytus (duobus
tñ socijs inter-
fectis) cñ reliqs
ad suos saluus
evasisit.

**Tytus i Scopos
loco vñ citas &
tēpli magnitudo
do videri pote-
ret castra muni-
ri iubet diuersis
in locis.**

**Mons oliuarū
Vallis cedron.**

derentur adiunxerant. Vna enim erat vniciq; spes salutis viam cū tito patefacere priusq; circumue-
 dū oppressur. Deniq; duo ex nimis p̄tinacibus alter cum equo percussus est altero vero deiecto
 atq; occiso equus eius abductus est. Titus vero in castra cum ceteris saluus euasit. Iudeis quidem q̄
 aggressionē prima superiores fuerant inconsulta spes animos extollit; magnaq; his in posterum fidu-
 ciam momentum temporaneum comparauit. ¶ Cēsar autem (postq̄ ex emaus agmen nocte sibi so-
 ciatum est) luce inde digressus ad locum (qui scopos appellatur) accedit vnde iam & ciuitas & clara
 templi magnitudo conspici poterat: qua parte septentrionalem regionē continens ciuitas humilior
 tractus prope scopos nominatus est distans a ciuitate septem stadiis. Ibiq; duabus legionibus simul
 quintę vero legioni retrorsum stadiis tribus castra muniri iubet. Labore namq; nocturni itineris at-
 tritos milites progredi visum est: vt sine fortitudine murum extruerent. ¶ Mox autem cepto edificio
 decima vero legio per hierichontas aderat a vespasiano p̄occupata: vbi quedam pars armatorum in
 p̄sidio fuerat collocata. His autem p̄ceptum erat sexto ab hierosolimis stadio castra ponere: qua
 parte mons (qui appellatur Oliuarum) contra ciuitatē ab oriente situs est atq; interiacente valle di-
 sceretur: cui nomen est cedron.

¶ **D**iffensio interior (bello foris interueniente) refrenatur: seditioſq; contra romanos (inſita cōcor
dia) vniuntur & contra romanos in valle Cedron impetum facientes legionem turbauerunt eam fugi
tes. Sed Tytus in auxilium legioni veniēs multos interemit iudeorum alioſq; in fugā conuertit. Ty
to vero milites ad edificandum mittente: iudei hoc fugā eſtimabāt: ſed ſpeculatore ſignum dāte fre
quentiſſima multitudo maximo impetu proſiluit vt nemo eam ſuſtinere auſus eſt. Et romanorum ag
men continuo diſſipatum eſt: & pulſi in montē refugiunt. Tytus autem cum paucis relictis iudeorū
furori cedere rogatus honorem ſaluti anteponēs hoſtes impugnavit & turbauit. Sed iterū turbati ro
mani diſpergunt: ſupplicantes iudeorum non poſſe ſenſe impetum & alijs quidem fugientibus: Tytū
ſuſcipi eſtimabant. Ipſum vero quidam in medio verſari bello cementes cunctis eius periculum non
clarunt cū clamore & pudore a fuga reuocati contra iudeos irruerunt. Tytus itaq; his legionem a pe
riculo liberauit.

¶ Capitulum tertium.

Diffensio inter
rior (bello foris
interueniente) re
fracta & seditio
contra romanos
(inimicitia cordis)
coniungitur.

Iudei cōtra ro-
manos in valle
cedron impetū
faciētes legionē
turbauerunt eā
fugantes.

Ntra ciuitatē vero sine reque confitentū diffensionem tunc primum subito ingens bellum foris interueniens refrenauit & cum stupore sediciosi romanorū castra insepantes trifariā distributa mala inter se inire cōcordiam rationemq; inuicem requirebant quidam expectarent quidue perpessites muros contra vitam suam paterentur opponi bellog; tanta se fundente licentia tamq̃ spectatores bonorū operum sibiq; vilium residerent moribus clausis remissisq; armis ac manibus in nos metosofos p̃fecto

exclamat aliquis tantummodo fortes sumus romanorum autem lucro ex nostra seditione sine sanguine oppidum cedit. His alios atque alios congregantes exhortabantur: raptisque armis subito in legionem decima ruunt perque vallem facto impetu cum ingenti clamore murum edificantem romanos aggreditur: illi autem in opera distributi armis ob eam causam plerique depositis nec enim excursum iudeos ausuros esse credebant & si maxime vellent animos eorum seditione distractum iri arbitrabantur propter opinionem perturbati sunt. Atque opere quicunque derelicto: confestim alij recedere: multi autem ad arma properantes priusquam se in hostes corrigerent feriebantur. Plures autem iudei semper adificiebant eorum fronti victoria qui precesserant & quod cum pauci essent multiplex numerus & sibi & hostibus videbantur quia secunda fortuna vterentur. Romani autem maxime ordinari consuevi & cum decore atque potentis bellum gerere scientes ex perturbatione trepidabant: Vnde tunc quoque preuenti aggressionem cedebant. Si quando tamen sese converterent ab insequentibus occupati & a cursu preimebant iudeos: & obviabant minus cautius sanciebant. Sane vero excursionem olisente maiore turbati: nostrum castrum pulsi

**Tytus i auxiliā
legionis veniēs
multos iudeos
interemit & ali
os cōuertit i fu
gam.**

**Tytus cū pau-
cis relictus ce-
dere iudeorum
furori ab ami-
cis rogatur.**

pnt. Minus cauidis multitudine per vno castrone quidam magni turbae portio castra posuit.
 punt. Totaq; legio tunc in periculu ventura fuisse videbatur: nisi (hoc sibi nunciato) mature Tytus eis
 tulisset auxilium: multisq; increpans ignauia & suos a fuga reuocasset. Iudeisq; a latere ipse cu his irruis
 quos circa se habebat electos. multos quide occidisset: plures aut sauciasset: oēs autem in fugam ver
 tisset: atq; in vallē precipites compulisset. Illi aut in prono loco multa mala perpessi postq; in aduersam
 partem euaserunt. Fleunt se iterum: & valle intercedente cum romanis dimicabant. Igitur ad medi
 um diē ita bellatum est. ¶ Paulo autem post meridiem tytus his (qui secum erant) in subsidio collo
 caris alijsq; de cohortibus aduersus excurrentes oppositis: reliquū agmen ad murum i summotis edi
 ficandum remisit. Iudeis autem fuga hoc esse videbatur. Cūq; speculator (quem in muro posuerant)
 amictu agitato signū dedisset: frequentissima multitudo tanto impetu profuulit. vt eoru cursus imanis
 simis bestijs effet assimilis. Deniq; in aduersa acie stantium nemo impetum sustinuit: sed tamq; machi
 na pculsum agmen continuo dissipatum est: pulsq; in montem refugit. ¶ In ascensu autem medio
 Tytus cum paucis relictus est: multumq; amicis monētibz qui pro imperatoris reuerentia contēpto

A periculo perdurauerunt: ut mortē appetētibz iudeis cederet: neq; pro his in discrimen veniret quos
 3. ante ipsum saluos non esse oporteret sed potius fortunam suam reputaret: q; non militis officio fun-
 4. geretur: verum & belli & orbis terrę dominus esset: ne in fugam verti videretur in quo omnia niterē-
 tur. Hęc autem ne audiret simulans & ad se recurrentibus obstabat eosq; in ore feriens cum vi obtine-
 rentur occidebat: & in galeam repente incumbens multitudinem repellebat. Illi autem & viribus eius
 & obstinatione perterriti perterriti ne tum quidem in ciuitatem fugerunt. Sed in vtrumq; latus ab eo
 declinantes: rursus fugientes insequerant. Quos tamen aggressus a latere: ipsorum quidem impetū
 impediebat. ¶ Dum hęc autem aguntur & illos qui superiora castra muniebant (ubi fugere inferio-
 ra viderunt) moctus ac turba occupat. totumq; agmen dispergit supplicantium excursus quidem in
 debum sustinere non posse. Tytum vero in fugam versum nec enim illo manere vnq; alios fugitiuos
 fuisse: & tanq; laruali circumdant terrore alius alio ferebantur. donec quidam cum in medio versari bel-
 lo imperatorem vidissent plurimū metuentes: vniuerso agmini suorum periculum eius cum clamore
 nuntiauerunt. Itaq; pudore reuocati: & fuga maius aliquid sibi exprobrantes q; cęsarem deseruissent
 totis viribus in iudeos vtebantur: & semel ad descensum transuersi vrgebant eos in decliua. Illi autē
 in pedem recedentes pugnabant. Cumq; romani possent plus eo q; superiores erant: in vallem omēs
 coacti sunt. Tytus autem contra se positus imminerebat: & legionem quidem ad muri fabricam redire
 iubet: ipse vero cum hisdem quibus antea resistendo hostes arcebat. ¶ Itaq; (si me nihil addentē ob-
 sequio neq; inuidia detrahentē verum dicere oportet) ipse cęsar bis totam legionem periculo libera-
 uit atq; ita castra muniendi copiam militibus prebuit.

¶ Extraneo remisso bello iterum intestinū oritur: in festo azimorū inter Iohannē & Eleazar. Et
 Iohannis instructi milites templi occupandi gratia arma sub veste portabant qui ingressi abiectis ve-
 stibus armati apparuerunt. tūc; maxima: & variā cedes facta est in templo. Seditio quoq; (quę prius
 fuerat tripartita in duas partes redigitur. Tytus autem castra propius ciuitatem transferre volens misso
 exercitu cōplanare vsq; ad muros iubet spaciū. Iudei vero romanos sub pacis simulatione volūnt
 decipere ipsosq; fingunt velle introducere quorum romani calliditatem nō cognoscentes opus festi-
 habant aggredi. Sed Tyto suspecta erat mutatio qui milites manere pcepit: quidā vero romani ad
 portas currentes interficiebantur alijs vulneratis. Iudeiq; romanos vituperabāt fraude pellectos. Ty-
 tus vero iratus milites ppter inobedientiam redarguit apud quod etiam vincere sine ducis pcepto
 infamē est. Cōmilitonibus autē pro inobedientibus intercedentibus Tytus indulget.

¶ Capitulum quartum.

Emisso autem paulominus bello extraneo iterum intestinum sedicio suscitauit. Azimorūq;
 instante die (qui est aprilis mensis quartusdecimus) hoc enim se primum tempore opinantē
 iudei ab egyptijs esse liberatos eleazarus quidem cum socijs portam subaperies introire cu-
 piebat ex populo qui templum adorare cuperent. Iohannes autem die festo ad protegen-
 das multas vsus est & suorum quosdam ignotiores armis sub veste latentibus instructos quorū ple-
 riq; industria ingressi erant occulte inter alios phari occupadi gratia summitit. Illi autem postq; intra-
 rent vestimentis abiectis armati subito aparuerunt. Magna statim turba circa templum ac tumultus
 erat: cum alienus quidem a seditione populus omnibus sine discrimine imputaret) zelotę vero sibi
 met solis insidias comparatas. Verum hi quidem (relicta portarū custodia) & alij ex propugnaculis
 distantes priusq; manum conferent in templi cloacis confugerūt. Populares autem ad aram de-
 lati & circum templum appulsi conculcabantur: cum lignis passim ferroq; cederentur. Multos autem
 occisorū inimici priuato odio quasi diuersa factionis socios interficiebāt. Et quicumq; ante hęc in-
 fidiatorem aliquem offenderat: tunc agnitus quasi zelotes ducebantur ad cēdem. Sed qui atrocitate
 magna innocentes efficerent: inducias concessere nocentibus: progressosq; ex cloacis dimiserunt. Ip-
 si autem interius templum & omnes eius apparatus tenentes confidentius oppugnabāt Symonem.
 ¶ Seditio quidem hoc modo (quę tripartita pridem fuerat) in duas partes redigitur. ¶ Tytus autem
 castra propius ciuitatem transferre cupiens de scopo contra excursus quidem electos equites ac pedi-
 tes quos satis esse arbitrabatur. alium vero exercitum iussit totum quod erat vsq; ad muros spaciū
 cōplanare. Cunctis igitur materijs ac sepibus dirutis quibus ortos ac lucos incolę premunierāt om-
 nq; opposita quamuis mansueta silua excisa repletum est quicquid erat cauum & vallibus impeditū.
 Saxorum autem eminentissimus ferro truncatis humiliorum totum illum tractum a scopo vsq;
 ad Herodis monumenta fecerunt: serpentium stagnum continentia quę Colymbertha vocabatur.
 ¶ His deniq; diebus Iudei Romanis huiuscemodi insidias parauerunt Seditiosorum audacissimi ex-
 tra muliebres (quę sic appellantur) progressi turres simulatoq; q; pacis eos studiosi pepulissent eoq;
 numeram impetum romanorum ibidem versabantur: & alter sub altero vitabundi latebant. Alij v-

Tytus decus p-
 ponēs saluti ho-
 stes ipugnauit
 & turbauit &c.

Turbati roma-
 ni dispgunt sup-
 plicantes iudeo-
 rū nō posse fere-
 re ipetū & alijs
 fugiētibus Ty-
 tum fugisse esti-
 mabāt sed qdā
 illū i medio ver-
 sari bello viden-
 tes oībus eius
 pīculum cū cla-
 more nūciarūt.
 & pudore a fu-
 gare vocati cō-
 tra iudeos inue-
 runt.

Extraneo remis-
 so bello iterū in-
 testinū orit i fe-
 sto azimorū in-
 ter Iohānem &
 Eleazarum.

Maxima tūc &
 varia cedes itē
 plo.

Seditio quę pri-
 us tripartita fue-
 rat in duas pres-
 redigitur.

Iudei romanos
 sub pacis simu-
 latione volūnt de-
 cipere & roma-
 nos fingūt ino-
 ducere velle.

Liber Sextus Iosephus In det

Milites Rōani
calliditatē non
cognoscentes
opus festinabāt
aggredi sed Ty
to suspecta erat
mutatio iō mili
tes manere prę
cepit.

Helenę monu
mentum.

Tytus iratus mi
lites ppter eos
in obediētiā re
darguit.

Apđ romanos
vicere sine pce
pto ducis infā
mię est.

ro per muros dispositi populūq; esse simlantes clamore pacem implorabant foedusq; poscebant: D
portasq; se patefacturos esse pollicentes inuitabant romanos. Hęc autem vociferantes vna & contra
illos velut a portis eos abigerent lapides iaciebant illi perumpere aditus velle simulabāt: & ciuibus
supplicare. Cumq; ad romanos se sepius conarentur: reuersi perturbatis similes videbantur: Veq;
hic eorum calliditas apud milites quidem fide non carebat sed tanq; hos quidem in manibus habē
rent paratos ad supplicium illos vero ciuitatem sibi apperturos sperarent: opus aggredi festinabāt.
Tyto autem suspecta erat mutatio: q; rationem non haberet. Pridie namq; prouocatos eos ad pactio
nem per Iosephum nichil mediocre sentire cognouerat. Etiam nunc igitur milites manere loco suo
pręcepit. ¶ Iam vero quidem operibus appositis: raptis armis ad portas excurrere cōperunt. Hic au
tem qui expulsi videbantur: primo cedebant. Deinde vbi ad turres portę propinquabant: cursu eos
circumueniunt & a tergo persequēbantur. Qui vērō in muro stabant: lapidum his multitudinem om
nigenūq; telorum simul infundunt: adeo vt multos quidem necarent plurimos vero lauciatē. Nec
enim facile erat a muro diffugere alijs retro violenter instantibus: & pręter hoc pudor quia rectores
peccauerant: itemq; metus in delicto perseuerare suadebat. Quamobrē hostes diu decernentes mul
tis vulneribus acceptis neq; paucioribus redditis postremo eos a quibus circumuenti fuerant reppu
lerunt. Quos tamen recedentes vsq; ad helenę monumentum iudei vigendo iaculis sequebant. De
inde illi quidem insolenter fortunę maledicentes & romanos vituperabant fraude plectos: scitq;
alte sublata crispantes tripudiabant. & cum leticia vociferabantur. ¶ Milites autē interminatio prin
cipum & cęsar iratus huiusmodi oratione corripuit. Iudei quidem (quos sola regit desperatio) omnia
cum deliberatione faciunt atq; prudētia fraudes & insidias componendo eorumq; dolos fortuna p
sequitur: q; sunt morigeri sibiq; inuicem beniuoli ac fideles. Romani vero (quibus ob disciplinam &
consuetudinem obediendi rectoribus fortuna famulatur) nunc contritio peccanti & intemperanti
manuum debellāt q; omnium est pessimum. presente cęsare sine rectore dimicantes. Certe (inquā)
plurimum ingemiscunt milicię leges. plurimum pater: cum hoc vulnus audierit. Ille quidem cum bel
lando senuerit nunq; isto modo peccauit. leges autem si cum in eos (qui minimum quid alias aliquid
ppter ordinem mouerint) morte vindicent nunc totum deseruisse exercitum videant. Modo autem
scituros esse (ait) qui arroganter egerint: q; apud romanos vincere etiā sine pcepto ducis in famię est.
¶ Hęc Tytus cum indignatione ad rectores prolocutus: certus erat q; alias quia lege in omnes erat
vsurus. Et hi quidem abierunt: quasi iamiamq; iuste morituri. ¶ Circumfusavero agmina Tytum pro
commilitonibus obsecrabant paucorumq; temeritatem condonari cunctorum obediētię pręcaban
tur. Emendaturos enim peccatum presens futurę compensatione virtutis. Placatus est itaq; cęsar vi
litate simul ac precibus. Namq; vnius hominis animaduersionem vsq; ad factum promouendum pu
tabat: multitudinis vero vsq; ad veniam.

¶ **CHIERVSALEM** obsidetur cuius situs edificia murorūq; & turriū munitio & templi regio;
aule ornatus & structura describuntur.

¶ Tytus militibus reconciliatus cōsequato ciuitatis: interuallo exercitum ordinauit: circa hierosā
lem quę trino circumdata est muro nisi in vallibus ipsaq; est: supra duos colles quorū superior castel
lum David: & inferior dictus est Acra. Collis vero tertius lata diuisus valle: quam Assamonei aggeri
bus replerunt vt templo coniungerēt ciuitatem. vallis autem vsq; ad Syloan Tyropeon est appel
lata Foris etiam duo erant colles. Murorum autem ciuitatis (quę plurimorum regum opibus vndiq;
munita erat) descriptio & dimensio hic ponitur. primus enim murus vetustissimus dicebatur. Agrip
pa autem a Claudio prohibitus muros non perfecit. Turres autem mœnibus supereminebant. primi
enim muri viginti erāt turres. Tertij nonaginta: medij quatuordecim: & antiqui quinquaginta. Cum
enim tertius murus totus esset ammirabilis: ammirabilior tamē in muro Turris sephina surgebat q; par
te Tytus castra posuit. Herodes tres turres trium amicorum nomine edificauit Hyppicos / Phasellus: &
Mariannes & turris quę cęteris magnificentiora: & ornatiores sustinebat diuersoria. has turres anti
quus murus excellentiori loco conditus: est lapidibus mirabilis magnitudinis constructus cōtinebat.

¶ Capitulum quintum.

Tytus militibus
reconciliatis cō
quato ciuitatis
interuallo exerci
tū ordinauit cir
ca ciuitatem:

ilitibus quidem reconciliatus est. multa monens vt post hęc prudentius agerent: ipse vero
quemadmodum iudeorum insidia syleisceretur cogitabat. Interuallo autem (quod vsq; ad
muros ciuitatis erat) per quatrīdum cōsequato sarcinas atq; aliam multitudinem cupis
totam traducere militum validissimos a septentrionali tractu in occidentem septenos per
ordinem contra murum prętendit: altius valle depressa. Peditibus autem in fronte ac post eos equi
tibus acie terna dispositis cum singuli ordine septenos haberent semoti stabāt: sagittarij. Excursibus
autem iudeorū tāto agmini circūclis: impedimēta triū legionū. itēq; alia multitudo sine timore trā

Septimo autem muro est: prope duobus stadiis ab effret muro: ad angeli eius partē contra turrim (quæ apud
 pellantur. Septimos autē Sephina) castra ponit. Ad quā muri ibitus ex aglone ptinēs sic dicitur ad
 et alia vero ex extrinsecus est turri versus / quæ appellatur hyppicos) muro circūdat: duū stadiis (pau
 tū sūtra ciuitate descendēs. Decima autē legio in oleonos aut olionarū mōte (ubi etiam) manebat.
 et quibus autem uno muro circūdata erat nisi quā vallibus inuis cingebatur. Ex ea namque parte vñ
 habebat muri ambitum. Et ipsa quidem supra duos colles erat condita cōtrariis fōtibus semet aspi
 cientes interueniente vallē discretos in quam domus celeberrimę desinebant. Collū vero alter quos
 pōtius ciuitas sedet multo est excelsior & in p̄lixitate directior: adeo ut quoniā tutum erat castellum
 ad id quodam reuocaretur. Is parte salomonis fuerat qui primus templū edificauerat. A nobis
 autem forum superius fabricatum est. Alter vero (qui appellatur acra) & inferiorem sustinet ciuitatem
 vñq; decliuus est. Contra hunc autē tertius collis erat natura humilior q̄ achra & alia lata valle an di
 uisus. Verum post ea tempestate / quā assamoneī regnabāt & vallem aggeribus repleuerunt ut tēplo
 coniungerent ciuitatem & achre altitudinem cēsam humiliōrem fecerant. ut ex ea quoq; phanū su
 pereminēs cerneret. Vallis autē / quę tyropedō appellatur / quā parte diximus superioris ciuitatis collem
 didimjab inferiore vsq; ad syloam pertinet. Ita enim / (qui dulcis est ac plurimus / vocabamus. ¶ Foris
 autem duo ciuitatis colles profundis vallibus cingebantur & vtriq; obstantibus rupibus nulla ex par
 te ad ire poterat. ¶ Trium vero murorum vetustissimus quidem propter valles imminētēq; his de
 super collem / in quo erat conditus / facile capi non poterat. ¶ Ad hoc autem q̄ loco pręstabat. Essi
 firmissime structus erat dauid & Salomonis aliorumq; interea regum largissimis impensis operi sum
 ptibus deuotis. Hic vero parte incipiens a turri (cui nomen est hyppico) & ad locum / (qui dicitur xz
 sus) pertinens deinde curię coniunctus in occidentem templi porticum desinebat. Parte vero altera
 ab occidente ex eo de loco ductus per eum / (qui vocatur bethiso descendens in essenorum portā de
 inde supra fontem syloam in meridiem flexus atq; inde rursum in orientem versus quā stagnum sa
 lomonis est. & vsq; ad locum pertinens / (quem ophlarivocant / cū orientali porticu templi coniungi
 tur. ¶ Secundus autem murus ex porta quidem habebat initium / (quā genethā appellabant) Hec
 autem fuerant muri prioris. Septentrionalem vero tantummodo tractum ambiens: vsq; ad antoniam
 ascendebat. ¶ Tertio muro turris hyppicos principium dabat vnde ad Beroe tractum pertinens. de
 inde ad sephinam turrim veniens contra monumentum helenę (quę ad labenorum reginę fuerat a
 zite regis filia) & speluncas regias in longum ductus a turri quidem in angulo posita flectebatur con
 tra fullonis quod dicitur monumentum. cum veterē autem ambitu iunctus in cedronavalle (quę sic di
 citur) desinebat. Hoc muro etiam partem ciuitatis (quam ipse addiderat Agrippa) cinxerat: cum eē
 annis iuda ante. Exuberans enim multitudinem paucatim extra moenia serpebat templi septentrio
 nali regioni colli proxima ciuitati adiuncta non paululum processerant. ¶ Qui & quartus collis id
 collebatur / (cui nomen est Abyade alias Bezethā) situs quidem ex aduerso antonię fossis autem altis
 simis separatus quę industria ductę sunt ne Antonię fundamentis: collē adherentibus & accessui
 facilis sit & minus editus. Vnde etiam fossę altitudo plurimum turibus celsitudinis adisciebat. No
 minata est autem pars addita ciuitati voci indigena Zebetenā alias Bezethā quod gręco sermōe di
 citur ciuitas noua. Eius autē partes incolis protegi desiderantibus: pater huius eodē nomine Agri
 pa: murum quidem ita / (ut prędiximus) inchoarat. Veritus autem claudium Cēsarem ne magnificē
 tiam extructionis ad nouarum rerum ac discordię suspicionem traheret: fundamentis tantūmodo ia
 ctis ab opere destitit. Nec enim expugnabilis esset ciuitas: si perfecisset muros ut coeperat. Saxa enim
 viginti cubitis longa & decem lata continebantur: quę neq; ferro facile suffodi possent: neq; machinis
 demoueri. Hisq; murus distabatur. Profecto autem altitudinis quoq; plus habuisset. si eius murificē
 tia / (qui edificium aggressus erat) non fuisset inhibita. Rursum autem idem murus etiam iudeorū stu
 dio fabricatus: ad viginti cubitos creuit. Et murus quidem binis cubitis pro pugnaculo vero trinis ha
 bebatur. totaq; altitudo eius ad viginti quintq; cubitos erigebatur. ¶ Murum autem supereminēbat
 tres viginti quidem cubitis in altitudinem. viginti vero in longitudinem quadratis angulis structe.
 & sicut ipse murus plene ac solidę. Pręterea structura & pulchritudo saxorum nihil erat templo de
 rior. Post altitudinem vero turrium solidum viginti cubitis elatam celle desuper & cenacula erant
 quarumq; pluitulum recepta cula: & tortosilatiq; singulorum ascensus. Eiusmodi turres nonaginta
 turris quidem murus habebat: earum autem interualla cubitos dūcentenos. Medius vero murus in
 quatuordecim turres: & antiquus in quinquaginta diuisi erant. Omne autem ciuitatis in gyro spaciū
 quatuordecim stadiis fīnebatur. Cum autem totus ammirabilis esset tertius murus ammirabilior se
 ptentis ad septentrionem occidentemq; surgebat in angulo: quā pte Tytus castra posuerat. Ex
 quo namq; per septuaginta cubitos edita sole oro arabūa prospici poterat & vsq; ad mare itēq; ad vl

Hierusalem descriptio
 quæ tribo
 circūdata ē mu
 ro nisi in valli
 bus.

Collis superior
 ductus ē castel
 lum dauid.

Collis tertius la
 ta valle diuisus
 quam.

Assamonei autē
 assamonei agge
 ribus repleuerē
 ut tēplo cōiuge
 rent ciuitatem.
 Pluriorū regū
 opibus vñq;
 munita erat ciui
 tas.

Secundus murus.

Tertius murus.

Cedron vallis.
 Quartus collis

Agrippa muros
 a claudio phibi
 tus non perfe
 cit. &c.

Turrium descri
 ptio & structu
 ra. &c.

Turres tertius mu
 ri nonaginta me
 dię quattuordec
 im & antiquas
 quinquaginta.

Liber Sextus Iosephi Iudæi

Herodes tres
turres noie triū
amicorum edi-
ficauit.

Hyppicos tur-
ris descriptio.

Phasallus fr̃s.

Mariannes tur-
ris structuraque
ceteris magnifi-
cētia & orna-
toria diuerforia
sustinebat.

In antiquo muro
p̃dicto fr̃s erat
qui excelsiori e-
rat loco.

Lapidū mirabi-
lis magnitudo
& cōpago. &c.

tina sp̃ium hebreorum. Erat autem octo angulis. Cōtra eam turris hyppicos & iuxta duę quas rex Herodes in antiquo muro edificauerat) quęq; magnitudine siue pulchritudine ac firmitate quā toto essent orbe) prestabant. Nam pręter naturalem animi libertatem rex pro amore ciuitatis op̃um excellentiam proprijs affectibus indulgebat: personisq; tribus carissimis quorum nominibus turres ap- pellauit fratri & amico & coniugi memoriam dedicādo: illi quidem vt dixi amoris causa peremptis his autem bello amicis cum fortiter decēssent. ¶ Hyppicos quidem turris amici vocabulo dicta quattuor angulis erat. Singulę autem & viginti & quinq; cubitos in latitudine. Itemq; lōgitudine ha- bebant: & excelsę triginta cubitos erant: nusq; manes. Supra soliditatem vero (axilq; adunatam con- paginem puteus viginti cubitos altus erat ymbribus excipiendis. Super hunc autem duplici tecto do- mus viginti quiq; cubitis alta in quauaria mēbra diuisa & desup eā minę qdem bitis & propugnacu- laro ternis cubitis ambebant. & omnis altitudo ad octoginta quinq; cubitos numeratur.

¶ Secundavero turris/ quam fratris nomine phaselon appellauerat) æque lata fuit longa cubitis qua- dragenis. Per totidem autem cubitos in pilę modum facta & solida eius altitudo surgebat & sup hac decem cubitis edita porticus erat. extructa brachijs: itemq; propugnaculis septa. In medio vero porti- cus supereminens alia turris stabat in membra magnifica & balneas. ne quid regalis vsus ei videret deesse. In summo autem propugnaculis minisq; erat ornata cum omnis eius celsitudo prope ad nona- gin ta cubitos tolleretur: & specie quidem videbatur assimilis fari al's pharie turri (quę alexandrina- uigantibus ignem procul ostendit) ambitu vero ampliore dilabatur. Tunc autem Tyrannicum domi- cilium exhibebat alias existerat Symonis. ¶ Tertiavero turris mariannes (sic enim regina vocabat) vsq; adviginti cubitos facta perviginti alios patens in latitudinem tendebatur: & magnificentiora cę- terisq; ornatioa diuerforia sustinebat. cum id proprium seq; dignum esse rex putauisset. vt vxoris no- mine appellata turris plus haberet pulchritudinis q̃ quę virorū nominibus vocitate sunt sicut illa mu- nitior est (cui nomen femina dederat) cuius omnis altitudo per quinquaginta quinq; cubitos erigebat- tur. Sed quam q̃ tres turres tantę magnitudinis erant ex loco ramen quo erant sitę multo videbantur esse maiores. Nam ipse antiquus murus (in quo erant) excelsiori loco fuerat conditus: & ipsius colli- vellut quidam vertex altius prope ad triginta cubitos eminebat supra quem turres posire mātū sub- limitatis sumpserant. Mirabilis autem fuit etiam lapidum magnitudo. Nec enim ex vulgaribus fide- aut quę homines ferre possent: verum secto marmore candido & singulis per triginta cubitos longis latiq; per decem ac per quinq; altis erant edificate. Duę ita inter se copulata erant vt singulę tur- singula saxa viderentur. Sic autem manibus artificum in faciem angulosq; formata: vt nū q̃ in quā compaginis appareret.

¶ Regię aulę magnifica descriptio mirabilisq; structura oim narratiōe pstantior quę quā- li ambitu turribus ornatisissimis & virorū receptaculus ambebat extra. sed oia intestini insidiatore illi- mis cōsumpserūt. Tēpli quoq; a Salomōe edificati describit. magnificētia populisq; ad edificandū tra- lis deuotio. Ip̃ius insup tēpli dimēsiō diuisio portę atq; pro mulieribus ad orandū: locus & ingressus designant. Q dę fuerit Sctm & sacrosctm phanū ostēdit singulorūq; i structura. Ornatus vbi & orna- tuor colores (scilicet hiacinti cocci purpuri & bissi quattuor significātes elementa ponebantur.

¶ Capitulum sextum.

Regię aulę ma-
gnifica descri-
ptio & mirabi-
lis structura.

Is autem septemtrionali parte positus intus aula regia cōiugebatur: narratiōe oī p- stantior. Nec enī vel magnificētia vel structura operis aliqua ex parte superabat. sed o- ta quidē muro p triginta cubitos edita cincta erat. Equali ambitu turribus ornatis- mis ambebat: itēq; virorū receptaculis & cenaculis cētū lectorū capacibus in ea in- narrabilis aut fuit saxorū varietas collectis ibi plurimis quę vbi rara videbant & fasti- gia p̃ceritate simul trahiū & ornamentorū claritudine mirabilia. Mēbroz autē auro do & inumerę species edificij. plęraq; oia supellectilis cū plęraq; in singulis ex auro essent atq; argen- to ad hęc mltę porticus alia p̃ alia in circulū flexę colūneq; in singulis & quę iter eas subdiuo patebat spacia cū essent vtiq; viridarijs filiisq; variata cū plixas ambulationes habebant altis euripis cinctas & cisternis vbiq; signorum eneorum plenis quibus aqua effundebatur: multęq; turres mansuetarum circum latices columbarum. Sed enim neq; pro merito exponi regia (qualis fuerit) potest. Habet me- moria cruciatum referens: quantas res latrocinialis flamma consumpserit. Nęc enim hęc a romanis incensa sunt sed ab insidiatoribus intestinis vt supra memorauimus in principiū dissensionis. Et ab ātonia qdem omnia corripuit ignis transiit autem in regiam triumq; turrium tecta corripuit. ¶ Pha- num autem conditum erat ita/ vt dixi/ supra clarissimum collem: & initio quidē vix templo atq; arē sufficiebat faciens in eo summo planities: q̃ vndiq; preceps erat atq; decliuis. Cum autē rex salomō (qui etiam templum edificauerat) muro eius partem ab oriente cinxisset: vna porticus aggeri est im- a

Insidiatores ite-
stini oia flāmis
consumpserūt.
Templi situs &
descriptio.
Tēplū salomōe
edificatū.

- A** posita: & manebat ex alijs partibus nudum. Quod a seculis posterioribus semper aliquid aggeris ac cumulante populo: coequatus collis latior effectus est. Perrupto autem septemtrionali quoque muro, tantum assumpserunt spacium quantum postea totius phani ambitus incluserat. Triplici autem muro colle circumdato spe magis opus instructum in quo longa secula consumpta sunt: omnesque thesauri sacri quos toto orbe missa deo munera repleuerant: tam superiore ambitu quam inferiore templo edificata. Cuius (quod humilimum fuit) trecentis cubitis munierant. In quibusdam vero locis pluribus non tamen omnis multitudo fundamentorum videri poterat multum vallibus obrutis ut angustas vias oppidi coequaret. Saxa vero quadragenam cubitorum magnitudinis erant. Nam & pecunia, liberalitas populi & populi largitas: maiora dictu conabantur. Quodque numquam posse perfici sperabatur diuturnitas ac perseverantia explicabile videbatur. Tantis autem fundamentis digna erant opera imposita. Duplices porticus omnes quas columnae sustinebant: quinque & vicenis cubitis altas de singulis saxis & marmore candido laquearia cedrina protegebant. Quorum naturalis magnificentia quique illi, Naturali tamen ornatu nati erant apteque coherebant: opere precium spectantibus exhibebat. Nilloque aut pictoris aut sculptoris opere extrinsecus ornabantur. Late autem per triginta cubitos erant. Omnesque girus eorum mensurae, cetera non picto sive stadiorum cum antonia concludebatur. Totum autem sub diuino spacium variebatur omnibusque figuris aut sculpto-
dem generis lapidibus stratum. Qua vero ad secundum templum ibatur cancellis exceptum saxeis ad
tres cubitos altis: nimumque grato opere factis. ubi equis dispositae interuallis stabant legem castimo
nie preponentes alique grecis litteris alique latinis in sanctum locum transire alienigenas non debere. Duo templa.
Sanctum phanum
Sed et inuocabatur alterum phanum & quattuordecim gradibus ascendebatur: a primo quadratum
qui sursum erat & proprio muro circumdatum. Cuius exterior celsitudo quamuis quadraginta cubi-
tis surgeret tamen gradibus tegebatur. Interior autem viginti quinque cubitis erat quem in altiori lo-
co per gradus edificata non tota pars interior cernebatur colle oblecta. Postque quattuordecim autem
gradus spacium erat viginti ad murum trecentis cubitis planum. Hinc rursus alique quinque gradus & sca-
lae ad portas ducebant: a septemtrione quidem & a meridie octo/ quaternae utrimque videlicet: duae vero
B ex oriente. Necessario namque proprius locus religionis causa mulieribus destinatus muro discerneba-
tur altera quoque parte opus esse videbatur. Contra primum vero secreta erat ex alijs regionibus una parte me-
diana & una septemtrionalis quibus ad mulieres introiebatur. Per alias ei transire mulieribus non licebat. Sed
non suam portam interiectum murum transgredi mittebatur. Patebat alias latebat autem locus il-
le pariter indigentibus & hospitibus feminis: religionis causa venientibus. Occidua vero pars nullam por-
tam habebat: sed perpetuus ibi murus erat extructus. Inter portas autem porticus a muro intro pro-
pe ad thesauros aduersusque magnis ac pulcherrimis columnis sustinebantur. Erant autem simplices: ac
praeter magnitudinem nulla re ab inferioribus aberant. Portarum autem alique quidem auro & argento
vndique tectae erant: tectaeque postes ac frontes. Vna vero extra templum ex corinthio. quae multo argento
elatas & inauratas honore superabat. Et binae quidem fores in singulis ianuis erant tricenis cubitis
altae quibus denis etiam late. Post introitum vero ubi latiores fiebant tricenis utrimque cubitis exedras
habebat exemplo quidem turrium latas & longas: supra vero quingenti cellas. Singulas autem duo-
decim columnae cubitorum grossitudine sustinebant: & & aliarum quidem portarum magnitudo par-
fuit. Quae vero supra corinthia positae erant quo mulieres conveniebant: ab oriente apperiebant. Porta templi mai-
ior.
Gradus quidem
Sacro sanctum
phanum.
C poene autem quadraginta cubitis angustior erat. Aditus enim veluti quibusdam humeris utrimque vi-
centum cubitorum producebatur. Prima vero eius porta septuaginta cubitis alta erat & viginti quinque
lata neque fores habebat. Caeli enim secreta quae interclusa erat significabat. Erantque totae frontes inauratae
Ac prima edes omnis per lucebat extrinsecus auroque circumphani portam splendida cuncta cemen-
tibus occurrebant. Cum autem interior eius pars duplici tecto fulgeret adiacens ei prima porta pate-
bat in altitudine & perpetua per nonaginta cubitos tollebat cum longa quadraginta cubitis esset
aut viginti transuersa. Ipsi vero edes tota inaurata erat ut dixi & circum eam saxeus paries. Desuper
autem habebat aureos pampinos unde racemi statura hominis dependebat & quod duplex tectum erat
templi exteriore humilius videbatur & fores habebat aureas quinquaginta & quinque cubitis altas se-
decim vero latas. Et ad haec aula cum longitudine pari hoc est velum babilonium in cinereo & bysso &
cocco & purpura variatum mirabili opere factum neque orationis inopia colorum permixtionem sed

Liber Sextus Iosephi Iudei

Quattuor ele-
mēta ī p̄d colo-
ribus significata

velut omnium rerum ymaginem preferens. Cocco autem videbatur ignem imitari & bysso terram & hīacinto aeram ac mare purpura. His quidem coloris similibus bysso ac purpura natiuitatem quoniam bysso quidem terra mare autem purpuram gignit. Eratq; in eo per scripta omnis celi ratio prater signa.

¶ Planicies autem templum erat cuius dimensio secundum altū/longū/& latū describitur. In ipso quoq; tēplo tria mirabilia & p̄dicanda opera erāt cādelabrū/mēsa/& turribulum. Septem in cernae in candelabro septem errantes stellas denotabant. Et duodecim panes in mēsa anni curricula per duodeci signa designabāt. Turribulū quoq; per tredecim odores oīa eē dei manifestabant. Aureis quoq; verubus acutissimis ne ab aubus polueretur tēplū p̄seruabatur. Viri aut per om̄s qui oīa casti non essent ab interiori aula prohibebātur. Ceci quoq; de sacerdotali tribu plebeis vtebātur vestibus partes tū generis consequebant. Pontifex aut cū ipsis sacerdotibus non semp; sed diebus q̄ bufcumq; septimis & per singulos menses kalendis vel quando agebat annua solemnitas ascēdebat eius describit vestimentū & significatio notanda. Solus aut atq; in anno semel intrabat quo die cunctos ieiunare mos erat. Iudeis Antonia quoq; turris ab Herode edificari in angula quarū porticum prioris templi sita erat Herodis maximam demonstrās magnificentiam.

¶ Capitulum septimum.

Planides añ tē-
plum.
Tria mirabilia ī
tēplo cādelabrū
mēsa & turribū
turribulū p. xliij.
odores om̄ia eē
dei significabat
Sanctum sancti
Laterā inferio-
ris templi.

Introgresos aut in templū planicies excipiebat: cuius altitudo sexaginta quidē cubitis erat & longitudo totidē: ac latitudo viginti. Rursus aut sexaginta cubitis diuisi erāt & prima quidē pars a sexaginta cubitos aulā: ¶ Hęc tria mirabilia & p̄dicanda opera cūctis hominibus habebat. Cādelabrū & mēsem & turribulū. ¶ Septem verolu cernē stellas errātes significabāt. Tot enī ab ipso cādelabro diuidebant. ¶ Duodeci vero panes in mēsa positi signorū circulū atq; annū. ¶ Turribulū aut p tredecim odores qbus replebat ex mari & in hospito & in habitabili: designabat oīa dei esse deoq; seruire. ¶ Inti- maverō templi pars viginti cubitorū erat. Discernebat autem similiter vero ab exteriorē: nichilq; prorsus in ea positum. Inaccessa vero & inuoluta & inuisibilis omnibus habebat: sanctiq; sanctum vocabatur. ¶ Circa latera vero inferioris templi multa erant membra perula triplici tecto suspēsa & abvtrūq; latus ad eam introitus a porta patebat. Desuper autem pars eadem membra non habebat quominus erat angustior: celsior aut quadraginta cubitis nec ita vt inferior ambiciosa. Colligitur enim quadraginta cubitos omnis celsitudo: cum in solo cētum cubitos habebat. Exterior vero facies nichil qd animus aut oculi mirarentur non habebat. Crustis enī vndiq; grauisimis aureis tecta vltra primos ortus igneo splendore lucebat: vt cum intuerentur contententium oculi quasi solis radijs auerterent. Hospitibus quidem adeuntibus procul: monti niueo similis videbatur. Nam vbi de auratum nō erat templum candidissimum erat. In sommo autem aureis verubus horrebat acutissimis: ne ad insidentibus aubus pollueretur. Nonnullorum autem saxorum eius longitudo quadraginta quinq; cubitis erat altitudo quinq; & latitudo sex. Ara vero pro templo quīdecim cubitis alta lata vero & longa cubitis quadragenis. Quadrataq; stās veluti cornutis angulis eminebat: & a meridie ascensus in eam clemēter arduus resupinabat sine ferro autem constructa erat nec vñq; eam ferrum tetigebat. Tēplū autem aramq; cingebat ex pulcherrimo saxo lorica gratissimavsq; ad cubitum surgens quē populum a sacerdotibus segregabat. Gonozutus alias Gonorthos hoc est semine fluētes itēq; leprofos. Hos & tota ciuitas arcebat: & feminis menstrua soluentibus clausa erat. Prædictum autem limitem ne plus quidem mulieribus transgredi permittebatur. Viri autem qui non per omnia casti fuissent ab interiore aula: & qui puri essent a sacerdotibus prohibebantur. Qui vero ex origine sacerdotū genus ducentes (ceciratis causa munere non fungebantur) cum in columibus intra limem aderant partesq; generis consequebantur. Vestibus tamen vtebātur plebijs: quoniam sacerdotali solus qui sacra celebrat amiciebatur. Ad altare vero templumq; accedebāt carentes omni vitio sacerdotes veste quidem amicti byssina. maxime vero mero abstinentes ac sobrii. religionis moerū: ne quid res diuinas faciendo pecarent. ¶ Pontifex autem cum ipsis non tamen semper ascēdebat sed diebus quibusq; septimis & per singulos menses kalendis vel si quādo patria festiuitas atq; annua ab omni populo agebat & sacrificabat velamine precinctus. eoq; tectus femora vsq; ad genitalia. Lintheum vero habens intrinsecus dimissumq; ad pedes hīacintinū de super indumentū rotūdū ex quo simbrīe pēdebant alterius aurea titinabula malaq; granata sustinentes. Tintinabulis qdē tonitrua. malis vero fulgura designātibz. Pectoris aut tegmētū vitte cingebāt quinq; variatē coloribus. hoc est auri & purpurati cocci bysso & hīacinti quibus etiam vela templi diximus esse contexta. Hīsdem aut habebat etiam clamidem tēperatā: in qua plus auri erat. Habitus quidē indumento toraci similis videbatur duabus aut aureis fibulis aspidum specie vinciebatur quibus inclusi erant optimi maximiq; sardonij alias sardonices

Aureis verubus
tēplum acutissimis
ne ab aubus
pollueretur
summo p̄seruabat.
A meridie ascē-
sus in aream.
Viri p oīa nō ca-
sti ab interiore au-
la phibiti.
Ceci de gñe sa-
cerdotali plebe
vtebantur ve-
stibus.
Pōtificis hītus
& qñ tēplum &
quō igrediebat
Tintinabula &
mala quid in ve-
ste pontificū si-
gnificabant.

A descripta tribunum gentis iudee nomina preferentes. Ex altera vero parte duodecim pedebant alij lapides in quatuor partes terni diuisi. hoc est Sardius Iopazius Simaragdus Anthrax Iaspis Saphirus Achatas Amethystus. Ligirius alias Ligurius Onix. Berillus Crisolitus. Quorum singulis singula iterum cognomina scripta erant. Caput autem byssinus thyarus tegebat hyacinthis coronatis & circa eam alia corona erat aurea scripta ferens sacras litteras quae sunt quatuor elementa vocalia. Ea quidem vestire post tempus minus autem ambiciose utebatur si quando addita introibat. Solus autem atque in anno semel intrabat quo die cunctos deo ieiunare mos erat. ¶ De ciuitate quidem & templo ac moribus & legibus iterum diligentius referemus. Non enim pauca super his exponenda sunt. Sed antonia in angulo quidem duarum porticum sita erat prioris templi: quae ad occidentem septemtrionemque exspectarent. In saxo autem fuerat extracta quinquaginta cubitis alto: & undique praecepto. Quod opus Herodis fuit regis ubi maximae ingenij magnificentiam demonstrauit. Primum enim a radicibus saxum ipsum leuatis crustis obtegebatur: quo & decus adderet operi: & facile dilaberentur: qui vel a scendere vel descendere tetauissent. Deinde a prioris turris edificium: murus erat cubitis tribus. Intra hunc autem omne spacium Antoniae in quadraginta cubitis erigebatur. Intus autem regiae latitudinem ac descriptionem habebat diuisam in omnemvsum habitationum & genera & species id est atria & balneas & aulas castris aptissimas: ut quantum ad vsum necessarium pertinet ciuitas videretur. magnificentia vero palacium. Instar vero turris toto habitu formata quatuor alijs per angulos turribus cingebatur. Quorum ceterae quidem sexaginta cubitis erant altae (quae vero ad meridianum orientalemque angulum sita erat) septuaginta cubitis eminebat: ut ex ea totum templum videri posset. Quae vero cum porticibus iungebatur utrimque: descensus habebatur unde custodes comeabant semper namque in ea Romani milites praesidebant: & cum armis circumpositi custodes ne quid populus festis diebus noui committeret obseruabant. Castrum enim erat impositum oppido quidem templum templo vero antonia. In hac autem porticu custodes erant: & superioris ciuitatis aliud castellum regia Herodis erat. Beetha autem collis ita ut dixi ab antonia separabatur. Qui cum omnium esset altissimus etiam parti nouae ciuitatis coniungebatur temploque a septemtrionali solus obstabat. De ciuitate quidem ac muris eius iterum scribere plenius cuncta cupiens in praesentia satis dixi.

C ¶ AEGESIPPVS Libro. v. ca. x. dicit quendam Cananeorum potestate hierosolimam urbem condidisse. qui patrio nomine rex iustus vocabatur. quam primo Solymam vocauit postea templum addidit. unde hierosolima dicta est. Dauid primus vir hebreus cananeos expulit constituit suos qui in ea domum regiam sibi fecit: voluit & templum condere: sed prohibitus oraculo Salomonem heredem reliquit qui templum edificauit & adornauit de hoc Iosephus Antiqui. Liber. viij. ca. iij. iij. v. vj. Ibidem in super Aegessippus materie templi diuersitate moralizat non ociosa inquit materia tantae diuersitatis sed cuius species materiam rerum latentium significaret eius quod esset templum qui celo & aeri mari & terrae quasi creator elementorum dominaretur: atque solus regeret & gubernaret & postea subdit. denique princeps sacerdotum haec. iij. indumento suo exprimere consueuerat quando maxima celebritas erat festorum dierum quasi totum mundum indueret: ut pro populo supplicaretur in eius figuram qui uertitur erat princeps sacerdotum iesus: qui tolleret peccata mundi. Femora princeps linteis iterum operimento regebat eo quod praeter ceteris in sacerdote fides mentis queritur & corporis castimonia. quae succingere debeat carnis intemperantiam: duo erant tabernacula sacra & paulo post in illud interius quod secundum appellabatur semel introibat tantum princeps sacerdotum non sine sanguine quae offerret pro se & populi dilecto hoc significat spiritus sancti uenturum iesum. qui uere solus intraret interiora diuinorum penetralia sacramentorum & archana substantiae celestis quae nosset omnia solus quoque patri sanguine suo totum mundum reconciliaret ut celestium & terrestrium miseretur. denique postquam uenit pacificauit omnia per sanguinem crucis suae quae uelut in celum uel in terra sunt. ¶ Intus Thymiam atherium intus mensa intus lucerna Thymiamatherium quod ita ad deum patrem sicut incensum dirigatur maximi sacerdotis oratio mensa quod in ea passio Christi sit & misteria sacramentorum. unde & Dauid dicit paraclisi conspectu meo mensa cuius uelut duodecim panes duodecim apostoli sunt testes passionis ac resurrectionis eius. lucerna quae super candelabrum ponitur ante sub modio erat id est sub legis mensura nunc est in gratia plenitudine frequens heptamicho lumen effundens eo quod spiritus sanctus septem maximarum gratiarum uirtutibus dei templum illuminet. Trinitatis igitur cognitio interioribus erat templi quae dicebatur sanctarum ubi reposita quondam Aaron uirga floruit quod sacerdotalis gratia in Christo amplius esset operatura post mortem qua mundum redemit. Ante templum erant. xiiij. gradus per quos Ezechiae regis umbra ascenderat significans ciuitatem finem futurum: sed oraculo monitus orauit & meruit mortis dilationem hoc indicio quod hisdem gradibus sol resunderetur qui significaret totis numero annorum commensuratum ciuitatem refusum. Haec ibi Aegessippus.

Solus & semel intrabat quo die cunctos ieiunare mos erat. Antoniae turris ab Herode edificata descriptio.

Additio.

Liber Sextus Iosephi Iudei

¶ Symone & Iohanne inter se dissidētibus diuisa ciuitas eos sequebatur. Tenebat autē Symon superiōrē ciuitatem & murum maiorem vsq; cedron. Iohānes vero tēplū & circa templum loca nichil iudei a Romanis penitus passi sunt q̄ ipsi se tractauerant seditio namq; ciuitatem & Romanā seditionem coeperunt.

¶ Capitulum actuum.

Symōe & Iohē inter se dissidentibus eos diuisa ciuitas sequebat.

Dignacissima quidem maximeq; dissentiens multitudo circa Symonem erat hominum decem milia præter Idumeos. Quinquaginta vero decem milium duces quibus ipse quasi omnium rerum dominus præerat. Idumei autem qui erat eius partium cum essent numero quinq; milia decem duces habebant. Horum principes videbantur Iosē alias Sose Jacobus & Eazē alias Cathlē filius Symō. Iohēs autē qui tēplū occupauerat sex amatorū habebat milia quos viginti duces regebant tunc autem illi accesserant etiam Zelotarum depositis discordijs duo milia quadringenti alias trecenti qui Eleazaro quē ante habuerāt & Symone Iayri filio ducibus utebantur. His autem ut diximus bellum inter se gerentibus populus erat premium & plebis pars quē non eadem quē illi cōmitteret abvtriusq; diripiebatur.

Pars ciuitas a Symone occupata

Pars ciuitatis a Iohanne occupata.

Nihil iudei a romanis penitus passi sunt q̄ ipsi se tractauerunt. &c.
Seditio ciuitatem romanū vero seditionē cepit. &c.

¶ Tenebat autem Symon quidē superiorem ciuitatem murumq; maiorem vsq; ad cedron: & antiquioris muri quantum a Syloa flectitur ad orientem & vsq; ad Monobazi aulam descendit. Is autem rex est adiabene gentis ultra eū fratē habitantis. Tenebat etiam mortem acre quē inferior est ciuitas: vsq; ad helenē regiam quē Monobazi fuerat mater. ¶ Iohānes vero templo & circum templum aliquatenus incendis omnibus itaq; Ophla & valle (quē cedron appellatur) & alijs quē interlacebant: mediū bello quod inter se gerebāt spaciū aperuerunt. Nec enim castris Romanorum prope muro positis intra ciuitatem sedicio quā scēbat: sed ad primū ex. u. impetū paulisper sanitate recepta: ad morbi mox pristinū redierit. Rursusq; discreti pro sua quisq; parte pugnabant: omnia faciendo quē obsidentes optarent. Nichil enī petus a Romanis passi sunt q̄ se ipsi tractarunt neq; præ illis ciuitas aliquid nouē calamitatis expectat. Sed illa quidem grauiores casus pertulit: priusq; subuerteretur. Qui vero eam debellarant: maius aliquid perfecerunt. Dico enim q̄ seditio quidē ciuitatē: romani vero seditionem coeperunt: quē multo erat moribus tutior. Et res quidem aduersas suis iusticiam vero recte quis Romanis ascriberet intelliget autem quod dies cuiq; suggererit.

¶ HIERUSALEM a Tyto obsidetur.

¶ Tytus circūlēs ciuitatē qua muros aggredere explorat & consideratis locis ad Iohannis pontificis tumulū adoriendam esse ordinauit obsidionē. Nicarone autem Tyti amico propius Iosepho (ut pacem suaderet) appropinquante sagitta proculso iratus Cæsar in obsidionem excitatur & suburbana militibus vastare permittens aggeres tripetito exercitu construi iubet: vtrumq; Romanorum. scilicet & iudeorum maxima fuit diligentia & iudei aggeres extruere Romanos impediebāt. Propius tamen dispositis machinis. Tytus murum ex tribus partibus iubet pulsari vnde sediciosi uasit timor qui odiorum obliti in unum coeunt contra romanos. Tytus quoq; semper laborantibusq; stabat auxilium & iudeorum audaciam disciplina vindicebat Romanorum. Et grauiissima circa muros chinā commissa pugna multæ interficiuntur quas Alexandrinus promptissime ab incendio præsentauerunt. Tytus autem potentissimis comitatus in hostes irruens duodecim peremit reliquis comitibus in fugam & captiuum iudeum ad aliorum terrorem iussit crucifigi. Iohannes quoq; Idumeorum dux percussus sagitta perijt.

tytus circūlēs ciuitatē consideratis locis ordinatis ad Iohannis pontificis tumulum adoriendā eē obsidionem. &c.

Nichanor titi aicus (cum propius ad Iohannis pontificis monumētū) (Hec enim trīmodo & primis hūillor erat nec secūdo muro cōiungēbāt) vna cū Iosepho inuadere. Neglecta enī fuerat munitio. q̄ nō satis noua ciuitas frequētabat. Sed interitū murum facili aditus ille erat p̄ quē superiōrē ciuitatē. & per antoniā tēplū capi posse cogitabat. ¶ Hæc eo colla suadere tētare; strāte qdē ex amicis eius nichanor ad humerū leuū sagitta percutitur. cū propius vna cū Iosepho accessisset: pacēq; i muro stātibus dicēdi enī petus erat suadere tentaret. Vnde cognitis eorū conatibus iratus cæsar i obsar ex eo q̄ nec ad salutē se hortantibus abstinerēt excitat in obsidionem: simulq; suburbana militibus vastare permittit. Collectaq; omni materia iubet aggeres construi. Tripetito autem exercitu ad & suburbana mī opara medios in aggeribus iaculatores & sagittarios constituebat: & ante hos balistas aliasq; machinis vastare pchinā atq; tormenta quibus & excursus hostium in op̄a prohiberet & qui ex muris obstare tentarent. Cæsis autem arboribus. momento suburbana spoliata sunt. Collectis autem signis in aggeres cū totus operi intērus esset exercitus nec iudei segnes erant. Populus quidem in rapinis & cedibus cōpitito exercitu. stitutus fiduciam tunc habebat (q̄ respiraturus esset) illis aduersus hostes distractis existimatis penas

¶ Capitulum nonum.

Ueruntamen his intra ciuitatē ita se habentibus. Tytus cū electis equibus foris circūlens q̄ muros aggredere explorabat. Hesitanti autē q̄ nec ab ea parte quā valles erāt pedibus adire poterat. & ab alio latere prior murus instrumētis siue machinis firmior videbat. p̄uenit ad Iohannis pontificis monumētū (Hec enim trīmodo & primis hūillor erat nec secūdo muro cōiungēbāt) vna cū Iosepho inuadere. Neglecta enī fuerat munitio. q̄ nō satis noua ciuitas frequētabat. Sed interitū murum facili aditus ille erat p̄ quē superiōrē ciuitatē. & per antoniā tēplū capi posse cogitabat. ¶ Hæc eo colla suadere tētare; strāte qdē ex amicis eius nichanor ad humerū leuū sagitta percutitur. cū propius vna cū Iosepho accessisset: pacēq; i muro stātibus dicēdi enī petus erat suadere tentaret. Vnde cognitis eorū conatibus iratus cæsar i obsar ex eo q̄ nec ad salutē se hortantibus abstinerēt excitat in obsidionem: simulq; suburbana militibus vastare permittit. Collectaq; omni materia iubet aggeres construi. Tripetito autem exercitu ad & suburbana mī opara medios in aggeribus iaculatores & sagittarios constituebat: & ante hos balistas aliasq; machinis vastare pchinā atq; tormenta quibus & excursus hostium in op̄a prohiberet & qui ex muris obstare tentarent. Cæsis autem arboribus. momento suburbana spoliata sunt. Collectis autem signis in aggeres cū totus operi intērus esset exercitus nec iudei segnes erant. Populus quidem in rapinis & cedibus cōpitito exercitu. stitutus fiduciam tunc habebat (q̄ respiraturus esset) illis aduersus hostes distractis existimatis penas

A leas noxis repetiturum: si Romani superassent. Iohannes autem (quamvis in externos socij sui irruere properassent) motu tñ Symonis manebat. Verū Symon quiescebat. Proximus enim erat obsidio ni missilibus per murum dispositis, quę pridem Romanis abstulerat cum p̄sidium (quod apud Antoniam fuerat) cepit. Sed horū possessio propter imperitiam pleriq; non erat utilis. pauci autē a trās fugis docti malevebantur instrumētis. Sed cum lapidibus & sagittis militibus aggerem facientibus imminēbant: perq; cuneos excurrentes: manus etiam conserebant. Operantes autem minora scuta supervallū exposita protegebāt oībusq; agminibus cōtra excursus erant machinę cōparatę mirabiles precipue vero decimę legioni. Balistę vehemēiores & tormenta saxorū quibus non solū irruētes sed etiam super murū stantes eueiebantur. Nam & singula saxa talēti pondus equabāt & ultra modū stadij torquebant. Ictus autē non solum primis/ quos offendisset/ sed aliquando posterioribus quoq; intolerabilis erat. Iudei primo quidem cauebant a lapidibus q; erant candidi nec tantum sono ac fremitu noscebantur sed etiam claudine prospiciebantur. Deniq; speculatores in turribus p̄sidētes p̄dicebant quanto impelleretur machina saxumq; ferretur: patria lingua clamantes filius venit. Ita q; p̄dicebant in quos veniret atq; anteuitabant: & hinc eueniebat vt illis declinātibus lapis irritus intercideret. Proinde contra romani excogitant atramento decolorare lapides. Tunc enim missi nō similiter incertos ictus habebant: multosq; simul vnus impetu corrumpebant. Sed ne male quidē affecti iudei aggeris extruendi romanis copiam dabant: omnivero eos molitione atq; audacia die noctuq; prohibebant. Perfectis autem operibus plumbo & ligno & aggeribus iacto fabri quod erat ad murum spacium metiuntur. Nec iam aliquid fieri poterat quoniam desuper iaculis petebantur. Cūq; pares intervallo arietes inuenissent. applicant eos. ¶ Propiusq; dispositis machinis. tytus (ue ex muro arietes prohiberentur) ex tribus partibus murum pulsari iubet. ¶ Sonitu autem circumstrepente ciuitatem clamor ingens ciuium sublatu est. Itemq; sediciosos paucos inuasit. Et quia periculum commonebat: videbatur communiter iam repugnare cogitabant: vociferantibus inter se discordibus q; omnia pro commoditate hostium facerent cum si non perpetuam sibi discordiam deus prębeat. saltem in p̄sentia contra romanos oporteat conspirare. Symon autem p̄cone misso volentibus ex templo ad murum egrediendū copiam fecit idemq; etiam si minus crederet: iohannes quoq; permisit. Illi autem obliti odiorum ac discordiarum suarum in vnum corpus coeunt murūq; amplexi faces inde q; plurimas iaciebant contra machinas romanorum contraq; impulsores arietum eosq; sine intermissione netelis petebant. Audacissimivero cateruatim profilientes machinarum tegmina dissipabant hisq; apposisis irruentes: peritia quidem pauca plura vero audacia perficiebant. Semper autem erat adiumento laborantibus ipse tytus & iuxta vtrāq; machinas equitibus ac sagittarijs ordinatis ignem quidem ferentes prohibebant iaculantes vero a turribus reprimebant nocendi tempus arietibus faciēs & tamen murus ictibus non cedebat nisi q; quintę decimę legionis aries commouit angulum turris murus autem stabat incolumis. Nec enim statim cum turri periculum sentit: quę multo altius eminebat: nullamq; parte muri secum trahere poterat in ruinam. ¶ Cum autem ab excursibus paululū geuissent obseruato Romanos per opera & castra dispersos q; labore & formidine iudeos descessisse arbitrantur excurrunt omnes (qua turris erat hypicus) porta latenter ignemq; operibus iniiciūt vsq; ad castrorum quoq; munimenta in Romanos animati procedebant. Horum autem periculo matre & qui erant propius excitati sunt: & qui procul aberant conuenerunt. Romanorum vero disciplina vincebat audaciam iudeorum & quos prius offenderant in fugam versis: alijs qui colligerentur in stabant. Grauis autem machinas pugna commissa est illis incendere his incendium prohibere certatibus: incertusq; clamor vtrinq; tollebatur ac multi (qui in fronte steterant) ceciderunt. Sed iudei confidentia superiores erant ignisq; opera tetigerat: incensaq; omnia cum instrumētis poenitus essent nisi lecti de Alexandria restitissent: pleriq; p̄ter opinionem sui viriliter dimicantes. nam gloriosissime in hoc p̄lio p̄lati sunt donec imperator equitum potentissimis comitatus in hostes irruit & ipse quidem duodecim repugnatores peremit mortu autem cladis eorum cætera multitudo in fugā versa oēs i ciuitatē cōpulit eoq; modo aggeres liberauit incēdio. ¶ In hac autē pugna vnū ex iudeis viuū capi contigit: ēq; Tytus cruci suffigi pro muris iussit si forte reliq; vel hoc spectaculo territi cōciderēt. ¶ Post eius discessum etiā dux idumeorū Iohānes dū ante muros cum noto milite loquitur a quodam Arabe pectus sagitta percussus cōtinuo periit. magnūq; & iudeis luctū reliquit: & sediciosos mœrore. Nam & manu promptus erat. & sapientia nobilis.

¶ Noctē vero Romanus exercitus vna turrium nulla hostiū vi lapsa eius sonitus territus est suspicantibus singulis iudeos castra inuasisse. sed Tyto rei causam indicante quieuit tumultus & cōtra iudeos machinas admoerunt. Muroq; Nyconta fracto illius propugnacula securi reliquerūt: quā alia duo superessent munimenta Romani itaq; ea parte ingressi. xv. die Maij maximam muri partē

Mirabiles machinę & balistę. &c. Talēti pondus,

romani atramento decolorant lapides.

Tytus ex tribus partibus murum pulsari iubet: vñtior sediciosos inuasit

Sediciosi obliti odiorum & discordiarū i vñ corpus coeunt contra romanos. Tytus sc̄p laborantibus auxiliū p̄stabat.

Audaces iudei.

Iudeos audaciam disciplinam vincebat Romanorū

Alexandrini p̄tissime machinas romanos ab incendio p̄seruauē.

Tytus captiuū iudeū ad aliorum terrorē crucifigii iussit.

Libre Sextus Iosephi Iudei

diruerunt. Et Tytus ordinato exercitu expugnationem ingreditur. Iudeis fortiter resistentibus. Iohannes quoque & Symon sibi loca dimiserunt custodienda. Iudei tamen imperiti romanorum peritiavincebantur. Sed in murali certamine vincebant romanos autem fortuna & scia: iudeos vero audacia sustinebat pernoctantes autem in armis prima luce erant parati. Symon quoque suos motu urgebat. Romanos autem vincendi consuetudo & pudor hortabatur ad virtutem & tytus ubique praesens testis militum. Longinus autem Romanos in medios irruens hostes duos peremit fortissimos & ad suos rediit. Cuius saluti cesar consulens temerarios refrenabat impetus.

¶ Capitulum decimum.

Romanus exercitus vna turrium nulla vi hostium lapsa eius sonitu territus est suis spiritibus singulis iudeos castra iuassisse sed tyto rei causa indicente tumultus coegit. Machinarum leuiorum impetus contra iudeos.

Muro nyconta machinis fracto iudei muri ipsius reliqui erant pro pugnacula securi quia alia duo superessent munimenta vnde & romani ea parte ingressi sunt. xv. die maius maximam muri partem diruentes. Iudei ipsi romanorum disciplina vicebantur sed in murali certamine superabant. Romanos ei fortuna & scia iudeos vero audacia sustentabat. &c. Symon suos motu urgebat. &c. Romanos vincendi consuetudo & pudor hortabatur ad virtutem Tytus quoque ubique semper praesens testis militum &c.

nuncio coegit. ¶ Iudei quod cetera fortiter sustinentes male turribus affecti sunt. Machinis enim leuioribus & a iaculatoribus & sagittariis saxorumque tormentis inde feriebantur. Sed neque harum equare ipsi poterant similitudinem & turres excidendi spes non erat. Cumque euerit propter gravitatem neque succedi propterea quod ferregebant facile possent ultra iactum vero tela fugientes arietum impetus non vitabant. Qui sine intermissione ferientes: paulatim aliquid perficiebant. ¶ Itaque muro iam cedente arieti magno Romanorum (quod iudei Nycotas vocabant) quod oia viceret quantumvis & ante defessi erant pugna & vigilijs cum longe ab oppido propecerent tamen etiam negligentia vel quod male consulerent:मुख sibi superuacuum esse credentes quibus alia duo munimenta superessent lassatisque plurimi recesserunt. ¶ Cum autem Romani quia primum murum Nycotas pruperat ascendissent: ad secundum oes iudei relictis custodijs refugerunt. Portis autem Romani quae transierunt patefactis: exercitum reoperunt. Et hi quod de hoc modo potiti muro die quododecimo maius partem eius maximam diruunt ad septentrionalem civitatis regionem: quam ante cestius vastauerat. ¶ Tytus autem (notato quod assyriorum castrum est) transiit (occupato omni quod inter cedrona fuerat spacio) & ultra iactum sagittae a secundo muro separat: expugnationem statim aggressus est. Tunc igitur partem murum iudei fortiter resisterunt. Et Iohannes quidem eiusque socij ab Antonia & septentrionali porticu templi ad Alexandri monumentum pugnabant. Symonis autem manus iuxta monumentum: Iohannis aditum clauserant usque ad portam qua in hippicum turrum aqua inducebatur. Spe autem proficientes e portis cominus dimicabant. Fugati a muris in conflictu Romanorum quidem disciplina propter imperitiavincebantur: in murali autem certamine superabant. Eos autem fortuna ac scientia: iudeos vero etiam audacia (quam timor alebat) sustentabat quod natura erat in calamitatibus durus. Ad haec autem & istis suberat spes salutis & Romanis de victoria. Neutros autem lassitudo fatigabat sed aggressiones murorumque oppugnationes excusis crebri per cuneos diebus totis agebantur. Nullaque praeliorum spes aberat cum a prima luce incipientibus illis vero ne iudei castra peruaderent. Itaque in armis pernoctantes prima luce virique pugnae parati erant. Et iudei quidem certabant quis esset promptior ad periculum. quod eo modo gratia emineret a ducibus suis. Maxime vero Symonis eos motus ac reuerentia commovebat. eoque modo illum singuli subditorum colebant. ut ad semet quoque interficiendos parati essent. Si hoc ille iussisset. Romanos autem ad virtutem hortabatur consuetudo vincendi & qui avinci non assueverant crebraque militum exercitationesque perpetuae & imperij magnitudo ante omnia vero Tytus semper ubique praesens. Nam & interia (spectante atque opitulante Cesare) grauissimum facinus videbatur. & ei qui bene decerneret testis aderat qui rependeret primum. Praeterea fructus erat: vel cognosci solum principium forem Idcirco multorum malorum rebus alacritas demonstrata est. ¶ Denique istis diebus validissima iudeorum acie instructa pro moenibus telisque virumque missis. quidam Longinus de numero equitum ex acie Romana progressus. in mediam iudeorum aciem irruit. Hisque deiectis hoc impetu duos fortissimos peremit: vnius obuiam tendentis ore percusso alterius eodem telo quod priori extraxerat transfixo latere fugientis: & ex medijs hostibus ad suos primos occurrit. Ille quidem ob virtutem insignis erat: emuli autem eius fortitudinis multi extiterunt. Et iudei quidem negligentes quid paterentur iam tummodo qualiter afficerent considerabant: morisque his leuissima ducebatur: si qui (interfecto hoste) cecidissent. ¶ Tytus autem non minus saluti militis quam victoriae consulebat & temerarios impetus despa-

tionem dicens solam vero esse virtutem siquid prudenter & caute sine proprio incommodo fortiter faceret in ea potius re quæ periculum non haberet viros esse præcipiebat.

¶ Castor iudeus subdolos (Ariete mediæ turri septentrionali applicato) miserabili voce Tytum sibi parcere precabatur. Cui pro simplicitate sua credulus Machinarum impetu refrenato quid vellet permittere eloqui. hic autem fœdus velle inire simulans fingitque quosdam socios pacem querere & quosdam non. Illis autem super hoc ambigentibus: cessante quoque expugnatione Symonem mādāt ut rebus consulat vrgentibus & simul contradicētes socios rogare videbatur. qui in torachas nudos gladios fingentes velut interfecti cadebant quod Cæsar & socij videntes obstupuerunt calamitatique eorum miserabant. Castor autem ad natem sagitta percussus imperatori conquerit. Cui (iubente Tyto) Iosephus nihil de eo boni suspicans dexteram porrigere noluit amicos etiā prohibuit Eneas vero cum ad eum vocantem & aliquid de sinu promittentem pperaret pœne saxo ab illo dimisso pstratus & miles quidem propinquus est vulneratus. quo cognito Tytus iracundia vehementius cōtra iudeos vsus est. Tytus vero capto muro fugatisque iudeis intro cum mille armatis transit & eos exortum in aditum non dilatauit nec occidi permisit. Romanorum autē multi inclusi a iudeis trucidant omnesque fuissent perempti nisi eis Tytus opem dedisset. Sed a muro pulsi sunt. Oppidanis itaque creuit spiritus & secundis rebus facti amentes se nō posse vinci arbitrantur. Sed deus eorum (quia iniqui erant) eorū officiebat sententijs neque in quo erant cernere poterant periculum.

¶ Capitulum vndecimum.

Taq; a septentrionali parte mediæ turri applicat arietem in qua iudeus quidam veritus ac subdolos Castor nomine cū decem alijs suis militibus delituerat fugatis caeteris formidine sagittarum. Hi pauidi (cum sub toracibus aliquandiu quiescissent) cōculsa turri surgunt: extensisque manibus Castor veluti supplex Cæsarem implorabat. Et voce miserabili ut sibi parceret obtestabatur. Cui Tytus pro simplicitate sua credulus iam iudeos existimans belli penitere. Arietes quidē impulsione cessare iubet:

ac sagittarios a supplicibus phibet. Castori vero quid vellet eloqui pmittit. Cumque ille se respondisset ad fœdus velle descendere: Tytus gratulari se ait si omnes eadem sentire voluissent paratoque animo fidenter pacis etiam ciuitati daturum. Sed cū illis decem Castoris socijs quinque etidem supplices esse si-

mularent ceteri nunq; se Romanis seruituros clamabāt: dum mori liberis liceat. Diuque illis super hoc ambigentibus. cessabat expugnatio. Castor autem interea Symonem per interuuntios ammonēbat. Ut dum vacuum tempus esset de rebus vrgentibus consilium capere paulatim enim se illudere imperatori Romano. Simul autem hoc agens ad pacem rogare contradicentes socios videbatur. Illi autem velut hæc referentes in Thotachas nudos struxere gladios. Hisque percussis velut interfecti ceciderunt. Tytus vero elusque socij obstupere tanta eorum pertinacia: cum ex inferiori loco (quid vere fa-

ctum esset) videre non potuissent. Mirabanturque simul audaciam & calamitati miserabantur. ¶ Interea Castorem ad natem quidam sagitta percussit. Tum ille telum extractum imperatori ostendens iniqua se perpeti querebatur. At Tytus incausato qui hoc miserat astantem Iosephum dirigit ut Castori dexteram porrigeret. Verum is neque se iturum nichil enim sanum supplices cogitare respondit: & amicos qui voluerunt ire prohibuit. Cum vero quidam Eneas ex profugis iturum se dixisset ad eū & inuitante Castore ut etiam ferret in quo argētum aliquid fusciperet ad hoc cum ille studiose aperto sinu cucurrisset ille super eum saxum dimisit & ipsum quidem quem precauerat ferire non potuit alterum vero militem qui aderat vulnerauit. Cæsar autem fallaciam reputans intellexit misericordiam in bello nocere. Minusque decipi calliditate seuitiam & arietis impulsionebus iracundia fraudis vehementius utebatur. Castor autem eiusque socij turrim ictibus iam cedentem incendunt: per quæ flammæ in eiusdem missi cuniculis iterum magni animi opinionem apud Romanos habuerunt: tanq; se ignibus tradidissent. ¶ Capit autē hac parte murum Tytus die quinto postq; primum coeperat. Fugatisque inde iudeis intro cum lectis mille transijt (quos circa se habebat) armatis ubi noua ciuitas

& lanq; venditores erant fabriq; erarij vestiumque mercatus: & ad murum angustę viæ transuerse tendebant. Enimvero si statim vel muri disturbasset maximam partem vel (quę coeperat belli lege) vastasset: nullum credo damnum victorię fuisset admixtum. Nunc autem iudeos male tractando exorati miri sperans cum liceret capere facilem discessionem aditum non dilatauit. Hęc enim in quibus cōsuebat: insidiatores ibi putabat. Denique postq; ingressus est: neque occidi quemq; permisit eorū qui cōprehendebantur. neque domos incendi: Sed tam sediciofis (si pugnare vellent) sine populi detrimēto copiam dabat: q; ipsi populo fortunas proprias se redditurum esse pollicebatur. Plurimi namque petebant sibi ciuitatem seruari templum vero ciuitati. At vero populum quidem ad ea (quę hortabatur) ante paratum habebat. Bellicosus autem p inertia durabatur humanitas: Tytumque in belli animo q;

Castor iudeus subdolos (Ariete mediæ turri i septentrionali parte applicato) miserabili voce tytū sibi pcere deprecatur cui Tytus p simplicitate sua credulus machinarū impetu refrenato qd vellet eloq pmittit Qui fœdus velle inire simulās fingitque quosdā socios velle pacē quosdā nō/ Illis super hoc ābigētibus cessāteq; expugnationē) Symonē mādāt ut vrgētibus cōsulat rebus & simul cōtradicētes socios rogare videbatur q i torachas nudos fingentes gladios velut interfecti ceciderunt qd Tytus vidēs & socij obstupuerunt calamitati q; miserabatur. &c.

Tyti clementia & humanitas.

Liber Sextus Iosephi Iudei

Rōanorū mul-
ei i ciuitate iclu-
si a iudeis truci-
dant oēs q̄ pem-
pti fuissent nisi
eis tytus opem
tulisset.

Rōania muro
pulsī Deus iu-
deorū q̄a iniq̄
erant officiebat
suis neq̄ picu-
lū i quo erāt po-
terant cernere
&c.

ceteram ciuitatem capere non posset. Has preponere conditiones putabant. Mortem populo deni-
ciantes & si verbum quisq̄ de traditione fecisset. pacemve nominasset mox cum interficiendum esse
nunciantes. Romani s qui introierant alij per viarum angustias obstabant: alij ex edibus: alij murum
per superiores portas egressi: pugnare coeperunt. Quibus rebus perturbati custodes ex muro sese di-
miserunt reliq̄q̄ turribus in castra recesserunt. Clamor autem audiebatur militum intra ciuitatem q̄
ab hostibus cingerentur: foris autem degentium clausis contubernalibus moerulentum. Crescente au-
tem numero iudeorum & propter locorum peritiam viarumq̄ scientiam preualente. multi Romano-
rum trucidabantur: & ab incumbenibus pellebant cum magis necessitate resisterent. Nec enim mul-
tis fugiendi copia simul per angustias muri patebat. Omnesq̄ poene (qui transierāt) perēpti fuissent:
nisi Tytus eis opem tulisset. Dispositis eum per summa viarum sagittarijs & vbi plus erat multitu-
dis astans missilibus hostes abigebat: & cum eo domicius sabinus vir bonus etiam in illo prelio com-
probat. Durauitq̄ tam diu sagittis eos prohibens irruere donec omnes milites recesserunt. Roma-
ni quidem ita secundo muro potiti. ad extremum pulsi sunt. Oppidanis vero (qui pugnaces erāt) spi-
ritus creuit & secundis rebus amentes erant neq̄ Romanos ausuros esse ad ciuitatem accedere su-
spicantes: neq̄ se vinci posse si ad prelium processissent. Nam (quia iniqui erant) officiebat eorum sen-
tentijs deus & neq̄ Romanorum vim multo maiorem illa quae pulsa fuerat superesse cernebāt: neq̄
famem iamq̄ serpentem. Adhuc enim malis publicis alebantur: & sanguinem ciuitatis libabant.
Propter bonos autem continebatur exitum & penuria victus iam multi defecerant. Populi tamen
interitum sediciosi pro velamine sui dicebant & solos eos (qui pacem non probarent) saluos esse cu-
piebant quiq̄ viuere contra Romanos optarent contrariam vero multitudinem velut onus quoddā
consumi gratulabantur. Et ita quidem circa suos affecti erant. Romanos autem (q̄ iterum ciuitatem
ingredi conabantur) armati prohibuerunt disiectis muri partibus oblectu corporum permunis ac p-
triduum sustinere fortiter dimicantes.

¶ Tytus iterum muro potitus presidia per turres meridiana parte collocauit: qui iudeorum con-
uersionem expectans in conspicuo hostibus loca pecuniam militibus iussit distribui & exercitus ordi-
nem armorum quoq̄ pulchritudinem ostendebat. Et forte sediciosi ad illam speciem animos mutati
sent nisi malorum immanitate (quam in populum commiserāt) ventiam a Romanis desperassent. Ty-
tus autem diuiso bifariam exercitu templum per Antoniam capere cogitauit in vtraq̄ parte aggeri-
bus eleuatis. Iudei vero Symonifq̄ socij & Iohānis atq̄ Zelotē impediabant. Cēsār itaq̄ ipsos ad pe-
nitudinem suadere non cessabat: sed & oratione armis quandoq̄ efficaciore per Iosephum rogabat
ad pacem Qui muros vndiq̄ circulens vnde posset audiri eos vt vterius romanis non resisterent ob-
nix exorabat dicens naturalem legem potentioribus cedere iubere. Optimumq̄ ante intollerabile
mutare sententiam & salutare sequi consilium. Sed illum talia monentem multi conuicijs afficientes
etiam tela in eum iaciebant.

¶ Capitulum duodecimum.

Quinto die po-
nit in Aege.

Tytus expectat
iudeorū cōuer-
sionē & i cōspi-
cua hostibus lo-
co pecuniā mili-
tibus iussit di-
stribui.
q̄ sediciosi nō
sūt mutati hoc
fuit ex eorū im-
manitate q̄ in
pplm commise-
rant.

Varto autem die Tytum vehementius aggressum nequaq̄ ferre poterant: sed vbi
acti rursum quo antea refugerūt. Ille aut denuo muro potitus totā quidem septērio-
nalem eius partem statim deposuit: in meridiana vero p turres presidia collocauit.
¶ Iamq̄ tertium murum aggredi cogitauit. Videbat aut breuissimi tēporis eius obli-
dio: spaciumq̄ consilij sediciosi esse dandum: siquid disturbance feciā muri aut
tamis motu dimitterent. Nec enim diutius preda eis posse sufficere & ipse oculo cō-
mode vtebat. Nam cum dies aduenisset quo militibus oportebat alimenta distribui in cōspicuo ho-
stibus loco ductis iussit ordinato exercitu pecuniam singulis numerare. Illis aut prolatis armis ex in-
uolucris & vaginis septiq̄ pcedunt equitibus ornatos equos ducentibus: locaq̄ suburbana per mul-
tum spacium auro argentoq̄ lucebant. Illo autem spectaculo nichil aut suis iocūdus: aut horribilius
hostibus videbat. Spectantibus enim & vetera plena erant moenia & sepe ronalis regio. Quin & do-
mos refertas intuentibus cerneret nullāq̄ ciuitatis partē quā non infusa multitudo tegebat. Mortis
quis audacissimos coeperat omnem simul exercitum armorumq̄ pulchritudinem conspiciētes & or-
dinationem virorū. Et fortasse ad illam speciem sediciosi animos mutauissent nisi malorū immanita-
te quē in pplm cōmiserant dandā sibi a Rōanis veniā desperassent. Imminēte aut si defecissent mor-
te supplicij: bello mori pstabilius esse ducebāt. pualebat etiā fatū q̄ innocētes cū nocentibus ciuitatē
cū seditionis pire decreuerāt. Quatriduo p singulas legiones alimenta cōsecuti sunt. Quinto aut die
cū oia Tytus faciens nihil iudeos pacatū cogitare sensisset. bifariā diuiso exercitu Antoniam versus
& Iohannis monumentum aggeres inchoauit ista parte superiore ciuitatem captumiri cogitans: & p
Antoniam tēplū. Nāq̄ hoc nisi cepisset nec oppidū qdē tutū erat obtinere. In vtraq̄ aut pte duo ag-

res erigebantur a singulis agminibus singuli. Et iuxta monumentum quidem operantes a iudeis & Symonis locijs infestantibus prohibebantur: ad Antoniam vero a Iahannis locijs cum multitudo zelotarum non solum q̄ de loco superiore pugnabant verumetiam q̄ machinis iam vti didicerant. Paulatim enim vsus quotidianus aluit peritiam. Habebant autem balistas trecentas & quadraginta tormenta saxorum: quibus difficiliorem aggerum extructionem romanis efficiebant. Tytus autem sibi & saluam fore fortunam sciens & perituram esse ciuitatem vna obsidioni vehementer instabat nec penitundinem iudeis suadere cessabat. Cōsiliūq; factis admiscens & orationem sepe armis efficacior rem cognoscens: tam ipsos vt seruari a s̄s saluari vellent rogabat tradita sibi ciuitate quę iam capta videretur: quam & Iosephum allegabat patria lingua verba facturum sperans eos hominis gentilis monitu aliquid remissuros. Ita Iosephus murum circuiens simulq; extra teli iactum stans vnde exaudiri posset facilius multis orabat vt sibi ac populo parcerent templo ac patrię neue contra hoc fierent alienigenis duriore. Romanos enim sancta reuereri cū quibus nulla sibi societas esset: manusq; suas vsq; ad hoc cohibere. Ipsos vero in his edoctos qui conseruari possent sponte ad eorum interitum ruere. Quin potius viderent muros concidisse firmiores: excisis vero infirmioreni superesse. Romanorūq; vires cognoscerent sustinere non posse: hisq; seruire non esse nouum neq; in expertum indies. Nam licet pulchrum sit pro libertate pugnare: tamen id in principio decere fieri. Semel autem subditum & qui multo tempore paruisset imperio excuti ac malę mortis cupidum non libertatis amatorem videri. Debere autem dedignari dominos humiliores: non in quorum potestate sunt omnia. Nā quid Romanos effugisse: nisi q̄ propter effus aut frigora esset inutile. Immo vero transire ad eos vndiq; fortunam deumq; per singulas nationes ducentum imperium tunc esse in Italia. Hanc autem validissimam legem tam feris bestijs q̄ hominibus esse prefinitam potētoribus cedere apud eosq; esse victoriam apud quos robur fuerit armorum. Idcirco etiam maiores eorum quamq̄ multū & animis & corporibus & alijs subsidijs meliores erant cessisse Romanis. Quod (nisi deum scissent illis fauere (nunq̄ perperissi fuissent ipsos vero cōcidentes adhuc resistere cum ex magna parte capta sit ciuitas: ciues autem etiam si muros integros haberent excidio pariter affecti sunt. Nec enim lateret romānos q̄ famem teneat ciuitatem & modo quidem consumi populum cōtinuo vero etiam bellatores interituros. Nam & si Romani desererint: & ab obsidione cessauerint neq; ciuitatem strictis gladijs irruerint: iudeis tamen in expugnabile bellum intus assidere q̄ singulis horis aleretur nisi forte cōtra famem quoq; arma caperent ac dimicaret: soliq; Clades etiam superarent. His addebat optimum esse ante intolerabilem calamitatem mutare sententiam dum liceret salutare consiliū sequi. Nec enim antea gestarum causa succensere Romanos: nisi ad finem vsq; insolentes ipsi fuissent. Natura enim eos esse in imperio mansuetos atq; iracundię preferre quod vtile est. Vtile autem putare neq; ciuitatem vacuā muris: neq; desertam habere prouintiam. Idcirco nunc imperatorem velle cum his dexteram iungere. Nec enim cuiq̄ salutem daturum si vi cōperit ciuitatem preteritū qui nec extremis ei cladibus rogati peruerunt. Breui autem murum quoq; tertium captum priores qui capti sunt fidē facere. Quāuis perempturamina non potuerunt famem pro Romanis pugnaturam. His monētem Iosephum multi in murum stantes vituperabant multi vero conuicijs nonnulli etiam iaculis appetebant.

¶ Iosephus enim vt eos flecterent antiquorum patrum adducit historias: eorum diuina rememorans opera abrahę oranti deum intactam vxorem pharao Nechas remisit. Israel quoq; quadringentis annis seruauit in egipto: et se armis defendit. Sed semetipsum deo commendauit. Rapta arca a philistiim dei medio sine armis est restituta. Diuina fuit Sennacherib cedens & exercitus centū enim octoginta quinq; milia diuisus fuerunt occisus. Septuaginta annis Israel in babilone captiuus non armis liberatus est. Sed a solo deo. Antiqui autem iudei sine armis deo volente hostes superabant. Pugnantes vero de spe semper ceciderunt. Sed chias autem & populus suus hieremiam captam in ciuitatem clamantem non occiderunt. Idcirco vos illis peiores estis qui bonorum suorum queritis interficere. Israel sub Antiocho captiuatus est plurimis eorum propter peccata occisis. Iudei quoq; ex impietate sua romanis facti sunt subiecti. Herodis tempore ciuitas propter populi peccata capta est & direpta: deo inquit humanis viribus spreis omnia sunt committēda: eorum rememorat peccata. Frustra quoq; iudeos dei auxilium in quem tanta concluserunt mala dicit sperare. Neq; enim Romani similia sicut Assyrij malo commiserunt. Sed quod parentes vestri soluerunt petiuit tributum. Quicq; erga iudeos semper liberales cōcedunt enī liberas familias esse & possessiones tenere sacrasq; leges manere intactas. Ante Tyti aduentum aruerant fontes & aquę vendebantur: nunc autem post eius aduentum abundantissime profuunt quod prodigium ostensum est in babilonica captiuitate. Deus enim intuetur occulta qui confessis & poenitentibus est placabilis. Eos Iosephus ad penitentiā hortatur ciuitatis iam dirutę pudore atq; templi pulchritudine. Familiarumq; mouet miserari bello

Vnus quotidiana
nus alit peritiā.
Tytus iudeos
ad poenitudinē
suadere nō cessabat
sed & orationē
armis quicq;
efficaciorē p. Iosephū
ad pacē rogauit.

Lex naturalis
potētoribus cedere iubet.

Optimū aī intolerabile
calamitatē mutare
iniam & sequi
salutare cōsiliū.

Iosephum talia
monētem iudei
iniurijs affectos
tūt &c.

Libet Sextus Iosephi Iudei

aut fame cito periturarum meministis matris coniugis & familie.

¶ Capitulum tertiumdecimum.

Ille autem cum manifestis eos calamitatibus minime flecteret. ad gentiles transijt hy-
storias o miseri vociferas vestrorum alias virorumq; auxiliatorumq; immemores. ar-
mis & manibus cum romanis bellum geritis quasi quem alium sic vicerimus. Quan-
do autem non deus omnium conditor iudeorum defensor est. (si ledantur) Non respici-
etis unde progressi pugnatis: quantumq; auxiliatorem violastis. Non recordamini ca-
opera diuina parentum atq; hunc sanctum locum quanta bella nobis aliquando pe-
remit. Ego quidem facta dei narare auribus indignis horeasco sed tamen audite: vt cognoscatis no so-
lum vos Romanis: sed etiã deo resistere. Nechias alias Nechans qui turcerat rex ægyptiorum (id est q;
Pharao vocabatur) cum infinita manu descendit: reginãq; saram materni nostri generis rapuit. Quid ge-
igitur eius vir Abraham proauus noster? Armis credo vitus est iniuriarum. At quin trecetos decem & 4-
octo præfectos habebat quorum singulis infinita multitudo parebat. An ipse quidem quiescere ma-
luit absente deo? Puras autem manus ad hunc locum iedens (quem vos pollulistis) iniunctum sibi auxi-
liatorem ad militiam legit. Nonne secuta alias secunda vespera incorrupta quidem regina remissa est ex-
ad maritum? Adorans autem (quem vos gentili cede quentaastis) ac tremens nocturnis somnijs egypti
ptius exagitatus aufugit auroq; & argento amantissimos dona donauit hebreos. ¶ Dicam translara ege-
maior: nostrorum in egyptum domicilia qui cum per annos quadragentos Tyrãis ac regibus alie-
nis subiaceret armisq; ac manibus vicisci possent: semetiplos potius deo permiscere. Quis nescit egypti
ptum repletam omni genere serpẽtum omniq; morbo corruptam? Quis terrã instructuosalẽ? Quis
Nyll defectionem & continuas decem plagas? Et ad hoc parentes nostros cum præsidio incurrentes vij-
& sine periculo deduci: quos deus sibi sacerdotes ducebat. ¶ Sed ab assirijs raptam nobis sanctum an-
congenuit archam palestina & dagon simul egrum genuit & tota gens quẽ rapuerat. Corruptis ve-
ro occultis: corporum ac per ea visceribus cum cibo exhaustis cymbalorum ac tympanorum sono ma-
nibus noxijs reportauerunt sanctum placationibus expiantes. Deus erat qui hæc parentibus nostris E-
semper amministrabat propterea q; omillis armis manibus eius se iudicio permiscerunt. ¶ Rex assy-
riorum Sennacheryb (cum totam ducens Asiam ad hanc urbem castra posuisset) manibus nõ huma-
nis cecidit. Nam ab armis quiescentes in votis erant. & angelus dei vna nocte infinitum deleuit exerci-
tus. Posteroq; die excitatus assyrius ceterum octoginta quinque milia reperit mortuorum: atq; ita cum An-
reliquis hebreos inermes nec persequentes fugiebat. ¶ Scitis etiam in babilone seruitium vbi per an-
nos septuaginta populus exulans nõ ante libertatem recepit q; dominus etiam donaret qui eos etia-
am persecutus est. Iterum auxiliatori suo sacerdotum more seruiebant. ¶ Breuiter dicam: nullum est
opere præcium quod armis parentes nostri perfecerunt aut non sine armis dona permissa potestate An-
impetrarunt. Domi autem manentes vt placebat iudici superabant pugnates vero semper de spe de-
ciderunt. Nam vbi rege Babiloniorum oppidum obsidente sedechias rex noster contra predicatione eg-
nem hieremie cum eo congressus est: tam ipse captus est q; cum templo ciuitatem vidit excindi. At ca-
quin videte quanto ille rex vestris ducibus eiusq; populus vobis erat mediocrior. deniq; hieremiam
vociferantem inuisos esse eos deo propter delicta quẽ in eum commiserant captumiri autem nisi tra-
derent ciuitatem neq; rex neq; populus interfecit. Sed vos (vt intus gesta pretermittam) neq; digne an-
possim iniquitates vestras exponere me (qui vobis salutem suadeam) querimini telisq; appetitis irati ca-
q; vos vestrorũ cõmone facio peccatorum: nec diei ea toleratis quorum quotidie facta committitis. xij
¶ Idem tunc fuit (cum Antiocho) qui Epiphanes dictus est (obsidente ciuitatem multis modis offen-
sa diuinitate) maiores nostri cum armis progressi ipsi quidem in pugna perempti: oppidum vero ab F-
hostibus direptum est sanctumq; per triennium sexq; menses pœnitus desolatum est. Et quid pluri-
bus opus est? ¶ Ipsos Romanos quis contra iudeorum gentes ad militiam prouocauit? Nonne in-
digenarum impletas unde seruire cepimus? Nonne a seditione maiorum quãdo Aristoboli & Hyr-
cani furor. & inter eos cõtentio pompeium intulit ciuitati: & Romanis deus indignos libertate subie-
cit deniq; tres menses obcessi quãq; nihil (quale vos in sanctũ legesq; deliquerat: & maioribus ab bel-
lum subsidij vtebant sese tradiderunt. Antigoni aut filij Aristoboli nescimus exitum quo regressi ob-
tinere deus iterũ captiuitate persequerat populum deliquentẽ. ¶ At herodes quidẽ antipatri filius an-
tosiũ & Romanũ adduxit exercitũ. Circudati vero per tres menses obsidebant donec capti peccato-
rũ suorũ supplicia pepederũ: direpti q; est ab hostibus ciuitas. Ita nũq; gẽti arma data sunt oppugna-
tioni vero sine dubio coheret exitum. Oportet ergo (vt opinor) sacrilecijs offensores iudicũ de oibus eg-
deo pmittere manusq; tunc hũanas cõtemnere cum a superno sibi iudice non recedũt Vos aut quid

Iosephus vt eos
flecteret atquo-
rũ patrũ addu-
cit historias.
Rememoratur di-
uina antiquorũ
parẽtũ opera.
Abrahę oranti
deũ intachãvxo
rẽremisit phar-
ao nechias,

Israel quadrigẽ
tis anis seruulũ
i ægypto nec se
armis defendit
sed semetipsum
deo cõmisit.
Rapta archa a
philistiim sed
dei medio sine
armis restituta.
Dia cedes sennacheryb
& sui ex-
ercitus.
Ceterum octogi-
ta quinque milia
diuinitus sine
armis occisa.
Iudei antiqui si-
ne armis deo
volẽtes hostes
supabatur pugna-
tes vero semper
de spe ceciderunt.

Israel pp̃s sub
antiocho capti-
uatus plurimis
eorũ ppter pe-
cata occisis.

Ciuitas tẽpore
herodis ppter
populi pctã cap-
to est & dire-
pta.

ex his quae legis conditor benedixit egistis? Quid quod is execratus est) prae-
 missis? Quantum illos qui cito perierunt impietate superastitit? occulta designati alias dedignates peccata hoc est fur-
 ta infidias atque adulterium rapinis cedibusque certastis nouasque maleficiorum excogitastis vias. Scimus Rememorat eo
 vero templum factum est omnium receptaculum & indigenarum manibus pollutum est quod roma-
 ni ex tam longinquo adorabant: multa per legem nostram de suis moribus derogantes Deinde post
 haec in quem iussistis impij: hunc auxilium sperastis? Valde quidem iusti estis supplices purisque ma-
 nibus adiutorem vestrum rogatis? Talibus rex noster precibus aduersum assyrium supplicauit cum ma-
 gnum illum exercitum deus vna nocte prostrauit? Similia vero assyrijs romani committunt: ut etiam
 similem vltionem speretis? Nam ille quidem (a rege nostro accepta pecunia ut vastitati parceret) ci-
 uitatis neglecto iureiurando ad incendium templi eecendit: Romani autem solemne poscant tribu-
 tum quod parentes nostri eorum pensabant parentibus & si hoc impetrauerint neque populates ci-
 uitatem neque sancta omnino tangunt. Concedunt autem vobis familias liberas & possessiones vestras
 tenere: sacras leges saluas manere patiuntur. Insania est profecto sperare deum talem circa iustos fo-
 re qualis iniustus apparuit nam praefertim qui statim vicijs nouerit cum oportet denique assyrios prima
 nocte qua castra ciuitati adiuuerant fregit. Quod si & vestram progeniem liberaret. romanos vero
 poena dignos iudicaret confestim eis illo tempore sicut assyris iraceretur quo genti manus poe-
 nitentiae post illum Sossius ascendit: quo galileam vespasianus excidit: postremo nunc cum Pytus
 ciuitati appropinquaret. Sed neque magnus neque sossius quicquam passi sunt & ciuitatem victoria coeperunt
 Vespasianus autem ex bello (quod nobiscum gessit) etiam imperium adeptus est. Nam titus quidem
 etiam fontes nunc veriores profuunt qui prius vobis auerant. denique ante huius aduentum scitis
 & syloam & omnes extra ciuitatem fontes adeo defecisse ut ad vtrumque aqua mercaretur. Nunc autem
 ita hostibus nostris largi sunt ut non modo ipsis & iumentis ipsorum sed hortis quoque sufficiant. de-
 nique & huius prodigij & ante periculum factum est in excidio ciuitatis quando supra memoratus ba-
 bilonius rex cum exercitu aduenit: qui & captam ciuitatem incendit & templum. Quamuis (ut opor-
 tet) nisi tunc illi (quantum vos imple nunc) commisissent. Itaque sanctis relictis deum fugisse putauerim
 hisque nunc adesse cum quibus geritis bellum. An bonus quidem vir domum flagitiosam fugiet ac do-
 mesticos odiet? deum vero malis vestris inherere arbitramini qui etiam occulta conspiciat. & audit om-
 nia quae taceantur. Quod autem apud vos taceatur quid ve celatur. quid non etiam planum inimicis fa-
 ctum est? Iniquitates enim vestrae velut in promptu neminem latent: inque dies singulos quis peior sit
 certamen habetis: atque ita nequicia & virtutem demonstrare contenditis. Veritatem est reliqua
 salutis via si velitis & diuinitas confessis ac penitentibus solet esse placabilis. Arma proiicite. Pudeat
 vos patrie iam diruere. Conuertite oculos & aspiciate eius (quam proditis) pulchritudinem quale oppi-
 dum: quale templum: quod multarum gentium munera. Quis haec in flammis adducit? Quid haec iam non
 esse desiderat? Et quid est hoc saluum esse debeat dignius? O duri & lapidibus stolidiores si haec non
 vultis luminibus cernitis: saltem familiarum vestrarum miseremini. Versentur in conspectu cuiusque si-
 lii coniuges & parentes. quos paulopost aut bellum aut absumpserit. Scio quia vna cum his periculi-
 tate mihi mater & coniunx & familia non ignobilis. domusque olim clarissima & fortasse propterea me
 quicquam haec suadere crediderit. Interficite illos: accipite mercedem salutis vestrae sanguinem meum. Ipe
 quoque mori paratus sum. si post me respiciatis.

¶ AEGESIPPVS prolixiorē ponit Iosephi orationem vide eam cap. xv. & xvj. & ibi multa
 commemoranda inuenies.

¶ Seditiosis obstinatis populus ad fugiendum commotus est & venundatis possessionibus soli-
 dos propter latrones transglutiebant. & hos humanissime reperiēbat quorū Iohannes & Symon exi-
 tum impediebant: quos cum desperato vrgebat. Maxima tunc erat fames nulla inueniebantur.
 frumenta seditiosique irrupentes domos scrutabantur verberantes (si quid reperissent) negantes ha-
 bendi autem argumento erant miserorum corpora cum ea quae solidis viribus starent abundare cibo
 putarentur. ditiores quoque totam substantiam vno frumento modio permutabant. Mēsa nullibi po-
 nebatur sed omnes incoctum cibum diripiebant. Fames super omnes clades & quod reuerētia dignū
 est in fame negligitur. Matres cibum infantibus ex ore capiebant. Clausas domos ruptis foribus in-
 grediebantur. & iam confusum cibum ex gutture strangulatis faucibus reuocabant. Nulla erat mise-
 ratio: sed pro rapiendis alimentis acerbissimi ex cogitabantur cruciatus horrēda namque fames exco-
 gitat & patitur diuesque grauiora patiebantur quam pauperes. Quemque Symon expilasset mittebat ad Iohā-
 nem sibi quoque populi sanguinem propinabant & vtriusque scelerum erat concordia Nulla certe vna ciuitas
 tanta perpeffa est neque vlla natio ferociorem habuit maliciam. Sibi quoque ipsis maledicentes. conuitia de-

Rememorat eo
 quod roma-
 ni ex tam longinquo adorabant: multa per legem nostram de suis moribus derogantes Deinde post
 haec in quem iussistis impij: hunc auxilium sperastis? Valde quidem iusti estis supplices purisque ma-
 nibus adiutorem vestrum rogatis? Talibus rex noster precibus aduersum assyrium supplicauit cum ma-
 gnum illum exercitum deus vna nocte prostrauit? Similia vero assyrijs romani committunt: ut etiam
 similem vltionem speretis? Nam ille quidem (a rege nostro accepta pecunia ut vastitati parceret) ci-
 uitatis neglecto iureiurando ad incendium templi eecendit: Romani autem solemne poscant tribu-
 tum quod parentes nostri eorum pensabant parentibus & si hoc impetrauerint neque populates ci-
 uitatem neque sancta omnino tangunt. Concedunt autem vobis familias liberas & possessiones vestras
 tenere: sacras leges saluas manere patiuntur. Insania est profecto sperare deum talem circa iustos fo-
 re qualis iniustus apparuit nam praefertim qui statim vicijs nouerit cum oportet denique assyrios prima
 nocte qua castra ciuitati adiuuerant fregit. Quod si & vestram progeniem liberaret. romanos vero
 poena dignos iudicaret confestim eis illo tempore sicut assyris iraceretur quo genti manus poe-
 nitentiae post illum Sossius ascendit: quo galileam vespasianus excidit: postremo nunc cum Pytus
 ciuitati appropinquaret. Sed neque magnus neque sossius quicquam passi sunt & ciuitatem victoria coeperunt
 Vespasianus autem ex bello (quod nobiscum gessit) etiam imperium adeptus est. Nam titus quidem
 etiam fontes nunc veriores profuunt qui prius vobis auerant. denique ante huius aduentum scitis
 & syloam & omnes extra ciuitatem fontes adeo defecisse ut ad vtrumque aqua mercaretur. Nunc autem
 ita hostibus nostris largi sunt ut non modo ipsis & iumentis ipsorum sed hortis quoque sufficiant. de-
 nique & huius prodigij & ante periculum factum est in excidio ciuitatis quando supra memoratus ba-
 bilonius rex cum exercitu aduenit: qui & captam ciuitatem incendit & templum. Quamuis (ut opor-
 tet) nisi tunc illi (quantum vos imple nunc) commisissent. Itaque sanctis relictis deum fugisse putauerim
 hisque nunc adesse cum quibus geritis bellum. An bonus quidem vir domum flagitiosam fugiet ac do-
 mesticos odiet? deum vero malis vestris inherere arbitramini qui etiam occulta conspiciat. & audit om-
 nia quae taceantur. Quod autem apud vos taceatur quid ve celatur. quid non etiam planum inimicis fa-
 ctum est? Iniquitates enim vestrae velut in promptu neminem latent: inque dies singulos quis peior sit
 certamen habetis: atque ita nequicia & virtutem demonstrare contenditis. Veritatem est reliqua
 salutis via si velitis & diuinitas confessis ac penitentibus solet esse placabilis. Arma proiicite. Pudeat
 vos patrie iam diruere. Conuertite oculos & aspiciate eius (quam proditis) pulchritudinem quale oppi-
 dum: quale templum: quod multarum gentium munera. Quis haec in flammis adducit? Quid haec iam non
 esse desiderat? Et quid est hoc saluum esse debeat dignius? O duri & lapidibus stolidiores si haec non
 vultis luminibus cernitis: saltem familiarum vestrarum miseremini. Versentur in conspectu cuiusque si-
 lii coniuges & parentes. quos paulopost aut bellum aut absumpserit. Scio quia vna cum his periculi-
 tate mihi mater & coniunx & familia non ignobilis. domusque olim clarissima & fortasse propterea me
 quicquam haec suadere crediderit. Interficite illos: accipite mercedem salutis vestrae sanguinem meum. Ipe
 quoque mori paratus sum. si post me respiciatis.

Frustra dei (in-
 quē tāta cōmi-
 serūt mala) iue-
 dei auxiliū spe-
 rant.

Romanorum libe-
 ralitas erga iu-
 deos.

Notanda scēptia.

An Tyti aduen-
 tū aque auerāt
 ga & viderant
 sed post abūdā
 tissime qd pō-
 gū facti est i ca-
 pitulātē babilo-
 nicam.
 Deus intuetur
 occulta.

Deus cōfessis &
 penitētibus est
 placabilis.
 Monet ad peni-
 tentiam.

Hortat miseris
 familiarū bello
 aut fame cito
 periturarum &
 meminit mris
 cōiugis & fami-
 lię suę.
 Additio.

Libet Sextus Iosephi Iudei

cebant. Ciuitatem ipsi euercentes Romanos hanc victoriam tristem coegerunt habere.

¶ Capitulum quartumdecimum.

Sediciosi absti-
riatis ppl's ad
fugiendū cōmo-
tus est & posses-
sionibus venū-
datis solidos p-
pter latrōes trā-
glutiebāt & hos
Tytus recipie-
bat humanitus
&c.

Fames dira.

Miseri corpora
valida habētes
abundare cibo
putabāt.

Mensa nullibi
ponebant sed
oēs incoctū ci-
bū diripiebāt.

Matres cibū in
fantibus ex ore
rapiebāt &c.

Clausas domos
ruptis foribus i-
grediebāt & in
cōsumum cibum
ex gutture strā-
gulatis fauci-
bus reuocabāt.
&c.

Horreda fames
excogitabat &
paciebat &c.

Diuites graui-
ra patiebant q̄
pauperes.

Nulla vnq̄ ciui-
tas tāta p̄fessa
est neq; vila na-
rio ferociorē vn-
q̄ habuit mali-
ciam.

Ec Iosepho vociferante cū lacrimis sediciosi quidē neq; flexerunt animos neq; est-
tutam sibi murationem fore iudicauerunt. Populus vero ad pfugiendum commotus
Et alij quidē (possessionibus alijsq; rebus clarissimis exiguo p̄cio venūdatis) solido
quidē (ne latrones deprehenderunt) transglutiebant. Cum vero ac Romanos elapsi
fuissent. exonerato vētre habebāt vsui necessaria. Tytus autem p̄ter oīs; p̄ agros quo
vellet quisq; pergere dimittebat. Idq; magis eos ad profugium hortabatur: q̄ intesti-
nis malis carebant. Romanis nō seruire. ¶ Iohannes autem & Symon cō socijs (ne his magis paucis
exitus. q̄ ve Romanis (aditus obstruebāt. & qui vel ymbram suspitionis dedisse continuo necabatur.
Ditioribus quidem etiam manere sicut pfugere per causa erat pertundi. Nam quasi transfugere vo-
luisset p̄pter patrimonij quāq; occidebatur. ¶ Cum fame autem crescebat desperatio seditiosorū &
in dies singulos vtrūq; malum amplius accendebat. Et palam quidem nulla erant frumenta inspen-
tes autem scrutabānt domos & si quidem reperissent aliquid eos (qui negauerāt) verberabāt. Si vero
nihil inuenissent quasi diligentius celauissent tormentis itidem afficiebant. Habendi autem argumē-
to erant corpora miserorum cū ea quē soli dīs viribus starens abundare cibo putarentur. Rabidi autē
iam transiebant nec rationis esse videbāt statim fame morituros occidere. Multi vero suam substan-
tiam clam vno frumenti modio qui diuitiores essent itemq; pauperes ordeī permutarunt. Inclusē dein
de intimis aditum tectis summa quidem poenuria infectum triticum comedebant panem alij confis-
ciebāt vt necessitas mētē se monuisset. Et mensa quidem nusq̄ apponebat sed incoctum cibū igni
subtrahentes diripiebant. Miserabilis autem erat victus dignumq; lacrimis spectaculum cum potē-
tiores quidem plus haberent infirmiores autem iniuriam deplorarent quippe cum fames super om-
nes clades haberet. Nichil enim sic perdit hominem vt pudor. Nam quicquid reuerētia dignum est
in fame negligitur. Deniq; vxores viris & filij parentibus & (quod est miserrimum) matres cibum in-
fantibus ex ipso ore rapiebant & inarcescētibus clarissimis nemo parcebat: quin vitē guttas auferret.
Edentes vero talia non latebant sed vbiq; aderant qui ista diriperent. Nam sicubi clausam domum
vidissent eos qui erant intus cibum capere hoc suspicabant indicio. Statimq; ruptis foribus irruēbāt
victumq; iam contusum dentibus ex gutture poenē reuocabant ipsis faucibus strangulatis. Pulsaban-
tur autem senes ne cibum defenderent lacerabantur mulieres ea quē haberent in manibus oculis
tes nullaq; miseratione vel cani capitis vel infantē sed abstractos pueros & ex buccella pendētes hu-
mo allidebant. Siquis autem incurrentes anteuenisset quodq; rapturi fuerint deuorasset: tanq̄ essent
lesi cruētiore erant acerbissimos autem cruciatus excogitabāt dummodo alimenta reperirēt nunc ob-
struentes genitalium vias nunc virgis acutis pondices transfigendo. Horrendaq; etiam auditu quis
paciebat in vnus panis confessionem & vt pugnum vnum farinē abdītum indicaret. Tortores autē
nec esuriebant. Minus enim crudele videre quod necessitas speraret. Exercentes autem demētiam
suam sexq; dierum sibi viatica p̄parentes. Hisq; occurrentis qui per romanorum custodias agrestis
oleris herbarumq; gratia colligendarum nocte reperissent. Cum iam se hostes euasisse credebāt: quā-
attulissent eripiebant. Multumq; supplicantibus & horribile dei nomen implorantibus: vt aliquā par-
tem sibi concederent eorum quā cum periculo sibi colligissent: nihil poenitus dabāt. Gratumq; vide-
batur si spoliati non perirent. Hęc quidem humiliores a satellitibus patiebantur honorari vero ac di-
uites ad Tyrannos perducebātur. Quorum alij insidiarum falso accusati occidebantur: alij q̄ Roma-
nis proderent ciuitatem. Et p̄terumq; delator subornatus: aiebat q̄ fugere voluissent. Si vero quē Sy-
mon explasser ad Iohannem remittebatur: & quem Iohannes spoliasset eū Symon excipiebat sibi
inulcem propinabant sanguinem popularium: miserorumq; cadauera parciebantur. Et dominandi
quidem causa erat in vtrumq; dissensio: scelerum vero cōcordia. Nam qui ex alienis malis partem al-
teri sibi totum vindicans non dedisset nequissimus videbatur. Et qui non accepisset velut boni alia
ius damno dolebat: q̄ crudelitas parte caruisset. ¶ Sigillatim quidem iniquitates eorum non potero
explanare. Vt hoc breuiter dicam: neq; aliam ciuitatem vnq̄ tāta perpeffam esse puto: neq; vllam na-
tionem post hominum memoriam malicia ferociorem fuisse. Postremo etiam genti hebræorum ma-
ledicebant vt minus impij viderentur in alienos. Verumtamen q̄ erant & seruos se, & conuenas & de
generis gētis obortionis esse cōfessi sunt. ¶ Deniq; ciuitatē ipsi euerterūt: & Romanos inuitos hāc tri-
stem admittere victoriam coegerunt. tardiusq; venientem in templum ignē poenē traxerunt. Deniq;
cum hi superiorem ciuitatem ardere vidissent neq; doluerunt neq; illachrimauerunt: sed apud Ro-
manos qui hęc paterentur inuenti sunt. Verum quē per territorium gesta sunt postea cum rerum do-
cumentis dicemus.

A. Tytus exeuntibus ad alimenta iussit tendi insidias fames vero ad exeundū reddebat audaciores. Romani autem (cum iudeos mortem videbant contēnere) suppliciorum angebant genera & omnes captos post verbera crucifigebant. vnde crucibus spacio deficiente & corporibus cruci minime ppter captiuorum multitudinem sufficiebant. Sed neq; ea clade mouebant. Iudei autē ab hostibus illatam famis comparatione estimabat requiem multos insuper captiuorum. Tytus incisus manibus ad Symonem & Iohannem (vt eos ad deditionem commoueret) remittebat. Sed ipsi Cæsari maledicentes mortem seruituti pferre clamabant. ¶ Antiochus itaq; quem Aege. Commageni filium vocat miratus qd Romani muros non ascendant qui (ridente Tyto & laborem dicente communē) cum macedonibus in murum impetum fecit: & multis ex suis interfectis alij sauciati recesserunt.

¶ Capitulum quintumdecimum.

5. **13.** **T**yto autem aggeris quidem proficiebant: quamuis a muro male milites afficerentur. Parte vero equitatus directā iussit per valles ad alimenta comportanda exeuntibus insidias tendi. Erant autem in his nonnulli etiam pugnatores. quibus iam minime praeda sufficeret. Maior vero pars pauperes ex populo quos pfugere deterrebat p affectibus suis moctus. Nec clam enim seditiosis posse fieri sperabant vt cum coniugibus ac liberis diffugerent. eosq; latronibus relinquere non patiebantur vice sua iugulandos. Audaciores autem faciebat ad exeundū fames: testabat iam latitantes egredi & ad hostibus capi. Deprehensi autem necessitate repugnabāt moctu supplicij incōgruumq; videbant supplicare. Post pugnam itaq; verberati & ante mortem modis omnibus excruciatī contra murum cruci suffigebantur. Tyto quidem miserabilis videbatur ista calamitas: cum indies singulos quingentū nōnumq; etiam plures caperentur. sed neq; captos dimittere tutū erat. Tātāq; asseruare multitudinem custodum videbatur esse custodiam. Maxime vero propterea non prohibuit Tytus eos existimans eo facile remissuros tanq; similia passuros nisi se dedissent. Milites autem diuersis modis suffigebant. ira & odio & ludibrij causa: & propter multitudinem quam cepissent etiamq; spaciū crucibus deerat. & corporibus cruce. Seditiosis vero tātum defuit vt ea clade mouerentur quod elus & in contrarium cessit ad deterrendam reliquam multitudinem. Transfugarum enim familiaribus ad murum tractis & (si qui erant popularium) proniores ad pacem: & quae paterentur/qui ad Romanos confugerant/demonstrabant & qui comprehensi tenebatur eos supplices non captiuos esse ducebant. Ea res multos profugere cupientium (donec verum cognosceretur) inhibuit. Fuerunt autem qui statim dilapsi sunt velut ad certum supplicium properantes. Illatam enim ab hostibus mortem comparatione famis requiem esse ducebāt. ¶ Multis autem captiuorum Tytus etiam manus obfidi iussit: eosq; ad Iohannem & Symonem intromisit: vt propter calamitatem nec viderent profugi nec crederent: saltē nunc desinerent ammonēsne ve cōpellerent ad excidiū ciuitatis sed luerent in extremis voluntate mutata & proprias animas & patriam tātā & tēplum cuius participem non habebant. Simul autem aggeres circūdo operantes vigeat: veluti faciens verba non multo post secutura. Ad hęc in muro stantes & ipsi Cæsari & patri eius maledicebant: mortemq; se contemnere clamabant. eamq; seruituti recte pferre. Multi vero mala in Romanos facere dum se sperare potuerint: nec patriam curare nec templum vt ipse diceret perituros mundumq; deo templum hoc melius esse saluatūq; iri hunc abesse qui incoleret quem ipsi quoq; auxiliatorem habentes omnibus interminationibus illufores eos quibus facta nō adierunt finem enim dei esse talia cōuicijs admiscentes vociferabantur. ¶ Et inter hęc antiochus quoq; aderat epiphanes multos alios armatos secum ducens & pterea caterua stipatus (qui macedones appellabantur) omnes etate patres & paulo magis proceres adolescentulī more macedonum instructi armis & eruditi: vnde etiā nomen habebant. Pleriq; tamen famam gentis equare non poterant. Omnium enim regum (qui romani subiecti erant) felicissimum commagenum fieri contigit. priusq; fortuna mutaretur. Ostendit autem ille quoq; i senecta etate: nullum ante mortem beatum dici oportere Ceterum filius eius (adhuc eo tūc vigente) prensens: se mirari aiebat quid nam esset qd romanos adire muros pigeret. Erat enī belator naturaq; promptissimus: tantusq; viribus vt non multum peccaret audacia. Cum vero tytus ad hoc subfississet laboremq; communem esse dixisset. sicut erat antiochus cum macedonibus in murum impetum fecit. Et ipse quidem pro viribus suis ac peritiā cauebat tela iudeorum sagittis eos appetere adolescentulī autem omnes prater paucos attriti sunt. Nam pudore promissionis diutius pugnantabant & ad extremum multi faucij recesserunt: hoc reputantes qd etiam viris macedonibus vincere cupientibus fortuna esset opus Alexandri: Romanis autem duodecimo die mensis maij aggeres inchoati. vix nono & vicesimo perfecti sunt cum totos dies septem laborassent: ingentes enim quatuor iacti sunt & vnus quidem (qui erat ad antoniam) a quinta decima legione fuerat extructus cōtra medium stagnum quod struchyum vocatur alter vero a duodecima viginti cubitis distans. Decima vero

Tytus exeuntibus ad alimenta tendi iussit insidias.

Fames ad exeundū faciebat audaciores.

Rōani (iudeos)

qā mortis cōtēptores videbāt)

suppliciorū augebāt genera &

oēs captos post verbera crucifigebāt vñ crucibus spacio deficiente & corporibus nō sufficiebāt

supplicibus crucibus ppter captorū multitudinem.

Tytus captiuorū multos icissimis manibus ad Symonē & Iohannē (vt eos ad deditionē cōmoueret) misit sed cēsari maledicētes mortē seruituti pferre clamabāt &c.

Nullus aī mortē beatus.

Tyto ridente & laborē cōmunē dicente Antiochus cū macedonibus i murū ipetū fecit & mītis ex suis interfectis alij sauci re

cesserunt.

Libet Sextus Iosephi Iudei

ro legio quę supra memoratis preſtabat in ſeptemtrionali parte opus crexerat vbi ſtagnum eſt quod appellatur amygdalon Aduc autem quintadecima legio triginta deſcendentem cubitis aggerem ſecit: ad pontificis monumentum.

¶ Iohānes ſeditioꝝ princeps ignem per cuniculos appoſito: Romanorum diruit aggeres quorum ſpes repentini caſus timore refrixit. Symon quoq; alios aggeres: aggrediens cum ſocijs ſuis Romanorum incendit machinas. Tūc tamē amborum Iudeorum ſcilicet: & Romanorum maximus fuit conſlictus. Et Romanis deſperatis ad caſtra diſcedentibus Iudei magis inſtabant ſibi ex ciuitate aduenientibus adiumentis: & ad Romanorum caſtra cum cuſtodijs dimicaturi properauerunt & ea obſiderunt. Sanctio enim apud Romanos eſt pro caſtrorum cuſtodijs ne qualibet ex cauſa a caſtris recedant. Tytus autem (militibus) quia obceſſorum pater entur fortunam qui prius hoſtium muros obſiderent (increpatis) hoſtes a latere cum militibus circūuenit: & ita puluis oculo & clamor aures exuperabat vt mixta acie) amicus ab inimico minime diſcerni potuiſſet. Romani tamen Cęſaris preſentia fortiores totam Iudeorum multitudinem (niſi ſe in ciuitatem recoepiſſet) exterminauiffent ipſi vero ſolutis machinis captum in ciuitatem deſperabāt: & varium ſuper hoc deliberatur conſilium quibusdam milite muros aggrediendos dicentibus: quibusdam nouos aggeres conſtruendos alijs vero quod ſit famei relinquenda videbatur. Tytus vero (quoniam temporis longitudo) inquit ſępe victorię gloriam dimittit ciuitatem omni celeritate: & cautione muro vndiq; cingi ordinauit & omnes clauſi exitus dicens magnum opus ſine labore perfici non poſſe.

¶ Capitulum ſextumdecimum.

Iohānes ſeditioꝝ
nū princeps ſigne
p cuniculos ap
poſito aggeres
diruit.

Am vero admotis aggeribus Iohānes ſuffoſſa intus terra vſq; ad aggeres Antoniam ex verſus: diſpoſitis per cuniculum ſudibus opera ſuſpēdit: illarq; ſilua pice ac betule mine oblita ignem immittit. Succenſis autem fulcimetis ſoſſa repēte ſubſedit: cumq; magno ſonitu in ea aggeres deciderūt. At primo quidem cum puluere fumus ex alto excitatus eſt cum ignem ruina cōcluderet. Perſa vero materia qua præmebat: flamma iam clarior apparebat. At Romanos repētin quidem facti ſtupor occupat:

Romani agge
ribus igne diru
ptis timore re
pentini i caſus
ſpes eorū refri
xit &c.

molitionem vero Iudeorū egre ferebant: iamq; ſe viciffe credentium & ſpes eorum caſſa refrixit: & in poſterū ſubuenire aduerſus ignem minus vtile videbat: etiā ſi eſſet extinctus ſemel aggeribus deuoratis. ¶ Biduo vero poſt etiā alios aggeres Symon cū ſocijs aggreditur (illa enim parte Romani admotis arietibus iam concutere murum cōperant) Tepheus autem qui dum ex garſi ortus ciuitate gaſcibileq; & Megaffarius alias Megaffarus ex regalibus famulis alias familijs mariannes cumq; his adiabenus quidā filiſ nabatei nomen habens ex fortuna Egyras (cuius eſt ieterpretatio claudus) raptis facibus in machinas euolarunt. Hiſq; viris neq; audaciores in illo bello ex ea ciuitate apparuerunt neq; magis horrendi. Nam velut in amicos (non vt in agmen hoſtium excurrerent) niſi cunctari ſunt aut ſuſtiterunt: ſed per medios inimicos facto imperu machinas incenderunt. Aeti autem miſſibus: & gladijs vndiq; truci non prius a periculo demoti ſunt q̄ ignis inſtrumenta corripere. Sublata vero iam flamma: Romani quidem concurrentes e caſtris auxilio properabant. Iudei vero ex muro eos prohibebant manuſq; cum his concerebant qui flammam conarentur extinguere: proprijs corporibus nullo modo parcentes. Et illi quidem arietes igni ſubtrahere cū eorum tegmina cremarentur. Iudei vero etiam pſt flammam eos retinere certabant. & quāuis feruens nati eſſent ferrū tamen arietes nō amittere. Hinc aut in aggeres flamma tranſiit. & auxiliantes præueniebat incēdium. ¶ Itaq; Romani flamma circumdati (quoniam ſeruari poſſe opera deſperauerūt) in caſtra diſcedūt. Iudei vero magis inſtabāt cū ſemper eorū creſceret numerus ex ciuitate accedentibus adiumentis miniſq; cautos haberent impetus fronti victoria Progreſſi aut vſq; ad munimenta caſtrorum cum eorū cuſtodibus pſio dimicabant. Eſt ergo quedā pro caſtris p vices ſtantium armatorum & acerbiffima in eos romanorum ſanctio vt (qui loco de qualibet cauſa ceſſiſſet) occideretur. Hi penali exitio glorioſa morte plara ſteterūt fortiter: eorumq; neceſſitate ſimul ac pudore plurimi fugientium redierūt. Baliftiſq; in muro diſpoſitis ex ciuitate accedentem multitudinem prohibebāt nichil pro cautione ſiue tutamine ſuorum corporum pudentem. Nam quocumq; obuios habuiſſent cum his congregiebantur Iudei & in ſpicula irruentes in caute ipſis corporibus inimicos feriebant. Sed neq; hi actis magis q̄ fiducia ſuperabāt. Et romani plus audacię q̄ male tractarentur cedebant. ¶ Iam vero Tytus aderat ab antonia (quo ſeceſſerat) locum alijs aggeribus proſpiciens multumq; increpatis militibus ſi cū hoſtium muros obſidebant in ſuis periclitarentur & velut ex carcere cōtra ſe dimiſſis Iudeis obceſſorum paterentur ipſi fortunam: ipſe cum electis militibus hoſtes a latere circumuenit. Illi autem cum in ora ferirentur contra cum conuerſi durabant. Mixta vero acie: puluis: quidem lumina: clamor vero aures exuperabant. Neq; autem amicum quiq; inter cognoscere poterat aut inimicum: Iudeis autem non tā virū fidu

Congreſſus Iu
deorū rōanorū
maximus.

Rōanis deſpe
ratis ad caſtra
diſcedētibz Iu
dei magis inſta
bat ſibi ex ciui
tate accedenti
bus adiūmentis
& ad Romano
rū caſtra cū cu
ſtodijs ppera
runt dimicatur
quę obſederūt
&c.

¶ **¶** da quantum salutis desperatione perseverantibus. etiam romanos pudor animorum & glorie. & presentia periclitantis cesaris reddidit fortiores. Itaque putauere eos ad extremum nimia ferocitate animorum vel totam multitudinem iudeorum fuisse rapturos. nisi preuenire pugnae momento in ciuitatem se recepissent. Corruptis aggeribus romani somno tenebantur quia labore iam magnum alias longum una hora perdidderunt & multi quidem solutis machinis captumiri ciuitatem iam desperabant. ¶ **¶** Tyto Consiiliu varu) tyto vero cum ducibus quid fieret deliberat at. Et cauidioribus quidem placebat omni admoto milite qd agendu i agrediendi muri terti muros experiri. Vsq; adhuc enim iudeos cum exercitus parte dimicasse vniuersi vero militis impetum milite an agger minime posse tolerare. verum sagittis esse obriuendos. Prudentiores rursus aggeres fieri suadebant. Alij & sine aggeribus obsideri gressus eorum tantummodo obseruantes (ac ne victus intro ferretur) res costruendi iam monebant. & ciuitatem famei relinquere: neq; cum hoste manu conflagere. nec enim expugnari eoru ciuitas famei sit confidentiam posse (quibus optatum est ferro procumbere) vel etiam sine hoc interficere: quae seuior relinquenda. ¶ **¶** Opinio tyti de est cupiditas. Ipsi autem Tyto cesari quidem prorsus ocari tanto cum exercitu honestum non vide. mon capiendi ci batur: & pugnare cum his superuacuum (qui semetipsos perdituri essent) Aggeres autem facere ope uatatem. rosum iudicabat impendios: poenura: egressus vero obseruari ciuitatis operosius. Nec enim circuda si eam propter magnitudinem locorumq; difficultatem ab exercitu posse. & preterea ad excursus incantum contra manifestam vero obseruationem occultas vias cogitatuos iudeos: tam necessitate q; lo corum scientia. Siquid autem ciuias esset allatum: diutius obsidionem trahendam. Verendumq; nevi Logitudo tpis ante gloriam duci debere. Tamen si cautione vt vellet & celeritate totam muro cingere ciuitatem. saepe victori gliaz diminuit. Hoc enim modo omnes exitus posse percludi: & iudeos aut omnibus modis salute desperata ciuita. Magnu opus si tem tradituros: aut fame victos facillime esse capiendos. Alter enim non posse se quiescere. Verum ne labore pifice & aggeres curaturum esse cum infirmiores habeat qui prohibent. Quod si cuiq; magnum opus & re potest nemo inextricabile videat eum considerare debere q; neq; paruum opus romanos deceret facere & sine la bore magnum quid perficere ne deo quidem facile sit.

¶ **¶** Romani milites iubente Tyto exercitum in opera distribuere) omnis ciuitatis ambitu inter se partiti placere ordinate properabant: & murum circa ciuitatem cum castellis triduo (quod propter celeritatem si devideretur carere) compleuerunt & custodibus per castella collocatis vigilas ordinauit: & vigilas inter se somnos sortiebantur. Salutis autem cum exeundi facultate iudeis ablata est & cum eta iam fames totas domos ac familias deuastabat. vbiq; enim fame moriebant. Multi mortuos sepelientes sup illos moriebantur. multiq; viui ad sepulchra properabant: latrones aut mortuorum detrahentes cum risu egrediebantur: & gladios suos in adhuc spirantes experiendi gratia transfuerberabant: mortuorumq; plurima cadauera per muros precipitabant: quae videns Tytus ingemuit deumq; testatus e: hoc factum suum non esse. Romani insuper seditiosos fame scientes cruciari letabantur eis frumento rum copias ostendebant sua facietate eorum famem incendentes. Tytus vero reliquias populi & qd supere sit saluare cupiens nouos aggeres construere: & miseratus eos ad deditiorem incitabat: s; eis perierat poenitudo qui etiam mortuam plebem quasi canes lacerabant. Symon aut Mathia ex poti sibus vnū p pso fidelem cum tribus filiis (quartus enim iam fugerat) peremit. Hinc enim crudelis Symo rogati vt ante filios occideretur negauit sed nouissimu interfici iussit sepulturamq; sibi renuit.

¶ **¶** Capitulum septimumdecimum.

¶ **¶** Is dictis duces hortatus. iubet eos exercitu in opera distribuere. Diuinus aut quidam impetus militibus incidit. ambituq; partiti non solu rectores inter seueru ipsi etiam ordines & miles quide decadarcho: decadarchus autem etacontarcho: ilq; chyliarcho placere pperabat. Chyliarcho vero ostentatio ad duces vsq; pertinebat: ducū vero certamina cesar ipse iudicabat. Indies enim singulos circuiens opus sepissime inspiciebat. Coentū enim a castris assirior: vbi ipse tēdebat: ad inferiorē scenopoli murū duxit. Tyto exercitu in opa distribuere iubere ois abit & partiti placere pperabat ordiarte. Hinc p cedronē ad oliuarū montē reuertens a meridie montē cōplectitur vsq; ad saxum (quod pery sterconos vocat) eiq; proximū collem qui supervallem iminet syloam & inde ad occidentē flexo edificio ad vallem fontis descendit. Hinc subiens ad anani pōtificis monumentum circumdato monte vbi castra pompeius habuerat: ad septentrionalem redit regionem. Cumq; processisset ad vici partē (cui nomen est erebynthonicus) pusillum herodis monumentum ab oriente clausum castris suis coniunxit: vnde coeperat. Murus quidem vno minus quadraginta stadiis erat. Adhuc autem foris castella triduum edificata sunt: eorumq; sytus denis stadiis numerabatur. Totum autem triduo opus constructum est: vt id quidem dignum mensibus videretur: celeritas vero fide careret. ¶ **¶** Muro circumelusa ciuitate per castella custodibus collatis primam quidem vigiliam noctis ipse circuiens explorabat. Secundam vero alexandro permisit. Tertiāq; obtigit agminum ducibus somnos autem vigiliis custodibus per castella collocatis

Libet Sextus Iosephi Iudei

vigilias ordinauit & vigilas sordibus inter se fortiebantur. Multi mortuos sepeliētes super illos moriebantur & multi viui ad sepulchra properabant. & c.

Mortuorum cadauera ex muro precipitata in valles Tytus videns ingemuit deus testatus factum illud non esse suum. Tytus reliquias populi miseratus & quod superest properabat liberare construendo novos aggeres maximum cum labore & citando eos ad deditionem sed illis poenitendo plerumque etiam mortuam plebem quasi canem lacerabant. & c.

Mortuorum cadauera ex muro precipitata in valles Tytus videns ingemuit deus testatus factum illud non esse suum. Tytus reliquias populi miseratus & quod superest properabat liberare construendo novos aggeres maximum cum labore & citando eos ad deditionem sed illis poenitendo plerumque etiam mortuam plebem quasi canem lacerabant. & c.

Ananias pontifex occidit & cum his quindecim clariores. Additio.

giles inter se fortiebantur totaque nocte per caestellorum spacia circuebant. Iudeis autem cum excedi facultate omnis etiam spes salutis adempta est. Quotique iam fames totas domos ac familias depalcebat. Et testaque quidem plena erant mulieribus exanimatis atque infantibus viarum angusta senibus mortuis: Adolescentes autem aut virgines turgide velut umbrę mortuorum per publicum volabant & ubi (quę casus occupauerat) decidebant. Sepelire autem funera sua neque poterant prelabori & eos quibus aliqua vis supererat pigeant & propter multitudinem mortuorum: & quod de ipsis erat incertum. Denique super eos quos sepelierant multi moriebantur: multi autem ad sepulchra (parumque fastidie veniret) & viui properabant. Neque luctus in illis calamitatibus neque fletus erat: sed fame superabant affectus. Siccis autem oculis & corruptis oribus qui tardius morerentur eos qui ante se requiescere viderentur. Altum vero silentium civitatem plenamque mortuis non comprehenderat & latrones in domos. Domus enim tantum sepulchra erant. & cadauera spoliabant. velaminaque corporum in domibus cum risu egrediebantur. Hisque gladiatorum mucrones propinabant nonnulli quoque faciebantur: spiritantes ferro experiri causa transverberabant. Si quis autem manum rogasset aut fecerit sibi commodari (quo fame euaderet) superbissime negligebatur. Animas vero efflantium quisque in morte templi obrutibus intuebatur cum viuos relinqueret seductos. Illi autem primo quidē sumptu publico iubeant mortuos sepeliri: cum odorē ferre non possent. Deinde quod non sufficiebant in valles eos ex muro precipitabant. Quas circuebat Tytus ubi plenas cadauerum vidit atque sanie tabefactis corporibus defluentē ingemuit & extensis manibus deus testabatur factum illud suum non esse. Civitas quidē ita erat affecta. Romanivero (cum nemo iam seditionis auderet excutere nam etiam moreror eos fameque tangebant) diu ex letos agebat frumētum aliarumque rerum necessariarum hñtes copiam de Syria proximoque principis. Multi autem iuxta murum astantes magnamque alimentorum abundantiam demonstrantes sacietate sui fame hostium incendebant. Seditiosis autem nichilo magis calamitate cedentibus Tytus reliquias populi miseratus & properans saltem hoc liberare quod superest iterum aggeres inchoabat: quamvis difficulter materiam reperiret. Omnes enim civitati proximas silvas opera prima consumpserant. Ex nova gesimo vero stadio milites alias congregabant ad antoniam: & ex quatuor partibus maiores prioribus aggeres struebantur. Cesar autem agmina circuebat atque opus virgens (quod in manibus eos haberet) latronibus ostendebat. Sed illis poenitudo plane perierat. & animis a corporibus separati. vtrique videlicet alienis vtebantur. Nec enim vel animas affectio mansueta: vel corpora dolor tangebant. Quot etiam mortuam plebem quasi canes lacerabant: replebantque languentibus carcerem. Denique Symon Mathias quidem (per quem obtinuerat civitatem) in cruciatum peremit. Boethi filius erat ex pontificibus populo maxime fidelis & carus is (cum a zelotis male populus tractaretur) quibus tam Iohannes accerserat adiutorem symonem reciperet populo persuasit. nulla cum eo prius habita pactione aut inter aliquid metuens ingressas autem ille (postquam obtinuit civitatem) inimicum eum atque ut alios effugerat. qui pro se consilium dederat velut hoc simplicitate suavisset. Productum enim & accusatum quod cum romanis sentiret morte damnauit ne purificationis quidem facultate ei concessa cum tribus filiis suis. Quartus enim ad Tytum ante profugerat. Prius autem se occidit quam filios obsecrarent: atque hanc pro illa quod ei civitatem aperuisset gratiam postularent: ut augeter eius dolore in nouissimum rursus interfici. Ille quidem supra cefos in conspectu suo filios iugulatur. coram romanis productus. Ita enim Symon anano Magali alias Bagadati filio preceperat qui erat satellitum eius crudelissimus causa: tus siquid eum iuuaret ad quos exire voluisset. Corpora vero sepelire prohibuit. Post hos ananias quidam pontifex filius Masambali alias Masbali nobilis & scriba curie vir fortis ex Ammaus gentis decens & cum his quindecim ex populo clariores necantur.

ÆGESIPPVS lib. v. cap. xxlii. ponit orationem Mathie ad filios poenitentis Symonem introduxisse & se accusantis quod hostem eis iduxisset & carnifices videatur illa oratio quia multa continet deffenda & notanda.

Iosephi incluso in ciuitate patri nullus sub poena mortis audebat loqui. Iudas itaque tantum videns crudelitatem signum Romanis de turri fecit quasi eis volens tradere ciuitatem: quem tamen non credebant aliqui alij propter superbiam contemnebant. Symon vero illum cum custodibus perimēs mortuorum. Tyto vidente corpora proiecit Iosephus (nec enim rogare cessabat) muros circuebat lapide vulnerebatur & (nisi cessa) qui eum protegeret (mississet) captus fuisset a Iudeis quo audito eius mater tantum mortuum lugebat in carcere. Sed cito curatus populum rogabat ad fidem: unde multum veniebant ad Romanos qui inedia turgidi vacua replentes corpora moriebantur desuetis edendi officiis. Quodam autem ex fimo ventris colligente: & a Syris comprehenso fama totis percrebruit castris quod Iudei transfuge auro pleniventris quos syri & Arabes euiscerabatur: naque nocte duorum milium parafacta sunt viscera. Tytus autem hac cognita iniusticia nisi maxima fuisset multitudo omnes interfecisset. Hos

Capitulum octauñdecim.

Oseph vero patrem conclusum asseruabast. Missosq; preconē denūciāt ne q̄s in ciuitate degētiū vel colloqueret cū eo vel inuēniret mortuū. p̄ditionis p̄posito & eos (qui hęc cū illo deflerent ante questionē) perimebāt. ¶ Ista vidēs qd̄ Iudas filius claudivnus ex numero p̄fectorū symonis (qui turri sibi ab eo creditā custodiebat) fortasse quidē nō nichil etiā mīa crudeliter pereuntiū magis aut nō p̄uidentia: cōuocatis decē fidissimis cōturbernaliū quosq; tandem inquit hęc mala sustinebimus?

Quando ve spem salutis habemus seruantes pessimo fidem? Ecce iam fames oppugnat romani ve-
ro poene intus sunt. Symon autem bene quoq; meritis infidelis est: moerufq; sibi etiam apud eum poe-
ne & apud romanos certa foederis dextera. Ergo age tradito muro: & nosmet seruemus & ciuitatem
Nihil autem graue symon patietur. si cum de se sperauerit citius poenas pendat. His vbi decem assen-
si sunt: mane ceteros quos subiectos habebat per diuersum dimittit: ne quid eorū quę cogitauerat p-
deretur. Ipse vero de turre circa horam tertiam romanos inuocabat. Illorum autem alij per superbia;
contēnebant: alij non credebant. alios etiam pigebat velut mox capturos ciuitatem nullo periculo.

Symō Iudā cuꝝ
custodibus turo
ris pīmēs corna
pīcīt mortu
rū Tyto vic
& romanis.

¶ Interea vero cum Tytus ad murum cum armatis accedere tante rē symon cognouit turrinque velo-
citer occupat: romanisque inspectantibus custodes peremit & per murum proiecit corpora mortuo-
rum. ¶ Ibiq; circueus Iosephus (nec enim rogare cessabat) caput lapide vulneratur statimq; antoni-
us cadit. Excursus autem ad eius casum factus est iudeorū arreptusq; esset in ciuitatem nisi cesar mi-
lites qui eum protegerent. Illis autem pugnantibus Iosephus quidem tollitur nihil quod aggeret in-
telleges. Seditio si vero tanq̃ intersecto quem maxime cupiebant cum leticia conclamarunt. Dixit au-
tem hic nuncius per ciuitatem ex quo residuam multitudinem mœror tenuit vere perisse credentem
cuius fiducia profugere cogitabant. ¶ Audito autem Iosephi mater in carcere mortuum esse filium
suum ad custodes quidem ex Iotapatis hoc ait certe se credere nec enim uiuo potiri secreto aut flens
ad ancillas hunc inquit fecunditatis recepisse se fructum q̃ ne sepelire quidem filium sibi licuisset. a
quo sepeliri superasset. ¶ Verum nec illam quidem mendacium diutius cruciauit: neq; latrones refe-
cit. Cito enim curato vulnere Iosephus resipuit p̃ressusq; clamabat illos quidē non multo post vulne-
ris poenas daturos. Pp̃m aut̃ rursus ad fidē rogabat. vñ populo quidē fiducia: seditio si vero stupor
inuidi eius aspectu. Profugorū aut̃ alij statim muro necessitate desiliebat alij velut ad pugnā cū lapidi-
bus p̃gredi simulantes: mox ad romanos fugiebant. ¶ Hos aut̃ seuior ea (quā intus perturbant) fortu-
na persequeratur: & fame quam domi reliquerant velociorem paup̃um romanos inueniebant ad exitus
facilitatem. aderant namq; inflati ex inedia: veluti morbo intercutis aq̃e turgidi. Deinde vacuata re-
plentes corpora dirūpebantur. nisi qui perite desideria cohibuissent: paulatim cohibuissent: paulatim
q; cibum desueto corpori obtulissent. ¶ Verum & eos qui hoc modo seruarentur alia plaga suscipit:

Lamētatio
tris Iosephi
carcere audit
filij morte: vic
Aeg. li. v. c. z
Curatus Iose
phus rogabat
pplm ad fidem
vñ multi roma
nos fugiebant
Indei iedia tur
gidi vacuata re
plētes corpora
moriebātur de
suetis edēdi of
ficijs.

Quidam enim apud syros ex transfugis deprehenditur: e fimo ventris aureos colligens. Transglutien-
tes autem (vt supra diximus) eo conueniebant quos cunctos seditiosi scrutabantur: & maximavis au-
di fuerat in ciuitate. Deniq; duodecim atticis comparabant (quod anteviginti quinq; valebat) Verum
hac arte per vnum detecta totis castris fama percrebuit: q; auro transfuge pleni uenirent. Arabum au-
tem multitudo & syri scissis ventribus supplicium minitabantur. Et hac ergo clade nullam credo sei-
orem contigisse iudeis. Vna deniq; nocte duorum militum patefacta sunt viscera. Et hac Tytus inui-
sita cognita poene circumfuso equitatu iussisset auctores iaculis appeti nisi magna multitudo fuisset
noxiorum: multoq; plures puniendi q̃ qui fuerant interempti. conuocatis autem auxiliatorum du-
cibus itemq; agminum romanorum (nam etiam militum quosdam hec tangebatur inuidia) vtriq; ira-
tus dicebat. si qui militum suorum hec committerent lucra causa incerti ne arma propria quisq; crube-
scent auro argentoq; facta. Arabes autem ac syri quidem primo in alieno bello iure suo calamitati-
bus uterent. deinde crudelitatem in cedibus & in iudeis odia romanis ascriberent. Nec enim quosdam
eorum milites infamiam participare. Et his quidem mortem interminatus est: si quis in eadem postea
reperitus fuisset audacia. Ad legiones autem litteras dedit vt suspectos inuestigarent atq; ad se refer-
rent. ¶ Verum profecto auaricia contemnit omne supplicium: seu isq; hominibus lucrandi amor in-

Vna nocte duo
rū militū pate-
facta viscera.

Auaricia con-
tēnit omne sup-
plīcium.

Liber Septimus Iosephi Iudaei

natus est. Nullaq; omnino calamitas: plus habedi cupidini cōparatur. Immo vero hec alios & morū D habentē mortu subtingit. Deus autē qui dānauerat populū oēm vīam salutis ad interitū verterat.

Oeculte ppter cēsarīs interdi- cū trāsfugas spe quēstus eui scerebāt. Iohēs sacrilegus mul- ta tēpli donariā & vasa rāptiis ex pplo deficiē tibus retinuit & alienigenarū dona distraxit.

¶ Deniq; id (quod cū poena an interdixerat Cēsār) occulte in pfugorū admittēbāt. Et si q; trāsfugis q; sei circūspectantes ne quis romanorū videret eos scindebāt & ex viscēribus nefariū quēstū trahēbat. In paucis autē reperiebāt: & p̄ter q; sola spes cōsumebat. Hic autē casus multos trāsfugarū seduxit.

¶ Iohānes autē vbi rapinē ex pplo defuerūt iad sacrilegiū sese cōuertit multa q; donaria tēpli retinēs multa q; vasa diuinę rei ministerio necessaria crateras & lances & mēsas: vrceolis qdē abstulit quos q; augustus eiusq; vxor miserat. Romanorū qdē iperatores honorauerūt semp tēplū atq; ornauerunt: tunc autē iudeis etiā alienigenarū dona distrahebat. ¶ Ad socios autē dicebat sine mortu dīlūis ab uti debere q; p̄p̄ deo qui p tēplo militarent ex ipso ali. p̄pterea q; sacrū vīnū & oleū (quod sacerdotēs sacrificijs retinebant) tutū erat effudisse & sīs sine honore vnebant & potabāt. ¶ Nō equidem re cūsauiem dicere quē dolor iubet. Puto si romani cōtra noxios venire tardassēt: aut hiatu tenē deo raudē esse ciuitatē: aut dīlūio porturā aut fulgura: aut sodomitana incēdiā passurā. Multo em̄ ma- gis impiū p̄gentem tulit. q; qui alias quē illa ptulerant. Deniq; cū eorū p̄naciā desperata: totos pplo interijt. Vt quid opus ē singulatim narrare clades? ¶ Hac em̄ Mānetus alias Manneus Iazari filius q; trāsgressus ad titū p vnam portā (quē sibi credita fuerat) centū & quindecim milia & octogita dixit ela- ta cadauera ex quo die castra ppe ciuitatē posita sunt ex quartodecimo die mēsis aprilis vsq; ad ka- lēdas iulias. Hec autē inēnsa est multitudo. Nec tñ vel ipse fuit appositus portē: sed publici merce- dē diuidēs mortuos ex necessitate numerabāt. Cēteros em̄ p̄p̄inqui sepeliebant. Sepultura vero fuit elatos ex oppido proficere. Post hūc autē nobiles pfugi oīa mortuorū secenta milia portis euecta nū q; clabant: laborū vero numerū multū posse cōprehēdi. Cum autē pauperes ferendo non sufficerēt: & a congesta cadauera in maximis edibus essent cōclusa. & frumētū quidē modicum talento venisse. Modū frumētū talēro vēditū iu- fuisse cōpulsos vt cloacas timērent boum q; veterem finitū alimentum haberent: & sterco- ris iude col- lectū (quod nec vīsu quidē tolerabile fuerat) cibis erat. Hec romani quidē audientes miserati sunt. Iudei q; os autem ne videntes quidē penitebat: sed patiebatur vsq; ad ea progredi. Fatum enim eorū diderat: cecus quod iam & ipse erat & ciuitati.

¶ Explicit Liber Sextus.

¶ Incipit Liber Septimus.

¶ DE IVDAICO bello liber Septimus incipit: In gręcis autem codicibus hic incipit sextus al- ter enim hoc opus gręci q; latini patiuntur. Nāq; ipsi primū secundū: & tertū sicut nos incipiūt: quar- tū vero & quintū simul iungūt: quartū dicētes: & quintū cōputant quē nos sextū: septimū vero in du- as diuidūt partes: primam partē sextum librū appellātes & septimū incipiunt in secunda parte que est. ca. xliij. sicut ibidem inuenietur.

¶ Seditioforū ira aduersis magis accēsa Hierusalē clades in pelus pcedebant: multitudoq; ca- dauērū pestem emittebat. Ipsiq; non spe victorię ad bellū sed desperatiōe mouebant deū exprobra- tes p tredecim milia i circuito Hierusalem (dicit. Aegēsp.) vasta humus miserabilisq; erat terrę facies. Bellū nāq; loci deleuit pulchritudinē. Reparatis itaq; vtrisq; timor. Rōani nāq; iudeos (qui calamita- tibus alebant) inexpugnabiles arbitrabantur. Iohānes vero aggeres incendere conatus spe est deo- ptus quia maxima in ipsis custodiēdis erat diligētia. Kalendis autē Iulij tē tata est expugnatio: & nec- dēribus iudeis Romani applicāt machinas cōtra Antonīā ipsi q̄tū possunt iudeis resistentibus nox p q; vtrisq; requiē dabat. Murus vero ea parte qua Iohānes suffoderat aggeres volens incēdere cecidit gaudētibz romanis: sed nouo intus a Iohanne edificato muro Romani timent ascendere.

¶ Capitulum Primum.

Seditioforū ira magis aduersis accēsa hierusa- lem clades i pe- ius pcedebant multitudoq; ca- dauērū pestem emittebat. &c.

LADES quidem Hierosolimorum in peius quotidie procedebant. q; Cumq; & seditiosi magis accenderentur: postq; populum fames ipsoq; iam possederat. Quin & multitudo congestorum in ciuitate cadauerum & visu horrenda erat: odoremq; pestiferum emittebat cum excursus etiam pugnatium moraretur. Nam veluti per aciem reuerent plurima cede ex- ercitata conculcare mortuos cōgebantur & qui super eos pedem ponerēt neq; separabantur neq; horrebant: nec saltem sibi augurio fore putabant contumeliā mortuorum. Gentili autem nece poluti dexterās ad exter- num bellum p̄parabant tanq; exprobrantes deo (vt mihi videtur) suppli- cij sui tarditatem. Non enim ipe victorię maior pars eorum: sed cēpera

Iudei nō spevi,
et orie s; despe-
ratioē ad bellū
mouebanť deū
exprobrantes.

**Bellū loci, de
uit pulchritudi
nem.**

Aggeribus re-
patis vtriq; ius
dei & romani ti-
ment. &c.

Perplexitas ro-
manorū iexpu-
gnabiles iudeos
arbitratiū q ca-
lamitatibus ale-
bantur.

Iohēs cū suis ag-
geres incende-
re conatus spe
decipitur.

Diligētia roma
nor i custodiē
dis aggeribus.

ka'ēdis Iulij tē
tara expugna
tio.

Rōani iudeis
cedentibus in
clinas applicā
tibus iudei on
nimode resist
bant. &c.

¶ Nox vtrifq; ge
tem dedit.

3. Nouo a tohã
n edificato int
ũ muro Roman
ni timēt alcēdere

11

¶ Tytus promissis (ex quibus periculorum oblitio & mortis contemptus nascitur atq; exhortatione commilitones ad ascendendum murum incitabat. Exhortatione inquit) opus est in solis rebus ambiguis. Pulchrumq; cum laude mori. Romanos i super quibus in pace bella discere consuetū est) in bellis vincere affirmat esse solitos. Multipliciter quoq; in iudeos dei iram ostendit : & mortuorum bello laudes extollit quorum animę inter sydera collocantur. mortuorum vero morbo subterraneis tenebris sine memoria operiuntur. mors insuper ferro leuor est q̃ morbo. Magnaq; nimis maximis in periculis spes salutis inuenitur. Talia itaq; Tyto dicente premiaq; non aggradiēti pollicente

Liber Septimus Iosephi Iudei

Sabinus Syrus manu fortis (licet corporis habitu exilis esset) heroica animā in macro corpore habēs primus alijs periculum timentibus (se ipsi alacri animo obtulit: & armatus maxia virtute audacia murum ascendens summitatem (fugatis hostibus) prēdidit. Cui fortuna preclaris iuida facinoribus adueria fuit. Hic enim lapidis offione lapsus est quem reuerentes Iudei solum iacentem inuenientes: ex omni parte iaculis petunt sed multos hostes sauciavit. Tandē vero sagittis est obrutus. Tres exvndecim (qui eum fuerant secuti) lapidibus necati sunt alijs octo sauciatis qui in castra relati sunt: hæc tertio mensis Iulij gesta fuere.

¶ Capitulum secundum.

Promissis piculorum obliuio. & mortis contemptus nascitur. Exhortatio in solis rebus ambiguis. Pulchrū cū lau de mori.

Rōanis in pace bella discere & i bello consuetū est vincere. Ira dei iudeos multipliciter ostenditur.

Mortuorum bello laudes quorum anime inter sydera collocant. Mortuorum morbo aīq subterraneis tenebris si ne memoria operiuntur.

Salutis spes magnanimitas maxime etiā piculis

Premia pollicē re aggredienti

Sabinus (syrus manu & animo fortis (licet hitu corporis exilis esset) animā heroicā i macro corpore hñs pms (alijs timentibus piculū) Tyto acri oīo obtulit

Ytus vero spe atq; ofone putans alacritatē pugnantiū excitari: & adhortatiōe atq; pmissis sepe quidem piculorū nasci obliuia. Interdū autem mortē solere cōtēnti in vñū cōgregatos fortissimos experiebat dicens. ¶ O cōmilitones hortari quidē ad ea (quę periculū nō afferūt) apte & ipsis q̄ roganē: & qui eos rogāt ignauie reprehensionē parit. Exhortatione aut opus est: in solis rebus ambiguis. Quippe illa p se quemq; agere dignū est. Itaq; difficilē vobis esse in murū ascensum ipse p̄stator. Qd autē vel maxime oporteat glorię cupidos pugnare difficilioribus: pulchrūq; sit cū laude mori nec erit in fructuosū q̄ primi fortiter fecerit psequar. Primi quidē vos illud hortet q̄ nōnullos fortasse deterrat iudeorū patiens animus. & in aduersis rebus dura cōstātia. Romanos em̄ eosq; milites (qbus in pace bella discere. in bello aut vincere re cōsuetum est) a iudeis manu vel animo superari turpissimū est. Idq; in fine victorię. cū etiam dei nitamur auxilio. Nāq; offensionis nē iudeicę despiciōes sūt. Illorū aut clades favore dei. nōsq; virtutibus creuit. Etenim seditio famēs obsidio murorūq; sine machinis casus qd sit aliqd i illos ira dei nostrūq; adiūmētū. Igit nō solū deterioribus inferiores videri: sed etiā diuinū p̄dictū p̄dere vobis non conuenit. Quo pacto aut nō turpe videat. Iudeos qdē (qbus nō magni pudoris ē vici q̄ ferire didicerint) quominus in posterū patiant mortē cōtēnere atq; in vos medios frequēter excurrere nec victorię spe sed ostētationis: vos aut totius poene terrę marisq; victores qbus nō vincere p̄bo habet ociosos cedētes: ne semel quidē in hostes aliqd audaciter exptos famē ac fortunā cū his armis operiri: maxime cum paruo discrimine totū possitis efficere. Deniq; in antonia si ascēderimus) habebimus ciuitatē. Nā & si pugnandū sit aduersus itus positos (qd nō arbitror) attñ capi ac respiratiōe hostiū icedere victoriā nobis plenissimā repromittit. Et ego quidē p̄missa nūc eorū laude (qui bello ceciderūt) & immortalitate q̄ martio furore p̄strati sunt ex morbo mortē pacis tpe aliter sentiētibus iprecabor quorū anima cū corpore sepultura dānetur. Quis enim virorū fortis nescit q̄ animas in acie ferro corporibus absolutas purissimum elementum ether hospitio receptas inter sydera collocatī manesq; se bonos & p̄picos heroes videndos offerunt posteris suis? Quas vero morbus corporis tabesq; consumpserit (etiam si maxime probis ac piculis purgatē sint) subterraneę tenebrę operitū altaq; obliuio susceperit & corporis simul & vitę & memorię sine circumscriptis. Quod (si necessaria mors homini fato decreta est) ad hoc autem omnium est morbo leuitus ferri ministerium: cui non videatur ignauum negare vsui: quod debito redditurus sit. Et hæc quidem veluti fertare nequeant qui corati fuerint profecutus suz. Est autem salutis spes in maximis quoq; periculis qui virilem animum gerunt. Primum enim (quod didicit pater) incensu deinde totum (quod edificatū est) facillime dissolui potest. Vosq; plures hoc opus aggredientes alius alijs pro adhortatione atq; subsidio fiet: vestraq; obstinatio in breui aīos hostiūm franget. At fortasse nobis si eam modo coeperimus: incruenta res efficietur. Etenim ascendentes quidem: vos prohibere scilicet conabuntur. Si vero clam vel etiam per vim aliquid egerimus semel quamuis paucos non sustinebunt. Me autem profecto pudeat nisi eum (qui primus hoc incipiet) iudicandum remunerationibus fecero: & qui vixerit quidem similibus p̄stit: beatissima vero prēmia se quantur occiso. ¶ Talia dicente Tyto (cetera quidem multitudo periculi magnitudinem timuit) eorum vero vnus (qui in cohortibus militarent) Sabinus quidam genere syrus vir & manu simul & animo fortis apparuit: licet si quis eum antevideret quantum ex habitu corporis. ne specie quidem militē esse credidisset. Erat enim colore nigro: exilis habitudine. Sed anima quēdam heroica in macro corpore atq; angustiore viribus suis habitabat. Cum primus itaq; surrexisset: dedo me (inquit) tibi alacri animo cēlar: & ante omnes in murum ascendō: atq; opto quidem vt vires ac voluntatē meam sequatur fortuna tua. Quod si cepisti casus inuiderit: scito me non præter spem q̄ res aliter cesserit: si q̄ sic decreuerim pro te moriturum. ¶ His dictis & scutum capiti leua manu p̄tendens. strictūq; dextra gladio. circa horam diei sextam murū petebat. Sequēbantur autem illū ex alijs qui soli eius vitæ emuli esse cupiebant. vnde p̄m viri. Multo autem omnes antecedeat diuino quodā imperu ex

citatus eum de muro custodes iaculis eum & sagittis undique infinitis appeterent atque in eum ingentia saxa deuoluerent qui nonnullos de undecim deceperunt. Sabinus autem missilibus occurrens licet obstrueretur sagittis non ante tamen impetum cohibuit quam summa muri prederet hostesque in fugam uerteret. Viribus enim eius atque animi pertinacia perterriti, plerisque ascendisse, rati non steterunt. Quam in re fortunam quis (veluti virtutibus inuideat: semperque preclaris facinoribus officiat) iocusauerit? Sic Simitate muri prendidit hostibus fugatis. le genibus nuxu & scuto protectus: primo quidem viciscabatur hostes: multosque ad se properantes saue lapidis lap- Sabinus offensus ne lapidis lap- sus est quem reuer- si Iudei solu- ceteri inuenientes ex ope iaculis petunt sed multos hostes sauciauit tantum vero sagittis est obrutus.

¶ Quidam ex aggerum custodibus hora noctis nona (Aege. dicit quinta) ad Antoniam per ruinas accedentes (primis custodibus interfectis: & ceteris fugientibus) murum obtinuerunt tuba signum dari precipientes. Audito itaque sono tubae Caesar cum armato exercitu ascendit: sed Iudei per subter- raneos obuiam uenerunt. validissimaque tunc facta est in aditu templi pugna solis ensibus permixtisque: tandem vero sagittis est obrutus. propter loci angustias viris: & a nona noctis horarumque ad septimam bello protelato. Romanis obtinere Antoniam satius fuit. Iulianus vero (quem armis insignem Iosephus virum cognoscens testatur) Romanos videns superari irruit in hostes: & iam uincens Iudeos usque ad templum persecutus est multos interficiens. Ipse vero fatus (quem ab hoste uitari non possunt) persequerentur. Hic enim calceos habens acutos elidit: multosque iacens occidit hostes. Nimisque dolor Caesarem tenuit tanto ferri non posse auxilium. diu enim cum morteluctatus magna sui gloria non solum apud Romanos: sed apud hostes relicta. Iudei igitur Romanos in fugam uersos in Antoniam concludunt. Tytus vero eius fundamenta iubet diruere: & Iosepho vocato de cima septima Iulij Iohanni mandat quod si quouellet pugnare ad bellum progredi liceat. datque sacra celebranda: fuerant enim penuria virorum obmissa) potestate. Iosephus itaque hebraico sermone Tyti mandata dis- seruit multum: ut patrie & templo parcat: rogatus. Cui tyrannus conuicia inferens nunquam sibi metuendum excidium quoniam dei ciuitas esset. Sed Iosephus eum criminatur ab illo auxilium querere in exemplum tantam commisit impietatem. Ipsum tamen ad penitentiam inuitat. Iecuriam adducens in exemplum qui cum cognatione sua uoluntaria sustinuit captiuitatem. laudaturque a Iudeis: promittit quoque illi a romanis veniam: & (allegante prophetas qui ciuitatis excidium praedixerant) vox singultibus interrupta est: Quibus Iohannes & socij magis irritatis ipsum capere uoluerunt.

¶ Capitulum tertium.

¶ **B**iduo autem post viginti de numero excubantium per aggeres militum congregati signis: rum ordinis sui. & duos quosdam ex ala equitum & tubicinem unum ad se vocant. nonaque noctis hora per ruinas ad antoniam octose procedunt. Occisus autem primis custodibus somno oppressis murum obtinent: ac buccina signum dari precipiunt. Quo ceteri quidem vigilas subito ex suscitantur: & fugiunt priusquam multitudinem (quem murum ascenderat) cernerent. Nam & timor illis: & Tuba ymaginem quandam ut magnus numerus hostium ascendisse crederetur ostendit. ¶ Caesar autem audito signo propere armat exercitum: & cum ducibus primus lectorum caterua comitatus ascendit. Cum autem Iudei ad templum interius confugissent. Ipsi quoque per cuniculum iruperunt: quem Iohannes aduersus romanorum aggeres apperuerat. dispositique amborum agminum sediciosi tam Iohannis quam etiam Symonis arcebat eos summa vi atque alacritate repugnandi. ¶ Siquidem excidij finem putabant locum sanctum penetrasse Romanos quod & his victoriae principium fuit. Ad ipsum autem aditum validissima pugna committitur: his quidem templum vel occupare certantibus: Iudeis vero Antoniam versus eos repellentibus. Et sagittae quidem atque hastae utrisque inutiles erant: strictis autem ensibus dimicabant. Neque conflictu discerni poterat ex qua parte quis pugnaret permixtis viris & propter angustias permutatis: cum & uocis intellectum magnitudo confunderet: multaque mors esset utrumque: armaque simul & cadavera iacentium conculcata frangerent praesentia. Semper autem (si bellum fluens grauasset alteram partem) potiorum exhortatio & inferiorum conquestio nascebatur. Neque fugae aut persecutioni locus erat: sed propinqua commutationes confitentium & inclinationes permixtae fiebant exercitus. Qui vero inter primos steterant aut occidendi aut moriendi habebant necessitatem: quod refugere non dabatur. Nam & posteriores utriusque partis in frontem suos urgebant nullumque inter dimicantes bello vacuum interuallum reliquerat. ¶ Cum autem Iudeorum animi Romanorum peritiam uincerent iamque omnino tota acies pelleretur ex nona enim hora noctis ad septimam usque diei pugnabant. Ili quidem simul omnes excidij periculum pro

Quidam ex aggerum custodibus hora noctis nona (Aege. dicit quinta) per ruinas ad Antoniam accedentes: primis custodibus interfectis ceterisque fugientibus) murum obtinuerunt: tuba signum dari precipientes. Validissima pugna in aditu templi solis ensibus permixtisque: propter angustias viris, &c.

Liber Septimus Iosephi Iudei

Iulianus (quem armis igne iosephus virum cognoscens testat) Romanos superari videns irrumpit in hostes & iavictos iudeos usque ad templum persecutus est multos interficiens.

nutrimentum virtutis habentes. Romanus vero exercitus partem nondum enim ascenderant agmina illis; spes pugnantium nitebatur satis esse visum est impresentiarum antoniam obtinere. ¶ Iulianus quoque vero quidam hecatontarchus ex bitinia non ignobilis quem in illo armorum peritia & viribus coram poris & animi spiritu omnium fortissimum ipse cognovit ubi romanos iam cedere & male repugnare conspexit propter titum autem qui apud antoniam stabat subito prosiliit iamque vincentes iudeos solus ad interiorem usque templi angulum persecutus est. Fugiebat autem universa multitudo neque vim eius neque audaciam hominis esse opinantes. Et ille per medios ruens quoque alium alio dissecerat per ipsos quem occupasset interfecit. Et quicquid ceteri ceteri aut mirabilius aut aliis horribilius visum est. Verum & ipsum profecto fata persequerantur: quae ab homine vitari non possunt. Calceos namque habens creberrimis atque acutis (ut ceteri solent milites) clavis fixos dum strato saxeis crustis solo curreret labitur: magnoque cum armorum sono deiectus in tergum fugientes reduxit. Et romanorum quidem clamor ex antonia sublatus est. salutis eius metuentium. Iudei vero circumfusi multi simul gladiis hostibus undique feriebant. Ille autem multam quidem ferrivim scuto excipiebat. Sepe autem conatus erigere percutientium multitudine reuolutus est. Et iacens tamen gladio multos percutit. Nec enim cito peremptus est: quoniam galea & thorace omnia membra nec opportuna ideo ceptus erat. Namque dum cervice uicem contraxerat: donec conscissis eius aliis membris remisit vires: cum nemo auderet ei succurrere. Nimirum autem dolor cesarem tenuit ubi tantae fortitudinis virum in conspectu tantae multitudinis visum occidi. Et quod se locus quidem intercludebat auxilium ferre cupientem alios autem cum possent motus impediabat. Iulianus quidem diu cum morte luctatus cum non paucos interfectorum suorum faucibus reliquisset: egre premitur: magna sui gloria non tantum apud romanos & cesarem: verum apud hostes quoque relicta. ¶ Iudei vero etiam mortui rapti corpore romanos in fugam versos in antonia concludere. Fortiter autem in eo prelio decertarunt alexas quidem & ciphtheo alias cittheo & ex agmine iohannis ex parte vero symonis malicheus alias melchius & meritonis filius iudas: & iohannis alius sosa filius iacobi duces ydumeorum. Zelotarum vero duo fratres atque symon & iudas. ¶ Tytus autem militibus suis imperat antoniae fundamenta diruere faciliemque ascensum cum toto exercitu praeparare. ¶ Ipse vero iosepho ad provocato namque audierat eo die (qui erat mensis iulij septima decima) diuinam obseruantiam (quae endelechys moys vocatur) virorum poenuria defuisse eaque re multis populum dolore iterum iohanni dici praecipit quae ante mandauerat quod etiam si quis eum pugnandi seu amor teneret: cum qua placeret ei multitudine ad bellum progredi liceret: dummodo non una secum & ciuitas interfret simul & templum. Tamen & locum violare desineret: neve in deum nefas admitteret. Potestate enim autem haberet (si vellet) sacra intermissa celebrare: per iudeos quos ipse delegerat. Itaque iosephus ne soli iohanni haec intimarentur (sed etiam plurimis unde audiri poterat) commisit: & mandata cesaris hebraico sermone disseruit. Multum autem ab his quoque patrie parceret precabatur ignemque depellerent iam templo contiguum. & deo vota redderent consueta. His dictis populus tristitia simul & silentio tegebatur. Multis autem conuicijs tyrannus iosepho cum execrationibus horato postremo addidit nunquam sibi excidium esse metuendum: quoniam dei esset ciuitas. Atque cum exclamacione sane vero inquit iosephus eam puram deo conseruasti inuolutaque sancta manserit: nec in eum cuius speras auxilium quicquam impie deliquisti? Sed solemniter sacra consequitur? Et si quidem tibi quicquam quotidianum cibum auferat impium eum hostem putabis? Deum vero quem perpetua religione priuaueris: belli auxilio speras futurum? Et romanis quidem peccata imputas: qui vestras leges etiam nunc tuentur: quae ipse intercidisti sacra deo reddi compellunt. Quis non inopinata mutacionis causam gemat ac desiteat ciuitatem: cum alieni quidem hostesque impietatem tuam corrigant? tu vero iudeus & inter leges educatus. illis quoque in has seculor inueniaris. Atqui iohannes etiam quidem pernitere malorum non est turpe in rebus extremis. bonorumque tibi exemplum patriam seruare cupienti propositum est. lechonia rex iudeorum qui quondam babilonio rege bellum sibi inferente: ipse ante priusquam ciuitatem caperet excessit: & cum cognatione sua voluntariam captiuitatem sustinuit. ne haec sancta hostibus proderet: deique domum videret exuri. ob hoc sacra iudeorum commemoratione laudatur: eiusque memoria transmissa per secula semper nouam immortalitatem posteris tradidit. Bonum iohannes exemplar: & si periculum presto sit. Ego autem veniam quoque tibi a romanis spondeo. Dum meminervis quod non gentilis moneam: & iudeis ista promittam spectantibus oporteat. qui sit victor & unde consilium. Absit enim ut ita captiuum viuere: ut aut genus aut leges patrias obliuiscar. Rursum indignaris & clamas: michi maledicis. Etiam acerbiora mereor. qui haec aduersus fata sua deo sententia condemnatos seruare contendo. Quis ignorat scripta veterum prophetarum: & responsum impendens miserrime ciuitati? iam tunc enim eius excidium praedixerunt. cum quis homicidium gentile cepisset: vestrorum autem cadauerum non ciuitas tantum: sed etiam templum omne repletum est.

Dolet cesar illi auxilium non ferri Iudei Romanos in fugam versos in antonia concludunt

Tytus Antonie fundamenta diruere iubet.

De potestate sacra intermissa celebrandi. Iosephus hebraico sermone tytimandata disseruit multum (ut praeferebat) & templo perceret deprecatus cui tyrannus conuicia duxit. &c.

Inuitat iohannem ad penitentiam lechonia regem iudei adducens quoque cognatione sua voluntaria captiuitatem sustinuit. iohannes laudatur a iudeis.

Allegat prophetas qui citatis praedixerunt excidium.

- Deus plane deus ipse cum romanis igne sibi lustrationis infert totque scelerum plenam eximit civitatem. Hæc Iosephi vox sua
 Iosepho cum fletu & lachrimis persequere vox eius singultibus interrupta est & romani quidam miserati
 dolore ammirati sunt. Iohannes autem eiusque socii magis contra romanos irritabantur illi quoque capere cupientes, rupta.
 Additio.

ÆGESSIPPVS libro. v. cap. xxiiij. hoc excidium pro iniusta christi morte fuisse ponit. virge-
 bat inquit deus iam dudum perfidas mentes vigere ex quo impio se patricidio commaculatum Chris-
 tum Iesum crucifigentes hic est ille cuius mors Iudeorum excidium est. Natus ex maria qui ad suos ve-
 nit & sui eum non receperunt. Quando enim suos non occiderunt Iudei? Nonne filium Saul sui oc-
 ciderunt? Nabuth propheta a suis: utique lapidatus est. Iudea fuit Hiezechabel quæ iussit Iudeis senioresque
 preceptum executi sunt. Iudeis Ahab qui causa mortis factus est. Quanti alii a ciuibus ciues pempti?
 Et tamen diu integra ciuitas remansit & si diruta a babilonijs post annos innumerabiles: sed reparata
 postea hoc est supremum excidium post quod irreparabile templum quia auerterunt sceleribus suis
 præfulem templi reparationis arbitrum. hæc Aegessippus.

Multi Iudeorum nobiles Iosephi oratione commoti capta oportunitate confugerunt ad ro-
 manos. in quibus erant pontifices & pontificium filij quos Tytus humanissime suscipiens in Goph-
 nam securos permisit habitare. cuique etiam possessiones pacato bello reddere est pollicitus. His autem
 in ciuitate non visis rumor illos a Romanis occisos dicebat ut ceteri a fuga terrerentur: sed hos Tytus
 a Gophna reuocatos populo demonstrauit qui lachrimis atque viulatu seditiosos ut Romanos in ciui-
 tate susciperent patriamque liberarent rogabant. Romani autem templum cum honore respiciebant ado-
 rantes: Tytusque iterum Iesum eiusque socios increpat quod templum polluerunt polliceturque per patrios
 ipsum (si se dedant) impolutum permanere quibus sermonibus latrones in superbiam extollebantur.
 Idcirco Tytus contra eos iniunctum tamen bellum ordinat & exercitui cereale præposito duce rogatus ab ami-
 cis manet in antonia. Progressi itaque hora noctis nona contra custodes quos præter spem inuenerunt
 vigilantes manus conseruerunt & multi Iudeorum propter noctem & vocum confusionem suis velut
 hostibus utebantur: Romanis inter se datorum signorum recordantibus. Romani vero præmissi spe pu-
 gnabant: Iudeorum autem quod templo & proprio cuiuslibet timerent periculo augebatur audacia & quali
 theatricum bellum a nona noctis usque diei quintam continuatum est. Et romanorum reliqua manus
 subactis Antonie fundamentis latam viam usque ad templum præparauit: & aggeres inchoauit maximo
 labore propter materiam penuriam & habendi difficultatem. Tytus quoque equos custodire propter lato-
 nes commisit. Iudei namque pascentes equos dum ligna romani colligerent per cuneos erumpentes ra-
 piebant.

Capitulum quartum.

Obliuio autem plurimos commouit eius oratio & nonnulli quidem seditiosorum eustodias formidantes
 locis suis manebant ita tunc certi de suo pariter & ciuitatis excidio. Fuerunt autem qui capto
 discessionis tempore ad romanos confugerunt: in quibus erant pontifices Iosippus & Iesus filij
 vero pontificum tres quidam hyimahelis (cui apud cyrenam fuerat caput abscissum) & mathie quatuor al-
 terius vero mathie vnus qui post interitum patris aufugerat quem Symon gyore cum tribus filiis ut suprad-
 ctum est interemit. Multi autem nobiles cum pontificibus defecerunt: eosque impator cum palatia humane susce-
 pti sciens alienis moribus illic versari molestum esse in Gophnam misit ut ibi manerent interim munitiones
 etiam possessiones cuique pacto bello redditurum esse pollicitus. Illi quidem indeliberatam municipium fieri esse
 omni cautione discedunt. His autem in ciuitate non visis tumor a seditiosis iterum dissipatus: alias diffama-
 tus est romani transfugas occidissent: ut hoc mortu videlicet a fuga reliquos detereretur. Et paulisper quod
 de calliditas eorum sicut antea valuit. Timor enim profugere cupientes inhibuit. Rursus autem postquam eos Ty-
 tus reuocatos a Gophna cum Iosepho murum circumire & populo conspici iussit multi ad romanos fugiebant.
 In vnum vero congregati & ante romanos stantes cum lachrimis atque viulatu seditiosos rogabant ut primo
 quidem paucos in ciuitate romanos susciperent patriamque seruari. Si hoc displiceret saltem de phario certi
 exiret templumque sibi liberarent. Nec enim austros sine maxima necessitate romanos ignem sanctis immittere.
 His illi magis aduersabantur. Multique transfugas vociferati conuicti supra sacras portas iacula & balistas
 necnon & saxorum disponere tormenta ut omne quidam circum phanum spatium multitudine mortuorum sepul-
 cro templum vero ipsum castello simile videretur. In loca vero sancta & in accessu cum armis adhuc & mani-
 bus gentium cede calentibus insilliebant: & ad hanc percesserunt legis iniunctam ut quam Iudeos indignationem
 oporteret exercere si hæc romani committerent: & tunc in Iudeos propria sacra temerantes viderent. Romano
 iam militum nemo tamen fuit qui non cum honore templum aspiceret atque adoraret latronesque optaret antequam
 intollerandum malum contingeret periret. Tytus autem dolens eorum inuicem iterum Iohannem eiusque socios in-
 crepabat dicens Nonne vos o sceleratissimi cæcæ sancta loca pertexistis? Nonne his grecis ac nostris in ei-
 sas tabulas construxistis? quibus ne septa cuique transgredi liceret edicis? Nonne eos qui transissent quis roma-
 nus quis esset necare permisimus. Quid igitur nunc in eo etiam mortuos concutatis o nocentissimi? Aut cur
 L. j.

Multi Iudeorum
 oratione Iosephi
 commoti sunt &
 ad romanos ca-
 pta oportunita-
 te confugerunt in
 quibus erant po-
 tifices & pontifi-
 cum filij.
 Rumor transfu-
 gas a romanis oc-
 cisos dicebat ut
 ceteri a fuga ter-
 rerentur sed reuo-
 catos agophna
 Tytus populo de-
 monstrauit quod
 seditiosos roga-
 bant &c.

Tytus iterum io-
 hannem eiusque so-
 cios increpat quod
 templum polluerent.

Liber Septimus Iosephi Iudei

Pollicet se tem-plum & externi & gentis sanguinis cōfusione polluitis. Testor ego patros deos & si quis vnq̃ hūc locum aſi reſpexit: nunc enī neminē credo. Itemq; teſtor & exercitum meum & iudeos (qui apud me ſunt) & vos ipſos: q̃ non ego vos hęc violāre compellam. Quin & ſi locum acies vīa mutauerit: neq; accedet ad ſancta quiſpiam romanorum: neq; quiſq̃ in eius contumeliā faciet. Seruabo aut̃ vobis etiā tēplum nolentibus. ¶ Hęc Iosepho internunciāte principis dicta: latrones ac tyranni eximīa tes nō beniuolentia ſed timiditate huiusmodi ſermones fieri in ſuperbiā tollebant. ¶ Tytus autem qui neq; ſeipſos miſerari eos neq; tēplo parcere pſpiciebat rursus bellum gerere decreuit inuitus. Sed valuerū quidem his militem q̃ locus eum nō caperet inferre nō poterat. Tricēſis autē de ſingulis centurijs viris fortiffimis lectis etiā chylarchis ſingulis millenſ attribuit. Hiſq; duce ppoſito cetera ſi hora noctis nona iubet in cuſtodias impetu fieri. Cum aut̃ ipſe quoq; in armis eſſet vnaq; deſectū dare ſtatuiffet: amici eum ppter periculi magnitudinem ducūq; dicta retinuerunt. Plus enim operis eum in antonia ſedentem q̃ militem certamina facturum eſſe direxerunt: & q̃ ſi periculi tibi ſubſiſſet. ¶ Omnes enim fore ſub oculis imperatoris: optimos bellatores his dictis paruit. Deinde ob hoc ſolum ſe remanere: locutus ad milites vt de eorum virtute iudicaret: ne aut fortis quiſq̃ idonatus abiret aut contra impanitus ignauus lateret: ſed omniū inſpector ac teſtis fieret ipſe qui & vicendi & remanendi dñs eſſet: illos quidē ad aciem hora qua ſupra memoratum eſt diſmiſit. Progreſſus aut̃ ad ipſam

Congreſſus hora nona noctis cōtra cuſtodes quos ppter ſpem qui aut̃ illos ſequebant̃ in agmen p̃prium incidebāt multiq; ſuis velut hoſtibus vtebant̃. Vigilantes inueniunt.

Romani p̃miſſi ſpe pugnabant Iudeos vero q̃ tēplo timerent augebāt audacia & p̃prio cuiuſlibet piculo. Bellū theatricū a nona noctis vſq; ad quintā diei. Reliqua romanorum manus ſubuerſis Antonie fundamentis latā viā vſq; ad tēplū pparauit & aggeres inchoarūt maximo labore ppter pœnuriā materiæ & diſſicultatē habēdi. Tytus equorū cuſtodie ceteros ppter latrones cōmiſit.

¶ Sedicioſi aut̃ (vrgēte fame deficientib; rapinis) in p̃dā venerūt Romanorū: impetu faciliſ & ex vtraq; fortiter pugnatum eſt. ¶ Edanius vero fugitibus iudeis vnū iuuenem talo cōprehēſum

A maxime militię monstrata peritia portavit ad Tytum qui eius (qui coeperat) vires ammiratus captiũ supplicio iussit affici templiq; sollicitus oppugnatione aggeres mature fieri perurgebat. Iudei timen- tes porticum (quę antonię iungebat) incenderunt manibulq; suis incēdium sanctis apposuerunt. Ipsi quoq; biduo post Romanis porticum inflammantibus (cum deberent prohibere incendium) culmen abiciunt. Tunc etiā Ionathes Iudeus corpore brevis & vultu despicabilis Romanos ad singulare p- uocat certamen. multis in eos prolatis iniurijs. Contra quem quidam superbus e Romanis Pudēs no mine/multis dedignantibus alij suspicantibus bello congregiens fufus in terram occisus est. Quidā vero priscus iactantem Ionathem sagitta transfixit qui dolore in vertiginem tortus supra corpus ho- stis incubuit. Et belli foelicitatem q̄ velox vitio sequitur ostendit. Verum xxvij. Iulij die dolum exco- gitant Iudei: qui templi summitatē aridis lignis & sulphure ac bitumine replentes fingūt fugam. qua- re multi Romanorum incauti & temerarij templi ascendentes submisso per Iudeos igne succensi sunt quorum misericordia Tytus (licet morientibus indignaret) commotus est. hocq; (cum nemo incen- dium posset prohibere) pereuntibus factum fuit solatium. Longuq; Romanus (qui incēdium evase- rat) rogatus a Iudeis promissaq; securitate vt descenderet seipsum (orante Cornelio fratre ne romanā debonester militiam) sublatq; alterius gladio (vtriusq; vidētibz agminibus) occidit. Artorius autem caliditate ab incendio liberatus est. qui loci contubernali suo promissa hereditate si eum acciperet) in eum se proiciēs enasit & lucus pondere oppressus constratoq; lapidibus solo allisus cōtinuo mo- ritur. Et in posterum Romani cautiore facti sunt dolis Iudeorum. ¶ Capitulum quintum.

15. **17.** Ltero vero die post eorum athenum multi sedicioforum (q̄ rapinę defecerāt & fa- mes vrgebat) cōgregati in p̄sidia Romanorū quę heleonamallas Oliuarum mōtem versus collocata erant: circa vndecimā diē horā impetū faciunt. Sperabāt enī pri- mo quidē inopinatos: deinde curādī corporis causa quiescentes facile decipi posse. Verū (cognito illorū conatu) Romani & de p̄prijs custodijs celeriter collecti: obsta- bāt eis murū transcendere ac peritūpere violēter ambitu conatis. cōflato autē vhe- menti p̄lio multa quidē & alia ab vtraq; parte fortiter gesta sunt: cū Romanis p̄ter fortitudinē bellū etiam peritia: Iudei vero immoderato impetu & effrenatis animis vterent. Dū autē his erat pudor illi- neccitas. Nā & amittere Iudeos veluti laqueis irretitos Romani turpissimū videbat: & illi vnam spē salutis (si murum vi peritūpere potuissent) habebant. Ibi tum quidā ex ala equitū pedanius noie (Iu- deis in fugā versis) atq; in vallē coactis equo in aduersum montē a latere citato p̄teruectus rapit vnū ex hostibus fugā petentibus iuuenem & granē corpore & armis vndiq; septū talo cōprehensum trā se inclinavit equo currente tantā vim dexterę itēq; ceteri corporis & equestris peritię demonstravit. Ille quidē quasi manus aliquod rapuisset: captiuū ferēs ad cēsare venit. Tytus autē vires eius (qui coe- perat) ammiratus est & capti (quā murū aggredi tentauerat) supplicio affici iussit: & ipse tēpli oppu- gnationem curabat vtq; aggeres mature fierent perurgebat. Introq; Iudeis aduersis p̄lijs male tra- ctatis tumefcente paulatim bello & in tēpli serpente p̄nicie sicut in putrefacto corpore ad sola mēbra peste occupata p̄uenientes ne vterius p̄cederet abscidebant. Porticus enī parte quę ab aquilone in occidentē p̄tinens antonię iungebat incēsa: deinde ad viginti fere cubitos abruperunt imisso sanctis incēdio munibus suis. Biduo autē post idus p̄dicti mēsis vicesimo & quarto die Romani porticū inssa- marent & vsq; ad quintūdecimū cubitū ignē p̄gresso Iudei similiter culmen abiciunt neq; omnino recedentes ab operibus & antonię continentia dirimentes cū liceret eis ac deberent incendiū phibe- re. Itaq; immisso igne: cursum eis ociosi p̄ sua vtilitate metiebant. Circa tēplū autē nunq̄ p̄lia cessau- runt. Sed frequēs erat paulatim contra se excurrēciā bellum. ¶ Hisdem autē diebus quidā ex Iudeis vir & corpore brevis & visu despicabilis tāq; genere q̄ rebus alijs vilissimus Ionathes nomine p̄gres- sus ad iohānis pontificis monumentū (cum alia multa supbe ad Romanos p̄locutus est) tū quem for- tissimum haberet ad singulare p̄lium p̄uocauit. At qui cōtra steterant: multi quidem dedignant. Erant autem inter eos (vt affolēt) etiam qui timerent. Quosdam vero non inconfusa monebat ratio: cum mortis cupido non debere configere. Nā qui de salute sua desperassent eos neq; cautos ipetus neq; deū habere placibilē: & cum his in discrimen venire quos neq; vincere magnum sit & vinci cū dehonefamento periculosum: non fortitudinis sed feroicitatis videri. Cū autē nemo diu procederet multaq; Iudeus eorū timiditati illuderet (erat enim arrogantissimus) quidam superbus e Romanis no- mine pudēs ex ala equitū verba & insolentiam eius exofus fortasse autem etiam corporis breuitate sublati incōsulte p̄siluit: & ceteris cōmissa cūleo pugna super fuit: sed a fortuna proditus est. Laben- tem enim Ionathes interfecit deinde pede supra mortuū posito leua scutū: dexterāq; cruentū gladiū c̄frotificabat. armisq; cū fremitu cōcussis in exercitiū & iacētī insultās spectātes Romanos increpabat donec eū tripudiantē & vana iactantē quidē priscus centurio sagitta transfixit. Eoq; facto & Iudeo,

Sediciosi (fame virgēte & dificiē- tibus rapinis) i- p̄sidia venerūt Romanorū: ipe- tū faciētes & ex vtraq; p̄te forti- ter pugnātū est. Pedanius fugiē- tibus Iudeis vnū iuuenē ta- lo cōprehensum maxma militię monstrata p̄itia ad Tytū porta- uit q̄ eius q̄ coe- perat vires ad- miratus captū supplicio affici iussit tēpliq; op- pugnationē cu- rās aggeres ma- ture fieri purge- bat.

Ionathes Iude- us corpore bre- uis & vultu de- spicabilis Rōa- nos ad singula- re certamē pro- uocat multis in- eos p̄latis cōui- cijs. Pudēs Rōanus incōsulte Iona- thā bello congre- diēs fufus i ter- rā occisus est.

Liber Septimus Iosephi Iudei

Dolus Iudeorū
qui tūmitatē tē
pli aridis lignis
& sulphure ac
bitumine replē
tes singulū fugā.

Misericordia ty
timorēntibus
erat solacium.

Lōgus Roma
nus Iuuenis q
incendiū euase
rat rogatus a iu
deis pmissa se
curitate vt des
cenderet seipm
(orante comē)
lio fratre ne Ro
manā dehōnē
stet militā ioc
cidit. Cautiores
i posterū roma
ni dolis iudeo
rū facti sunt.
Porticus incen
dant.

nam & romanorum clamor varius excitatus est. Ille autē dolore in vertiginē tortus supra corpus hostis eg
incubuit: belliq; sollicitatem ratione carentē q̄ velox vltio sequeretur ostendit. Sediciosi vero templum ca
tentantes aperte quidē & quotidie militibus in aggeribus positīs repugnabant. ¶ Viceſimo autē sep
timo die predicti mensis huiusmodi dolū excogitāt. Occidentalis porticus spaciū (quod inter cūmē
ac trabes erat vacuū) filis aridis itēq; sulphure ac bitumine repleuerunt: deinde velut oppressi cede
bant. Quare multi quidē temerarij fugientibus instabant & in porticū ascendere (calis positīs nitebā
tur. Qui vere prudentiores erant nullā fugē cōm iudeis fuisse cogitantes locis suis manebant. Verum
portica repleta his qui ascenderāt. Ignē immittunt iudei: excitata vndiq; flāma subito rōanos & (qui
extra periculū steterunt) ingens stupor inuasit & desperatio (quos incēdiū ceperat) occupauit. Flam
mis enī cincti semetipsos in oppidū alij vero in hostes p̄cipitabāt multi spe salutis defiliētes i puteos
debilitabantur. Alios dū conant pueniebat incendium alij flāmam ferro antecedeabant. Statim vero
& alios fugientes ignis cōprehendebat plurimū peruagatus. Cēsare vero (licet moriētibus indignare
tur) inuissū porticū ascenderent (misericordia tamen eorum tetigit. Cūq; nemo prohibere posset in
cendiū: hoc erat solatio tamen pereuntibus quia videbant eius dolorē pro quo ipsi animam perderēt.
Vociferans enī & ante alios proficiens comites suos q̄ possent auxiliū ferre obsecrans cernebat: eiusq;
vocē & affectionē quisq; velut aliquā p̄clarissimā sepulturā secum auferens moriebatur. Nonnulli
tamen recepti in parte porticus latiore flammarum quidē periculū euaserunt: postremo autē vniuersi
cecidērūt obfessi a iudeis cum diu sauci resitissent. ¶ Post omnes autē quidē Iuuenis nomine logystō
alias Longus huic ornamentū fuit calamitati. Et quis sigillatim digni essent memoria qui perierunt
omnium tamen fortissimus demonstratus est: quem iudei quidē (q̄ & fortis esset & q̄ eū interficere
cupiebant) ad se descendere promissa fide hortabant. Frater vero eius cornelius ex altera pte (ne glo
riam suā romanorūq; militiam dehonestaret) orabat. cui magis obteperauit. Sublatoq; alterius gladio
vt ab vtriusq; agminibus cerneret semetipsum occidit. ¶ Eorū autem (quos ignis obfederat) argorius
alias Artorius quidā calliditate seruatus est. Appellato enim clara voce lucio quodam cōmilitone &
contubernali suo: herede te (inquit) relinquo totius patrimonij mei si me exceperis. Cum autē ille pro
ptio animo accurrisset & ipse quidē qui se in eum proiecerat vixit lucius vero pondere oppressus. Cō
stratorq; lapidibus solo allisus continuo moritur. Ea calamitas paulisper quidē romanis tristitiam cō
parauit. In posterum tñ eos cautiore effecit & diuersis iudeorū insidias iuuit: quibus plerūq; loca mo
resq; hoim nescientes ledebant. ¶ Exusta est vero porticus ad turrē vsq; Iohannis q̄ ipse belli tem
porē (quod cū symone gerebat) supra potestates (quē in xixtum duceret) edificauerat. Reliquum ve
ro iudei (quoniam cōsumpti fuerant qui ascenderant) absciderunt. Postero autem die romani quoq;
porticum quē in boree parte fuit ad orientalem vsq; totam incendunt: continētē angulos eius (quē
appellatur cedronus alias Cedron) supra vallem edificata vnde etiā profunda erat eius & horum
aliando. ¶ Circa templum quidem ita res se habebant.

¶ Infinita in ciuitate pereatū fame erat multitudo & pro cibo amicissimi inter se semebant. Nam
quoq; rabidi vt canes domos desperationē bis ac ter eodē memento inquietabāt. Dētibz oia euas
didissima subigebat necessitas. calciamēta atq; scutorū coria comedebāt. fornū qd caro emebat
¶ Horrēdū quoq; tūc factū est. maria quēdā eleazarī filia iudea nobilis & diues a tyrānis sibi
bonis raptore maledictis incitabat mori volebat sed p̄cussorē nō inueniebat hęc fame & iracūdia
p̄p̄la lactantē filiū alloquitur ipm occidit coctūq; mediū comedit reliquā reseruens parē quā sedulo
sis mortē minantibus ostēdens eos horrore repleuit atq; demētia qui tremētes ac timidi exterriti
dita vero tāti sceleris fama beati mortui (priusq; audisset id aut vidissent) dicebant. Tytus autē
facinore deū deprecatur super hoc se excusans (se iudeis pacem pluries affirmat obtulisse. Tamen
pollicet vindicatur: neq; ciuitatē vbi matres filij vescuūt) remansurā. Ipse quoq; die octaua Augu
p̄fectis aggeribus ad exedrā occidentālē arietes iussit applicari sed nihil p̄sidentibus & cū scalis
dere tētibus maxima eorū facta est cedes. vñ ceteri (sociorū clade p̄territi) dicebant sediciosi
ter pugnātibz. Tytus autē (cū videret alienis & tēplo cū dāno & nece suā) ignem portis subici
ad quē Ananus & Archelaus p̄fugi cā venie aduenerūt quos prior q̄si necessitate nō volūtatē
nō esse salute dignos dicebat (inde tñ iracūdiā cōhibēte) eos dimisit. liquefacto itaq; portarū ligno
to lignū cōsumptū est nēmīne iudeorū ignē cōparato neq; auso extinguere. Capitulum sexagesimū

Fame p̄cūtiū in
finita multitu
do & p̄ cibo a
micissimi inter se
seuiebant.

Orum vero qui per ciuitatē fame corūpebant: infinita multitudo moriebat. Iuuen
rabiles autem clades eueniebant. In deis autem singulos si vel vñ aliquid cibi appa
ruisset bellū illico gerebat: & amicissimi inter se ad manus seuiebant: miseris dispiens
anime viaticū fides autē penurie nec moriētibus habebat: sed etiā quos videret respi
rare scrutabant latrones ne quē forte cibū siue occultās quisq; moreret. Ignis autem

spes egestate victus hiantes veluti canes rabidos decipiebat: & impingentes in hostia tanq̃ ebrii fere Fame rabidi vt
 bant: easdemq; domos bis ac ter eodē momēto desperatione inquietabant. Omniaq; dētibus necessi canes domos
 tas subigebat. Et ea colligentes quę nullū (quis fordidissimum) mutorum animalū non horreret co- desperatiōe bis
 medere patiebantur. Deniq; nec cingulis aut calcianentis abstinerunt: coriaq; scutis detracta mādē ac ter eodē mo
 bant. Quin etiam forti veteris laceramenta victui habebantur. Cuius nōnulli exiguū pōdus: quatuor mēto inquieta
 arctis venundabant. ¶ Et quod opus est famis improbitatē ex rebus anima carentibus demonstrare bant.
 ¶ Factum enim relaturus sum neq; apud grēcos. neq; apud barbaros cognitū: & dictū quidē horren- Horrendum fa
 dā auditū vero incredibile. Itaq; libenter hanc calamitatem intermitterem ne mentiri me post futuri cinus.
 homines estimarent nisi testes multos habere & fortasse aliqua patrię referre gratiā par eius ea disse
 nēs quorū facta perpeffa est. Mulier quēdā ex plebetransiordanem habitantiū incolarū maria nomi- Maria e'eazari
 ne eleazari filia de vico Bathezobra alias Bathecor quod sigdificat domus hylopi genere ac diuitijs filia Iudea no
 nobilis cū alia multitudine fugiens in hierosolimā recepta cū ceteris obsidebat. Huius alia bona quibulibet & diues sub
 dem tyranni diripuerunt: quę ex ttrassamnanis locis in oppidū comportauerat. Reliquias vero cōdito latis sibi a tyrā
 rum (& si alimenta reperissent) irrūpentes domū eius quotidie satellites auferabant. Grauius autem nis raptores ma
 mulier indignabat proptereaq; sepiissime raptoribus maledicens & imprecans eos contra se vehemē- ledicens incira
 tius irritabat cū neq; iratus neq; miserans eam quisq; vellet interficere. Sed victū quidem alijs paran bat mori vole
 do laborabat. Vndiq; autē adempta erat ei iam etiā rependi facultas: famelq; visceribus & medul bat sed percul
 lis irrepleat: plus vero q̃ fames iracundia succendebat. ¶ Igitur impetu animi ac necessitate impulsa forem nō inue
 rebus aduersis contra naturā excitater. Raptosq; filio (quem lactenē habebat) miserum te (ait) infans niebat.
 in bello & fame & seditione: cui reseruauero? Apud romanos etiā si vixeris seruaturus es: fames autē puenit seruitutē? His vero seiciosi seuiores sunt. Fisto igitur mihi cibus & sediciosus furia & humanę
 vitę fabula quę sola deest calamitatibus Iudeorum. Et hoc simul dicens occidit filium suum: coctūq; Occidit filium
 mediū comedit ad opertū aut reliquū reseruauit. Ecce autē aderant sediciosi & contaminatissimi ni coctūq; mediū
 doris odore capti mortē ei statim (nisi quod parasset ostenderet) minabant. Illa vero partem se bonā comedit partē
 illis reseruasse respōdens aperit filij reliquias. Illos autē cōfestim horror cepit atq; demētiavisuq; ipso reliquam refer
 dirigerūt. At mulier Et meus hic inquit vere filius: & facinus meū. Comedite: nā & ego comedi: No uans quā mor
 lo sitis aut foemina molliores: aut matre misericordiores. Quod si vos pietatē colitis & mea sacrificia tē seditionis mi
 repudiatis ego quidē comedi reliquum eius me manebit. Post hęc illi quidem tremantes exierunt ad nantibus osten
 hoc solū inuidi: virq; hunc cibū matri cesserunt. ¶ Mox autē repleta est eo scelere tota ciuitas & vnus dens eos horro
 quisq; ante oculos sibi cladē illā pręponens tanq̃ hoc ipse admississet horrebat. Ab oibus autē (quos repleuit atq;
 fames vrgebat) pperabant ad mortē. Et beati appellabant qui priuq; id audirent siue conspicerent dementia.
 interissent. ¶ Cito etiā romanis nunciata est illa calamitas eorūq; alij non credebant alij miserabant Tytus cognitio
 Multos autē vehementius eius gentis odiū cepit. Cæsar autem super hoc deum placabat se quidem facinore deum
 Iudeis pacem obtulisse eisq; liberam proposuisse omnium obliuionem quęcūq; commiserant illos au deprecate se sup
 tem pro concordia seditionem bellum pro pace pro pietate atq; opulencia famem optasse. Et qui p hoc excusā: q̃
 prijs manibus templum (quod eis ipse seruasset) incendere coeperant huiusmodi alimentis eos esse di ludeis pacē ob
 gnissimos. Verumtamen scelus huius nefandi victus ruina sese patria cooperturum neq; relicturum tulisset &c. vide
 in orbe terrę vt sol inspicat ciuitatem in qua matres sic vlscerētur: ante matres autem patribus eius, in Aege. multa
 modi alimenta deberi qui nec post huiusmodi clades arma deponerent. Simul hęc dicens: despera memoranda.
 tionem hostium reputabat. Nec enim eos iam sanam mentem recepturos existimabat qui cuncta iā
 pertulissent: quibus anteq̃ ea paterentur mutare sententiam sperabantur. ¶ Octauo autem die mēsis Tytus pfectis
 angusti cum duę legiones aggeres perfecissent ad exedram occidentalem exterioris templi admoueri aggeribus ad
 arietes iussit cum diebus ante sex (qui firmissimus erat aries) parietem sine intermissione pulsando ni exedrā occidit
 chil omnino profecisset. Verum & huius & cæterorum magnitudinem structura lapidum superabat. talē arietes ius
 Septētrionalis autem portę alij fundamenta suffodiebant: multumq; fatigati exteriores tantum lapi sit applicari sed
 des euoluere potuerunt. Ab interioribus autem porta sustinebatur. Tamq; diu manserunt: donec in- nihil proficien
 strumentorum & vectium conatibus desperatis romani scalas porticibus applicarunt. Iudei vero prę tes & cū scalis
 uenienti ne eos subire prohiberent: cum his congressi dimicabant. Et alios quidem retro depellantes tentātes ascen
 precipitabant alios accedentes subsidio trucidabant. Multos de scalis egredientes priuq; se de scutis dere multi occi
 obtegerent. ferientes gladijs pręueniebant. Nonnullas autem scalas armatorum plenas in latus incli duntur Roma
 nantes deiiciebant. ¶ Vnde romanorum quoq; non parua cedes sequebatur. Alij signis ablatis pro norum Magna
 his decertabant: rapinam eorum grauissimę fore turpitudini ducentes: postremo autē iudei & signis cedes romano
 potiuntur: & eos (qui vna cum his ascenderant) interficiunt. Cæteri vero intereūtium clade perterriti rum.
 discedebāt Romanorum quidem nemo non aliquo opere facto procubuit. Sedicioforum autem qui
 prioribus pręlijs etiam tunc fortiter pugnaverunt: & pręterea eleazarus fratris symonis Tyranni fi
 L. iij.

Liber Septimus Iosephi Iudei

Tytus ignē portis tēplī subijci iussit ad quem Ananus & Archelaus pfugi cā vniā veniūt. Liquefacto portarū argēto cito lignū cōsumptū ē neminē iudeorū ignē conato neq; auso extingere.

lius. ¶ Tytus autem/cum videret se alienis & templo cum damno & nece multum parcere/ignē portis subijci iussit: Inter hęc autem ad eum profugi veniūt ananus ex emaus symonis satellites crudelissimi & archelaus filius magodati idcirco sperantes ver iam q̄ iudeos victores reliquerant. Tytus autem vt hanc eorū in iudeos crudelitatem audiuit obtruncare decreuit. Dicebat enī eos necessitate nō voluntate venisse nec salute esse dignos incēsam ipsorū cā patriam delerentes Verūtamen cohibuit iracundiā fides eosq; dimisit: sed nō eo loco habendos quo etiā alios credidit. Iam vero portis militib; ignē admouerāt liquefacto argento cito lignū flāmē absumerant: cū subito auctē p̄ximas inde porticus corripuerunt iudeis vero circū se ignē videntibus corpora simul animēq; ceciderunt. Et stupore attoniti adiuuare quidē vel extinguere nemo conatus est: stātes vero aspiciēbāt. Nec tñ his quē absumerent dolētes saltē vt qd reliquū esset saluū haberent animū colligebāt. Illo quidē die & quē secuta est nocte: creſcebat incendiū. Paulatim enī nec prius simul vndiq; inflāmari porticus poterūt.

¶ TEMPLI incendiū nouissimum.

¶ Tytus autem incendiū iubet restringere & de tēplo (quid agendū esset) cōuocatis principibus inquit cōsiliū quidā templi ruinā suadebant. Alij vero cōseruādum dūmodo ipm iudei reliquisset si aut bello obtineret ignibus consumendū. Tyti vero sententia fuit pro hominibus non esse viciscendum in anima carentibus neq; tñ incensurum opus quod etiā imperij esset ornamentū Sed iterū iudeorum atq; roma restricto igne conflictus & Tyto ferente auxiliū iudei (plerisq; interfectis) fugerunt & in tēplo concludunt quod die decima Augusti quo a babiloniorū rege fuerat concrematum eodem euolutis tēporibus a Romanis passum est incendiū Nam quidā Romanus miles nō expectato edicto ignem p fenestram aureā (Aegessippus vocat portā) immisit in tēplum. Tytū vero extingui iubet incendiū sed p̄ nimio clamore vox eius nō auditur. Neq; signum aut preceptum (iā dūce) milites attendebant. Immo non audire simulabant & quisq; ignem hortabatur immittere & vbiq; sit p hierusalem. Tytus itaq; insaniētū militum continere impetū non volens flāma dominante tēplum ingressus est & quicquid illicerat aspiciens mirabatur opus: militesq; rogabat vt ignē (nondū enī flāma interiora penetrauerat) iubet restringere. Illorum vero furorū belliq; impetus & iudeorū odia ceteris reuerentia & prohibentis metum superabant.

¶ Capitulum septimum.

Tytus incendiū iussit restringere & de tēplo (quid agendū esset) cōuocatis principibus cōsilū ūpetit. Quidā cōseruādū dūmodo ipsum iudei reliquissent si aut bello obtineret ignibus cōsumendū.

Iterū cōflictus iudeorū & Romanorū restricto igne. Iudei i tēplo cōclusi sunt.

Die decio Augusti quo a babiloniorū rege fuerat concrematū tēplū eisdem euolutis tēporibus a romanis passū est incendiū.

I Ostremo autem die tytus partem militū iussit incendiū restringere: perq; proxima portis loca viā sternere vt facilius agminibus esset ascensus: rectores ad se cōuocat: sextisq; collegatis qui erant procures: tyberio alexandro totius militię p̄fecto: & sexto cereali quintae legionis p̄posito & largio lepido decimę & tyto frigio quintēdecimę: cū quibus erat etiā fronto ac ternius magister duarū alexandrinarum legionū: & marcus antonius iulianus procurator iudeę cōgregatisq; p̄terea chiliarchis & procuratoribus consiliū dei templo proposuit. Alijs quidem videbatur lege belli vtendum esse nunq̄ enim iudeos a nouis rebus posse desinere tēplo manente quo omnes vbiq; essent colligerent. Nonnulli autem monebant (vt si templū reliquissent iudei neq; armis pro eo quisq; certare cōseruandū esse suadebant. Si vero id pugna obtinuissent ignibus cōsumendum quoniā castellū iam videret esse non templum & piaculum non ipse verum illi quid id fieri coegere cōmitterent. Tyto autem nec si stantes dimicaret iudei pro hominibus animas animo carentibus viciscendum esse dicente neq; se vnq̄ tātum opus incensurum i: m enim romanorum fore hoc dānum sicut ornamētum quoq; fore imperij si remaneret. Iam certi quid vellēt accedūt ad eius sententiā fronto & alexāder & cerealis. Tunc quidē cōsiliū dimisit iussiq; militibus requiescere necnon & ducibus vt his in procinctu validioribus vteret viamq; sternere per ruinas lectis ex cohortibus imperat: ignēq; restringere. Illo quidē die iudeos labor itemq; timor ab impetu cōtinuit. Pōstero autē collectis viribus & recepta fiducia p orientālē portā contra tēplū exterioris custodes secūda hora diei pcurrunt. Illi autē primā quidē concionē fortiter exceperūt. Septiq; scutis a fronte murū ad cōdēsa inclinant. Certū autē eos erat non diu duraturos: & multitudine infestantiū & armis vincere. Cēsar autē priusq̄ venteretur acies nā pugnarū ex antonia p̄spectabat: cū equitibus lectis venit in auxilio. Impetū vero eius nō sustinuerunt iudei: sed primis interfectis plerisq; fugam petērūt. Et cedentibus quidē romanis: reuertētes instabāt. Cū autē se illi retorsissent iterū refugebant donec circa horā quintam iudei quidē vi coacti tēplo interiori cōclusi sunt. Tytus autē discessit in antoniā decreto postmodum mane cū omni exercitu aggredi tēplumq; obsidere. Sed id plane dei sentētia iamdudum igne damnauerat. Euo: utiq; tēporibus aderat fatalis dies/ qui erat decimus mēsis augusti/ quo etiā primo a rege babiloniorū fuerat cōcrematū. Ex edibus autem causam & principū sūpsit incendiū. Nā cū paulisper tyti discessu sediciosi quieuisent: romanos rursum aggrediunt: Custodiq; templi cum ignē interioris phani restringentibus pugna cōmittitur. Hiq; iudeis in fugam versis: vsq; ad templū transierunt. ¶ Hic itaq; tunc militum quidam non expectato culusq; edicto. Neq; tantū facinus verius sed

A diuino quodam motus impetu a contubernali suo sustollitur & ex ardenti materia raptum ignem in fenestram inserit auream: Inde membra circa tēplum edificata de septentrionali regione aditus erat Flamma vero excitata iudeorum quidem calamitati dignus clamor exurgit: & ad viciscendum pro- perabāt. Neq; vitę iam parcendum esse rati neq; viribus temperandum: eo amisso cuius gratia cautif- ſimi videbantur. Mature autem quidam hoc tito nūciat: & ille namq; casu in tabernaculo requiesce- bat sicut a pręlio redierat. exilit: templumq; curriculo petit prohibitus incensum: omnesq; post eū duces & hos agmina perterrita sequebantur. Clamor autem ac tumultus erat: tanto exercitu sine or- dine concitato. Cęsar autem voce simul ac dextera pugnātib; signo dato ignem iubebat extingui sed neq; vox eius exaudiebatur q̃ aures eorum maior clamor obstrueret nutumq; dextere non attē- debant: cum alios bellum alios ira distraheret. Intro currentium vero agminum impetum non prece- pra neq; interminatio continebant Sed quo furor eos duceret sequebātur. Ad ipsos autem introitus obstrusi multi quidem sese inuicem conculcabant: multi vero ardentibus adhuc & fumentibus porti- cum incendentes ruinis liuore quidem utebantur. Cum vero ad templum accessissent edita quidē cęsaris non audire simulabant. Precedentem quisq; vt ignem immitteret hortabatur. Sediciosi autē iam subeundi quidem nulla spes erat: sed fuga & cedes omnia possidebat magna vero populi multi- tudo inualida & inermis vbiq; occupati fuerant interficiebantur: & circum aram quidē ingens mortuorum numerus congregabatur. Per gradus vero templi & sanguis multus profuēbat: & eorū corpora qui supra ceciderant dilabebantur. ¶ Cęsar autem (vbi nempe impetum insipientium mili- tum continere poterat & flamma dominabatur) intro cum rectoribus ingressus & sanctum templi & quicquid illic erat aspexit: ea quidem quę apud alienigenas erant fama meliora: pompa vero & opi- nione domestica non minora. Cum autem flamma nōdum ex vlla parte ad interiora penetrasset nec membra quę circa templum erant depalceretur (quod erat verum) existimās ad huc illud opus posse seruari & ipse profuit militesq; rogare (vt ignem restingerent) conabatur: & liberalem hęcathontar- chum de stipatoribus suis fuisse multatos: (qui non obedissent) iussit arcere. Illorum autem furor bel- liq; impetus quidam vehementior iudeorumq; odia & cęsaris reuerentiam & prohibētis moctum su- perabant. Plerosq; autem prędaram spes incitabat suspicantes intus omnia pecunia esse referta: quo- niam fores auro factas conspicerent. Pręterea quidam miles ex his qui intrauerant cum cęsar ad in- hibendum incendium cucurrisset: ignem iam cardinibus portę subiecerat. Tumq; subito postq; flam- ma intus apparuit & duces cum cęsare discedebant. & stantes extra succendere nemo phibeat.

¶ Templum itaq; inuito Cęsare exurit. hoc multum deffēdum opus quidem omnium (quę au- diuimus aut vidimus maxime ammirabile in exstructione / magnitudine / in magnificentię gloria ma- ximum tamē ex facto capiet solatium q̃ vt animalibus ita operibus locisq; fatū sit ineluctabile alias ineuitabile. Mense namq; & die eisdem quibus primū templum a babilonijs: sed a romanis est incē- sum. A prima constructione templi per Salomonem vsq; ad hoc excidium mille centum triginta an- ni menses septē & dies quindecim & a posteriore trecenti & triginta nouē anni quadraginta quinq; diebus. Rapiebantur omnia infinitaq; sine etatis aut sexus discretionē fiebat cedes. Clamor horribi- lis & ingentissimus & tumultus: sed tumultum clades acerbiores sanguis igne largior: pluresq; erant interfecti q̃ interfectores omnisq; terra plena cadaueribus. Duo quoq; ex nobilibus (cū ad romanos transeundo seruari possent aut cōmunem cum cęteris durare fortunam) semetipsos in ignē elecerūt omnia romani cum templo & Gozophilacium & iudeorum diuitias incenderunt. Sex fere milia p- miscue multitudinis cum porticu ad quem confugerant incenduntur. His enim cā interitus pseudo- propheta qui populo pdicauit deum iudeos subere in templum ascendere salutis signa accepturos. Tunc quoq; subornati a Tyrannis prophetę populo dei auxiliū debere expectare denunciabant.

¶ Capitulum octauum.

Templū quidem hoc modo inuito cęsare exurit. Sed hoc quis multū quis deffēdū putet vt opus oīm (quę audiuius aut vidimus) maxime ammirabile tā exstructionis genere q̃ magnitudinis iteq; munificentię in singulis rebus & gloria quę de sanctis habebat: maxi- mū tñ ex facto capiet solaciū: q̃ vt aialibus ita operibus locisq; fatū sit ineluctabile. Mirabi- tur aut in eo etiam circūacti temporis fidem Nam & mensem (vt dictum est) eundem & diem serua- uit quo primū a babilonis tēplum erat incensum. Et a prima structione tēpli (quā salomō rex inchoa- uerat) secundo anno principis Vespasiani mille cētum triginta colligunt anni & septē mēses ac dies quindecim vsq; ad hoc excidiū qđ euenit. A posteriore vero (quā secundo anno cyri regis aggeus fe- cerat) vsq; ad excidiū (qđ vespasiano imperātē sustinuit ciuitas) anni trecenti & triginta nouē & dies quadraginta quinq;. ¶ Cū tēplū autē incendere etiam quicquid in manu fortuitu venisset rapie- bant & cedes erat in finira deprehensorū nec acta fuit etatis miseratio aut reuerētia castitatis. Sed &

Libet Septimus Iosephi Iudei

Clamor horribilis & ingentissimus.

Clades tumultu acerbiores sanguis largior igne pluresque erant interfecti quam interfectores omnesque terra plena cadaveribus

Romani omnia simul cum templo incendunt.

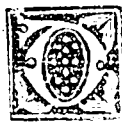
Gazophilacii incenduntur & omnes Iudeorum diuitie Sex fere promiscue multitudinis milia hominum cum porticu ad quem confugerant incenduntur.

Persuasio hominum in aduersis facili.

pueri & senes & sacri ac prophani similiter interficiebantur: atque omne genus hominum belli calamitas persequerebatur: vnaque supplices cum repugnantibus necabant. Flammaque ulterius progrediens cum gemitu occumbentium concrepabat: & pro altitudine quidem collis ardentisque operis magnitudine: totam quis crederet ardere ciuitatem: Illo autem clamore nichil maius neque horribilius excogitari potest. Nam romanorum agminum fremitus erat & sediciosorum ferro ignisque clauorum clamor ingens tollebat: & populi fursum deprehensi ad hostes fuga cum clamore ac pro calamitate conquestio. In colle autem constitutis: etiam multitudo oppidi consonabat. Nam vero multi fame maridi & in morte poene luminibus clausis postquam ignem templi viderunt: in questus interrim vires clamoremque ceperunt Resonabat & trans fluvium regio. & montes circumpositi grauiorem impetum faciebant & tunc erant clades acerbiores tumultuum. Nam collem quidem (in quo templum erat) euelli radicibus quis putaret ita vndique belli plenus videbatur & sanguis igne largior pluresque interfecti infectoribus omnesque terra cadaveribus tegebatur. supra corpora mortuorum gradientes milites cursum fugientium sequebantur. Latrocinialis quidem multitudo tandem pulsus romanis in exterius templum & inde ciuitatem euadit populi autem (quod fuit reliquum) in exteriorem porticum confugerunt. Sacerdotum autem iudeorum nonnulli quidem primum iuribus itemque sedibus suis (que ex plumbo facta erant) aulsis. in romanos pro missilibus utebantur deinde cum nichil proficerent ignisque in eos euomere: in parietem secedentes octo cubitis latum ibi manebant: Duo tamen ex nobilibus (cum ad romanos transeundo seruari possent) aut communem cum ceteris durare fortunam semetipsos in ignem eiecerunt & cum templo concremati sunt. Meyrus filius belge & Iosippus daree alias dalec. Romani autem quod frustra se circa templum edificij parcere iudicabant (cum ipsum templum arderet) omnia simul incendunt & quicquid ex porticibus reliquum erat & portas preter vnam ex parte orientali & alteram ex meridiana quousque eas quoque postea funditus euerterunt. Quinetiam arculas (que gazophilacia vocantur) incendunt: in quibus erat magna vis pecunie ac plurimum vestium aliaque substantia: & ut breuiter dicam Iudeorum omnes congeste diuitie: quod opulentissimus quisque illuc totas domos exhauerant. Venit enim Iulius cesar super eam (que restabat) vnam porticum extra templum quo confugerant ex populo mulierculę itemque pueri & promiscue multitudinis prope ad sex hominum milia. Sed priusquam cesar quicquid de his decerneret vel ducibus imperaret: ita flagrantem militem succendunt porticum. Hic quoque contigit ut alij cum se ex flamma precipitarent morerentur: alios ipsa corrumpere: ex tanto numero nemo superuatus est. His causa interius pseudo propheta quidam vir fuit qui eo die predicauerat his qui erant in ciuitate quod eos in templum ascendere signa salutis accepturos deus iuberet. Multi enim a tyrannis tunc subornati prophete populo denunciabant ut expectarent auxilium dei quo propterea minus profugerent & eos qui supra timorem & custodiam fierent spes retineret. Cito autem in aduersis hominum persuadetur: quod si etiam malorum instantium liberationem polliceatur qui fallit necessario eo quia patitur spei totus efficitur.

Prodigia Iudeis ostensa sunt futuram suam & ciuitatis calamitatem significata quae ab imperitis bouum augurium a sapientibus vero in contrarium interpretabantur. Cometes super ciuitatem gladio & igni similis per annum perseueravit. Nona hora noctis circa templum tantum lumen octauo die azimorum effulsit ut clarus dies putaretur. Bos cum ad hostiam duceretur agnum in medio phano peperit. Orientalis enim porta grauissima (que vix a xii. hominibus clauderetur) sponte aperta est. Larualis ymago visa est curus ante solis occasum & armate acies in nubibus apparuerunt. Vox in festo pentecostes (Migremus hinc) audita est. Iesus Ananie filius plebeius ante bellum in plena pace annis quatuor die festo exclamans futurum dixit excidium neque verberibus affectus cessauit clamare ve heu ierosolimis in super praefecto praesentatus & plagis usque ad ossa laceratus: neque lachrimatus est immo ad singulos ictus triste praesagium respondebat. Et septem annis & mensibus quinque continuo clamens neque voce raucior fuit. Sed supra murum circuiens ve ciuitati & templo calamitabat. Et cum ad extremum addidisset ve & michi lapide misso statim peremptus est. Perituram quoque cum templo ciuitatem cum templum quadratum esset sacris erat scriptum litteris Sed decepti Iudei propter aliquod etiam sacris litteris inuentum quod eo tempore quidam ex eorum genere orbis terrae esset habiturus imperium quod male intelligentes hoc dicebant ambiguum.

Capitulum novum.

Enique miserabilis populus illis quidem fallacibus deum calumniantibus credulus erat: certis vero prodigijs & solitudinem futuram pronunciantibus neque attendebant animo neque credebant. Sed velut attoniti nec aut oculos habentes aut animas edicta dei dissimularunt modo cum supra ciuitatem sidus stetit gladio simile: & per annum perseueravit cometes. modo cum ante defectionem primique belli mortis ad diem festum azimorum populo conueniente (octauus autem dies erat aprilis mensis) nona hora nocturna circum aram itemque templum

Prodigia. Cometes super ciuitatem gladio similis per annum perseueravit.

A tantum lumen effulfit. ut clarissimus dies esse putaretur & hoc usque ad dimidiam permansit horam. Quae imperitis quidem horum augurium esse videbantur factorum vero peritis priusquam eueniret statim diiudicatum est. ¶ Eodemque die festo. etiam bos (cum ad hostium duceretur) agnum in medio Phano peperit. ¶ Orientalis autem porta templi (cum esset enea: atque grauissima & post meridiem vix a viginti hominibus clauderetur: scilicet ferro vinctis obseruaretur pessulusque altos haberet in faxeum limen demissos vno perpetuo lapide fabricatum visa est noctis hora sexta sponte patescere. His autem curriculo per custodes templi magistratui nuntiatis: ascendit ille vixque eam potuit claudere. ¶ Verum & hoc iterum ignaris quidem signum optimum videbatur. deum namque bonorum sibi portam aperuisse dicebant. prudentiores vero templi tutamen sponte sua dissolutum iri cogitabant & hostium domum esse portas aperiri solitudinem vero illo ostento significari inter se pronunciabant. ¶ Post dies autem festos in diebus paucis vicesimo & primo die mensis Maii larualis quaedam ymago visa est si dem superans. Monstrum autem (quod dicturus sum) etiam his est cognitum qui viderunt. & quae secute sunt clades dignae praesagis extiterunt. Namque ante solis occasum visi sunt per mane ferrei curus totis regionibus: & armatae acies transeuntes nubila & ciuitatibus circumfusa. ¶ Festo autem (quod pentecosten vocant) nocte sacerdotes intimum templum more suo ad diuinas res celebrandas ingres- si. primum quidem motum quendam strepitumque senserunt postea vero subitam vocem audire quae diceret: Migrenus hinc. ¶ Quid autem his horribilius fuit? Iesus quidem filius Ananiae plebeius & rusticus quadriennium (priusquam bellum gereretur) in summa ciuitatis pace atque opulentia (cum ad festum diem venisset) quo attegyas in honore dei componi in templo ab hominibus mos est repente exclamare coepit. Vox ab oriente vox ab occidente. vox a quattuor ventis. vox in hierusalem & templum vox in maritos novos nouasque nuptas. vox in omnem hunc populum. atque hoc interdiu noctumque per omnes ciuitatis vicos calamitans circuibat. Nonnulli autem virorum insignium aduersum omnem indigne feretes corripunt hominem multisque verberibus afficiunt. Ille autem neque pro se neque ad eos qui se multabant secreto quicquam locutus: eadem quae prius vociferans perseuerabat. Magistratus autem rati (quod erat verum) magis diuinum esse hominis motum. ducunt eum ad Romanorum praefectum. Vbi plagis ad ossa laceratur. neque supplex quicquam fuit neque illachrimauit. Sed ut poterat inclinans maxime sibi. liter vocem ad singulos ictus respondebat. Ve ve hierosolimis Albino autem interroganti (namque is erat praefectus) quis esset vel unde ortus aut cur ista diceret nihil retulit. Non prius autem cessauit. Iesus miserem ciuitatis donec eum Albinus furere iudicatum dimisit. Ille autem usque ad belli tempus neque adhibebat quemquam ciuium nec quemquam vidi. Sed quotidie velut orationem quandam meditatus: vix hierosolimis querebatur. Sed nec imprecatus est cuiquam (cum in dies singulos multaretur) nec victum offerentibus benedicebat. Sola vero eius responsio ad omnes erat triste praesagium. Maxime autem festis diebus vociferebatur: idque per annos septem & quinque menses continuos faciens neque voce rauior fuit neque laborauit donec obsidionis tempore ipsa re prospecta augurijs requieuit. Supra murum enim circuiens: iterum ve ve ciuitati & phano ac populo voce magna clamabat. Cum autem ad extremum addiisset: ve etiam mihi: lapis tormento missus eum statim peremit animamque adhuc illa omnia lugen- tem dimisit. ¶ Haec si quis reputet perfecto inueniet deum quidem hominibus consulere. modis- que omnibus praemonstrare quae sint eorum generi salutaria: ipsos autem ob dementiam suam malis voluntarijs interire. quando quidem & iudei post Antoniam captam quadratum fecerant Phantum cum in sacris libris scriptum haberent captum iri ciuitatem ac templum. Si phantum quattuor angulis esset effectum. ¶ Sed quod maxime eos ad bellum excitauerat. responsum quod erat ambiguum idem in sacris libris inuentum: quod eo tempore quidam esset ex eorum finibus orbis terre habiturus imperium. Id enim illi quidem quasi proximum acceperunt. multique sapientes interpretatione decepti sunt. Hoc autem plane responso Vespasiani designabatur imperium: qui apud iudeam creatus est imperator. Sed etiam homines fatum videre non possunt: etiam si prouiderint. ¶ At vero hi signorum quaedam pro sua libidine interpretati sunt alia. contempserunt donec patre excidio. suaeque perniciem eorum iniquitas confutata est.

C ¶ AEGESIPPVS libro quinto. ca. xlv. portem orientalem apertionem inter cetera dixit signicare quod exiret cultus intro iret vastitas euacueretur celebritas sacrificium destrueretur. Quod etiam (antequam Christum Iesum crucifixissent) liquido significatum lectio docet. Et ibidem in fine capituli de futuro ex eorum genere orbis imperatore dicit prudentiores hoc ad dominum Iesum referre qui eorum in terris secundum carnem genitus ex Maria regnum suum per vniuersa terrarum spacia diffudit. haec Aegesippus

¶ Romani (postquam in templo signis) Tytum imperatorem declarant. Tunc quoque auri pondus propter praedae abundantiam dimidio greco in Syria estimatum est. Puer quoque a Romanis re-

Bos in medio templi agnum peperit.

Expositio prodigij varia.

Larualis imago visa est.

Curus ante solis occasum & armatae acies innubibus appuerunt. Iesus ananiae filius plebeius ante bellum annis. iiii. die festo exclamans futurum praedixit excidium.

Verberibus affectus ea quae prius vociferans perseuerabat.

Praefecto romano rursus plentatus & plagis usque ad ossa laceratus neque lacrimauit: sed ad singulos ictus ve ve hierosolimis respondebat. &c. Septem annis & mensibus. v. cotidie clamans neque voce rauior fuit sed etiam super murum ve ve ciuitati & phano clamabat & in ea voce lapide percussus misit spiritum.

Decepti iudei propter aliquod in sacris inuentum quod eo tempore quod ex eorum genere orbis terre esset hiturus ipsi um quod male intellegentes ambiguum dicebant. Additio

Liber Septimus Iosephi Iudei

cepta dextera bibit & lagenam plenam ad suos reportans ipsos decepit. Sacerdotes autem fame pressos denegata venia: Tytus ad supplicium duci iubet decere iniquiensi cum templo sacerdotes interire. Tyrannos vero ipse humanissimos orantes ad colloquium recipit dato militibus edicto ut iracundiam & sagittas contineant quos veniam perentes de suis impietatibus increpauit eorum ingratitude erga Romanos & Romanorum humanitatem allegans. Nihilominus tamen si arma volunt deponere vitam eis indulget. Ipsi vero exeundi petunt facultatem cum familia: sed a Romanis fidem accipere dicunt se iurasse nunquam accepturos.

Capitulum decimum.

Romani (signis
potius in templo,
Tyti declarant
imperatore

Pueri colus qui
a romanis rece-
pta dextera bi-
bit atq; lagenam
plenam ad suos
rediens reporta-
uit.

Romani quidem (postquam sediciosi ad ciuitatem confugerunt templo itemque omnibus circum locis ardentibus) signa in Phano reposuerunt contra portam orientalem. Hicque (sacrificio celebrato) maximis cum clamoribus declarant Tytum imperatorem. Visque a deo vero praedat faciat sunt milites vniuersi in Syria dimidio (quam pridem fuerat) precio pondus auri venisset alias veniret.

Ex his autem sacerdotibus qui in templi pariete perdurauerant puer sitiens a Romanis custodibus pacem petebat sitimque favebatur. Sed ubi illico etatis quam necessitatis miseratione permoti dextram dederunt ei: & ipse bibit: & quam secum attulerat lagena repleta sursum reficiens abiit ad suos. Nec enim quisquam custodem consequi valuit: sed eius perfidie maledicebant. Ille autem nihil praeter placita fecisse dicebat. Dextra enim sibi data non ut apud ipsos remaneret: sed ut tantum descenderet: atque ut aquam reciperet. Quod cum fecerit in fide mansisse. Astuciam quidam propter etatem maxime pueri (qui decepti fuerant) mirabantur. Quinto vero die sacerdotes fame oppressi descendunt & a custodibus ad Tytum perducti ut salutem sibi concederent orabant. Ille autem veniens tempore praeterisse fatus perisse vero id cuius eos gratia merito conseruasset. Decere autem sacerdotibus interire cum templo duci homines ad supplicium iubet.

Sed Tyranni cum sociis (quoniam bello vincti nebantur) circumdatis autem nunquam erat fugere copia. Tytum ad colloquia prouocant. Ille autem pro humanitate naturali septem oppidum seruare cupiens & amicis praeterea suadentibus latrones etiam moderatores factos esse arbitrabantur: in parte occidua templi exteriores consistit. Haec enim super xixtum erant porte ac pons qui ciuitatem superiorem templo iungebat. Hisque tunc Tyrannus interueniebat ad Tytum. ac multi militum utrimque densi astabant: iudei quidem circum Symonem & Iohannem suspensi venie spe. Romani vero ad Caesaris speculandi studio qualiter eos susceperet. Edicto autem dato militibus Tytus: & iracundiam & sagittas continerent adhibitoque interprete quo argumento superior ostendetur: prior alloqui coepit. Etiam ne saturati estis patriae malis o viri: qui bus neque virtutis nostrae nec infirmitatis propriae contuitus venit in mente. sed inconsulto impetu ac furore perdidistis populum ciuitatem ac templum: ipsi quoque iuste perituri. Qui primum quidem postquam Pompeius vos fortiter debellauerat nouas res affectare non destistis. Deinde etiam apertum bellum contra Romanum populum extulistis? Vtrumne multitudine fracti? An quia parua manus vobis Romani exercitus satis restitit? Auxiliatorum fide. Et quae gens imperio nostro libera iudeos praeter Romanis optaret? Sed viribus corporum? Atqui scitis nobis seruire germanos. firmitate murorum? Et qui maior oceano murus atque obstaculum. quo septem britanni adorant arma Romanorum? Animorum obstinatione vel astutia ducum? Atquin etiam cartaginenses captos esse noueratis? Itaque vos contra Romanos ipsorum exitauit humanitas. qui primum vobis & terram dedimus possidendam. & gentes imposuimus reges. Deinde leges seruauimus patrias. & viuere vos non solum discretos: sed cum alijs etiam vestra voluntate concessimus. quodque maximum est tributum capere dei nomine ac donaria colligere permisimus eaque offerentes neque monuimus neque prohibuimus ut hostes nobis efficeremini diuitiores nostraeque vos pecunia contra nos instrueretis? Ergo tantis bonis affecti facietatem in eos (quod vobis haec praestiterant) extulistis & initium serpentum virus blasphemis infudistis. Esto Neronis negligentiam contempsistis & veluti raptum aliquod membrum alias membrorum siue contractum alias male quieti in maiore viro detecti estis & ad spes improbas etiam cupiditates immo dicas explicastis. Venit pater meus ad patriam vestram (non ut poenas a vobis ob ea quae incestum commiseratis exigeret) sed monitis emendaret. Denique cum deberet (si depopulandae nationis causa venisset) stirpem vestram petere atque hanc delere ciuitatem galileam & circa eam loca vastare maluit. ut penitendi vobis praestaret inducias: Sed haec eiue humanitas infirmitas videbatur: nostraeque lenitatem aluistis audaciam. Et Nerone mortuo fecistis (quod nequissimi solent) & ex intestinis vestris dissensionibus fiduciam praesumpsistis. neque ac patre meo digressi ad aegyptum ad struendum bellum tempus illud utile putauistis: neque vos puduit perturbare principes declaratos: quos etiam duces humanissimos fueratis experti. Denique (ubi ad nos confugit imperium) & omnibus in eo acquiescentibus: per legatos autem gratulantibus exteris nationibus. iterum hostes iudei. Et legationes quidem a vobis trans eufraten usque ad nouarum rerum gratia missae: murorum autem noui ambitus reparabantur: sedicio vero Tyranno-

Humanitas Romanorum erga iudeos.

Iudeorum ingratitude erga Romanos

Allegat vespasiani humanitatem

Arumq; contentio & bellum intestinum quæ sola huiusmodi nequissimos decent. Iussus ego ab inui-
to patremandatis tristibus ad ciuitatemueni letabat cognito populū de pace: sentire ante bellūvos
rogabam desistere. Pugnantis aliquandiu parcebā. sponte ad me venientibus dextras dedi. fidem
seruau confugientibus. multos captiuos miseratus sum verberibus vrgentes bellum cohercui: muris
vestris machinas inuitus admoui: semp cedis vestre cupidos milites continui. Quotiens vici totiens
vos ad pacem tanq victus prouocaui. Cum prope ad templum accessissem consulto iterum belli le-
ges oblitus sum parcere vos propriis sanctis orabā templumq; seruare datavos excedi copia & fide
salutis: vel etiam pugnare alio tempore si velletis in alio loco facultates præbui. Ista omnia templūq;
vestris manibus incendistis. Deinde sceleratissimi: nunc me ad colloquium prouocatis quid. Vt tale
seruetis quale perijt. Quavolmetipfos salute dignos esse post templi excidium iudicatis? Quin etiā
nunc armati statis. & nec in extremis supplices assimilatis? Omiseri que fiducia: Nonne populus ve-
ster examinatus est? Templum vero perijt? Michiq; subdita est ciuitas? In manibus autem meis habe-
tis animas vestras. Et tamen arbitramini mortem fortitudinis esse gloriam? Non contēdam cum per-
tinacia vestra. Proiectis autem armis traditisq; corporibus vitam vobis indulgeo & sicut in priuata
domo dominus misit vltus grauiora mihi cætera seruo. ¶ Ad hæc illi respondent fidem quidem se
ab eo minime posse accipere. Nam iurasse nunq id esse facturos. Exeūdivero per muniōes qua mu-
rum sepeferat cum coniugibus ac liberis facultatem petebant. Ituros enim se in solitudinem ipsiq; op-
pidum relicuros.

¶ Tytus seditiosorum iratus responsione militi bus ciuitatem permisit inflāmare. quæ mortuis
erat plena. Et Tytus quis iratus confugientes recepit. Seditiosi vero ad regiam domum fugientes
Romanos pellunt & popularium octo milia cum fere quadringentis occidentes pecuniam diripue-
rūt duosq; Romanos milites viuos capientes (vno trucidato) aliter cuidam puniendus traditur. & ad
suos fugit quem Tytus quia viuus captus fuisset ablatis armis pepulit ab acie. Romani itaq; fugien-
tibus latronibus igni omnia tradiderūt. Hij enim seditiosi alacri vultu mortem expectabāt. Iosephus
vero pro reliquis ciuitatis obseruando laborabat. Mortui canibus proijciebantur. omniaq; loca cada-
ueribus erant plena. Omne pereūdi genus fame leuius: vltima itaq; latronum spes in cloacis latere
Tunc enim mortuorum cadauera (nisi excidio fuissent preuenti) manducassent. Tytus autem. xx.
die Augusti ad capiendum superiorem ciuitatem aggeres fieri iubet ad quem Idumei missis legatis
pacem rogant. quibus vitam pollicitus legatos remisit quo cognito. Symon illos occidit & duces eo-
rum in custodia tenuit. Idumeorum plures fugientes a Romanis suscipiuntur quos paruo precio (cū
pauci essent emptores) vendebant. Et. xl. milia Idumeorum seruata sunt.

Capitulum vndecimū.

Oc Tytus vehementer iratus q in sorte captorū cōstituti: victorum sibi cōditiones pone-
re: declarari quidem his iussit voce preconis vt vltius ad se profugerent: neue fidem
sperarent. Nulli enim esse parcendum. Cunctis autem viribus dimicarent. quārcunq; pos-
sent saluti suæ consulerent. Iam enim se omnia iure belli gesturum. Militibus autem diripe-
re ciuitatem atq; inflāmare permisit. Illi autem ipso quidem die nihil egerunt: postero autem die ar-
chū. & Achra. & curiā qui vocatur. Ephya als F. phia succenderunt. Et progrediebatur ignis vsq; ad
Helenę regiā quæ in media erat achra: nec minus ciuitatis mortuis plenę. ¶ Eodem die leza alias Za-
rę regis filij & fratres. Cumq; his multi nobiles ex populo congregati (vt fidem sibi daret) Cesari sup-
plicarunt. Illi autem quamq; cæteris omnibus iratus erat mores tamen non mutauit: sed eos suscepit.
Et tunc quidem omnes in custodia habebat: regis autem filios ac propinquos postea vinctos Romā
perduxit: fidem obsidum præstaturus. ¶ Seditiosi autē ad dominū profecti regiam sibi q; tuta erat
multi facultates suas opposuerant & Romanos hinc pellunt. & omnibus popularibus (qui eo consu-
gerant) prope ad octo milia & quadringentis occisis. pecuniam etiā diripuerunt. Viuos autem duos
milites Romanos coeperunt vnum equitem: alterum peditem. Et peditem quidē interfectū per om-
nem traxere ciuitatem. velut vno corpore omnes Romanos vlcicerentur. Fques vero quidam his q;
saluti foret suadere pollicitus: deducitur ad Symonem. Cumq; ibi quæ diceret nihil haberet. Ardadi
alias Ardale cuidam ex numero ducum traditur puniendus. Is ergo reuinctis eum post terga mani-
bus & ceruice atq; oculis in conspectu Romanorum velut capite cesurus perduxit. verum ille dū gla-
diū ludeus educeret: ad Romanos refugit. Hunc Tytus q; ab hostibus esset lapsus non est passus
quidē occidere: indignum vero Romanorum militem iudicauit. quia viuus fuerat captus. Et armis
ablatis eum agmine pepulit. Quæ res prudenti viro grauior esse morte videbatur. ¶ Postero autem
die Romani (versis in fugam ex inferiore ciuitate latronibus) omnia Syloam vsq; igne tradiderūt. Et
oppidum quidem gratulabantur absumi: rapinis vero carebāt qm latrones exinanitis prius omnibus
fugit ad rōanos

Quum fuit hu-
manus tytus in
bello allegat.

Tytus si arma
velit deponere
vitam eis indul-
get.

Seditiosi exeū-
di cū familia pe-
tūt facultatem
dicentes se fidē
a romanis iuras-
se nūq acceptu-
ros.

Tytus seditioso-
rum responsio-
ne iratus.

Tytus militibus
ciuitatem per-
misit inflāmare
Tytus quis ira-
tus tamen con-
fugientes recepit
Seditiosi ad do-
mum regiā con-
fugientes roma-
nos pellunt &
populariū octo
fere milia cum
qdringētis occi-
dentes pecuniā
diripuerunt du-
os rōanos mili-
tes ceperunt vi-
uos quorū vno
trucidato alter
verocuid puniē-
dus traditus re-
fugit ad rōanos

Liber Septimus Iosephi Iudei

Audacia & ob-
stinatio seditio-
forū mortē ala-
cri vultu expe-
ctatum.

Mortuos cani-
bus proijciebāt
omne peūdi ge-
nus fame leui-
us.

Oīa cadaueri-
bus plena.

Vltima spes la-
tronum iocacis
latere.

Mortuorū cor-
pora mandu-
cassent nisi exci-
dio fuissent pre-
uenti.

Idumei missi
ad Tytū legatio
pacem rogant.
Tytum legatis
pacē rogant.
Tytus legatos
his vitam polli-
citus remisit qđ
cognoscens Sy-
mōi illos occidit
& duce i custo-
diam tenuit &c.

Quadraginta
milia Idumeo-
rum seruata.

In superiorem ciuitatem recedebant. Erat namq; illis malorum quidem nulla penitudo: arrogantia
autē tanq̃ in rebus secundis. Deniq; ardere ciuitatem letis vultibus aspicientes alachri voto mortem
se expectare dicebant: quod perempto populo: incenso templo flagrante oppido nichil essent hosti-
bus relicturi. Sed tamen iosephus in extremis eos rebus pro reliquijs ciuitatis obsecrando laborabat
Sed multa quidem pro eorum crudelitate atq; impietate locutus. multauero pro salute adhortatus
nihil amplius q̃ elusus est q̃ neq; se tradere propter iusiurandum patiebantur: neq; pugnare cum
Romanis ex equo iam poterāt veluti custodia circumuallati: cediq; insuper cōsuetudo dexterarum com-
mouebat. ¶ Dispersi autem per ciuitatem per ruinas latitabant profugere parati insidiātes. Multi au-
tem capiebantur: omnesq; interficiebantur. Nam propter mediā fugere non valebant: mortuos au-
tem canibus pijsiebant. Omne autem pereundi genus fame leuius videbatur a deo vt ad Romanos
quoq; sine licentia desperata misericordia tamen suggerent atq; in seditiosos cedere non cessantes spon-
te incederent. nullusq; in ciuitate locus vacuus erat. Sed cūcta mortuos habebant quos famēs aut la-
trones confecerant & cadaueribus eorum plena erant omnia quę alimentorum penuria vel seditioe
perierant. Tyrannos autem fouebat factionemq; latronum spes vitima: quia in iocacis (quo fugissent)
minime inueniri posse arbitrabantur: sed peracto excidio post romanorum digressum prodire ac fu-
gere cogitabant. Id autem plane illis erat somnium nec enim vel deum vel Romanos fuerant laita-
turi. Tunc quidem subterraneis froti plura q̃ Romani concremabant: & q̃ incēdia fugientes in cuni-
culos descendissent eos improbe necabant iterq; spoliabant. Qui etiam cibum sicubi reperissent cō-
cretum sanguine: capientes deuorabant. Erat autem illis iam inter se rapinarum causa bellū eorū pu-
taueri nisi excidio pręuēti essent nimia crudelitate mortuorūq; corpora degustaturos fuisse. ¶ Cæ-
sar autem fieri non posse prospiciens vt sine ageribus superiorem caperet ciuitatem. in pręrupto vi-
diq; loco sitam distribuit operibus militum vicesimo die mensis Augusti. Erat enim transiēdo im-
pendiorum difficilis omnibus circum ciuitatem (vt dictum est) vsq; ad centesimum stadium in prio-
rum aggerum constructione detonsis. Quattuor quidem legionum opus in occidentali parte ciuita-
tis contra aulam regiam erigitur: auxilliarum vero manus & cetera multitudo iuxta versus ac pō-
tem & Symonis turrim quam cum Iohanne bellum gerens pro castello sibi edificauerat. ¶ His die-
bus autem Idumeorum duces clam congregati consilium de sui traditione ceperunt (missi q; ad Ty-
tum quinq; viros vt dexteram sibi daret) precabantur. Ille autem Tyrannos quoq; speras esse celsos
Idumeis extractis. Quoniam belli maxima pars videbatur: sero quidam veruntamen vitam hīs pol-
licitus. legatos remisit. Discessū parantibus Symon pręsensit Et eos qui ad Tytum perrexerant quinq;
q; viros statim occidit. Duces vero (quorum nobilissimus erat Iosiaz filius Iacobus) correptos in cubo-
diam cōiicit: nec multitudinem Idumeorum abductis rectoribus quid ageret nescientem sine custo-
dia habebat. Sed diligentioribus eam custodijs amplectabatur. & tamen custodes profugientibus
obstare non poterant. Quamuis enim multi necarentur: plures tamen erant qui fugerant. Omnes au-
tem suscipiebantur a romanis q̃ Tytus nimia lenitate priora precepta neglexerat: ipsiq; milites iam
& spe lucri & societate cedibus temperabant. Sola enim relicta plebe aliud vulgus cum coniugibus
ac liberis paruū quemq; precio venundabant: Cum multi autem distraherentur. & emptores pauci
esset. quamq; voce preconis edixerat ne quis solus transfugeret vt eo modo familias suas seducerent
tamen hos quoq; recipiebat: appositis qui ab hīs secernerent. si quis dignus supplicio videret. Et infi-
nita quidem multitudo venit ex populo vero seruati sunt plusq; milia quadraginta quos imperator
(quomodo cuiq; gratus erat) dimisit.

¶ HIERUSALFM finale excidium.

¶ Iesus sacerdos Vasa & candelabra de templo atq; pontificum indumenta pro fuga Tyto de-
dit. phinees quoq; Gazophilacij custos deprehensus omnia ipsi ostendit: & veniam obtinuit. Roma-
nis autem machinas septima die septembris admonentibus seditiosorum multi desperati se in clo-
cas dimiserunt: & alij restiterunt. Sed parte muri subrupta timentes spon-
te de turribus descēdentes
semetipso s tuitione priuauerunt. vñ Romani muris potiti signa in turribus collocantes victoriā cum
leticia celebrarunt: & nouissimum murū sine sanguine habuerunt. Combusta q; est hierusalē octauo
die septembris. Tytus autem ciuitatem ingressus munitiones ipsius & turrium pspiciens miratus est
dicēs deum & nō hominē ab istis munitionibus iudeos extraxisse vinclosq; a Tyrannis relaxauit. 9

¶ Capitulum duodecimum.

Iesus sacerdos
vasa & candel-
abra de tēplo &
pontificū indu-
menta tyto pro
fuga dedit

Is autem diebus etiam sacerdotum aliquis filius Thebuti nomine Iesus (accepta fide salu-
tis a Cæsare. vt de sacris donarijs quēdā traderet) egreditur: ac tradit ex Phani pariete cā-
delabra duo his quę in tēplo posita erant similia mensaq; & crateras & pateras: omnia ex
auro solido & grauissimo facta. Tradidit etiam vela & pontificum indumenta cū gemmis

et multa sacrificio comparata. ¶ Quint etiam custos sacre pecunie comprehensus Phyneas no Phinees gazo,
 mine vestes & singula sacerdotum ostendit: multamq; purpuram & coccum (que adysum catapetis, philacij custos
 mattis repositam seruabatur) cum quibus aliquantum cymiani erat cassis, pigmentorumq; alior; mul depheusus oia
 tudo: quibus zommixta deo in dies singulos adolebant. Tradita sunt autem ab eo & ex alijs opibus ostedit & venia
 multa: & sacra ornamenta non pauca. Quorum ei gratia licet vi capto: vt transire tamen data eue, obtinuit.
 ¶ Iam vero perfectis aggeribus septembris mensis die septimo/ qui erat cepto opere octauus & Roani machias
 decimus dies) Romani quidem machinas admouebat. Seditiosorum autem alij (qui ciuitate despe, admouerut. vij
 rauerant) muris relictis iachram, rediebant: alij in cloacas sese dimittebant multivero dispositi vice due septembris &
 bantur eos qui arietes applicarant. Et hos autem superabant multitudine ac virtute Romani quod, seditiosos mili
 q; maximum est laeti mestos atq; iam debiles. Cum autem pars esset aliqua mur subruta nonnullis, despati se i cloa
 q; turres arietibus pulsate cessissent: statim quidem propugnatores earum diffugiunt. Timor aut etia cas dimiserut a
 Tyrannos necessitate maior inuadit. Nam & priusq; transgredierentur hostes torpore tenebantur & li resistit. &c.
 ad fugiendum suspensi erant. Videns autem paulo ante superbos & factis impijs arrogantes tunc ita Parte muri sub
 humiles esse ac tremere vt miseranda esset qua nequissimis tanta mutatio. Conati sunt quidem am, rupta timenty
 bitu & muro quo moenia cingebantur inuasio atq; perupto custodes pellere atq; aggredi. Cum ve, ranni,
 no quos ante fideles habuerant nusq; viderent, fugiebant enim quo quemq; necessitas impulisset ad
 quates aut alij torum ab occidente murum euersum esse nunciarent, alij subisse. Romanos atq; appro
 pinquare sese querentes. alij vero etia videre hostes in turribus affirmarent moetu fallente conspectu
 in ora prostrati pro sua dementia querebantur: ac veluti succisi neruos qua fugerent hesitabant. Vn
 de vel maxime quis & virtutem dei perspexerit contra iniustos: & fortunam Romanorum: Tyranni q
 dem semetipsos tuitione priuarunt. ac sponte de turribus descendere vnde nuq; vi. solayero poterant
 fatis capi. Romani autem qui tantum in muris inferioribus laborauerant: eos nunc quos instrumē
 tis non potuissent: fortuna coeperunt. Omnibus enim machinis tres turres validiores erat: de quibus
 supra memoraui. Relictis itaq; his vel quod est verius dei nutu in his deprehensi: confestim qui
 dem ad vallem intra Syloam cofugiunt. Rursus autem vbi paululum a motu respirauerunt: muniti
 onem qua murus erat accinctus ex ea parte petierunt. Vbi autem infirmiore audacia q; necessitate ia
 amittentes eorum labor motus & calamitas fregerant a custodibus retraduntur: & per diuersa disiecti
 in locis delitescunt. ¶ Romani vero muris positi signa in turribus posuerunt: & cu plausu atq; laeti
 clarytoriam cantu celebrabant: q; principio finem belli multo senserant leuiorem. Deniq; sine san
 gine murum nacti nouissimum non esse credebant. Cumq; nullum reluctantem viderent: pro certo
 murebantur. In angustias enim viarum strictis gladijs fusi. & quos coepissent interficere nullo di
 scamine domosq; totas cu omnibus qui eo confugerant igni tradebant. Multas vero vastantes quas
 pende causa penetrasset: integras mortuorum familias: & plena mortuis tecta quas fames effecerat
 offendeabant. Ipsum deinde horrentes aspectum vacuis manibus egrediebantur: nec tamen eo modo
 perempto miserabantur. Non autem idem circaviuos paciebantur: sed vnumquemq; obuium trans
 fugendo. Et angustiarum cadaueribus obstruxerunt: totamq; ciuitatem sanguine diluerunt. vt ple
 uis in forum cedes exstingeret. Et occidentes quidē vespere desinebat: no tē vero crescebat ignis.
 Ardentibus autem hierosolimitis illuxit dies septembris mensis octauus ciuitati. tot clades (cum ob
 sideretur) experte quod bonis suis (ex quo fuerat condita) inuidenda si mansisset. Nulla tamē re alia
 pūis in felicitatibus digna nisi q; talem progeniem qua subuersa est edidit. ¶ Intro autem Tytus
 ingressu & alias ciuitatis munitiones: ac turrium, cautes miratus est: quas Tyranni per dementia de
 muerant. Conspecta deniq; solida eorum altitudine. itemq; magnitudine. subiliq; lapidum compa
 rante singulorum quintumq; patere: nvel quantum erigerentur deo (inquit) plane adiuuante pugnaui.
 ¶ Deus erat qui detraxit ab istis munimentis iudeos. Namq; hominū manus aut machinæ qd
 ad ista valerent? Tunc quidem multa eiusmodi cum amicis collocutus est. Quos vero a Tyrannis syn
 dactis in castellis inuenit relaxauit.
 ¶ Tytus omnibus ciuitatis moenibus subuersis turres propter memoriam fortunę suę reliquit
 solas armatos qui manus opponerent (reliqua salua multitudine) iubet interfici: vegetos vero &
 infirmos coactos in templū conclusit appositis custodibus. Et fronto prepositus latrones ab alijs de
 muerat occidebat. Iuuenes vero formosos corpore seruabat. & septem millia viduos misit in ægyptū
 Tytus vendidit: & multos spectaculis ferro & bestijs consumendos distribuit. Duodecim mi
 lia tempore fame perierunt. Captiuorum vero nongenta septem milia. Et cæstrum per omne tem
 pus obsidionis decies centena milia. vnde tantę multitudinis ciuium in hierusalem argumentum su
 per ex numeratione facta tempore Flori inuenti quoq; tunc plusq; duo milia qui se mutuis vulne
 ribus interfecerunt. Iohannes quoq; fame tabidus capitur. Similiter & Symō qui triumpho seruatus

Tyranni semetip
 sos tuitione priu
 tes sponte descē
 derunt de turri
 bus.

Romani muris
 positi signa tur
 ribus collocates
 victoria cu leti
 cia celebrant &
 nouissimu mu
 rum sine sangui
 ne habuerunt.
 Cōbusta hiero
 octauo die sept
 embri.

Tytus ciuitatē i
 gressus ipsius
 munitiones &
 turriū pspiciēs
 miratus dixit
 deū iudeos ab
 istis munitionib
 us & nō hoies
 extraxisse.

Liber Septimus Iosephi Iudei

est. Iohanne ppetuis datovniculis. Hierusalē igitur anno scdo imperij Vespasiani die octava septembris (prius quicquid capta nunc vero vastata) Primus vrbis conditor rex iustus Hierosolimā (quę prius Solimavocabatur) appellavit quamq; David pulsis Cananeis primus habitavit quę postea a Babilonijs quadringentesimo sexagesimo septio anno mense sexto eueria est. Et a David vsq; ad id quod Tytus fecit excidiū anni mille censū septuaginta septē.

¶ Capitulum tertium decimum.

Tytus oibus ciuitatis subuersis incensbustur res fortunę suę in memoria reliquit.

Fronto p̄positus latrones ab alijs decernens occidebat.

Duodecim milia eo tpe fame perierunt.

Captiuosq; nūerus nongēta septem milia. Pestifera lues Fames.

Contubernium decem homines continet.

Numerus peremptorū oēs hūana pestē supat. Inuenti plusq; duo milia qui se mutuis vulneribus interfecerunt. &c.

Iohēs fametabidus caput fuit & Symō q trispho seruatus ē Iohāne ppetuis datovniculis. Primus vrbis conditor rex iustus vocatus.

Cum autem alta ciuitatis deleret murosq; subuerteret. eas turres fortunę suę monumentum reliquit: quia commilitante his potius fuisset quę capi non potuissent. quia ergo milites interficiendo laborabant (magnaq; adhuc extabat multitudo superstitum) solos quidem armatos Cæsai & qui manus opponerent iubet interfici: reliqua vero multitudinem saluam esse. Illi autem cum his (quos occidi mandatum fuerat) etiam senes ac debiles trucidabant. Segeros autem atq; vtiliores coactos in templum in destinatum mulieribus ambitum concluderunt Custodes autem his Cæsai apposuit. vnum ex libertis & ex amicis suis Frōnem: qui fortunam quam meritis esset quisq; decerneret. Ille autem seditiosos quidem omnes atq; latrones cum alijs ab alio indicaretur occidebat: iuuenes autem lectos qui procero atq; formoso essent corpore triumpho seruabat. Ex residua vero multitudine septem milia maiores annis victos misit ad egyptum: operibus deputandos. Plurimos autem per prouincias Tytus distribuit in spectaculis ferro & bestijs consumendos. q; vero infra sextum & decimum annum etatis agerent vendiderunt. ¶ Hisdem autem diebus quibus a secernebantur a frontone mortui sunt fame duodecim milia quibus partim odio custodum cibus nū prębebatur: partimq; victus ipsi fastidio tenebantur. Erat autem pro multitudine hominum frumentum penuria. Et captiuorum quidem omnium numerus qui toto bello comprehensi sunt nongentorū & septem milium collectus est: hostium vero per omne tempus obsidionis decies centena milia. Horum plariq; gentiles fuerunt: sed non indigenę. A totis ei regionibus ad Azimorum diem festū congregati. belloq; subito circumfusi sunt: vt primo quidem illis pestifera lues ex loci angustia nasceret: deinde in ciuitate fames. Quę autem caperet multitudinem tantam hominum ciuitas: certum erat ex his qui sub Cestio fuerant. Enumeratis enim tunc viris ciuitatis: florus Neroni significare cupiēs conuenienti nationem a pontificibus petijt (vt si quomodo possent) multitudinem numerarent. Illi autē cum dies festus adesset (qui pascha vocatur) quando a nona quidem horavsq; ad vndecimam hostias cedunt. per singula autem quasi contubernia non pauciorum q; decem homines sunt. solum ei epulari non licet: multi etiam vicini conueniunt: hostiarum quidem ducenta & quinquaginta sex milia & quingenta numerabant. Fiunt autem vt denos epulatores p singulas imputemus vices ceteribus (quos Coneticos alias Gonorrhēos vocant) neq; mulieribus menstruo cruore pollutis: neq; alijs inquinatis participare sacrificia permittebatur. Sed nec alienis quidem nisi qui religionis causauissent. Magna vero hec multitudo ab extraneis congregabatur. Tunc tamen velut in carcerem tota gens facta conclusa est. Et facta hominibus ciuitas bello obsidebatur. Itaq; superat omnem humanam & diuinam emissam pestem numerus peremptorum quos partim palam occiderunt. partim coeperunt Romani. Rimantes enim cloacas & sepulchra cruentes: quos offendissent t occidebant. Inuenti sunt autem ibi quoq; plusq; duo milia. quorum alij manu sua: plures autem mutuis se vulneribus interfecerant cum fames alios corrupisset. Scēuus autem odor corporum introeuntibus occurrebat. adeo vt statim multum recederent: alij pluris habendi cupidine congesta cadauera cal cantes se immergerant. Multę nāq; opes in cuniculis inueniebantur. nesciq; omnem viam lucrifaciebat. Seducebātur autem multi quos Tyrannivixerant. Nec enim vel in extremis a crudelitate cessauerant. Virtus autem est vt trumq; deus merito. Et Iohannes quidem opprēssus fame cum fratribus in elciacis (quā sepe despexit) a Romāis dexteram sibi dari pręcatus est. Symon vero multavi cum necessitate luctatus. Sicut infra desinabimus semetipsum tradidit. Seruatus est autem alter quidem triumpho: Iohannes autem vinculis semipiternis. ¶ Romani vero extremas oppidi partes incendunt murosq; subuertunt. ¶ Ita quidem hierosolima capta est secundo anno principatus Vespasiani septembris mensis octauo die: quicquid autem prius capta. tunc iterum vastata est Egyptiorum quidem rex Antiochus: & post eum Antiochus deinde Pompeius & post hos cum Herodes & Iosius captum oppidum seruauerūt. Antea vero rex Babiloniorum eo potius excidit post annos ex quo edificatum est mille trecentos sexaginta & menses octo & dies sex. ¶ Primus autem conditor eius fuerat Chananeorum potentissimus qui prius lingua iustus rex appellatus est. Erat quippe talis ideoq; & sacerdoti im deo primus exhibuit Phano primum edificatō hierosolimam ciuitatem vocauit cum ante solima vocaretur. Chananeorum quidem populo rex iudeorum David pulso colendam suo populo tradidit. Et quadringentesimo sexagesimo septimo anno post hac mense sexto a Babilonijs eueria est. At tege autē David q primus iu-

Admiranda regnauit. vsq; ad id (quod Tytus fecit) ex cidiū anni mille centum septuaginta septē. Sed Epylogus tem
enim neq; antiquitas neq; ingentes diuitie; neq; totum per orbē terrę diffusa natio: nec magna religio, ploz subuersio
nis gloria quicq; iuuat quo minus periret. Talis quidē finis hierosolimorū obsidiōis fuit. nis hierusalem

¶ Tytus templum ac ciuitatem funditus eruerē iubet relictiis Phaselo/Hyppico/& Mariāne
turribus in memoriā Romanę fortitudinis: ciuitatemq; fecit complanare. Ipse quoq; omnibus belli p
tibus amministratis laudare exercitum cupiebat: & prēmia persoluere debita. eorum itaq; obediē
tiā fortitudinem laudat atq; magnanimitatem victoriosisq; coronas nominatim imponebat & vniū
cuiusq; ordinē mutauit in melius. Et sic oibus secundū merita donatis sacrificia celebrauit & duas le
giones sibi retinēs ceteras ordinauit. Et in Cēsareā maritimā transiens captiuos obseruari iussit: dein
de ad Cēsaream Philippiveniens oīa sibi spectaculorū genera celebrauit vbi multi captiui cōsumpti
sunt. Modus autē quo Symon captus est describitur. qui in cloaca cum socijs euadere cupiens cum so
cijs fodiebat: sed nullo sibi euadendi exitu candida veste indutus vt terrorē faceret videntibus captus
est & vinctus a Terentio custoditur. Ipse enim diuinavitione propter suā crudelitātē sponte se hosti
bus in supplicium tradidit. nequitiā enim iram dei non potest effugere. Magna itaq; seditioforū multi
tudo in cloacis reperta est. Symon autē Tyto oblatus est vinctus quē triumpho Romę seruari præce
pit. Duovero milia cum quingentis in spectaculis ferro & bestijs in Cēsarea maritima cōsumpta sunt
Deinde venit Tytus in Beritum vbi diu moratus clarissima fecit spectacula.

¶ Capitulum quartum decimum.

Ostēdō vero qd occideret quid ve raperet non habebat exercitus. q; iratis animis oīa de
erant nec enim parcendo si esset quod agerent abstinent: iubet eos Cēsar totam fun
ditus iam eruerē ciuitatē a tēplum: relictiis quidem turribus quę præter alias eminebāt
Phaselo/& Hyppico/& Mariāne. muriq; tanto quanto ciuitatem ab occidente cinge
bat id quidē vt esset castrum vel custodię causa relinquendis turres autē vt posteris in
dicarent qualem ciuitatem quāue munitissimā Romanorū virtus obtinuisset. Alium vero totū am
bitum ciuitatis ita cōplanauere diruētē: vt (qui ad eā accessissent) habitātā aliquando esse vix crede
rent. Hic qdē finis eorū dementię (qui nouas res mouere tēptauerūt) hierosolimis fuit clarissimā ei
uitati: & apud oēs homines prædicatissimę. Cēsar autem præsidio quidem illis statuit relinquere de
cimā legionem: nōnullasq; alas equitum ac peditum cuneos. ¶ Omnibus autē belli partibus ammi
nistratis. & laudare vniuersum cupiebat exercitum pro rebus fortiter gestis & debitaviris fortibus p
mia persolvere. Composito autem in medio ante hæc castris magno tribunali stans in eo cum pro
cerum eminentissimis: vnde ab omni milite posset audiri. magnam illis ait se habere gratiam pro be
nivolentia qua erga se vtendo perseuerassent. laudabat autē q; per omnia bella morigeri fuissent q; q
preliando fortitudinem in multis magisq; periculis demonstrassent patrię per se amplificantes impe
rium omnibusq; planum facientes hominibus quia neq; hostium multitudo. neq; minutiones regio
num. neq; magnitudines ciuitatum vel audacia in cōsulta & immanitates effugere aduersantiū possint
vnq; Romanorū effugere virtutem quamuis in multis rebus aliqui fortunam opitulationem habuerit
Bonum autem ait illos etiam bello finem imponere quod & multo tempore gestum sit. Nec ei optat
se his melius quicq; cum id ingrederent. Hoc autem pulchrius atq; præcarius q; duces Romani & p
curatores imperij ab his declaratos ac præmissos in imperium libenter cuncti suscipiunt: & his quę
ipsi decreuerē manendum putant. agentes his gratias qui legissent. Mirari autem se eos ac diligere
oēs q; nemo viribus alacritatem habuit tardiores. Fit illis tamen qui pro maiore vi clarius decerta
sent. vitāq; suam condecorassent fortibus factis. & militiam suam re bene gesta nobiliorem fecisset
dixit se & honores & prēmia redditurum: nec vllum eorū qui plus alio laborare voluissent iusta vicis
itudine cariturum. Magnamq; sibi huius rei fore diligentiam: q; magis vellet honorare virtutes eo
rum qui militię socij fuissent q; peccata punire. Confestim ergo iussit eos quorum partes sunt indica
re quos nam scirent fortiter aliquid in bello fecisse: & nominatim singulos appellans præfētes collau
dabat quasi qui domesticis recte gestis nimum letaretur: & coronas eis aureas imponebat & torques
longasq; hastas & signa ex argento facta donabat: & vniuscuiusq; ordinem mutabat in melius. Quin
& ex manubijs aurū atq; argentum: itemq; vestes aliamq; prædam largiter distribuebat. ¶ Omnibus
autem ita donatis vt quicq; se meritum præbuerat. votisq; cum vniuerso exercitu factis magno fauore
descendit: vntq; ad sacra pro victoria celebrāda. Magnaq; astante boum multitudine circa aras im
molatos omnes exercitui dedit ad epulas. Ipse vero cum honoratis per triduum acta leticia. Milites
quidē alios quandoq; conueniret dimittit. Hierosolimorum autem custodiam decimę legiōi cre
dit. neq; ad eufratem qui pridem ibi fuerant misit. duodecimę legionis memor q; Cestio duce iudeis
cōcesserat. totam quidē illā de Syria pepulit. Erat ei oī apud Raphaneas alias Raphaneos: ad me litē

Tytus tēplū ac
ciuitatem fūditus
eruerē iubet re
lictiis phaselo/
hyppico: & ma
riāne turribus i
mēoriā Rōanę
virtutis citatēq;
fecit complana
re. &c.
tytus militibus
habita victoria
gratias agit.
Laudat eorum
obediētiā for
titudinē & ma
gnanimitatem.

Præmia cūlibz
pollicentur.

Magis virtutes
honorare q; pec
cata punire.

Cēsar oībus se
cūdam merita
donatis sacri
cia celebrauit.
Exercitum or
dinat.

Liber Septimus Iosephi Iudei

Duas legiones si autem (quæ sic vocat) misit hæc ad eufratem in confinio Armeniæ & Capadociæ sita est. Duas vero cū
bi retinuit. obsequi satis esse duxit donec ad ægyptum perueniret quintam & decimam legionem. ¶ Deinde si
Manubias mī bi ad maritimā Cæsaream cum exercitu conuenisset: in eam manubiarum multitudinem reposuit: ea
titudinē capti- petiosq; ibi assenari iussit: q; ad Italiam nauigare tempus hiemalis prohibebat. ¶ Per idem vero tem-
uos in Cæsarea pus/ quos Tytus Cæsar obsidionis causa apud hierosolimam commorabat/ ascensa nauioneraria Ve
repoluit. spassianus Alexandria Rodum transmisit. Hinc autem vectus triremibus postq; omnes quas prætena
uigantē ciuitates innasit. & ab his cum votis exceptus in Græciam & Yonia transijt. Egressus deinde

tytus ex cæsarea Cœryra alias Coreyra in Iaphiani alias Iapigia; delatus est: vnde iam terra iter agebat. ¶ Tytus au-
maritima i cæsa tem ex maritima Cæsarea reuersus in Cæsaream (quæ Philippivoca) aduenit: diuq; ibi commoraba-
reos philippi ad tur omnia celebrans genera spectaculorum. Multiq; in ea captiui consumpti sunt: alijs bestiis obiecti
ueniens oia ibi alijs carnatim coacti more hostium inter se depugnare. ¶ Hic etiam Symonem minorem Cyore filiū
gna spectaculo te constitutus postq; muros ingressus exercitus totā vastare coeperat ciuitatem: tunc fidiisimīs ami-
rum celebrauit corum ascitis. & lapidarijs cum ferramentis eorum operi necessarijs: & alimentis (quæ multis diebus
vbi mīti captiui sufficere possent) vna cum illis omnibus in aliquam occultiore cloacam sese dimittit: & quo ad soli-
assumpti sunt. sa patebant illa progrediebantur. Vbi vero soliditas obstiterat. eam suffodiebant spe posse vterius pro-
gressu toto emergere atq; ita seruari. Sed hanc expectationem veram nō esse: rei periculum refellebat
vix enim paululū fossiores processerant. itq; alimenta (quæ parce his vterentur) eis deficiebāt. Et nūc
igitur Symon velut stupore posset Romanis fallere albis tunicis innexaq; sibiula ac clamide purpurea
indutus ad illum ipsum locum ex terra editus vbi templum antea fuerat apparuit. Ac primo quidem
obstupuerunt (qui eum viderunt) suisq; locis manebant. Deniq; propius cum accessissent quis esset p cū-
stati sunt. Et id quidem Symon non dicebat: iubeat autem ad se ducem vocari. Statimq; accersitus
ab his (qui ad eum cucurrerant) venit terentius rufus/ namq; is rector militiæ relictus erat) Omnivero
ab eorumitate comperta ipsum quidem vincum custodiebat. Cæsari autem quemadmodum esset cō-
prehensus indicauit. Symonem quidem in vltionem crudelitatis (quam in ciues suos amare ac tiran-
nice fecerat) in potestate hostium quibus maxime erat iniussus ita deus posuit non in subditum eorū
manibus. sed sua sponte ad supplicium adductum: propterea q; plurimos ipse crudeliter interemerat
falsis criminationibus insinuilatos defectionis scilicet ad Romanos. Nec enim potest iram dei effu-
gere nequitia. nec inualida res est iusticia. Sed quando sui temeritores viciscitur: & grauiorem penā
ingerit criminosis. cum tam se liberatos esse crediderint. eo q; statim non luere commissa. Id etiam
Symon didicit. postq; in iras incidit Romanorum. Illius autem ascensus a terra magnam etiam seduit
osorum multitudinem his quidem diebus fecit in cloacis deprehendi. ¶ Cæsari autem maritimam
Cæsaream reuerso in ciuitas Symō oblatus est: & illum quidem triumpho (quem Romæ acturus erat)
seruari iussit. Ibi autem i moratus fratris sui natalem diem clarissime celebrat: multam partem danato-
rum honori eius attribuens Numerus enim eorum qui cum bestiis depugnarūt: quicq; ignibus crema-
ti sunt. & inter se digladiantes perierūt duo millia quingentos excessit. Oia tamē videbātur hæc Hæc Ro-
manis/ licet mille modis illi cōsumerent/ minus esse supplicij. ¶ Postea Cæsar berytū venit. Hæc autē ci-
uitas est phoenicis prouinciæ colonia Romanorū. & in hac quoq; diutius cōmoratus est: maiore vsus
claritudinē circa natalē patris diem tam magnificentiā spectaculorū. q; sumptibus alijs excogitatis: cū
etiam captiuorū multitudo eodē quo antea modo paret.

Symon (nullo
euaedē exitu)
eā dīda veste in
datus vt terrorē
quendē faceret
aspiciētibz ca-
ptus est a roma-
nis & vincētus a
Terentio custo-
ditur.

Negūa itaq; dei
effugere nō po-
test.

Symō Tyto vi-
ctus ablatu est
quē triumpho ro-
mē iussit seruari
Berytū ciuitas
phoenicis vbi ty-
tus diu moratu
etia; clarissimā
fecit spectacula.

¶ Iudeorum gens totius orbis indigenis asseminata precipue apud Antiochiā: vbi post
Antiochum reges illis liberam domicilij dederunt facultatem: sed erga illos Antiocheniū ppter di-
nitias maximum erat odiū. Et hos Antiochus quidem inuidus accusat vna nocte statuisse ciuitatē
concremare: & quosdam tradidit quos populus iubet concremari. Antiochus quoq; ipsos paganiza-
re cogit sabbati prohibens solēnitatem: & omnes recusantes captis a Romano duce militibus pere-
mit. iterū ipse illis quadratum forum concremasse accusat. sed hos quidem iuuenis facta inquisitione
immunes ostendit & incendiarios cognouit.

¶ Capitulum quintū decimū.

Nuenit autem per idem tempus Iudeos (qui apud Antiochiā reliqui erat) qui apud
acerba & exciōsa pericula perpeti concitata in eos Antiochēsiū ciuitate: tū ppter
criminationes illatas eis in pſentia q; propterea quæ fuerant non multo ante cōmis-
sa. De quibus necessariū mihi videtur pauca prædicere vt etiā ea quæ postea gesta sūt
cōsequēti narratiōe referamus. Iudeorū nāq; gens multū qdē totius orbis indigenis
asseminata est. plurimū autem Syris in ciuitate permixta precipue apud antiochiā
versabatur propter magnitudinem ciuitatis. Maxime vero his i liberam domicilij facultatē reges qui
post Antiochum fuerant præbuerunt. Namq; Antiochus quidem qui epiphānes dictus est vastatis

A hierosolimis templum spoliavit. Qui vero post eum regnum affectu sunt. quicquid eneum in donariis fuit hoc iudeis apud Antiochiam degentibus reddiderunt. eorum synagoga dedicandum. Concesseruntque ut pari cum grecis iure ciuitatis virentur. Asecutis quoque postea regibus eodem modo tractati. Et profecerunt multitudine & extructione itemque magnificentia numerum templum clarius reddiderunt. Semperque religione sibi sociantes magnam paganorum multitudinem: etiam illos quodammodo sui partem secerunt. Quo tempore autem bellum fuerat conclamatum: & recens in Syria Vespasianus delatus est nauigio. Iudeorum vero odium apud omnes pullulabat. tunc unus eorum Antiochus quidam plurimum patris causa honorabilis (erat enim princeps apud Antiochiam iudeorum) cum Antiochenis populus concionaretur in theatro progressus in medium patrem suum & ceteros deferbat insimulans eos quod una nocte totam ciuitatem incendere stauissent: & veluti gestorum participes quosdam hospites iudeos tradidit. His autem auditis populus iam cohibere non poterat. Sed in eos qui traditi fuerant ignem iussit afferri statimque omnes in teatro concremati sunt in multitudine vero iudeorum properabat irruere: si eos celeriter videret patriam suam seruatum iri existimantes. Antiochus autem iracundiam magis accedere mutato quidem voluntatis argumento quod iudeorum mores odisset exhibere se credens. si paganorum ritu sacrificaret. Idemque iussit etiam ceteros facere compelli. Remuendo enim manifestos fore insidiatores. Huius autem rei periculo ab Antiochenis factio pauci quidem consenserunt alijs vero qui noluerunt perempti sunt. Antiochus vero acceptis a Romanorum duce militibus seuis instabat ciuibus suis nequaquam eos die septimo ab opere cessare permittens. sed omnia cogens facere quae diebus agerent alijs. Tamen validam necessitate impoluit. non modo apud Antiochiam ut septimi diei ferie soluerent. Sed hoc exordium in ceteris quoque ciuitatibus ad breue tempus similiter fieret. Quod iudeis autem apud Antiochiam tunc eiusmodi mala peragente alia denuo calamitas accidit. De qua narrare conati: haec quoque persecuti sumus. Nam quia quadratum forum exuri contigit. & archiua monumentorumque receptacula publicorum. itemque basilicas. vixque ignis inhibitus est super omnem ciuitatem magnanimis viuens: huius facti Antiochus iudeos accusat ad Antiochenes quos scilicet si his infesti antea non fuissent. recenti tamen ex incendio tumultu facile calumniam perpulisset. multo magis ex antea factis fidem habere suis dictis persuasum. ut poene se vidisse ignem ab iudeis iniici arbitrarentur: & tanquam furore correpti magno cum ardore cuncti qui accusabant aduersus eos impetum facerent. Vix autem motus eorum potuit reprimere collega adhuc iuuenis legatus postulas sibi permitti referre ad Caesarem gesta Rectorem namque Syriae Celsinum priscum iam pridem Vespasianus eo miserat: nondum autem ille peruenerat. Habita vero diligenti questione collega reperit veritatem & eorum iudeorum quidem quos Antiochus accusauerat nemo conficius fuit. omne autem facinus admisissent homines quidem nocetissimi necessitate debitorum rati quod si forum & scripta publica concremassent: exactione liberarentur. Iudei quidem pro suspensis consolatione criminationibus futura expectantes magno timore fluctuabant.

Odium iudeorum apud omnes propter diuitias.

Antiochus iniudus iudeos falso abeufat una nocte stauisse totam urbem concremare & quos populus iussit concremari

Antiochus ite iudeos quadratum concremasset accusauit

Quidam iuuenis facta inquisitione iudeos imunes ostendit & incensarios cognouit

Tytus allato sibi a patre nuncio sciuit quod pater vniuersis Italiae ciuitatibus puenisset desideralis & maximo honore fuisset receptus.

Capitulum sextumdecimum.

Tytus autem Caesar a patre sibi allato nuncio quod vniuersis quidem Italiae ciuitatibus desiderabilis peruenisset maxime vero quod urbs eius roma summa cum alacritate & claritudine suscepisset in maximam leticiam voluntatemque translatus est curis de eo ita ut sibi erat suauissimum liberatus Vespasianum. enim etiam longe quidem ebullentem omnes homines Italiae voluntatibus vniuersis colebant expectationem suam quod nimis eum venire cupiebant pro eis aduentu ducentes. & omni habentes necessitate liberam erga illum beniuolentiam. Nam & senatus memor calamitatum quae mutatione principum contigissent optatum erat suscipere senectutis honore ellicitorum gestorum maturitate declaratum: cuius praesentiam seiebant soli subditorum saluti commo daturam. Et populus quidem malis intestinis sollicitus magis eum venire cupiebat. tunc se calamitatibus quidem pro certo absolundum esse confidens antequam vero libertatem cum opulentia recepturum: praecipue pars militaris ad eum respiciebat. Hic enim maxime per eum bellorum patrum nouerant magnitudinem. Imperitiam vero aliorum ducum experti atque ignauia: magna quidem se optabant turpitudine liberari. eum vero qui se & seruare & honestare solus posset recipere precabantur. Dum vero hac beniuolentia diligeretur ab

Liber septimus Iosephi Iudei

Quāto honore
vespasian⁹ fue-
rit Romę reco-
ptus.

Leticia ppli in
aduentu Vespasiani.

Germanorū &
galatarum defe-
ctio vespasiano
existēte adhuc
in alexandria
Cā defectionis.

Crebrę mutati-
ones impatorę.

Vespasian⁹ lris
missis vētiliū cō-
sulē facit; iussitq;
ad regēdā britā-
niā p̄ficisci qui
auditiā rebella-
tiōē germanorę
eos inuadit.

Sarmatę (qui &
scythę dicti sūt)
cū germanis in
defectionē cōse-
tiūt & i rōanos
facientes ipetū
hystrū trāgressi
eorū plures oc-
cidūt & cōsula-
rē frōteiu agrip-
pā vastatis vn-
diq; regionibus
sed hos rubrius
Gallus a Vespasiano missus de
bellauit multis
eorū interfectis
& alijs fugienti-
bus.

omnib⁹: honore quidē a p̄cipuis viris vltim⁹ expectare intolerabile videbat. Sed eum q̄ iōgissime ab vrbe Roma cōuenire ante p̄perabant. Nec tunc quicq; eius moras conueniendi ferebat: sed ita si- mul omnes effundebant: & vniuersis facilius & p̄optius ire q̄ manere videbat: vt etiam ciuitas ipsa tunc primū intra se iocundam sentiret hominū caritatem. Erant autem pauciores abeuntibus remanētes. Vbi vero eum appropinquare nuntiātum est. q̄q; mansuete singulos suscepisset qui precefferant indicaret: omnis iam reliqua multitudo p̄ vias cum coniugibus ac liberis p̄stolabat: & quo transiens aduenisset videndi eius voluntatē vultusq; eius lenitatem oīm generū vocibus p̄sequebant benemeritum & salutis datorē solumq; dignum Romę principem appellantes. Tota vero ciuitas veluti templum fectis atq; odoribus plena. cum autē vix p̄ circumstantiū multitudinē in palaciū venire potuisset ipse quidē poenaribus dijs aduentus sui gratulatoria sacra celebrabat. Vertunt autē se ad epulas tur- be p̄q; tribus & genera & vicina cōuiuia exercētes deo libabant: & ab eo p̄cabant ipm Vespasianum q̄ plurimū tēporis in Romano imperio p̄seuerare. & filiis eius & qui ex his nascerent seruire inexpli- gnabile p̄cipatū. Vrbis quidē Romana Vespasiano ita suscepto statim maxima foelicitate crescebat.

¶ Ante hęc vero tēpora quibus Vespasianus quidē apud Alexandriā erat. Tytus vero hierosolimā obsidebat magna pars germanorū ad defectionē mota est. Quibus etiam galatarum p̄ximi cōspirā- tes magnam sp̄e contulerant. q̄ etiam Romanorę dominio liberarent. Germanos autē deficere velle bellumq; inferre sustulis primū natura bonis consilijs vacua paruq; spe appetēs periculorum dein- de odium principū qm̄ soli sciunt p̄ ceteris gētem suam vi coactam seruire Romanos. Necnō equi- dem maximam tēpus eis fiduciam dedit. Nam cū viderent Romanorę imperium crebris imperatorū mutationibus intestina seditione turbari: omnēq; his subditam orbis terrę partem pendere ac nutare cognoscerent. hoc sibi optimū tēpus ex illorę aduersis rebus atq; discordijs oblatū. esse putauerūt. Id autem cōsiliū dabant & hac eos spe decipiebant Dascius als Classicus quidā & Baylus als Vitellus ex eorū potētissimis. qui olim quidem res nouas cupiebant tempore autē adducti sententiam suā p̄- diderunt. Iāq; alacriter affectę multitudinis periculum facturi erant. Verum maxima parte germano- rum defectionē pollicita ceteris fortasse nō dissentientibus veluti quadā diuina p̄uidencia Vespasia- nus ad ventiliū cęrealem (qui pridem germaniā rexerat) lras mittit: quibus eū cōsulem declarauit: iussitq; ad britannias amministrandas p̄ficisci. Ille igif quo iussus fuerat abiens audita rebellionē ger- maronū eos iam cōgregatos inuadit ordinata acie magnū in cōsistū numerū peremit: depōsi- taq; amentia ad sobrietatem cōgit. Sed q̄cito ad loca ille peruenisset: haud multo post erant suppli- cia luituri. Nā vt primū defectionis eorū nūcius allatus est Romā domicianus cēsār hoc audito (non sicut alter fortasse in illa etate fecisset nā omnino adolefcēs erat) tantā rei magnitudinē suscipere de- tractauit. Sed a p̄e habens ingeniā fortitudinē & supra etatē exercitatus illico tēdebat in barbaros illi autē expeditionis fama pculsi: ei se pmiserant. luchrū hoc ex timore maximū nacti vt sine vlla cla- de pristino iugo subijcerent. Omnibus ergo circa galaniā (vt oportuit) ordinatus. ne rursus vnq; facile turbarent: domicianus clarus atq; insignis etatē superantibus factis. & patriū decus afferētibus: Ro- mam regredit. ¶ Cum supra dicta vero germanorę defectione hīdē diebus etiā Sarmatę als Sey- tharū cōuenir audacia. Nā (qui appellant scythas) sarmatę maxima multitudo clā transgressi sumē hystrū violenti atq; leuiss. mi p̄pter inopinātū impetū multos quidē Romanorū (quos in p̄sidis offē- dere interficiunt: & cōsularē virum seniorē pōpeium als fronceiū agrippā (qui fortiter his obuius pu- gnauerat) occidūt: p̄ximasq; regiones totas feriēdo atq; ducēdo omia (quę incendissent) puagabant. Vespasianus hoc facto & vastitate Mesyę cognita. rubriū gallū dirigit. poenā sarmatis impositurum. A quo multi quidē in p̄lijs trucidati sunt. qui vero salui esse potuerunt. domū refugerūt. Hoc autē bel- lo magister militū definitio: etiā futuri tēporis cautioni cōsuluit. Pluribus enī & maioribus p̄sidijs lo- ca circōdedit: vt oīno barbaris esset ipossibilis trāsitus. In Mesya quidē bellū ea celeritate discretū est.

¶ Tytus vbiq; magnificentissima celebrans spectacula captiuis iudeis ad ostentationem cladis abutebat. Hic enim itinere fluuiū (qui ls dictus est. & sabbatinus p̄pter peculiare miraculū) appella- tum cognouit. Hinc Antiochenes obuiā venerunt dep̄cantes. vt iudeos a ciuitate expelleret: sed il- los nō audit. Ipse quoq; auream coronā a parthorę rege missam suscipiēs in Euphrate remeauit An- tiochiā vbi iterum iudeos expelli petentibus Antiochius respondit eorū patriam perisse. nullūq; iam locum (qui eos reciperet) restare: sed eneeas tabulas suorum priuilegiorum eis pmisit eximere. Cū autē ille ad hierosolimam venisset tristēmq; solitudinē. q̄ tunc videbat antiquę ciuitatis claritudini cōpa- raret misertus est. ciuitatis excidium multum imp̄cans seditionis auctoribus. Deinde in Alexandriam pueniens curat nauigare in Italiam: & legiones suas p̄ ciuitates distribuit. Captiuorum autem duces Symonem: & Iohannem septingentosq; alios in Italiam portari p̄cepit.

Capitulum septimum decimum.

A
h. v
52.

Princeps vero Tytus aliquædiu quidem beryti cōmorabatur. ita ut diximus. Inde autem reuerlus. & per omnes (quas obiret) Syrię ciuitates magnificentissima celebrans spectacula iudeorum captiuus ad ostentationem cladis eorum abutebatur. Contigit autē in itinere fluvium cognitione dignissimū. Is fuit medius inter archiam & raphaneas Agripperegni ciuitates. Habet autē quoddam peculiare miraculum. Nam cum sit qñ fluit plurimus

neq; meatu legnis tñ interpositis sex diebus a fontibus deficiens siccum exhibet locum videre. Dein de quasi nulla mutatione facta. septimo die similis exoritur: atq; hūc ordinē pro certo semper eū seruari cōpertum est. Vnde etiam sabbaticus appellatus est a sacro iudeorum septimo die sic nominatus. Ciuitatis autē Antiochenis populū qm Tytum aduentare cognouit quidē intra moria præ gaudio nō patiebatur. Oēs autē obuiā ei pergere pperabant & vsq; ad tricesimū & eo amplius stadium pgressę non mō vir sed etiam femine cū pueris expectabant: Et cū appropinquantē vidissent ex utroq; vię latere stantes dextris cū salutatione tendebāt. Multisq; fauoribus exultantes: cum ipso reuertebāt. Crebro autē inter oēs alias laudes precabant ut iudeos expelleret ciuitate. Tytus qui,

dem nihil p̄cibus istis indulgit. sed ociose quę dicebant audiebat. Incerti autē quid sentiret quid venturus esset iudeis magno & atroci metu tenebāt. Nec enim cōmoratus est Antiochię Tytus. Sed cōtinuo a Zeugma eufraten versus iter cōtendit. Quo missi etiā ab rege parthorum venerunt aureā ei ferentes coronā q̄ iudeos vicisset. Flag; suscepta etiam cōuiuuium exhibuit regis missis atq; ita Antiochiam remeavit. Curia vero & populo Antiocheni multū petētib; ut in theatrū veniret ubi ei oīs multitudo prestolabatur humanissime paruit. Rursus autē hisdem fortiter instātibus & crebro postulantibus expelli ciuitate iudeos ingeniose respondit: patriā eorum dicēs quo expellendi fuerant interisse nullūq; iam esse locū qui eos reciperet. Vñ ad aliā petitionē sese cōuertunt Antiochēses: q̄ priorem ipetrare non potuerunt. Eneas enī tabulas eum p̄cabant eximere. quibus incisa essent priuilegia iudeorū. Sed nec id quidē Tytus annuit. Verū in eodē statu relictis oībus (quę habebāt apud Antiochiam iudei) ad egyptum inde discessit. Iter autē agendo cū ad hierosolimā venisset tristēmq; solitudinē (q̄ tunc videbat) antiquę ciuitatis claritudini cōpararet: disiectorum operū magnitudinē & veterē pulchritudinē recordatus miserebatur excidiū ciuitatis. nō (sicut alius fecisset) exultans q̄ talē ac tantā funditus excidisset. Verū multū imprecans seditionis auctoribus & qui hāc ei poenā inferre cōgesserūt: ita certus erat q̄ nūq; virtutē suā voluisset punitorū calamitatibus clarescere: ex magnis enī diuitijs nō minima pars in ruinis adhuc inueniebat. Quędē enī eruebāt Romā plura vero captiuus indicantibus auferebāt aurū atq; argentū aliāq; instrumēta p̄ciosissima quę dñi propter incerti belli fortunā terrę cōdiderāt.

Tytus autē ppositum iter ad egyptū tendēs emēla velociter solitudine puenit Alexandria. Decretoq; ad Italiā nauigare cū se duę legiōes comitarent vtramq; vñ venerāt) rursum remisit quintā quidē in Mesiam quintā vero decimā in pannonia. Captiuorum autem duces Symonē & Iohannē & alios septingētos numero viros electos tā magnitudinē corporum q̄ pulchritudinē pstantes illico ad Italiā portari p̄cepit cupiens eos & in triumpho p̄terducere.

¶ TYTO Romam reuertente maximus celebratus est triumphus.

¶ Tyto Romam aduenienti pater cum ciuium multitudine obuiam venit cū maxīma leticia omnes domos exierunt pōpam visuri: & triumphura. Vespasianus: & Tytus lauro coronati patriaq; purpurea veste amicti transeunt quos senatus in octauianis ambulationibus p̄parato tribunali p̄stolabatur. Militesq; inermes erāt in sericalveste laureis coronati. Vespasianus autem (ipso & Tyto solēnia celebrante) milites breuiter allocutus illos ad prandiū (quod his ex more ab imperatore parari solet) dimittit. Ipseq; ad triūphorum recessit. ineffabilia autem erant triumpho p̄parata. Aurum argentum & ebur in omni genere specierum & operum. Gemmę multę & clarissimę. Simulachra deorū p̄ciosissima ferebant. animaliaq; diuersis ornāmētis induta p̄p̄ris. Triumphatores quoq; ab alijs discreti mirabilis ornamentorū magnificentia culti erant. insuperq; captiuorū vulgus ornatum erat. Machinęq; portabant. belli autem descriptio & bellorū eūetus quos iudei passi sunt p̄sentialiter p singula pegmata ostendebant. Ornamenta etiam & templo alata portabant. sed mutatum erat candelabrū a iudeorum cōsuetudine. lex autem iudeorum nouissima spoliū ferebat. deinde transibant plurimivictorij portantes simulachra omnia auro & ebore facta post quę Vespasianus prior ibat: & Tytus sequebatur. Et domicianus adhuc equitabat ornatus pulcherrimi. Pompe autem finis fuit capitolini iouis tēplum quo constiterunt & antiquo Romanorum more. Symon Gyoræ hostium dux inter coptiuos in pōpam traductus laqueoq; circūdatus per publicum trahebatur. cuius quidem postq; vitę finem nunciatum est hostias inchoarunt: & his secūdo celebratis in palacium recefferunt. hunc quoq; diē vrbis Romana finem malorum ciuiliū & pro felicitate spei bonę principum celebravit.

¶ Capitulum octauum decimum.

Tytus vbiq; magnificentissima celebrans spectacula iudeorum captiuus ad ostentationem cladis abutebatur. Antiochēses tyto obuiā ciuitatē exierūt.

Depcates ut iudeos expelleret ciuitate Tytus non audit.

Tytus aureā coronā a partorū rege missā suscipies i eufrate remeavit Antiochiam.

Tyti hñem relictis pietas & misericordia super illa excisa quę seditionis imprecās virtutē suā punitorum calamitatibus nolebat clarescere.

Captiuorū duces Symonē & Iohannē & alios septingētos i Italiā portari pcepit.

Liber Septimus Iosephi Iudei

Tyto aduenienti
Romā pater cū
ciuiū multitudine
ne obuiā venit
maxia cū leticia
Modus exeūdi
ab triūphum &
ordo Vespasia-
nus & tytus lau-
ro coronati pa-
triaz; veste pur-
pura amicti trā-
fecit quos sena-
tus i octouianis
ābulationibus
p̄parato tribu-
nali p̄stolabant
Porta triūphi.

Ineffabilia triū-
pho p̄parata.

Argētū aurū &
ebur i omī gñe,
specierū & ope-
rum

Gēnæ clarissi-
mæ & multæ.
Simlāchra deo-
rū p̄ciosissima
ferebant.

Triūphatores
ab alijs discreti.
Machie porta-
bant.
Bellī descriptio
& belloꝝ eue-
tus quos iudei
passi sunt oibus
p̄sterialiter ostē-
debat.

Pegma machi-
nā i q̄ statuē col-
locat significat.

Mutatū cande-
labrum.

Lex iudeorum
nouissima spo-
lios; p̄bat.

D Eracta vero nauigatione pro voto simileter quidem Roma in eo suscipiendo erat affecta & D
ex cursus exhibuit ei quos patri. Claritudinē vero Tyto pater addidit. qui venit obuiā eumq;
suscepit. Multitudini autē ciuium diuinā quandam leticiā suggerēbat; q̄ videbat inuicem tres
cōuenisse. Non multis aū diebus post vnū cōmunem triūphū ob res gestas agere statuerunt. Quis
vtriusq; senatus p̄prium decreuisset. ¶ P̄dicto autē die/ quo futura erat pōpa victoriē/ nemo ex tam
infinita ciuitatis multitudine domi remansit. Omnes autē cum p̄disissent loca vbi tñ stare potuissent
p̄uenerunt quātus spectandi modus sufficeret: imperatoribus cōcesso necessario transitu. Cūcta vero
parte militari aū lucem p̄ turmas atq; ordines p̄gressa cum rectoribus suis & circa hostia cōstituta
non palacij superioris: sed p̄pe lisdīs templū ibi enim principes nocte illa requiescebant prima iā au-
rorā incipiente p̄cedunt. Vespasianus & Tytus lauro quidē coronati: amicti vero patria veste purpu-
rea: & ad octouianas ambulationes transeunt: ibi enim senatus & ducum p̄ceres & honorati equites
eorū p̄stolabant a duentum. Tribunal autē ante porticus factum erat: selēq; in eo p̄paratē eburneę.
Quo cū ascendissent: cōcederunt. Statimq; partis eos militaris fauor excepit: multis virtutum testimo-
nijs p̄dicans. Illi autem inermes erant i veste serica: laureis coronati. P̄ceptis autē laudibus eorū Ve-
spasianus (cū dicere adhuc vellent) silencijs signū dedit: magna oīm quiete facta surrexit & amictu ma-
gnā partē capitis ad optus solēnia vota celebrauit. Idēq; Tytus fecit. P̄fectis autē votis Vespasianus i
cōe oēs breuiter allocutus milites quidē ad prandium/ (quod hī ex more ab imperatore parati solet)
dimittit. ipse vero ad portā recessit quē ab eo (q̄ per illam semper triumphorū Pompa ducit) nomen
accepit. Vbi & cibū prius capiebant & triūphalibus vestibus amicti ad portam dijs collocatis cesa ho-
stia inter spectacula transeūtes triūphū ducebant: vt multitudinē facilius preberet aspectus. ¶ Pro
merito autē narrari multitudo illorū spectaculorū magnificētia nō potest in oibus quē quisq; excog-
tauerit vel artium factis. vel diuitiarū opibus vel naturę nouitate. Nā poene quęcūq; hoībus qui vīq;
sunt fortunatis paulatim quęsita sunt alij alia mirabilia atq; magnifica hęc vniuersa illa die Romanū
imperij magnitudinē p̄bauerunt. Etenim argēti aurisq; necnō & eboris in omni genere specierū siue
operū multitudinē nō vt i pōpam ferre cerneret. Sed si quis dixerit oīa fluere & alias quidē vestes ex-
rissimi generis purpura portari. alias diligentissima picturayarietas arte Babilonica. Gemmę autē da-
simę & tā multę. alię coronis aureis. alię speciebus. alię formate inclusę traductę sunt vt appareret fru-
stra nos eorum vnq; alias vīq; verū esse aliqd suspicari. ¶ Ferebant autē simulachrorum sigilla (quę illi
deos habebāt) & magnitudine mirabili. & arte nō defunctorię facta horūq; nihil nō ex p̄ciosa mate-
ria. Quin & animalū diuersa genera p̄ducebant. p̄prijs ornāmētis induta. Erāt autē quę singula etiā
porteret magna hominū multitudo purpureis vestibus atq; inauratis ornata. Ipsī etiā (qui ad pōpam
fuerant) ab alia turba discreti: p̄cipua & mirabili ornamentorū magnificētia culti erant. Insuper his ne
captiuorū quidem vulgus inornatū videres. Sed varietas & pulchritudo vestitū natura ex fatigatiōe
corporū deformitatē oculis subtrahebat. Maxime autē stupor erat machinatū (quę portabant) siue pe-
gmatū fabricatio. pro cuius magnitudine timendū viribus portantiū occurrētes putabāt. Multa enim
in tertiū nidū quartūq; surgebat & magnificētia fabricę cū ammiratione delectabat. multis aurata ve-
ste circūdati: cum aurū pręterea atq; ebur oibus esset affixum. ¶ Multis autē imitationibus bellū ali-
ter in alia diuifum certam sui faciē demonstrabat. Erat enim cernere vastari quidem fortunatissimam
terram. totas vero interfici acies hostiū. & alios fugere alios captiuos duci murosq; excellētes magni-
tudine machinis dirui: & castellorū excindi munimina & populorū ciuitatū moenia disturbari. ex-
ercitūq; intra muros infundi cedisq; omnia loca plena. & eorū qui manu resistere nō poterāt preces
ignemq; tēplis immissum ediumq; super dominos & post multam vastationē euerfionis atq; omnis
tristitię defluentis non arua culte neq; ad hominū vel pecorū potum. sed per terram ex omni pte sta-
grantem. Hęc enim iudei bello passas esse ipsi experti sunt. Ars autē & cōsectorum operū magnitudo
nescientibus adhuc fieri tanq̄ p̄sentibus ostēdebant. ¶ Erat autem p̄ singula pegma capte ciuitatis
dux ita vt captus fuerat (ord'natus. multę autē naues sequebant. Spolia vero alia: & ala quidē passim
ferebant. Eminabāt autē duces eorum quę apud hierosolimam in tēplo reperta sunt mēia aurea pō-
deris talēti magni & candelabrū quidē similiter auro factū. Sed opere cōmutato ab vīus nostri cō-
suetudine. Nam mediā quidē colūna basi herebat tenues autē ab eo canulę p̄ducebantur. ad simi-
litudinem fisciulę: & summum quęq; in licinij speciem fabricatę. Erant autē numero septē septimū
dteī qui apud iudeos est indicantes honorē. ¶ Post hęc autē portabat lex iudeorū nouissima (poko-
rū. ¶ Deinde transibāt plurimi victorię simulachra portātes oīa ex auro & ebore facta. Post quę Ve-
spasianus prior ibat: & Tytus deinde sequebat. Domitianus autē adhuc equitabat ipse quoq; ornatus
pulcherrime. dignū spectari exhibēs equū. ¶ Pōpę autē finis fuit capitolū iouis tēplū. quo (post q̄ vērū
est) cōstituerūt. Erāt enī vetus mos patrius operiri. donec ducis hostiū mortē quispiā nūciaret. Is erat

A Symon Gyro tunc inter captiuos in Pompam traditus. Laqueo vero circumdatus per publicum trahebatur: cum eum simul cederent qui ducebant. Lex autem Romanis est ibi necare criminum reos morte damnatos. Postq̄ igitur eum finem vitę habere nunciatum est omniumq; fauor secutus est tunc hostias inchoarunt. Hisq; omne secundo per vota solemnia celebratis in palatium recesserunt. Et alios quidem ipsi epulis exceperunt: alijs autem omnibus instructi erant domi conuiuiorum apparatus. Hunc autem diem vrbs Romana celebrabat: victorię quidem in hostes gratulatorium: finem vero malorum ciuiliū: & spei bonę pro felicitate principum.

¶ **PACI** tempus Vespasianus edificauit.

¶ Vespasianus peractis triumphis templum paci edificauit: magnisq; donauit muneribus & ea quę in templo fuerant iudeorum ibidem reposuit. legem vero iudeorum. & purpurea penetraliū vela in palatio condita seruari precepit.

¶ **Capitulum** nonūdecimū.

Dost triumphos vero & Romanis imperij firmissimum statum. Vespasianus paci templum edificare decreuit: itaq; mira celeritate. & quę omnium cogitationem superaret effectum est. Magna enim diuitiarum largitate vsus in super pfectis id picture ac figmentorū operibus exornauit. Omnia namq; in illud Phanum collecta ac deposita sunt quorū visandū vr̄um studio p totum orbem qui ante nos fuerunt vagabant. Quomodo aliud apud alios situm esset videre cupientes. Hic autem reposuit etiā quę iudeorum fuerant instrumēta hisq; semanifice ferens. legem vero illorum & penetralium vela purpurea in palatio condita seruari precepit.

¶ **HERODIVM** & Macherus a Lucio Basso obsideretur & capitur.

B Lucius Bassus missus in Iudeam legatus castellum Herodiū ab incolentibus sibi sociauit & militari manu collecta legione decima bellum inferre Macherontis statuit. Valde enim necessarium castellum excindidebat ne multos sui munimine ad defectionē inuitaret. Nam salutis spē habitatoribus. & aggredientibus hesitationem & formidinem natura loci: & muro circūdante prestabat. Macherus vero altissimo vertice supereminēbat. Ea namq; loci perspecta natura Alexander primus castellum muniuit. vbi herodes post Herodum edificauit. propter Arabum vicināte multaq; contra obsidionem fecerat munitiones: & inexpugnabile reddiderat. Rura quoq; mirabilis magnitudinis ibi tēpore Herodis perseuerabat: vbi & in valle a parte septentrionali dicta. Barbas radix eiusdem nominis erat flammę similis mirabilis virtutis. sed eam euellere difficillimum erat sine euellētis morte. hec enim demones abigebat. Ibi quoq; aquarum calidarum fontes sapore diuersi saturiebant. multi etiā frigidide aque. Sed ex vna spelunca quasi ex duabus mammis duo emanant fontes alter calidus: & alius frigidus. qui mixti lauacrum præbent medicinale. & suauissimum metallum quoq; sulphur & alumen inueniunt. Basso itaq; castellum obsidente maximus sit confictus. Sed res quędam inopinata tradēdi castellum imposuit iudeis necessitatem. Eleazarus scilicet vnus obsessorum iuuenis & audax. Qui (quodā die discreta pugna ex vtrāq; parte) omnes despiciens extra portam remāsit & muro stātes alloquebat: sed illū (capta oportunitate) quidā egyptius captum ad romanorū castra duxit ipmq; nudum verberibus cedi fecit qđ vehementer iudeos cōfudit & castellū romanis offerunt reddidit sibi eleazaro. quo cognito multi inferioris ciuitatis fugiunt: alijs occisis. mulieribus vero & pueris in servitium mancipatis.

¶ **Capitulum** vigesimū.

D N iudeam vero legatus missus Lucius Bassus suscepto a cerealivtellino militū magistro. castellū quidē herodum ab incolētib; sibi sociauit. Post autē omni manu militari collecta (multi autē in partes diuisi erāt) & legione decima: bellū inferre Macherontis statuit. Valde enī necessariū videbat id excindi castellū: ne multos sui munimine ad defectionē inuitaret. Nam & salutis spē habitatoribus certā: & aggredientibus hesitationē atq; formidīnē natura loci p̄stare maxime poterat. Nam ipm q; muro cinctū est saxosus est collis in procerā celsitudinē surgens: ut ob rem capi difficilis videret. Sed ne vel accēdi eo posse excogitaret: quę vallibus eū ex omni parte vallauerat: quāq; altitudo oculis cōprehēndi nō posset: quasq; nec transire erat facile nec aggestu villa rōne cōpleri possibile. Nā ea quę ad occidentē lecta erat vallis sexaginta stadijs distendit vñ asphaltides lacus ei limitē facit. Ex hoc vero tractu ipsē Macherus altissimo vertice supereminet. A septētrione autē & meridie valles magnitudine quidē supradicta cingunt: similiter vero sunt inextēcibiles Ad eonātū autē eius vallis (quę ab oriēte est) altitudo nō minor centū cubitis inuenit. mōte vero ex aduerso Macheroti posito terminat. Ea loci natura p̄specta rex alexāder primus castellū cōmuniuit: q; post ea gabinius bello cū aristobolo gesto deposuit. Herodi autē regnātī oībus locis dignior cura viā est & cōstructione nitissima ppter arabū p̄cipue vicināte. Nāq; oportune situs est eorūq; fines expectās. Magnū ergo locum muro amplexus ac turribus ciuitatē illic fecit incolis vñ in arcem ipsam ferebant cōmuniū. Quin & rursum circa ipm verticem murū edificauerat. turreq; in angulis cētum sexaginta

Symon Gyro iter captiuos in pōpā traditus laqueo in pōpā strfectus est. Dies celebris romanis.

Vespasianus peractis triūphis templum paci edificauit magnis donauit muneribus & ea quę in tēplo fuerant iudeorū ibi reposuit.

Lucius Bassus missus in Iudeā legatus herodiū sibi sociauit Herodi castelli: situs & decripto.

Macherus in mōte. Alexander primus castellū muniuit vbi post herodes herodiū edificauit ppter arabū vicinitatem.

Liber Septimus Iosephi Iudei

**Munitioes herodis contra ob-
sisionem.**

**Ruta mirabilis magnitudinis a
re herodis tunc
pleuerans.
Baaras radix
flamæ filis mira-
bilis virtutis.**

**Quo sine peri-
culo euelli po-
test.**

Abigit demones

**Aquarum cali-
dæ: fontes sapo-
re diuersi.**

Aque frigide.

**Metalla ibide
sulphur: & alu-
men.**

**Obsidet bassus
herodum & ciui-
tatem.**

Confictus.

**Eleazarus au-
dacia ferox.**

**Eleazari teme-
ritas quæ rufus
in castrum
Romanorum tra-
duxit ipsumque
dux nudum ver-
beribus cedi fe-
cit quod iudeos
confudit.**

cubitis exererat. In medio ambitu regiam struxerat: magnitudine simul habitationum & pulchritudi-
ne locupletam. Multas vero cisternas recipiendis aquis habundeq; suppeditandis locis maxime ido-
neis fecerat. veluti cum natura certaret: vt q; illa siti loci inexpugnabile fecerat: ipse munitionibus ma-
nu instructis superaret. Insuper his enim & sagittarum multitudinem machinarumq; reposuit & omnem
apparatum excogitauit: qui habitatoribus posse magnæ obsidionis prestare conieptum. ¶ Erat autem in
ipsa regia ruta mirabilis magnitudine. Nullo enim carice vel celsitudine vel magnitudine vincebat.
Ferebat autem eam ex herodis temporibus perseverasse: mansissetq; vterius pfecto sed ab Iudeis (qui
locum coeperant) excisa est. Vallis autem qua ciuitas a parte septentrionali cingit quidem locus Ba-
aras alias Baaras appellat. Vbi radix eodem nomine gignitur: quæ flammæ quidem assimilis est colo-
re. Circa vespem vero velut in bære fulgurans. accedentibus eamq; euellere cupientibus. facilis non
est: sed tam diu refugit. nec prius manet: q; si quis syrinam muliebrem vel menstruum sanguinem super
eam fuderit. Quinetiam tunc si quis eam tetigit mors certa est: nisi forte illa ipsam radicem ferat de ma-
nu pendentem. Capis alio quoq; modo sine periculo. qui talis est. Totam eam circumdant: ita vt nihil
mum ex radice terra sit cõditum: deinde religant ab ea canem. Illoq; sequi eum a quo religatus est. p-
perante radix quidem facile euellitur: canis vero cõtinuo morit. tanq; eius vice traditus qui herbam fue-
rat ablaturus. Nullus enim postea accipientibus mortuus est. Tantis autem periculis propter vnâ vim
capi eam opere precium est. Nam quæ vocantur demonia pessimorum hominû spiritus. viuis immer-
sa eosq; necantia quibus subuentum non fuerit hæc cito (etiam si tantummodo offeratur egrotantibus)
abigit. Fluit autem ex eo loco aquarum fontes etiam calidarum multum inter se sapore diuersi. Ali-
namq; amara sunt: alijs nihil dulcedinis deest. Multi autem frigide aque ortus non solum in humilio-
ribus locis fontes alternos habent: sed quod amplius quis miretur in proximo. Etenim quedam spe-
tunca cernitur non quidem alte cauæ: saxo autem eminente protecta. Super hoc autem duæ manne
inter se paululum distantes eminent & altera quidem frigidissimum fontem altera calidissimum fun-
dit. Qui mixti lauachrum suauissimum præbent: multisq; morbis ac vicijs salutare maxime vero ner-
uorum curationi conueniens. Habetq; idem locus metalla sulphuris & aluminis. ¶ Bassus autem cõ-
tempatus vndiq; regionem valle orientali repletam. expugnationem aggredi statuit. opusq; inchoa-
uit properans aggerem q; plurimum extollere: facilemq; per eum facere obsidionem. Qui vero intus
fuerant deprehensi ab externis segregati Iudei. Illo quidem cogere inanè vigus esse existimantes in-
feriorem obseruare ciuitatem. ac per sacula priores excipere. Superius vero castellum ipsi occupatû
tenebant & propter munitionis firmamentum: & vt saluti suæ consulere. Impetraturos enim se ve-
niam opinabantur: si locum tradidissent Romanis. Prius autem volebant spem declinandæ obsidio-
nis experiendo conuincere: ideoq; in dies singulos alacri animo excursus habebant & cum his quos
fors obtulisset confectis manibus multi quidem moriebantur: multosq; Romanos interficiebant. Sem-
per autem vtriusq; plus ex tempore victoria captabatur. Iudeis quidem si incautiores aggredierentur.
In aggere autem positis si improvisum excursum eorum bene septi armis exciperent. Sed non ea
finis obsidionis futurus. ¶ Res autem quedam fortuitu gesta inopinatam castelli tradendi necessita-
tem Iudeis imposuerat: inter obfessos iuuenis sed audacia ferox & manu strenuus nomine eleazarus.
Is autem fuerat & i excursibus nobis multos aggredi: aggressumq; phibere obsecrâs alias obsecrâs etiâ
in pilijs semper grauiters Romanos afficiens audaciaq; sua socios plequens impetû quidam his facile
periculo autem vacuû discessum efficiebat: nouissimis recedendo itaq; discreto quodam die pugna
ex vtriusq; parte pgressa ipse tanq; despiciens omnes existimans neminem tunc hostium prelium ex-
cepturum extra portam remansit. & in muro stans alloquebat: tutamen illis addēs. Hanc autem opor-
tunitatem vidit quidam ex Romanorû castris egyptius nomine rufus: & (quod nemo sperasset) impetu
facto cõ ipsis eum armis repente correptû. cû hoc viso in muro stantes stupor teneret in castrum Ro-
manorû traduxit. Postq; vero dux nudum eum precepit extendi & in aperto constitutum vt ex ciuita-
te conspicere verberibus cedi. vehementer casus adolescentis iudeos confudit. Vniuersaq; ciuitas in
fletu erat & questibus: vnusq; viri clade percussa. Id vbi Bassus animæ duentit: cõsiliorum aduersus ho-
stes hoc principij sumpsit. eorûq; miserationem augere cupiens quatenus coacti p eius salute castelli
traditionem facerent quod sperauit adeptus est. Nâ ipse quidam velut mox eleazarû suspensurus crucem
defigi iussit. Ea vero conspecta maior castellanos dolor inuasit. & vniuersi querebant intolerabilem
esse calamitatē vociferantes. Tunc igit eos orabat eleazarus ne vel se despicerent mortem p se
subiturû sibi: ipsis salutē pberent: post quem omnes iam subacti. Romanorû viribus ac fortunæ cõ-
cederēt. Illi autem & etus sermone fracti & q; intus pro eo multum precabantur ex magna enim & popu-
losa propinquitate genus ducebat) contra ingenium suum misericordia victi sunt. Et quibusdam co-
leriter missis colloquebantur castelli facere traditionē: petentes reddito sibi Eleazaro sine morte dimitti

A Cum autem his assensus esset dux Romanorum multitudo ciuitatis inferioris inita separatim cum Iudeis cognita pactione ipsi clā nocte aufugere statuerūt. Cū vero portas aperuissent: ab his (q̄ deditio nem promiserant) ad Bassum nuncius venit. siue inuidia salutis eorū. siue formidine eorū fuge causas ipsi prestarent. Sed fortissimi quidē fugientū qui precesserant euaserūt: reliquorū autem viri quidem mille septingenti perempti sunt. mulierculę vero & pueri in ceruitium ducti Sponsiones autē cum his qui castrum dederunt habitas Bassus cōseruandas esse ratus & ipsos dimisit: & Eleazarū reddidit.

¶ IARDES (qui & Salsus dictus) obsidetur a Basso.

¶ Bassus Iardem obsidens equitibus locum cingit & ne inde fugerent suam scindī iubet magnoq; belli facto conflictu nullus iudeorum euasis ex Romanis duodecim tantūmodo occisis & Iudas Gyari filius dux de Hierosolima fugiens aduersus est in cloacis. Eoq; tempore Cēsār liberio Iudę procuratori scripsit vt omnem terram iudeorum vendat propria: & patriam suam seruians. Et solis octingentis relictis iudeis: Massada ad inhabitandam dedit. iussitq; singulis annis singulis Binas in capitolium deferre dragmas. ¶ Anthiocum autem apud Cēsarem: & filios Cēsēntius accusauit quō commagenem cuitatē ingresso. Anthiocus cum vxore & liberis se purgare volens exiit. Ex ipso cum vxore & filiabus fugientem in Cecilio filij eius Romanis resisterunt & milites eius transierunt ad Romanos. Ipse autem vinctus mittitur. Romam Sed eum Vespasianus solui iubet magnos ei redditus contribuens. ¶ Alani iuxta Tanaym fluuium degentes Mediam inuadentes depopulantur pacoro rege medorum fugiente. Armeniamq; rege captouastant.

¶ Capitulum vigesimū primum.

Is autē administratis in saltū (qui appellat Iarden) ducere properabat exercitum. Multi enī illuc congregati ēē nunciabant. qui pridē tēpore obsidionis ex hierosolimis & macherōte profugerant Ego cū ad locū venissē: neq; falsū fuisse nunciū reperisset: primo quidem oēm locū equitibus cingit vt si quis iudeorū conatus fuisset euadere fugiēdi p̄ equites copiā nō haberet. Perdites autē iussit scindere siluā ne inde fugerent. Hoc mō ad necessitatē adducti sunt aliq̄ fortiter faciēdi veluti ex audaci certamine fortasse fugā etiā reperturi Itaq; simul vniuersi & cū clamore impetu facto in eos a quibus accincti fuerant irruūt. Illi autē fortiter eos excupiebant. Multūq; his audacia illos cōtentione vsis diu quidē preliū tractū est. Nō autē similis euenit finis pugne certantibus. Nam romanorū quidē duodecim tñ cantigit occubere neq; multos sauciari: iudeorum vero ex illo prelio nullus euasis.

B Sed cum essent non pauciores tribus milibus prostrati sunt omnes: eorumq; dux Iudas Gyari filius de quo supra memorauimus q̄ ordini cuidā propositus (cū hierosolimis obsideret) quibus dimersus erat cloacis latenter effugit. ¶ Eodē vero tēpore cēsār etiā ad liberū maximum scribit (erat autē pcurator) vt omnē terrā venderet iudeorū. Neq; enī ciuitatē in ea cōdidit: ppria seruans. & patriā suam. Solis vero octingentis illuc relictis. locū dedit quē incolerent qui vocat massada Distat autē ad hierosolimā triginta stadiis. Stipēdiū vero vbicūq; degeret iudeis indixit: Binas dragmas singulis annis deferre in capitolū iussit: ita vt añ hec hierosolimorū tēplo penderet. Et res quē iudeorū in tēpore hunc statum habebant. ¶ Iā vero (quarto anno Vespasiano amministrante imperiū) cōegit cōmagene regem Antiochū in maximas clades cum tota domo incurere. ex causā huiusmodi. Cēsēntius alias Cēsēntius Petrus aī's Perus (quē tñc Syriā rector administrabat) siue reuera: siue. ppter inimicitias Antiochi. certū enī nō valde patefactū est iras ad cēsarem misit Antiochū dicens desicere ab Romanis cū epiphānio filio decreuisse pactis habitis cū rege parthorū ppterq; debere illos añ capere. ne si priores nonas res adorſi essent totū Romanorū imperiū bello pturbaret. Non erat autē Cēsār hmōi ad se platum nunciū neglecturus. Nā vicinitas regū maiore negotium prouidētia dignū esse faciebat. Samosata enī cōmagene maxima ciuitas iuxta eufraten sita est. vt esset parthis eo nāq; id cogitauerūt. facillimus transitus. tutum autē receptaculū. si de igit̄ habita sibi Petrus & potestate permissa vt ageret quod expedire videret negligētum nō putauit. Subito autē (Antiocho eiusq; socijs nihil opinantibus) in cōmagenā ingressus est. ex legionibus quidē sextā ducēs: & insuper quosdam cuneos alasq; equitū. Habebat autē auxilio reges terre (quē Caldaica alias Caledica vocat) Aristobolū eiusq; fratrem Masadamū alias Soenū. introitus autē illis erat sine certamine q̄ nemo indigenarū valebat manus opponere. Antiochus autē insperato pculsus nūcio. bellū quidē cōtra Romanos nec cogitatione cōcepit. Decreuit autē toto regno i quo erat tractu relicto cū cōiuge ac liberis egredi. hoc se romanis purū ab ea suspicione quē sibi ingereſ pbaturū esse ratus. Progressusq; de ciuitate cētum viginti ppe modū stadiis: in capō tabernaculū ponit. Petrus vero in Samosata qui eā capeſceret mittit: & p eos ciuitatē tenebat. Ipse vero cū alio milite in Antiochū ire tendebat. Non tñ rex vel ipsa necessitate adductus est aduersum Iōanos aliquid bellicū gerere. Sed fortunam suam questus quiduis pati sustinebat. Adolescentibus autē belliq; peritis suisq; corporis pstantibus filiis eius nō erat facile in

Bassus Iarden obsidēs equitibus locū cigit. Iubet siluā scindī Cōflictus belli.

Iudeorū i illo p̄lio nullus euasis ex rōanis tantūmodo duodecim occisis Cēsār liberio pcuratori iudeas scribit vt omnē iudeorū terram vendat.

Antiochus & filij cōmagines rex apud Cēsarem accusatura cēsēntio.

Samosata ciuitas

Cēsēntius ingressus ciuitatē cōmagenum.

Antiochus cū vxore & liberis se purgare volēs exit.

Antiochi filij rōanis in bello resistunt.

Liber Septimus Iosephi Iudei

Antiocho cum vxore & filiabus uigete i ciliciā n lites sut ad romanos se trāsserunt.

Antiochus iunior romā mītiū quēvespāsius solui iubet magnosq; redditus ei dedit &c.

Alani iuxta Tanaym flumē de gētes mediā de populant.

Pachorus rex fugit.

Alani armenia vastat rege capto.

calamitate sine pugna durare. Itaq; ad virtutem se conferunt epiphanes & callenicus. Vehementi autem pugna p totam diem habita in signi fortitudine demonstrari sunt nullaq; suarum parte virium diminuta discedunt. Antiocho vero neq; pugna quidem hoc modo peracta manere domi tolerabile videbat. Sed abducta cōiuge cū filiabus in ciliciam fugit. Atq; hoc facto suorum militum animos fregit. Nam velut desperato ab eo regno defecerūt. Et ad Romanos se transfulerunt. Omniūq; erat deſperatio. Ergo priuſq; penitus deſtiterunt auxilijs epiphani cum cæteris ſeuare ſe ex hoſtibus erat neceſſarium. Fiuntq; omnes equites decem qui cū his trāſgreſſi ſunt flumen eufraten. Hinc iam ſine metu pfecti cum ad Bologeſſen parthorum regem veniſſent: nō quaſi fugitiui deſpecti ſunt ſed ad huc priſtinam fortunam retinentes omni honore digni habiti ſunt. Antiochus vero vbi Tharſum ciuitatis venit miſſo Herabontarcho Petrus nuncium Romā tranſmiſit Veſpaſianus autem ita regem ad ſe deduci nō paſſus eſt dignum eſſe ratus veteris amicitie habere rationē: quā belli occaſione in exorabilem iracūdiā obſeruare. Itaq; iubet ei iter agenti auferri vincula: intermiſſaq; interim Romam pfectione apud lacedemoniam degere. Magnos vero ei pecuniæ redditus pbet. vt nō copioſe modo. Sed etiam regie victum haberet. His epiphanes & ceteri cognitis qui patri antea metuebant magna cura & extricabili animos relaxarūt & ipſi quoq; ſpē recōciliande cum Cefare gratie cōceperūt: cum etiā Bologeſſus de his ſcripſiſſet ad Cefarem. Nec enim quis foeliciter agerent extra Romanum vluere paciebant imperium. Et cum Cefar his manſuete facultatem dediſſet: Romam venerunt. Patre autem ad eos ex lacedemone ſtatim aduecto cū omni honore his habereſſi ſibi manſerunt. Alani autem natio q; quidem ſcite ſunt iuxta flumen Tanayā & Meotidas Paludes ſedes habentes (ſam quodam loco memorauimus) His vero temporibus inito conſilio vt terram medianā: & vicinū pdandi cauſa peruaderent cum rege hyrcanorum colloquunt. Namq; his eſt illius tranſitus domini. quem rex Alexander ita fecerat vt portis ſerreis clauderet. Aditu autem ſibi pbito vniuerſi nihil ſuſpicantibus mediis incumbunt eorumq; ſines populoloſos omniūq; pecorum plenos diripiebant. cum reſiſtere nullus auderet. Nam qui regnum eius terre obtinebat pachorus metu perculſus in diſciliora loca refugiens. ceteris quidem omnibus ceſſerat. Vix autem ab illis coniugem ac concubinas ſuas captas centum datis talentis redemerat. Summa ergo facultate ſiue pugna pdabundi: & viſq; ad Armeniam vaſtantes omnia pceſſerunt. Eis autem rex Tyriades alias Thiridates erat. Qui cum his obuius pſa conſiſſet nō multum ab ſuit quo vltus illa acie caperet. Procul enim quidam miſſo eum laqueo circūdatum tracturus erat niſi celeriter gladio rupiſſet laqueum: atq; ita fugiſſet. Illi autem pugnando multo magis efferati. terram quidem depopulati ſunt: magnam vero hominū multitudinem altam ducentes pdam ex vtroq; regno. ad ſua riuſum domicilia redierunt.

¶ MASSADA a Flauio obſidetur.

¶ Flavius Siluius (mortuo in iudea baſſo) & in amminſtratione ſuccedens maſſadam caſtellum fortiffimum (quod ſicarij (quorum Eleazarus princeps erat) occupauerant) obſedit. Fuit enim tēpus illud apud iudeos omnium malicie generum foecundiffimum. Sicarij enim primo iniquitatis audaces. quos vero Iohannes moderatiores mōſtrauit. & Symon Gyore peſſimus horū furoris gēſis fuerunt ſcēlmet ſceleratiſſimi. Tunc quoq; id hominum genus (qui Zelote dicti ſunt) viguit qui ex bonum emulatione nomen ſibi imponētes omne malicie facinus imitari ſunt. Sed in eos cuncta quæſtura hominis poſſit ferre ſupplicia diuina voluntate pmeritis cōgeſta ſunt. Venit itaq; Romanorum dux contra Eleazarum & ſicarios Maſſadam occupātes: & ne quis fugeret eos circūdedit ibiq; multus fons naſcebat.

¶ Capitulum vigefimum ſecundum.

Pud iudeam vero mortuo Baſſo Flavius Siluius in amminſtrationē ſuccedit: & aliquidā terram bello ſubaſtam videns. vnum autem adhuc rebelle ſupereſſe caſtellū omni quē i illis locis habebat manu collecta aduerſus id militem mouit. Nomen eſt aut caſtello maſſada. Princeps vero ſiccariorum (a quibus fuerat occupatū) erat vīpōtens Eleazarus ex origine iudej qui nō paucis iudeis pſuaſerat (vt ante ſignificauimus) ne pfeſſionem facerent: qñ cēſor cyrimus in iudeā directus eſt. Tūc enim ſicarij vocauerunt qui Romanis obediētes eſſe vellēt. omniq; mō his quaſi hoſtibus vtebantur. pſendo quidem & circūagendo eorum bona ignem vero eorum domibus inſiciādo. Nihil enim eos ab alienigenis diſſerre dicebant. Qui pugna etiam petendam iudeorum libertatē tanta ignauia pſiſſent magiſq; ſe optare ſi Romanis ſeruitium ſpōndiſſent. Erat autē id plane accuſatio alia cauſatio & crudelitatis atq; auaricie dicebat obtentu manifeſto autē rebus effectum eſt. Nam idē ſi de ſectionis ſocij fuerunt. & bellum cum Romanis comuniter ſuſceperunt. Cauſa autem peior illorum in eos facta eſt: & cum mentita eorum pidem reſelleretur occaſio peius tractabāt eos qui nequitiæ ſuſtutis aſſertionibus exprobrarēt. Fuit enī tempus illud quodammodo apud iudeos omnium generum

Flavius (mortuo i iudea baſſo) & in amminſtratione ſuccedēs maſſadā caſtellum obſedit cuius princeps erat Eleazarus iudeus.

A malicie foedi diffinunt nullū opus intermitteretur infectū ne si quis excogitādo fingere voluisset. Ha-
beret quo magis nouum aliquid inueniret ita & priuatim & cōmuniter omnes vnū erant & exsupera-
re alius alium tam impietate q̄ proximis iniquitate certabant. Potentes quidē multitudinē male tra-
ctando multitudine vero ad interitū potentū properando illis enim erat dominandi cupiditas his au-
tem vni facienda bonaq; locupletū diripiendi. Primo quidem sicarii fuerunt iniquitatis in p̄p̄ios
& crudelitatis auctores nullus nec verbo indictio ad iniuriā neq; facto intemptato ad eorum exitiū
quibus insidiarentur p̄termisso poenitus. ¶ Verum & hos Iohannes moderatores esse demonstra-
uit. Non solum enim omnes interficiebat qui necessaria & pro futura suaderent tanq̄ inimicissimos
etisq; modi ciues tractans. Sed etiam patriam malis plurimis curiulauit: qualia facturus fuerat qui
deum quoq; iam esset ausus impietate contēnere. Nam & mensa nefaria vesceretur & legitimam pa-
triamq; exterminauerat castimoniam etiam sic minime mirū si mansuetudinis cōmunionē minime
seruauit hominibus: qui dei pietatē furore contēpserat. ¶ Rursus igitur symon gyore quid mali nō cō-
miserit? Quae liberorum corporum iniuria temperarunt: qui cum creauerant tyrannum? Quae eos
amicitia quēve cognatio ad quotidianas cedes non ferociores effecti? Nāq; alienos quidē male tra-
ctare meritis nequicię opus esse arbitrabantur: clarissimam vero gloriā parere crudelitatem in familia
vltimos existimabant. ¶ Horum furoris emuli etiam Idumei fuerunt illi autem sceleratissimi perem-
ptis pontificibus ne qua pars conseruaretur pietatis in deum totum quicquid ex ciuitatis facie super-
erat absiderunt: summiq; per omnia iniusticiā induxerunt. In qua illud hominum genus (qui zelo
te appellat) vigit: qui nomen factis verum probauerunt. Omne enī malicie facinus imitati sūt
nullo inemulato: quod ante cōmissum memoria tradidit) p̄termisso: quāuis nomen ex bonorū emu-
latione imposuissent qui eos quos lederent propter efferā sui naturam cauidādo falebant: qui malo-
rum quē maxima essent bona ducebant. Itaq; debitum vite finem inuenerūt merita illis oībus poena
dei voluntate decreta. Cuncta enim/ quę natura hominis possi ferte/ supplicia in eosq; ad extremū
terminum vite congesta sunt quæ varijs perempti cruciatibus p̄tulerunt. Verum fortasse dixerit ali-
quis minora eos q̄ cōmiseri perpeffos. Verum his quod iuste ea paterentur hebrebat de illis autē qui
in eorum crudelitatem inciderunt non est huius temporis p̄to merito conqueri. ¶ Rursum igitur ad
eā narrationis partē redeo: vnde digressus sum. ¶ Venit enim dux romanorum contra eleazarum &
(qui cū eo massadam tenebat) sycarios exercitū ducens: & fines quidem statim oēs obtinuit: p̄sidijs
B vbiq; locis opportunissimis collocatis. Castellū autē muro circūdedit ne quis obsessori fugiendi facul-
tatem haberet: vtiq; custodes perseuerassent. Ipse vero castris locū occupat ad obsidionem quidē ido-
neum quem delegerat qua parte rupes castelli monti proximo applicabantur: ceterū difficilem ad co-
plas vtensiliū. Non solum enī cōmeatus ex longinquo & cum labore iudeorū maximo portabāt: q-
bus hęc fuerat cura mandata: verum etiam potus aliunde in castris deducebatur: quoniam in eo loco
nullus fons proximus nascebatur.

¶ Siluius massadę castelli obsidionē aggressus est maxio labore. p̄pter castelli munitionem
& siti. Vndiq; enī obrutis atq; altis vallibus oībus animalibus inaccessibilis cinctū erat. Erat enim iter
vni quod coluber ex angustia crebrisq; flexibus capra similitudine app̄e latū. Hoc autē castellū prius
a Ionathe pōtifice edificatū: qd herodes postea magno studio p̄ gyrū muro cinxit & viginti septem
turre & regiā inter mœnia edificauit & verticē/ cū esset foedi dus/ rex culturę destinauit. Ibiq; balnea
rūvaria erat cōstructio: magniq; in scopulis putei circa regiā & turre. Intus autē munitio & alimenta
quę centū annis p̄pter loci naturā manebant incorrupta. Inuenta insup p̄ deci milibus virorū arma.
Illud enī castellū herodes ad refugium duplex suspicatus periculum sibi p̄parauit: scilicet a iudeis &
maximū a cleopatraynus enī locus tantū aptus obsidioni vbi Siluius machinas iussit applicari: cui sic-
carii multū resisterunt: sed & murū igne capere tentauit multis intus iactis facibus.

¶ Capitulum vigesimum tertium.

Is ante dispositis Siluius obsidionē aggressus ē maxime molis ac laboris egētē. p̄pter
castelli munitionē. Cui natura hmoi est. Saxū gyro nō exiguū & excelsū lōgitudine vn-
diq; abruptis atq; altis vallibus cingit & ex iussibili subter fūdo habēs scopulos: ipseq;
oīm sunt aialū gressibus inaccessē: nisi q̄ duobus modis idē saxū in difficultē explicat
accessū alias ascēsu. Est autē vnū iter ab lacu asphaltide ad solis ortū & alterū ab occidē
te facilius ambulari. Vocatur autē vnū coluber ex angustia crebrisq; flexibus capta
similitudine. Quē enim prominetrupes frangitur: ac sepe in sese reuertens paulatim rurū pducitur
vbiq; illo itinere gradiēs promouet pedem. Namq; imitanti veltigio: necesse est pede altero niti. Est
autē certa pernities. Altitudo enī rupium vtrinq; dehiscit quę horrore quēuis audacissimum terrere
possit. Per huiusmodi viā cū triginta stadios ascendens q̄ restat verticis est non incautū finem coacti

Tēpus oīm ge-
nerū malicie &
pud Iudeos fo-
cundissimum.

Sicarii prio tol-
q̄tatis auctores
Iohannes peior

Symon Gyore
pessimus.

Idumei (scelerat-
tissimi.

Zelotē facino-
rosissimi q̄ sibi
nomē ex bono-
rū emulatiōe lo-
posuerunt.

Cūcta i eos sup-
pliciorū ḡia di-
uinavolūtate p̄
meritis sunt cō-
gesta.

Flauius contra
eleazarē & sicca-
rios occupātes
massadā quos
circūdedit nō
quis fugeret.
Ibi nullus fons.

Massadę castel-
li situs descrip-
tio & munitio.
Valles oībus a-
nimalibus in ac-
cessibiles.

Coluber iter.

Liber Septimus Iosephi Iudei

**Massada castel-
lū prius a Iona-
the pōtifice edi-
ficatū quod po-
stea herodes
magno studio
muro p gyrū ci-
xit. xxvij. turres
In vertice culfa.
Regia edificata
Balnea.
Magni putei in
scopulis.**

**Mūdo castelli
itus & alimēta.**

**Alimēta centus
ānis ppter natu-
rā loci corrupta
Arma pro decē
milibus virorū.
herodes hoc ca-
stellū sibi ad re-
fugiū paruit du-
plex piculū su-
spicams scilicet
a iudeis & regi-
na cleopatra.
Antonius statuo
amore captus
cleopatrae.
Vnus tñ locus
obsidiōi aptus.**

**Machias appli-
cari iubet.**

**Resistētia siccā-
riorum.**

**Silulius igne mu-
rū capere tenta-
uit iactis intus
multis facibus.**

sedv̄t habeat in summo placidē. In hac primus quidē Ionathes pōtiffex castellū edificavit & appel-
lauit massada. Post autē herodi regi magno studio loci fuit eius constructio. Nam & murum per om̄pē
eius gyrū erexit stadiorū spacio sexaginta ex candido lapide factū & per duodecim altū: latūq; octo
cubitis: & viginti septē turres quinquagenis cubitis in eo stabant ex quibus aditus mēbra: per om̄pē
murm intus edificata. Rex enim verticē q̄ esset fecundus om̄nib; planicie mollior culturę destina-
uerat vt si quando externorum alimentorum poenuria contigisset: ne hac quidem laborarent qui sa-
lutem suā castello credidissent. Quin & regiam sibi edificauerat ab occidentalis partis ascensu inter
mōnia quidem arcis positam vergentem autē ad septentrionem. Regle vero murus erat manus celsi-
tudine ac firmissimas quatuor sexagenum cubiorum in angulis turres habebat. Mēbrorū autē intus:
& porticum itemq; balnearum varia ac sumptuosa constructio colūnis quidem & singularibus saxi-
vndiq; substitutis parietibus autem membrisq; solida cōpage lapidum variatis. Ad singula vero habi-
tacula & sursum & circa regiam & ante turres multos magnosq; puteos i scopulis exciderat custodes
aquarū tantū molitus abundantia: quantū qui fontibus vterentur haberent. Fossū vero iter ex re-
gia in arcem summā ducebat quam nemo foris cernebat. Sed ne manifeste quidē vię facilē sui vsum
præbere hostibus poterat. Nam orientalis quidē natura est inaccessa vt supra memorauimus: occidē-
talem vero magna in angusto posita turri perclusit quę non minore mille cubitorū spacio ab arcē
staret: quam neq; transire posse neq; capi facile videbatur in extricabilis aut quāuis licēter ambulan-
sibus fuerat fabricata. ¶ Ita quidem aduersus hostiles impetus natura simul & manu castellū cōm-
mutum. Intus autē repositi apparatus magis & diuturnitatē & opulentiā mirare. Nam & frumentum
plurimū erat conditum & quod in longū tēpus sufficere posset: vinumq; multum & oleum. Super autē
cuisq; leguminis fructus: & palmæ coaceruatæ. Cū itaq; reperit eleazarus castello per doli cū siccā-
rijs occupato matura nichilq; recens depositis deteriora: quāq; fere ex quo appaata sunt cum exci-
dium a romanis illatum centum annorū tempus agebatur quin etiam romani fructum reliquias i cor-
reptas offenderunt. Si quis autem causam diuturnitatis auram esse existimet non errauerit: q̄ altitu-
dine ab omni terrena & foeculēta permixtione sit mera. ¶ Inuenta est autē omnigenū quoq; armorū
multitudo ab rege condita quæ decē milibus virorū sufficerent: ferrumq; insectum necnō eris & plū-
bi materia quippe vt magnis de causis factū esse crederes apparatus. Atunt enim herodē idipsum
castellū sibi ad refugiū parauisse duplex periculum suspicantē. vnū quidē ab iudeorum populo ne se
deposito illos qui ante fuerant reges ad principatū reducerent: alterū vero manus atq; atrocis ab regi-
na egypti cleopatra. Hæc eni suam sententiā non celabat. Sed cum antonio sepe verba faciebat po-
stulans herodem interfici sibi autem obsecrans iudeorum regnū donari & magis quis miraret nōdū
eius imperio antoniū paruisse male amoris eius mancipatum quā non dominaturam sparet. Propter
eiusmodi motus herodes condito massada: in extremū belli contra iudeos opus romanis reliquit.
¶ Nam quia foris iam om̄nē locum muro cinxerat dux romanorū (sicut supra diximus) ac ne quis ef-
fugeret diligentissime procurauerat incipit obsidionē vno tamen reperto loco qui aggerum factum
posset excipere Nā post eam turrim quę iter ab occidente quod ad regiā summāq; montem duceret
percludebat erat quædā eminentia saxi vastior latitudine multūq; proeecta. celsitudine autē massada
trecentis cubitis inferior (quā lacem alias leuiticē appellabant) Hæc igitur Silulius vt ascendit ac tenuit:
aggerē apportare iussit exercitum. Illis autem alacri animo & magna manu operantibus: solidus ad
ducētos cubitos erectus est cumulus. Verum neq; firma neq; sufficiens machinis ferēdis hæc mēsurā
videbatur. Sed super eū tribunal constructis axis ingētibus factum est altum: itemq; latū cubitis qui-
quaginta. Erat autem alia fabrica machinarū illis assimilis (quas primo quidē vespasianus ad obsidio-
nes postea vero tytus excogitauerat) turrisq; sexagita cubitis effecta est: tota ferro cōlecta. Vnde mul-
tis balistarū tormentorūq; iaculis romani cito eos repulerunt qui de muro pugnabant & caput ere-
re prohibuerunt. Simul autem ingēti ariete fabricato Silulius crebro murū pulsari iubet: ac vix quidē
tamen deiecit aliquam eius partem interruptam. Cito autem præuenere siccarij muro intus altero cō-
stituto: qui ne machinis quidē simile aliquid pateretur. Mollis enim adhuc erat: & ipetus lax are violē-
tiam poterat. Hoc autē modo cōstructas trabes proceritate magnas & quę sectę sunt cōtinētes compo-
suerunt. Harum autem ordines erant duo siles tantūq; distantes quātum esset muri latitudo: & inter
eos abo replebāt aggeris spaciū ne vero crescēte tumulo terra diffunderet: alijs trāuersis trabibus quas
in longitudinem posuerant colligabāt. Erat ergo illud quidē opus edificio simile: sed quæ cedēdo i se
rebat machinæ: itēus enanescēbāt: lutoq; subsidēte strictorē fabricam faciebāt. ¶ Vbi hoc Silulius
cōsiderauit igni magis murū captumiri putās multas quidē ardētes militibus faces itro laculari pre-
cepit. murus autē quippe vt magna ex parte lignis extructus ignē cito comprehendit & vsq; ad imū sui
laxitate calefactus ingēti flāma colluxit. Incipiente quidem adhuc incendio. spirans aequilo romanis

A erat horribilis. Avertens enim desuper in eos flamas abiebat & poene machinis veluti cōflagraturas iam desperauerat. Deinde statu mutato veluti diuina puidētia excitatus auster multaque contra obitus eas referens muro appulsi itaque totus ardebat ex alto.

Eleazarus nullū salutis modū excogitās oēs sibi ipsi mortē inferre hortatus est. Hic cum exhortatus ad socios habuit oronē ut cōbustis urbe seipos interficiat magis quā seruituti rōanorū subiecti tur. Nichil (inquit) castelli inexpugnabilis natura neque alimētōrū cōpia aut armorū multitudo sine deo prodest ad salutē. Primo enī castellū & pecunias exurere monet & alimēta relinquere sola pvoluntate mortis testimonio. Cui quidā cōsentiebāt alij mortē refugientes lachrimis voluntatē significabant. Quos cū uidisset Eleazarus formidine frangi oronē reiterat inuito repletus spiritu animae immortaltatē ostendens vivere enim aut calamitas est & mors animabus prestat libertatem: animę enim mortali hęc corpori mortuę sunt. Iudeorū itaque assensit sapientes mortē desiderasse & vitam quasi inuitos sustinuisse. Arguit etiam romanos non virtutē iudeos vicisse & in diuersis locis iudeorū cedes commemorat. Sed & romanorū adduci crudelitatem p̄dixitque ab ipsis inferenda supplicia.

Capitulum vigesimum quartum.

Romani quidem cum de iherosolymis auxilio ad castra læti digrediebant decreto hostes licet aggredi & noctevigilias accuratiores fecerūt: ne quis eorum clam subterfugeret. Sed neque ipse Eleazarus de fuga cogitauit: neque alij cuique permissurus erat ut faceret. Videns autē murū quē uidet igne cōsumptū: alij vero nullū salutis modū neque virtutis excogitans. Sed his qui iudei sibi liberis suis & coniugibus facturi essent si uicissent ante oculos positus de omni morte cōstitutum cepit. Idque ex p̄sentibus fortissimū ratus: validioribus amicis sociisque uel per cōgregatis talibus eos uerbis ad facinus inuitabat. **¶** Cū olim uobis decretū sit uiri fortes neque romanis neque alij cuique seruire nisi deo: is enim solus est uerus ac iustus omni deus: ecce tempus adest quod factis uestros p̄bare animos iubeat. Ne igitur ipsi nos de honestate antea quidē seruaturā nec sine p̄cilo passi: nunc autē cōseruitute intolerabiles poenas āplexi uiuemus sub romanis futuri. Primitiā enim omni ab his defectimus & nouissimi cū his gerimus bellum. Puto autem & hanc nobis adeo gratiam dari ut libere ac b̄ni possidamus mori quod alijs non euenit p̄ter sp̄m paupertatis. Nobis autem certū est otio diē futurū excidisse. Libera est autē strenuę mortis cōdicio cum affectibus. Nec enim prohibere id hostes possūt qui profecto nos optant uiuos abducere: neque nos illos iam possumus superare pugnando. Nā fortasse quidā ab initio statim oportuit quando libertatē defendere cupientibus oia & a nobis ipsis acerba potioraque ab hostibus eueniebant de dei uoluntate cōiicere: & scire quod amica ei quōdam iudeorū natio dē nata esset interitus. Manens enim propicius uel salte leuiter nobis insensus nunquā tantorū quidē hominū perniciem neglexisset: sacratissimā uerbem suam igni hostiū exciditque prodidisset. Hos autē scilicet ex toto genere iudeorū etiam soli sperauimus seruata libertate superare: itaque nichil deliquissimus in deū nulliusque culpę particeps fuissimus: qui alios quoque docuimus. Itaque uidetis quē admodū nostra ne expectasse redarguit: fortiore in speratis rebus malorū necessitate nobis illata. Nec enim quicquid nobis castelli natura inexpugnabilis profuit ad salutē: sed alimētōrū cōpia sed armorum multitudinem: alijque habentes abundantissimū apparatus ipso manifestissime deo spem salutis auferēte p̄didimus. Ignis autē qui forebatur in hostes: in edificatum a nobis murū non sponte reuersus est. Sed hęc multo rariora sunt criminum que furore capti contra gentiles ausi sumus: pro quibus quęro ne romanis inimicissimis poruas. Sed per nos ipsos deo p̄stemus. Iste autem illis moderatores sunt: morietur enim cōiuges: uirum uacuę: liberi que seruitutis expertes. Post illos autē ipsi nobis honestā uicē gratiā p̄beamus libertate seruata optima sepultura. Primas tamen & pecunias & castellū ignibus exuramus.

Merebunt enim romani certe scilicet neque corpora nostra tenuerint: cōpendioque caruerint. Alimenta sola relinquamus hęc enī testimonio mortuīs quod non potuerunt uicere sumus sed ita ut ab initio statueramus mortem p̄tulimus seruituti. **¶** Hęc dicebat eleazarus: sed non in eundē modū p̄sensit sententia cōgruebat sed alij quidē ei obedire properabant & quasi uoluntate replebatur pulchra eē mortē existimantes. Qui uero meliores erant coniugū ac famularū suarū misericordia uel etiā proprius quemque apertissimus interitus deterrebat alijque alij inuidentes contrariū uoluntatis suę motum lachrimis designabant. **¶** Quos cū uidisset eleazarus formidine ac magnitudine cōfissis animis frangi p̄timere ne etiam illos qui fortiter dicta perceperunt secū effeminaret: flentes ipsi ac deplorantes ergo exhortationem non intermisit: sed erectior multoque repletus spiritu clariorum dei immortalitate animę orationē incipit. **¶** Magnaque uisus exclamatio de lachrimantes attentius expectans plurimū inquit opinio ne deceptus sum: qui putare uos fortes pro libertate certantes bene malle mori quā uiuere. Vos autem ne cuiuslibet quidem homini quicquid neque audacia neque uirtute p̄statis: qui etiam magna mala effugit: tui mortē timetis: cū oportet uos super hoc neque cunctari neque expectare monitorem. Olim enim

Eleazarus multis salutis modis ex cogitatis omnis sibi ipsi mortem inferre hortatus est.

Oratio eleazarī ad socios exhortatoria ut cōbustis urbe seipos interficiant magisque seruituti subiecti. Vide i. age. li. v. ca. penultio istā oronē quod ibi quēdā epilogū deploratōis huius rufalenti ponit.

Nihil castelli inexpugnabilis natura neque alimētōrū copia neque armorū multitudo deo ad salutem

Prio castellū & pecunias monet exurere & alimēta relinquere sola pvoluntate mortis testimonio.

Eleazarus exhortationē reitrat multo spū repletus aīę immortalitātē ostendens

Lib. et Septimus Iosephi Iudet

Viuerē hoībus
calamitas est &
mors anīabus
p̄stat libertates.
Anīmē mortali
corpi iūctē mor-
tue sunt.

Iudeos sapien-
tias mortē desi-
derabāt & vitā
quasi iūti susci-
nebant.

Quādo rōnō
virtute victi sūt
iudei arguit ele-
azarus.
De Cēsariensi-
bus.
De Scitopolita-
nis.

Syria iudeis ini-
mica.
De cede iudeo-
rum apud da-
mascum.
Sexaginta milia
i egypto occisa.

Adducit Rōa
notā quēlibet

& a primo statī sensu nos eruditos sacre ac patrię orationis maiorūq; nostrorū factis & animis con-
firmādo perseverabāt quod viuerē hoībus est nō mori calamitas. Nā mors quidē libertatē aīabus p̄-
stat ad propriū purūq; locū eas dimittit accedere ab oī clade futuras intactas. Donec autē corpe mor-
tali iūctę sunt vnaq; malis eius implentur (quod & verisimile dicitur) mortue sunt. Diuina enim cum
mortali societas turpis est. Multū quidē potest anima etiā iūcta cum corpore. Instrumentū enī fa-
ciunt facit latenter id mouens & vltra mortālē naturā gestis producens. Verūtamē cum pōdere quo
in terrā detrahatur quodq; ab ea pendet absoluta propriū locum receperēt tunc beatā & vndiq; libe-
rā participat fortitudinē & humanis oculis vt ipse deus inuisibilis manens. Nec enī cū est in cor-
pore conspicitur nam & accedit occulte neq; rursus cū reedit videtur. Vnam quidē habens incorru-
ptam ipsam naturā corpori autē causam p̄bens mutationis. Nam quod anima tetigerit hoc vinct
acq; vinct. Vnde vero digressum fuerit hoc marcidū morit; tantū immortalitatis ei superat huius oratio
nē argumētū vobis sit certissimū somnus in quo animę in se collectę nūq; eas corpore distrahente
iocundissimā agunt quietem. Cum de vero p̄ cognatiōe degentes vbiq; assunt ac multa futura p̄-
dicunt. Cur igitur mortē timere conueniat qui sōnī diligimus requiem? & quem admodum nō sit a-
mentissimum breuitate vitę sequentis sibi inuidere perpetuā. Oportebat quidē nos domestica i-
stitutione meditados alijs exemplo esse p̄optē volūtatis ad mortem. Nā si ab alienigenis etiā rei fi-
des petenda sit in dorū videamus sapientes qui philosophiā proficiunt. Isti enī cum sint vici bo-
ne vitę quidē tempus veluti quoddā necessarium naturę munus inuiti sustinent; properant autē hoīes
corporibus soluere: nulloq; urgente neq; exagitante malo propter immortalis conuersationis deside-
rium alijs quidem p̄dicunt se esse abituros. Nec est qui prohibebat quisq; sed omēs eos fortunatissi-
mos appellantes ad familiares quisq; suos litteras mittunt: ita certam veramq; animis esse inter se cō-
suetudinē crediderunt. Alij autē cum mandata perceperint igni traditi corporibus & vt immaculata
puręq; anima secernatur: paulatim moriuntur. Facilius enī ad mortē illos amicissimi proficuntur;
quam ceterorum hoīm quisq; suos ciues in lōginquā peregrinationē ituros. Et se quidem ipsos de-
ficientillos autē beatos dicūt q̄ immortalitatis ordinē iam recipiāt. Nō ergo nos pudebit si deterius.
Iudei sapiamus: proprięq; ignauia leges patrias (quę oībus hoībus emulandę vident) inhoneste de-
spiciamus. Quamq; & si contrario nos a principio instituisse eruditio q̄ summū bonū est hoībus
viuerē: mori autē calamitas: attamen tempus nos adhortatur eā bono animo & facile tolerare dei vo-
luntate & necessario morituros. Olīm enī (quantum apparet) contra omne iudeorū genus hoc de-
corum deus posuit vt vita careremus: qui non ea eramus (quemadmodū oportebat) vni. Nec autē
enī vobis metipsis ascribite: neue romanis gratificamini q̄ nos eorum bellum omnes absumpserit.
Non enī viribus illorum hęc acciderunt: sed causa fortior veniens illis p̄stitit: vt vincere viderent.
Quibus enī armis romanorum perēpti sunt qui cēsareā incolebant iudei? Ac ne defecturos qui-
dem ab illis dum diem septimum celebrarent. aggressa cēsariensium multitudo neq; magnus exerci-
tes cum coniugibus ac liberis mactauerunt ne vel ipsos erubere romanos qui non tantum mō bo-
stes quia defeceramus putabant. Sed dicit aliquis cēsariensibus semp cum suę ciuitatis in deis fuisse
discordiam tempusq; nactus vetus odium exfuisse alias exuperasse? Quid ergo de scito galatias
dicemus? Nobiscum enī illi propter grecos bellum gerere ausi sunt ac non cum propinquis nostris
romanos vlcisci. Maktū igitur his fides illorum ac beneuolentia profuit. An non ab ipsis cum satis fa-
milij acerbissime trucidati sunt? An pro auxilijs eis gratias reddiderit? Nā quę illos a nobis pati p̄-
hibuerunt hęc passi sunt velut ea ipsi cōmittere voluissent. Longum sit nunc si veli separatim de singu-
lis dicere. Hostis enī q̄ syrię ciuitatum nulla est quę non iudeos apud se habentes occideret: nō
quam romanis inimicos vbi etiā damasceni cum ne causam quidem probabilem fingere potuissent
ciuitatem suā cede nefaria repleuerunt: decem & octo milibus iudeorum cū cōiugibus ac familijs in-
gultis. Forum autē multitudinē plagis in egypto perēptorum sexaginta milium numerum audiebamus
excedere. Illi qdē fortasse in aliena terra cum nullū inuenissent hostibus aduersariū ita sūt mortui om-
nibus aut qui domi cum romanis bellum suscipere nihil aderat. eorūq; spem totam possent p̄bere
victorię. Arma enī & muri & castellorū inexpugnabiles fabricę atq; interriti īpiritus ad pericula
pro libertate subeunda: cunctos ab defectione reddidit firmiores. Sed hęc cum ad paucū tempus
sufficissent spemq; sustulissent: maiorū malorum exitere principium. Omnia enī capta sunt oīq;
hostibus succubuerunt: velut illorum nobilitatis causa victorię non ad eorū salutem a quibus instru-
cta fuerant apparata sint. Et in p̄lio quidē mortuos fortunatos existimari oportet repugnantes enī
& libertate nō p̄dita perierunt. Eorū vero multitudinis qui a romanis subiugati sunt quis non mi-
seretur? Quisve non anteq̄ illa patiatur mori properet? Quorū alij torti iamq; igne q̄ verberibus ex-
cruciati obierunt alias perierunt. Alij ferocissimis bestijs ad secundum eorū cibum viui seruati sunt. Il-

Alorum quidem miserrimi habendi sunt quia adhuc viuunt qui sepe mortē optantes non accipiūt. Vbi est autem illa magna ciuitas? Aut vbi quę totius gētis iudeę metropolis fuit? Tar tis quidē murorum septis munitissima tot vero ante muros castellis turriūq; obiectis mœnibus tuta belliq; apparatū vix capiens tot aut virorū possidens pro se dimicantiū multitudinem: quid nobis facta est? Quę deū incolā habere credebatur: radicitus ex fundamentis erepta est: solaq; monumenta eius restant eorū qbus excisa est imposita reliquijs castra. Senes vero in sceleres ad cineres tēpli assident. & pauce mulieres ad turpissimā pudoris iniuriā ab hostibus refrenatę. Hęc secum reputans quisq; nostrū aspicere solē durabit: etiā si viuere sine periculo possit. Quis inimicus adeo patrię? quis tam ibellis aut p̄cis animę: vt eum non peniteat hucusq; vixisse? Atq; vti nā oēs fuissetus mortui: priusq; illam sacrā ciuitatem hostiū manibus viderentus excidi priusq; templū sanctum tanta impietate funditus erui. Sed quoniā spes non strēua nos illexit quasi forte poterimus pro ea hostes vlcisci nunc autē euasit. Hac solos in necessitate dereliquit. Mori bene properemus nostri metip̄si misereamur & coniugū liberorūq; (dū nobis licet) a nobis ipsi misericordiā capere. Ad mortē namq; ipsi nati sumus & ex nobis genuimus eamq; fugere ne fortunatissimi quidē possunt. Iniuriā vero ac seruitus est videre coniuges ad turpitudinē duci cum liberis. Non est malum hominibus ex naturę necessitate profectum. Sed hęc sua timentate proferunt: qui ante mori cū licuit noluerunt. Nos autē multum fricti fortitudine a romanis defecimus: & postremo nunc illis ad salutē nos hortantibus non paruimus. Cuius igitur non est eorum iracundia manifesta: si nos viuos subiugare potuerint? Miserandi quidē adolescentes erunt: quorum vires corporis ad multos sufficient cruciatus. Miserandi etiam prouectiores: quorū etas clades ferre nō poterit. Videbit alius coniugē aduci alius manibus reuinctis vocē filij patrem implorantis exaudiet. Sed dum liberi sunt & gladios habent: pulchrū ministeriū nobis prębeant. Expertes seruitutis hostium moriamur liberi: cū filiis & cōiugibus vita decedamus. Hęc nobis leges precipiunt hęc nos cōiuges & filij deprecantur eorum necessitatē deus misit. His contraria romanivolunt: & ne q̄s nostrū ante excidiū pereat timent. Festinamus igitur eis properata potiendi nostrivoluntate: stuporem mētis amministrationemq; si audacię relinquere.

Lamentatio hierusalem.

Ad mortē nati sumus.

Prędicat supplicia a Rōanis inferenda.

Iudei itaq; Eleazari ofone accensi seip̄os interfecerūt: festinantes vt hostis pueniretur. Vniuersaq; bona cōcremāt. Sorte q; decē oim p̄cursoribus electis oēs parato animo se mactādos p̄bebāt. Et oibus occisis il. is decē fortis legē in sua morte statuerūt. Sic deniq; oim̄bus occisis vnus nouissimus circūspecta multitudine mortuorū ne q̄s forte sup̄esset vbi oēs perēptos cognouit regia incēsa gladio trāssigēs occubuit. Latuerūt tñ duę mulieres altera Eleazari cognata cū quiq; pueris in cuniculis aque oibus alijs pemptis qui erāt cū mulieribus & puulis nō gēti & sexagita nūtero decima quita aprilis. Rōani vero mane scalis muros aggrediētes neminē hostiū iuenerūt. sed mulieres arietis ictu pulse ex cloacis extierūt rē vt erat indicantes mirantibus Rōanis mortis contēptū. Et pacto excidio Siluius cū exercitu recedit in cēsareā. Totaq; sic Iudea bello subuersa est. Quidā autē iudeorū trās fuge in Alexandria libertatē defēdere conati sūt. Iudeiq; aduersis sicarios Rōanis satisfaciētes ipetū faciētes sexcentos statim ceperūt & alij redacti sūt. Quorū maxia fuit duricia oibus ammiranda nullo enī tormētōrū genere (vt Cēsareā dominū appellaret, cogi potuerūt. Maxime vero puerorū nec eorū quisq; vt domum cēsare nōminare cōmotus est.

¶ Capitulum vigesimū sextum.

Dhuc eum orare cupientē omnes interpellabant & effrenato quodam impetu pleni ad opus incitabant. Ac veluti clarius exagitati alius aliū capere cupiebat: hoc spectamen esse fortitudinis rectiq; consilium existimātes ne quis extremum remanere videretur. Tanti eos ad cōiugum & filiorū & proprię cedis amor iuasit. Sed nec id qd aliquis putauerit cum facinus accederet obtusi sunt verum eam seruauere sententiā quam cum dicta perciperent habuerunt. Proprium quidem earumq; affectum retinentibus cunctis rationi vero cedētibus quia iam optime filijs consuluisent. Simul enim vāle vxoribus cum amplexu dicebant ac liberos gremijs captos extremum lachrimantes osculabantur. Et simul quidē manibus alienis iussa peragētibz volētes eos cōfidebāt malorū quę subditi hostibus passuri fuerant cogitationē habentes pro solacio necessitatis ad cēdem. Deniq; nemo hac audacia minor inuentus est. Cunctos autem coniunctissimos transfixerunt. Miseri quibus id nemo se fuit: quibus filios atq; vxores occidere malorū omnium videbatur esse leuissimū. Igitur neq; horum iam factorum dolorem tolerantes & interfectos lesuū existimantes si vel breuissimum ei tempus superuiuerent: cito quidē vniuersis bonis in vnū cōgestis ignē iuijciunt. Sorte vero ex numero suo decē lectis omnium percussoribus cum vniuersi etiā propter coniuges ac liberos prostratos compositi eosq; complexi manibus cum communicassent parato animū se mactādos prębebant infelicitissimum illud exhibentibus ministeriū. Isti autē intrepide cunctis occisis eandē fortis legem in sua quoq; mor-

Eleazari ofone accessi iudei seip̄os interfecerūt festinantes vt hostis pueniretur.

Vniuersa bona concremant.

Liber Septimus Iosephi Iudei

Oibus occisis vnus nouissimus circumspēta multitudine mortuorū vbico gnouit oēs perēptos icēsa regia gladio transīgēs occubuit. Hic ægesippus historiam finit. Rōani mae muros scalis aggre diētes neminē hostiū iuenerūt s; mulieres arietis icū pulse ex cloacis exierūt remvt erat indicatunt.

Quidā iudeorū i Alexandriā egypti transfugæ libertatē conabātur defendere,

Iudei aggressi mltō impetu sicarios sexcētos stati coepērūt, &c

Puerorū maxia pertinacia,

te statuerunt vt cui contigisset nouē peremptis superesse semet super eos occideret. Ita oēs sibi cōfidebant: q; neq; in audendo neq; in sustinendo facinore prēstaret alius aliq. Et ad extremū ceteri qui dē se neci supposuerunt. Vnus vero atq; nouissimus criminū circūspēta multitudine mortuorum ne quis forte in multa cede supesset qui suę manus egeret: vbi cognouit oēs peremptos ignē imittit regē vehemētī vero manu toto per se trāfacto gladio iuxta suos affectus occubuit. Et illi qdē perierūt nulla credentes animam ex nūero suo romanis subditā reliquisse. ¶ Latuit autē vna mulier senior alia quēdā eleazari cognata plurimum sapientia doctrinaq; mulieribus prēstans & quinq; pueri per cuniculos qui aquam sub terra potui dicebant abditi cū aliq cedibus occupatas mentes haberent qui erant nongenti nūero & sexaginta cū mulieribus simul ac pueris. Hęc autē calamitas acta est aprilis mensis quitodecimo die. ¶ Romani autē adhuc pugnā expectantes mane desistunt & ab aggeribus scalarū pontibus iunctis muros aggrediebantur. Cum vero hostiū cernerēt neminē: sed vndiq; vestū acerbam solitudinem ignemq; intus atq; silentium quid factū esset cōiscere non poterant & ad extremum velut impellentes icū arietis vlulatum si quidā forte prouocarent dederāt. Clamorē autem sensere mulieres & ex cloacis emerse factū romanis vt erat indicarunt altera earū quemadmodū dicta vel gesta fuissent oia manifeste narrāte nō tamen romani facile verbis abducebātur ausi magnitudinem verisimilē non credentes. Ignem vero extinguere conati sunt: perq; hanc viā sectātes cito in regiam peruenerunt. Conspēctaq; multitudine mortuorū non vt in hostibus gauisi sunt: sed cōsiliū fortitudinē & obstinatū in tanto numero rebus ipsis contēptum mortis ammirabantur. ¶ Huiusmodi autem peracto excidio: in castello quidem prēsidū dux reliquit: ipse vero cum exercitu cēsareā profectus est. Nec enim quisq; in illis regionibus super erat hostium: sed iam tota iudea belli fuerat lōginitate subuersa multisq; suorū etiā procul incolentibus sensim pturbationis ac periculū exhibuerat. ¶ Nā & circa alexandriā egypti ciuitatē postea contigit multos iudeorū pīre. His enī qui ex factione siccariorū illuc effugere potuerunt: nō satis erat saluos esse. Verū & illic nouas res conabātur vt libertatem defenderent: & romanos quidē nihil se meliores putarent: deum vero solū dominū dicerent. Cū autem quidam his iudeorū non ignobiles aduersarentur illos quidē mactauere alios vero instabant ad defensionē eos rogantes. Eorū autem videntes confidentiā principes seniorum: iam cohibere tutum sibi non esse arbitrabantur: sed congregatis omnibus in concionē iudeis siccariorū temeritatem publicabant illos omnium malorum causam esse demonstrantes & nunc aiebant eos q; nec si fugissent certam spem salutis habere viderentur. A romanis enim cognitis statim esse perituros proprias calamitates explere. Iphis autem qui nullus fuisset eorū delicti participes: cauendū esse ab eorū exitio. Et multitudinē precabantur vt illorū causa romanis ipsorū traditione satisfacerent. His dictis prospēta periculi magnitudine paruerūt: multoq; impetu sicarios aggressi corrupuerūt. Quorū secuti quidē statim capti sunt. Qui vero in egyptum oc thebas (quę in illo tractu erant) elapsi sunt non multo post cōprehensi redacti sunt. Quorū non est qui duritiā (siue confidentia siue ptinacia) voluntatis dicenda sit: non obstupefeat. Omni enim genere tormentorū & vexatione corporū in eos excogitata ob hoc vnum tantūmodo vt cēsarem dominum faterentur nemo cessit neq; dicere velle visus est sed omnes ille necessitates validiorem sententiā conseruauerunt tanq; brutis corporibus non animis: etiam cruciatus ignēq; susciperent. Maxime vero puerorū etas miraculo spectantium fuit. Nec enim vel eorum quisq; cōmotus est vt dominum cēsarem nominaret: vsq; adeo corporū infirmitatem vis audacię superabat.

¶ Lupus alexandrię rector inquietū iudeorū circa res nouas imperatori retulit. qui veritus ne in vñ rursus cōgregarentur. templū iudeorū precepit destruere. Onias enī symonis filius vnus ex pōtificibus concedente ptholomeo prope Nemphi dissimile vero hierosolimitano sed turri similem edificauit. Ornatus quoq; tēpli pter candelabrū similis erat. Hic enim Onias nō bonavoluntate templū hoc cōstruxit: sed hierosolimitanorū odio qdē ante nongētis septuaginta annis Esayas propheta pdixerat. Lupus itaq; ablatis quibusdā donarijs templū clausit quo mortuo paulinus eius successor nichil in eo reliquit nec diuini cultus pmisit vestigium. Tēpus aut vsq; ad templū clausū a conditione fluxerāt anni trecenti quinquaginta tres.

¶ Capitulum vigesimum sextum.

Lupus tūc alexandrię rector oia cēsari indicat cui tēplū iudeorū precepit destruere.

Vpus tunc alexandrię rector amministrabat: & de hoc moctu ad cēsareū velociter retulit. Ille autem inquietum iudeorū circa res nouas studiū esse cauendum existimans: ac veritus ne in vñ rursus congregarentur & quosdā sibi adiungāt: precipit lupo vt templum iudeorū (quod esset apud onyō alias thānis) quę sic appellatur (ciuitatē) destrueret. Hęc autem tem est in egypto: quę & ob hanc causā colī coepit & nomen accepit. ¶ Onias symonis filius vnus ex Pontificibus ex hierosolimis fugiens (antiocho rege syrię cum iudeis bellum gerente) alexandriam venit & a ptholomeo susceptus humanissime: propterea q; antiocho erat inimicus ait segentē iudeorū

A eius auxilio sociaturum. si dictis suis obtemperasset. Cum autem rex ea (quæ possent fieri) promississet rogauit ut in aliqua ægypti parte templum sibi edificare permitteret & more patrio deū colere. Ita enim et Antiochū magis odiosum iudeis (qui templū apud hierosolimā vastauisset) ipsiq; beniuolentiores fore eos multosq; ad eos regionis diligentia colligendos. Paruit his ptholometus cuiq; locum dedit centum & octoginta stadiis memphi distantem. Heliopolitanus autem ille tractus dicitur. Vbi castello fabricato onyas templū quidem dissimile ab eo quod est hierosolymis: turrim autem similem instruxit ingentibus saxis sexaginta cubitis erectam. Aræ autem fabricam secundū patriam imitatus est & donarijs similiter exornauit: preter candelabri confectionem Candelabra enim non fecit: sed infor-
B matū autē lignum tanq; iubaris in luce radiente de aurea cathena suspendit. Totū vero circa templū spacium structo latere circūdedit saxeas portas habente. Concessit autē rex etiā multū agri modum ac pecunię redditus ut sacerdotibus esset copia ad multa quę dei cultus desideraret. ¶ Non tantū hæc onyas sana voluntate faciebat. sed erat ei consētio cum iudeis apud hierosolimam degentibus propter fugę memorē iracundiā. Et hoc templo edificato arbitrabat ad id se omnē ab hierosolymis multitudine renocaturum. Fuerat autē olim quēdam prædictio annis nongentis septuaginta Isayas q; predixerat huius templi futura in ægypto ab iudeo viro constructionem. Templum quidē ita fuerat edificatum. ¶ Lupus autē rector alexandrię susceptis literis imperatoris (cum ad templum venisset) nonnullis ablatis donarijs templū claudit. Postmodum lupo mortuo polinus (qui eius potestate successit) neq; donariorum quicūq; reliquit (vehementer enim sacerdotibus interminatus est nisi oīa p-
C tuleret) neq; religionis causa ad templū accedere cupientes admittit. sed clausis foribus ita prorsus inaccessum fecit ut ne vestigium quidem diuini cultus in eo loco resideret. Tempus autē fluxerat clusū templum ex quo fuerat conditum anni trecenti quinquaginta tres.

¶ Ionathes ex iudeis vir nequissimus imperitorum multos sibi socians pduxit in solitudinē quē cyrenēsiū iudeorum prestantiores catulo prefecto accusant qui missis militibus facile eos comprehēdit inermes & multis eorū occisi fugit ionathes: sed quęstus adducit ad catulū. Qui catulo impietatis prebens occasione iudeorū locupletissimos falso consilij auctores fuisse accusat. Vnde catulus impiissimus alexandrū (quē diu odio habuerat) cum vxore occidit: deinde tria milia virorū (qui diuites erant) trucidauit. Catulus quoq; ut eius lateret iniusticia accusationem etiā cōtra probatissimos iudeorum apud alexandriā & romę degentium quorū Iosephus qui hæc scripsit vnus erat per ionathē confixit vespasianus vero veritatē suspicatus illos Tyti studio liberauit & ionathem prius verberatū viuū fecit cōcremari Catulus autem propter iniusticiā terribiliter morbo vexatus intestinis exhaustis mortuus est.

Capitulum vigesimum septimum

Vdacia vero siccariorum veluti morbus quidē etiā ea (quę circa cyrenē erant) op-
A pida cōtigerat. Elapsus enī ad eos ionathes homo nequissimus & arte gynescia-
B rius alias textor nō paucis ipitorū ut se attēderet psuasit perduxitq; in solitudines
C cū signa & umbrarū ymagines se polliceret ostendere. Et alios quē hæc agēdo at-
D q; fallēdo latebat dignitate vero pstantes cyrenēsiū iudeorū apparū eius & perfe-
E ctionē pentapolitane libi rectori catulo pñunciāt. Ille autē equitibus ac pedibus
F missis inermes facile cōprehēdit & magna quidē pars manibus interit. Nonnulli
G autē viui capti ad catulū perducti sunt. auctor vero cōsilij Ionathes quidē potuit effugere: multū vero
H ac diligēter p oēs regiones quęstus incidit adductusq; ad catulū sibi quē morā pene molebat. Ca-
I tulus autē iniquitatis pñuit occasione. Nā ipse quidē locupletissimos iudeorū falso insinulās auctores
L sibi huius cōsilij fuisse dicebat. Catulus autē criminationes alacri aīo susceperat rēq; delatā multimo-
M de cumulabat tragicis etiā verbis exaggerās ut & ipse quoddā bellū iudaicū patrasse videret. Quodq;
N hoc atrocitus est præter credendi facilitatē etiā ductor alias doctor erat calūniandi siccarios. Deniq;
O cum iussisset iudeorum aliquem alexandrum nominare (cui iom dudum infensus odiū publicauerat)
P etiā vxore eius Benicie alias Beronice criminationibus implicata hos quidem priores occidit: dei
Q de omnes pecuniarum copias eximios tria simul virorum milia trucidauit & hæc secure facere arbi-
R tarbat quē eorū patrimonialia redditibus cęsarīs sociebat. ¶ Nec vero vel alibi degentiū quisq; iudeorū
S eius iniusticiā confutaret etiā longius mendacium propagauit. Ad Ionathē nonnulliq; alijs qui cū
T eo comprehensi fuerāt persuadet nouarū rerum accusationem viris inferre probatissimos iudeorum:
V apud alexandriā & romę degentium. Horum autem qui per insidias accusati sunt vnus erat Iose-
X phus (qui hæc scripsit) Non tamen catulo factio ita (ut sperauerat) accessit. Nam romam quidem ve-
Y nit Ionathē ceterosq; victos adducens. Finemq; arbitrabatur esse quęstionis apud se ac per illū cō-
Z flatam calumniā. vespasianus autē rem suspicatus veritatem inquirebat cognitione non iure accusa-
A tionem hominibus illatam. Illos quidē tyti studio criminibus soluit mentā vero pœnam in ionathem

Onyas ptholo-
 meo cōcedente
 templū ppe Mē-
 phi; edificauit
 dissimile hiero-
 solimi. & turrim
 similem

Onyas nō bōa
 volūtate templū
 cōstuxit sed hie
 rosolimitanorū

Lupus ablatisq;
 bus dā donarijs
 templū claudit
 quo mor. pau-
 limus eius suc-
 cessor nihil i eo
 reliquit nec diui-
 ni cultus permi-
 sit vestigiū

Ionathes ex iu-
 deis vir nequis-
 simus multos i-
 mperitorū sibi so-
 cians pduxit in
 solitudines &c.

Ionathes (catu-
 la iniquitatis p
 bēte occasione)
 iudorū locuple-
 tissimos falso cō-
 silij auctores ac-
 cusat. &c.

Catulus accusa-
 tionē etiā cōtra
 pbatissimos iu-
 deorū (quorum
 Iosephus vnus
 fuit) ut eius iu-
 sticia lateret per
 Ionathē cōfixit

Liber Septimus Josephi Iudei

Ionathes verberatus viuis cō-
huritur.

Catulus ob iu-
sticiā terribiliter
morbo vexius &
itertinis exha-
stis mortuus est
Conclusio opis
& veritatis testi-
monium

statuit. Prius enim verberatus, viuis exustus est. Catulo autem tunc quidem propter leuitatem pin-
cipum obtigit: ne quid amplius reprehensionis experiretur. Non multo autem post multiplici morbo
& insanabili correptus acerbissime liberatus est. Non corporis tantum sustinens cruciatū: sed eras ei
maior animi morbus & grauior. Terroribus enī expauescebat, & crebro videbat sibi instātes vmbas
eorum (quos peremerat) & clamitabat: cumq; se tenere nō posset exiliebat stratis tanq̃ tormentis sibi
& flammis adhibitis. Hoc autem semper multum proficiēte malo extisq; defluentibus ac intestinis
exaustis ita est mortuus nulla re alia, magis diuine factus indicium: q̃ q̃ nequissimos vlciscatur.
¶ Hic nobis finis est hystoriæ quā pmissimus nos cū omni veritate tradituros: cognoscere cupiētibus
quemadmodum hoc bellum a romanis ita gestum est cum iudeis. Et qualiter quidem sit expositum
lecturis vt dicant relinquatur. De veritate autem, confidenter dicere non pigebit q̃ eam solā per om-
nia (quę scripsi) habuerim coniecturam.

FINIS.

¶ Exaratum habes (lector optime) flauium Iosephū hystoricum illustris-
simum de bello Iudaico per veneabilem Ruffinū p̃sbyterū de gr̃eco in
latinum traductum. Antehac q̃dem mendose ĩp̃ressum: ac ĩfinitis ferme
locis deprauatū. Nūc vero per grauissimum atq; p̃fundissimū theologię
doctorem: nec nō professorem magistrum Robertū Gouillet nō sine mul-
ta lucubratione ingentiq; labore in statum suū pristinum restitutus/excul-
tus: & vbiq; emendatus. adiectis singulorum capitum cōpendiosis argu-
mentis cum annotatiūculis p̃ q̃ vtilitibus in margine collocatis: nec non
cum concordantijs ad libros eiusdē de Antiquitatibus & ad Aegēsiopū
christianum de excidio hierosolimitano.

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

¶ In presentis compendii commen-
dationē Iohannis de Gouy Morinensis Epigramma.

¶ Tempora quisquis amat longi discretus æui
Noscere vel fluxos rursus habere dies:
Aut veterum quænam fuerit prosapia Regum
Sceptraq; quot soles regia quisq; tulit;
Quas aquilo: quas eurus habet: quas cyrthus vrbes
Quasq; feras tumidis irrigat auster aquis:
Hęc lege succincti: moueo compendia libri:
Splendida quę terso pollice gesta notant
Aetatum cernes discrimina multaq; vitę
Signa: dabunt mores dexteritaq; patrum.
Regnorum siquidem casus regumq; propago
Premia longę prosperitatis alunt.
Ficta nec hic vani pingunt mendacia fuci
At solum: quicquid littera vera: docet.
Multa igitur noster tollatur laude Robertus
Peruigili cuius munere tanta patent.
Nam quęcunq; tenent prolixa volumina longo
Contextu: paucis conferet iste liber.
Talia quid præstat: studij constantia sensus.
In tenebris perniox assiduusq; labor.
Singula fortici genuit quę neustria fato
Paladis vt largas multiplicaret opes.

¶ FINIS LAUS DEO.

Habes candide lector preclara Iosephi iudei historici opera

vberrime: a profundissimo Theologię professore sic vt præmissum est elaborata
opera & impensis Francisci Regnault & Iohānis Petit Librarijs Impressa: &
ab innumeris erroribus quibus antea seatebant terfa atq; castigata: ne sis
ergo ingratus præces altissimo fundito pro eo qui prædicta opera
ad communem hominum vtilitatem: non sine magnis vigi-
lijs & accurato labore excoluit: ac ipsos bibliopolas qui
in hoc opere magnos fecerūt impēsas liberali
emptiōe subleuato qđ si feceris michi cre-
de magis tibi pderit hic liber in Biblio-
teca q̄ nūmus in archa. Vale impres-
sum Parrhisij. Anno Dñi. M. quin-
gentesimo decimonono:
penultima
Maij.